

ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်နိဿယ

ဒုတိယတွဲ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

ပဋိစ္စဝါရ

ပစ္စနိကသုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ

ဝိဘင်္ဂဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ သင်္ချာဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသင်္ချာဝါရ၌ တုံ့သော်လည်း သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ ခုကာဒိသင်္ချာဝါရအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သုဒ္ဓသင်္ချာ ဝါရကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထိုသုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ၌ တုံ့သော် လည်း နဟေတုပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ နာရမ္မဏပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ အစရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆယ်အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် နဟေတုပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထိုနဟေတုပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ၌ မောဟမူဒွေး၌ မေဿ အဟိတ်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး အဟိတ်စိတ္တဇရုပ်

အစိတ်ပဋိပက္ခိယကမ္မဇရုပ် မာဟီရရုပ် အာဟာရဇရုပ် ဥတုဇရုပ်
 အသညသတ်ကမ္မဇရုပ် ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့သည် နဟေ
 တုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မဖြစ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်
 ထိုတရားတို့ကို ဤပစ္စနိက်၌ နယသို့လိုက်၍လည်းကောင်း၊ ဝါရ
 သို့လိုက်၍လည်းကောင်း၊ တိက်ပုဒ်၏အရသို့လိုက်၍လည်းကောင်း၊
 ကံကတ္တား နေဟန်သို့လိုက်၍ လည်းကောင်း၊ နဟေတုယာ ဒွေ
 ဟုသင်္ချာတပ်၍ဟောအပ်ကုန်၏။ ။နဟေတုယာ။ ဟေတုပစ္စည်းကို
 ကြည့်၍ တပါးသောပစ္စည်း၌။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဝိသဇ္ဇနာနိ၊
 အဖြေတို့ကို။ လပတ္တန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။ ဒွေဟူသော်ကား အကု
 သလေန အကုသလံ။ အဗျာကတေန အဗျာကတံ ဟူသည်တည်း။
 အကုသလေန အကုသလံ၌ ကတ္တားကား ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်
 ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်။ စေ။ စုဒ္ဓသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍
 ဖြစ်သော ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ် ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်၌ရှိသော မောဟ
 ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့၏ ဝိစိဝိဘင်းကို
 အကုသလံ။ လ။ နဟေတုပစ္စယာ။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတော ဥဒ္ဓစ္စ
 သဟဂတော ခန္ဓေပဋိစ္စ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတော ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတော
 မောဟောဟု ဟောအပ်၏။ ဤကဲ့သို့ချည်း ဝိဘင်းထုတ်၍ ဟော
 လေ။ ။အဗျာကတေန အဗျာကတံ၌ ကောက်၍ ဝိဘင်းထုတ်၍
 ဟောမြဲ။

နာရမ္မဏသုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ၌ စိတ္တဇရုပ် ပဋိပက္ခိယကမ္မဇရုပ် မာဟီ
 ရရုပ် အာဟာရဇရုပ် ဥတုဇရုပ် အသညသတ်ကမ္မဇရုပ် ဤတရား
 တို့သည် နာရမ္မဏပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မဖြစ်သော တရားမည်
 ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဤပစ္စနိက်၌ နာရမ္မဏေ
 ပဉ္စ ဟုသင်္ချာတပ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။ ။ပဉ္စဟူသော်ကား ကုသ
 လေန အဗျာကတံ။ အကုသလေန အဗျာကတံ။ အဗျာကတေန
 အဗျာကတံ။ ကုသလာဗျာကတေန အဗျာကတံ။ အကုသလာဗျာ
 ကတေန အဗျာကတံ ဟူသည်တည်း။ ။ကောက်မြဲ ဝိဘင်း ဟောမြဲ
 ဟောလေ။

နာမ်ပတိ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်။ မရသောအခါ အကုသိုလ်ဒွါဒသ အဟိတ် ကြိယာ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ လောကီဝိပါက် ပဝတ္တိပဋိ သန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး နိရာဇိပတိစိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မ ဇရုပ် ဗာဟိရရုပ် အာဟာရဇရုပ် ဥတုဇရုပ် အသညသတ်ကမ္မဇ ရုပ် ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့သည်နာမ်ပတိပစ္စည်း၏ပစ္စယုပ္ပန္န ဓမ္မဖြစ်သော တရားမည့်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဤ ပစ္စနိက်၌ နာမ်ပတိယာ နဝ ဟုသင်္ချာတပ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။ နဝ ဟူသော်ကား ကုသလေန ကုသလံ။လ။ ကုသလာဗျာ ကတေနအဗျာကတံ။ အကုသလာ ဗျာကတေန အဗျာကတံ ဟူသည်တည်း။ ။ဝိဘင်္ဂဝါရအတိုင်းကောက် ဝိဘင်းရှုတ်။ ။ နာနန္တရ သုဒ္ဓ နသမနန္တရ သုဒ္ဓကို နာရမ္မဏ သုဒ္ဓ အတိုင်း ဆိုလေ။

နအညမညသုဒ္ဓ၌ နာမက္ခန္ဓာမှထောက်သော စိတ္တဇရုပ်ဟဒ ယဝတ္ထုမှတစ်ပါး ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်။ မဟာဘုတ်မှ ထောက်သော စိတ္တဇဥပါဒါ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇဥပါဒါ ဗာဟိရဥပါဒါ အာဟာရဇ ဥပါဒါ အသညသတ် ကမ္မဇဥပါဒါ ပဝတ္တိကမ္မဇ ဥပါဒါရုပ်။ တရား။လ။ နအညမညေ ပဉ္စ။၏။ ။ပဉ္စ ဟူသော်ကား ကုသလေန အဗျာကတံ။ လ။ ကုသလာဗျာကတေန အဗျာကတံ ဟူသည် တည်း။ ။ဝိဘင်္ဂဝါရအတိုင်းကောက်။ ဝိဘင်းကိုလည်းရှုတ်လေ။ နဥပနိဿယ သုဒ္ဓလည်း နာရမ္မဏသုဒ္ဓနှင့်တူ၏။

နပုရေဇာတသုဒ္ဓ၌ အရူပဝိပါက်လေးခု အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သော အခါ လောဘမူ မောဟမူ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း မဟာကုသိုလ် မဟာ ကြိယာ အရူပကုသိုလ်အရူပကြိယာအထက်မဂ်သုံးခု ဖိုလ်လေးခု၊ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် ဗာဟိရရုပ် အာဟာရဇရုပ် ဥတုဇရုပ် အသညသတ် ကမ္မဇရုပ် ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့သည် နပုရေဇာတ။ ။၏။ ထို့ကြောင့် နပုရေဇာတေ သတ္တဟု။၏။ ။ကောက်မြဲ။ဝိဘင်းရှုတ်မြဲ။

နပစ္စာဇာတသုဒ္ဓန္တံ အလုံးစုံသော ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ
 လေးပါး စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် ဗာဟိရရုပ် အာဟာရဇ
 ရုပ် ဥတုဇရုပ် အသညသတ်ကမ္မဇရုပ် ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ် ဤတရား
 တို့သည် နပစ္စာဇာတာ။လ။ ။ ။နပစ္စာဇာတေ နဝ ဟု သင်္ချာ
 တပ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။နဝ ဟူသော်ကား ကုသလေနကုသလံ။
 လ။အကုသလာဗျာကတေန အဗျာကတံဟူသည်တည်း။ ကောက်
 မြို့၊ ဝိဘင်းရွတ်မြို့။

အမှာ ဤပစ္စနိက်၌ နဟေတုစသည်၌ နသည် အညအနက်
 ကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့် နပစ္စာဇာတ၌ ပစ္စာ
 ဇာတပစ္စည်းမှတစ်ပါး နှစ်ဆဲ့သုံးပစ္စည်းကိုယူရမည်။

နာသေဝနသုဒ္ဓန္တံ အကုသိုလ် ခွါဒသ ဟသိတုပ္ပါဒံ ဟော
 ကုသိုလ် မဟာကြိယာပဋ္ဌမဇော အာဝဇ္ဇန်းဒွေး ဝိပါက်ဆတ္တိံသ
 ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်
 ဗာဟိရရုပ် အာဟာရဇရုပ် ဥတုဇရုပ် အသညသတ်ကမ္မဇရုပ်
 ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့သည်။ လ။ နာသေဝနေနဝ။၏။ ။
 နဝ ဟူသော်ကား ကုသလေနကုသလံ။လ။ အကုသလာ ဗျာက
 တေန အဗျာကတံဟူသည်တည်း။ ။ကောက်မြို့၊ ဝိဘင်းရွတ်လေ။

နကမ္မသုဒ္ဓန္တံ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာစေတနာ ဗာဟိရရုပ်
 အာဟာရဇရုပ် ဥတုဇရုပ်။လ။ နကမ္မေ တိဏီ။ ။ ။ကောက်မြို့
 ဝိဘင်းရွတ်မြို့။ ။နဝိပါက သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ၌ ကုသိုလ် အကုသိုလ်
 ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာ ပြုအပ်သော
 စိတ္တဇရုပ် ဗာဟိရရုပ် အာဟာရဇရုပ် ဥတုဇရုပ် အသညသတ်
 ကမ္မဇရုပ် ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်။ လ။ နဝိပါကေ နဝဟု။ ။၏။ ။နဝ
 ဟူသော်ကား ကုသလေန ကုသလံ အစရှိသည် တည်း။ ။
 ကောက်မြို့၊ ဝိဘင်းဟောမြို့။ ။နအာဟာရသုဒ္ဓန္တံ ဗာဟိရရုပ် အာ
 ဟာရဇရုပ် ဥတုဇရုပ် အသညသတ်ကမ္မဇရုပ် ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်။
 လ။နအာဟာရေ ဧကံ။၏။ ။ဧကံ ဟူသော်ကား အဗျာကတေန

အဗျာကတံ ဟူသည်တည်း။ ကောက်မြေ။ ။နန္ဒုန္ဒိယသုဒ္ဓန္တံ ဗာဟိရ
ရုပ် အာဟာရဇရုပ် ဥတုဇရုပ် အသညသတ်ကမ္မဇရုပ် ရုပ်ဇိဝိတိန္ဒြေ
ပဝတ္တိ ကမ္မဇရုပ် ဇိဝိတိန္ဒြေ။လ။ ဧကံ။ ဧ။ ။ဧကံ ဟူသော်ကား
အဗျာကတေနအဗျာကတံ ဟူသည်တည်း။ ။ကောက်မြေ။ဝိဘင်း
ဟောမြေ။

နဗျာနသုဒ္ဓန္တံ ဒွေပဉ္စရိညာဏ်တဆယ် နာမက္ခန္ဓာ ဗာဟိရရုပ်
အာဟာရဇရုပ် ဥတုဇရုပ် အသညသတ်ကမ္မဇရုပ် ပဝတ္တိကမ္မဇ
ရုပ်။လ။နဗျာနေ ဧကံ။ဧ။ ကောက်မြေ။ဝိဘင်းကိုလည်း ဟောမြေ။။
နမဂ္ဂသုဒ္ဓ သင်္ချာဝါရ၌ အဟိတ် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ လေး
ပါး အဟိတ်စိတ္တဇရုပ် အဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် ဗာဟိရရုပ်။လ။
ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်။လ။နမဂ္ဂေဧကံ။ဧ။ ။ကောက်မြေ ဝိဘင်းဟောမြေ။
နသမ္ပယုတ္တသုဒ္ဓသည် နာရမ္မဏသုဒ္ဓနှင့် တူ၏။ ။နဝိပ္ပယုတ္တသုဒ္ဓ
အရူပဝိပါက်လေးခု ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး အရူပ
ဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ လောဘမူ မောဟမူ မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်း
မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ အရူပကုသိုလ် အရူပကြိယာ အထက်
မဂ်သုံးခု ဖိုလ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာ ဗာဟိရရုပ် အာဟာရဇရုပ်
ဥတုဇရုပ် အသညသတ် ကမ္မဇရုပ် ပဝတ္တိ ကမ္မဇရုပ်။ လ။ နဝိပ္ပ
ယုတ္တေ တီဏိ။ ဧ။ ။နနတ္ထိ နဝိဂတ ဤနှစ်ပါးသည် နာရမ္မဏ
နှင့် တူ၏။ ။သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရပြီး၏။

ပစ္စနိကဒုကသင်္ချာဝါရ

သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဒုကာဒိ
သင်္ချာဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုဒုကာဒိသင်္ချာဝါရ၌ တုံသည်
လည်း နဟေတုဒုကာဒိအစရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆယ်အပြားရှိ၏။
ထိုတွင် နဟေတုဒုကာဒိကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ထိုနဟေတု
ဒုကာဒိ၌ တုံသော်လည်း ဒုကာဒိ အစရှိသောအားဖြင့် တဆယ့်
ကိုးပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဒုကာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထိုဒုက္ခိ တုံသော်လည်း နဟေတုမူ နာရမ္မဏဒုက္ခ အစရှိသော အားဖြင့် တဆွဲကိုးပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် နဟေတုမူ နာရမ္မဏ ဒုက္ခကိုရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

နဟေတုနာရမ္မဏ

ထိုနာရမ္မဏ ဒုက္ခိ သဟိတ် စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့သည် နာရမ္မဏပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာ ဖြစ်၍ နဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မမဖြစ်သောကြောင့် နဟေတု ပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ။ ထို့ကြောင့် အနုလောမပစ္စနိက်၌ ဟေတုပစ္စယာ နာရမ္မဏေ ပဉ္စဟု သင်္ချာတင်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။ မောဟမုဒ္ဒေး၌ - မောဟ အဟိတ် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး ဤတရားတို့သည် နဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာ ဖြစ်၍ နာရမ္မဏပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်သောကြောင့် နာ ရမ္မဏပစ္စည်း တွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ပစ္စနိယာနုလောမ၌ နဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏေ ဒွေဟု။၏။ ။ မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟကြည့်သော သဟိတ် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာ မက္ခန္ဓာလေးပါး ဤတရားတို့သည် နဟေတု အာရမ္မဏ ပစ္စည်း နှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မမဖြစ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌ ဟေတု ပစ္စယာ အာရမ္မဏေ တိဏိ။၏။ ။ အဟိတ် စိတ္တဇရုပ် အဟိတ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် ဗာဟိရရုပ် အာဟာရဇရုပ် ဥတုဇရုပ် အသည သတ် ကမ္မဇရုပ် ပဝတ္တိ ကမ္မဇရုပ် ပစ္စနိက်၌ နဟေတု ပစ္စယာ နာရမ္မဏေ။ဧကံ။၏။

အမှာ အနုလုံကတွန်းသည့် တရားခုနစ်ပါးပင်။ အထူး မရ ပြီ။ ။ အနုလုံမှာ ပစ္စနိယာနုလောမကို စ၍ တွန်း သည်။ ပစ္စနိက်မှာ အနုလောမပစ္စနိက်ကိုစ၍တွန်းသည်။ ဤသည် လျှင် အထူးတည်း။

နဟေတုနာဓိပတိ

နဟေတုမူ နာဓိပတိဒုကဉ္စ အဓိပတိ ပစ္စည်းကို ရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်။ မရသောအခါမောဟမူဒွေး၌ မောဟကြည့်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ သဟိတ်လောကီဝိပင်္ဂါ ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး နိရာဓိပတိ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့သည် နာဓိပတိပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာဖြစ်၍ နဟေတု ပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မမဖြစ်သောကြောင့် နဟေတုပစ္စည်းတွန်း၍စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အနုလောမပစ္စနိကဉ္စ နဟေတုပစ္စယာ နာဓိပတိယာ နဝ ဟု သင်္ချာတတ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။ နဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာဖြစ်၍ နာဓိပတိပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်သော တရားကား မရှိ။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိယာနုလောမဉ္စ နဟေတုပစ္စယာ အဓိပတိယာ အစရှိသည်ဖြင့် မဟောရသတည်း။ ။အဓိပတိတရားကိုယ် ကြည့်သော သာဓိပတိဇော ငါးဆွဲနှစ်ခု နာမက္ခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ် ဤတရားတို့သည် နဟေတု နာဓိပတိ နှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မမဖြစ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌ ဟေတုပစ္စယာ အဓိပတိယာတိဏီ။၏။မောဟမူဒွေး၌ မောဟအဟိတ်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး အဟိတ်စိတ္တဇရုပ် အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် ဗာဟိရရုပ်။လ။ ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့သည် နဟေတု နာဓိပတိပစ္စည်းနှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္န။၏။ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ပစ္စနိကဉ္စ နဟေတုပစ္စယာ နာဓိပတိယာ ဒွေ ဟု။ ၏။ ။နာနန္တရ နသမနန္တရဒုကသည် နာရမ္မဏဒုကနှင့်တူ၏။

နဟေတုနအညမည

နအညမညဒုကဉ္စ နာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်သော သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် ဟဒယဝတ္ထုမှတစ်ပါး သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် မဟာဘုတ်မှ ထောက်သော သဟိတ်စိတ္တဇဥပါဒါ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇဥပါဒါရုပ် ဤတရားတို့သည် နအညမညပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာ

ဖြစ်၍ နဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မဖြစ်သောကြောင့် နဟေတု
 ပစ္စည်းတွန်း၍စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဟေတုပစ္စယာ
 နအညမညေ ပဉ္စ ဟု သင်္ချာတပ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။ ။ မောဟမူ
 ဒွေး၌ မောဟ အဟိတ်ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး
 အဟိတ်ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်သော ဟဒယဝတ္ထု၊ အချင်း
 ချင်းမှ ထောက်သော အဟိတ်စိတ္တဇမဟာဘုတ် အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ
 ကမ္မဇမဟာဘုတ် ဗာဟိရမဟာဘုတ် အာဟာရဇ မဟာဘုတ်
 ဥတုဇမဟာဘုတ် အသညသတ်ကမ္မဇမဟာဘုတ် ပဝတ္တိကမ္မဇ
 မဟာဘုတ် ဤတရားတို့သည် နဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာ
 ဖြစ်၍ နအညမည ပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်သောကြောင့်
 နအညမညပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို
 ပစ္စနိယာနုလောမ၌ နဟေတုပစ္စယာ နအညမညေဒွေဟု သင်္ချာ
 တပ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။ ။ မောဟမူဒွေး၌ မောဟ ကြည့်သော
 အလုံးစုံသော သဟိတ်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ သဟိတ်
 ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်သော ဟဒယဝတ္ထု။ အချင်းချင်းမှ
 ထောက်သော သဟိတ်စိတ္တဇ မဟာဘုတ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ
 ကမ္မဇ မဟာဘုတ် ဤတရားတို့သည် နဟေတု အညမည ပစ္စည်း
 နှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မဖြစ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌ နဟေတု
 ပစ္စယာ အညမညေတိဏိ။ ။ ။ နာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်သော
 အဟိတ်စိတ္တဇရုပ် ဟဒယဝတ္ထုမှတစ်ပါး အဟိတ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇ
 ရုပ်။ မဟာဘုတ်မှထောက်သော အဟိတ် စိတ္တဇဥပါဒါ အဟိတ်
 ပဋိသန္ဓေကမ္မဇဥပါဒါ ဗာဟိရဥပါဒါ အာဟာရဇဥပါဒါ ဥတုဇ
 ဥပါဒါ အသညသတ် ကမ္မဇ ဥပါဒါ ပဝတ္တိကမ္မဇ ဥပါဒါရုပ်
 ဤတရားတို့သည် နဟေတုနအညမညပစ္စည်းနှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္န
 ဓမ္မဖြစ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဤပစ္စ
 နိက်၌ နဟေတုပစ္စယာ နအညမညေဧကံ။ ။ ။ နဥပနိဿယဒုကာ
 သည် နာရမ္မဏဒုကာနှင့်တူ၏။

နဟေတု နပုရေဇာတ

နပုရေဇာတဒုက၌ အရူပဝိပါက်လေးခု အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သော အခါ မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြည့်သော လောဘမူမောဟမူ မဟာ ကုသိုလ် မဟာကြိယာ အရူပကုသိုလ် အရူပကြိယာ အထက်မဂ် သုံးခု ဖိုလ်လေးခု သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး သဟိတ် စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့ သည် နပုရေဇာတပစ္စည်း၏ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာဖြစ်၍နဟေတုပစ္စည်း ၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မမဖြစ်သောကြောင့် နဟေတုပစ္စည်းတွန်း၍စင်ကုန် ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို အနုလောမပစ္စနိက်၌ နဟေတု ပစ္စယာ ပုရေဇာတေသတ္တဟု။၏။ ။ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သော အခါ မောဟမူဒွေး၌ မောဟ အဟိတ်ပဝတ္တိ နာမက္ခန္ဓာလေး ပါး ဤတရားတို့သည် နဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာဖြစ်၍ နပုရေဇာတပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်သောကြောင့် နပုရေ ဇာတပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိယာနုလောမ၌ နဟေတုပစ္စယာ ပုရေဇာတေ ဒွေ ဟု။၏။ ။ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ မောဟမူဒွေး၌ မောဟ။ အရူပဝိပါက်လေးခုကြည့် သော သဟိတ်ပဝတ္တိ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။ ဤတရားတို့သည် နဟေတု နပုရေဇာတပစ္စည်းနှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌ တိဏိ။၏။ ။အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ မောဟမူဒွေး၌ မောဟ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး အဟိတ်စိတ္တဇရုပ် အဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့သည် နဟေတု နပုရေဇာတပစ္စည်း နှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မမဖြစ်သောတရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိက်၌ နဟေတုပစ္စယာ နပုရေဇာတေဒွေ။၏။

နပစ္စာတုနပစ္စာတ

နပစ္စာတုဒုက၌ မောဟမူဒွေး၌မောဟကြည့်သော သဟိတ် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်

ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့သည် နပစ္စာဇာတပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသင်္ဘုရင်ဖြစ်၍ နဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်သောကြောင့် နဟေတုပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို အနုလောမပစ္စနိက်၌ နဟေတုပစ္စယာ နပစ္စာဇာတေနဝါ၏။ ။ နပစ္စာဇာတပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသင်္ဘုရင်ဖြစ်၍ နပစ္စာဇာတပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မမဖြစ်သောတရားကား မရှိ။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိယာနုလောမ၌ နဟေတုပစ္စယာ ပစ္စာဇာတေ အစရှိသည်ဖြင့် မဟောရသတည်း။ ။ ဟေတုပစ္စာဇာတ ပစ္စည်းနှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မမဖြစ်သော တရားကား မရှိ။ ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌ ဟေတုပစ္စယာ ပစ္စာဇာတေ အစရှိသည်ဖြင့် မဟောရသတည်း။ မောဟမူဒွေ၌ မောဟ အဟိတ်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး အဟိတ်စိတ္တဇရုပ် အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် ဗာဟိရရုပ် အာဟာရဇရုပ် ဥတုဇရုပ် အသညသတ်ကမ္မဇရုပ် ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့သည် နဟေတု နပစ္စာဇာတ ပစ္စည်းနှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် ဤပစ္စနိက်၌ နဟေတုပစ္စယာ နပစ္စာဇာတေ ဒွေ ဟု။ သင်္ချာ။ ။

နဟေတုနာသေဝန

နာသေဝနဒုက္ခ၌ မောဟမူဒွေ၌ မောဟကြဉ်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ပဋ္ဌမဇော သဟိတ်ဝိပါက် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်။ နဟေတုတွန်း။ အနုလောမပစ္စနိက်၌ ဟေတုပစ္စယာ နာသေဝနေန နဝါ၏။ ။ မောဟမူဒုတိယာဒိဇော၌ ရှိသော မောဟ ဟသိတုပ္ပါဒ် ဒုတိယာဒိဇော နာသေဝနတွန်း။ ပစ္စနိယာနုလောမ၌ နဟေတုပစ္စယာ အာသေဝနေန ဒွေ။ ။ မောဟမူဒွေ၌ မောဟကြဉ်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသ မဟာကုသိုလ်မဟာကြိယာ ဒုတိယာဒိဇော မဟဂ္ဂုတ် ကုသိုလ် မဟဂ္ဂုတ် ကြိယာ မဂ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာနှစ်ပါး လွတ်။ အနုလုံ၌ တိဏီ။ ။ မောဟမူ

ပဌမဇောဋ်ရှိသောမောဟမူ ဟသိတုပ္ပါဒ် ပဌမဇော ဟသိတုပ္ပါဒ်
ကြည့်သော အဟိတ်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး အဟိတ်
စိတ္တဇရုပ် အဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် မာဟိရရုပ် အာဟာရဇရုပ်
ဥတုဇရုပ် အသညသတ်ကမ္မဇရုပ် ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့
သည်။လ။ဤပစ္စနိက်၌ နဟောတုပစ္စယာ နာသေဝနေဋ္ဌေ။၏။

နဟောတုနကမ္မ

နဟောတုမူ နကမ္မ၌ ကုသိုလ်အကုသိုလ် ကြိယာစေတနာ နဟော
တုတွန်း။ အနုလောမပစ္စနိက်၌ တီဏိ။၏။ ။မောဟမူဒွေး၌
မောဟ ကြိယာစေတနာကြည့်သော အဟိတ် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ
နာမက္ခန္ဓာလေးပါး အဟိတ်စိတ္တဇရုပ် အဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မ
ဇရုပ် အသညသတ်ကမ္မဇရုပ် ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်။နကမ္မတွန်း။ ပစ္စ
နိယာနုလောမ၌ နဟောတုယာ ကမ္မေ ဒွေ။၏။ ။မောဟမူဒွေး၌
မောဟ ကုသိုလ်အကုသိုလ် ကြိယာစေတနာကြည့်သော သဟိတ်
ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်
ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်။ အလွတ်။ အနုလုံနဝ။၏။ ။အဟိတ်ကြိယာ
စေတနာ မာဟိရရုပ် အာဟာရဇရုပ် ဥတုဇရုပ် ဤတရားတို့သည်
။လ။ပစ္စနိက်၌ ဧကံ ဟုသင်္ချာတင်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။

အမှာ ဤပစ္စနိက်၌ ပစ္စည်းတွန်းသည် အနုလုံက တွန်း
သည်နှင့် အတူတူပင်။ ။အနုလောမ ပစ္စနိက်ကို
စွဲ၍ တွန်းမဲရလျှင် မရသည်အလျောက်ဆို၊ နှစ်ကြိမ်မြောက် ပစ္စ
နိယာနုလောမကိုတွန်း။ သုံးကြိမ်မြောက် အနုလုံကိုအလွတ်ဆို။ ။
လေးကြိမ်မြောက် ပစ္စနိက်။ဤသည်လျှင် အနုလုံနှင့် အထူးတည်း။
ဤနည်းကိုမှီ၍ နောက်နောက်သော ဒုကတိကစသည်တို့ကို တွန်း
လေ။

နဟေတုနုပိကစသည်

နဟေတုပစ္စယာ နုပိပါကော ခွေ။၏။ မောဟမူဒွေးဉ္စမောဟ အဟိတ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာ အဟိတ်ကြိယာသည် ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ် ဗာဟိရရုပ် အာဟာရဇရုပ် ဥတုဇရုပ် အသညသတ် ကမ္မဇရုပ် ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့သည် နဟေတု နုပိပါက ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်၏။ နဟေတုပစ္စယာ နုပိပါကောခွေ။၏။

နဟေတုပစ္စယာ နအာဟာရေဧကံ၊ ဗာဟိရရုပ် အာဟာရဇရုပ် ဥတုဇရုပ်အသညသတ်ကမ္မဇရုပ် ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်။ဧကံ ၏။။နဟေ တုပစ္စယာ နဗ္ဗန္တိယေ ဧကံ။။ဗာဟိရရုပ် အာဟာရဇရုပ် ဥတုဇရုပ် အသညသတ် ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ ပဝတ္တိရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ ဧကံ။၏။နဗျာနေ ဧကံ။ ဒွေပဉ္စဝိညာဏ်တဆယ် နာမက္ခန္ဓာ ဗာဟိရရုပ် အာဟာရ ဇရုပ် ဥတုဇရုပ် အသညသတ်ကမ္မဇရုပ် ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်။ဧကံ။၏။ နဟေတုပစ္စယာ နမဂ္ဂေဧကံ။ အဟိတ်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး အဟိတ်စိတ္တဇရုပ်။လ။ အသညသတ်ကမ္မဇရုပ် ပဝတ္တိ ကမ္မဇရုပ်။ဧကံ။၏။ ။နဟေတုပစ္စယာ နသမ္ပယုတ္တေ ဧကံ။ နာရမ္မ ဏအတိုင်း။ ။နဟေတုပစ္စယာ နုပိပ္ပယုတ္တေ ခွေ။ အရူပဘုံ၌ဖြစ် သောအခါ မောဟမူဒွေးဉ္စမောဟ မနောဒွါရာငဇ္ဇန်း ဗာဟိရ ရုပ် အာဟာရဇရုပ်။လ။ ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်။ဧကံ။၏။ ။နောနုတ္တိယာ နောဝိဂတေ ဧကံ။နာရမ္မဏအတိုင်း ကောက်။

ပစ္စနိက တိ ကာဒိသင်္ချာဝါရ

နဟေတုနာရမ္မဏပစ္စယာ နာဝိပတိယာဧကံ။ ဒုကအတိုင်း။ နောဝိဂတေတိုင်အောင် ဒုကအတိုင်းပင်။ နဟေတုပစ္စယာ နာရမ္မ ဏနာဝိပတိနာနန္တရနသမနန္တရနအညမညပစ္စယာ နဥပနိဿယေ ဧကံ။၏။ နာမက္ခန္ဓာမှထောက်သော အဟိတ်စိတ္တဇရုပ် ဟဒယ ဝတ္ထုမှတပါး အဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် မဟာဘုတ်မှထောက် သော အဟိတ်စိတ္တဇပပါဒါ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇပပါဒါ ဗာဟိ

ရဥပါဒါ အာဟာရဥပါဒါ အသညသတ်ကမ္မဥပါဒါ ပဝတ္တိ
ကမ္မဥပါဒါရုပ်။ ဧကံ။ ။ နပုရေဇာတ နပစ္ဆာဇာတ နာသေ
ဝနတိုင်အောင် တူ၏။

နအညမညတိုင်အောင် တည်၍နကမ္မထည့်ရာ၌ မဟာဘုတ်မှ
ထောက်သော မာဟိရဥပါဒါ အာဟာရဥပါဒါ ဥတုဥပါဒါ။
ဧကံ။ ။ နဝိပါကထည့်ရာ၌ နာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်သော
အဟိတ်ကြိယာ ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ်။ မဟာဘုတ်မှထောက်
သော အဟိတ်ကြိယာပြုအပ်သော စိတ္တဥပါဒါ မာဟိရဥပါဒါ
အာဟာရဥပါဒါ ဥတုဥပါဒါ အသညသတ် ကမ္မဥပါဒါ
ပဝတ္တိကမ္မဥပါဒါရုပ်။ ဧကံ။ ။ နအာဟာရထည့်ရာ၌ မဟာ
ဘုတ်မှထောက်သော မာဟိရဥပါဒါ ဥတုဥပါဒါ အသညသတ်
ကမ္မဥပါဒါ ပဝတ္တိကမ္မဥပါဒါ ဧကံ။ ။ နဗုဒ္ဓိယထည့်ရာ၌
မဟာဘုတ်မှထောက်သော မာဟိရဥပါဒါ ဥတုဥပါဒါ အသည
သတ် ရုပ်ဇိဝိတိန္ဒြေ ပဝတ္တိရုပ်ဇိဝိတိန္ဒြေ။ ဧကံ။ ။ နဗျာန
ထည့်ရာ၌ မဟာဘုတ်မှထောက်သော မာဟိရဥပါဒါ အာဟာ
ရဥပါဒါ ဥတုဥပါဒါ အသညသတ်ကမ္မဥပါဒါ ပဝတ္တိကမ္မဥ
ပါဒါ ဧကံ။ ။ နမဂ္ဂသမ္ပယုတ္တထည့်ရာ၌ နာမက္ခန္ဓာမှထောက်
သော အဟိတ်စိတ္တဇရုပ် ဟဒယဝတ္ထုမှတပါး အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ
ကမ္မဇရုပ် မဟာဘုတ်မှ ထောက်သော အဟိတ်စိတ္တဇ ဥပါဒါ
အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဥပါဒါ မာဟိရ အာဟာရဇ ဥတုဇ
အသညသတ်ကမ္မဥပါဒါ ပဝတ္တိကမ္မဥပါဒါရုပ်။ ဧကံ။ ။
နဝိပ္ပယုတ္တထည့်ရာ၌ မဟာဘုတ်မှထောက်သော မာဟိရဥပါဒါ
အာဟာရဇ ဥတုဇ အသညသတ် ကမ္မဇ ပဝတ္တိ ကမ္မဇ
ဥပါဒါရုပ်။ ဧကံ။ ။ နောနတ္ထိ နောဝိဂတထည့်ရာ၌ နသမ္ပ
ယုတ္တထည့်သည်နှင့် တူ၏။ ။ နကမ္မတိုင်အောင်တည်၍ နအာဟာ
ရထည့်ရာ၌ မဟာဘုတ်မှထောက်သော မာဟိရဥပါဒါ ဥတုဇ
ဥပါဒါရုပ် ဧကံ။ ။ နဗုဒ္ဓိယထည့်ရာ၌ မဟာဘုတ်မှထောက်
သော မာဟိရဥပါဒါ အာဟာရဥပါဒါ ဥတုဥပါဒါရုပ် ဧကံ။

၏။ ။နဇ္ဈာန နမဂ္ဂ နသမ္ပယုတ္တ နဝိပ္ပယုတ္တထည့်ရာ၌ မဟာ
 ဘုတ်မှထောက်သော ဗာဟိရဥပါဒါ အာဟာရဥပါဒါ ဥတုဥ
 ဥပါဒါ ဧကံ။၏။ ။နောနတ္ထိ နောဝိဂတထည့်ရာ၌လည်း ဤ
 အတူ။ ။နအာဟာရတိုင်အောင်တည်၍ နဇ္ဈိယထည့်ရာ၌ မဟာ
 ဘုတ်မှထောက်သော ဗာဟိရဥပါဒါ အာဟာရဥပါဒါ ရုပ်ဧကံ။
 ။ ။နောဝိဂတတိုင်အောင် ထည့်ရာ၌လည်း ဤအတူ။ ။
 နဟေတုကစ၍ နောနတ္ထိတိုင်အောင် တည်၍ နောဝိဂတထည့်ရာ
 ၌လည်း မဟာဘုတ်မှထောက်သော ဗာဟိရဥပါဒါ ဥတုဥပါဒါ
 ရုပ် ဤတရားကိုပင်ရသည်။ဧကံ။

နအာရမ္မဏမူ

နအာရမ္မဏပစ္စယာ နဟေတုယာဒ္ဓေ။ နဟေတုမူ အတိုင်း။
 နာဓိပတိယာပဉ္စ။နိရာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် ဗာဟိရ
 ရုပ်။လ။ ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်ပါဒါရုပ်။ ပဉ္စ။၏။ ။နာနန္တရ နသမ
 နန္တရ၌ နာရမ္မဏသုဒ္ဓအတိုင်း။ နအညမညေပဉ္စ နအညမညသုဒ္ဓ
 အတိုင်း။ နဥပနိဿယ နပုဓရဇာတ နပစ္ဆာဇာတ နာသေဝန
 နာရမ္မဏသုဒ္ဓ အတိုင်း။ ။နတဗ္ဗေဧကံ နကမ္မသုဒ္ဓအတိုင်း။ ။
 နဝိပါကေပဉ္စ။ ကုသိုလ်အကုသိုလ် ကြိယာပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ်
 ဗာဟိရရုပ်။ လ။ ပဝတ္တိ ကမ္မဇရုပ်။ ။နအာဟာရေ ဧကံ
 သုဒ္ဓအတိုင်း။ နဇ္ဈိယေ ဧကံ။ သုဒ္ဓ အတိုင်း။ နဇ္ဈာနေ ဧကံ။
 အဟိတ် စိတ္တဇရုပ်။လ။ ပဝတ္တိ ကမ္မဇရုပ်။ နမဂ္ဂေဧကံ။ အဟိတ်
 စိတ္တဇရုပ် အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်။လ။ ပဝတ္တိ ကမ္မဇရုပ်။
 နသမ္ပယုတ္တ၌ သုဒ္ဓအတိုင်း။ ။နဝိပ္ပယုတ္တ၌ ဗာဟိရရုပ်။လ။ ပဝတ္တိ
 ကမ္မဇရုပ်။ နောနတ္ထိ နောဝိဂတ သုဒ္ဓအတိုင်း။ ။တိက အစရှိ
 သည်တို့၌ နဟေတုက အစရှိသည်တို့နှင့် မထူးပြီ။ ။နာဓိပတိ
 ဒုကာဒိနာနန္တရ ဒုကာဒိအစရှိသည်တို့၌လည်းအနုလုံပစ္စည်းတွန်း
 ကို နှလုံးသွင်း၍ ဟောလေ။ ။ပစ္စည်းပစ္စနိက်ပြီး၏။

အနုလောမ ပစ္စနိက ဒုကသနျာဝါရ

ပစ္စည်းပစ္စနိကကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပစ္စည်း အနုလောမ ပစ္စနိကကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုအနုလောမ ပစ္စနိက၌ တုံ့သော်လည်း ဟေတု ဒုကာဒိအစရှိသော အားဖြင့် နှစ်ဆဲ့သုံးပါး အဖြားရှိ၏။ ပစ္စာဇာတကိုမရသောကြောင့် နှစ်ဆဲ့သုံးပါး။ ထိုတွင် ဟေတုဒုကာဒိကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို၌လည်း ဒုကတိက အစရှိသည်ဖြင့် နှစ်ဆဲ့နှစ်ပါး။ ထိုတွင် ဒုကကို၏။ ထို၌ တုံ့သော် လည်း ဟေတုမူ နာရမ္မဏဒုကအစရှိသော အားဖြင့် တဆဲ့ငါးပါး။ ထိုတွင် ဟေတုမူ နာရမ္မဏဒုကကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ဟေတု နာရမ္မဏ

ဟောဟန်ကား ဟေတုပစ္စယာနာရမ္မဏော ပဉ္စ ဟူသည်တည်း။ ထိုဟေတုမူ နာရမ္မဏဒုက၌ အဟိတ် စိတ္တဇရုပ် အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် မာဟိရရုပ်။ လ။ ပဝတ္တိ ကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့သည် နာ ရမ္မဏပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္န ဓမ္မသာ ဖြစ်၍ ဟေတု ပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်သောကြောင့် ဟေတုပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်ပစ္စနိက၌ နဟေတုပစ္စယာ နာရမ္မဏော ဧကံ။ ။ မောဟ မှုဒ္ဓေ၌ မောဟကြည့်သော သဟိတ် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ လေးပါး ဤတရားတို့သည် ဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္န ဓမ္မသာ ဖြစ်၍ နာရမ္မဏ ပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်သောကြောင့် နာ ရမ္မဏ ပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌ ဟေတု ပစ္စယာအာရမ္မဏော တိဏိ။ ။ မောဟမှုဒ္ဓေ၌ မောဟ အဟိတ် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး ဤတရားတို့သည် ဟေတု နာရမ္မဏ ပစ္စည်းနှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် ပစ္စယာ နုလောမ၌ နဟေတု ပစ္စယာ အာရမ္မဏော ဒွေ။ ။ သဟိတ် စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့သည် ဟေတု နာရမ္မဏပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဤအနုလောမ ပစ္စနိက၌ ဟေတု ပစ္စယာ နာရမ္မဏော ပဉ္စဟူ၏။

ဤအနုလောမ ပစ္စနိက်၌ ပစ္စနိက်ကို စ၍တွန်း။ ပစ္စနိယာ နုလောမ အလွတ်။

ဟေတု နာဓိပတိ

နဟေတု ပစ္စယာ နာဓိပတိယာ နဝ။ နာဓိပတိ ဒုက၌ မောဟ မုဒ္ဒေး၌ မောဟ အဟိတ် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။ အဟိတ်စိတ္တဇရုပ်။ ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့သည် နာဓိပတိပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္န။ ဟေတုပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိက်၌ နဟေတု ပစ္စယာ ဒွေ။ အဓိပတိတရားကိုယ်ကြည့်သောသံသိပတိဇောဇါးဆွနစ်ခု နာမက္ခန္ဓာ၊ သံသိပတိစိတ္တဇရုပ် ဤတရားတို့သည် ဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္န ဓမ္မသာ မြစ်၍ နာဓိပတိ ပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မမြစ်သောကြောင့် နာဓိပတိပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌ ဟေတုပစ္စယာ အဓိပတိယာ နဝ။ ဟေတု နာဓိပတိပစ္စည်းနှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မမြစ်သော တရားကား မရှိ။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိယာ နုလောမ၌ နဟေတု ပစ္စယာ အဓိပတိယာ အစရှိသည်ဖြင့် မဟောရသတည်း။ အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ အဓိပတိ တရားကိုယ်။ မရသောအခါ မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟကြည့်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ သဟိတ် လောကီဝိပါက် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး နိရာဓိပတိ သဟိတ် စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေန ကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့သည် နဟေတု နာဓိပတိ ပစ္စည်းနှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဤအနုလောမ ပစ္စနိက်၌ ဟေတု ပစ္စယာ နာဓိပတိယာ နဝ။ နာနန္တရေ ပဉ္စ။ နသမနန္တရေ ပဉ္စ။ နာရမ္ပဏအတိုင်း။

ဟေတု နအညမည

နအညမညေ ပဉ္စ။ နအညမညဒုက၌ နာမက္ခန္ဓာမှထောက်သော အဟိတ်စိတ္တဇရုပ်ဟဒယဝတ္ထုမှတစ်ပါး အဟိတ်ပဋိသန္ဓေနကမ္မဇရုပ်

မဟာဘုတ်မှ ထောက်သော အဟိတ် စိတ္တဇ ဥပါဒါ အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇ ဥပါဒါ ဗာဟိရဥပါဒါ။လ။ ပဝတ္တိကမ္မဇ ဥပါဒါ ရုပ် ဤတရားတို့သည် နအညမညပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာဖြစ်၍ ဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္န ဓမ္မမဖြစ်သောကြောင့် ဟေတုပစ္စည်း တွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိက်၌ နဟေတုပစ္စယာ နအည မညေ ဧကံ။၏။ မောဟ မူဒ္ဒေး၌ မောဟကြဉ်သော သဟိတ် ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်သော ဟဒယဝတ္ထု အချင်းချင်းမှ ထောက်သော သဟိတ် စိတ္တဇမဟာဘုတ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇမဟာဘုတ် ဤတရား တို့သည် ဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာဖြစ်၍ နအညမညပစ္စည်း ၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်သောကြောင့် နအညမညပစ္စည်းတွန်း၍ စင် ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌ ဟေတုပစ္စယာ အညမညေ တိဏီ။ ၏။ မောဟမူဒ္ဒေး၌ မောဟ အဟိတ် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်သော ဟဒယ ဝတ္ထု။ အချင်းချင်းမှ ထောက်သော အဟိတ် စိတ္တဇ မဟာ ဘုတ် အဟိတ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇ မဟာဘုတ် ဗာဟိရ အာဟာရဇ ဥတုဇ အသညသတ်ကမ္မဇ ပဝတ္တိကမ္မဇ မဟာဘုတ် ဤတရား တို့သည် ဟေတု နအညမည ပစ္စည်း နှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မမဖြစ် ကုန်။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိယာ နုလောမ၌ နဟေတု ပစ္စယာ အည မညေဒ္ဓေ။၏။ နာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်သော သဟိတ် စိတ္တဇရုပ် ဟဒယဝတ္ထုမှတစ်ပါး သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် မဟာဘုတ်မှ ထောက်သော သဟိတ် စိတ္တဇ ဥပါဒါ သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇ ဥပါဒါရုပ် ဤတရားတို့သည် ဟေတု နအညမည ပစ္စည်း နှစ်ပါး ၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်ကုန်။ ။ထို့ကြောင့် ဤ အနုလောမ ပစ္စနိက်၌ ဟေတုပစ္စယာ နအညမညေ ပဉ္စ။၏။ ။နနိဿယမရ။ နဥပနိဿယလည်း နာရမ္မဏအတိုင်း။

ဟေတုနပုရေဇာတ

နပုရေဇာတေ သတ္တံ။ နပုရေဇာတ ဒုကဉ် အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သော အခါ မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟမနောဠါရာဝဇ္ဇန်း အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး အဟိတ်စိတ္တဇရုပ် အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်။ လ။ ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့သည် နပုရေဇာတ ပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာဖြစ်၍ ဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်သောကြောင့် ဟေတု ပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိက်၌ နဟေတု ပစ္စယာ နပုရေဇာတေ ဒွေ။ ။ ပဉ္စဝေါကာရာဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟ အရူပ ဝိပါက်လေးခု ကြည့်သော သဟိတ် ပဝတ္တိ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဤတရားတို့သည် ဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာဖြစ်၍ နပုရေဇာတပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်သောကြောင့် နပုရေဇာတ ပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ။ ထို့ကြောင့် ဤအနုလုံ၌ ဟေတုပစ္စယာ ပုရေဇာတေ တိဏိ။ ပဉ္စဝေါကာရာဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟအဟိတ် ပဝတ္တိနာမက္ခန္ဓာလေးပါး ဤတရားတို့သည် နဟေတု ပုရေဇာတ ပစ္စည်းနှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်ကုန်။ ။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိယာ နုလောမ၌ နဟေတု ပစ္စယာ ပုရေဇာတေ ဒွေ။ ။ အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟကြည့်သော လောဘမူ မောဟမူ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ အရူပကုသိုလ် အရူပကြိယာ အထက် မဂ်သုံးခု ဖိုလ်လေးခု သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့သည် ဟေတု နပုရေဇာတပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အနုလောမ ပစ္စနိက်၌ ဟေတုပစ္စယာ နပုရေဇာတေ သတ္တံ။ ။

ဟေတု နပစ္ဆာဇာတ

နပစ္ဆာဇာတေ နဝ။ နပစ္ဆာဇာတဒုကဉ် မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟ အဟိတ် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး အဟိတ် စိတ္တဇရုပ် အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် ဗာဟိရရုပ် အာဟာရ

ဇရုပ် ဥတုဇရုပ် အသညသတ် ကမ္မဇရုပ် ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ် ဤ
 တရားတို့သည် နပစ္စာဇာတ ပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္န ဓမ္မသာဖြစ်၍
 ဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်သောကြောင့် ဟေတု ပစ္စည်း
 တွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ။ထို့ကြောင့် ပစ္စနိက်၌ နဟေတုပစ္စယာ
 နပစ္စာဇာတေ ဒွေ။၏။ ။ဟေတု ပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာ
 ဖြစ်၍ နပစ္စာဇာတပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မမဖြစ်သော တရားကား
 မရှိ။ ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌ ဟေတုပစ္စယာ ပစ္စာဇာတေ အစရှိ
 သည်ဖြင့် မဟောရသတည်း။ ။ဟေတု နပစ္စာဇာတ ပစ္စည်းနှစ်
 ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်သော တရားကားမရှိ။ ထို့ကြောင့် ပစ္စ
 နိယာ နုလောမ၌ နဟေတု ပစ္စယာ ပစ္စာဇာတေ အစရှိသည်ဖြင့်
 မဟောရသတည်း။ ။မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြဉ်သော သဟိတ်
 ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်
 ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့သည် ဟေတုနပစ္စာဇာတ ပစ္စည်း
 နှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မဖြစ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်
 ဤအနုလောမ ပစ္စနိက်၌ ဟေတု ပစ္စယာ နပစ္စာဇာတေနဝ။၏။
 ဤနည်းကိုမှီ၍ အနုလောမပစ္စနိက်ကို အကုန်တွန်းလေ။

ဟေတုနာသေဝန ဝေဠု

ဟေတု ပစ္စယာ နာသေဝနေနဝ။၏။ ။မောဟမူဒွေး၌ မောဟ
 ကြဉ်သော အကုသိုလ် ဒွါဒသ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ပဌမ
 ဇော သဟိတ်ဝိပင်္ဂါပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ သဟိတ်
 စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် နဝ။၏။ ။ဟေတု ပစ္စယာ
 နကမ္မေတိဏိ။၏။။ ကုသိုလ် အကုသိုလ် သဟိတ်ကြိယာ စေတနာ။
 နကမ္မေတိဏိ။၏။ ။နဝိပင်္ဂါကေ နဝ။မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြဉ်
 သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် သဟိတ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာ ကုသိုလ်
 အကုသိုလ် သဟိတ်ကြိယာပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ် နဝိပင်္ဂါကေ နဝ။
 ။ နသမ္ပယုတ္တေပဉ္စ။ နာရမ္မဏအတိုင်း။နဝိပုယုတ္တေ တိဏိ။ အရူပ
 ဝိပင်္ဂါလေးခု ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သော

အခါ မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြဉ်သော လောဘမူ မောဟမူ
မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ အရူပကုသိုလ် အရူပကြိယာ အထက်
မဂ်သုံးခု ဖိုလ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာ။ ဤတရားတို့သည် နဝိပ္ပယုတ္တေ
တိဏိ။၏။

အမှာ နောနတ္ထိ နောဝိဂတ နာရမ္မဏအတိုင်း တဆွဲ
ငါးပစ္စည်းသာ ရသည်။ ။သဟဇာတ နိဿယ
အာဟာရ ဣန္ဒြိယ ဈာန မဂ္ဂ အတ္ထိ အဝိဂတ ဤရှစ်ပစ္စည်းတို့ကို
ဟေတုမူတည်၌ မရအပ်ကုန်။

အနုလောမ ပစ္စနိက တိဏာဒိ သင်္ချာဝါရ

ဟေတုအာရမ္မဏပစ္စယာနာဓိပတိယာတိဏိ။၏။အရကားအဓိ
ပတိတရားကိုယ်။ အဓိပတိပစ္စည်းကိုမရသောအခါ မောဟမူဒွေး၌
မောဟကြဉ်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ
သဟိတ်လောကီဝိပင်္ဂါ ပဝတ္ထိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။
ဟေတု အာရမ္မဏ ပစ္စယာ နာဓိပတိယာ တိဏိ။၏။ ဟေတု
အာရမ္မဏ ပစ္စယာ နပုရေဇာတေ တိဏိ။ အရကား အရူပ
ဝိပင်္ဂါလေးခု အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ မောဟမူဒွေး၌ မောဟ
ကြဉ်သော လောဘမူ မောဟမူ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ
အရူပကုသိုလ် အရူပကြိယာ အထက်မဂ်သုံးခု ဖိုလ်လေးခု သဟိတ်
ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး နပုရေဇာတေ တိဏိ။၏။

နပစ္စာဇာတေ တိဏိ။ ။မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြဉ်သော
သဟိတ်ပဝတ္ထိ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ တိဏိ။၏။ ။နာသေဝနေ
တိဏိ။ အရကား မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြဉ်သော အကုသိုလ်
ဒွါဒသမဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ပဋ္ဌမဇော သဟိတ်ဝိပင်္ဂါ
ပဝတ္ထိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ တိဏိ။၏။ ။နကမ္ပေတိဏိ။
အရကား ကုသိုလ် အကုသိုလ် သဟိတ်ကြိယာ စေတနာတိဏိ။၏။
နဝိပင်္ဂါကေ တိဏိ။ အရကား မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြဉ်သော

ကုသိုလ် အကုသိုလ် သဟိတ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာတိ။ နိဗ္ဗိယု
ယုတ္တေ တိဏိ။ အရကား အရူပဝိပါက်လေးခု ပဝတ္ထိပဋိသန္ဓေ
နာမက္ခန္ဓာ။ အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သော အခါ မေဗဟုမုဒ္ဒေ၌ မေဗဟုကြည့်
သော လောဘမူ မေဗဟုမူ မဟာကုသိုလ်မဟာကြိယာ အရူပ
ကုသိုလ် အရူပကြိယာ အထက်မဂ်သုံးခု ဖိုလ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာ
တိဏိ။

အမှာ အာရမ္မဏသို့ လိုက်၍ နာမက္ခန္ဓာသာ ရသော
ကြောင့် တိဏိသာ ထွက်သည်။ ။ ဟေတု အာရမ္မဏ
တည်ရာ၌ အဓိပတိ ပုရေဇာတ ပစ္စာဇာတ အာသေဝန ကမ္မ
ဝိပါက ဝိပ္ပယုတ္တ ဤခုနစ်ပစ္စည်းကို ရအပ်၏။ ကြွင်းသော ပစ္စည်း
တို့ကို မရအပ်။

ဟေတု အာရမ္မဏ အဓိပတိ ပစ္စယာ နပုရေဇာတေ တိဏိ။ အရ
ကား အရူပဘုံ၌ အဓိပတိ ပစ္စည်းကို ရသောအခါ အဓိပတိတရား
ကိုယ်ကြည့်သော လောဘမူ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ဧကန်
ရသော အရူပကုသိုလ် အရူပကြိယာ အထက်မဂ်သုံးခု ဖိုလ်လေးခု
နာမက္ခန္ဓာ။ တိဏိ။ ။ နပစ္စာဇာတေ တိဏိ။ အရကား အဓိ
ပတိတရားကိုယ်ကြည့်သော သာဓိပတိဇော ငါးဆုံနှစ်ခု နာမက္ခန္ဓာ
တိဏိ။ ။ နာသေဝနေတိဏိ။ အရကား အဓိပတိတရားကိုယ်ကြည့်
သော လောဘမူဒေါသမူ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ပဌမဇော
ဖိုလ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာ။ တိဏိ။ ။ နကမ္မေတိဏိ။ သာဓိပတိ
ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာ စေတနာ တိဏိ။ ။ နဝိပါကေ
တိဏိ။ အဓိပတိ တရားကိုယ်ကြည့်သော သာဓိပတိ ကုသိုလ်
အကုသိုလ် ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာ။ တိဏိ။

အမှာ နိဗ္ဗိယုတ္တေ တိဏိ နပုရေဇာတအတိုင်း။ ။ ခြောက်
ပစ္စည်းကိုသာ ရသည်။ ။ ဟေတု အာရမ္မဏ အဓိ
ပတိ အနန္တရ သမနန္တရ သဟဇာတ အညမညနိဿယ ဥပနိဿယ
တိုင်အောင်တည်၍ နပုရေဇာတ အစရှိသော ခြောက်ပစ္စည်း
ထည့်ရာ၌လည်း စတုက္ကနှင့် အတူပင်။ ဟေတု။ လ။ ပုရေဇာတတိုင်

အောင် တည်၍ နပစ္စာဇာတေ တိဏိ အစရှိသော လေးပစ္စည်း ထည့်ရာ၌လည်း စတုတ္ထနှင့် အတူတူ။

ဟေတု။လ။ ဥပနိဿယ ပုရေဇာတ ပစ္စယာ နာသေဝနေ တိဏိ။အရကား ပဉ္စဝေါကာရာ၌ အဓိပတိ ပစ္စည်းကို ရသော အခါ အဓိပတိတရားကိုယ် ကြဉ်သော လောဘမူ ဒေါသမူ မဟာ ကုသိုလ်မဟာကြိယာပဌမဇော ဖိုလ်လေးခုနာမက္ခန္ဓာ။ တိဏိ။၏။ နကမ္မေတိဏိ။ပဉ္စဝေါကာရာ၌ ဖြစ်သောအခါသာဓိပတိကုသိုလ် အကုသိုလ်ကြိယာ စေတနာ။ နကမ္မေတိဏိ၏။ နဝိပါကေတိဏိ။ အရကားပဉ္စဝေါကာရာ၌အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်ကြဉ်သောသာဓိပတိ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာ။ တိဏိ။၏။ ။လေးပစ္စည်းသာ ရသည်။ ။ဟေတု။လ။ ပုရေဇာတ အာသေဝနေ ပစ္စယာ နကမ္မေတိဏိ။ အရကား ပဉ္စဝေါ ကာရာ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ လောဘမူ ဒေါသမူ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ဒုတိယာဒိဇော မဟဂ္ဂုတ် ကုသိုလ် မဟဂ္ဂုတ် ကြိယာ မဂ်လေးခုရှိသော စေတနာ တိဏိ။၏။ နဝိပါကေ တိဏိ။ ပဉ္စဝေါကာရာ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသော အခါ အဓိပတိ တရားကိုယ်ကြဉ်သော လောဘမူ ဒေါသမူ မဟာ ကုသိုလ် မဟာကြိယာ ဒုတိယာဒိဇောမဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် မဟဂ္ဂုတ် ကြိယာမဂ်လေးခုနာမက္ခန္ဓာ တိဏိ။၏။ ။ပစ္စာဇာတ ကမ္မဝိပါက သုံးပစ္စည်းသာရသည်။ ။ဟေတု။လ။ ပုရေဇာတ အာသေဝနေ ကမ္မပစ္စယာနပစ္စာဇာတေ တိဏိ။ ပဉ္စဝေါကာရာ၌ အဓိပတိ ပစ္စည်းကို ရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်။ စေတနာကြဉ်သော လောဘမူ ဒေါသမူ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာဒုတိယာဒိဇော မဟဂ္ဂုတ် ကုသိုလ် မဟဂ္ဂုတ် ကြိယာ မဂ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာ တိဏိ။၏။

အမှာ နဝိပါကေ တိဏိ နပစ္စာဇာတ အတိုင်း။ ။ဟေတု ။လ။ အာသေဝနေ ကမ္မ အာဟာရ တိုင်အောင် တည်၍ နပစ္စာဇာတ ဝိပါကထည့် အတူတူပင်။ ဟေတု။လ။

အဝိဂတ တိုင်အောင်တည်။ နပစ္စွာဇာတေ တိဏိ နဝိပါကေ တိဏိ ကမ္မတိုင်အောင် တည်သည်နှင့် အတူတူပင်။ ။အာသေဝန ကိုချ၍ ဝိပါကထည့်၍ တည်ရာ၏။

ဟေတု။လ။ပုရေဇာတကမ္မဝိပါကပစ္စယာ နပစ္စွာဇာတေ ဧကံ နအာသေဝနေ ဧကံ။ အရကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အဓိပတိ တရားကိုယ်ကြည့်သော ဖိုလ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာ။ဧကံ။၏။ ဟေတု။လ။ အဝိဂတ ပစ္စယာ နပစ္စွာဇာတေဧကံ နာသေဝနေ ဧကံတရားကိုယ်အရအတူတူ။ အဓိပတိတရားကိုယ် ကြည့်သော ဖိုလ် လေးခုပင်။ ။အာရမ္မဏမူ အဓိပတိမူအစရှိသည်တို့၌လည်း ဤနည်း ကိုမှီ၍ အနုလုံပစ္စည်းတွန်းကို နှလုံးသွင်း၍ ဟောလေ။ ။ပစ္စည်း အနုလောမ ပစ္စနိက်ပြီး၏။

ပစ္စနိယာ နုလောမ ဒုကသင်္ချာဝါရ

ပစ္စည်း အနုလောမ ပစ္စနိက်ကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြား မှ၌ ပစ္စည်း၏ ပစ္စနိယာ နုလောမကို ဟောတော်မူ၏။ ။ထို၌ တုံသော်လည်း နဟေတုဒုကာဒိ အစရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆယ် အပြားရှိ၏။

သဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတ ဤလေးပစ္စည်းတို့ကို ပစ္စ နိယာနုလောမ၌ မရသောကြောင့် နှစ်ဆယ် ဖြစ်သတည်း။ ထို နှစ်ဆယ်တို့တွင် နဟေတု ဒုကာဒိကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း ဒုက တိက စတုက္က အစရှိသောအားဖြင့် တဆဲ့ ကိုးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဒုကကိုရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို ဒုက၌ တုံသော်လည်း နဟေတုမူ အာရမ္မဏဒုက အစရှိသော အားဖြင့်နှစ်ဆဲ့တပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် နဟေတုမူ အာရမ္မဏ ဒုကကိုရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

နဟေတု အာရမ္မဏ

ဟောဟန်ကား။နဟေတုပစ္စယာအာရမ္မဏေဋ္ဌေဟူသည်တည်း။
 နဟေတုမူ အာရမ္မဏဒုကဉ္စ မောဟမူဒွေး၌ မောဟ ကြဉ်သော
 သဟိတ် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဤတရားတို့သည်
 အာရမ္မဏ ပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာ ဖြစ်၍ နဟေတု ပစ္စည်း၏
 ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မမဖြစ်သောကြောင့် နဟေတုပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။
 ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌ ဟေတု ပစ္စယာ အာရမ္မဏေ တိဏီ။၏။
 အဟိတ် စိတ္တဇရုပ် အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် ဗာဟိရရုပ်
 အာဟာရဇရုပ် ဥတုဇရုပ် အသညသတ် ကမ္မဇရုပ် ပဝတ္တိ ကမ္မ
 ဇရုပ် ဤတရား တို့သည် နဟေတု ပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္န ဓမ္မသာ
 ဖြစ်၍ အာရမ္မဏ ပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်သောကြောင့်
 အာရမ္မဏပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိက်၌ နဟေ
 တုပစ္စယာ နာရမ္မဏေ ဧကံဟူ။၏။ ။သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်
 ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့သည် နဟေတု အာရမ္မဏ ပစ္စည်း
 နှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် အနုလောမပစ္စ
 နိက်၌ ဟေတုပစ္စယာ နာရမ္မဏေပံဉ္စဟူ။၏။ ။မောဟမူဒွေး၌
 မောဟ အဟိတ်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး ဤတရား
 တို့သည် နဟေတုအာရမ္မဏ ပစ္စည်းနှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မဖြစ်
 သော တရားမည်ကုန်၏။ထို့ကြောင့်ဤပစ္စနိယာနုလောမ၌ နဟေ
 တုပစ္စယာ အာရမ္မဏေဋ္ဌေ။၏။ ။နဟေတုမူ အဓိပတိမရ။အနန္တရ
 သမနန္တရ အာရမ္မဏနှင့် တူပြီ။

နဟေတုသဟဇာတ

နဟေတုမူ သဟဇာတဒုကဉ္စ မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြဉ်
 သော သဟိတ်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး သဟိတ်စိတ္တ
 ဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့သည် သဟဇာတ
 ပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာဖြစ်၍ နဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ

မဖြစ်သောကြောင့် နဟေတုပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ။ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌ ဟေတုပစ္စယာသဟဇာတေ နဝ။၏။

နဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာဖြစ်၍ သဟဇာတပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်သော တရားကား မရှိ။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိက်၌ နဟေတုပစ္စယာ နသဟဇာတေ အစရှိသည်ဖြင့် မဟောရသတည်း။ ။နဟေတုသဟဇာတ ပစ္စည်းနှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်သော တရားကား မရှိ။ ။ထို့ကြောင့် အနုလောမ ပစ္စနိက်၌ ဟေတုပစ္စယာ နသဟဇာတေ အစရှိသည်ဖြင့်မဟောရသတည်း။ မောဟမူဒ္ဓွေး၌မောဟ အဟိတ်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး အဟိတ်စိတ္တဇရုပ် အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် ဗာဟိရရုပ် အာဟာရဇရုပ် ဥတုဇရုပ် အသညသတ် ကမ္မဇရုပ် ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့သည် နဟေတုသဟဇာတ ပစ္စည်းနှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မဖြစ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ။ထို့ကြောင့် ဤပစ္စနိယာ နုလောမ၌ နဟေတုပစ္စယာ သဟဇာတေဒ္ဓေ။၏။ ။ဤဝါရ၌ အနုလုံကိုတည်၍တွန်း။ အနုလောမပစ္စနိက်ကို အလွတ်ဆို။ ။ ရလျှင် ရသည်အလျောက် မရလျှင် မရသည်အလျောက်ဆို။

နဟေတုအညမည

နဟေတုမူ အညမညဒုကံ၌ မောဟမူဒ္ဓွေး၌ မောဟကြဉ်သော သဟိတ်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ သဟိတ်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်သော ဟဒယဝတ္ထု။ အချင်းချင်းမှ ထောက်သောသဟိတ်စိတ္တဇမဟာဘုတ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇမဟာဘုတ်ဤတရားတို့သည် အညမညပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာ ဖြစ်၍နဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်သောကြောင့် နဟေတုပစ္စည်းတွန်း၍စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌ ဟေတုပစ္စယာ အညမည တိဏိ။၏။ ။နာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်သော အဟိတ်စိတ္တဇရုပ်။ဟဒယဝတ္ထုမှတပါး အဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် မဟာ

ဘုတ်မှထောက်သော အဟိတ်စိတ္တဇဥပါဒါ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ
 ကမ္မဇဥပါဒါ ဗာဟိရဥပါဒါ အာဟာရဇဥပါဒါ ဥတုဇဥပါဒါ
 အသညသတ်ကမ္မဇဥပါဒါ ပဝတ္တိကမ္မဇဥပါဒါရုပ်။ ဤတရားတို့
 သည် နဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာဖြစ်၍ အညမညပစ္စည်း
 ၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်သောကြောင့် အညမည ပစ္စည်းတွန်း၍
 စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိက်၌ နဟေတုပစ္စယာ နအညမညေ
 ကံ။၏။ ။နာမက္ခန္ဓာမှထောက်သော သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် ဟဒ
 ယဝတ္ထုမှတပါး သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်။ မဟာဘုတ်မှ
 ထောက်သော သဟိတ်စိတ္တဇဥပါဒါရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇ
 ဥပါဒါရုပ် ဤတရားတို့သည် နဟေတုအညမည ပစ္စည်းနှစ်ပါး၏
 ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် အနုလောမပစ္စနိက်၌ ဟေတု
 ပစ္စယာ နအညမညေပဉ္စ။၏။ ။မောဟမူဋ္ဌေး၌မောဟ အဟိတ်
 ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ
 မှထောက်သော ဟဒယဝတ္ထု။ အချင်းချင်းမှ ထောက်သော
 အဟိတ် စိတ္တဇမဟာဘုတ် အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇမဟာဘုတ်
 ဗာဟိရမဟာဘုတ် အာဟာရဇမဟာဘုတ် ဥတုဇမဟာဘုတ်
 အသညသတ်ကမ္မဇမဟာဘုတ် ပဝတ္တိကမ္မဇမဟာဘုတ်။ဤတရား
 တို့သည် နဟေတု အညမညပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ ဖြစ်သော
 တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဤပစ္စနိယာနုလောမ၌ နဟေ
 တုပစ္စယာ အညမညေ ဌေ ဟူ၏။ နိဿယလည်း သဟဇာတ
 နှင့်တူ၏။ ဥပနိဿယလည်း အာရမ္မဏနှင့် တူ၏။

နဟေတုပုရေဇာတ

နဟေတုမူ ပုရေဇာတဒုက္ခံ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ
 မောဟမူဋ္ဌေး၌မောဟ အရူပဝိပါက်လေးခု ကြည့်သော သဟိတ်
 ပဝတ္တိ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး ဤတရားတို့သည် ပုရေဇာတပစ္စည်း
 ၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာဖြစ်၍ နဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်

သောကြောင့် နဟေတုပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌ ဟေတုပစ္စယာ ပုရေဇာတေ တိဏိ။၏။ အရူပဘုံ၌ဖြစ် သောအခါ မောဟမူဒွေး၌မောဟ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အဟိတ်စိတ္တဇရုပ်။ လ။ ပဝတ္တိ ကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့သည် နဟေတုပစ္စည်းနှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္န ဓမ္မသာဖြစ်၍ ပုရေဇာတ ပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်သော ကြောင့် ပုရေဇာတ ပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ။ထို့ကြောင့် ပစ္စနိက်၌ နဟေတုပစ္စယာ နပုရေဇာတေ ဒွေ။၏။ အရူပဝိပါက် လေးခု အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြဉ် သော လောဘမူ မောဟမူ မဟာကုသိုလ်၊ ဟောကြိယာ အရူပ ကုသိုလ် အရူပကြိယာ အထက်မဂ်သုံးခု ဖိုလ်လေးခု သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိ သန္ဓေကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့သည် နဟေတု ပုရေဇာတပစ္စည်း နှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် အနုလောမပစ္စ နိက်၌ ဟေတုပစ္စယာ နပုရေဇာတေ သတ္တ။၏။ ပဉ္စဝေါကာရ ဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ မောဟမူဒွေး၌ မောဟ အဟိတ် ပဝတ္တိ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး ဤတရားတို့သည် နဟေတုပုရေဇာတပစ္စည်း နှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိယာနုလော မ၌ နဟေတုပစ္စယာ ပုရေဇာတေ ဒွေ။၏။

နဟေတုအာသေဝန

နဟေတုမူ အာသေဝနဒုက္ခ၌ မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြဉ် သော အကုသိုလ်ဒွါဒေသ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ဒုတိယာ ဒိဇောမဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ မဂ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာ။ ဤတရားတို့သည် အာသေဝနပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာဖြစ်၍ နဟေတုပစ္စည်း၏ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်သောကြောင့်နဟေတုပစ္စည်း တွန်း၍ စင်ကုန်၏။ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌ ဟေတုပစ္စယာ အာသေ

ဝနေ တိဏိ။၏။ မောဟမူ ပဋ္ဌမဇောဉ္ဇှိသော မောဟ ဟသိ
 တုပ္ပါဒ်ပဋ္ဌမဇော ဟသိတုပ္ပါဒ် ကြဉ်သော အဟိတ်ပဝတ္တိ ပဋိ
 သန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး အဟိတ်စိတ္တဇရုပ် အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ
 ကမ္မဇရုပ် မာဟိရရုပ်။ လ။ ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့သည်
 နဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသင်္ဖြစ်၍ အာသေဝနပစ္စည်း၏
 ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်သောကြောင့် အာသေဝန ပစ္စည်းတွန်း၍
 စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိက်၌ နဟေတုပစ္စယာ နာသေဝနေ
 ဒွေ ဟုဟောအပ်၏။ ။မောဟမူဒွေးဉ္ဇှိမောဟကြဉ်သော အကု
 သိုလ်ဒွါဒသ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ပဋ္ဌမဇော သဟိတ်
 ဝိပါက် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်
 သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့သည် နဟေတုအာသေ
 ဝနပစ္စည်းနှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် အနု
 လောမပစ္စနိက်၌ ဟေတုပစ္စယာ နာသေဝနေ နဝ။ ။ ။
 မောဟမူ ဒုတိယာဒိဇောဉ္ဇှိသော မောဟ ဟသိတုပ္ပါဒ်ဒုတိယာ
 ဒိဇော ဤတရားတို့သည် နဟေတုအာသေဝန ပစ္စည်းနှစ်ပါး၏
 ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မဖြစ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဤပစ္စနိယာ
 နုလောမ၌ နဟေတုပစ္စယာ အာသေဝနေဒွေ။၏။ ဤနည်းကို
 မှီ၍ဒုက တိကစသည်တို့၌ ရသင့်သည်အားလျော်စွာ အနုလုံ
 ကတွန်းသည်ကို နှလုံးသွင်း၍ တွန်းလေ။ ။အရကိုသာ ဆို
 ပေအံ့။

နဟေတုကမ္မဓသည်

နဟေတုပစ္စယာကမ္မဓ ဒွေ။ ။အရကား မောဟမူဒွေးဉ္ဇှိမောဟ
 ကြိယာစေတနာကြဉ်သော အဟိတ်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ
 လေးပါး အဟိတ်စိတ္တဇရုပ် အဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် အသည
 သတ်ကမ္မဇရုပ် ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်။ ဒွေ။၏။ ။နဟေတုပစ္စယာ
 ဝိပါကေ ဧကံ။ အရကား အဟိတ် ဝိပါက် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ

နာမက္ခန္ဓာလေးပါး ဝိပါက်ပြုအပ်သော အဟိတ်စိတ္တဇရုပ် အဟိတ်
 ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်။ ဧကံ။ ။ အနုလုံက ရှေးဦးစွာတွန်းသည့်
 တရားများပင် အထူးမရှိပြီ။ ။ အာဟာရေ ခွေ။ ဣန္ဒြိယေ ခွေ။
 ဇာနည် ခွေ။ မဂ္ဂေ ဧကံ။ မောဟမူ ခွေ။ မောဟ။ ဧကံ။ သမ္ပယုတ္တေ
 ခွေ။ ဝိပုယုတ္တေ ခွေ။ အတ္ထိယာ ခွေ။ နတ္ထိယာ ခွေ။ ဝိဂတေ ခွေ။
 အဝိဂတေ ခွေ။

ပစ္စနိယာနုလောမတိကာဒိသချာဝါရ

နဟေတုနာရမ္မဏပစ္စယာ သဟဇာတေ ဧကံ။ ။ အဟိတ်
 စိတ္တဇရုပ်။ လ။ အသညသတ်ကမ္မဇရုပ်၊ ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ် ဧကံ။ ။
 နဟေတုနာရမ္မဏပစ္စယာ အညမညေဧကံ။ ။ အရကား အဟိတ်
 ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်သော ဟဒယဝတ္ထု။ အချင်းချင်း
 မှထောက်သော အဟိတ်စိတ္တဇ မဟာဘုတ် အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ
 ကမ္မဇ မဟာဘုတ်။ လ။ အသညသတ် ကမ္မဇမဟာဘုတ် ပဝတ္တိ။
 လ။ ဘုတ်။ ဧကံ။ ။ နဟေတု နာရမ္မဏပစ္စယာ နိဿယေ ဧကံ။
 သဟဇာတနှင့်အတူ။ ။ ကမ္မေဧကံ။ အဟိတ် စိတ္တဇရုပ် အဟိတ်
 ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် အသညသတ်ကမ္မဇရုပ် ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်။ ဧကံ။
 ဝိပါကေ ဧကံ။ ဝိပါက်ပြုအပ်သော အဟိတ်စိတ္တဇရုပ် အဟိတ်
 ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်။ ဧကံ။ ။ အာဟာရေဧကံ။ အဟိတ် စိတ္တဇ
 ရုပ် အဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်။ ။ အာဟာရဇရုပ်။ ဧကံ။ ။
 ဣန္ဒြိယေဧကံ။ အဟိတ်စိတ္တဇရုပ် အဟိတ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် ရုပ်
 ဇီဝိတိန္ဒြေကြည့်သော အသညသတ် ကမ္မဇရုပ် ပဝတ္တိ ကမ္မဇရုပ်။
 ဧကံ။ ။ ဇာနည် ဧကံ။ အဟိတ်စိတ္တဇရုပ် အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ
 ကမ္မဇရုပ်။ ဧကံ။ ။ ဝိပုယုတ္တေဧကံ။ အတ္ထိယာဧကံ။ အဝိဂတေ
 ဧကံ။ သဟဇာတနှင့်အတူ။ နဟေတု နာရမ္မဏ နာမိပတိနာနန္တရ
 နသမနန္တရ တိုင်အောင်တည်လည်းမထူးပြီ။

နဟေတု နာရမ္ပဏနာဓိပတိ၊ နာနန္တရ နသမနန္တရ နအညမည
 ပစ္စယာ သဟဇာတေဧကံ။ အရကား နာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်သော
 အဟိတ်စိတ္တဇရုပ် ဟဒယဝတ္ထုမှတပါး အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇ
 ရုပ် မဟာဘုတ်မှထောက်သော အဟိတ်စိတ္တဇဥပါဒါ အဟိတ်
 ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇဥပါဒါ။ လ။ ပဝတ္တိကမ္မဇဥပါဒါရုပ်။ ဧကံ။ ဧ။ ။
 နဟေတု။ လ။ နအညမည ပစ္စယာ နိဿယေ ဧကံ။ သဟဇာတ
 အတိုင်း။ ကမ္မေ ဧကံ။ နာမက္ခန္ဓာမှထောက်သော အဟိတ်စိတ္တဇ
 ရုပ် ဟဒယဝတ္ထုမှတပါး အဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်။ မဟာဘုတ်
 မှ ထောက်သော အဟိတ်စိတ္တဇဥပါဒါ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇ
 ဥပါဒါ အသညသတ်ကမ္မဇဥပါဒါ ပဝတ္တိကမ္မဇဥပါဒါရုပ်။ ဧကံ။
 ဧ။ နဟေတု။ လ။ နအညမညပစ္စယာ ဝိပါကေဧကံ။ အရကား နာ
 မက္ခန္ဓာမှထောက်သော ဝိပါက်ပြုအပ်သော အဟိတ်စိတ္တဇရုပ်
 ဟဒယဝတ္ထုမှတပါး အဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်။ မဟာဘုတ်မှ
 ထောက်သော ဝိပါက်ပြုအပ်သော အဟိတ်စိတ္တဇဥပါဒါ အဟိတ်
 ပဋိသန္ဓေကမ္မဇဥပါဒါရုပ်။ ဧကံ။ ဧ။

နဟေတု။ လ။ နအညမညပစ္စယာ အာဟာရေဧကံ။ အရကား
 နာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်သော အဟိတ် စိတ္တဇရုပ် ဟဒယဝတ္ထုမှ
 တပါး အဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်။ မဟာဘုတ်မှ ထောက်သော
 အဟိတ်စိတ္တဇဥပါဒါ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇဥပါဒါ အာဟာရဇ
 ဥပါဒါ။ ဧကံ။ ဧ။ ။ ဣန္ဒြိယေဧကံ။ အရကား နာမက္ခန္ဓာမှထောက်
 သော အဟိတ်စိတ္တဇရုပ် ဟဒယဝတ္ထုမှတပါး အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ
 ကမ္မဇရုပ် မဟာဘုတ်မှ ထောက်သော အဟိတ် စိတ္တဇ ဥပါဒါ
 အဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇဥပါဒါ ရုပ်ဇိဝိတိန္ဒြေကြဉ်သော အသည
 သတ် ကမ္မဇဥပါဒါ ပဝတ္တိကမ္မဇဥပါဒါရုပ်။ ဧကံ။ ဧ။

ဇာနေဧကံ။ အရကား နာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်သော အဟိတ်
 စိတ္တဇရုပ် ဟဒယဝတ္ထုမှတပါး အဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်။ မဟာ
 ဘုတ်မှထောက်သော အဟိတ်စိတ္တဇဥပါဒါ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ

ကံမ္မဇဉ်ပါဒါရုပ်။ ဧကံ။ ဧ။ ။ ဝိပ္ပယုတ္တေ ဧကံ။ ဈာနနှင့်အတူ။ ။
 အတ္ထိယာ ဧကံ အဝိဂတေ ဧကံ။ သဟဇာတ အတိုင်း။ သဗ္ဗတ္ထ
 ဧကံ။ ။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ဤ။ ဧကံ၊ တခုသော ခန္ဓဝါရ ရှိ၏။ ။ နဟေတု။
 လ။ နအညမည။ နဉ္စပနိဿယ။ နပုရေဇာတ။ နပစ္စာဇာတ။ နာ
 သေဝနတိုင်အောင် တည်လည်း နအညမည တိုင်အောင် တည်
 သည်နှင့် အတူပင်။ ။ နဟေတု။ လ။ နပုရေဇာတ နပစ္စာဇာတ
 နာသေဝန နကမ္မပစ္စယာ သဟဇာတေ ဧကံ။ အရကား မဟာ
 ဘုတ်မှ ထောက်သော ဗာဟိရဉ္စပါဒါ အာဟာရဇဉ်ပါဒါ ဉ္စတုဇ
 ဉ္စပါဒါရုပ်။ ဧကံ။ ဧ။ ။ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတ သဟဇာတ
 အတိုင်း။ ။ အာဟာရေ ဧကံ။ အရကား မဟာဘုတ်မှ ထောက်
 သော အာဟာရဇဉ်ပါဒါရုပ်။ ဧကံ။ ဧ။ ။ ကမ္မတိုင်အောင် တည်
 သော် ဤပစ္စည်းကို ရသည်။ ။ ထို့ကြောင့် ပေါ်ထွက်ကာရုဇ္ဇ ဆရာ
 မြတ်တို့သည် နကမ္မေဝဏိတေ ပဉ္စ ပဉ္စာ ဟောန္တိဟု ဆိုတော်မူ
 ကုန်၏။

နဟေတု။ လ။ နကမ္မ နဝိပါက နအာဟာရပစ္စယာ သဟဇာတေ
 ဧကံ။ နိဿယေ ဧကံ။ အတ္ထိယာ ဧကံ။ အဝိဂတေ ဧကံ။ အရ
 ကား မဟာဘုတ်မှထောက်သော ဗာဟိရဉ္စပါဒါ ဉ္စတုဇဉ္စပါဒါ
 ရုပ်။ ဧကံ။ ဧ။ ။ နဟေတု။ လ။ နအာဟာရ နဗ္ဗိယ နဈာန နမဂ္ဂ
 နသမ္ပယုတ္တ နဝိပ္ပယုတ္တ နောနတ္ထိ နောဝိဂတ ပစ္စယာ သဟ
 ဇာတေ ဧကံ။ နိဿယေဧကံ။ အတ္ထိယာဧကံ။ အဝိဂတေဧကံ။
 အတူတူပင်။ ။ နဟေတုဒုကာဒိပြီး၏။

နာရမ္မဏပစ္စယာ ဟေတုယာပဉ္စ။ အရကား သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်
 သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်။ ပဉ္စ။ ဧ။ ။ နာရမ္မဏ ပစ္စယာ အဓိပတိ
 ယာ ပဉ္စ။ အရကား သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်။ ပဉ္စ။ ဧ။ ။ သဟဇာတေ
 ပဉ္စ။ အရကား စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် ဗာဟိရရုပ် အာ
 ဟာရဇရုပ် ဉ္စတုဇရုပ် အသညသတ် ကမ္မဇရုပ် ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်။
 ပဉ္စ။ ဧ။ ။ အနုလုံ၌ ပစ္စည်းတွန်း ပစ္စနိယာ နုလောမအတိုင်း

နှလုံးသွင်း၍ ဒုက တိက အစရှိသည်ကို ဟောလေ။ ။နာဓိပတိ
 ယာ ဟေတုယာ နဝ။၏။အာရမ္မဏေ တိဏိ။လ။အဝိဂတေ နဝ။
 အနုလုံသုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်းထွက်။ အရမှာ ပစ္စည်းတွန်း ပစ္စနိယာ
 နုလောမ အတိုင်းပင်။ ။တိက စတုက္က အစရှိသည် တို့လည်း
 နဟေတုဒုကာဒိနှင့်တူပြီ။ ။နာနန္တရ နသမနန္တရ အစရှိသော
 ဒုကာဒိအစရှိသည်တို့ကိုလည်း အနုလုံပစ္စည်းတွန်း၍ ရသင့်သည်
 အလျောက် နှလုံးသွင်း၍ဟောလေ။ ။ပစ္စည်းပစ္စနိယာနုလောမ
 ပြီး၏။ ။ပဋိစ္စဝါရပြီးပြီ။

သဟဇာတဝါရ

အနုလောမဝိဘင်္ဂဝါရ

ပဋိစ္စဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ သဟဇာတဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသဟဇာတဝါရ၌ တုံ့သော်လည်း ပစ္စည်းအနုလုံ ပစ္စည်းပစ္စနိက် ပစ္စည်းအနုလောမ ပစ္စနိက် ပစ္စည်း ပစ္စနိယာ နုလောမအားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိ၏။ ။ ထိုတွင် ပစ္စည်းအနုလုံကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံ့သော်လည်း ဝိဘင်္ဂဝါရသင်္ချာဝါရအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဝိဘင်္ဂဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံ့သော်လည်း ဟေတုပစ္စည်း၏ ဝိဘင်္ဂဝါရ အစရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆယ့်သုံးပါး အပြားရှိ၏။ ။ ထိုတွင် ဟေတုပစ္စည်း၏ ဝိဘင်္ဂဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံ့သော်လည်း ကုသလပဒအစရှိသောအားဖြင့် ငါးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ကုသလပဒကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံ့သော်လည်း ကုသလပဒါဝသာနံ အစရှိသောအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ကုသလပဒါဝသာနံကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုကုသလပဒါဝသာနံ၌ တုံ့သော်လည်း ဝိမိအနုဝါဒအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဝိမိကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ဟောဟန်ကား ကုသလံဓမ္မံ သဟဇာတော ကုသလောဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာဟူသည်တည်း။ ။ ဝိမိကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အနုဝါဒကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ကုသလံဧကံခန္ဓံ သဟဇာတာ တယောခန္ဓာ။ တယောခန္ဓေ သဟဇာတော ဧကော ခန္ဓော။ ဒွေခန္ဓေ သဟဇာတာ ဒွေခန္ဓာဟူသည်တည်း။

၂၃၄။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ပဋိစ္စပဋိဝန္တာ၊ တကွဖြစ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော တူသောအဖြစ်ဖြင့်

ရောက်၍။ တေန၊ ထိုကုသိုလ်ဓမ္မနှင့်။ သဟဇာတော၊ တကွဖြစ်
 သော။ ကုသလော၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ဓမ္မော၊ တရားသည်။
 ဟေတုပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်
 သော။ ဧကံ၊ သော။ ခန္ဓ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ တေန၊ ထိုကုသိုလ်ဓမ္မနှင့်။
 သဟဇာတာ၊ တကွဖြစ်ကုန်သော။ တယော၊ သုံးပါးကုန်သော။
 ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့သည်။ ဟေတုပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။
 တယော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ တေန၊ နှင့်။ သဟဇာ
 တော၊ သော။ ဧကော၊ သော။ ခန္ဓော၊ သည်။ ဟေတုပစ္စယာ၊ ကြောင့်။
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ တေန၊
 နှင့်။ သဟဇာတာ၊ ကုန်သော။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။
 ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ကတ္တာပုဂ္ဂိုလ်အရကား ကုသိုလ် ဧကဝိသ။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ
 အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာနှင့်တကွဖြစ်သော ကုသိုလ် ဧကဝိသ။ စေ။
 အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန် တရားရ၏။ ။
 ကုသိုလ်ဧကဝိသ စေတသိက်အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ
 ကို သဟဇာတပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော ကုသိုလ် ဧကဝိသ။ စေ။ အဋ္ဌ
 တိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ သော်
 လည်းဆို။ ။ ဟိတ်ပါဠိကောက်မြို့။ ။ အဗျာကံတံပဒါဝသာနဋ္ဌ
 ကုသလေ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ တေန၊ နှင့်။ သဟ
 ဇာတံ၊ တကွဖြစ်သော။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊ သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။
 ဟေတုပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ ။ ကုသလာဗျာကတပဒါ
 ဝသာနဋ္ဌ အကုသလပဒသုံးချက် နည်းတူယောဇနာလေ။ ။ အဗျာ
 ကတပဒဋ္ဌ ဧကံ၊ သော။ မဟာဘူတံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ တေန၊ ထို
 မဟာဘူတ်နှင့်။ သဟဇာတာ၊ ကုန်သော။ တယော၊ ကုန်သော။
 မဟာဘူတာ၊ တို့သည်။ ဟေတုပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်
 ကုန်၏။ လ။ မဟာဘူတေ၊ တို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ တေဟိ၊ ထိုမဟာဘူတ်
 တို့နှင့်။ သဟဇာတံ၊ သော။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊ သော။ ရူပံ၊ သည်လည်း။

ကောင်း။ ကဋတ္တာရူပံ၊ ကဋတ္တာရုပ် သည်လည်းကောင်း။ ဟေတု
ပစ္စယာ၊ကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ၏။

အမှာ ဤသဟဇာတဝါရသည် ပဋိစ္စဝါရနှင့် အရသဘော
အတူတူပင်။ ။ထိုသို့ အတူဖြစ်ပါလျက် အဘယ်
ကြောင့် ဟောတော်မူရပြန်သနည်း ဟူမူကား အချင်းချင်း အနက်
ကို မှတ်အံ့သောငှါ ဟောတော်မူသည်။ အဘယ်ကဲ့သို့ မှတ်
သနည်း ဟူမူကား စက္ခု၊ ဥပဋိစ္စ ရူပေစဥပ္ပဇ္ဇတိ အစရှိသည်တို့၌
စွဲ၍ပင်ဖြစ်သော်လည်း သဟဇာတမဖြစ်။ ဥပါဒါရုပ်သည် ဘူတ
ရုပ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော်လည်း ဘူတရုပ်အား သဟဇာတ မဖြစ်။
ထိုသို့မဖြစ်သောကြောင့် ပဋိစ္စဝါရဖြင့် သဟဇာတပစ္စည်းအဖြစ်ကို
သဟဇာတဝါရဖြင့်လည်း ပဋိစ္စဟူ၍ ဆိုအပ်သော သဟဇာတ
ပစ္စည်းအဖြစ်ကို မှတ်အံ့သောငှါ ဤနှစ်ပါးသောပါရတို့ကို ဟော
တော်မူအပ်ကုန်၏။ ။ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ပဋိစ္စဋ္ဌိနာမ သဟ
ဇာတဋ္ဌိ။ သဟဇာတဋ္ဌိနာမ ပဋိစ္စဋ္ဌိဋ္ဌိဋ္ဌိ ဥဘိန္ဒူပိ ဧတေသံ
ဝါရာနံ အတ္တတော နိန္နာနာကရဏာဘာဝ ဒီပနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ အတ္တ
တောဟိ ဧတေဒ္ဓေပိ နိန္နာနာကရဏာ။ ဧဝံသန္တေပိ အညမညဿ
အတ္တနိယာမနတ္ထံ ဝုတ္တာ။ စက္ခု၊ ဥပဋိစ္စ ရူပေစာတိ အာဒိသုဟိ
အသဟဇာတံပိ ပဋိစ္စဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ဝုစ္စတိ။ သဟဇာတံပိစ ဥပါဒါ
ရူပံ ဘူတရူပဿ ပစ္စယော နဟောတိ။ ဣတိ ပဋိစ္စဝါရေန သဟ
ဇာတပစ္စယဘာဝံ သဟဇာတဝါရေနစ ပဋိစ္စာတိ ဝုတ္တဿ
သဟဇာတဘာဝံ နိယာမေတံ ဥဘောပေတေ ဝုတ္တာ ဟုမိန္နံ
အပ်ပြီ။ ။တနည်းကား ဝေနေယျဇ္ဈာသယ ဒေသနာဂိလာသ
အားဖြင့် ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ ။ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌
အပိစ တထာဗုဇ္ဈနကာနံ အဇ္ဈာသယဝသေန ဒေသနာဂိလာ
သေန နိရုတ္တိပဋိသန္တိဒါပဘောဒ ဇာနန ဝသေနစာတိ ဧတေ
ဥဘောပိ ဝုတ္တာတိ ဟုမိန္နံအပ်ပြီ။ ။သဟဇာတဝါရပြီး၏။

ပစ္စယဝါရ

အနုလောမဟေတုဝိဘင်္ဂဝါရ

သဟဇာတဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပစ္စယ
 ဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း ပစ္စည်းအနုလုံ
 ပစ္စည်းပစ္စနိက် ပစ္စည်းအနုလောမပစ္စနိက် ပစ္စည်းပစ္စနိယာ
 နုလောမအားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ပစ္စည်းအနုလုံကို
 ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း ဝိဘင်္ဂဝါရသင်္ချာ
 ဝါရအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဝိဘင်္ဂဝါရကို ရှေးဦး
 စွာဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း ဟေတုပစ္စည်း၏ ဝိဘင်္ဂ
 ဝါရ အာရမ္မဏပစ္စည်း၏ ဝိဘင်္ဂဝါရ အစရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆဲ့
 သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဟေတုပစ္စည်း၏ ဝိဘင်္ဂဝါရကို ရှေးဦး
 စွာဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း ကုသလပဒ။ အကုသ
 ပဒ။ အဗျာကတပဒ။ ကုသလာဗျာကတပဒ။ အကုသလာ ဗျာက
 တပဒအားဖြင့် ငါးပါးပြား၏။ ထိုတွင် ကုသလပဒကို ရှေးဦးစွာ
 ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း ကုသလပဒဝိသယန စသော
 အားဖြင့် သုံးပါးပြား၏။ ထိုတွင် ကုသလပဒဝိသယနကို ဟော
 တော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း ဝိမိ အနုဝါဒအားဖြင့် နှစ်ပါး
 အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဝိမိကိုရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။

ဟောဟန်ကား ကုသလံဓမ္မံပစ္စယာ ကုသလောဓမ္မောဥပ္ပဇ္ဇတိ
 ဟေတုပစ္စယာ ဟူသည်တည်း။ ဝိမိကိုဟောတော်မူသည်၏အခြား
 မဲ့၌ အနုဝါဒကိုဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ကုသလံဇကံ
 ခန္ဓံပစ္စယာ တယောခန္ဓာ။ တယောခန္ဓေ ပစ္စယာ ဧကော ခန္ဓော။
 ဒွေခန္ဓေပစ္စယာ ဒွေခန္ဓာ ဟူသည်တည်း။

၂၄၃။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ပစ္စယာ
 နိဿယဋ္ဌေန ပစ္စယံကတွာ၊ မှီရာဟူသော အနက်ဖြင့် အကြောင်း
 ပြု၍။ ကုသလော၊ သော။ ဓမ္မော၊ သည်။ ဟေတုပစ္စယာ၊ ကြောင့်။
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ။ ကုသလံ၊ သော။ ဇကံ၊ သော။ ခန္ဓံ၊ ကို။ ပစ္စယာနိဿ

ယဋ္ဌေနပစ္စယံကတွာ၊ မှီရာဟူသော အနက်ဖြင့် အကြောင်းပြု၍။
 တယော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဟေတုပစ္စယာ၊ ကြောင့်။
 ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တယော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ ပစ္စယာ
 နိဿယဋ္ဌေနပစ္စယံ ကတွာ၊ မှီရာဟူသော အနက်ဖြင့် အကြောင်း
 ပြု၍။ ဧကော၊ တပါးသော။ ခန္ဓော၊ ခန္ဓာသည်။ ဟေတုပစ္စယာ၊
 ကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ ပစ္စ
 ယာနိဿယဋ္ဌေနပစ္စယံကတွာ၊ မှီရာဟူသော အနက်ဖြင့် အကြောင်း
 ပြုကုန်၍။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓော၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဤ
 နည်းကိုမှီ၍ ဧကဝစနန္တ မဟုဝစနန္တ အလျောက် ယောဇနာလေ။

ကုသလောဓမ္မောဟူသော ကတ္တာပုဒ်၏အရကား ကုသိုလ်
 ဧကဝိသ။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာကို သဟ
 ဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော ကုသိုလ် ဧကဝိသ။စေ။ အဋ္ဌ
 တိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ဟေတု
 ပစ္စယာဟူသော ဟိတ်ပါဠိ၏အရကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားတင်
 သော ကုသိုလ်ဧကဝိသ။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ စိတ္တက္ခဏတခုတခု၌
 ရှိသော ဒွိဟိတ်ဖြစ်အံ့ အလောဘ အဒေါသ။ ဝိဟိတ်ဖြစ်အံ့
 အလောဘ အဒေါသ အမောဟံ။ ဤဟိတ်နှစ်ပါး သုံးပါး ပစ္စည်း
 တရားတို့၏ ဟေတုသတ္တိရ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် အရကား ပဓာန
 အားဖြင့် ကတ္တာပုဒ်တည်း။ ခန္ဓ ဝါရ တဆွဲလေးဝါရ ဖြစ်သ
 တည်း။ ပဋိစ္စဝါရက ဟိတ်ပါဠိ ခန္ဓဝါရ အတူတူပင်။ ။ ဤပစ္စယ
 ဝါရ နိဿယဝါရကား သဟဇာတနိဿယ ပုရေဇာတနိဿယ
 နှစ်ပါးရကောင်းသည်ကိုရည်၍ ဟောတော်မူသည်။

ကုသလံလ။ အဗျာကတတာ။ လ။ ပံ။ ကုသလေ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေ၊
 တို့ကို။ ပစ္စယာနိဿယဋ္ဌေနပစ္စယံ ကတွာ၊ ၍။ ကတ္တာပုဒ်ကား ပဉ္စ
 ဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ ကုသိုလ်ဧကဝိသ။စေ။ အဋ္ဌတိံသ
 အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာကို သဟဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍
 ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ဟိတ်ပါဠိ ခန္ဓဝါရကား

ပဋိစ္စဝါရအတိုင်း။ ။ကုသလပဒသုံးချက်။အကုသလပဒသုံးချက်။
ပဋိစ္စဝါရနှင့် မထူးပြီ။

အမှာ အဗျာကတပဒ၌ အဗျာကတပဒါဝသာန။ကုသလ
ပဒါဝသာန။ အကုသလပဒါဝသာန။အကုသလ
ဗျာကတပဒါဝသာန။ ကုသလံ ဗျာကတပဒါဝသာနအားဖြင့်
ငါးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဗျာကတ ပဒါဝသာန၌ ပဝတ္တိ
အခါ ပဋိသန္ဓေအခါ ရုပ်သက်သက်၌ ပဋိစ္စဝါရက အတိုင်း
ကောက်။ ဟိတ်ပါဌ ခန္ဓဝါရ တူပြီ။

ဝတ္ထုကံနေရာ၌ အဗျာကတော့ ကတ္တားကား ပဋိသန္ဓေအစ
ရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့် အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု
နိရောဓသမာပတ်မှထသောအခါ အနာဂါမိဖိုလ် အရဟတ္တဖိုလ်
အားတပ်သော ရှေးစိတ္တက္ခဏတချက်ခန့်ကာလ၌ဖြစ်သောဟဒယ
ဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓအခါ စုတိစိတ်မှ ပြန်၍ရေသော် တဆဲ့ခုနစ်
ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုကို
ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်
သောအခါ အရူပဝိပါက်လေးခုကြည့်သော သဟိတ်ဝိပါက်သတ္တ
ရသ သဟိတ်ကြိယာသတ္တရသ။စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အပေါင်း
နာမက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ခန္ဓဝါရ တဆဲ့ငါးဝါရ။

ကုသလပဒါဝသာန၌ ကတ္တားကား ဝုဋ္ဌောမနေောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်း
အစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့် အတူဥပါဒ်သော ဟဒယ
ဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓအခါ စုတိစိတ်မှ ပြန်၍ရေသော် တဆဲ့ခုနစ်
ချက်မြောက်သောစိတ်နှင့် အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေ
ဇာတနိဿယပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သော
အခါ ကုသိုလ်ကေဝိသ။စေ။အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ
ပစ္စယုပ္ပန် တရားရ၏။ ။အကုသလပဒါဝသာန၌ ကတ္တားကား
ဝုဋ္ဌောမနေောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်
အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓအခါ စုတိစိတ်မှပြန်

၍ရေသော် တဆွဲခုနစ်ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတ နိဿယပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော အကု သိုလ်ဒွါဒသ မောဟမူဒွေး၌မောဟကြဉ်သော။ စေ။ သတ္တဝီသ အစိတ်အပေါင်း၊ နာမက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်။၏။

ကုသလာများကတပဒါဝသာန၌ ဝတ္ထုပစ္စယာကုသလာခန္ဓာ။ မဟာဘူတေပစ္စယာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနိရူပံ။ ။ဝတ္ထု၊ဟဒယဝတ္ထုကို။ ပစ္စယာနိဿယဋ္ဌေနပစ္စယံ ကတွာ၍။ ။မဟာဘူတေ၊ မဟာဘုတ် တို့ကို။ ပစ္စယာနိဿယဋ္ဌေန ပစ္စယံ ကတွာ၍။ ။ကတ္တားကား ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းအစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓအခါ စုတိစိတ်မှပြန်၍ရေ သော် တဆွဲခုနစ်ချက် မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော ကုသိုလ် ဧကဝီသ။စေ။အဋ္ဌတိံသအစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ။ထိုနာမက္ခန္ဓာ ပြုအပ်သော မဟာဘုတ်ကို သဟဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ် သော စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။၏။

အကုသလာများကတပဒါဝသာန၌ ကတ္တားကားဝုဋ္ဌောမနော ဒွါရာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့် အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓအခါ စုတိစိတ်မှပြန်၍ရေသော် တဆွဲ ခုနစ်ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသမောဟ မူဒွေး၌ မောဟကြဉ်သော ။စေ။ သတ္တဝီသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ထိုနာမက္ခန္ဓာပြုအပ်သော မဟာဘုတ်ကို သဟဇာ တ နိဿယပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။၏။

ကုသလာများကတပဒ ကုသလပဒါဝသာန၌ ကုသလံ ဧကံ ခန္ဓဉ္စဝတ္ထုဉ္စပစ္စယာ တယောခန္ဓာ။လု။ ဒွေခန္ဓာ။ ။ကုသလော ကတ္တားကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ ကုသိုလ်ဧက ဝီသ။စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာကို သဟဇာတ

နိဿယပစ္စည်း။ ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ရှေးရှေး
 သော စိတ်နှင့်အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓအခါ
 စုတိစိတ်မှပြန်၍ရေသော် တဆွဲခုနစ်ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်
 အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍
 ဖြစ်သော ကုသိုလ်ကေဝီသ။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ်
 နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ အဗျာကတပဒါဝသာနဉ္စ ပဋိစ္စဝါရ
 အတိုင်းကောက်။

ကုသလာဗျာကတပဒါဝသာနဉ္စ ကတ္တားကား ပဉ္စဝေါကာ
 ရာဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ ကုသိုလ်ကေဝီသ။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်
 အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကို သဟဇာတနိဿယပစ္စည်း။ ဝုဋ္ဌော မနောဒွါ
 ရာ ဝဇ္ဇန်းအစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော
 ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓအခါ စုတိစိတ်မှပြန်၍ရေသော် တဆွဲ
 ခုနစ်ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုကို
 ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော ကုသိုလ်ကေဝီသ။ စေ။
 အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ။ ထိုနာမက္ခန္ဓာပြုအပ်သော
 မဟာဘုတ်ကို သဟဇာတနိဿယပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ်
 ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။

အကုသလာဗျာကတပဒ အကုသလ ပဒါဝသာနဉ္စ အကု
 သလောကတ္တားကားပဉ္စဝေါကာရာဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ အကုသိုလ်
 ဒွါဒသ။ စေ။ သတ္တဝီသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာကို သဟဇာတ
 နိဿယပစ္စည်း။ ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ရှေးရှေး
 သော စိတ်နှင့်အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓအခါ
 စုတိစိတ်မှပြန်၍ရေသော် တဆွဲခုနစ်ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ
 ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတ နိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်
 သော အကုသိုလ်ဒွါဒသ မောဟုမုဒ္ဒေးဉ္စ မောဟကြဉ်သော။ စေ။
 သတ္တဝီသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ အဗျာ
 ကတပဒါဝသာန ပဋိစ္စဝါရအတိုင်း။

အကုသလာ ဗျာကတပဒါ ဝသာနန္တ ကတ္တားကား ပဉ္စဝေါ
 ကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အကုသိုလ် ခွါဒသ။၈၈။ သတ္တဝီသ
 အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာကိုသဟဇာတ နိဿယ ပစ္စည်း။ ဝုဋ္ဌော
 မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့် အတူ
 ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာ သန္ဓအခါ စုတိစိတ်မှ ပြန်၍ရေ
 သော် တဆဲ့ခုနစ်ချက် မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော
 ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတ နိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော
 အကုသိုလ် ခွါဒသ။ မောဟမုဒ္ဒေ၌ မောဟကြဉ်သော စေ
 ထသိက် သတ္တဝီသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ။ ထိုနာမက္ခန္ဓာပြုအပ်
 သော မဟာဘုတ်ကို သဟဇာတ ပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ်
 ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ကုသလပဒ၌ သုံးချက်။ အကုသလပဒ၌သုံးချက်။
 အဗျာကတပဒ၌ ငါးချက်။ကုသလာ ဗျာကတပဒ၌သုံးချက်။အကု
 သလာ ဗျာကတပဒ၌ သုံးချက်။ ။ပေါင်းသတ္တရသ။ ။ဟေတု
 ပစ္စည်း၏ ဝိဘင်္ဂဝါရပြီး၏။

အာရမ္မဏ ဝိဘင်္ဂဝါရ

ဟေတုပစ္စည်း၏ ဝိဘင်္ဂဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြား
 မှ၌ အာရမ္မဏပစ္စည်း၏ ဝိဘင်္ဂဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ။ထို၌တုံ
 သော်လည်း ကုသလပဒ အကုသလပဒ အဗျာကတပဒ ကုသလာ
 ဗျာကတပဒအကုသလာ ဗျာကတပဒအားဖြင့် ငါးပါးအပြားရှိ၏။
 ထိုတွင် ကုသလပဒကို ရှေးဦးစွာ။၏။ ထို၌ ကုသလပဒါဝသာန
 အားဖြင့် တပါးသာတည်း။ ။ပဋိစ္စဝါရ အတိုင်း ကောက်လေ။
 အကုသလပဒလည်း အကုသလပဒါဝသာနအားဖြင့် တပါးသာ
 တည်း။ ။ပဋိစ္စဝါရအတိုင်း။ ။အဗျာကတပဒ၌ အဗျာကတပဒါ
 ဝသာန ကုသလပဒါ ဝသာန အကုသလပဒါဝသာန အားဖြင့်
 သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင်အဗျာကတပဒါဝသာနကို ရှေးဦးစွာ
 ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံသော်လည်း ပဝတ္ထိ ပဋိသန္ဓေ ဝတ္ထုကံ

နေရာအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ပဝတ္ထိပဋိသန္ဓေကို ပဋိစ္စ အတိုင်းဟောလေ။ ကောက်လေ။

ဝတ္ထုကံ နေရာ၌ စက္ခာယတနံ ပစ္စယာ စက္ခုဝိညာဏံ။
သောတာယတနံ ပစ္စယာ သောတ ဝိညာဏံ။ ဃာနာယတနံ
ပစ္စယာ ဃာနဝိညာဏံ။ ဇိဝှိယတနံ ပစ္စယာ ဇိဝှိဝိညာဏံ။
ကာယာယတနံ ပစ္စယာ ကာယဝိညာဏံ။ ဝတ္ထု ပစ္စယာ
ဝိပါကာ မျာကတာ ကြိယာမျာကတာနန္ဒာ။ ။စက္ခာယတနံကို။
ပစ္စယာ နိဿယဋ္ဌေန ပစ္စယံ ကတွာ၊ ဗိရာဟူသော အနက်ဖြင့်
အကြောင်းပြု၍။ စက္ခုဝိညာဏံသည်။ အာရမ္မဏပစ္စယာကြောင့်။
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၏။ ။ဝတ္ထုကံနေရာ၌ အမျာကတော ကတ္တားကား
မဇ္ဈိမာယုကဖြစ်၍ အတိတဘဝင်နှင့် ဥပါဒ်ပြိုင်သော စက္ခုဝတ္ထုကို
ပုရေဇာတ နိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော စက္ခုဝိညာဏ်ဌေး သဗ္ဗ
စိတ္တသာဓာရဏ စေတသိက် ခုနစ်ခု အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ။
မဇ္ဈိမာယုက ဖြစ်၍ အတိတဘဝင်နှင့် ဥပါဒ်ပြိုင်သော သောတ
ဝတ္ထုကို ပုရေဇာတ နိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော သောတ
ဝိညာဏ်ဌေး သဗ္ဗ စိတ္တ သာဓာရဏ စေတသိက် ခုနစ်ခု အစိတ်
အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ။ ။ဃာန အစရှိသည်ကို အစဉ်အတိုင်းဆိုး
မဇ္ဈိမာယုကဖြစ်၍ အတိတ ဘဝင်နှင့် ဥပါဒ်ပြိုင်သော ကာယ
ဝတ္ထုကို ပုရေဇာတ နိဿယပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော ကာယဝိညာဏ်
ဌေး သဗ္ဗ စိတ္တသာဓာရဏ စေတသိက်ခုနစ်ခု အစိတ်အပေါင်း
နာမက္ခန္ဓာ။ ပဋိသန္ဓေ အစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့် အတူ
ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု။ နိရောဓ သမာပတ်မှ ထသောအခါ
အနာဂါမိဖိုလ် အရဟတ္တဖိုလ်အား တတ်သော ရှေးစိတ္တက္ခဏ
တချက်ခန့်ကာလ၌ ဖြစ်သော ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာ သန္ဓအခါ စုတိ
စိတ်မှ ပြန်၍ ရေသော် တဆွဲခုနစ်ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့် အတူ
ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတ နိဿယ ပစ္စည်းပြု၍
ဖြစ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အရူပ ဝိပါကလေးခု

ဒွေပဉ္စဝိညာဏ်တဆယ် ကြဉ်သော ဝိပင်္ဂါ ဗာဝိသ ကြိယာဝိသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။

ကုသလပဒါဝသာနဉ္စ ဝတ္ထုပစ္စယာ ကုသလာခန္ဓာ။ ကုသလော ကတ္တားကား ဟေတုက အတိုင်းကောက်။ ။ အကုသလ ပဒါဝ သာနဉ္စ ကတ္တားကား ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ရှေး ရှေးသော စိတ်နှင့် အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာ သန္ဓေ အခါ စုတိစိတ်မှပြန်၍ ရေသော် တဆွဲခုနစ်ချက် မြောက်သော စိတ်နှင့် အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတ နိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော အကုသိုလ် ဒွါဒသ။ စေ။ သတ္တဝိသ အစိတ် အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်။ ။

ကုသလာ ဗျာကတပဒဉ္စ ကုသလော ကတ္တားကား ပဉ္စဝေါ ကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ ကုသိုလ် ကေဝိသ။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာကို သဟဇာတ နိဿယ ပစ္စည်း။ ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်တို့နှင့် အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတ နိဿယပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ် သော ကုသိုလ် ကေဝိသ။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ် အစိတ် နာမက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်။ ။

အမှာ အကုသလာ ဗျာကတပဒဉ္စ အကုသလော ကတ္တား ကား ကုသလပဒကို စွဲ၍ ကောက်။ ။ ကုသလပဒ တချက်။ အကုသလပဒတချက်။ အဗျာကတပဒ သုံးချက်။ ကုသလာ ဗျာကတပဒတချက်။ အကုသလာဗျာကတပဒတချက်။ ပေါင်းသတ္တ ခုနစ်ချက် ဖြစ်သတည်း။ ။ အာရမ္မဏ ဝိဘင်္ဂဝါရပြီး၏။

အဓိပတိ ဝိဘင်္ဂဝါရ

အာရမ္မဏ ပစ္စည်း၏ ဝိဘင်္ဂဝါရကို ဟောတော် မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အဓိပတိ ပစ္စည်း၏ ဝိဘင်္ဂဝါရကို။ ။ ထိုအဓိပတိ ပစ္စည်း၏ ဝိဘင်္ဂဝါရ၌ တုံ့သော်လည်း ပဒဝါးပါး အဝသာန

တဆဲ့ခုနစ်ချက်။ ဟေတုဝိဘင်္ဂဝါရ အတိုင်းစစ်လေ။ ။ကုသလ
 ပဒသုံးချက်။ အကုသလပဒသုံးချက်။ ဤမြောက်ချက်ကို ပဋိစ္စဝါရ
 အတိုင်းဟောလေ။ ကောက်လေ။ ။ပဋိစ္စဝါရမှာစွဲ၍ ဖြစ်သော
 ဆိုရသည်။ ဤဝါရမှာ သဟဇာတ နိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော
 ဆိုရသည်သာထူးသည်။ အတူတူပင်။

အဗျာကတပဒ ငါးချက်တွင် အဗျာကတ ပဒါဝသာနန္တ ပဝတ္ထိ
 ရုပ်သက်သက်ကို ပဋိစ္စဝါရအတိုင်းဟော၍၊ ကောက်၍။ ။ဝတ္ထုကံ
 နေရာ၌ ဝတ္ထုပစ္စယာ ဝိပါကာ ဗျာကတာ ကြိယံ ဗျာကတာ
 ခန္ဓာ။ ။ဝတ္ထုကံ နေရာ၌ ကတ္တားကား ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာ
 ဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော
 ဟဒယဝတ္ထု။ နိရောဓ သမာပတ်မှ ထသောအခါ အနာဝါဒိဖိုလ်
 အရဟတ္တဖိုလ်အား တပ်သောရှေးစိတ္တက္ခဏ တချက်ခန့် ကာလ၌
 ဖြစ်သော ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓအခါ စုတိစိတ်မှပြန်၍ ရေ
 သော် တဆဲ့ခုနစ်ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့် အတူဥပါဒ်သော
 ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတ နိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော ပဉ္စဝေါ
 ကာရာ၌ အဓိပတိ ပစ္စည်းကို ရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်
 ကြည့်သော မဟာကြိယာရှစ်ခု ကေနရသော မဟာဂ္ဂုတ် ကြိယာ
 ကိုးခု ဖိုလ်လေးခု စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ အစိတ် အပေါင်း
 နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။

ကုသလပဒါဝသာနန္တ ဝတ္ထု ပစ္စယာ ကုသလာခန္ဓာ။ ကတ္တား
 ကား ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့်
 အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓအခါ စုတိစိတ်မှပြန်၍
 ရေသော် တဆဲ့ခုနစ်ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော
 ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတ နိဿယပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော ပဉ္စဝေါ
 ကာရာ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်
 ကြည့်သော မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု ကေနရသောမဟာဂ္ဂုတ် ကုသိုလ်
 ကိုးခု မဂ်လေးခု။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ
 ပစ္စယုပ္ပန်။ ။၏။

အကုသလပဒါဝသာန၌ ဝတ္ထုပစ္စယာ အကုသလာ ခန္ဓာ။
 ကတ္တားကား ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။လ။ ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာ
 သန္ဓအခါ စုတိစိတ်မှပြန်၍ ရေသော်။လ။ ဟဒယ ဝတ္ထုကို ပုရေ
 ဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိ
 ပစ္စည်းကိုရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်ကြည့်သော လောဘမူ
 ရှစ်ခု ဒေါသမူဒွေး ဝိစိကိစ္ဆာကြည့်သော စေတသိက် ဆဗ္ဗိသ။
 အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်။၏။

ကုသလာဗျာကတပဒါဝသာန၌ ကတ္တားကား ဝုဋ္ဌော မနော
 ဒွါရာဝဇ္ဇန်း။လ။ ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓအခါ စုတိ။လ။ ဟဒယ
 ဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော ပဉ္စဝေါကာရ
 ဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ အဓိပတိ တရားကိုယ် ကြည့်
 သော မဟာကုသိုလ် ရှစ်ခု ဧကန်ရသော မဟာဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ကိုးခု
 မဂ်လေးခု။စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ထို နာ
 မက္ခန္ဓာပြုအပ်သော မဟာဘုတ်ကို သဟဇာတနိဿယပစ္စည်းပြု၍
 ဖြစ်သော သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။၏။

အကုသလာ ဗျာကတ ပဒါဝသာန၌ ကတ္တားကား ဝုဋ္ဌော
 မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းအစရှိသော။လ။ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓအခါ
 ။လ။ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော ပဉ္စ
 ဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ အဓိပတိ တရား
 ကိုယ် ကြည့်သော လောဘမူရှစ်ခု ဒေါသမူဒွေး ဝိစိကိစ္ဆာ ကြည့်
 သော။ စေ။ဆဗ္ဗိသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ထိုနာမက္ခန္ဓာ
 ပြုအပ်သော မဟာဘုတ်ကို သဟဇာတ နိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်
 သော သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။၏။

ကုသလာဗျာကတေနကုသလံ၌ ကုသလောကတ္တားကား ပဉ္စ
 ဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ မဟာ ကုသိုလ်
 ရှစ်ခု ဧကန်ရသော မဟာဂ္ဂုတ် ကုသိုလ်ကိုးခု မဂ်လေးခု။စေ။ အဋ္ဌ
 တိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာကို သဟဇာတနိဿယ ပစ္စည်း။

ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းအစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူ
 ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓအခါ စုတိ။လ။ ဟဒယဝတ္ထု
 ကို ပုရေဇာတ နိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော အဓိပတိတရားကိုယ်
 ကြည့်သော မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု ကေနရသော မဟဂ္ဂုတ် ကုသိုလ်
 ကိုးခု မဂ်လေးခု။စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စ
 ယုပ္ပန်၏။ ။ကုသလာဗျာကတေန အဗျာကတံကား ပဋိစ္စဝါရ
 အတိုင်း။

ကုသလာ ဗျာကတေန ကုသလာ ဗျာကတံ၌ ကတ္တားကား
 ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ မဟာကုသိုလ်
 ရှစ်ခု ကေနရသော မဟဂ္ဂုတ် ကုသိုလ် ကိုးခု မဂ်လေးခု။ စေ။
 အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာကို သဟဇာတ နိဿယ
 ပစ္စည်း။ ဝုဋ္ဌော မနော။လ။ ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓ။လ။ဟဒယ
 ဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော အဓိပတိ တရား
 ကိုယ်ကြည့်သော မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု ကေနရသော မဟဂ္ဂုတ်
 ကုသိုလ်ကိုးခု မဂ်လေးခု။စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ
 ထိုနာမက္ခန္ဓာ မဟာဘုတ်ကို သဟဇာတနိဿယပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်
 သော သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်၏။

အကုသလာဗျာကတေနအကုသလံ၌ ကတ္တားကား ပဉ္စဝေါ
 ကာရဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ လောဘမူရှစ်ခု ဒေါသ
 မူဒွေး ဝိစိကိစ္ဆာကြည့်သော။စေ။ဆဗ္ဗိသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ
 ကို သဟဇာတနိဿယပစ္စည်း။ ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်း။လ။
 ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓအခါ စုတိစိတ်။လ။ ဟဒယဝတ္ထုကို
 ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော အဓိပတိ တရားကိုယ်
 ကြည့်သော လောဘမူရှစ်ခု ဒေါသမူဒွေး ဝိစိကိစ္ဆာ ကြည့်သော
 စေတသိက်ဆဗ္ဗိသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။
 အကုသလာ ဗျာကတေန အဗျာကတံကား ပဋိစ္စဝါရအတိုင်း
 ကောက်။

အကုသလာဗျာကတေန အကုသလာဗျာကတံ၌ ကတ္တာဒကား
 ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ လောဘမူရှစ်ခု
 ဒေါသမူဒွေး ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သော။ စေ။ ဆဗ္ဗိသ အစိတ်အစိတ် နာ
 မက္ခန္ဓာကို သဟဇာတနိဿယပစ္စည်း။ ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း
 ။လ။ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာ။လ။ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယ
 ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော အဓိပတိ တရားကိုယ် ကြဉ်သော လောဘမူ
 ရှစ်ခု ဒေါသမူဒွေး ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သော။ စေ။ ဆဗ္ဗိသ အစိတ်
 အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ ထိုနာမက္ခန္ဓာပြုအပ်သော မဟာဘုတ်ကို သဟ
 ဇာတနိဿယပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။
 အဓိပတိ ဝိဘင်္ဂဝါရပြီး၏။ ။အနန္တရ သမနန္တရ ဝိဘင်္ဂဝါရသည်
 အာရမ္မဏ ဝိဘင်္ဂဝါရနှင့်တူ၏။

သဟဇာတဝိဘင်္ဂဝါရ

သဟဇာတ ဝိဘင်္ဂဝါရ၌ ဟေတု အတိုင်း တဆွဲခုနစ်ချက်
 တည်း။ ။ထိုတွင်ကုသလပဒ၌သုံးချက်။အကုသလပဒ၌သုံးချက်။
 ဤခြောက်ချက်ကို ပဋိစ္စဝါရအတိုင်း ဟောလေ ကောက်လေ။ ။
 အဗျာကတံ၌ ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ ရုပ်သက်သက်သည် ပဋိစ္စဝါရနှင့်
 တူ၏။

ဝတ္ထုကံ နေရာ၌ စက္ခာယတနံ ပစ္စယာ စက္ခုရိညာဏံ။လ။
 ကာယာယတနံ ပစ္စယာ ကာယဝိညာဏံ။ဝတ္ထု ပစ္စယာ ဝိပါကာ
 ဗျာကတာ ကြိယာဗျာကတာခန္ဓာ။ ။ကတ္တာဒကား မဇ္ဈိမာယုက
 ဖြစ်၍ အတိတဘဝင်နှင့် ဥပါဒ်ပြိုင်သောစက္ခုဝတ္ထုကို ပုရေဇာတ
 နိဿယပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော စက္ခုရိညာဏ်ဒွေး သဗ္ဗစိတ္တ သာဓေ
 ရဏ စေတသိက်ခုနစ်ခု အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ။လ။ မဇ္ဈိမာ
 ယုက ဖြစ်၍ အတိတဘဝင်နှင့် ဥပါဒ်ပြိုင်သောကာယဝတ္ထုကို ပုရေ
 ဇာတ နိဿယပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော ကာယဝိညာဏ်ဒွေး သဗ္ဗစိတ္တ

သာဓာရဏ စေတသိက် ခုနစ်ခု အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ပဋိသန္ဓေအစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့် အဟုံ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု။ နိရောဓသမာပတ်မှထသောအခါ အနာဂါမိဖိုလ် အရဟတ္တဖိုလ်အားတပ်သော ရှေးစိတ္တက္ခဏ တချက်ခန့် ကာလ၌ ဖြစ်သော ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာ သန္ဓအခါ။ လ။ ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယပုံစွည်းပြု၍ ဖြစ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက်လေးခု ဒွေပဉ္စဝိညာဏ် တဆယ် ကြည့်သော နောက်နောက်သော ဝိပါက် ဗာဝိသ ကြိယာဝိသ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရား ရ၏။

အမှာ အဗျာကတေနကုသလံ၌ ဟေတုအတိုင်းကောက်။ အဗျာကတေန အကုသလံ၌ အာရမ္မဏ အတိုင်းကောက်။ ။ အဗျာကတေန ကုသလာဗျာကတံ၌ ဟေတုအတိုင်းကောက်။ အဗျာကတေန အကုသလာ ဗျာကတံ၌ ဟေတုအတိုင်းတွင် မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟကို မကြည့်ဘဲ ကောက်လေ။ ။ ကုသလာဗျာကတပဒ၌ သုံးချက်လုံး ဟေတုအတိုင်း။ ။ အကုသလာဗျာကတပဒ၌ သုံးချက်လုံး ဟေတုအတိုင်းတွင် မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟကိုမကြည့်ဘဲကောက်လေ။ ။ သဟဇာတဝိဘင်္ဂါရုပြီး၏။

အညမည ဝိဘင်္ဂါရ၌ အာရမ္မဏ အတိုင်း ခုနစ်ချက်။ ။ နိဿယလည်း သဟဇာတအတိုင်း တဆဲ့ခုနစ်ချက်။ ဥပနိဿယလည်း အာရမ္မဏအတိုင်း ခုနစ်ချက်။

ပုရေဇာတ ဝိဘင်္ဂါရု

ပုရေဇာတဝိဘင်္ဂါရ၌ ကုသလံလံးဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စယာ။ ပဋိစ္စဝါရအတိုင်းကောက်။ အကုသလပဒ ကိုလည်း ပဋိစ္စဝါရအတိုင်းကောက်။

အဗျာကတေနအဗျာကတံ၌ အဗျာကတံ။လ။ဝတ္ထု ပုရေဇာတ
 ပစ္စယာ။ စက္ခာယတနံ ပစ္စယာ စက္ခာရိညာဏံ။လ။ ကာယာယတနံ
 ပစ္စယာ ကာယရိညာဏံ။ ဝတ္ထုပစ္စယာ ရိပါကာ ဗျာကတာ
 ကြိယာဗျာကတာ ခန္ဓာ ဝတ္ထု ပုရေဇာတ ပစ္စယာ။ ။ပဝတ္ထိအခါ
 ကတ္တားကား ပဋိစ္စဝါရအတိုင်းကောက်။ ဝတ္ထုကံနေရာ၌ အာ
 ရမ္မဏအတိုင်းကောက်။ ။အဗျာကတေန ကုသလံ။အဗျာကတေန
 အကုသလံ ဤနှစ်ချက်ကို အာရမ္မဏအတိုင်း ဟောလေ။ ကောက်
 လေ။ အဆုံး၌ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စယာ ဆိုရသည်သာ ထူးသည်။
 ခုနစ်ချက်လုံး အာရမ္မဏအတိုင်း။

အာသေဝနဝိဘင်္ဂဝါရ

အာသေဝန ဝိဘင်္ဂဝါရ၌ ကုသလပဒ။ ။အကုသလပဒ။
 ပဋိစ္စဝါရအတိုင်း။ ။အဗျာကတ၌ ပဝတ္ထိအခါ ကတ္တားကား
 ပဋိစ္စဝါရ အတိုင်း ကောက်။ ။ဝတ္ထုကံ နေရာ၌ ကတ္တားကား
 ပဌမဇော အစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့် အတူ ဥပါဒ်သော
 ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓအခါ စုတိစိတ်မှ ပြန်၍ရေသော် တဆွဲ
 ခုနစ်ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုကို
 ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော ဟသိတုပ္ပါဒ်မဟာကြိယာ
 ဒုတိယာဒိဇော မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ ကိုးခု။စေ။ ပဉ္စတိံသ အစိတ်
 အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။

အဗျာကတေနကုသလံ၌ ကတ္တားကား ပဌမဇောအစရှိသော
 ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့်အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓ
 အခါ။လ။ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော
 မဟာကုသိုလ် ဒုတိယာဒိဇော မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ကိုးခု မဂ်လေးခု
 နာမက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်။၏။

အဗျာကတေန အကုသလံ၌ ကတ္တားကား ပဌမဇော အစရှိ
 သောရှေးရှေးသောစိတ်နှင့်အတူဥပါဒ်သောဟဒယဝတ္ထု။မရဏာ

သန္တအခါ။လ။ ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်
သော အကုသိုလ်ဒွါဒသ ဒုတိယာဒိဇော။စေ။ သတ္တဝီသံ အစိတ်
အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။

ကုသလာဗျာကတေန ကုသလံ၌ ကတ္တားကား ပဉ္စဝေါကာရ
ဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မဟာကုသိုလ် ဒုတိယာဒိဇော မဟာဂ္ဂုတ်
ကုသိုလ် ကိုးခု မဂ်လေးခု။စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ် နာ
မက္ခန္ဓာကို သဟဇာတနိဿယ ပစ္စည်း။ ပဌမဇော အစရှိသော
ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့်အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု။မရဏာသန္တ။
လ။ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော မဟာ
ကုသိုလ် ဒုတိယာဒိဇော မဟာဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ကိုးခု မဂ်လေးခု။ စေ။
အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်။၏။

အကုသလာဗျာကတေန အကုသလံ၌ ကတ္တားကား ပဉ္စဝေါ
ကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ အကုသိုလ်ဒွါဒသ ဒုတိယာဒိဇော။ စေ။
သတ္တဝီသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကို သဟဇာတနိဿယပစ္စည်း။
ပဌမဇောအစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့် အတူဥပါဒ်သော
ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္တအခါ။လ။ ဟဒယ ဝတ္ထုကို ပုရေဇာတ
နိဿယပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသ ဒုတိယာဒိဇော။
စေ။ သတ္တဝီသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန် တရားရ၏။ ။
အာသေဝနပြီး၏။

ကမ္မစိဘင်္ဂါရ

ကမ္မ၌ ကုသလပဒ၌သုံးချက်။ အကုသလပဒ၌ သုံးချက်။ ပဋိစ္စ
ဝါရအတိုင်းကောက်။ ။အဗျာကတပဒ၌ ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ ရုပ်
သက်သက် ပဋိစ္စဝါရအတိုင်းကောက်။ ။ဝတ္ထုကံနေရာ၌ အာ
ရမ္မဏအတိုင်းတွင် ကြိယာစေတနာကိုကြည့်၍ကောက်။ ။အဗျာ
ကတေနကုသလံ၌ အာရမ္မဏ အတိုင်းတွင် စေတနာကိုကြည့်၍
ကောက်။ ။အဗျာကတေနအကုသလံ၌လည်းစေတနာကိုကြည့်၍

ကောက်။ ။အများကတေန ကုသလာများကတံ။ အများကတေန အကုသလာများကတံ၌ စေတနာကိုကြည့်၍ကောက်။ ။ကုသလာ များကတေန ကုသလံ။ ။ကုသလာများကတေန အများကတံ။ ။ ကုသလာများကတေနကုသလာများကတံ သုံးချက်။ အကုသလာ များကတံ၌ သုံးချက်။ စေတနာကို ကြည့်၍ကောက်။ ။ကမ္မပြီး၏။

ဝိပင်္ဂါကဝိဘင်္ဂဝါရစသည်

ဝိပင်္ဂါက၌ကေ။ ။ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ ရုပ်သက်သက် ပဋိစ္စဝါရ အတိုင်းကောက်။ ။ဝတ္တုကံနေရာ၌ ကတ္တားကား မဇ္ဈိမံယုက ဖြစ်၍ အတိတဘဝင်နှင့်ဥပါဒ်ပြိုင်သော စက္ခုဝတ္ထုကို ပုရေဇာတ နိဿယပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော စက္ခုဝိညာဏ်ဌေး သဗ္ဗစိတ္တ သာဓာ ရဏ စေတသိက်ခုနစ်ခု အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ။လ။ ကာယ ဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော ကာယဝိညာဏ် ဌေး သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏ စေတသိက်ခုနစ်ခု အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ။ ပဋိသန္ဓေ အစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့် အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု နိရောဓသမာပတ်မှ ထုသောအခါ အနာဂါမိဖိုလ် အရဟတ္တဖိုလ်အား တပ်သော ရှေး စိတ္တက္ခဏ တချက်ခန့်ကာလ၌ဖြစ်သော ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာ။လ။ ဟဒယ ဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပင်္ဂါလေးခု ဌေပဉ္စဝိညာဏ်တဆယ် ကြည့်သောဝိပင်္ဂါ မာဝိသ။စေ။ အဋ္ဌတိသ အစိတ်အပေါင်း နာ မက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ဝိပင်္ဂါပြီး၏။ အာဟာရ ဣန္ဒြိယ ဝိဘင်္ဂ ဝါရသည် သဟဇာတအတိုင်းတဆဲ့ခုနစ်ချက်ထွက်၏။သဟဇာတ အတိုင်းကောက်။ ။ဈာန်ဝိဘင်္ဂဝါရ၌လည်း တဆဲ့ခုနစ်ချက်။ ။ ထိုတွင် အများကတေနအများကတံတချက်၌သာ ဌေပဉ္စဝိညာဏ် တဆယ်ကို ကြည့်သည်သာထူးသည်။ ။မဂ္ဂဝိဘင်္ဂဝါရ၌ ။ဟေတု ဝိဘင်္ဂဝါရ အတိုင်းတွင် မောဟမူ ဌေး၌ မောဟတို့ မကြည့်မှ၍ ကောက်ရသည်သာ ထူးသည်။ ။သဗ္ဗယုတ္တ ဝိဘင်္ဂဝါရလည်း အာ

ရမ္မဏနှင့်တူပြီ။ ။ဝိပုယုတ္တံ။ ။တဆွဲခုနစ်ချက်တွင် အဆုံး၌ ဝတ္ထု
 ဝိပုယုတ္တပစ္စယာဟုရှိသည်သာထူးသည်။ သဟဇာတ ဝိဘင်းနှင့်
 အတူတည်း။ ဝတ္ထုကံနေရာ၌ သဟဇာတနှင့် အတူကောက်လေ။
 သည်မှတစ်ပါးကို ပဋိစ္စဝါရအတိုင်းကောက်လေ။ ။အတ္ထိ အဝိဂတ
 သည် သဟဇာတနှင့်တူ၏။ နတ္ထိဝိဂတသည် အာရမ္မဏနှင့် တူ၏။
 ဝိဘင်္ဂဝါရပြီးပြီ။

အနုလောမသုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ

ဝိဘင်္ဂဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ သင်္ချာဝါရကို
 ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ ဒုကာဒိ
 သင်္ချာဝါရအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ
 ကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ။ထို၌ တုံသော်လည်း ဟေတု
 ပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ အစရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆွဲသုံးပါး
 အပြားရှိ၏။

ထိုတွင် ဟေတုပစ္စည်း၏သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟော
 တော်မူ၏။ ထိုဟေတုပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ၌ မောဟမုဒ္ဓေး၌
 မောဟကြဉ်သော သဟိတ်ပဝတ္ထိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး
 သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့သည်
 ဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရား
 တို့ကို ဤအနုလုံ၌ နယသို့လိုက်၍လည်းကောင်း ဝါရသို့လိုက်၍
 လည်းကောင်း တိက်ပုဂံ၏အရသို့ လိုက်၍လည်းကောင်း ကံ
 ကတ္တား နေဟန်သို့လိုက်၍လည်းကောင်း ဟေတုယာ သတ္တရသ
 ဟု သင်္ချာတပ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။ ။ဟေတုယာ၊ ဟေတုပစ္စည်း၌။
 သတ္တရသ၊ တဆွဲခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဝိသဇ္ဇနာနိ၊ အဖြေတို့ကို။
 လတ္တန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ သရုပ်ဆိုရိုးကို ပဋိစ္စဝါရ
 အတိုင်းဆိုလေ။

အာရမ္မဏေ သတ္တံ။ အဝိပတိယာ သတ္တရသ။ အနန္တရေ သတ္တံ။
 သမနန္တရေ သတ္တံ။ သဟဇာတေ သတ္တရသ။ အညမညေ သတ္တံ။

နိဿယေ သတ္တရသ။ ဥပနိဿယေ သတ္တ။ ပုရေဇာတေ သတ္တ။
အာသေဝနေ သတ္တ။ ကမ္မေ သတ္တရသ။ ဝိပါကေဧကံ။ အာဟာရေ
သတ္တရသ။ ဗုဒ္ဓိယေ သတ္တရသ။ ဈာနေ သတ္တရသ။ မဂ္ဂေ သတ္တရသ။
သမ္ပယုတ္တေ သတ္တ။ ဝိပုယုတ္တေ သတ္တရသ။ အတ္ထိယာ သတ္တရသ။
နတ္ထိယာ သတ္တ။ ဝိဂတေ သတ္တ။ အဝိဂတေ သတ္တရသ။

အမှာ ဤ နှစ်ဆဲ့သုံးပစ္စည်းတို့တွင် သတ္တရသ ထွက်သည်
တဆဲ့နှစ်ပစ္စည်း။ သတ္တထွက်သည် ဆယ်ပစ္စည်း။
ဧကံထွက်သည် ဝိပါကတပစ္စည်းဟည်း။ ။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ
၌ တေသုဒ္ဓါဒသံ သတ္တရသကာ ဒသသတ္တကာ ဧကကံ ဧကကန္တိ
ဟု မိန့်အပ်ပြီ။

ဒုကာဒိသင်္ချာဝါရ

သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ ဒုကာဒိကို
ဟောတော်မူ၏။ ထိုဒုကာဒိ၌ တုံသော်လည်း ဟေတု ဒုကာဒိ၌
အာရမ္မဏ ဒုကာဒိ အစရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆဲ့သုံးပါးအပြားရှိ၏။
ထိုတွင် ဟေတုဒုကာဒိကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌
တုံသော်လည်း ဒုကာဒိက တိက စတုက္ကအစရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆဲ့နှစ်
ပါး ပြား၏။ ထိုတွင် ဒုကာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌
တုံသော်လည်း ဟေတုမူအာရမ္မဏဒုကာ အစရှိသောအားဖြင့် နှစ်
ဆဲ့နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဟေတုမူအာရမ္မဏဒုကာကို ရှေးဦးစွာ
ဟောတော်မူ၏။

ထိုဟေတုမူ အာရမ္မဏဒုကာ၌ မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟ အဟိတ်
ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး ဤတရားတို့သည် အာရမ္မဏ
ပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာ ဖြစ်၍ ဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ
မဖြစ်သောကြောင့် ဟေတုပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်
ထိုတရားတို့ကို ပစ္စနိယာနုလောမ၌ နဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏေ
စတ္တာရိ။ ။ စတ္တာရိဟူသော်ကား အကုသလေန အကုသလံ။

အမျာကတေန အမျာကတံ။ အမျာကတေန အကုသလံ။ အကုသလံ ဗျာကတေန အကုသလံ ဟူသည်တည်း။ ။အကုသလေန အကုသလံကို ပဋိစ္စဝါရအတိုင်းကောက်။ ဝိဘင်းရွတ်။

အမျာကတေန အမျာကတံ၌ ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ ရုပ်သက်သက် ပဋိစ္စဝါရအတိုင်းကောက်။ ဝတ္ထုကံနေရာ၌ ကတ္တားကား မဇ္ဈိမာယုကဖြစ်၍ အတိတဘဝင်နှင့် ဥပါဒ်ပြိုင်သော စက္ခုဝတ္ထုကို ပုရေဇာတ နိဿယပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော စက္ခုဝိညာဏ်ဌေး သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏစေတသိက်ခုနစ်ခု အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ။လ။ ကာယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော ကာယဝိညာဏ်ဌေး သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏ စေတသိက် ခုနစ်ခု အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ပဋိသန္ဓေအစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့် အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု။မရဏာသန္ဓအခါ စုတိစိတ်မှပြန်၍ ရေသော် တဆဲ့ခုနစ်ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့် အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော ပဉ္စဝေါကာရတံ၌ ဖြစ်သောအခါ ဒွေပဉ္စဝိညာဏ်တဆယ် ကြည့်သော အဟိတ်ဝိပင်္ဂါ အဟိတ်ကြိယာ ဆန္ဒကြည့်သော အညသမာန်း ဋ္ဌါဒသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန် တရားရ၏။ ။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့၏ ဝိမိဝိဘင်းကို အမျာကတံဓမ္မံ ပစ္စယာလ။ နဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏပစ္စယာ။အဟေတုက ဝိပါကာ ဗျာကတံ ကြိယာဗျာကတံ ကေခန္ဓံ ပစ္စယာ တယောခန္ဓာ။လ။ စက္ခယတနံ ပစ္စယာ စက္ခုဝိညာဏံ။လ။ ကာယဝိညာဏံ။ဝတ္ထု ပစ္စယာ အဟေတုက ဝိပါကာ ဗျာကတာ ကြိယာဗျာကတာ ခန္ဓာဟု ဆိုအပ်၏။

အမျာကတေန အကုသလံ၌ ကတ္တားကား ဝုဠော မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်း အစရှိသော။လ။ ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓအခါ။လ။ ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတ နိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော ဝိစိကိစ္ဆာ သဟဂုတ် ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်၌ရှိသော မောဟ ပစ္စယုပ္ပန် တရားရ၏။ ။ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့၏ ဝိမိဝိဘင်းကို အမျာ

ကတံ။လံ။အကုသလော။လ။နဟေတု ပစ္စယာ အာရမ္မဏ ပစ္စယာ။
ဝတ္ထု ပစ္စယာ ဝိစိကိစ္ဆာ သဟဂတော ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတော မော
ဟော ဟုဟောအာရ်၏။

အကုသလာ ဗျာကတေန အကုသလံ၌ ကတ္တားကား ဝိစိ
ကိစ္ဆာ သဟဂုတ် ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်။စေ။ စုဒ္ဓသ အစိတ် အပေါင်း
နာမက္ခန္ဓာကို သဟဇာတ နိဿယပစ္စည်း။ ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာ
ဝဇ္ဇန်း။လ။ ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓ။လ။ ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေ
ဇာတ နိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော ဝိစိကိစ္ဆာ သဟဂုတ် ဥဒ္ဓစ္စ
သဟဂုတ်၌ရှိသော မောဟ ပစ္စယုပ္ပန် တရားရ၏။ ။ထို့ကြောင့်
ထိုတရားတို့၏ ဝိစိဝိဘင်းကို အကုသလဉ္စ အဗျာကတဉ္စ ဓမ္မံ
ပစ္စယာအကုသလော။လ။နဟေတု ပစ္စယာ အာရမ္မဏပစ္စယာ ဝိစိ
ကိစ္ဆာ သဟဂတော ဥဒ္ဓစ္စ သဟဂတော ခန္ဓေစ ဝတ္ထုဉ္စ ပစ္စယာ ဝိစိ
ကိစ္ဆာ သဟဂတော ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတော မောဟောဟု ဟောအာရ်
၏။ ။သဟိတ် စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် ဤတရား
တို့သည် အာရမ္မဏ ပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အနု
လောမပစ္စနိက်၌ ဟေတု ပစ္စယာ နာရမ္မဏေပဉ္စ။၏။ ။ပဉ္စဟူသော်
ကား ပဋိစ္စဝါရ အတိုင်းဆို။ ။အဟိတ်စိတ္တဇရုပ် အဟိတ် ပဋိ
သန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် ဗာဟိရရုပ် အာဟာရဇရုပ် ဥတုဇရုပ် အသည
သတ် ကမ္မဇရုပ် ပဝတ္တိ ကမ္မဇရုပ်။ပစ္စနိက်၌။ဧကံ။၏။ ။ပဋိစ္စဝါရ
အတိုင်းကောက်။ ဝိဘင်းရှုတ်။ ။မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြဉ်
သော သဟိတ် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဤတရား
တို့သည် ဟေတု အာရမ္မဏ ပစ္စည်းနှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန်ဓမ္မ ဖြစ်
သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဤအနုလုံ၌
ဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏေ သတ္တ။၏။ ။ကောက်မြဲ။ ။အာရမ္မဏ
ဝိဘင်းနှင့် တူ၏။

ဟေတုမူ အဓိပတိ ဒုက၌ ဟေတုတွန်းမရှိ။ အဓိပတိပစ္စည်းကို
ရသောအခါ အဓိပတိ တရားကိုယ်။မရသောအခါ မောဟမူဒွေး၌
မောဟကြဉ်သော အကုသိုလ် ဒွါဒသ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ

သဟိတ် လောကီဝိပင်္ဂါ ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။
နိရာဓိပတိ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အဓိပတိတွန်း။
ဟေတု ပစ္စယာ နာဓိပတိယာ သတ္တရသ။၏။ ။ကုသလပဒ၌
သုံးချက်။ အကုသလပဒ၌ သုံးချက်။

အဗျာကတပဒ၌ ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ ရုပ်သက်သက် ဤအလုံးစုံ
သည် ပဋိစ္စဝါရနှင့် တူပြီ။ ။ဝတ္ထုကံနေရာ၌ ကတ္တားကား ပဋိ
သန္ဓေ အစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်ပြိုင်သော
ဟဒယဝတ္ထု။ နိရောဓသမာပတ်မှ ထံသောအခါ အနာဂါမိဖိုလ်
အရဟတ္တဖိုလ်အား တပ်သော ရှေးစိတ္တက္ခဏာ တချက်ခန့်ကားလ၌
ဖြစ်သောဟဒယဝတ္ထု။မရဏာသန္ဓ။လ။ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတ
နိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိ ပစ္စည်း
ကိုရသောအခါ မဟာကြိယာရှစ်ခု ကော်ရသော မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ
ကိုးခု ဖိုလ်လေးခုရှိသော အဓိပတိ တရားကိုယ် မရသောအခါ
မဟာကြိယာရှစ်ခု အရူပ ဝိပင်္ဂါလေးခု ကြည့်သော သဟိတ်
လောကီဝိပင်္ဂါ သတ္တရသ။စေ။ ပဉ္စတိံသ အစိတ် အပေါင်း
နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။ဝိဘင်း ဟေတုအတိုင်း။

အဗျာကတေန ကုသလံ၌ ကတ္တားကား ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာ
ဝဇ္ဇန်း။လ။ ဟဒယဝတ္ထု။မရဏာသန္ဓ။လ။ ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေ
ဇာတ နိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိ
ပစ္စည်းကိုရသောအခါ မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု ကော်ရသော မဟဂ္ဂုတ်
ကုသိုလ်ကိုးခု မဂ်လေးခုရှိသော အဓိပတိတရားကိုယ်။ မရသော
အခါ မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု။စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ် အပေါင်း
နာမက္ခန္ဓာ။ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။

အဗျာကတေန အကုသလံ၌ ကတ္တားကား ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာ
ဝဇ္ဇန်း။လ။ ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓ။လ။ ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေ
ဇာတ နိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိ
ပစ္စည်းကို ရသောအခါ လောဘမူရှစ်ခုဒေါသမူဒွေး ဝိစိကိစ္ဆာ

ကြည့်သော။စေ။ဆဗ္ဗိသန္တ ရှိသော အဓိပတိ တရားကိုယ်။ မရသော အခါ အကုသိုလ်ဒွါဒသ မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟကြည့်သော။စေ။ သတ္တဝီသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ဝိဘင်းကို ဟေတု ဝိဘင်းအတိုင်းဟော။

အဗျာကတေန ကုသလာဗျာကတံ၌ ကတ္တာကား ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။လ။ ဟဒယဝတ္ထု။မရဏာသန္တ။လ။ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတ နိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကို မရသောအခါ မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု။စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ။ ထိုနာမက္ခန္ဓာ ပြုအပ်သော မဟာဘုတ်ကို သဟဇာတနိဿယပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သောနိရာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။

အမှာ အကုသိုလ်လည်းဖြစ် အဗျာကတလည်းဖြစ် နှစ်ပါး စုံဖြစ်သောကြောင့် အဓိပတိ တရားကိုယ်ကို မကောက်ရသည်။ ကောက်သော် ရုပ်သည် သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ် ဖြစ်ရာ၏။ ထို့ကြောင့် မကောက်ရသည်။

အဗျာကတေန အကုသလာ ဗျာကတံ၌ ကတ္တာကား ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။လ။ ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္တ အခါ။လ။ ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတ နိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကို မရသောအခါ အကုသိုလ် ဒွါဒသ မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟကြည့်သော စေတသိက် သတ္တဝီသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ။ ထိုနာမက္ခန္ဓာပြုအပ်သော မဟာဘုတ်ကို သဟဇာတ နိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော နိရာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ဝိဘင်းကောက်၍။မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟအဟိတ် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး အဟိတ် စိတ္တဇရုပ် အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်။လ။ ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်။ ပစ္စနိက်၌ နဟေတု ပစ္စယာ နာဓိပတိယာ စတ္တာရိ။၏။ ။အာရမ္မဏတွန်းသည်အတိုင်း ကောက်လေ။ အဓိပတိ တရားကိုယ်ကြည့်သော

သာမိပတိဇော ငါးဆွဲနှစ်ခု နာမက္ခန္ဓာ သာမိပတိ စိတ္တဇရုပ်။ ဤ အနုလုံ၌ ဟေတု ပစ္စယာ အဓိပတိယာ သတ္တရသဟု သင်္ချာတပ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။ (အဓိပတိအတိုင်း)

အပ္ပာ ပဋိစ္စဝါရနှင့် ဤပစ္စယံဝါရ၌ ပစ္စည်းတွန်း တရား ကိုယ် အထူးမရှိ အတူတူပင်။ ။ သင်္ချာနာမက္ခန္ဓာ ရလျှင်ထူးသည် ရုပ်၌ အထူးမရှိ။ ဤနည်းကိုမှီ၍ ပဋိစ္စဝါရအတိုင်း အဝိဂတတိုင်အောင်တွန်းလေ။ ။ တွန်းပြီးလျှင် တွန်းသည် အတိုင်း သင်္ချာကို ဤသို့ရွတ်။

နဟေတုပစ္စယံ အာရမ္မဏေ စတ္တာရိ။ အနန္တရေ စတ္တာရိ။ သမ နန္တရေ စတ္တာရိ။ သဟဇာတေ စတ္တာရိ။ အညမညေ စတ္တာရိ။ နိဿယေ စတ္တာရိ။ ဥပနိဿယေ စတ္တာရိ။ ပုရေဇာတေ စတ္တာရိ။ အာသေဝနေ စတ္တာရိ။ ကမ္မေစတ္တာရိ။ ဝိပါကေ ကေ။ အာဟာရေ စတ္တာရိ။ ဣန္ဒြိယေ စတ္တာရိ။ ဈာနေစတ္တာရိ။ မဂ္ဂေ တိဏိ။ သမ္ပယုတ္တေ စတ္တာရိ။ ဝိပူယုတ္တေစတ္တာရိ။ အတ္ထိယာ စတ္တာရိ။ နတ္ထိယာစတ္တာရိ။ ဝိဂတေ စတ္တာရိ။ အဝိဂတေ စတ္တာရိ။

ဟေတုပစ္စယာ နာရမ္မဏေ ပဉ္စ။ နာမိပတိယာ သတ္တရသ။ နာ နန္တရေပဉ္စ။ နသမနန္တရေပဉ္စ။ နအညမညေပဉ္စ။ နဥပနိဿယေ ပဉ္စ။ နပုရေဇာတေ သတ္တ။ နပစ္စာဇာတေ သတ္တရသ။ နာသေဝနေ သတ္တရသ။ နကမ္မေသတ္တ။ နဝိပါကေ သတ္တရသ။ နသမ္ပယုတ္တေပဉ္စ။ နဝိပူယုတ္တေ တိဏိ။ နောနတ္ထိယာ ပဉ္စ။ နောဝိဂတေ ပဉ္စ။

နကမ္မေသတ္တဟူသော်ကား ကုသလေန ကုသလံ။ အကုသလေန ကုသလံ။ အကုသလေန အကုသလံ။ အဗျာကတေန အဗျာ ကတံ။ အဗျာကတေန ကုသလံ။ အဗျာကတေန အကုသလံ။ ကုသလာ ဗျာကတေန ကုသလံ။ အကုသလာ ဗျာကတေန အကုသလံ ဟူသည်တည်း။ ။ ကုသလပဒ အကုသလပဒ အဗျာ ကတပဒ ပဝတ္တိ ပဋိစ္စဝါရအတိုင်း ကောက်လေ။ ။ ဝတ္ထုကံ နေရာ၌ ကတ္တားကား ဝုဋ္ဌော မနော ဗွါရာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော

ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့် အံတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာ သန္ဓုလ။ ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတ နိဿယပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော သဟိတ်ကြိယာ သတ္တရသ၌ ရှိသော စေတနာ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ကြိယာဗျာကတေ ခန္ဓေ ပစ္စယာ ကြိယာစေတနာဟု ဟောအပ်၏။

အဗျာကတေနကုသလံ၌ ကတ္တားကား ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်းလ။ ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓုလ။ ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေ ဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သော အခါ ကုသိုလ် ကေဝိသ၌ရှိသော စေတနာ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ဝိဘင်းကို ဝတ္ထုပစ္စယာ ကုသလာစေတနာဟု ဟောအပ်၏။ အဗျာကတေန အကုသလံ၌လည်း ကောက်မြို့။ အကုသိုလ်စေတ နာကို ကောက်။ ဝိဘင်းကို ဝတ္ထုပစ္စယာ အကုသလာစေတနာဟု ဟောအပ်၏။

ကုသလာဗျာကတေနကုသလံ၌ ကုသလော ကတ္တားကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ ကုသိုလ်ကေဝိသ စေတနာ ကြည့်သော။ စေ။ သတ္တတိံသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ သဟ ဇာတနိဿယပစ္စည်း။ ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်းလ။ ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓုလ။ ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော စေတနာ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ဝိဘင်းကို ကုသလေခန္ဓေစ ဝတ္ထုပစ္စယာ ကုသလာစေတနာဟု၏။ ။ အကုသလာဗျာ ကတေန အကုသလံ၌ နည်းတူ ကောက်။

နဟေတုပစ္စယာ နာရမ္မဏေ ဧကံ။ နာဓိပတိယာ စတ္တာရိ။ နာနန္တရေ ဧကံ။ နသမနန္တရေ ဧကံ။ နအညမညေ ဧကံ။ နဥပ နိဿယေ ဧကံ။ နပုရေဇာတေ ဒွေ။ နပစ္စာဇာတေစတ္တာရိ။ နာသေ ဝနေ စတ္တာရိ။ နကမ္မဧကံ။ နဝိပါဏေ စတ္တာရိ။ နအာဟာရေ ဧကံ။ နဗ္ဗုဗ္ဗိယေ ဧကံ။ နဗျာနေ ဧကံ။ နမဂ္ဂေ ဧကံ။ နသမ္ပယုတ္တေ ဧကံ။ နဝိပ္ပယုတ္တေ ဒွေ။ နောနတ္ထိယာ ဧကံ။ နောဝိဂတေ ဧကံ။

ဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏေ သတ္တ။ အဓိပတိယာ သတ္တရံသ။ အနန္တရေ သတ္တ။ သမနန္တရေ သတ္တ။ သဟဇာတေ သတ္တရံသ။

အညမညေ သတ္တ။ နိဿယေ သတ္တရသ။ ဥပနိဿယေ သတ္တ။
 ပုရေဇာတေ သတ္တ။ အာသေဝနေ သတ္တ။ သမ္ဗေ ကတ္တရသ။ ဝိပါ
 ကေ ဧကံ။ အာဟာရေ သတ္တရသ။ ဣန္ဒြိယေ သတ္တရသ။ ဈာနေ
 သံတ္တရသ။ မဂ္ဂေ သတ္တရသ။ သမ္ပယုတ္တေ သတ္တ။ ဝိပ္ပယုတ္တေ သတ္တ
 ရသ။ အတ္ထိယာ သတ္တရသ။ နတ္ထိယာ သတ္တ။ ဝိဂတေ သတ္တ။
 အဝိဂတေသတ္တရသ။

တွန်းပြီးလျှင် ဤသို့ဝိဘင်း သင်္ချာရွတ်လေ။ ။ပစ္စည်းတွန်းမှာ
 ပဋိစ္စဝါရနှင့်အထူးမရှိပြီ။ နာမက္ခန္ဓာ ရရာ၌ သင်္ချာဝိဘင်းထွက်
 ထူးသည်ကိုသာ ဆိုပေအံ့။ ။ဟေတုအာရမ္မဏပစ္စယာ အဓိပတိ
 ယာ သတ္တ အရကား အဓိပတိတရားကိုယ်ကြည့်သော သာဓိပတိ
 ဇောငါးဆဲ့နှစ်ခု နာမက္ခန္ဓာ။ ။ဟေတုအာရမ္မဏပစ္စယာ အနန္တရေ
 သတ္တ သမနန္တရေသတ္တ။ သဟဇာတေ သတ္တ။ အညမညေ သတ္တ။
 နိဿယေ သတ္တ။ ဥပနိဿယေ သတ္တ။ အရကား မောဟမူဒွေး၌
 မောဟကြည့်သောသဟိတ်ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။
 ပုရေဇာတေသတ္တ။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ မောဟမူ
 ဒွေး၌ မောဟ။ အရူပဝိပါင်လေးခု သဟိတ်ပဝတ္တိ နာမက္ခန္ဓာ
 လေးပါး။

အာသေဝနေ သတ္တ၏ အရကား မောဟမူဒွေး၌ မောဟ
 ကြည့်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ဒုတိ
 ယာဒီဇော။ မဟဂ္ဂုတ် ကုသိုလ် မဟဂ္ဂုတ် ကြိယာ မဂ်လေးခု
 နာမက္ခန္ဓာ။ ။ကမ္မေ သတ္တအရကား မောဟမူဒွေး၌ မောဟ
 ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကြိယာ စေတနာကြည့်သော သဟိတ်ပဝတ္တိ
 ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဝိပါကေ ဧကံ။ အရကား သဟိတ်
 ဝိပါင် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အာဟာရေ သတ္တ။
 ဣန္ဒြိယေ သတ္တ။ ဈာနေ သတ္တ။ မဂ္ဂေ သတ္တ။ သမ္ပယုတ္တေ သတ္တ။
 အရကား မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြည့်သော သဟိတ်ပဝတ္တိ ပဋိ
 သန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဝိပ္ပယုတ္တေသတ္တရသ။ အရကားမောဟ
 မူဒွေး၌ မောဟ အရူပဝိပါင်လေးခု ကြည့်သော ပဉ္စဝေါကာရ

ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ။အတ္ထိယာ သတ္တ။ နတ္ထိ
ယာ သတ္တ။ ဝိဂတေ သတ္တ။ အဝိဂတေ သတ္တ အရကား မောဟ
ပူဇွေး၌ မောဟကြည့်သော သဟိတ်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ
လေးပါး။ ။အရမှာ ပဋိစ္စဝါရနှင့်မထူးပြီ။ ။သင်္ချာသာထူး
သည်။

ဟေတုအာရမ္မဏ အဓိပတိပစ္စယာ အနန္တရေ သတ္တ။ သမနန္တ
ရေ သတ္တ။ သဟဇာတေ သတ္တ။ အညမညေ သတ္တ။ နိဿယေ
သတ္တ။ ဥပနိဿယေ သတ္တ။ အရကား အဓိပတိ တရားကိုယ်ကြည့်
သော သာဓိပတိဇောငါးဆွဲနှစ်ခု နာမက္ခန္ဓာ။ ။ပုရေဇာတေ
သတ္တ။ အရကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အဓိပတိတရား
ကိုယ်ကြည့်သော သာဓိပတိဇော ငါးဆွဲနှစ်ခု နာမက္ခန္ဓာ။ ။
အာသေဝနေ သတ္တ။ အရကား အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ
အဓိပတိတရားကိုယ်ကြည့်သော လောဘမူ ဒေါသမူ မဟာကုသိုလ်
မဟာကြိယာ ဒုတိယာဒိဇော။ ဧကန်ရသော မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်
မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ မဂ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာ။ ။ကမ္မေ သတ္တ။ အရ
ကား အဓိပတိတရားကိုယ်။ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကြိယာ စေတနာ
ကြည့်သော သာဓိပတိဇော ငါးဆွဲနှစ်ခု နာမက္ခန္ဓာ။

ဝိပါကေ ဧတံ။ အရကား အဓိပတိတရားကိုယ်ကြည့်သော ဖိုလ်
လေးခု နာမက္ခန္ဓာ။ ။အာဟာရေ သတ္တ။ ဣန္ဒြိယေ သတ္တ။ ဈာနေ
သတ္တ။ မဂ္ဂေ သတ္တ။ သမ္ပယုတ္တေ သတ္တ။ အရကား အဓိပတိတရား
ကိုယ်ကြည့်သော သာဓိပတိဇော ငါးဆွဲနှစ်ခု နာမက္ခန္ဓာ။ ။ဝိပု
ယုတ္တေ သတ္တ။ အရကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အဓိ
ပတိတရားကိုယ်ကြည့်သော သာဓိပတိဇောငါးဆွဲနှစ်ခု နာမက္ခန္ဓာ။
အတ္ထိယာ သတ္တ။ နတ္ထိယာ သတ္တ။ ဝိဂတေ သတ္တ။ အဝိဂတေ
သတ္တ။ အရကား အဓိပတိတရားကိုယ်ကြည့်သော သာဓိပတိဇော
ငါးဆွဲနှစ်ခု နာမက္ခန္ဓာ။ ။ဟေတု အာရမ္မဏ အဓိပတိ အနန္တရ
သမနန္တရ သဟဇာတ အညမညနိဿယ ဥပနိဿယ တိုင်အောင်
တည်လည်း မထူးပြီ။ ။ဟေတု။ လ။ ဥပနိဿယ ပုရေဇာတပစ္စယာ

အာသေဝနေ တိဏီ။ အရကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်း
 ကိုရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်ကြည့်သော လောဘမှ ဒေါသမှ
 မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ဒုတိယာဒိဇော မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်
 မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ မဂ်လေးခုနာမက္ခန္ဓာ။ ။ ကမ္မေတိဏီ။ အရကား
 ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ အဓိပတိတရား
 ကိုယ်၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာ စေတနာကြည့်သော သာဓိ
 ပတိဇောငါးဆွဲနှစ်ခု နာမက္ခန္ဓာ။ ။ ဝိမါဒက ဧကံ။ အရကား
 ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်ကြည့်သော
 ဖိုလ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာ။ အာဟာရေ သတ္တ။ ဣန္ဒြိယေ သတ္တ။ ဈာနေ
 သတ္တ။ မဂ္ဂေ သတ္တ။ သမ္ပယုတ္တေ သတ္တ။ ဝိပ္ပယုတ္တေ သတ္တ။ အတ္ထိယာ
 သတ္တ။ နတ္ထိယာ သတ္တ။ ဝိဂတေ သတ္တ။ အဝိဂတေ သတ္တ။ အရ
 ကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်ကြည့်
 သော သာဓိပတိဇောငါးဆွဲနှစ်ခု နာမက္ခန္ဓာ။

ဟေတု။ လ။ ပုရေဇာတ အာသေဝနပစ္စယာကမ္မေ သတ္တ။ အရ
 ကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ အဓိပတိ
 တရားကိုယ်။ စေတနာကြည့်သော လောဘမှ ဒေါသမှ မဟာ
 ကုသိုလ် မဟာကြိယာ ဒုတိယာဒိဇော။ မဟဂ္ဂုတ် ကုသိုလ်
 မဟဂ္ဂုတ် ကြိယာ မဂ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာ။ ။ ဟေတု။ လ။ ပုရေ
 ဇာတ အာသေဝန ပစ္စယာ အာဟာရေ သတ္တ။ လ။ အဝိ
 ဂတေ သတ္တ။ အရကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိ ပစ္စည်းကို
 ရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်ကြည့်သော လောဘမှ ဒေါသမှ
 မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ဒုတိယာဒိဇော။ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်
 မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ မဂ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာ။ ။ ဟေတု။ လ။ ပုရေ
 ဇာတ အာသေဝန ကမ္မပစ္စယာ အာဟာရေ သတ္တ။ လ။ အဝိဂတေ
 သတ္တ။ အရကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသော
 အခါ အဓိပတိတရားကိုယ်။ စေတနာကြည့်သော လောဘမှ ဒေါ
 သမှ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ဒုတိယာဒိဇော။ မဟဂ္ဂုတ်
 ကုသိုလ် မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ မဂ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာ။ ။ ဟေတု။ လ။

နတ္ထိ ဝိဂတပစ္စယာ အဝိဂတေ သတ္တံ။ ။ အရတုဗြီ။ ။ ဟေတု။ လ။ ။
 ပုရေဇာတ ကမ္မ ဝိပါက ပစ္စယာ အာဟာရေဇကံ။ အရကား ပဉ္စ
 ဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ် ကြည့်သော
 ဖိုလ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာ။ ဇကံ။ ။ ဟေတု။ လ။ ။ ဝိပါက အာဟာရ
 ဣန္ဒြိယ။ လ။ ။ ဝိဂတပစ္စယာ အဝိဂတေ ဇကံ။ ။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌
 ဖြစ်သောအခါ အဓိပတိ တရားကိုယ် ကြည့်သော ဖိုလ်လေးခု
 နာမက္ခန္ဓာ။ ။ ဟေတုမူ ဗြီးဗြီ။

အာရမ္မဏ အဓိပတိစသော မူတို့၌လည်း ပဋိစ္စဝါရအတိုင်း
 တွန်း၍ ဝိဘင်္ဂဝါရ အတိုင်းမှီ၍ အကောက် ဝိဘင်းကိုထုတ်၍
 ဟောလေ။ ပစ္စည်းအနုလုံ ဗြီးဗြီ။

ပစ္စနိကနဟေတုဝိဘင်္ဂဝါရ

ပစ္စည်းအနုလုံကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပစ္စည်း ပစ္စ
 နိက်ကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း ဝိဘင်္ဂဝါရ သင်္ချာ
 ဝါရအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဝိဘင်္ဂဝါရကို ရှေးဦးစွာ
 ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံသော်လည်း နဟေတုပစ္စည်း၏ ဝိဘင်္ဂ
 ဝါရ အစရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆယ်အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် နဟေတု
 ပစ္စည်း၏ ဝိဘင်္ဂဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံသော်
 လည်း အကုသလပဒ။ အဗျာကတပဒ။ အကုသလာ ဗျာကတပဒ
 အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အကုသလပဒကို ရှေးဦးစွာ
 ဟောတော်မူ၏။

ဟောဟန်ကား အကုသလံဓမ္မံ ပစ္စယာ။ လ။ ။ ဝိစိကိစ္ဆာ သဟာ
 ဂတေ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတေ ခန္ဓေ ပစ္စယာ ဝိစိကိစ္ဆာ သဟဂတော
 ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတော မောဟောဟူသည်တည်း။ ။ ပဋိစ္စဝါရ အတိုင်း
 ကောက်။ ။ အဗျာကတေန အဗျာကတံ၌ ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ ရုပ်
 သက်သက်ကို ပဋိစ္စဝါရအတိုင်းကောက်လေ။

ဝတ္ထုကံနေရာ၌ စက္ခာယတနံပစ္စယာ စက္ခုဝိညာဏံ။ လ။ ။ ဝတ္ထု
 ပစ္စယာ အဟေတုကဝိပါကာ ဗျာကတာ ကြိယာဗျာကတာ ခန္ဓာ။

ဝတ္ထုကံနေရာ၌ ကတ္တားကား မဇ္ဈိမာယုကဖြစ်၍ အတိတဘဝင်
 နှင့် ဥပါဒ်ပြိုင်သော စက္ခုဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယ ပံစွည်းပြု၍
 ဖြစ်သော စက္ခုဝိညာဏ်ဌေး။ သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏာ စေတသိက်
 ခုနစ်ခု အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ။လ။ ကာယဝိညာဏ်ဌေး။
 သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏာ စေတသိက်ခုနစ်ခု အစိတ်အပေါင်း နာ
 မက္ခန္ဓာ။ ပဋိသန္ဓေအစရှိသော ရှေးရှေးသေစိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်
 သော ဟဒယဝတ္ထု။မရဏာသန္ဓ။လ။ ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတ
 နိဿယပံစွည်းပြု၍ဖြစ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ
 ဒွေပဉ္စဝိညာဏ် တဆယ် ကြည့်သော ပဌမဘဝင် အစရှိသော
 အဟိတ်ဝိပါက် အဟိတ်ကြိယာ ဆန္ဒကြည့်သော အညသမာန်း
 ဒွါဒသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်။၏။

အဗျာကတေန အကုသလံ၌ ဝတ္ထုပစ္စယာ ဝိစိကိစ္ဆာ သဟ
 ဂတော ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတော မောဟော။ ။ကတ္တားကား ဝုဋ္ဌော
 မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းအစရှိသော ရှေးရှေးသေစိတ်နှင့် အတူ ဥပါဒ်
 ပြိုင်သော ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓ အခါ။လ။ ဟဒယဝတ္ထုကို
 ပုရေဇာတနိဿယပံစွည်းပြု၍ဖြစ်သော ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ် ဥဒ္ဓစ္စ
 သဟဂုတ်၌ရှိသော မောဟပစ္စယုပ္ပန်။၏။

အကုသလာ ဗျာကတေန အကုသလံ၌ ကတ္တားကား ဝိစိ
 ကိစ္ဆာသဟဂုတ် ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်။စေ။စုဒ္ဓသာ အစိတ်အပေါင်း နာ
 မက္ခန္ဓာကို သဟဇာတနိဿယပံစွည်း။ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။
 လ။ဟဒယဝတ္ထု။မရဏာသန္ဓအခါ။လ။ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတ
 နိဿယပံစွည်းပြု၍ဖြစ်သော ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ် ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်၌
 ရှိသော မောဟ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။နဟေတု ဝိဘင်္ဂဝါရပြီး၏။ ။
 နာရမ္မဏာဝိဘင်္ဂဝါရ၌ ငါးချက်လုံး ပဋိစ္စဝါရနှင့်တူပြီ။

နာဓိပတိဝိဘင်္ဂဝါရ

နာဓိပတိဝိဘင်္ဂဝါရ၌။ ။ကုသလပဒ၌ သုံးချက်။ အကုသလ
 ပဒ၌သုံးချက်။ အဗျာကတပဒ၌ ပံဝတ္ထိရုပ်သက်သက်သည် ပဋိစ္စ

ဝါရနှင့် တူပြီ။ ။ဝတ္ထုကံနေရာ၌ စက္ခာယတနံ ပစ္စယာ စက္ခာ
 ဝိညာဏံ။လ။ ဝတ္ထုပစ္စယာ ဝိပါကာဗျာကတော ကြိယာဗျာကတော
 ခန္ဓာ။ ကတ္တာဒကား မဇ္ဈိမာယုကဖြစ်၍ အတိတဘဝင်နှင့် ဥပါဒ်
 ပြိုင်သော စက္ခာဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော
 စက္ခာဝိညာဏ်ဌေး သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏ စေတသိက်ခုနစ်ခု အစိတ်
 အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ။လ။ကာယဝိညာဏ်ဌေး။သဗ္ဗ။ခုနစ်ခု။အစိတ်
 အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ။ပဋိသန္ဓေအစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်
 အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓ။လ။ ဟဒယဝတ္ထုကို
 ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိ
 ပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ မဟာကြိယာရှစ်ခု ကော်ရသော
 မဟာဂုတ်ကြိယာကိုးခု ဖိုလ်လေးခုရှိသော အဓိပတိတရားကိုယ်။
 မရသောအခါ အရူပဝိပါက်လေးခု။ ဒွေပဉ္စဝိညာဏ်တဆယ် ကြည့်
 သော လောကီဝိပါက် အဋ္ဌာရသ ကာမကြိယာ ကောဒသ စေ
 တသိက် ပဉ္စတိံသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရား
 ရ၏။

အဗျာကတေနကုသလံ၌ ကတ္တာဒကား ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာ
 ဝဇ္ဇန်း။လ။ ဟဒယဝတ္ထု။မရဏာသန္ဓ။လ။ ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေ
 ဇာတနိဿယပစ္စည်း ပြု၍ဖြစ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိ
 ပစ္စည်းကိုရသောအခါ မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု ကော်ရသောမဟာဂုတ်
 ကုသိုလ်ကိုးခု မဂ်လေးခုရှိသော အဓိပတိတရားကိုယ်။ မရသော
 အခါ မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု စေတသိက်အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အပေါင်း
 နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။

အဗျာကတေနအကုသလံ၌ ကတ္တာဒကား ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာ
 ဝဇ္ဇန်း။လ။ ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓ။လ။ ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေ
 ဇာတနိဿယပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိ
 ပစ္စည်းကိုရသောအခါ လောဘမူရှစ်ခု ဒေါသမူဌေး ဝိစိကိစ္ဆာ
 ကြည့်သော။စေ။ ဆဗ္ဗိသ၌ရှိသော အဓိပတိတရားကိုယ်။ မရသော

အခါ အကုသိုလ်ဒွါဒသ စေတသိက် သတ္တဝီသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။

အဗျာကတေန ကုသလာဗျာကတံ၌ ကတ္တားကား ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။လ။ ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓ။လ။ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကို မရသောအခါ မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု။စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ။ ထိုနာမက္ခန္ဓာ ပြုအပ်သော မဟာဘုတ်ကို သဟဇာတနိဿယပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော နိရာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ (အဓိပတိတရားကိုယ်ကို ဤအရာ၌ မကောက်ရ။ ကောက်သော် သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်ဖြစ်ရ၏။ ထို့ကြောင့် မကောက်ရသည်)။

အဗျာကတေန အကုသလာ ဗျာကတံ၌ ကတ္တားကား ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။လ။ ဟဒယဝတ္ထု။မရဏာသန္ဓ။လ။ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတ နိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကိုမရသောအခါ အကုသိုလ်ဒွါဒသ။စေ။သတ္တဝီသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ။ထိုနာမက္ခန္ဓာပြုအပ်သော မဟာဘုတ်ကို သဟဇာတနိဿယပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော နိရာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။၏။

ကုသလာဗျာကတေနကုသလံ၌ ကတ္တားကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု ကေန ရသော မဟာဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ကိုးခု မဂ်လေးခု။စေ။အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာကို သဟဇာတနိဿယပစ္စည်း။ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။လ။ ဝတ္ထု။မရဏာသန္ဓအခါ စုတိစိတ်မှ။လ။ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတ။လ။အဓိပတိတရားကိုယ်။မရသောအခါ မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု။စေ။အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာကို သဟဇာတနိဿယပစ္စည်း။ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။လ။ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓ။လ။ ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု။စေ။အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ် နာ

မက္ခန္ဓာ။ ပစ္စယုပ္ပန်။ ၏။ ။ကုသလာ ဗျာကတေန အကုသလာ ဗျာကတံ၌ အဗျာကတော ကတ္တားကား ပဋိစ္စဝါရ အတိုင်း ကောက်။

ကုသလောစ အဗျာကတောစ ကတ္တားကား ပဉ္စဝေါကာရ ဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကို မရသောအခါ မဟာကုသိုလ် ရှစ်ခု။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာကို သဟဇာတ နိဿယပစ္စည်း။ ဝုဠော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ လ။ ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓ။ လ။ ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတ နိဿယပစ္စည်း ပြု၍ဖြစ်သော မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု။စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ။ ထိုနာမက္ခန္ဓာပြုအပ်သော မဟာဘုတ်ကို သဟဇာတ နိဿယပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော နိရာဓိပတိစိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။၏။

အကုသလာဗျာကတေန အကုသလံ၌ ကတ္တားကား ပဉ္စဝေါ ကာရဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ လောဘမူရှစ်ခုဒေါသမူ ဋ္ဌေး ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သော စေတသိက်ဆဗ္ဗိသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာကို သဟဇာတနိဿယပစ္စည်း။ ဝုဠော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော။လ။ ဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓ။ လ။ ဝတ္ထုကို ပုရေဇာတ နိဿယပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော အဓိပတိတရားကိုယ်။အဓိပတိပစ္စည်း ကို မရသောအခါ အကုသိုလ်ဒွါဒသ။စေ။သတ္တဝီသ။အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာကို သဟဇာတနိဿယပစ္စည်း။ ဝုဠော မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်း။လ။ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓ အခါ။လ။ ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတ နိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသ။စေ။ သတ္တဝီသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ။ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။အကုသလာ ဗျာကတေန အဗျာကတံ ၌ ပဋိစ္စဝါရ အတိုင်း စိတ္တဇရုပ်ကို ကောက်။

အကုသလာဗျာကတေန အကုသလာဗျာကတံ၌ ကတ္တားကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကို မရသောအခါ အကုသိုလ် ဒွါဒသ။စေ။ သတ္တဝီသ။အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာကို သဟဇာတ

နိဿယပစ္စည်း။ ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ လ။ ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာ
 သန္တ။ လ။ ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော
 အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ စေ။ သတ္တဝိသ။ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ။ ထို
 နာမက္ခန္ဓာပြုအပ်သော မဟာဘူတကို သဟဇာတနိဿယပစ္စည်း
 ပြု၍ဖြစ်သော နိရာဇိပတိစိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။ နာဇိပတိ
 ပြီး၏။

နာသေဝနဝိဘင်္ဂါရ

နာနန္တရ နသမနန္တရ နအညမည နဥပနိဿယ ဝိဘင်္ဂါရ
 သည် ငါးချက်။ ပဋိစ္စဝါရနှင့် တူပြီ။ ။ နပုရေဇာတ ဝိဘင်္ဂါရ
 လည်း ခုနစ်ချက်။ ပဋိစ္စဝါရနှင့် တူပြီ။ ။ နာသေဝနဝိဘင်္ဂါရ၌
 ကုသလပဒ၌ သုံးချက်။ အကုသလပဒ၌ သုံးချက်။ ။ အဗျာကတ
 ပဒ၌ သုံးချက်။ ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ ရုပ်သက်သက် ဤအလုံးစုံသည်
 ပဋိစ္စဝါရနှင့် တူပြီ။ ။ ဝတ္ထုကံနေရာ၌ စက္ခုယတနပစ္စယာ စက္ခု
 ဝိညာဏံ ။ လ။ ဝတ္ထုပစ္စယာ ဝိပါကာဗျာကတာ ကြိယာဗျာ
 ကတာ ခန္ဓာ။ ။ ကတ္တာဒကား မဇ္ဈိမဿုကံဖြစ်၍ အတိတဘဝင်
 နှင့်အတူဥပါဒ်ပြိုင်သော စက္ခုဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်း
 ပြု၍ဖြစ်သော စက္ခုဝိညာဏ်ဒွေး သဗ္ဗစိတ္တ သာဓာရဏ စေတသိက်
 ခုနစ်ခု အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ။ လ။ ကာယဝိညာဏ်ဒွေး
 သဗ္ဗစိတ္တ သာဓာရဏ စေတသိက် ခုနစ်ခု အစိတ်အပေါင်း နာ
 မက္ခန္ဓာ။ ပဋိသန္ဓေအစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်
 သော ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္တ။ လ။ ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတ
 နိဿယပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သော အခါ
 ဟသိတုပ္ပါဒ် မဟာကြိယာ ပဌမဇောအာဝဇ္ဇန်းဒွေးအရူပဝိပါက်
 လေးခု ဒွေပဉ္စဝိညာဏ် တဆယ် ကြည့်သော ဝိပါက် မာဝိသ။ စေ။
 အဋ္ဌကိံသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ ။

အဗျာကတေန ကုသလံ၌ ကတ္တာဒကား ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာ
 ဝဇ္ဇန်းနှင့် အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု မရဏာသန္တအခါ စုတိ။

လ။ ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော မဟာကုသိုလ် ပဌမဇော။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။

အဗျာကတေန အကုသလံ၌ ကတ္တားကား ဝုဋ္ဌော မနောဒွါ ရာဝဇ္ဇန်းနှင့် အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓ။ လ။ ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသ ပဌမဇော။ စေ။ သတ္တဝီသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။

အဗျာကတေန ကုသလာဗျာကတံ၌။ လ။ ကား။ ဝုဋ္ဌော မနောဒွါ ရာဝဇ္ဇန်းနှင့် အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာ။ လ။ ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော မဟာကုသိုလ် ပဌမဇော စေတသိက်အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ။ ထိုနာမက္ခန္ဓာပြုအပ်သော မဟာဘုတ်ကို သဟဇာတ ပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန် တရားရ၏။

အဗျာကတေန အကုသလာဗျာကတံ၌ ကတ္တားကား ဝုဋ္ဌော မနောဒွါ ရာဝဇ္ဇန်းနှင့် အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓ။ လ။ ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသ ပဌမဇော။ စေ။ သတ္တဝီသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ။ ထိုနာမက္ခန္ဓာပြုအပ်သော မဟာကုသိုလ်။ သဟဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။ ။

ကုသလာဗျာကတေန ကုသလံ၌ ကတ္တားကား ပဉ္စဝေါကာရ ဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မဟာကုသိုလ် ပဌမဇော။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာကို သဟဇာတနိဿယ ပစ္စည်း။ ဝုဋ္ဌော မနောဒွါ ရာဝဇ္ဇန်းနှင့် အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာ။ လ။ ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော မဟာကုသိုလ် ပဌမဇော။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ ကုသလာဗျာကတေန အဗျာကတံ၌ ပဋိစ္စဝါရ အတိုင်းကောက်။

ကုသလာဗျာကတေန ကုသလာဗျာကတံ၌ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌
 ဖြစ်သောအခါ မဟာကုသိုလ်ပဌမဇော။စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်
 အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ။ထိုနာမက္ခန္ဓာကိုသဟဇာတနိဿယ ပစ္စည်း။
 ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းနှင့် အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု။မရ
 ကာ။လ။ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော
 မဟာကုသိုလ်ပဌမဇော။စေ။အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။
 ထိုနာမက္ခန္ဓာမဟာဘုတ်ကို သဟဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်
 သော စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။၏။

အကုသလာဗျာကတေန အကုသလံ၌ ကတ္တားကား အကု
 သိုလ်ဒွါဒသ ပဌမဇော စေတသိက် သတ္တဝီသ။ အစိတ်အစိတ်
 နာမက္ခန္ဓာ။ ထိုနာမက္ခန္ဓာကို သဟဇာတနိဿယပစ္စည်း။ ဝုဋ္ဌော
 မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းနှင့် အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု။ မရကာ
 သန္ဓအခါ။လ။ ဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော
 အကုသိုလ် ဒွါဒသ ပဌမဇော။ စေ။ သတ္တဝီသ အစိတ်အစိတ်
 နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။အကုသလာ ဗျာကတေန အဗျာကတံ
 ကား ပဋိစ္စဝါရနှင့် တူပြီ။

အကုသလာဗျာကတေန အကုသလာ ဗျာကတံ၌ ကတ္တား
 ကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ အကုသိုလ်ဒွါဒသ ပဌမ
 ဇော။ စေ။ သတ္တဝီသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာကို သဟဇာတ
 နိဿယပစ္စည်း။ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းနှင့် အတူဥပါဒ်သော
 ဟဒယဝတ္ထု။မရကာသန္ဓ။လ။ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယ
 ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသ ပဌမဇော။စေ။ သတ္တဝီသ
 အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ။ ထိုနာမက္ခန္ဓာ မဟာဘုတ်ကို သဟ
 ဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။
 နာသေဝနပြီး၏။

နကမ္မဗိဘင်္ဂဝါရ

နကမ္မ ဝိဘင်္ဂဝါရ၌ ကုသလပဒ အကုသလပဒ ပဋိစ္စဝါရနှင့် တူပြီ။ ။အဗျာကတပဒ၌ ပဝတ္တိရုပ်သက်သက် ပဋိစ္စဝါရနှင့် တူပြီ။ ။ဝတ္ထုကံနေရာ၌ ဝတ္ထုပစ္စယာ ကြိယာဗျာကတာ စေတနာ။ ကတ္တားကား ဘဝဂုံပစ္စေဒ အစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓ။ လ။ ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော ကြိယာဝိသ၌ရှိသော စေတနာပစ္စယုပ္ပန်။ ။

အဗျာကတေန ကုသလံ၌ ကတ္တားကား ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်း။ လ။ ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓ။ လ။ ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော ကုသိုလ် ကေဝိသ၌ရှိသော စေတနာ ပစ္စယုပ္ပန်။ ။

အဗျာကတေန အကုသလံ၌ ကတ္တားကား ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်း။ လ။ ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓ။ လ။ ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော အကုသိုလ် ဒွါဒသ၌ရှိသော စေတနာ ပစ္စယုပ္ပန်။ ။

ကုသလာဗျာကတေန ကုသလံ၌ ကုသုလေခန္ဓေစ ဝတ္ထုပစ္စယာ ကုသလာ စေတနာ။ ကတ္တားကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ ကုသိုလ်ကေဝိသ စေတနာကြဉ်သော။ စေ။ သတ္တတိံသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာကို သဟဇာတနိဿယ ပစ္စည်း။ ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော။ လ။ ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓ။ လ။ ဝတ္ထုကိုပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော ကုသိုလ်ကေဝိသ၌ စေတနာ ပစ္စယုပ္ပန်။ ။

အကုသလာဗျာကတေန အကုသလံ၌ ကတ္တားကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ အကုသိုလ်ဒွါဒသ စေတနာကြဉ်သော။ စေ။ ဆုဗ္ဗိသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာကို သဟဇာတနိဿယ ပစ္စည်း။ ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ လ။ ဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓ။ လ။

ဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော အကုသိုလ် စေတနာ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။နကမ္မပြီး၏။

နဝိပါကဝိဘင်္ဂဝါရ

နဝိပါက၌ ကုသလပဒသုံးချက်။ အကုသလပဒသုံးချက်။ သဟဇာတအတိုင်း။ ။အဗျာကတပဒ၌ ပဝတ္တိရုပ်သက်သက် ပဋိစ္စဝါရ အတိုင်း။ ဝတ္ထုကံနေရာ၌ ဝတ္ထုပစ္စယာ ကြိယာဗျာကတာ ခန္ဓာ။ ကတ္တားကား ဘဝဂံပစ္စေဒ အစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူဥပါဒ်ပြိုင်သော ဟဒယဝတ္ထု မရဏာသန္ဓာ။လ။ဟဒယ ဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော ကြိယာဝိသ။ စေ။ ပဉ္စတိံသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။

အမှာ ။ဤအဗျာကတပဒါဝသာနသာ ထူးသည်။ ။ဤမှ ကြွင်းသရွေ့ ၁၆-ချက်လုံး သဟဇာတဝိဘင်္ဂဝါရ အနုလုံနှင့် တူ၏။ ။နအာဟာရနုဗ္ဗိယ ဝိဘင်္ဂဝါရသည် ပဋိစ္စဝါရအတိုင်း အဗျာကတေန အဗျာကတ တချက်သာ။

နဗျာနဝိဘင်္ဂဝါရ

နဗျာန၌ ပဉ္စဝိညာဏသဟဂတံဧကံ။လ။ ဒွေခန္ဓာ။ဗဟိရံ။လ။ အသညသတ္တာနံ။လ။ ရူပံ။ စက္ခယတနံပစ္စယာ စက္ခုဝိညာဏံ။လ။ ကာယဝိညာဏံ။လ။ ပဝတ္တိရုပ်သက်သက် ပဋိစ္စဝါရအတိုင်း။ ဝတ္ထုကံနေရာ၌ ကတ္တားကား မဇ္ဈိမာယုကဖြစ်၍ အတိတဘဝင် နှင့် ဥပါဒ်ပြိုင်သော စက္ခုဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော စက္ခုဝိညာဏံဒွေ သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏ စေတသိက် ခုနစ်ခု အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ။လ။ ကာယ။ လ။ ခန္ဓာ။ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။

အမှာ ။နမဂ္ဂ ဝိဘင်းလည်း ပဋိစ္စဝါရအတိုင်း တချက် ထွက်။ ဝတ္ထုကံနေရာ၌ ဟေတုအတိုင်းကောက်။ ဝိဘင်းရှုတ်။ ။နသမ္ပယုတ္တ ဝိဘင်းလည်း ပဋိစ္စဝါရ အတိုင်း

ငါးချက်ထွက်။ ။နဝိပ္ပယုတ္တဝိဘင်း ပဋိစ္စဝါရအတိုင်း သုံးချက် ထွက်။ ။နတ္ထိ နောဝိဂတ ပဋိစ္စဝါရအတိုင်း ငါးချက်ထွက်။ ။ ဝိဘင်္ဂဝါရပြီး၏။

ပစ္စနိကသုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ

ဝိဘင်္ဂဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ သင်္ချာဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသင်္ချာဝါရ၌ တုံ့သော်လည်း သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ ဒုကာဒိသင်္ချာဝါရအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြား၏။ ထိုတွင် သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထိုသုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ၌ တုံ့သော်လည်း နဟေတုပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ အစရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆယ် အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် နဟေတုပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထိုနဟေတုပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ၌ မောဟမုဒ္ဓေး၌ မောဟ အဟိတ်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး အဟိတ်စိတ္တဇရုပ် အဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် အသညသတ် ကမ္မဇရုပ်ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်ဤတရားတို့သည် နဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ ဖြစ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဤပစ္စနိကသုဒ္ဓသင်္ချာဝါရလည်းကောင်း၊ ဝါရသို့လိုက်၍လည်းကောင်း တိက်ပုဒ်၏အရသို့ လိုက်၍လည်းကောင်း၊ ကံကတ္တာနေဟန်သို့ လိုက်၍လည်းကောင်း၊ နဟေတုယာ စတ္တာရိဟုသင်္ချာတပ်၍ဟောအပ်ကုန်၏။ ။ သုဒ္ဓ ဆိုရိုးတရားကိုယ်အရ ပဋိစ္စဝါရနှင့်အတူ တချက်တည်း သင်္ချာသာကွဲသည်။ ။နာရမ္မဇဏ ပဉ္စ။ နာဓိပတိယာ သတ္တရသ။ နာနန္တရေ ပဉ္စ။ နသမနန္တရေ ပဉ္စ။ နအညမညေ ပဉ္စ။ နဥပနိဿယေ ပဉ္စ။ နပုရေဇာတေ သတ္တ။ နပစ္စာဇာတေ သတ္တရသ။ နာသေဝနေ သတ္တရသ။ နကမ္မေ သတ္တ။ နဝိပါကေ သတ္တရသ။ နအာဟာရေ ဧကံ။ နဇ္ဈိယေ ဧကံ။ နဇ္ဈာနေ ဧကံ။ နမဂ္ဂေ ဧကံ။ နသမ္ပယုတ္တေ ပဉ္စ။ နဝိပ္ပယုတ္တေ တိဏိ။ နောနတ္ထိယာ ပဉ္စ။ နောဝိဂတေ ပဉ္စ။ ။ သုဒ္ဓပြီး၏။

ဒုကာဒိ သင်္ချာဝါရ

သုဒ္ဓကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဒုကာဒိကို ဟော
 တော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း နဟေတု ပစ္စည်း၏ ဒုကာဒိ အစ
 ရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆယ်အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် နဟေတု ပစ္စည်း၏
 ဒုကာဒိကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း ဒုကာ
 တိကအစရှိသော အားဖြင့် တဆွဲကိုးပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင်
 ဒုကာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသည်လည်း နဟေ
 တုမှ နာရမ္မဏဒုကာ အစရှိသောအားဖြင့် တဆွဲကိုးပါးအပြားရှိ၏။
 ထိုတွင် နဟေတုမှ နာရမ္မဏဒုကာ၌ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိ
 သန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့သည် နာရမ္မဏ ပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္န
 ဓမ္မသာဖြစ်၍ နဟေတု ပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်သောကြောင့်
 နဟေတု ပစ္စည်း တွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို
 အနုလောမပစ္စနိက်၌ ဟေတု ပစ္စယာနာရမ္မဏေ ပဉ္စ။၏။ မောဟ
 မုဒ္ဒေ၌ မောဟ အဟိတ်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဤ
 တရားတို့သည် နာရမ္မဏပစ္စည်းတွန်း၍စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ပစ္စ
 နိယာ နုလောမ၌ နဟေတု ပစ္စယာ အာရမ္မဏေ စတ္တာရိ။၏။
 မောဟမုဒ္ဒေ၌ မောဟ ကြည့်သော သဟိတ် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ
 နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဤတရားတို့သည် နဟေတု နာရမ္မဏ ပစ္စည်း
 နှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌ ဟေတု
 ပစ္စယာ အာရမ္မဏေ သတ္တာ။၏။ အဟိတ်စိတ္တဇရုပ် အဟိတ် ပဋိ
 သန္ဓေကမ္မဇရုပ် ဗာဟိရရုပ် အာဟာရဇရုပ် ဥတုဇရုပ် အသည်
 သတ် ကမ္မဇရုပ် ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့သည် နဟေတု
 နာရမ္မဏ ပစ္စည်းနှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်
 ဤပစ္စနိက်၌ နဟေတုပစ္စယာ နာရမ္မဏေ။ ဧကံ။၏။ ပဋိစ္စဝါရနှင့်
 ပစ္စည်းတွန်း မထူးပြီ။ ။ပဋိစ္စဝါရအတိုင်း တွန်းလေ။

နဟေတု ပစ္စယာ နာမိပတိယာ စတ္တာရိ။ နာနန္တရေ ဧကံ။
 နသမနန္တရေဧကံ။ နအညမညေ ဧကံ။ နဥပနိဿယေ ဧကံ။နပုရေ

ဇာတေ ဒွေ။ နပစ္စာဇာတေ စတ္တာရိ။ နာသေဝနေ စတ္တာရိ။
 နကမ္မေ ဧကံ။ နဝိပါဏေ စတ္တာရိ။ နအာဟာရေ ဧကံ။ နဗ္ဗန္တိယေ
 ဧကံ။ နဗျာနေ ဧကံ။ နမဂ္ဂေ ဧကံ။ နသမ္ပယုတ္တေ ဧကံ။ နဝိပ္ပယုတ္တေ
 ဒွေ။ နောနတ္ထိယာဧကံ။ နောဝိဂတေ ဧကံ။ ။ပဋိစ္စဝါရ အတိုင်း
 အရဆို။ ။နဟေတုနာရမ္ပဏ နာဓိပတိ နာနန္တရနသမနန္တရလည်း
 အတူတူပင်။ နဟေတု။လ။ နအညမည နဥပနိဿယ နပုရေဇာတ
 ပစ္စယာ နပစ္စာဇာတေ ဧကံ။နာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်သော အဟိတ်
 စိတ္တဇရုပ် ဟဒယဝတ္ထုမှတပါး အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်။လ။
 ဥပါဒါရုပ်။ ပဋိစ္စဝါရက အရအတိုင်း အထူးမရှိပြီ။ ။နဟေတုမူ
 ပြီး၏။ ။နာရမ္ပဏမူလည်းပဋိစ္စဝါရအတိုင်း အရသင်္ချာဝါရ တူပြီ။

နာဓိပတိ ပစ္စယာ နဟေတုယာ စတ္တာရိ။ နာရမ္ပဏေ ပဉ္စ။ နာ
 နန္တရေ ပဉ္စ။ နသမနန္တရေ ပဉ္စ။ နအညမညေ ပဉ္စ။ နဥပနိဿယေ
 ပဉ္စ။ နပုရေဇာတေ သတ္တ။ နပစ္စာဇာတေ သတ္တရသ။ နာသေဝနေ
 သတ္တရသ။ နကမ္မေ သတ္တ။ နဝိပါဏေ သတ္တရသ။ နအာဟာရေ
 ဧကံ။ နဗ္ဗန္တိယေ ဧကံ။ နဗျာနေ ဧကံ။ နမဂ္ဂေ ဧကံ။ နသမ္ပယုတ္တေ
 ပဉ္စ။ နဝိပ္ပယုတ္တေ တိဏိ။ နောနတ္ထိယာ ပဉ္စ။ နောဝိဂတေ ပဉ္စ။
 နာနန္တရ နသမနန္တရမူသည် နာရမ္ပဏနှင့် တူပြီ။ နအညမည
 မူလည်း ပဋိစ္စဝါရနှင့်တူပြီ။ ။နဥပနိဿယ မူလည်း နာရမ္ပဏ
 အတိုင်း။ နပုရေဇာတမူလည်း ပဋိစ္စဝါရအတိုင်း။

နာသေဝန ပစ္စယာ နဟေတုယာ စတ္တာရိ။ ။အရကား ပဋိစ္စ
 ဝါရအတိုင်း။ ။နာသေဝန ပစ္စယာ နာရမ္ပဏေ ပဉ္စ။နာဓိပတိ
 ယာ သတ္တရသ။ အရကား အဓိပတိ ပစ္စည်းကို ရသောအခါ
 လောဘမူ ဒေါသမူ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ပဌမဇော။ ဖိုလ်
 လေးခုရှိသော အဓိပတိတရားကိုယ်။မရသောအခါ အကုသိုလ်
 ဋ္ဌါဒသ ဟသိတုပ္ပါဒ် မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ပဌမဇော
 အာဝဇ္ဇန်းဒွေး လောကီဝိပိက် ပဝတ္ထိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ လေး
 ပါး။နိရာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် ဗာဟိရရုပ် အာဟာရ
 ဇရုပ် ဥတုဇရုပ် အသညသိတ်ကမ္မဇရုပ် ပဝတ္ထိ ကမ္မဇရုပ်။ အရမှာ

အတူပင်။ အရကို နှလုံးသွင်း၍ ကောက်လေ။ နာသေဝန ပစ္စယာ နာနန္တရေ နသမနန္တရေ နအညမညေ နဥပနိဿယေ ပဉ္စ။ နပုရေ ဇာတေ သတ္တ။ နပစ္စာဇာတေ သတ္တရသ။ နကမ္ပေ သတ္တ။ အရကား အကုသိုလ် ဒွါဒသ ဟသိတုပ္ပါဒ် မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ပဋ္ဌမဇော အာဝဇ္ဇန်းခွေး၌ရှိသော စေတနာမာဟိရရုပ် အာဟာရ ဇရုပ် ဥတုဇရုပ်။ ။ ကမ္မပစ္စနိကံ ဝိဘင်းကို ထောက်၍ ကောက် လေ။ ဝိဘင်းဟောလေ။ နာသေဝနပစ္စယာ နဝိပါကေ သတ္တရသ။ နအာဟာရေ နဗ္ဗန္တိယေ နဗျာနေ နမဂ္ဂေ ဧကံ။ နသမ္ပယုတ္တေ ပဉ္စ။ နဝိပ္ပယုတ္တေ တိဏိ။ နောနတ္ထိယာ ပဉ္စ။ နောဝိဂတေ ပဉ္စ။ ။ နကမ္မ ပစ္စယာ နဟေတုယာ ဧကံ။ နာရမ္ပဏေ ဧကံ။ နာဓိပတိယာ သတ္တ ။လ။ နပုရေဇာတေ တိဏိ။ နပစ္စာဇာတေ သတ္တ။ နာသေဝနေ သတ္တ။ နဝိပါကေ သတ္တ။ နအာဟာရေ စသည်တို့ကား ပဋိစ္စဝါရနှင့် တူပြီ။ ။ နဝိပါက ပစ္စယာ နဟေတုယာ စတ္တာရိ။ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ အတိုင်း။ ။ နအာဟာရ ပစ္စယာ နဗ္ဗန္တိယေ စသည်တို့သည် ပဋိစ္စ ဝါရနှင့် တူပြီ။ ။ ပစ္စည်း ပစ္စနိကံ ပြီး၏။

အနုလောမ ပစ္စနိက သင်္ချာဝါရ

ပစ္စည်း ပစ္စနိကကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပစ္စည်း အနုလောမ ပစ္စနိကကို မူ၏။ ။ ပဋိစ္စဝါရက စစ်မြဲ အတိုင်းစစ်၍ ကောက်လေ။ ။ နဟေတုမူ နာရမ္ပဏဒုက၌ အဟိတ် စိတ္တဇရုပ် အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်။ လ။ ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်။ ဤတရားတို့သည် နာရမ္ပဏပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နံ ဓမ္မသာဖြစ်၍ ဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စ ယုပ္ပန္နံဓမ္မ မဖြစ်သောကြောင့် ဟေတုပစ္စည်းဟုန်း၍ စင်ကုန်၏။ ထို့ ကြောင့် ပစ္စနိက၌ နဟေတု ပစ္စယာ နာရမ္ပဏေ ဧကံ။ ဟု။ ။ မောဟ မှုခွေး၌ မောဟကြည့်သော သဟိတ် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။ ဤတရားတို့သည် ဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နံဓမ္မသာ ဖြစ်၍ နာရမ္ပဏပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နံဓမ္မ မဖြစ်သောကြောင့် နာရမ္ပဏ

ပစ္စည်းတုန်း၍ စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌ သတ္တု၏။ မောဟ
 မူဒွေး၌ မောဟ အဟိတ် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊ ဤ
 တရားတို့သည် ဟေတုနာရမ္ပဏ ပစ္စည်းနှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ
 မဖြစ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိယာ နုလောမ၌ နဟေတု ပစ္စယာ
 နာရမ္ပဏေ စတ္တာရိ ဟုသင်္ချာတပ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။ ။ သဟိတ်
 စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့သည် ဟေတု
 နာရမ္ပဏ ပစ္စည်းနှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်
 ထိုတရားတို့ကို ဤ အနုလောမ ပစ္စနိက်၌ ဟေတု ပစ္စယာ
 နာရမ္ပဏေ ပဉ္စ၏။ ။ ပစ္စည်းတုန်းမှာ ပဋိစ္စဝါရနှင့် မထူးပြီ။ ပဋိစ္စ
 ဝါရအတိုင်း တုန်းလေ။ ။ သင်္ချာမူကား ရသင့်သည် အလျောက်
 ထူးသည်။

ဟေတု ပစ္စယာ နာမိပတိယာ သတ္တုရသ။ နာရမ္ပဏေ ပဉ္စ။ လ။
 နဥပနိဿယေ ပဉ္စ။ နပုရေဇာတေ သတ္တု။ နပစ္ဆာဇာတေ သတ္တု
 ရသ။ နာသေဝနေ သတ္တုရသ။ နကမ္ပေ သတ္တု။ ပဋိစ္စဝါရ နှင့် တူပြီ။

အာရမ္ပဏ ပစ္စယာ နဟေတုယာ စတ္တာရိ။ နာမိပတိယာ သတ္တု။
 နပုရေဇာတေ တိဏိ။ နပစ္ဆာဇာတေ သတ္တု။ နာသေဝနေ သတ္တု။
 နကမ္ပေ သတ္တု။ နဝိပါဏေ သတ္တု။ နဗျာနေ ဧကံ။ နမဂ္ဂေ ဧကံ။
 နဝိပ္ပယုတ္တေ တိဏိ။ ။ ပဋိစ္စပါရ အတူ အကောက်မှာ ဝိဘင်္ဂဝါရ
 ကို မှီ၍ ကောက်လေ။

အမိပတိပစ္စယာ နာရမ္ပဏေ ပဉ္စ။ နာနန္တရေ ပဉ္စ။ လ။ နဥပ
 နိဿယေ ပဉ္စ။ နပုရေဇာတေ သတ္တု။ နပစ္ဆာဇာတေ သတ္တုရသ။
 နာသေဝနေ သတ္တုရသ။ နကမ္ပေ သတ္တု။ နဝိပါဏေ သတ္တုရသ။
 နသမ္ပယုတ္တေ ပဉ္စ။ နဝိပ္ပယုတ္တေ တိဏိ။ နောနတ္ထိယာ ပဉ္စ။ နောဝိ
 ဂံတေ ပဉ္စ။ ။ အနန္တရ သမနန္တရ အညမညဥပနိဿယမူ အာ
 ရမ္ပဏနှင့် တူပြီ။

ပုရေဇာတ ပစ္စယာ နဟေတုယာ စတ္တာရိ။ နာမိပတိယာ
 သတ္တု။ နပစ္ဆာဇာတေ သတ္တု။ နာသေဝနေ သတ္တု။ နကမ္ပေ သတ္တု။
 နဝိပါဏေ သတ္တု။ နဗျာနေ ဧကံ။ နမဂ္ဂေ ဧကံ။

အာသေဝနပစ္စယာ နဟေတုယာ စတ္တာရိ။ နာဓိပတိယာ သတ္တ။နပုရေဇာတေ တိဏိ။နပစ္ဆာဇာတေ သတ္တ။နကမ္မေ သတ္တ။ နဝိပါကေ သတ္တ။ နမဂ္ဂေ ဧကံ။ နဝိပ္ပယုတ္တေ တိဏိ။

ကမ္မပစ္စယာ နဟေတုယာ စတ္တာရိ။ နာရမ္မဏေ ပဉ္စ။ နာဓိပတိယာ သတ္တရသ။လ။နောနတ္ထိယာ ပဉ္စ။နောဝိဂတေပဉ္စ။ ။အရမ္မာ ပဋိစ္စဝါရနှင့်မထူးကြပြီ။ ။သင်္ချာ စိုးစဉ်းထူးသည်ကို နှလုံးသွင်း၍ ကောက်လေ။ ။ပစ္စည်း အနုလောမပစ္စနိက် ပြီးပြီ။

ပစ္စနိယာနုလောမသင်္ချာဝါရ

ပစ္စည်းအနုလောမ ပစ္စနိက်ကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ ပစ္စည်းပစ္စနိယာနုလောမကို ဟောတော်မူ၏။ထိုပစ္စည်း ပစ္စနိယာနုလောမ၌တုံသော်လည်း ပဋိစ္စဝါရအတိုင်း စစ်လေ။ ။နဟေတု မှ အာရမ္မဏဒုက၌ မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟကြဉ်သော အလုံးစုံသော သဟိတ် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး ဤတရားတို့သည် အာရမ္မဏပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာဖြစ်၍ နဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မမဖြစ်သောကြောင့် နဟေတုပစ္စည်းတွန်း၍စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို အနုလုံ၌ ဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏေ သတ္တ။ ။၏။ အဟိတ်စိတ္တဇရုပ် အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် ဗာဟိရရုပ် အာဟာရဇရုပ် ဥတုဇရုပ် အသညသတ်ကမ္မဇရုပ် ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့သည် နဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာဖြစ်၍ အာရမ္မဏပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်သောကြောင့် အာရမ္မဏပစ္စည်းတွန်း၍စင်ကုန်၏။ထို့ကြောင့် ပစ္စနိက်၌ နဟေတုပစ္စယာ နာရမ္မဏေ ဧကံ။၏။သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့သည် နဟေတု အာရမ္မဏပစ္စည်း နှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မမဖြစ်ကုန်။ထို့ကြောင့် အနုလောမပစ္စနိက်၌ နဟေတုပစ္စယာ နာရမ္မဏေ ပဉ္စ။ဟု။၏။ ။မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟအဟိတ် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး ဤတရားတို့သည်

နဟေတု အာရမ္မဏပစ္စည်းနှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိယာနုလောမဋ္ဌ နဟေတုပစ္စယာအာရမ္မဏေ စတ္တာရိ။ ။ ဤနည်းကိုမှီ၍ အကုန်တွန်းလေ။ ပဋိစ္စဝါရနှင့် အတွန်းမထူးပြီ။

နဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏေ စတ္တာရိ။ အနန္တရေ စတ္တာရိ။ သမနန္တရေ စတ္တာရိ။ သဗ္ဗတ္ထစတ္တာရိ။ ဝိပါကေ ဧကံ။ မဂ္ဂေတိဏိ။

တိဏိ ဟူသော်ကား အကုသလေန အကုသလံ။ အဗျာကတေန အကုသလံ။ အကုသလာ ဗျာကတေန အကုသလံ ဟူသည်တည်း။ အကုသလေန အကုသလံ၌ ပဋိစ္စဝါရအတိုင်းကောက်။

အဗျာကတေန အကုသလံ၌ ကတ္တားကား ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်း။ လ။ ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓအခါ စုတိစိတ်မှပြန်၍ ရေသော် ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ် ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်၌ ရှိသော မောဟပစ္စယုပ္ပန်၏။ ဝိဘင်းကို ဝတ္ထုပစ္စယာ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတော ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတော မောဟော။ ။ အကုသလာဗျာကတေန အကုသလံ၌ ကတ္တားကား ပစ္စနိက်၌ ကောက်မြဲအတိုင်း ကောက်လေ။

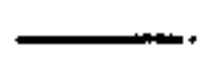
နာရမ္မဏပစ္စယာ ဟေတုယာ ပဉ္စ။ အဓိပတိယာ ပဉ္စ။ ပဋိစ္စဝါရ အတိုင်း။ နာနန္တရ နသမနန္တရ နအညမည နဥပနိဿယ နပုရေဇာတ ဤမူများသည် ပဋိစ္စဝါရနှင့်တူပြီ။ ။ နပစ္စာဇာတ ပစ္စယာ ဟေတုယာ သတ္တရသ။ အာရမ္မဏေ သတ္တ။ အနုလုံသုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ အတိုင်း။ ။ နာသေဝနမူလည်း အနုလုံသုဒ္ဓသင်္ချာဝါရအတိုင်း။ ။ နကမ္မပစ္စယာ ဟေတုယာ သတ္တ။ အာရမ္မဏေ သတ္တ။ အဓိပတိယာ သတ္တ။ အလုံးစုံသတ္တချည်းပင်။ ။ နဝိပါက ပစ္စယာ ဟေတုယာ သတ္တရသ။ အာရမ္မဏေ သတ္တ။ အနုလုံသုဒ္ဓသင်္ချာဝါရအတိုင်း။ ။ အာဟာရပစ္စယာ သဟဇာတေ ဧကံ ပဋိစ္စဝါရ ပစ္စနိယာနုလောမ အတိုင်း။ နဣန္ဒြိယပစ္စယာ နဗျာနပစ္စယာ နမဂ္ဂပစ္စယာ နသမ္ပယုတ္တ ပစ္စယာ နဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ နောနတ္ထိပစ္စယာ နောဝိဂတပစ္စယာ ဤအလုံးစုံသည် ပဋိစ္စဝါရ ပစ္စနိယာနုလောမအတိုင်း မထူးပြီ။ ။ ပစ္စည်းပစ္စနိယာနုလောမပြီး၏။ ။ ပစ္စယဝါရပြီးပြီ။

နိဿယဝါရ

အနုလောမဓိဘင်္ဂဝါရ

ပစ္စယဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ နိဿယဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုနိဿယဝါရ၌ တုံ့သော်လည်း ပစ္စည်း အနုလုံ၊ ပစ္စည်း ပစ္စနိက်။ ပစ္စည်း အနုလောမ ပစ္စနိက်။ ပစ္စည်း ပစ္စနိယာ နုလောမအားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုလေးပါးတို့တွင် ပစ္စည်း အနုလုံကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ။ စစ်မြို့။ ဟောဟန်ကား ကုသလံဓမ္မံ နိဿယာယ ကုသလောဓမ္မောဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတု ပစ္စယာ။ ကုသလံဧကံခန္ဓံ နိဿာယ တယောခန္ဓာ။ တယောခန္ဓေ နိဿာယ ဧကော ခန္ဓော။ ဒွေခန္ဓေ နိဿာယ ဒွေခန္ဓာဟူသည်တည်း။ ။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ နိဿာယ ပတိဋ္ဌဋ္ဌေန နိဿယဋ္ဌေန ပစ္စယံကတွာ၊ မှီရာဟူသော အနက်ဖြင့် ပစ္စည်းပြု၍။

အမှာ ဤသို့အစရှိသောအားဖြင့် အနက် ယောဇနာလေ။ ဆိုရိုး သရုပ်သင်္ချာအလုံးစုံကို ပစ္စယဝါရ အတိုင်း ဆိုလေ။ ။ အထူး မရှိပြီ။ ထို့ကြောင့် ပစ္စယဋ္ဌနာမ နိဿယဋ္ဌ။ နိဿယဋ္ဌနာမ ပစ္စယဋ္ဌဟု ပေါ်ထွက်ကားရဋ္ဌဆရာတို့ ပေ၌ ရေးထား ကုန်သတည်း။ ။ ပစ္စယဋ္ဌနာမ၊ ပစ္စယသဒ္ဓါ၏ အနက် မည်သည် ကား။ နိဿယဋ္ဌ၊ နိဿယသဒ္ဓါ၏ အနက်တည်း။ နိဿယဋ္ဌနာမ၊ နိဿယသဒ္ဓါ၏ အနက်မည်သည်ကား။ ပစ္စယဋ္ဌ၊ ပစ္စယသဒ္ဓါ၏ အနက်တည်း။ ။ ထိုသို့အထူးမရှိဘဲလျက် အဘယ်ကြောင့် ဟော တော်မူလေသနည်း ဟူမူကား ဝေနေ ယုဇ္ဈာသယ ဒေသနာ ဝိလာသအားဖြင့် ဟောတော်မူသည်။ ။ နိဿယဝါရပြီး၏။

သံသဠဝါရ

အနုလောမဝိဘင်္ဂဝါရ

နိဿယဝါရကိုဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ သံသဠဝါရကို
 ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း ပစ္စည်းအနုလုံ။ ပစ္စည်း ပစ္စ
 နိက်။ ပစ္စည်းအနုလောမပစ္စနိက်။ ပစ္စည်း ပစ္စနိယာနုလောမ အား
 ဖြင့် လေးပါးအပြားရှိ၏။ စစ်မြို့လ။ ဟေတုပစ္စည်း ဝိဘင်္ဂဝါရကို
 ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း ကုသလပဒ။ အကုသလပဒ။
 အံဗျာကတပဒအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ကုသလပဒကို
 ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ဟောဟန်ကား ကုသလံဓမ္မံ သံသဠော ကုသလောဓမ္မော
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ။ ကုသလံ ဧကံခန္ဓံသံသဠောတယောခန္ဓာ။
 တယောခန္ဓေ သံသဠော ဧကောခန္ဓော။ ဒွေခန္ဓေ သံသဠော ဒွေခန္ဓာ
 ဟူသည်တည်း။

ကုသလံ၊ သော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ သံသဠော၊ ဧကုပ္ပါဒါဒိ လက္ခဏာ
 ဟူသော သမ္ပယောဂသဘောအားဖြင့်ပစ္စည်းပြု၍။ တနည်းကား။
 ကုသလံ၊ သော။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ပဋိစ္စ၊ ဖွဲ့၍။ တေန၊ ထိုကုသိုလ်ဓမ္မနှင့်။
 သံသဠော၊ ဧကုပ္ပါဒ အစရှိသော လက္ခဏာ လေးပါးနှင့် နှီးနှော
 သော။ ကုသလော၊ သော။ ဓမ္မော၊ သည်။ ဟေတုပစ္စယာ၊ ကြောင့်။
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ကုသလံ၊ သော။ ဧကံ၊ သော။ ခန္ဓံ၊ ကို။ သံသဠော
 သမ္ပယုတ္တပစ္စယံကတ္တာ၊ သမ္ပယုတ္တပစ္စည်းပြုကုန်၍။ တယော၊ သုံးပါး
 ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဟေတုပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်
 ကုန်၏။ တနည်းကား။ ခန္ဓံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ဖွဲ့၍။ တေန၊ နှင့်။ သံသဠော၊
 ဧကုပ္ပါဒအစရှိသော လက္ခဏာ လေးပါးနှင့် နှီးနှောကုန်သော။
 တယော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဟေတုပစ္စယာ၊ ကြောင့်။
 ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တယော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ သံသဠော
 သမ္ပယုတ္တပစ္စယံကတ္တာ၊ ပြု၍။ တနည်းကား။ ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ ပဋိစ္စ၊
 ဖွဲ့၍။ တေန၊ နှင့်။ သံသဠော၊ ဧကုပ္ပါဒအစရှိသောအားဖြင့် နှီးနှော

သော။ ဧကော၊ သော။ ခန္ဓော၊ ခန္ဓာသည်။ ဟေတုပစ္စယာ၊ ကြောင့်။
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ခွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ သံသဋ္ဌာ
 သမ္ပယုတ္တပစ္စယံကော၊ သမ္ပယုတ္တပစ္စည်းပြုကုန်၍။ တနည်းကား။
 ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ တေန၊ နှင့်။ သံသဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။ ခွေ၊
 ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဟေတုပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊
 ကုန်၏။

ကုသလံ ကုသလော။လ။ ယာဟူ၍ ဟောတော် မူအပ်သော
 ဝိဝိပါဠိတော်ပါဠိ၌ ကုသလောဓမ္မောဟူသော ကတ္တားပါဠိ၏အရ
 ကား ကုသိုလ်ဧကဝိသ။စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ
 ကို နှီးနှော၍ ဖြစ်သော ကုသိုလ် ဧကဝိသ။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ
 အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ဟေတုပစ္စယာဟူသော
 ဟိတ်ပါဠိ၏ အရကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား တပ်သော ကုသိုလ်
 ဧကဝိသ။စေ။ အဋ္ဌတိံသ စိတ္တက္ခဏ တခုတခုရှိသော ဒွိဟိတ်
 ဖြစ်အံ့ အလောဘ အဒေါသ။တိဟိတ်ဖြစ်အံ့ အလောဘ အဒေါသ
 အမောဟ။ ဤဟိတ်နှစ်ပါး သုံးပါး ပစ္စည်းတရားတို့၏ ဟေတု
 သတ္တိရ၏။ ။ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် အရကား ပဓာနအားဖြင့် ကတ္တား
 သာတည်း။ ခန္ဓဝါရကား တဆဲ့လေးဝါရ ဖြစ်သတည်း။ ။အကု
 သလေန အကုသလံ၌ ကတ္တားကား ပဋိပစ္စဝါရအတိုင်း။

အဗျာကတေန အဗျာကတံ၌ ပဝတ္တိအခါ ကတ္တားကား
 သဟိတ် ဝိပါင် ဧကဝိသ သဟိတ်ကြိယာ သတ္တရသ။စေ။ အဋ္ဌ
 တိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာကို နှီးနှော၍ ဖြစ်သော သဟိတ်
 ဝိပါင် ဧကဝိသ သဟိတ်ကြိယာ သတ္တရသ။စေ။ အဋ္ဌတိံသ။
 အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋိသန္ဓေအခါ ကတ္တား
 ကား သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ သတ္တရသ။စေ။ ပဉ္စတိံသ အစိတ်အစိတ်
 နာမက္ခန္ဓာကို နှီးနှော၍ ဖြစ်သော သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ သတ္တရသ။
 စေ။ ပဉ္စတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ဟေတု
 ပစ္စည်းမှစ၍ အလုံးစုံသော ပစ္စည်းသည် သုံးချက်။ ဝိပါကပစ္စည်း
 တချက် ထွက်သည်။

အာရမ္မဏ၌ ကုသလေန ကုသလံ။ အကုသလေန အကုသလံ
 ကောက်မြဲ။ ။ အဗျာကတံ၌ ပဝတ္တိအခါ ဝိပင်္ဂါန ဆတ္တိံသ
 ကြိယာဝိသ အကုန်ကောက်။ ။ ပဋိသန္ဓေအခါ ပဋိသန္ဓေ ဧကုန
 ဝိသ။ စေ။ ပဉ္စတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာကို နှီးနှော၍ ဖြစ်
 သော ပဋိသန္ဓေ ဧကုနဝိသ။ စေ။ ပဉ္စတိံသ အစိတ်အစိတ် နာ
 မက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ အနန္တရ သမနန္တရ သဟဇာတ အညမည
 ဥပနိဿယ အာဟာရ ဣန္ဒြိယ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ နတ္ထိဝိဂတ အဝိ
 ဂတ ဤပစ္စည်းတို့သည် အာရမ္မဏပစ္စည်းနှင့် တူကုန်၏။ ။ အဓိ
 ပတိ တရားကိုယ် ကြည့်သော အဓိပတိဇောကိုကောက်။ ပုရေ
 ဇာတ၌ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ပဝတ္တိအခါ အရူပ ဝိပင်္ဂါနလေးခုကို
 ကြည့်၍ကောက်။ ။ အာသေဝန၌ ပဌမဇော ဖိုလ်ဇော ကြည့်သော
 ဇောဧကုနပညာသကိုကောက်။ ။ ကမ္မ၌ ကုသိုလ် အကုသိုလ်
 ကြိယာစေတနာ ကြည့်သော နာမက္ခန္ဓာကိုကောက်။ ဝိပင်္ဂါန၌
 ဝိပင်္ဂါနဆတ္တိံသကိုကောက်။ ဈာန၌ ဒွေပဉ္စဝိညာဏ် တဆယ်
 ကြည့်သော နာမက္ခန္ဓာကိုကောက်။ ။ မဂ္ဂ၌ သဟိတ်စိတ် ဧက
 သတ္တတိ ကိုကောက်။ ။ ဝိပုယုတ္တ၌ အရူပ ဝိပင်္ဂါနလေးခု ကြည့်
 သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ နာမက္ခန္ဓာကိုကောက်။ ။ ဝိဘင်္ဂဝါရပြီး၏။

အနုလောမ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ

ဝိဘင်္ဂဝါရကိုဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ သင်္ချာဝါရကိုဟော
 တော်မူ၏။ ထိုသင်္ချာဝါရ၌ တုံသော်လည်း သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ ဒုကာဒိ
 သင်္ချာဝါရအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရကို
 ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံသော်လည်း ဟေတုပစ္စည်း၏
 သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ အစရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆယ့်သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထို
 တွင် ဟေတုပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရကိုရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။
 ထိုဟေတုပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ၌ မောဟမူဒွေး၌ မောဟ
 ကြည့်သော အလုံးစုံသော သဟိတ်ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ
 လေးပါး ဤတရားတို့သည် ဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန်မှ ဖြစ်

သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဤအလုံး၌
 ။လ။ ဟေတုယာ တီဏိ။၏။ ။အာရမ္မဏ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ၌ အလုံး
 စုံသော ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။လ။ အာရမ္မဏေ
 တီဏိ။၏။ ။အဓိပတိသုဒ္ဓ၌ အဓိပတိ တရားကိုယ် ကြည့်သော
 သာဓိပတိဇော ငါးဆဲ့နှစ်ခု နာမက္ခန္ဓာ။ ဤတရားတို့သည်။လ။
 အဓိပတိယာ တီဏိ။၏။ ။အနန္တရ သမနန္တရ သဟဇာတံ အည
 မည နိဿယ ဥပနိဿယ အာဟာရ ဣန္ဒြိယ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ
 နတ္ထိ ဝိဂတ အဝိဂတ ဤပစ္စည်းတို့ကို အာရမ္မဏ သုဒ္ဓအတိုင်းဆို
 နာမက္ခန္ဓာချည်း။

ပုရေဇာတ သုဒ္ဓ၌ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အရူပ ဝိပါက်လေးခု
 ကြည့်သော ပဝတ္တိနာမက္ခန္ဓာလေးပါး။လ။ ပုရေဇာတေ တီဏိ။၏။
 အာသေဝန သုဒ္ဓ၌ ပဌမဇော ဖိုလ်ဇော ကြည့်သော နောက်
 နောက်သော ဇော ဧကပညာသ။လ။ အာသေဝနေ တီဏိ။၏။
 ကမ္မသုဒ္ဓ၌ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာစေတနာကြည့်သော အလုံး
 စုံသော ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။လ။ ကမ္မေ တီဏိ။
 ။ ဝိပါက သုဒ္ဓ၌ အလုံးစုံသော ဝိပါက် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ
 နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။လ။ ဝိပါကေ ဧကံ။၏။ ။ဈာန သုဒ္ဓ၌ ခွေ
 ပဉ္စဝိညာဏ်တဆယ် ကြည့်သော အလုံးစုံသော ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ
 နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။လ။ ဈာနေ တီဏိ။၏။ ။မဂ္ဂသုဒ္ဓ၌ သဟိတံ
 ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။လ။ မဂ္ဂေ တီဏိ။၏။
 ဝိပ္ပယုတ္တသုဒ္ဓ၌ အရူပ ဝိပါက်လေးခု ကြည့်သော ပဉ္စဝေါကာရ
 ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။လ။ ဝိပ္ပယုတ္တေ တီဏိ။၏။
 သုဒ္ဓပြီး၏။

ဒုကာဒိသင်္ချာဝါရံ
 ဟေတုအာရမ္မဏ

သုဒ္ဓ သင်္ချာဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဒုကာဒိ
 သင်္ချာဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ထို ဒုကာဒိ သင်္ချာဝါရ၌ တုံ

သော်လည်း ဟေတုဒုကာဒိ အစရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆဲ့သုံးပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဟေတုဒုကာဒိကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုဟေတု ဒုကာဒိ၌ တုံသော်လည်း ဒုက တိက အစရှိသော အားဖြင့် နှစ်ဆဲ့သုံးပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဒုကကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုဒုက၌ တုံသော်လည်း ဟေတုမူ အာရမ္မဏ ဒုကအစရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆဲ့သုံးပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဟေတုမူ အာရမ္မဏ ဒုကကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုဟေတုမူ အာရမ္မဏဒုက၌ မောဟမူဒွေး၌ မောဟ အဟိတ်ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဤတရားတို့သည် အာရမ္မဏ ပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာ ဖြစ်၍ ဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်သော ကြောင့် ဟေတုပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရား တို့ကို ပစ္စနိယာနုလောမ၌ နဟေတု ပစ္စယာ အာရမ္မဏေ ဒွေဟု သင်္ချာတပ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။ ။ ဟေတု ပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ သာဖြစ်၍ အာရမ္မဏ ပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်သော တရား ကားမရှိ။ ထို့ကြောင့် အနုလောမပစ္စနိက်၌ ဟေတု ပစ္စယာ နာ ရမ္မဏေအစရှိသည်ဖြင့် မဟောရသတည်း။ ။ ဟေတု အာရမ္မဏ ပစ္စည်းနှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်သော တရားကား မရှိ။ ထို့ ကြောင့် ပစ္စနိက်၌ နဟေတု ပစ္စယာ နာရမ္မဏေ အစရှိသည်ဖြင့် မဟောရသတည်း။ ။ မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြဉ်သော သဟိတ် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဤတရားတို့သည် ဟေတု အာရမ္မဏ ပစ္စည်းနှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ ဖြစ်သော တရားမည် ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌ ဟေတု ပစ္စယာ အာရမ္မဏေ တိဏိ။ ။ နာမ်သက်သက်ကိုသာ တွန်းလေ။

ဟေတု အဓိပတိ

ဟေတုမူ အဓိပတိ ဒုက၌ ဟေတုတွန်းအပ်သော တရားမရှိ။ ။ အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်။ မရသော အခါ မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြဉ်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသ မဟာ

ကုသိုလ် မဟာကြိယာ။ သဟိတ်လောကီဝိပင်္ဂါ ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဤတရားတို့သည် အဓိပတိပစ္စည်းတို့နှင့် ဝင် ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အနုလောမပစ္စနိက်၌ ဟေတုပစ္စယာ နာမိ ပတိယာ တိဏိ။ ။ မောဟမူဒွေး၌ မောဟ အဟိတ် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဤတရားတို့သည် ဟေတုအဓိပတိ ပစ္စည်းနှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မမဖြစ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိက်၌ နဟေတုပစ္စယာ နာမိပတိယာ။ ဒွေ ။ ။ အဓိပတိ တရားကိုယ် ကြည့်သော သာမိပတိဇော ငါးဆဲ့နှစ်ခု နာမက္ခန္ဓာ။ ဤတရားတို့ သည် ဟေတုအဓိပတိ ပစ္စည်းနှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌ ဟေတုပစ္စယာ အဓိပတိယာ တိဏိ။ ။ ။ အနန္တရ သမနန္တရဒုက အစရှိသည်တို့သည် အာရမ္မဏဒုကနှင့် အလုံးစုံတူပြီ။

ဟေတုပုရေဇာတာ

ဟေတုမူ ပုရေဇာတာဒုက၌ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ မောဟမူဒွေး၌ မောဟ အဟိတ်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေး ပါး။ ဤတရားတို့သည် ပုရေဇာတာပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာဖြစ်၍ ဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မမဖြစ်သောကြောင့် ဟေတုပစ္စည်း တွန်း၍ ဝင်ကုန်၏။ ပစ္စနိယာနုလောမ၌ နဟေတုပစ္စယာ ပုရေ ဇာတေ ဒွေ။ ။ ။ အရူပဝိပင်္ဂါလေးခု အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြည့်သော လောဘမူ မောဟမူ မဟာ ကုသိုလ် မဟာကြိယာ အရူပကုသိုလ် အရူပကြိယာ အထက်မဂ် သုံးခု ဖိုလ်လေးခု။ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဤတရား တို့သည် ပုရေဇာတာတွန်း။ အနုလောမပစ္စနိက်၌ ဟေတုပစ္စယာ နပုရေဇာတေ တိဏိ။ ။ ။ အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ မောဟမူ ဒွေး၌ မောဟ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။ ဤတရားတို့သည်။ လ။ ပစ္စနိက်၌ နဟေတုပစ္စယာ နပုရေ ဇာတေ ဒွေ။ ။ ။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ မောဟမူဒွေး

၌ မောဟ။ အရူပဝိပင်္ဂါလေးခုကြည့်သော သံဟိတ်ပဝတ္တိ နာ
မက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဤအနုလုံ၌ တိဏိ။၏။

ဟေတုအာသေဝန

ဟေတုမူ အာသေဝနဒုကဋ္ဌိ မောဟမူဒုတိယာဒိဇော၌ရှိသော
မောဟ။ ဟသိတုပ္ပါဒဒုတိယာဒိဇော ဟေတုတွန်း။ နဟေတု ပစ္စ
ယာ အာသေဝနေ ခွေ။၏။ မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြည့်သော
အကုသိုလ်ဒွါဒသ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာပဌမဇော သဟိတ်
ဝိပင်္ဂါ ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။ အာသေဝနဟွန်း။
ဟေတုပစ္စယာ နာသေဝနေ တိဏိ။၏။ ။မောဟမူပဌမဇော၌
ရှိသောမောဟ ဟသိတုပ္ပါဒပဌမဇော။ ဟသိတုပ္ပါဒ ကြည့်သော
အဟိတ်ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ပစ္စနိက်၌နဟေတု
ပစ္စယာနာသေဝနေ ခွေ။၏။ ။မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြည့်သော
အကုသိုလ်ဒွါဒသ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ဒုတိယာဒိဇော
မဟာဂုဏ်ကုသိုလ် မဟာဂုဏ်ကြိယာ မဂ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာ။ဤအနု
လုံ၌ တိဏိ။၏။

ဟေတုကမ္မ

ဟေတုမူ ကမ္မဒုကဋ္ဌိ မောဟမူဒွေး၌ မောဟအဟိတ် ကြိယာ
စေတနာကြည့်သော အဟိတ် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။
ဟေတုတွန်း။နဟေတုပစ္စယာ ကမ္မေခွေ။၏။ ။ကုသိုလ် အကုသိုလ်
သဟိတ်ကြိယာ စေတနာ ကမ္မတွန်း။ ဟေတုပစ္စယာ နကမ္မ
တိဏိ။ အဟိတ်ကြိယာစေတနာ။ပစ္စနိက်၌နဟေတုပစ္စယာနကမ္မ
ဧကံ။ ။မောဟမူဒွေး၌ မောဟ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာ
စေတနာကြည့်သော အဟိတ်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။
အနုလုံ၌ ဟေတုပစ္စယာ ကမ္မ တိဏိ။၏။

ဟေတုဝိပါက

ဟေတုမူ ဝိပါကဒုကံ၌ အဟိတ်ဝိပါက ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာ
 မက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဤတရားတို့သည် ဟေတုပစ္စည်းတွန်း။ နဟေတု
 ပစ္စယာ ဝိပါကေ ဧကံ။ မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြဉ်သော ကုသိုလ်
 အကုသိုလ် သဟိတ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။ ဝိပါကတွန်း။
 ဟေတုပစ္စယာ နဝိပါကေ တိဏိ။ ။ မောဟမူဒွေး၌ မောဟ
 အဟိတ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ပစ္စနိကံ၌ နဟေတုပစ္စယာ
 နဝိပါကေ ဒွေ။ ။ သဟိတ်ဝိပါကပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ
 လေးပါး။ အနုလုံ၌ ဟေတုပစ္စယာ ဝိပါကေဧကံ။ ။ ဟေတုမူ
 အာဟာရ ဣန္ဒြိယဒုကသည် အာရမ္မဏဒုကနှင့် တူပြီ။

ဟေတုဈာန

ဟေတုမူ ဈာနဒုကံ၌ မောဟမူဒွေး၌ မောဟ ဒွေပဉ္စဝိညာဏ်
 တဆယ်ကြဉ်သော အဟိတ်ပဝတ္တိ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။ ဟေတု
 တွန်း။ နဟေတုပစ္စယာ ဈာနေ ဒွေ။ ။ ဈာန တွန်းမရှိ။ ဒွေပဉ္စ
 ဝိညာဏ်တဆယ် နာမက္ခန္ဓာ။ ပစ္စနိကံ၌ နဟေတု ပစ္စယာဈာန
 ဧကံ။ ။ မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြဉ်သော အဟိတ် ပဝတ္တိ နာ
 မက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဤအနုလုံ၌ ဟေတုပစ္စယာဈာန တိဏိ။ ။

ဟေတုမဂ္ဂ

မဂ္ဂဒုကံ၌ မောဟမူဒွေး၌ မောဟ။ ဟေတုတွန်း။ နဟေတု
 ပစ္စယာ မဂ္ဂေ ဧကံ။ မဂ္ဂတွန်းမရှိ။ ။ အဟိတ် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ
 နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ပစ္စနိကံ၌ နဟေတုပစ္စယာ နမဂ္ဂေ ဧကံ။
 မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြဉ်သော သဟိတ် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ
 နာမက္ခန္ဓာလေးပါး ။လ။ ။ အနုလုံ၌ တိဏိ။ ။

ဟေတုမုရိပ္ပယုတ္တ

ဟေတုမုရိပ္ပယုတ္တဒုကဉ္စ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ
 မောဟမုဒ္ဒေး၌မောဟအဟိတ်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး
 ဟေတုတွန်း။နဟေတုပစ္စယာ ရိပ္ပယုတ္တေ ဒွေ။၏။ ။အရူပဝိပင်္ဂါ
 လေးခု ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး အရူပဘုံ၌ဖြစ်သော
 အခါ မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟကြဉ်သော လောဘမု မောဟမု
 မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ အရူပ ကုသိုလ် အရူပ ကြိယာ
 အထက်မဂ်သုံးခု ဖိုလ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာ။ ရိပ္ပယုတ္တတွန်း။ တိဏိ။
 ။ ။အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟ မနော
 ဋ္ဌါရာဝဇ္ဇန်း။လ။ ပစ္စနိက်။ ။နဟေတုပစ္စယာ နရိပ္ပယုတ္တေ ဒွေ။
 ။ ။မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟ အရူပဝိပင်္ဂါလေးခု ကြဉ်သော
 ပဉ္စဝေါကာရ သဟိတ် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး ဤ
 တရားတို့သည်။လ။ အနုလုံ၌ တိဏိ။၏။

အာရမ္မဏမူ

အာရမ္မဏမူ အဓိပတိဒုကဉ္စ အာရမ္မဏတွန်း မရှိ။ အဓိပတိ
 ပစ္စည်းကို ရသောအခါ အဓိပတိ တရားကိုယ်။ မရသောအခါ
 အကုသိုလ်ဒွါဒေသ အဟိတ်ကြိယာ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ
 လောကီဝိပင်္ဂါ ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အဓိပတိ
 တွန်း။လ။ အနုလောမပစ္စနိက်၌ အာရမ္မဏပစ္စယာ နာဓိပတိယာ
 တိဏိ။၏။ ။ပစ္စနိက်အလွတ်မရှိ။ ။အဓိပတိတရားကိုယ် ကြဉ်
 သော သာဓိပတိဇောငါးဆဲ့ခုနစ်ခု နာမက္ခန္ဓာ။အနုလုံ၌တိဏိ။၏။

အာရမ္မဏမူ ပုရေဇာတဒုကဉ္စ အာရမ္မဏတွန်း မရှိ။ ။အရူပ
 ဝိပင်္ဂါလေးခု အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ လောဘမု မောဟမု
 မနောဋ္ဌါရာဝဇ္ဇန်း မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ အရူပကုသိုလ်
 အရူပကြိယာ အထက်မဂ်သုံးခု ဖိုလ်လေးခု ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ
 လေးပါး။ ပုရေဇာတ တွန်း။လ။ အာရမ္မဏပစ္စယာ ပုရေဇာတေ

တိဏိ။၏။ ။ပစ္စနိက်၌ အလွတ်မရှိ။ ။အရူပဝိပါက်လေးခု ကြည့်
သော ပဉ္စဝေါကာရပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။အနုလုံ
တိဏိ။၏။

အာရမ္မဏမူ အာသေဝနဒုက၌ အာရမ္မဏတွန်းမရှိ။အကုသိုလ်
ဒွါဒသ ဟသိတုပ္ပါဒ် မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ပဌမဇော
အာဝဇ္ဇန်းဌေး ဝိပါက်ဆတ္တိသ ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ
လေးပါး။ အာသေဝနတွန်း တိဏိ။၏။ ။ပစ္စနိက်မရှိ။အကုသိုလ်
ဒွါဒသ ဟသိတုပ္ပါဒ် မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ဒုတိယာ
ဒိဇော မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ မဂ်လေးခုနာမက္ခန္ဓာ။
အနုလုံ။တိဏိ။၏။

အာရမ္မဏမူ ကမ္မဒုက၌ အာရမ္မဏတွန်းမရှိ။ ကုသိုလ် အကု
သိုလ် ကြိယာစေတနာ။ ကမ္မတွန်း။ အာရမ္မဏပစ္စယာ နကမ္မေ
တိဏိ။၏။ ။အလွတ်မရှိ။ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာ စေတနာ
ကြည့်သော အလုံးစုံသော ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။
အနုလုံ၌ တိဏိ။၏။

အာရမ္မဏမူ ဝိပါကဒုက၌ အာရမ္မဏတွန်းမရှိ။ ။ကုသိုလ်
အကုသိုလ် ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဝိပါကတွန်း။ အာရမ္မဏ
ပစ္စယာ နဝိပါကေ တိဏိ။၏။ ။အလွတ်မရှိ။ ။အလုံးစုံသော
ဝိပါက် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အနုလုံ၌ ဧကံ။၏။

အာရမ္မဏမူ ဗျာနဒုက၌ အာရမ္မဏတွန်းမရှိ။ ဒွေပဉ္စဝိညာဏ်
တဆယ် နာမက္ခန္ဓာ။ ဗျာနတွန်း။ အာရမ္မဏပစ္စယာ ဗျာနေ
ဧကံ။၏။ပစ္စနိက်အလွတ်မရှိ။ ။ဒွေ ပဉ္စဝိညာဏ်တဆယ်ကြည့်သော
အလုံးစုံသော ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။ အနုလုံ၌
တိဏိ။၏။

အာရမ္မဏမူ မဂ္ဂဒုက၌ အာရမ္မဏ တွန်း မရှိ။ အဟိတ်ပဝတ္တိ
ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ မဂ္ဂတွန်း။ အနုလောမပစ္စနိက်၌
အာရမ္မဏပစ္စယာ နမဂ္ဂေ ဧကံ။၏။ အလွတ်မရှိ။ ။သဟိတ်စိတ်

ကောသတ္တတိ ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။ အနုလုံ၌။
တိဏိ။၏။

အာရမ္မဏမူ ဝိပ္ပယုတ္တ ဒုက၌ အာရမ္မဏတွန်း မရှိ။ ။အရူပ
ဝိပါက်လေးခု ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အရူပဘုံ၌
ဖြစ်သောအခါ လောဘမူ မောဟမူ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း မဟာ
ကုသိုလ် မဟာကြိယာ အရူပကုသိုလ် အရူပကြိယာ အထက်မဂ်
သုံးခု ဖိုလ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။ ဝိပ္ပယုတ္တတွန်း။အာရမ္မဏ
ပစ္စယာ နဝိပ္ပယုတ္တ တိဏိ။ ၏။ အလွတ်မရှိ။ ။အရူပဝိပါက်
လေးခုကြည့်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ
လေးပါး။ အနုလုံ၌ 'တိဏိ။ ၏။ ။သဗ္ဗတ္ထ တိဏိ။၏။ ဝိပါကော
ဧကံ။

အဓိပတိမူ

အဓိပတိမူ အနန္တရဒုက တို့သည်ကား အာရမ္မဏနှင့် တူပြီ။ ။
အဓိပတိမူ ပုရေဇာတဒုက၌ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်း
ကို ရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်။ မရသောအခါ အကုသိုလ်
ဒွါဒသ အဟိတ်ကြိယာ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ အရူပဝိပါက်
လေးခုကြည့်သော လောကီဝိပါက် ပဝတ္တိ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။
အဓိပတိတွန်း။ နာမိပတိပစ္စယာ ပုရေဇာတ တိဏိ။၏။ ။အရူပ
ဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ် ကြည့်
သော လောဘမူ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ အရူပကုသိုလ်
အရူပကြိယာ အထက်မဂ်သုံးခု ဖိုလ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။
ပုရေဇာတတွန်း။ အဓိပတိပစ္စယာ နပုရေဇာတ တိဏိ။ ၏။ ။
အရူပဝိပါက်လေးခု အရူပဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ
အဓိပတိတရားကိုယ်။ မရသောအခါ လောဘမူ မောဟမူ မနော
ဒွါရာဝဇ္ဇန်း မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ
လေးပါး။ပစ္စနိတ်၌တိဏိ။၏။ ။ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်း

ကိုရသောအခါ အဓိပတိ တရားကိုယ် ကြဉ်သော သာဓိပတိ
ဇော ငါးဆွဲနှစ်ခု နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အနုလုံ၌ တိဏိ။၏။

အဓိပတိမူ အာသေဝနဒုကဉ် အဓိပတိ ပစ္စည်းကိုရသောအခါ
လောဘမူ ဒေါသမူ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ဒုတိယာဒိဇော။
ကောန်ရသော မဟာဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် မဟာဂ္ဂုတ်ကြိယာ မဂ်လေးခု၌
ရှိသော အဓိပတိတရားကိုယ်။ မရသောအခါ အကုသိုလ်ဒွါဒသ
ဟသိတုပ္ပါဒ် မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ဒုတိယာဒိဇော။ အဓိ
ပတိတွန်း။ နာဓိပတိ ပစ္စယာ အာသေဝနော တိဏိ။ ၏။ ။အဓိ
ပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ အဓိပတိ တရားကိုယ် ကြဉ်သော
လောဘမူ ဒေါသမူ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ပဌမဇော ဖိုလ်
လေးခု နာမက္ခန္ဓာ။ အာသေဝနတွန်း။ အဓိပတိ ပစ္စယာ နာသေ
ဝနော တိဏိ။၏။ ။အဓိပတိ ပစ္စည်းကို ရသောအခါ လောဘမူ
ဒေါသမူ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ပဌမဇော ဖိုလ်လေးခု၌
ရှိသော အဓိပတိတရားကိုယ်။ မရသောအခါ အကုသိုလ် ဒွါဒသ
ဟသိတုပ္ပါဒ် မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ပဌမဇော အာဝဇ္ဇန်း
ဒွေး လောကီဝိပင်္ဂါ ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ပစ္စ
နိက်၌ တိဏိ။၏။ ။အဓိပတိ ပစ္စည်းကို ရသောအခါ အဓိပတိ
တရားကိုယ်ကြဉ်သော လောဘမူ ဒေါသမူ မဟာကုသိုလ် မဟာ
ကြိယာ ဒုတိယာဒိဇော မဟာဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် မဟာဂ္ဂုတ်ကြိယာ မဂ်
လေးခုနာမက္ခန္ဓာ။ အနုလုံ၌ တိဏိ။၏။

အဓိပတိမူ ကမ္မဒုကဉ် အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ အဓိပတိ
တရားကိုယ်။ မရသောအခါ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာ စေတနာ
ကြဉ်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသ အဟိတ်ကြိယာ မဟာကုသိုလ်
မဟာကြိယာလောကီဝိပင်္ဂါ ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး။
အဓိပတိတွန်း။ နာဓိပတိပစ္စယာ ကမ္မေ တိဏိ။၏။ ။သာဓိပတိ
ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာ စေတနာ။ ကမ္မတွန်း။အဓိပတိပစ္စယာ
နကမ္မေ တိဏိ။၏။ ။နိရာဓိပတိ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာ
စေတနာ။ ပစ္စနိက်၌ တိဏိ။၏။ ။အဓိပတိတရားကိုယ် ကုသိုလ်

အကုသိုလ် ကြိယာ စေတနာ ကြံဉ်သော သာဓိပတိဇော၊ ငါးဆဲ့ နှစ်ခု နာမက္ခန္ဓာ။ အနုလုံဉ် တီဏိ။၏။

အဓိပတိမူ ဝိပါကဒုကဉ် ဖိုလ်လေးခုဉ်ရှိသော အဓိပတိ တရား ကိုယ် လောကီဝိပါက် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အဓိပတိတွန်း။ နာဓိပတိ ပစ္စယာ ဝိပါက ဧကံ၏။ ။အဓိပတိတရား ကိုယ်ကြံဉ်သော သာဓိပတိ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကြိယာနာမက္ခန္ဓာ။ ဝိပါကတွန်း။ တီဏိ။၏။ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာဉ် ရှိသော အဓိပတိတရားကိုယ်။ အဓိပတိပစ္စည်းကို မရသောအခါ အကုသိုလ် ခွါဒသ အဟိတ်ကြိယာ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။ ပစ္စနိက်ဉ်တီဏိ။၏။ ။အဓိပတိ တရားကိုယ်ကြံဉ်သော ဖိုလ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အနုလုံ။ဧကံ။၏။

အဓိပတိမူ ဝိပ္ပယုတ္တ ဒုကဉ် ပဉ္စဝေါကာရဘုံဉ် အဓိပတိပစ္စည်း ကိုရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်။ မရသောအခါ အကုသိုလ်ခွါ ဒသအဟိတ်ကြိယာမဟာကုသိုလ်မဟာကြိယာအရူပဝိပါက်လေး ခုကြံဉ်သော လောကီဝိပါက် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အဓိပတိတွန်း။ တီဏိ။၏။ ။အရူပဘုံဉ် အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသော အခါ အဓိပတိ တရားကိုယ်ကြံဉ်သော လောဘမူ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ဧကန်ရသော အရူပကုသိုလ် အရူပကြိယာ အထက် မဂ်သုံးခု ဖိုလ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာ။ ဝိပ္ပယုတ္တတွန်း။ တီဏိ။၏။ ။ အရူပဝိပါက်လေးခု ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အရူပ ဘုံဉ် အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်။ မရ ရသောအခါ လောဘမူ မောဟမူ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း မဟာ ကုသိုလ် မဟာကြိယာ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ပစ္စနိက်ဉ် တီဏိ။၏။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံဉ် အဓိပတိ ပစ္စည်းကိုရသောအခါ အဓိပတိ တရားကိုယ်ကြံဉ်သော သာဓိပတိဇော ငါးဆဲ့ နှစ်ခု နာမက္ခန္ဓာ။ အနုလုံဉ် တီဏိ။၏။

အမှတ် အနန္တရ သမနန္တရ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဥပနိဿယ အာဟာရ ဣန္ဒြိယ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ

အဝိဂတ။ ဤပစ္စည်းတို့သည် ဝါရသို့လိုက်၍ နာမက္ခန္ဓာသဘာဝသော
ကြောင့် အာရမ္မဏမူနှင့် တူကုန်၏။ ။ နာမက္ခန္ဓာ အကုန်မရသော
ဟောတု အဓိပတိမူ ပုရေဇာတ အာသေဝန ကမ္မ ဝိပါက ဈာန
မဂ္ဂ ဝိပုယုတ္တ။ ဤပစ္စည်းတို့သာလျှင် အချင်းချင်း တူကုန်သည်။

ပုရေဇာတမူ

ပုရေဇာတမူ အဓိပတိဒုကဉ္စ အဓိပတိဒုကကိုတွန်းမြို့။ ပုရေဇာ
တမူ အာသေဝန ဒုကဉ္စ အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ လောဘမူ
မောဟမူ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ဒုတိယာဒိဇော အရူပ
ကုသိုလ် အရူပကြိယာ အထက်မဂ်သုံးခု နာမက္ခန္ဓာ။ ပုရေဇာတ
တွန်း။ တီဏိ။ ။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အကုသိုလ်
ဒွါဒသ ဟသိတုပ္ပါဒ် မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ပဌမဇော
အာဝဇ္ဇန်းဈေး အရူပ ဝိပါက်လေးခု ကြည့်သော ဝိပါက် ပဝတ္တိ
နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အာသေဝနတွန်း။ တီဏိ။ ။ အရူပဝိပါက်
လေးခု အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ လောဘမူ မောဟမူ
မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာပဌမဇော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း ပဋိ
သန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ပစ္စနိက်၌ တီဏိ။ ။ ပဉ္စဝေါကာရ
ဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အကုသိုလ် ဒွါဒသ ဟသိတုပ္ပါဒ် မဟာကုသိုလ်
မဟာကြိယာဒုတိယာဒိဇော မဟာဂ္ဂုတ် ကုသိုလ် မဟာဂ္ဂုတ်ကြိယာ
မဂ်လေးခုနာမက္ခန္ဓာ။ အနုလုံ၌ တီဏိ။ ။

ပုရေဇာတမူ ကမ္မဒုကဉ္စ အရူပ ဝိပါက်လေးခု အရူပဘုံ၌ ဖြစ်
သောအခါ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာ စေတနာ ကြည့်သော
လောဘမူ မောဟမူ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း မဟာကုသိုလ် မဟာ
ကြိယာ အရူပကုသိုလ် အရူပကြိယာ အထက်မဂ်သုံးခု ဖိုလ်
လေးခု ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ပုရေဇာတတွန်း။ တီဏိ။
၏။ ။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ ကုသိုလ် အကုသိုလ်
ကြိယာ စေတနာ။ ကမ္မတွန်း တီဏိ။ ။ အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သော
အခါ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာစေတနာ။ ပစ္စနိက်၌ တီဏိ။ ။

ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကြိယာ စေတနာအရူပဝိပါက်လေးခုကြည့်သော
ပဉ္စဝေါကာရပဝတ္တိ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အနုလုံ၌ တိဏိ။၏။

ပုရေဇာတမူ ဝိပါကဒုက၌ အရူပ ဝိပါက်လေးခု အရူပဘုံ၌
ဖြစ်သောအခါ ဖိုလ်လေးခု ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ ပုရေဇာတတွန်း။
ဧကံ။၏။ ။ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ ကုသိုလ် အကုသိုလ်
ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဝိပါကတွန်း။ တိဏိ။၏။ ။အရူပ
ဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ လောဘမူ မောဟမူ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း
မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ အရူပကုသိုလ် အရူပကြိယာ အထက်
မဂ်သုံးခု နာမက္ခန္ဓာ။ ပစ္စနိက၌ တိဏိ။၏။ ။အရူပ ဝိပါက်
လေးခု ကြည့်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဝိပါက် ပဝတ္တိ နာမက္ခန္ဓာ
လေးပါး။ အနုလုံ၌ ဧကံ။ ၏။ ။ပုရေဇာတမူ ဈာန မပ္ပ ဒုက
လွယ်ပြီ။

ပုရေဇာတမူ ဝိပ္ပယုတ္တ ဒုက၌ ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာ
မက္ခန္ဓာလေးပါး။ ပုရေဇာတတွန်း။ ဧကံ။၏။ ။ဝိပ္ပယုတ္တ တွန်း
မရှိ။ ။အရူပဝိပါက်လေးခု ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ။ အရူပ
ဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ လောဘမူ မောဟမူ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း မဟာ
ကုသိုလ် မဟာကြိယာ အရူပ ကုသိုလ် အရူပကြိယာ အထက်မဂ်
သုံးခု ဖိုလ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ပစ္စနိက၌ တိဏိ။၏။ အရူပ
ဝိပါက်လေးခု ကြည့်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဝတ္တိ နာမက္ခန္ဓာ
လေးပါး။ အနုလုံ၌ တိဏိ။၏။

အာသေဝနမူ

အာသေဝနမူ ကမ္မဒုက၌ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာစေတနာ
ကြည့်သော အကုသိုလ် ဒွါဒသ ဟသိတုပ္ပါဒ် မဟာကုသိုလ် မဟာ
ကြိယာ ပဌမဇော အာဝဇ္ဇန်းဒွေး ဝိပါက် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ
နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အာသေဝနတွန်း။ တိဏိဟု ဟောအပ်၏။
အကုသိုလ် ဒွါဒသ ဟသိတုပ္ပါဒ်မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ဒုတိ
ယာဒိဇော မဟာဂ္ဂုတ် ကုသိုလ် မဟာဂ္ဂုတ်ကြိယာ မဂ်လေးခု၌ ရှိ

သောစေတနာ။ ကမ္မတွန်း။ တိဏိ။၏။ ။အကုသိုလ် ခွါဒသ ဟသိ
 တုပ္ပါဒိ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ပဌမဇော အာဝဇ္ဇန်းခွေး၌
 ရှိသော စေတနာ။ ပစ္စနိက်၌တိဏိ။၏။ ။စေတနာ ကြဉ်သော
 အကုသိုလ် ခွါဒသ ဟသိတုပ္ပါဒိ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ
 ဒုတိယာဒိဇော မဟဂ္ဂုတ် ကုသိုလ် မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ မဂ်လေးခု
 နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အနုလုံ၌ တိဏိ။၏။ ။ဝိပါက မတွန်းရ။ဤ
 နည်းကိုမှီ၍ ပဋိစ္စဝါရအတိုင်းတွင်ရုပ်ကိုချ၍ ဒုကအကုန်တွန်းလေ။

တိကာဒိ သနျာဝါရ

ဟေတု အာရမ္မဏမူ အဓိပတိ တိက၌ အာရမ္မဏနှင့် အဓိပတိ
 ဒုကတွန်းမြို့။ ။နှစ်ပါးတွန်းမရှိ။ ။အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသော
 အခါ အဓိပတိတရားကိုယ်။မရသောအခါ မောဟမူဒွေး၌ မောဟ
 ကြဉ်သော အကုသိုလ် ခွါဒသ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ
 သတိတ်လောကီ ဝိပါက ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။
 အဓိပတိတွန်း။ တိဏိ။၏။ ။ပစ္စနိက်မရှိ။ အာရမ္မဏသို့ လိုက်၍
 မရသည်။ ။အဓိပတိ တရားကိုယ် ကြဉ်သော သာဓိပတိဇော
 ငါးဆဲ့နှစ်ခု နာမက္ခန္ဓာ။ အနုလုံ၌ တိဏိ။၏။ ။ဤနည်းကိုမှီ၍
 ပဋိစ္စဝါရအတိုင်းတွင် ရုပ်ကိုချ၍ တိက အစရှိသည်တို့ကို အကုန်
 တွန်းလေ။ ။ဤမျှသော နည်းဖြင့် ဤဝါရ၌ ပစ္စည်းတွန်းကို သိ
 ကောင်းတော့သည်။ ။အနုလုံ အရကိုသာ ဆိုပေအံ့။ ။ဟေတု
 အာရမ္မဏ အဓိပတိ ပစ္စယာ ပုရေဇာတေ တိဏိ။ အရကား
 ပဉ္စဝေါကာရာ၌ ဖြစ်သောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်ကြဉ်သော
 သာဓိပတိဇော ငါးဆဲ့နှစ်ခု နာမက္ခန္ဓာ။တိဏိ။ ။ပဋိစ္စဝါရအတိုင်း
 ပင်။ အာရမ္မဏ ပစ္စည်းပါသောကြောင့် တူသည်။ ။ဟေတု
 အာရမ္မဏ အဓိပတိပစ္စယာ အာသေဝနေတိဏိ။ အရကား အဓိ
 ပတိ ပစ္စည်းကို ရသောအခါ အဓိပတိ တရားကိုယ် ကြဉ်သော
 လောဘမူ ဒေါသမူ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ဒုတိယာဒိဇော
 မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ မဂ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာ တိဏိ။

ပစ္စယဝါရနှင့်အထူးမရှိပြီ။ ခုကတွန်းမှာ ရုပ်မပါ။နာမ်သက်သက်
ကို တွန်း၍ ထူးသည်။စတုတ္ထ ပဉ္စကအစရှိသည်တို့သည် အာရမ္မဏ
အစရှိသော နာမ်သက်သက် ပစ္စယုပ္ပန်ရှိသော ပစ္စည်းပါသော
ကြောင့် အနုလုံ အနုလောမပစ္စနိက်အရမထူးပြီ။ ။ပဋိစ္စဝါရကိုမှီ၍
အနုလုံကုန်အောင် ဟောလေ။ ။ပစ္စည်းအနုလုံပြီး၏။

နပစ္စနိက ဝိဘင်္ဂ ဝါရ

ပစ္စည်း အနုလုံကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပစ္စည်း
ပစ္စနိက်ကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုပစ္စည်းပစ္စနိက်၌ တုံ့သော်လည်း
ဝိဘင်္ဂဝါရ သင်္ချာဝါရအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဝိဘင်္ဂ
ဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံ့သော်လည်း နဟေတု
ပစ္စည်း၏ ဝိဘင်္ဂဝါရ နာမိပတိ ပစ္စည်း၏ ဝိဘင်္ဂဝါရအစရှိသော
အားဖြင့် ဆယ်ပါး အပြားရှိ၏။ထိုတွင် နဟေတု ပစ္စည်း၏ ဝိဘင်္ဂ
ဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံ့သော်လည်း အကု
သလပဒ အဗျာကတပဒအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါး
တို့တွင် အကုသလပဒကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ဟောဟန်ကား အကုသလံ အကုသလော။လ။ နဟေတု ပစ္စ
ယာ။ဝိစိကိစ္ဆာ သဟဂတေ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတေ သံသဋ္ဌောဝိစိကိစ္ဆာ
သဟဂတော ဥဒ္ဓစ္စ သဟဂတော မောဟော ဟူသည်တည်း။ ။
အနက်ယောဇနာမြို့။ ကတ္တားကား ဝိစိကိစ္ဆာ သဟဂုတ် ဥဒ္ဓစ္စ
သဟဂုတ်။စေ။ စုဒ္ဓသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာကို နှီးနှော၍
ဖြစ်သော ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ် ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်၌ ရှိသော မောဟ
ပစ္စယုပ္ပန် တရားရ၏။

ထို့နောင် အဗျာကတပဒကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်
ကား အဗျာကတံဓမ္မံ သံသဋ္ဌော အဗျာကတော။လ။ နဟေတု ပစ္စ
ယာ။ အဟေတုကံ ဝိပါကာဗျာကတံ ကြိယာဗျာကတံ ဧကံခန္ဓံ။
လ။ ဒွေခန္ဓာ။ အဟေတုက ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာ ဗျာကတံ

ကော်ခန့် သံသဋ္ဌာလ။ ခွေခန္ဓာ ဟူသည်တည်း။ ပဝတ္တိအခါ
 ကတ္တားကား အဟိတ်စိတ် အဋ္ဌာရသ ဆန္ဒကြဉ်သော အည
 သမာန်းဋ္ဌါဒသ။လ။ခန္ဓာရ၏။ ပဋိသန္ဓေအခါ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ
 နှစ်ခု ဆန္ဒ ဝီတိ ဝိရိယ ကြဉ်သော အညသမာန်း စေတသိက်
 တဆယ် အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာကို နှီးနှော၍ ဖြစ်သော။လ။ရ၏။
 နဟေတု ဝိဘင်္ဂဝါရပြီး၏။

နာဓိပတိ ဝိဘင်္ဂဝါရ

နာဓိပတိ၌ ကုသလံဓမ္မံ သံသဋ္ဌော ကုသလော။လ။ ခန္ဓာ။
 ကတ္တားကား အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု
 ဧကန်ရသော မဟဂ္ဂုတ် ကုသိုလ်ကိုးခု မဂ်လေးခု စေတသိက်
 အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာကိုနှီးနှော၍ ဖြစ်သော
 အဓိပတိတရားကိုယ်။ မရသောအခါ မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု။စေ။
 အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာကို နှီးနှော၍ဖြစ်သော မဟာ
 ကုသိုလ်ရှစ်ခု။စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ။လ။၏။

အကုသလံဓမ္မံ သံသဋ္ဌော အကုသလော။လ။ခွေခန္ဓာ။အဓိပတိ
 တရားကိုယ်နှင့်မရသောအခါအကုသိုလ်ဋ္ဌါဒသကိုကောက်။အဗျာ
 ကတံ ဓမ္မံ သံသဋ္ဌော အဗျာကတော။လ။ ဝိပါကာ ဗျာကတံ
 ကြိယာဗျာကတံ ကော်။လ။ ခွေခန္ဓာ။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာ
 ဗျာကတံ။လ။ ခွေခန္ဓာ။ ပဝတ္တိအခါ ကတ္တားကား အဓိပတိ
 ပစ္စည်းကို ရသောအခါ မဟာကြိယာရှစ်ခု ဧကန်ရသော မဟဂ္ဂုတ်
 ကြိယာကိုးခု ဖိုလ်လေးခုရှိသော အဓိပတိတရားကိုယ်။မရသော
 အခါ အဟိတ်ကြိယာသုံးခု မဟာကြိယာရှစ်ခု လောကီ ဝိပါက
 ဗာတ္တိံသ။စေ။ ပဉ္စတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာကို နှီးနှော၍
 ဖြစ်သော။လ။ခန္ဓာ။၏။ ပဋိသန္ဓေအခါ ကတ္တားကား ပဋိသန္ဓေ
 ဧကုနဝိသ။စေ။ ပဉ္စတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာကို။လ။ခန္ဓာ။
 ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။နာဓိပတိပြီး၏။

နပုရေဇာတ ဝိဘင်္ဂဝါရ

နပုရေဇာတ၌ ကုသလံ ကုသလော။လံ။ အရူပေ ကုသလံ ဧကံ ခန္တံ သံသဋ္ဌာ။လ။ ဒွေခန္ဓာ။ ကတ္တားကား အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သော အခါ မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု အရူပကုသိုလ်လေးခု အထက်မဂ်သုံးခု။ စေ။ဆတ္တိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာကို နှီးနှော၍ဖြစ်သော။လ။ ခန္ဓာ။ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။အကုသလံ အကုသလော။လ။ အရူပေ။ လ။ခန္ဓာ။ ။ကတ္တားကား အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ လောဘမူ ရှစ်ခု မောဟမူဒွေး။စေ။ ဧတဝိသ။လ။ရ၏။ ။အဗျာကတံ အဗျာ ကတော။လ။အရူပေ ဝိပါကာ ဗျာကတံ ကြိယာ အဗျာ။လ။ခန္ဓာ။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာ ဗျာကတံ ဧကံခန္တံ။လ။ ဒွေခန္ဓာ။ ။ပဝတ္တိ အခါ ကတ္တားကား အရူပဝိပါက်လေးခု အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း မဟာကြိယာရှစ်ခု အရူပကြိယာလေးခု ဖိုလ် လေးခု။စေ။ဆတ္တိံသ အစိတ်အစိတ်။လ။နာမက္ခန္ဓာ။၏။ ။ပဋိသန္ဓေ ကတ္တားကား ပဋိသန္ဓေ ဧကုနဝိသ။စေ။ ပဉ္စတိံသ အစိတ်အစိတ် ။လ။အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။နပုရေဇာတ ပြီး၏။

နပစ္စာဇာတ၌ ကုသလံ ကုသလော အကုန်ကောဝက်။ ။အကု သလံ အကုသလောလည်း အကုန်ကောဝက်။ ။အဗျာကတံ အဗျာ ကတော ဝိပါက်ကြိယာအကုန်ကောဝက်။ ။ပဋိသန္ဓေအခါ ပဋိသန္ဓေ ဧကုနဝိသကိုကောဝက်။

နာသေဝန၌ ကုသလံ ကုသလော။ ကတ္တားကား မဟာ ကုသိုလ် ပဌမဇော။စေ။ အဋ္ဌတိံသကိုကောဝက်။ ။အကုသလံ အကုသလော။ ကတ္တားကား အကုသိုလ် ဒွါဒသ ပဌမဇောကို ကောဝက်။ ။အဗျာကတံ အဗျာကတော၌ ပဝတ္တိအခါ ကတ္တား ကား ဟသိတုပ္ပါဒ် မဟာကြိယာ ပဌမဇော အာဝဇ္ဇန်းဒွေး ဝိပါက် ဆတ္တိံသ။စေ။ အဋ္ဌတိံသကိုကောဝက်။ ။ပဋိသန္ဓေအခါ ပဋိသန္ဓေ ဧကုနဝိသကိုကောဝက်။ ။နာသေဝနပြီး၏။

နကမ္မဋ္ဌ ကုသလံ ကုသလော ကတ္တားကား ကုသိုလ် ကေဝိသ
 စေတနာကြည်သော။ စေ။ သတ္တတိံ သ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ
 ကိုနှိုးနှော၍ ဖြစ်သော စေတနာ။ ။ အကုသလံ အကုသလော
 အကုသိုလ်ဒွါဒသ၌ စေတနာကိုကောက်။ အဗျာကတံ အဗျာ
 ကတော ကတ္တားကား ကြိယာဝိသ၌ စေတနာကိုကောက်။
 နကမ္မဋ္ဌိဒ္ဓိ။

နဝိပါက၌ ကုသလံ ကုသလော ကုသိုလ်ကေဝိသကိုကောက်။
 အကုသလံ အကုသလော အကုသိုလ် ဒွါဒသကိုကောက်။ အဗျာ
 ကတံ အဗျာကတော ကြိယာဝိသကိုကောက်။ ။ နဝိပါကဋ္ဌိဒ္ဓိ။

နဗျာန၌ အဗျာကတံ အဗျာကတော တချက်သာ။ ကတ္တားကား
 ဒွေပဉ္စဝိညာဏ် တဆယ် သဗ္ဗစိတ္တသာဓရဏာ စေတသိက် ခုနစ်ခု
 ကိုကောက်။

နမဂ္ဂ၌ အဗျာကတံ အဗျာကတော တချက်သာ။ ပဝတ္တိအခါ
 ကတ္တားကား အဟိတ်စိတ် အဋ္ဌာရသကိုကောက်။ ပဋိသန္ဓေအခါ
 အဟိတ်ပဋိသန္ဓေနှစ်ခုကိုကောက်။ ။ နမဂ္ဂဋ္ဌိဒ္ဓိ။

နဝိပ္ပယုတ္တ၌ ကုသလံ ကုသလော။ အကုသလံ အကုသလော။
 အရူပဘုံ၌ ပုရေဇာတအတိုင်းကောက်။ အဗျာကတံ အဗျာ
 ကတော ကတ္တားကား အရူပဝိပါက်လေးခု ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ
 နာမက္ခန္ဓာ။ အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း မဟာ
 ကြိယာရှစ်ခု အရူပကြိယာလေးခု ဖိုလ်လေးခု။ စေ။ ဆတ္တိံ သကို
 ကောက်။ အရူပဘုံ၌ ဝိရတိကား လောကုတ္တရာ ဝိရတိသာ။
 လောကီဝိရတိမရှိ။ အပ္ပမညာကား အချင်းခပ်သိမ်းပင်မရှိသည်ကို
 ထောက်၍ စေတသိက်ကိုကောက်။ ။ ဝိဘင်္ဂဝါရဋ္ဌိဒ္ဓိ။

ပစ္စနိက သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ

ဝိဘင်္ဂဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ သင်္ချာဝါရကို
 ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံဆော်လည်း သုဒ္ဓ ဒုကာဒိအားဖြင့် နှစ်ပါး

အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့ဘုံ
 သော်လည်း နဟေတု သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ နာဓိပတိ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ
 အစရှိသောအားဖြင့် ဆယ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် နဟေတု သုဒ္ဓ
 သင်္ချာဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ထို နဟေတု သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ၌
 မောဟမူဒဒ္ဓး၌မောဟအဟိတ်ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး
 ဤတရားတို့သည် နဟေတု ပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မဖြစ်ကုန်၏။ ထို့
 ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဤပစ္စနိက်၌ နယသို့လိုက်၍၎င်း ဝါရသို့
 လိုက်၍၎င်း တိက်ပုဒ်၏ အရသို့လိုက်၍၎င်း ကံကတ္တားနေဟန်သို့
 လိုက်၍လည်းကောင်း။ နဟေတုယာ ဒွေဟု သင်္ချာတပ်၍ ဟော
 အပ်ကုန်၏။ ။နာဓိပတိ သုဒ္ဓ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ
 အဓိပတိတရားကိုယ်။ မရသောအခါ အကုသိုလ် ဒွါဒသ အဟိတ်
 ကြိယာ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ လောကီဝိပင်္ဂါ ပဝတ္တိ ပဋိ
 သန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ နာဓိပတိ ပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မဖြစ်
 ကုန်၏။ နာဓိပတိယာတိဏီ။၏။ ။နပုရေဇာတ သုဒ္ဓ၌အရူပဝိပင်္ဂါ
 လေးခု အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ လောဘမူ မောဟမူ မနော
 ဒွါရာဝဇ္ဇန်း မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ အရူပကုသိုလ် အရူပ
 ကြိယာအထက်မဂ်သုံးခုဖိုလ်လေးခုနာမက္ခန္ဓာပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ
 လေးပါး နပုရေဇာတေ တိဏီ၏။ နပစ္စာဇာတ သုဒ္ဓ၌ အလုံးစုံ
 သော ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ တိဏီ။၏။ ။နာ
 သေဝန သုဒ္ဓ၌ အကုသိုလ် ဒွါဒသ ဟသိတုပ္ပါဒ် မဟာကုသိုလ်
 မဟာကြိယာ ပဌမဇော အာဝဇ္ဇန်းဒွေး ဝိပင်္ဂါ ဆတ္တိံသ ပဝတ္တိ
 ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ တိဏီ။၏။ ။နကမ္မသုဒ္ဓ၌ ကုသိုလ်
 အကုသိုလ် ကြိယာစေတနာ တိဏီ။၏။ ။နဝိပင်္ဂါသုဒ္ဓ၌ အလုံးစုံ
 သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာနာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ တိဏီ။၏။
 နဈာနသုဒ္ဓ၌ ဒွေပဉ္စဝိညာဏ်တဆယ် နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဧကံ။
 ။နမဂ္ဂသုဒ္ဓ၌ အဟိတ် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။
 ဧကံ။၏။ ။နဝိပွဲယုတ္တသုဒ္ဓ၌ အရူပဝိပင်္ဂါလေးခု ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ
 နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ လောဘမူ မောဟ

မူ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ အရူပကုသိုလ်
အရူပကြိယာ အထက်မဂ်သုံးခု ဖိုလ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။
နဝိပ္ပယုတ္တေတိဏိ ဟုဟောအပ်၏။ ။သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရပြီး၏။

ဒုကာဒိသင်္ချာဝါရ

သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဒုကာဒိ
သင်္ချာဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း နဟေတု
ဒုကာဒိအစရှိသောအားဖြင့် ဆယ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် နဟေတု
ဒုကာဒိကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌လည်း ဒုက တိက။လ။ ဒသက
အားဖြင့် ဆယ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဒုကကို ရှေးဦးစွာဟော
တော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း နဟေတုမူနာဓိပတိဒုက အစရှိ
သောအားဖြင့် ကိုးပါးအပြားရှိ၏။

ထိုတွင် နဟေတုမူ နာဓိပတိဒုက၌ အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသော
အခါ အဓိပတိတရားကိုယ်။ မရသောအခါ မောဟမူဒွေး၌မောဟ
ကြဉ်သောအံကုသိုလ်ဒွါဒသမဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ သဟိတ်
လောကီဝိပင်္ဂါ ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး ဤတရားတို့
သည် နာဓိပတိပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာဖြစ်၍ နဟေတုပစ္စည်း၏
ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်သောကြောင့် နဟေတုပစ္စည်း တွန်း၍စင်ကုန်
၏။ ။ ထို့ကြောင့် အနုလောမပစ္စနိက်၌ ဟေတုပစ္စယာ နာဓိ
ပတိယာ တိဏိ။ ။ နဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာဖြစ်၍
နာဓိပတိပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်သော တရားမရှိ။ ။
ထို့ကြောင့် ပစ္စနိယာနုလောမ၌ နဟေတုပစ္စယာ အဓိပတိ
ယာ အစရှိသည်ဖြင့် မဟောရသတည်း။ ။ အဓိပတိတရားကိုယ်
ကြဉ်သော သာဓိပတိဇော ငါးဆွဲနှစ်ခု နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။
ဤတရားတို့သည် နဟေတု နာဓိပတိ ပစ္စည်းနှစ်ပါး၏ ပစ္စ
ယုပ္ပန္နဓမ္မမဖြစ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌ အဓိပတိပစ္စယာဟေတု
ယာ တိဏိ။ ။ ။ မောဟမူဒွေး၌မောဟ အဟိတ်ပဝတ္တိပဋိ

သန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး ဤတရားတို့သည် နဟေတုနာမိပတိ ပစ္စည်းနှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဤပစ္စနိက်၌ နဟေတုပစ္စယာ နာမိပတိယာ ခွေ ဟုသင်္ချာတပ်၍ ဟောအပ် ကုန်၏။

နဟေတုမူ နပုရေဇာတဒုက၌ အရူပဝိပါက်လေးခု အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြည်သော လောဘမူ မောဟမူ မဟာကုသိုလ်မဟာကြိယာ အရူပကုသိုလ်အရူပကြိယာ အထက်မဂ်သုံးခု ဖိုလ်လေးခု သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေး ပါး ဤတရားတို့သည် နပုရေဇာတပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာ ဖြစ်၍ နဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်သောကြောင့် နဟေ တုပစ္စည်းတွန်း။ ဟေတုပစ္စယာ နပုရေဇာတေ တိဏိ။ ။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မောဟမူဒွေး၌မောဟ အဟိတ် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးဤတရားတို့သည်နပုရေဇာတ ပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ။ထို့ကြောင့် ပစ္စနိယာနုလောမ၌ နဟေတုပစ္စယာ ပုရေဇာတေ ခွေ။၏။ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သော အခါ မောဟမူဒွေး၌ မောဟ အရူပဝိပါက်လေးခု ကြည်သော သဟိတ်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ နဟေတု နပုရေ ဇာတ ပစ္စည်းနှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌ ဟေတုပစ္စယာ ပုရေဇာတေ တိဏိ။၏။ ။အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ မောဟမူဒွေး၌မောဟ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အဟိတ် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ပစ္စနိက်၌ နဟေတုပစ္စယာ နပုရေဇာတေ ခွေ။၏။

နဟေတုမူ နာသေဝနဒုက၌ မောဟမူဒွေး၌မောဟကြည်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသ မဟာကုသိုလ်မဟာကြိယာ ပဌမဇော သဟိတ် ဝိပါက်ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး နဟေတုတွန်း။ အနု လောမပစ္စနိက်၌ ဟေတုပစ္စယာ နာသေဝနေ တိဏိ။ ။ ။ မောဟမူ ဒုတိယာဒိဇော၌ရှိသောမောဟ ဟသိတုပ္ပုဒ် ဒုတိယာ

ဒိဇော။ နာသေဝနတွန်း။ ပစ္စနိယာနုလောမဉ္စ နဟေတုပစ္စယာ
 အာသေဝနေ ခွေ။ ။ ။ မောဟမူဒွေးဉ္စ မောဟကြဉ္စသော
 အကုသိုလ်ဒွါဒသ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ဒုတိယာဒိဇော
 မဟာဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်မဟာဂ္ဂုတ်ကြိယာ မဂ်လေးခုနာမက္ခန္ဓာ။ အလွတ်။
 အနုလုံဉ္စ တိဏိ။ ။ ။ မောဟမူ ပဌမဇောဉ္စရှိသော မောဟ
 ဟသိတုပ္ပါဒ်ပဌမဇော ဟသိတုပ္ပါဒ်ကြဉ္စသော အဟိတ်ပဝတ္တိပဋိ
 သန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ပစ္စနိက်ဉ္စ ခွေ။ ။ ။

နဟေတုမူ နကမ္မဒုကဉ္စ။ ။ ကုသိုလ် အကုသိုလ် သဟိတ်
 ကြိယာစေတနာ။ နဟေတုတွန်း။ အနုလောမပစ္စနိက်ဉ္စတိဏိ။ ။ ။
 မောဟမူဒွေးဉ္စမောဟ ကြိယာစေတနာကြဉ္စသော အဟိတ်ပဝတ္တိ
 ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ နကမ္မတွန်း။ ပစ္စနိယာနုလောမဉ္စ
 နဟေတုပစ္စယာ ကမ္မေဒွေ။ ။ ။ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကြိယာစေတနာ
 ကြဉ္စသော အလုံးစုံသော သဟိတ်ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ
 လေးပါး။ အနုလုံဉ္စတိဏိ။ ။ ။ ။ အဟိတ်ကြိယာစေတနာ။ ပစ္စ
 နိက်ဉ္စ ဧကံ။ ။ ။ အဟေတုက ကြိယာဗျာကတေ ခန္ဓေ သံသဋ္ဌာ
 အဟေတုကကြိယာဗျာကတေ စေတနာ ဟုဟောအပ်၏။

နဟေတုမူ နဝိပါကဒုကဉ္စ မောဟမူဒွေးဉ္စ မောဟကြဉ္စသော
 ကုသိုလ်အကုသိုလ် သဟိတ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ နဟေ
 တုတွန်း။ အနုလောမပစ္စနိက်ဉ္စ။ ဟေတုပစ္စယာ နဝိပါကေ တိဏိ။
 ။ ။ ။ အဟိတ်ဝိပါက ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ နဝိ
 ပါကတွန်း။ နဟေတုပစ္စယာဝိပါကေ ဧကံ။ ။ ။ ။ သဟိတ်ဝိပါက
 ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အနုလုံဉ္စ ဧကံ။ ။ ။ ။
 မောဟမူဒွေးဉ္စမောဟ အဟိတ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ပစ္စ
 နိက်ဉ္စ ခွေ။ ။ ။

နဟေတုမူ နဗျာနဒုကဉ္စ နဟေတုတွန်းမရှိ။ ။ ။ မောဟမူဒွေးဉ္စ
 မောဟ ဒွေပဉ္စရိညာဏ်တဆယ် ကြဉ္စသော အဟိတ်ပဝတ္တိပဋိ
 သန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ နဗျာနတွန်း။ နဟေတုပစ္စယာ ဗျာနေ
 ဒွေ။ ။ ။ မောဟမူဒွေးဉ္စမောဟကြဉ္စသော သဟိတ်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ

နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အလွတ်။ အနုလုံ။ တိဏိ။ ။ ခွေပဉ္စ
ဝိညာဏ်ဝါဆယ် နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ပစ္စနိက်၌ နဟေတုပစ္စယာ
နဗျာနေကော။ ။

နဟေတုမူနမဂ္ဂဒုက၌ နဟေတုတွန်းမရှိ။ ။ မောဟမူဒွေး၌
မောဟ။ နမဂ္ဂတွန်း။ နဟေတုပစ္စယာ မဂ္ဂေ ကော။ ။ ။ မောဟ
မူဒွေး၌မောဟကြည်သော သဟိတ်ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ
လေးပါး။ အလွတ်။ အနုလုံ၌။ တိဏိ။ ။ ။ အဟိတ်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ
နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ပစ္စနိက်၌။ ကော။ ။

နဟေတုမူ နဝိပ္ပယုတ္တဒုက၌ အရူပဝိပါက်လေးခု ပဝတ္တိပဋိ
သန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ။ အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ မောဟမူဒွေး၌
မောဟကြည်သော လောဘမူ မောဟမူ မဟာကုသိုလ် မဟာ
ကြိယာ အရူပကုသိုလ် အရူပကြိယာ အထက်မဂ်သုံးခု ဖိုလ်
လေးခု နာမက္ခန္ဓာ။ နဟေတုတွန်း။ ဟေတုပစ္စယာ နဝိပ္ပယုတ္တ
တိဏိ။ ။ ။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မောဟမူဒွေး၌
မောဟ အဟိတ်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ နဝိပ္ပယုတ္တ
တွန်း။ ပစ္စနိယာ နုလောမ၌ နဟေတုပစ္စယာ ဝိပ္ပယုတ္တ ဒွေ။ ။ ။
မောဟမူဒွေး၌မောဟ အရူပဝိပါက်လေးခု ကြည်သော ပဉ္စဝေါ
ကာရ ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အလွတ်။ အနုလုံ
တိဏိ။ ။ အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မောဟမူဒွေး၌မောဟ မနော
ဒွါရာဝဇ္ဇန်း နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ပစ္စနိက်၌ဒွေ။ ။ ။ နဟေတုမူ
ဒုကပြီး၏။ ။ ဤနည်းကိုမှီ၍ တိက စတုက္က အစရှိသည်တို့၌
လေးချက်စုတွန်းလေ။

နဟေတုနာဓိပတိပစ္စယာ နပုရေဇာတေ ဒွေ။ အရကား အရူပ
ဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မောဟမူဒွေး၌မောဟ။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း
အဟိတ်ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဒွေ။ ။ ။ နဟေတုနာဓိပတိ
ပစ္စယာ နပစ္ဆာဇာတေဒွေ။ အရကား မောဟမူဒွေး၌ မောဟ။
အဟိတ်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ပစ္စနိက်၌ နဟေတု
နာဓိပတိပစ္စယာ နပစ္ဆာဇာတေဒွေ။ ။ ။ ဒုကနှင့်အရအတူတူပင်။

နဟေတုနာဓိပတိ နပုရေဇာတပစ္စယာ နပစ္စာဇာတေဒွေ။ အရ
 ကား အရူပဘုံ၌ မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟမနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အဟိတ်
 ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဒွေ။ ဧ။ ။ နဟေတု နာဓိပတိနပုရေ
 ဇာတ ပစ္စယာနာသေဝနေ ဒွေ။ အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သော အခါ မော
 ဟမုပဋ္ဌမဇော၌ ရှိသော မောဟ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အဟိတ်ပဋိ
 သန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဒွေ။ ဧ။ ။ နဟေတုနာဓိပတိ နပုရေ
 ဇာတပစ္စယာ နကမ္မေ ဧကံ။ အရူပဘုံ၌ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၌ ရှိ
 သော စေတနာ။ ဧကံ။ ။ နဟေတု နာဓိပတိ နပုရေဇာတပစ္စယာ
 နဝိပါကေဒွေ။ အရကား အရူပဘုံ၌ မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟ မနော
 ဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ဒွေ။ ဧ။ ။ နဟေတုနာဓိပတိ နပုရေဇာတပစ္စယာ နဗျာ
 နေမရ။

နမဂ္ဂေဧကံ။ အရူပဘုံ၌ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ
 နာမက္ခန္ဓာလေးပါး နဟေတုနာဓိပတိနပုရေဇာတပစ္စယာ နဝိပု
 ယုတ္တေ ဒွေ။ အရကား အရူပဘုံ၌ မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟ မနော
 ဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ဒွေ။ ဧ။ ။ နဟေတုနာဓိပတိ နပုရေဇာတ နပစ္စာ
 ဇာတ ပစ္စယာ နာသေဝနေ ဒွေ။ အရကား အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သော
 အခါ မောဟမုဒ္ဒေး ပဋ္ဌမဇော၌ ရှိသော မောဟ မနောဒွါရာ
 ဝဇ္ဇန်း အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဒွေ။ ဧ။ ။ စတုက္က
 နှင့် အရတူ၏။ ။ နဟေတုနာဓိပတိ နပုရေဇာတ နပစ္စာဇာတ
 နာသေဝနပစ္စယာ နကမ္မေ ဧကံ။ ။ အရကား အရူပဘုံ၌ မနော
 ဒွါရာဝဇ္ဇန်း၌ ရှိသော စေတနာ။ ဧကံ။ ဧ။ ။ နဝိပါကေဒွေ။ အရကား
 အရူပဘုံ၌ မောဟမုပဋ္ဌမဇော၌ ရှိသော မောဟ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။
 ဒွေ။ ဧ။ ။ နဟေတု နာဓိပတိ နပုရေဇာတ နပစ္စာဇာတ နာ
 သေဝန ပစ္စယာ နမဂ္ဂေ ဧကံ။ ။ အရကား အရူပဘုံ၌ မနော
 ဒွါရာဝဇ္ဇန်း အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။ ဧကံ။ ဧ။ ။
 နဝိပုယုတ္တေ ဒွေ။ အရကား အရူပဘုံ၌ မောဟမု ပဋ္ဌမဇော၌
 ရှိသော မောဟ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ဒွေ။ ဧ။ ။ နဟေတု နာဓိပတိ
 နပုရေဇာတ နပစ္စာဇာတ နာသေဝန နကမ္မပစ္စယာ နဝိပါကေ

ဧကံ။ အရကား အရူပဘုံ၌ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၌ရှိသော စေတနာ။
 ဧကံ။ ဧ။။ နဟေတု။ လ။ နကမ္မပစ္စယာ နမဂ္ဂေဧကံ။ အရူပဘုံ၌
 မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၌ စေတနာ။ ။ နဝိပ္ပယုတ္တ သည်လည်း အတူ။ ။
 နဟေတု။ လ။ နကမ္မ နဝိပါက နမဂ္ဂပစ္စယာ နဝိပ္ပယုတ္တေ ဧကံ။
 အရကား အရူပဘုံ၌ မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်း၌ ရှိသော စေတနာ။ ဧကံ။
 ဧ။။ ။ နဟေတု မူဒုကာဒိ ပြီး၏။

နာဓိပတိပစ္စယာ နဟေတုယာ ဒွေ အရတူပြီ။ နပုရေဇာတေ
 တိဏိ။ အရကား အရူပဝိပါကလေးခု အရူပဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်း
 ကို ရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်။ မရသောအခါ လောဘမူ
 မောဟံမူ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ အဟိတ်
 ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ တိဏိ။ ဧ။။ ။ နာဓိပတိပစ္စယာ
 နပစ္စာဇာတေတိဏိ။ အရကား အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ
 အဓိပတိတရားကိုယ်။ မရသောအခါ အကုသိုလ်ဒွါဒသ အဟိတ်
 ကြိယာ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ လောကီဝိပါက ပဝတ္တိ ပဋိ
 သန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ တိဏိ။ ဧ။။ ။ နာဓိပတိပစ္စယာ တိဏိ။
 အရကား အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ လောဘမူ ဒေါသမူ
 မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ပဌမဇော ဖိုလ်လေးခုရှိသော
 အဓိပတိတရားကိုယ်။ မရသောအခါ အကုသိုလ် ဒွါဒသ ဟသိ
 တုပ္ပါဒ် မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ပဌမဇော အာဝဇ္ဇန်းဒွေ။
 လောကီဝိပါက ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။ တိဏိ။ ဧ။။
 နာဓိပတိပစ္စယာ နကမ္မေ တိဏိ။ အရကား နိရာဓိပတိ ကုသိုလ်
 အကုသိုလ် ကြိယာ စေတနာ။ တိဏိ။ ဧ။။ ။ နာဓိပတိ ပစ္စယာ
 နဝိပါကေ တိဏိ။ အရကား ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာ၌ရှိသော
 အဓိပတိတရားကိုယ်။ မရသောအခါ အကုသိုလ်ဒွါဒသ အဟိတ်
 ကြိယာ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ နာမက္ခန္ဓာ။ တိဏိ။ ဧ။။ ။
 နာဓိပတိပစ္စယာ နဗျာနေ ဧကံ။ ဒွေပဉ္စဝိညာဏ် တဆယ်။ ဧကံ။
 ဧ။။ နာဓိပတိပစ္စယာ နမဂ္ဂေ ဧကံ။ အဟိတ် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ
 နာမက္ခန္ဓာ။ ဧကံ။ ဧ။။ ။ နာဓိပတိပစ္စယာ နဝိပ္ပယုတ္တေ တိဏိ။

အရကား အရူပဝိပါက် လေးခု ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။ အရူပဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ အဓိပတိ တရားကိုယ်။ မရသောအခါ လောဘမူ မောဟမူ မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်း မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ နာမက္ခန္ဓာ။တိဏိ။

အမှာ

ဤနည်းကိုမှီ၍ တိက စတုက္က အစရှိသည်ကို ဟော လေ။ ။နပုရေဇာတမူ နပစ္ဆာဇာတမူ နာသေ ဝနမူ နကမ္မမူ နဝိပါကမူ နဗျာနမူ နမဂ္ဂမူ နဝိပ္ပယုတ္တမူ ဤမူ တို့၌ ဤပစ္စနိက်၌ရသော ဆယ်ပစ္စည်းချည်း မူတည်၍ ဒုက တိက အစရှိသည်တို့ကို ဟောလေ။ ။ပဋိစ္စဝါရ အတိုင်းတွင် ရုပ်ကိုချန်၍ နာမ်သက်သက်ကိုကြည့်၍ ဟောလေ။ အထူးမရှိပြီ။ ။ပဋိစ္စဝါရကို နိုင်လျှင် ဤသံသဋ္ဌဝါရသည် အတွင်းဝင်၍ နိုင်ကောင်းတော့ သည်။ ။ပစ္စည်းပစ္စနိက်ပြီး၏။

အနုလောမပစ္စနိကသင်္ချာဝါရ

ပစ္စည်း ပစ္စနိက်ကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပစ္စည်း အနုလောမပစ္စနိက်ကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း ပဋိစ္စ ဝါရ အတိုင်းစစ်လေ။ ။ဟေတုမူ နာဓိပတိဒုက၌ မောဟမူဈေး၌ မောဟ အဟိတ် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး ဤတရားတို့ သည် နာဓိပတိပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာဖြစ်၍ ဟေတုပစ္စည်း ၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်သောကြောင့် ဟေတုပစ္စည်းတွန်း၍ စင် ကုန်၏။ ပစ္စနိက်၌ နဟေတုပစ္စယာ နာဓိပတိယာ ဈေး၏။ ။ အဓိပတိတရားကိုယ်ကြည့်သော သာဓိပတိဇော ငါးဆွဲနှစ်ခု နာ မက္ခန္ဓာ။ ဟေတုပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာဖြစ်၍ နာဓိပတိပစ္စည်း ၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မမဖြစ်သောကြောင့် နာဓိပတိပစ္စည်းတွန်း၍ စင် ကုန်၏။ အနုလုံ၌တိဏိ၏။ ။ဟေတုနာဓိပတိ ပစ္စည်းနှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မမဖြစ်သော တရားကား မရှိ။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိယာ နုလောမ၌ နဟေတုပစ္စယာ အဓိပတိယာ အစရှိသည်ဖြင့် မဟော ရသတည်း။ ။အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ အဓိပတိ တရား

ကိုယ်။ မရသောအခါ မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟကြဉ်သော အကု
သိုလ် ဒွါဒသ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ သဟိတ် လောကီ
ဝိပါက် ပဝတ္ထိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး အနုလောမပစ္စနိက်၌
ဟေတုပစ္စယာ နာဓိပတိယံတီဏိ။၏။

အမှာ ဤနည်းကိုမှီ၍ နာမ်သက်သက် ရသင့်သရွေ့ အကုန်
တွန်းလေ။ ။ဤအနုလောမပစ္စနိက်၌ အနုလောမ
ခံသည့် ပစ္စည်းကား ပစ္စာဇာတပစ္စည်းမှတစ်ပါး နှစ်ဆဲ့သုံးပစ္စည်း
ရသည်။ ။ပစ္စနိက်ခံသည့် ပစ္စည်းကား ဟေတု အဓိပတိ ပုရေ
ဇာတပစ္စာဇာတ အာသေဝန ကမ္မ ဝိပါက ဈာန် မဂ္ဂ ဝိပုယုတ္တ
ဤဆယ်ပစ္စည်းတည်း။ ဤဆယ်ပစ္စည်းကို ပစ္စယုပ္ပန္န မကုန်သော
ကြောင့် ရသည်။

ဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏပစ္စယာ အဓိပတိပစ္စယာ အနန္တရ
ပစ္စယာ သမနန္တရပစ္စယာ သဟဇာတပစ္စယာ အညမညပစ္စယာ
နိဿယပစ္စယာ ဥပနိဿယပစ္စယာ နပုရေဇာတေ တီဏိ။၏။
အရကား အရူပဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ အဓိပတိ
တရားကိုယ် ကြဉ်သော လောဘမူ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ
အရူပ ကုသိုလ် အရူပကြိယာ အထက်မဂ် သုံးခု ဖိုလ်လေးခု နာ
မက္ခန္ဓာ။ ။အဓိပတိသို့ လိုက်၍ သာဓိပတိပင်။ အနုလောမက
ခံသည်ကို နှလုံးသွင်း၍ အကုန် ဟောလေ။ ။ဟေတု။လ။ ပုရေ
ဇာတပစ္စယာ နာသေဝနေ တီဏိ။၏။ ။ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌
အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ် ကြဉ်သော
လောဘမူ ဒေါသမူ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ပဋ္ဌမဇော ဖိုလ်
လေးခု နာမက္ခန္ဓာ။ ။၏။ ။ဤ၌လည်း ပုရေဇာတသို့ လိုက်၍
ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ သာဓိပတိဇောရသည်ကို နှလုံးသွင်း၍ အကုန်
ဟော။ ။အာသေဝနတိုင်အောင် တည်လျှင်လည်း ပဉ္စဝေါကာရ
ဘုံ၌ သာဓိပတိ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာ ဒုတိယာဒိဇော
ရသည်။ ။ပဋိစ္စဝါရအတိုင်းတွင် ရုပ်ကိုချန်၍ နာမ်သက်သက်ကို
ဟောရသည်သာထူးသည်။ ။ပစ္စည်းအနုလောမ ပစ္စနိက်ပြီး၏။

ပစ္စနိယာနုလောမသင်္ချာဝါရ

ပစ္စည်း အနုလောမပစ္စနိက်ကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌
 ပစ္စည်းပစ္စနိယာနုလောမကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံ့သော်လည်း။
 ပဋိစ္စဝါရ အတိုင်းစစ်။ နဟေတုမူ အာရမ္မဏဒုကဉ် မောဟမူဒွေး၌
 မောဟကြည့်သော သဟိတ် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။
 ဤတရားတို့သည် အာရမ္မဏ ပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာဖြစ်၍
 နဟေတု ပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်သောကြောင့် နဟေတု
 ပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌ ဟေတုပစ္စယာ
 အာရမ္မဏေ တီဏိ။ နဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာဖြစ်၍ အာ
 အာရမ္မဏ ပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်သော တရားကား မရှိ။
 ထို့ကြောင့် ပစ္စနိက်၌ နဟေတုပစ္စယာ နာရမ္မဏေ အစရှိသည်ဖြင့်
 မဟောရသတည်း။ ။ နဟေတု အာရမ္မဏ ပစ္စည်းနှစ်ပါး၏ ပစ္စ
 ယုပ္ပန္နဓမ္မမဖြစ်သော တရားကား မရှိ။ ထို့ကြောင့် အနုလောမ
 ပစ္စနိက်၌ ဟေတုပစ္စယာနာရမ္မဏေ အစရှိသည်ဖြင့် မဟောရ
 သတည်း။ ။ မောဟမူဒွေး၌ မောဟ အဟိတ် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ
 နာမက္ခန္ဓာလေးပါး ဤတရားတို့သည် နဟေတုအာရမ္မဏပစ္စည်း
 နှစ်ပါး၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိယာနုလောမ၌
 နဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏေ ဒွေ။ ။ ။ အနန္တရ အစရှိသော
 ပစ္စည်းကို နည်းတူတွန်းလေ။ ။ ဤဝါရ၌ ပစ္စနိက်ခံသည့် ဟေတု
 အဓိပတိစသော နာမ်တရားမကုန်သော ဆယ်ပစ္စည်း။ ။ အနု
 လောမခံသည့် ပစ္စာဇာတ ပစ္စည်းမှတစ်ပါး နှစ်ဆယ့်သုံးပစ္စည်း
 တည်း။

နဟေတု နာဓိပတိပစ္စယာ အာရမ္မဏေ ဒွေ။ ။ ဒုကအတိုင်း
 ပင်။ နဟေတု နာဓိပတိ ပုရေဇာတ ပစ္စယာ အာရမ္မဏေ ဒွေ။
 အရကား အရူပဘုံ၌ မောဟမူဒွေး၌ မောဟ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း
 အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ နဟေတု နာဓိပတိ
 နပုရေဇာတ နပစ္စာဇာတ နာသေဝနပစ္စယာ အာရမ္မဏေ ဒွေ။
 အရကား အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မောဟမူ ပဌမဇော၌ရှိသော

မောဟ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။
ဒွေ။ ။နဟေတု နာဓိပတိ နပုရေဇာတ နပစ္စာဇာတ နာသေဝန
နကမ္မပစ္စယာ အာရမ္မဏေ ဧကံ။ ။အရကား အရူပဘုံ၌ မနော
ဒွါရာဝဇ္ဇန်း၌ ရှိသော စေတနာ။ ဧကံ။ ။၏။ ။နဝိပါက နမဂ္ဂ
နဝိပ္ပယုတ္တတိုင်အောင် တည်သော်လည်း အရူပဘုံ၌ မနောဒွါရာ
ဝဇ္ဇန်း စေတနာပင် ရသည်။ ။နဟေတုမူ ဒုကာဒိပြီး၏။

နာဓိပတိပစ္စယာ ဟေတုယာတိဏိ။ လည်း၍တွန်း၍ အာရမ္မ
ဏေ တိဏိ။ အရကား အဓိပတိတရားကိုယ်။ အဓိပတိ ပစ္စည်းကို
မရသောအခါ အကုသိုလ်ဒွါဒသ အဟိတ်ကြိယာ မဟာကုသိုလ်
မဟာကြိယာ လောကီဝိပါက ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ လေး
ပါး။တိဏိ။၏။။ပဋိစ္စဝါရက ဆိုရိုးအရကောက် အတိုင်းတွင် ရုပ်ကို
ချန်၍ ဒုကတိကအစရှိသည်တို့ကို အကုန်ဟောလေ။ ။နပုရေဇာတ
နပစ္စာဇာတ နာသေဝန နကမ္မ နဝိပါက နဇျာန နမဂ္ဂ နဝိပ္ပ
ယုတ္တမူ ဒုကာဒိ တို့ကိုလည်း ပဋိစ္စဝါရက ဆိုရိုး အရကောက်
အတိုင်းတွင် ရုပ်ကိုချန်၍ အကုန်ဟောလေ။ ။ပစ္စည်းပစ္စနိယာ
နုလောမပြီးပြီ။ ။သံသဋ္ဌဝါရ ပြီး၏။ ။သမ္ပယုတ္တ ဝါရသည်
သံသဋ္ဌနှင့်တူပြီ။

ပဉ္စာဝါရ

အနုလောမဝိဘင်္ဂဝါရ ဟေတုပစ္စည်း

သမ္ပယုတ္တဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ ပဉ္စာဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုပဉ္စာဝါရ၌ တုံ့သော်လည်း ပစ္စည်းအနုလုံ ပစ္စည်းပစ္စနိက် ပစ္စည်းအနုလောမ ပစ္စနိက် ပစ္စည်း ပစ္စနိယာ နုလောမအားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ပစ္စည်းအနုလုံကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုပစ္စည်း အနုလုံ၌ တုံ့သော်လည်း ဝိဘင်္ဂဝါရ သင်္ချာဝါရအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဝိဘင်္ဂ ဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုဝိဘင်္ဂဝါရ၌ တုံ့သော်လည်း ဟေတုပစ္စည်း၏ ဝိဘင်္ဂဝါရ အစရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆဲ့လေးပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဟေတုပစ္စည်း၏ ဝိဘင်္ဂဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုဟေတုပစ္စည်း၏ ဝိဘင်္ဂဝါရ၌ တုံ့သော်လည်း ကုသလပဒ အကုသလပဒ အဗျာကတပဒအားဖြင့် သုံးပါးအပြား ရှိ၏။ ထိုတွင် ကုသလပဒကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံ့သော်လည်း ကုသလပဒါ ဝသာန အဗျာကတပဒါဝသာန ကုသလာဗျာကတပဒါ ဝသာနအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထို တွင် ကုသလပဒါဝသာနကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံ့သော်လည်း ဝိမိ အနုဝါဒအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဝိမိကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ကုသလော ကုသလသ

ဟောဟန်ကား ကုသလောဓမ္မော ကုသလသမ္မောယ ဟေတု ပစ္စယေန ပစ္စယော ဟူသည်တည်း။ ဝိမိကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အနုဝါဒကိုဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ကုသလာ ဟေတု သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော ဟူသည်တည်း။

၄၀၁။ ကုသလော၊ အပြစ်မရှိကောင်းသော အကျိုးကို ပေးခြင်း လက္ခဏာရှိသော။ ဓမ္မော နိဿတ္တနိဇ္ဇိဝ သဘာဝေါ၊ သတ္တလည်း မဟုတ် ဇိဝလည်း မဟုတ်သော သဘောတရားသည်။ ကုသလဿ၊ အပြစ်မရှိ ကောင်းကျိုးကိုပေးခြင်းလက္ခဏာရှိသော။ ဓမ္မဿ နိဿတ္တနိဇ္ဇိဝ သဘာဝဿ၊ သတ္တလည်းမဟုတ် ဇိဝလည်း မဟုတ်သော သဘောတရားအား။ ဟေတုပစ္စယေန၊ ဟေတုပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ကုသလော၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဟေတု၊ တို့သည်။ သမ္ပယုတ္တကာနံ၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ ကုသိုလ် ကေဝိသ စေတသိက်အဋ္ဌတိံသ နာမက္ခန္ဓာတို့အား။ ဟေတုပစ္စယေန၊ ဟေတုပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၊ ဤ။

အဓိပ္ပာယ်ကား ကုသိုလ်ဓမ္မသည် ကုသိုလ်ဓမ္မအား ဟေတုသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ အဘယ်သို့ကျေးဇူးပြုသနည်းဟူမူကား ကုသိုလ် ကေဝိသ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ စိတ္တက္ခဏ တခုတခု၌ ရှိသော အလောဘသည်။ အဒေါသ သည်။ အမောဟသည်။ အလောဘအဒေါသသည်။ အလောဘအမောဟသည်။ အဒေါသအမောဟသည်။ အလောဘအဒေါသအမောဟသည် သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာအား ဟေတုသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။

ကုသလော ဓမ္မော ကုသလဿဓမ္မဿ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော ဝိဝိပါဠိတော်ပါဠိ၌ ကုသလော ဓမ္မော ဟူသော ကတ္တာပုဒ်၏အရကား သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာအား တပ်သော ကုသိုလ် ကေဝိသ။စေ။ အဋ္ဌတိံသ စိတ္တက္ခဏ တခုတခု၌ရှိသော ဒွိဟိတ်ဖြစ်အံ့ အလောဘအဒေါသ၊ တိဟိတ်ဖြစ်အံ့ အလောဘ အဒေါသ အမောဟ ဤဟိတ် နှစ်ပါး သုံးပါး ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။ကုသလဿ ဓမ္မဿ ဟူသော သမ္ပဒါနိပုဒ်၏အရကား ကုသိုလ်ကေဝိသ။စေ။အဋ္ဌတိံသ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။ဟေတုပစ္စယေန ဟူသော ကရိုဏ်းပါဠိ၏

အရကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား တပ်သော ကုသိုလ်ဟိတ် သုံးပါး ဖြစ်အံ့ တပြိုင်နက် ယထာရဟ တပ်ကောင်းသော ဟေတု အဓိပတိ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ၊ ဤဆယ်ပစ္စယသတ္တိတို့တွင် ဟေတုသတ္တိဟုဆိုအပ်သော သတ္တိဝိသေသရ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် အရကား ပဓာနအားဖြင့် ကတ္တားသာတည်း။

ခန္ဓဝါရကား ကုသလာဟေတု သမ္ပယုတ္တကံနံ ခန္ဓာနံ ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုဝါဒ ပါဠိတော်ပါဠိ၌ ဒွိဟိတ်ဖြစ်အံ့ ကုသလာဟေတု၏အရကို အလောဘယူ၍ သမ္ပယုတ္တကံနံခန္ဓာနံ ၏အရကို သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ယူ၍ တဝါရ။ ထို့အတူ အဒေါသ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာယူ၍ တဝါရ။ အလောဘ အဒေါသ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ယူ၍ တဝါရ။ တိဟိတ်ဖြစ်အံ့ ကုသလာ ဟေတု၏ အရကို အလောဘယူ၍ သမ္ပယုတ္တကံနံ ခန္ဓာနံ၏အရကို သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ယူ၍ တဝါရ။ ထို့အတူ အဒေါသ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာယူ၍ တဝါရ။ အမောဟ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာယူ၍ တဝါရ။ အလောဘ အဒေါသ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာယူ၍ တဝါရ။ အလောဘအမောဟ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ယူ၍ တဝါရ။ အဒေါသအမောဟ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ယူ၍ တဝါရ။ အလောဘအဒေါသ အမောဟသမ္ပယုတ္တခန္ဓာဟူ၍ တဝါရ။ ဤသို့ ဒွိဟိတ်ဖြစ်အံ့ သုံးဝါရ။ တိဟိတ်ဖြစ်အံ့ ခုနစ်ဝါရလျှင် သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာအား ဟေတုသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသော အဖြစ်ကို ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။

ပစ္စည်းတပ်ဟန်ကား လောကီစိတ်ကောသီတိ။ စေ။ ဧဗ္ဗပညာ သ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ ပညတ်ဟု ဆိုအပ်သော အာရုံခြောက်ပါးတို့တွင် တပါးပါးကို အာရုံပြု၍ မဟာကုသိုလ် ဉာဏဝိပဿနာပုဂ္ဂိုလ်တို့ထံ စိတ္တုပ္ပါဒ် ဖြစ်လိုလတ်သော် မိမိပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့် ဘူမိဇာတိ သမ္ပယုတ္တဓမ္မ သင်္ခါရ အာရုံအားဖြင့် တူသော ဘဝင် ကောနဝီသ တို့တွင် တခုခုသည် မိမိပဋိသန္ဓေစိတ်၏ အာရုံနှင့်တူသော ကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိ နိမိတ်အားဖြင့် သုံးပါးတို့တွင် တပါးပါးကို

အာရုံပြု၍ ဘဝင်္ဂစလန ဘဝင်္ဂပစ္ဆေဒဟု ဘဝင်္ဂကိစ္စဖြစ်၍ ချုပ်၏။
 ထို့နောင် လောကီစိတ်ဧကာသီတိ။စေ။ ဒွေပညာသ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ
 ပညတ် ဟု ဆိုအပ်သော အာရုံခြောက်ပါးတို့တွင် တပါးပါးကို
 အာရုံပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ထို့နောင် မဟာကုသိုလ် ဉာဏ
 ဝိပဿနာလေးခုတို့တွင် တခုခုသည် ဇောကိစ္စခုနစ်ကြိမ် ဖြစ်၍
 ချုပ်၏။ ထို့နောင် ဝိဘူတာရုံဝိထိဖြစ်အံ့ တဒါရုံဧကာဒသတို့တွင်
 တခုခုသည် တဒါရုံကိစ္စ နှစ်ကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင် ကမ
 ဘဝင် တဆယ်တို့တွင် တခုခုသည် ဘဝင်ကိစ္စ ဖြစ်ထိုက်သရွေ
 ဖြစ်၏။ အဝိဘူတာရုံ ဝိထိဖြစ်အံ့ ဘဝင် ဧကုနဝီသတို့တွင် တခုခု
 သည် ဘဝင်ကိစ္စဖြစ်ထိုက်သရွေဖြစ်၏။

ထိုသို့ဖြစ်သောအခါ အနုဝါဒ ပါဠိတော်ပါဌ၌ ကုသလာ
 ဟေတု၏အရဖြစ်သော မဟာကုသိုလ် ဉာဏဝိပဿနာ ပဌမဇော
 အစရှိသော စိတ္တက္ခဏတခုခုရှိသော အလောဘကို အဒေါသကို
 အလောဘအဒေါသကို ပစ္စည်း၏အဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍ ဝိမိဋ္ဌ
 ကုသလောဓမ္မော ဟု အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဌ၌ သမ္ပယုတ္တကာနံ
 ခန္ဓာနံ၏ အရဖြစ်သော သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာကို ပစ္စယုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့်
 ယူတော်မူ၍ မိမိ၌၎င်း။ ကုသလသမ္ပယုတ္တ ဟု ဤဟိတ် တပါး
 နှစ်ပါးသည် သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား ဟေတုသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသော
 အဖြစ်ကို ဟေတုပစ္စယေနပစ္စယောဟု ဟောတော်မူ၏။

မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်ဖြစ်အံ့ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တ
 ဖိုလ်ကြည့်သော စိတ်ရှစ်ဆဲ့ ခုနစ်ခု။စေ။ ဒွေပညာသ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ
 နိဗ္ဗာန်ပညတ်ဟု ဆိုအပ်သော အာရုံခြောက်ပါးတို့တွင် တပါးပါး
 ကို အာရုံပြု၍ မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်ဇော ဝိထိစိတ္တုပ္ပါဒ်
 ဖြစ်လိုလတ်သော် မိမိ။လ။ ဘဝင်္ဂစလန ဘဝင်္ဂပစ္ဆေဒ။ ထို့နောင်
 အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ကြည့်သော စိတ်ရှစ်ဆဲ့ခုနစ်ခု။စေ။ ဒွေ
 ပညာသ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ နိဗ္ဗာန် ပညတ်ဟု ဆိုအပ်သော အာရုံ
 ခြောက်ပါးတို့တွင် တပါးပါးကို အာရုံပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း
 ထို့နောင် မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ် လေးခုတို့တွင် တခုခု

သည် ဇောကိစ္စခုနစ်ကြိမ်ဖြစ်၍ချုပ်၏။ ထို့နောင် ဝိဘူတာရုံဝိထိ
 ဖြစ်အံ့ တဒါရုံကောဒသတို့တွင် တခုခုသည် တဒါရုံကိစ္စ နှစ်ကြိမ်
 ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင် ကာမဘဝင်တဆယ်တို့တွင် တခုခုသည်
 ဘဝင်ကိစ္စဖြစ်ထိုက်သရွေ့ဖြစ်၏။ အဝိဘူတာရုံ ဝိထိဖြစ်အံ့ ဘဝင်
 ကောနဝိသတို့တွင် တခုခုသည် ဘဝင်ကိစ္စ ဖြစ်ထိုက်သရွေ့ဖြစ်၏။

ထိုသို့ ဖြစ်သောအခါ အနုဝါဒ ပါဠိတော်ပါဠိ၌ ကုသလာ
 ဟေတု၏ အရဖြစ်သော မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ် ပဌမဇော
 အစရှိသော စိတ္တက္ခဏတခုတခု၌ရှိသော အလောဘကို၊ အဒေါသ
 ကို၊ အမောဟကို၊ အသေဒဘ အဒေါသကို၊ အလောဘ အမောဟ
 ကို၊ အဒေါသ အမောဟကို၊ အလောဘ အဒေါသ အမောဟကို
 ပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍ ဝိမိ၌ ကုသလောဓမ္မောဟုအနုဝါဒ
 ပါဠိတော် ပါဠိ၌ သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ၏ အရဖြစ်သော သမ္ပ
 ယုတ္တ ခန္ဓာကို ပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်ဖြင့်ယူတော်မူ၍ ဝိမိ၌လည်းကောင်း
 ကုသလာသ ဓမ္မသာဟု ဤဟိတ်တပါး နှစ်ပါး သုံးပါးသည် သမ္ပ
 ယုတ္တ ခန္ဓာအား ဟေတုသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသော အဖြစ်ကို
 ဟေတု ပစ္စယေနပစ္စယောဟု ဟောတော်မူ၏။

ဤနည်းကိုမှီ၍ မဟာဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် လောကုတ္တရာကုသိုလ်တို့ကို
 ရာသီစုကအတိုင်းချလေ။

ကုသလော အဗျာကတဿ

ကုသလ ပဒါဝသာနကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌
 အဗျာကတ ပဒါဝသာနကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း
 ဝိမိ အနုဝါဒအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဝိမိကိုရှေးဦးစွာ
 ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ကုသလောဓမ္မော အဗျာက
 တဿ ဓမ္မဿ ဟေတုပစ္စယေနပစ္စယော ဟူသည်တည်း။ ။ဝိမိကို
 ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အနုဝါဒကို ဟောတော်မူ၏။
 ဟောဟန်ကား ကုသလာ ဟေတု စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံဟေတု
 ပစ္စယေန ပစ္စယော ဟူသည်တည်း။

ကုသလော၊သော။ ဓမ္မော၊ သည့်။ အဗျာကတဿ၊ သော။
 ဓမ္မဿ၊အာ။ ဟေတုပစ္စယေန၊ဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊
 သည့်။ ဟောတိ၊၏။ ကုသလော၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဟေတု၊
 ဟိတ်တို့သည်။ စိတ္တ သံမုဋ္ဌာနာနံ၊ ကုန်သော။ ရူပါနံ၊ ရုပ်
 တို့အား။ ဟေတုပစ္စယေန၊ဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊သည်။
 ဟောတိ၊၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား ကုသိုလ် ဓမ္မသည် အဗျာကတဓမ္မအား ဟေတု
 သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ အဘယ်သို့ ကျေးဇူးပြုသနည်းဟူမူကား
 ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ ကုသိုလ် ဧကဝီသ၊စေ။ အဋ္ဌ
 တိံသ စိတ္တက္ခဏ တခုတခု၌ ရှိသော အလောဘသည်။ အဒေါသ
 သည်။ အမောဟသည်။ အလောဘ အဒေါသသည်။ အလောဘ
 အမောဟသည်။ အဒေါသ အမောဟသည်။ အလောဘ အဒေါသ
 အမောဟသည် စိတ္တဇရုပ်အားဟေတုသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။

ဝိဓိပါဠိတော်ပါဠိ၌ ကုသလောဓမ္မော ဟူသော ကတ္တဿပုဒ်၏
 အရကား စိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သော
 အခါ ကုသိုလ် ဧကဝီသ၊စေ။ အဋ္ဌတိံသ စိတ္တက္ခဏ တခုတခု၌
 ရှိသော ဒွိဟိတ်ဖြစ်အံ့ အလောဘ အဒေါသ။ တိဟိတ်ဖြစ်အံ့
 အလောဘ အဒေါသ အမောဟ ဤဟိတ်နှစ်ပါး သုံးပါးပစ္စည်း
 တရားရ၏။ အဗျာကတဿ ဓမ္မဿ ဟူသော သမ္ပဒါနပုဒ်၏ အရ
 ကား ကုသိုလ်ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ဟေတု
 ပစ္စယေန ဟူသော ကရိုဏ်းပါဠိ၏ အရကား စိတ္တဇရုပ်အား
 တပ်သော ကုသိုလ်ဟိတ်သုံးပါးဖြစ်အံ့ တပြိုင်နက်ယထာရဟ တပ်
 ကောင်းသော ဟေတု အဓိပတိ သဟဇာတ နိဿယ ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ
 ဝိပုယုတ္တ အတ္တိ အဝိဂတ ဤကိုးပစ္စယ သတ္တိတို့တွင် ဟေတုသတ္တိ
 ဟုဆိုအပ်သော သတ္တိဝိသေသရ၏။

ဝီထိကို ကုသလ ပဒါဝသာနအတိုင်းချလေ။ အနုဝါဒ၌ သမ္ပ
 ဒါနကို စိတ္တဇရုပ် ယူသည့် သာထူးသည်။

ကုသလော ကုသလာ ဗျာကတံသ

အဗျာကတပဒါ သောနကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ကုသလာ ဗျာကတ ပဒါဝသာနကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံ သော်လည်း ဝိမိ အနုဝါဒအားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဝိမိကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ကုသလော ဓမ္မော ကုသလာသမ္မ အဗျာကတသမ္မ ဓမ္မဿ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော ဟူသည်တည်း။ ဝိမိကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အနုဝါဒကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ကုသလာ ဟေတု သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနုဇ္ဈရူပါနံ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယောဟူသည်တည်း။

သမ္ပယုတ္တကာနံ၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာနုဇ္ဈ၊ ခန္ဓာတို့ အားလည်းကောင်း။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ၊ စိတ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်း ရှိကုန်သော။ ရူပါနုဇ္ဈ၊ ရုပ်တို့အားလည်းကောင်း။ ဟေတု ပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား ကုသိုလ် ဓမ္မသည် ကုသိုလ်အဗျာကတ ဓမ္မ အား ဟေတုသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ အဘယ်သို့ ကျေးဇူးပြု သနည်းဟူမူကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ ကုသိုလ် ကေ ဝိသ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ စိတ္တက္ခဏ တခုတခု၌ ရှိသော အလောဘသည်။လ။ အလောဘ အဒေါသ အမောဟသည် သမ္ပ ယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်တို့အား ဟေတုသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူး ပြုပေ၏။

ဝိမိပါဠိတော် ပါဠိ၌ ကုသလောဓမ္မော ဟူသောကတ္တားပုဒ်၏ အရကား သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ ကုသိုလ် ကေဝိသ၊စေ။အဋ္ဌတိံသ စိတ္တက္ခဏ တခုတခု၌ရှိသော ဒွိဟိတ်ဖြစ်အံ့ အလောဘ အဒေါသ။ တိဟိတ် ဖြစ်အံ့ အလောဘ အဒေါသ အမောဟ။ ဤဟိတ် နှစ်ပါး သုံးပါး ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။ကုသလာသမ္မ အဗျာကတသမ္မ ဓမ္မဿ ဟူသော သမ္ပဒါန်ပုဒ်၏ အရကား ကုသိုလ် ကေဝိသ၊စေ။ အဋ္ဌ

တိံသ သံဗုဒ္ဓယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။ဟေတု ပစ္စယေန ဟူသော ကရိုဏ်းပါဠိ၏ အရ်ကား သံဗုဒ္ဓယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရတို့၌ ဖြစ်သောအခါ ကုသိုလ် ဟိတ် သုံးပါးဖြစ်အံ့ တပြိုင်နက် ယထာရဟ တပ်ကောင်းသော ဟေတု အဓိပတိ သဟဇာတ နိဿယ ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ အတ္ထိ အဝိဂတ ဣရိပစ္စယသတ္တိတို့တွင် ဟေတု သတ္တိဟု ဆိုအပ်သော သတ္တိ ပိသေသရ၏။

အမှာ ပစ္စည်းတပ်ဟန်ပီထိုကို ကုသလပဒါဝသာနက အတိုင်း ဆိုလေ။ ။ကုသိုလ်လည်းဖြစ် အများကတလည်း ဖြစ်၍ ဤနှစ်ပါး စုံသောကြောင့် ပဉ္စဝေါကာရသာ။ စတုဝေါကာရ မရသင့်။

အကုသလော အကုသလသ

ကုသလပဒကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အကုသလ ပဒကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုအကုသလပဒ၌ တုံသော်လည်း အကု သလပဒါဝသာန အများကတ ပဒါဝသာန အကုသလော ဗျာကတ ပဒါဝသာနအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အကုသလပဒါ ဝသာနကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား အကု သလော ဓမ္မော အကုသလသ။လ။ယော။

အကုသလော၊ အပြစ်နှင့်တကွ မကောင်းသော အကျိုးကို ပေးခြင်း လက္ခဏာရှိသော။ ဓမ္မော၊သည်။ အကုသလသ၊သော။ ဓမ္မသ၊အား။ ဟေတုပစ္စယေန၊ဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၊၏။ အကုသလော၊ ကုန်သော။ ဟေတု၊ တို့သည်။ သံဗုဒ္ဓယုတ္တကာနံ၊ သံဗုဒ္ဓယုတ် ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ အကုသိုလ် ခွါဒသ မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟကြည့်သော စေတသိက် သတ္တဝီသ နာမက္ခန္ဓာတို့အား။ ဟေတုပစ္စယေန၊ဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊သည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား အကုသိုလ် မွေသည် အကုသိုလ်မွေအား ဟေတု သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ ။အဘယ်ကဲ့သို့ ကျေးဇူးပြုသနည်း ဟူမူကား အကုသိုလ်ဒွါဒသ။စေ။ သတ္တဝီသ စိတ္တက္ခဏတခုတခု၌ ရှိသော လောဘမူဖြစ်အံ့ လောဘမောဟ။ဒေါသမူဖြစ်အံ့ ဒေါသ မောဟ။ မောဟမူဖြစ်အံ့ မောဟ။ ဤဟိတ်တပါး နှစ်ပါးသည် အကုသိုလ် ဒွါဒသ မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြဉ်သော။စေ။ သတ္တ ဝီသ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား ဟေတု သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။

ဝိဝိပါဠိတော်ပါဌ်၌ အကုသလော မွေဟူသော ကတ္တား ပုဒ်၏ အရကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား တပ်သော အကုသိုလ် ဒွါ ဒသ စေတသိက်သတ္တဝီသံ စိတ္တက္ခဏတခုတခု၌ရှိသော လောဘမူ ဖြစ်အံ့ လောဘ မောဟ။ဒေါသမူဖြစ်အံ့ ဒေါသ မောဟ။မောဟမူ ဖြစ်အံ့ မောဟ။ဤဟိတ်တပါး နှစ်ပါး ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။အကုသ လသံ မွေသဟူသော သမ္ပဒါန်ပုဒ်၏အရကား အကုသိုလ်ဒွါဒသ မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြဉ်သော။စေ။ သတ္တဝီသသမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။ဟေတု ပစ္စယေနဟူသော ကရိုဏ်းပါဌ်၏ အရကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားတပ်သော အကုသိုလ် ဟိတ်သုံးပါး ဖြစ်အံ့ တပြိုင်နက် တပ်ကောင်းသော ဟေတု သဟဇာတ အည မည နိဿယ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ ဤခုနှစ်ပစ္စယ သတ္တိ တို့တွင် ဟေတု သတ္တိဟု ဆိုအပ်သော သတ္တိဝိသေသရ၏။ ။ထို သုံးပါးတို့တွင် အရကား ပဓာနအားဖြင့် ကတ္တားသံဘတည်း။

ခန္ဓဝါရကား အကုသလာ ဟေတု သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုဝါဒပါဠိတော် ပါဌ်၌ လောဘမူ ဖြစ်အံ့ အကုသလာဟေတု၏အရကို လောဘယူ၍ သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ၏ အရကို သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာယူ၍ တဝါရ။ ထို့အတူ မောဟ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာယူ၍ တဝါရ။ လောဘ မောဟ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာယူ၍ တဝါရ။ဒေါသမူဖြစ်အံ့ အကုသလာ ဟေတု၏ အရကို ဒေါသယူ၍ သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ၏အရကို သမ္ပယုတ္တခန္ဓာယူ၍ တဝါရ။ ထို့ အတူမောဟသမ္ပယုတ္တခန္ဓာယူ၍ တဝါရ။ဒေါသ မောဟ သမ္ပယုတ္တ

ခန္ဓာယူ၍ တဝါရ။မောဟမူဖြစ်အံ့ အကုသလာ ဟေတု၏ အရကို
မောဟယူ၍ သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ၏အရကို သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာယူ၍
တဝါရ။ ဤသို့ လောဘမူဖြစ်အံ့ သုံးဝါရ။ဒေါသမူဖြစ်အံ့ သုံးဝါရ။
မောဟဖြစ်အံ့ တဝါရလျှင် သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား ဟေတု သတ္တိဖြင့်
ကျေးဇူးပြုပေ၏။

ပစ္စည်းတပ်ဟန်ကား လောကီစိတ် ဧကာသီတိ။စေ။ဒွေပညာ
သ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ နိဗ္ဗာန် ပညတ် ဟုဆိုအပ်သော အာရုံခြောက်
ပါးတို့တွင်တပါးပါးကို အာရုံပြု၍ အကုသိုလ်ဇောဝိတိစိတ္တုပ္ပါဒ်
ဖြစ်လိုလတ်သော် မိမိပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့်တူသော ဘဝင်ဧကေနဝိသ
တို့တွင် တခုခုသည်။လ။ ဘဝင်စလန ဘဝင်ပစ္စေဒ။ ထို့နောင်
လောကီစိတ် ဧကာသီတိ။လ။ အာရုံခြောက်ပါးတို့တွင် တပါးပါး
ကိုအာရုံပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ထို့နောင် အကုသိုလ်စိတ်ဒွါဒသ
တို့တွင် တခုခုသည် ဇောကိစ္စခုနစ်ကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင်
ဝိဘူတာရုံဝိတိဖြစ်အံ့ တဒါရုံကောဒသတို့တွင် တခုခုသည် တဒါရုံ
ကိစ္စနှစ်ကြိမ်။ ထို့နောင် ကာမဘဝင်။ အဝိဘူတာရုံဝိတိဖြစ်အံ့
ဘဝင်ဧကေနဝိသတို့တွင် တခုခုသည် ဘဝင်ကိစ္စဖြစ်ထိုက်သရွေ
ဖြစ်၏။

ထိုသို့ဖြစ်သောအခါ အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ အကုသလာ
ဟေတု၏ အရဖြစ်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသ ပဌမဇောအစရှိသော
စိတ္တက္ခဏတခုတခု၌ရှိသော လောဘမူဖြစ်အံ့ လောဘ မောဟ။
ဒေါသမူဖြစ်အံ့ ဒေါသ မောဟ။မောဟမူဖြစ်အံ့ မောဟကိုပစ္စည်း
အဖြစ်ဖြင့် ယူထော်မူ၍ ဝိမိဋ္ဌ အကုသလောဓမ္မောဟု အနုဝါဒ
ပါဠိတော်ပါဠိ၌ သမ္ပယုတ္တကာနံခန္ဓာနံ၏ အရဖြစ်သောသမ္ပယုတ္တ
ခန္ဓာကို ပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်ဖြင့်ယူထော်မူ၍ ဝိမိဋ္ဌလည်းကောင်း အကု
သလာဓမ္မောဟု ဤဟိတ်တပါး နှစ်ပါးသည် သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ
အား ဟေတုသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသောအဖြစ်ကို ဟေတုပစ္စယေန
ပစ္စယောဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။

အကုသလော အမျာကတဿ

အကုသလပဒါဝသာနကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အမျာကတပဒါဝသာနကို။၏။ ဟောဟန်ကား အကုသလော ဓမ္မော အမျာကတဿဓမ္မဿဟေတု။လ။ ယော ဟူသည်တည်း။ အနက်လွယ်ပြီ။

အဓိပ္ပာယ်ကား အကုသိုလ် ဓမ္မသည် အမျာကတ ဓမ္မအား ဟေတုသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ အဘယ်သို့ ကျေးဇူးပြုသနည်း ဟူမူကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ စေ။ သတ္တဝီသ စိတ္တက္ခဏံ တခုတခု၌ရှိသော လောဘမူဖြစ်အံ့ လောဘ မောဟ။ဒေါသမူဖြစ်အံ့ ဒေါသ မောဟ။မောဟမူဖြစ်အံ့ မောဟ။ ဤဟိတ်တပါး နှစ်ပါးသည် စိတ္တဇရုပ်အား ဟေတု သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။

ဝိဝိပါဠိတော်ပါဠိ၌အကုသလောဓမ္မောဟူသော ကတ္တာပုဒ်၏ အရ်ကား စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သော အခါအကုသိုလ်ဒွါဒသ။စေ။သတ္တဝီသစိတ္တက္ခဏံတခုတခု၌ရှိသော လောဘမူဖြစ်အံ့ လောဘ မောဟ။ဒေါသမူဖြစ်အံ့ ဒေါသ မောဟ။ မောဟမူဖြစ်အံ့ မောဟ။ ဤဟိတ်တပါး နှစ်ပါး ပစ္စည်းတရား ရ၏။ အမျာကတဿ ဓမ္မဿဟူသော သမ္ပဒါနိပုဒ်၏ အရ်ကား အကုသိုလ်ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ဟေတု ပစ္စယေနဟူသော ကရိုဏ်းပါဠိ၏အရ်ကား စိတ္တဇရုပ်အားတပ် သော အကုသိုလ် ဒွါဒသ၌ရှိသော ဟိတ်သုံးပါးဖြစ်အံ့ တပြိုင် နက်တပ်ကောင်းသော ဟေတု သဟဇာတ နိဿယ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ ဤခြောက်ပစ္စယံသတ္တိတို့တွင် ဟေတုသတ္တိဟု ဆိုအပ်သော သတ္တိဝိသေသရ၏။ထိုသုံးပါးတို့တွင်အရ်ကား ပဓာ နအားဖြင့် ကတ္တာပုဒ်သတည်း။ ခန္ဓဝါရယူပြီ။

အကုသလောအကုသလာဗျာကတဿ

အဗျာကတ ပဒါဝသာနကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အကုသလာဗျာကတပဒါဝသာနကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား အကုသလောဓမ္မော အကုသလဿစ အဗျာကတဿစ ဓမ္မဿ။လ။ ယော။ ။အနက်အဓိပ္ပါယ် လွယ်ပြီ။

ဝိဝိပါဠိတော်ပါဠိ၌ အကုသလောဓမ္မောဟူသော ကတ္တားပုဒ်၏အရကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အကုသိုလ်ဒွါဒဿ စေတသိက် သတ္တဝီသစိတ္တက္ခဏတခုတခု၌ရှိသော လောဘမူဖြစ်အံ့ လောဘ မောဟ။ ဒေါသမူဖြစ်အံ့ ဒေါသ မောဟ။ မောဟမူဖြစ်အံ့ မောဟ။ ဤဟိတ်တပါး နှစ်ပါး ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါန်ပုဒ်၏အရကား အကုသိုလ်ဒွါဒဿ မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြဉ်သော။ဇေ။ သတ္တဝီသ။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ဟေတုပစ္စယေနဟူသော ကရိုဏ်းပါဠိ၏အရကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော အကုသိုလ် ဟိတ်သုံးပါးဖြစ်အံ့ တပြိုင်နက် တပ်ကောင်းသော ဟေတု သဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတ ဤငါးပစ္စယသတ္တိတို့တွင် ဟေတုပစ္စယသတ္တိဟု ဆိုအပ်သော သတ္တိပိသေသရ၏။ ခန္ဓဝါရဆိုမြို့။ ဝိထိကိုလည်းချမြို့။

အဗျာကတော အဗျာကတဿ

အကုသလပဒကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ အဗျာကတပဒကိုဟောတော်မူ၏။ ထိုအဗျာကတပဒသည် အဗျာကတပဒါဝသာနအားဖြင့် တပါးသာတည်း။ ဝိဝိ အနုဝါဒအားဖြင့်ကား နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ။ထိုတွင် ဝိဝိကိုရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား အဗျာကတော ဓမ္မော အဗျာကတဿဓမ္မဿ ဟေတုပစ္စယေနပစ္စယော ဟူသည်တည်း။ ။ဝိဝိကိုဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အနုဝါဒကိုဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်

ကား ဝိပါကဿကတော ကြိယဿကတော ဟေတု သမ္ပယုတ္တ
 တကာနံခန္ဓာနံ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနန္ဓရူပါနံဟေတုပစ္စယေနပစ္စယော။
 ပဋိသန္ဓိက္ခဏော ဝိပါကဿကတော ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံခန္ဓာနံ
 ကဋတ္တာစ ရူပါနံ ဟေတုပစ္စယေနပစ္စယော ဟူသည်တည်း။ ။
 အနက်လွယ်ပြီ။

အဓိပ္ပာယ်ကား အများကတံဓမ္မသည် အများကတ ဓမ္မအား
 ဟေတုသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ အဘယ်သို့ ကျေးဇူးပြုသနည်း
 ဟူမူကား ပဝတ္တိအခါ သဟိတ်ဝိပါက် ဧကဝိသ သဟိတ်ကြိယာ
 သတ္တရသ စိတ္တက္ခဏတခုတခုရှိသော ဒွိဟိတ်ဖြစ်အံ့ အလောဘ
 အဒေါသ။ တိဟိတ်ဖြစ်အံ့ အလောဘ အဒေါသ အမောဟ
 သည် သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား၎င်း သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အား
 လည်းကောင်း ဟေတုသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။

ပဋိသန္ဓေအခါ စတုဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေလေးခုရှိသော ဟိတ်
 သုံးပါးသည် သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား။ ပဉ္စဝေါကာရ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ
 တေရသ၌ရှိသော ဟိတ်နှစ်ပါး သုံးပါးသည် သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ
 ကဋတ္တာရုပ်တို့အား ဟေတုသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။

ဝိဝိပါဠိတော်ပါဠိ၌ အများကတသည် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေအား
 ဖြင့်နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ပဝတ္တိအခါအများကတော
 ကတ္တားကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားလည်းကောင်း သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ
 စိတ္တဇရုပ်အားလည်းကောင်း တပ်သော သဟိတ်ဝိပါက် ဧက
 ဝိသ သဟိတ်ကြိယာ သတ္တရသ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ စိတ္တက္ခ
 ဏတခုတခုရှိသောဒွိဟိတ်ဖြစ်အံ့ အလောဘ အဒေါသ။ တိဟိတ်
 ဖြစ်အံ့ အလောဘ အဒေါသ အမောဟ။ ဤဟိတ်နှစ်ပါး သုံးပါး
 ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။ အများကတဿဓမ္မဿ ဟူသော သမ္ပဒါန
 ပုဒ်၏အရကား သဟိတ်ဝိပါက် ဧကဝိသ သဟိတ်ကြိယာသတ္တ
 ရသ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စ
 ယုပ္ပန် တရားရ၏။ ။ ဟေတုပစ္စယေန ဟူသော ကရိုဏ်းပါဠိ

၏အရကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားလည်းကောင်း သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ
 စိတ္တဇရုပ် အားလည်းကောင်း တပ်သောဝိပင်္ဂါကကြိယာဟိတ်သုံး
 ပါးဖြစ်အံ့ တပြိုင်နက် ယထာရဟတပ်ကောင်းသော ဟေတု အဓိ
 ပတိ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပင်္ဂါက ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ သမ္ပ
 ယုတ္တ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ ဤတဆဲ့နှစ် ပစ္စယ သတ္တိတို့တွင်
 ဟေတုသတ္တိဟုဆိုအပ်သော သတ္တိဝိသေသရ၏။ ။ထိုသုံးပါး
 တို့တွင် အရကား ပဓာနအားဖြင့် ကတ္တားသာတည်း။ ခန္ဓဝါရ
 ကားဆိုမြဲ။

ပစ္စည်းတပ်ဟန်ကား ကာမစိတ်စတုပညာသ စေတသိက်ဋ္ဌေ
 ပညာသ ရုပ်အဋ္ဌဝိသဟု ဆိုအပ်သော အာရုံခြောက်ပါးတို့တွင်
 တပါးစါးကိုအာရုံပြု၍မဟာဝိပင်္ဂါဘဝင်ကိစ္စ တဒါရုံကိစ္စ ဖြစ်လို
 လသော် မိမိပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့်တူသော မဟာဝိပင်္ဂါဘဝင် ရှစ်ခု
 တို့တွင် တခုခုသည် ကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ်အားဖြင့် သုံးပါး
 တို့တွင် တပါးပါးကို အာရုံပြု၍ ဘဝင်စလန ဘဝင်ပစ္စေဒ။
 ထို့နောင် ကာမစိတ်စတုပညာသးလ။ အာရုံပြု၍ မနေးဒွါရာ
 ဝဇ္ဇန်း။ ထို့နောင် ကာမဇော တခုယုတ်သုံးဆယ်တို့တွင် တခုခု
 သည် ဇောကိစ္စခုနစ်ကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင် မဟာဝိပင်္ဂါ
 ရှစ်ခုတို့တွင် တခုခုသည် တဒါရုံကိစ္စနှစ်ကြိမ်။ ထို့နောင် မဟာ
 ဝိပင်္ဂါ ရှစ်ခုတို့တွင် တခုခုသည် ဘဝင်ကိစ္စ ဖြစ်ထိုက်သရွေ
 ဖြစ်၏။

ထိုသို့ဖြစ်သောအခါ အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ဝိပင်္ဂါကဿဗျာက
 တာ ဟေတု၏အရဖြစ်သော မဟာဝိပင်္ဂါဘဝင်တဒါရုံ စိတ္တက္ခဏ
 တခုတခုရှိသော ဒွိဟိတ်ဖြစ်အံ့ အလောဘ အဒေါသ။ တိဟိတ်
 ဖြစ်အံ့ အလောဘ အဒေါသ အမောဟ။ ဤဟိတ်နှစ်ပါးသုံးပါး
 ကို ပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍ ဝိစိဋ္ဌအဗျာကတော ဓမ္မောဟု
 အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌သမ္ပယုတ္တကာနိခန္ဓာနိ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနဉ္စ
 ရူပါနိ၏အရဖြစ်သော သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်ကို ပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်
 ဖြင့် ယူတော်မူ၍ဝိစိဋ္ဌ လည်းကောင်း အဗျာကတဿဓမ္မဿဟု

ဤဟိတ်နှစ်ပါး သုံးပါးသည် သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်တို့အား ဟေတုသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူး ပြုသောအဖြစ်ကို ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယောဟုဟောတော်မူ၏။

စုတိကိစ္စတပ်ဟန်ကို ရာသီစုက မရဏာသန္တ ဝိထိကိုမှီ၍ချ လေ။ ။မဟာကြိယာ မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ မဟဂ္ဂုတ်ဝိပါက် လော ကုတ္တရာဝိပါက်တို့ကိုလည်း ရာသီစုကအတိုင်း ချလေ။

ပဋိသန္ဓေအခါ - အများကတော့ကတ္တားကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ အားလည်းကောင်း သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ကုတ္တရာရုပ် အားလည်း ကောင်း တပ်သော သဟိတ်ပဋိသန္ဓေသတ္တရသ။စေ။ ပဉ္စတိံသ စိတ္တက္ခဏာဘခုတခု၌ရှိသော ဗြဟိတ်ဖြစ်အံ့ အလောဘ အဒေါသ။ တိဟိတ်ဖြစ်အံ့ အလောဘ အဒေါသ အမောဟ။ ဤဟိတ်နှစ်ပါး သုံးပါးပစ္စည်းတရားရ၏။ ။အများကတသံ ဓမ္မဿဟူသော သမ္ပဒါနိပုဒ်၏အရကား သဟိတ်ပဋိသန္ဓေသတ္တရသ။ စေ။ ပဉ္စ တိံသ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ကုတ္တရာရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။ ဟေတုပစ္စယေနဟူသော ကရိုဏ်းပါဠိ၏အရကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ အားလည်းကောင်း သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ကုတ္တရာရုပ် အားလည်း ကောင်း တပ်သော သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ သတ္တရသ၌ရှိသော ဟိတ် သုံးပါးဖြစ်အံ့ တပြိုင်နက် ယထာရဟတပ်ကောင်းသော ဟေတု သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက ဣန္ဒြိယံ မဂ္ဂ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိအဝိဂတဤတဆဲ့တပစ္စယသတ္တိတို့တွင် ဟေတုသတ္တိဟုဆိုအပ် သော သတ္တိဝိသေသရ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် အရကား ပဓာန အားဖြင့် ကတ္တားသာတည်း။ ခန္ဓဝါရကား ယုမြိ။

ပစ္စည်းတပ်ဟန်ကား ကာမတဆဲ့တဘုံမှစတော်၍ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၌ ဖြစ်လတ္တံ့သောပုဂ္ဂိုလ်အား တဒါရုံနောင်စုတိ။ ဇော နောင်စုတိ။ ဘဝင်နောင် စုတိအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထို သုံးပါးတို့တွင် တဒါရုံနောင်စုတိဖြစ်ဟန်ကား ထင်ရှားရှိသော ဘဝမှ ရွှေ့လျှောသောအားဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ အဆုံးစုတိဖြစ်လို လသော်မိမိပဋိ။လ။ကာမဘဝင်တဆယ်တို့တွင် တခုခုသည်ဘဝင်

စလနံ ဘဝဂုံပစ္ဆေဒ။ ထို့နောင် ကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ်အား
 ဖြင့် သုံးပါးတို့တွင် တပါးပါးကိုအာရုံပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း
 မရဏာသန္ဓဇော ငါးကြိမ် တဒါရုံကိစ္စ နှစ်ကြိမ် ဖြစ်၍ချုပ်၏။
 ထို့နောင် ကာမစုတိတဆယ်တို့တွင် တခုခုသည် ကံ ကမ္မနိမိတ်
 ဂတိနိမိတ်။လ။စုတိကိစ္စတကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင် အဝိဇ္ဇာ
 နုသယသည် ခြံရံအပ်သော တဏှာနုသယလျှင် မူလရှိသော
 သင်္ခါရဟုဆိုအပ်သော ဇနကကံသည်ဖြစ်စေအပ်သော မိမိနှင့်သမ္ပ
 ယုတ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့သည် ခြံရံ၍ယူအပ်သော မိမိနှင့်
 တကွနက်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့၏ တည်ရာဖြစ်၍ပြဋ္ဌာန်းသော
 ရှေ့နောက်ဖြစ်သော ဘဝအထူးကို တစပ်ယည်းကဲ့သို့ စပ်တတ်
 သော မဟာဝိပင်္ဂါ ပဋိသန္ဓေရှစ်ခုတို့တွင် တခုခုသည် မနောဒွါရ
 ဖြင့် မရဏာသန္ဓဇောသည် ယူအပ်သော ကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိ
 နိမိတ်အားဖြင့် သုံးပါးတို့တွင် တပါးပါးကိုအာရုံပြု၍ ပဋိသန္ဓေ
 ကိစ္စတကြိမ်သာဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင် ဘဝင်တဆဲ့ငါးကြိမ်
 တဆဲ့ခြောက်ကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင် ဘဝသစ်ဟု ဆိုအပ်
 သော မဟာဝိပင်္ဂါ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်ကိုအာရုံ
 ပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း ဘဝသစ်၌ ပြင်းစွာတတ်တတ်သော ဘဝ
 နိကန္တိ လောဘာဇော ခုနစ်ကြိမ်။ ထို့နောင် မဟာဝိပင်္ဂါ ရှစ်ခု
 တို့တွင် တခုခုသည် ဘဝင်ကိစ္စဖြစ်ထိုက်သရွေ့ဖြစ်၏။

ထိုသို့ဖြစ်သောအခါ အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ဝိပင်္ဂါကဗျာက
 တာဟောတု၏အရဖြစ်သော မဟာဝိပင်္ဂါပဋိသန္ဓေစိတ္တက္ခဏတခု
 တခုရှိသော ဒွိဟိတ်ဖြစ်အံ့ အလောဘ အဒေါသ။ တိဟိတ်
 ဖြစ်အံ့ အလောဘ အဒေါသ အမောဟ။ ဤဟိတ်နှစ်ပါးသုံးပါး
 ကို ပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍ ဝိစိဋ္ဌအဗျာကတောဓမ္မောဟု
 အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ သမ္ပယုတ္တကာနံခန္ဓာနံ ကဋတ္တာစရူပါ
 နံ၏အရဖြစ်သော သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်တို့ကို ပစ္စယုပ္ပန်
 အဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍ ဝိစိဋ္ဌ လည်းကောင်း အဗျာကတဿ
 ဓမ္မဿဟု ဤဟိတ်နှစ်ပါး သုံးပါးသည် သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ကဋတ္တာ

ရုပ်ဘို့အား ဟောတုသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသော အဖြစ်ကို ဟောတု ပစ္စယေန ပစ္စယောဟု ဟောတော်မူ၏။

အမှာ ရူပအရူပဘုံမှ စုတေ၍ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၌ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝီထိ။ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံမှ စုတေ၍ ရူပအရူပဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝီထိ။ ရူပအရူပဘုံအချင်းချင်း၌ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ဝီထိကို ရာသီစုကဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းအတိုင်းချလေ။

ဆဝါရ၌ ပစ္စယုပ္ပန်ကိုပဋ္ဌာနအားဖြင့် ဟောတော်မူသည်။ ဤပဋ္ဌာနဝါရ၌ ပစ္စည်းကိုပဋ္ဌာနအားဖြင့် ဟောတော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် ကုသလောကား ပစ္စည်းတည်း။ ကုသလဿကား ပစ္စယုပ္ပန်တည်း။ ထိုကုသလဿဟူသော သမ္ပဒါနိပုဒ်၏အရကို ဆဝါရ၌ ပဋိစ္စဝါရ သဟဇာတဝါရ သံသဋ္ဌဝါရ သမ္ပယုတ္တဝါရဖြစ်အံ့ ကုသလေန ကုသလံ၌ ဟောအပ်၏။ ပစ္စယဝါရ နိဿယဝါရ ဖြစ်အံ့ ကုသလေနကုသလံ။ အဗျာကတေနကုသလံ။ အဗျာကတေနကုသလံဗျာကတံ၌ တစိတ်။ ကုသလံဗျာကတေနကုသလံ။ ကုသလံဗျာကတေန ကုသလံဗျာကတံ၌ တစိတ်။ ဤငါးချက်ကိုထုတ်၍ ဟောအပ်၏။

ကုသလောအဗျာကတသံ၌ ကုသလောကားပစ္စည်း။ အဗျာကတဿကား ပစ္စယုပ္ပန်တည်း။ ထိုအဗျာကတသံ၏အရဖြစ်သော ပစ္စယုပ္ပန်စိတ္တဇရုပ်ကို ဆဝါရ၌ ပဋိစ္စဝါရသဟဇာတဝါရဖြစ်အံ့ ကုသလေန အဗျာကတံ။ အကုသလံဗျာကတေန အဗျာကတံ။ ဤနှစ်ချက်ကိုထုတ်၍ ဟောအပ်၏။

ပစ္စယဝါရ နိဿယဝါရဖြစ်အံ့ ကုသလေန အဗျာကတံ။ ကုသလံဗျာကတေန အဗျာကတံ။ ကုသလံဗျာကတေန ကုသလံဗျာကတံ၌ တစိတ်။ ဤသုံးချက်ကို ထုတ်၍ဟောအပ်၏။ ။ အကုသလ ပဒ အဗျာကတပဒတို့၌လည်း ဤနည်းတို့ရှိ၍ ကြံလေ။ ပစ္စယနိဗ္ဗေသဝါရ၌ကဲ့သို့ ဟောတူ ဟောတုသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံဟု

ဟောတော်မူဘဲ ဟောတုသမ္ပယုတ္တကာနိဗ္ဗာနံဟု ခန္ဓသဒ္ဓါနှင့်
 ဟောတော်မူအပ်လေသနည်း။ ။ပဋိစ္စဝါရ အစရှိသော ဝါရ
 တို့၌ ခန္ဓာ၏အစွမ်းအားဖြင့် ပစ္စယုပ္ပန္နဒေသနာကို ဟောတော်
 မူအပ်၏။ ထိုသို့ဟောတော်မူသောအစဉ်အားဖြင့် ဤပဉ္စဝါရ၌
 လည်း ဒေသနာကိုဟောတော်မူအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မာနံဟု
 ဟောတော်မူဘဲ ခန္ဓာနံဟုဟောတော်မူအပ်၏။ပဋိစ္စအစရှိသော
 ဝါရတို့၌အဘယ်ကြောင့် ခန္ဓာအားဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သနည်း
 ဟူမူကား မရောရှက်သောအားဖြင့် ခွဲဝေခြင်းကို ပြအံ့သောငှါ
 ဟောတော်မူအပ်၏။ ။ဧကံဓမ္မံပဋိစ္စံ သေသဓမ္မာအစရှိသည်ဖြင့်
 ဟောတော်မူသည်ရှိသော် ခွဲဝေခြင်းဝိသေသမဖြစ် ရောရှက်သည်။
 ခန္ဓသဒ္ဓါနှင့် ဟောတော်မူမှ ခွဲဝေခြင်း ဝိသေသ ဖြစ်သည်ဟုလို
 သည်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ပဋိစ္စဝါရာဒီသုဝါခန္ဓဝသေန
 ပစ္စယုပ္ပန္နဒေသနာ အာရုဋ္ဌာတိ တေနေဝါနုက္ကမေန ဣဓာတိအာရု
 ဋ္ဌာတိ။ တသ္မာ ပနေတေသု ဧဝံ အာရုဋ္ဌာတိ အသံကရတော
 ဝိဘာဂံဒဿနတ္ထံ အစရှိသည်ကို မိန့်အပ်ပြီ။ ။ဟောတုပစ္စည်း၏
 ဝိဘာဂံဝါရပြီး၏။

အာရမ္မဏပစ္စည်း

ဟောတုပစ္စည်း၏ ဝိဘာဂံဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြား
 မှ၌ အာရမ္မဏပစ္စည်း၏ ဝိဘာဂံဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌
 တုံသော်လည်း ကုသလပဒ။ အကုသလပဒ။ အဗျာကတပဒအား
 ဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ကုသလပဒကို ရှေးဦးစွာဟော
 တော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း ကုသလပဒါဝသာနံ။ အကုသ
 လပဒါ ဝသာနံ။ အဗျာကတပဒါ ဝသာနံအားဖြင့် သုံးပါး
 အပြားရှိ၏။ထိုတွင် ကုသလပဒါဝသာနံကို ရှေးဦးစွာဟောတော်
 မူ၏။ထို၌တုံသော်လည်း ဝိမိ အနုဝါဒအားဖြင့်နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။
 ထိုတွင် ဝိမိကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။

ကုသလော ကုသလဿ

ဟောဟန်ကား ကုသလောဓမ္မော ကုသလဿဓမ္မဿ အာရမ္မဏပစ္စယေနပစ္စယော ဟူသည်တည်း။ ဝိစိကိုဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ အနုဝါဒကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ဒါနံ ဒတွာ။ လ။ ပုစ္စယောဟူသည်တည်း။

၄၀၄။ ကုသလော၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ဓမ္မော၊ သည်။ ကုသလဿ၊ သော။ ဓမ္မဿ၊ အား။ အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဒါနံဒေယျဓမ္မံ၊ လှူအပ်သောဒါနဝတ္ထုကို။ ဒတွာစဇိတွာ၊ စွန့်၍။ တနည်းကား။ ဒါနံ၊ လှူကြောင်းဖြစ်သော ဒါနစေတနာကို။ ဒတွာပရိယောဒါပေတွာ ဝိသုဒ္ဓိကတွာ၊ စင်ကြယ်ခြင်းကိုပြု၍။ တံ၊ ထိုပရိစ္ဆာဂစေတနာဝိသောဓနစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ဆင်ခြင်၏။

သီလံ ပဉ္စင်ဒသင်္ဂဝသေနနိစ္စသီလံ၊ ပဉ္စင်ဒသင်္ဂသီလအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်သော နိစ္စသီလကို။ သမာဒိယိတွာ ဂဏိတွာ၊ ကောင်းစွာယူဦးဆောက်တည်ဦး၍။ တံ၊ ထိုပဉ္စင်သီလဒသင်္ဂသီလအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်သော နိစ္စသီလကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ဆင်ခြင်၏။

ဥပေါသထကမ္မံ၊ ဥပုသ်နေ့၌ သုံးအပ်သော အဋ္ဌင်္ဂဥပုသ်ကို။ ကတွာ၊ ဆောက်တည်ပြီး၍။ တံ၊ ထို အဋ္ဌင်္ဂဥပေါသထစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ။

ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ သုစိဏ္ဏာနိ၊ ကောင်းစွာအလေ့အကျက် ပြုအပ်ကုန်ပြီးသော ဒါနသီလ အဋ္ဌင်္ဂဥပေါသထ စေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်တို့ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ။

ဈာနာ၊ ဈာန်မှ။ ဝုဋ္ဌဟိတွာ၊ ထ၍။ ဈာနံ၊ ဈာန်ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ သေက္ခာ၊ သေက္ခဟုဆိုအပ်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဝေဝါကြာဘုံ၊ သောတာပတ္တိမဂ် ရှေးဝေဝါကြ

ဘုကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တိ၊ ဆင်ခြင်ကုန်၏။ ဤ၌ ဖြစ်ကိုမဟုတ်ထား
 သည်။ သေက္ခာ၊ သေက္ခဟုဆိုအပ်ကုန်သော သကဒါဂါမ် အနာ
 ဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဝေါဒါနံ၊ သကဒါဂါမ်မိမိ အနာဂါမ်မိမိ
 ရှေးဝေါဒါနံကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တိ၊ ဆင်ခြင်ကုန်၏။ သေက္ခာ၊ သေက္ခ
 ဟုဆိုအပ်သော သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့
 သည်။ မဂ္ဂါ၊ မိမိရသောမဂ်မှ။ ပုဋ္ဌဟိတွာ၊ ထ၍။ မဂ္ဂံ၊ မိမိရအပ်
 သောမဂ်တရားကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တိ၊ ကုန်၏။ သေက္ခာဝါ၊ သေက္ခ
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း။ ပုထုဇ္ဇနာဝါ၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း။
 ကုသလံ၊ တေဘူမကကုသိုလ်ကို။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စံဇုတိ၊ အနိစ္စဟူ
 ၍၎င်း။ ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခံဇုတိ၊ ဒုက္ခဟူ၍လည်းကောင်း။ အနတ္တတော
 အနတ္တံဇုတိ၊ အနတ္တဟူ၍လည်းကောင်း။ တနည်းကား။ အနိစ္စတော
 အနိစ္စဝသေန၊ အနိစ္စအစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဒုက္ခတော
 ဒုက္ခဝသေန၊ ဒုက္ခအစွမ်းအားဖြင့် လည်းကောင်း။ အနတ္တတော
 အနတ္တဝသေန၊ အနတ္တအစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝိပဿန္တိ၊
 ကုန်၏။

သေက္ခာဝါ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ပုထုဇ္ဇနာဝါ၊ တို့သည်
 လည်းကောင်း။ စေတောပရိယက္ခဏေန၊ သူတပါးတို့၏စိတ်ကိုပိုင်း
 ခြား၍သိသော စေတောပရိယ အဘိညာဉ်ဖြင့်။ ကုသလစိတ္တ
 သမဂီဿ၊ ကုသိုလ် စိတ်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။
 ဇာနန္တိ၊ သိကုန်၏။ အာကာသာနဉ္စာယတန ကုသလံ၊ ဤဘဝ
 ရှေးဘဝ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်ဘူးသော အာကာသာနဉ္စာယတန
 ဟူသော ကုသိုလ်သည်။ ဝိညာဏဉ္စာယတန ကုသလဿ၊ ဖြစ်ဆဲ
 သော ဝိညာဏဉ္စာယတနကုသိုလ်အား။ အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ ဖြင့်။
 ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အာကိဉ္စညာယ
 တန ကုသလံ၊ ဤဘဝ ရှေးဘဝ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်ဘူးသော
 အာကိဉ္စညာယတန ကုသိုလ်သည်။ နေဝသညာ နာသညာယတန
 ကုသလဿ၊ ဖြစ်ဆဲသော နေဝသညာ နာသညာယတန ကုသိုလ်
 အား။ အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ -ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

ကုသလာ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဣဒ္ဓိဝိဗည္ဇဏဿစ၊ ဣဒ္ဓိဝိဗည္ဇဏ်အားလည်းကောင်း။ စေတောပရိယ ဉ္ဇဏဿစ၊ စေတောပရိယ ဉ္ဇဏ်အားလည်းကောင်း။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာ နုဿတိ ဉ္ဇဏဿစ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ဉ္ဇဏ်အားလည်းကောင်း။ ယထာကမ္မုပဂ ဉ္ဇဏဿစ၊ ယထာကမ္မုပဂ ဉ္ဇဏ်အားလည်းကောင်း။ အနာဂတံသ ဉ္ဇဏဿစ၊ အနာဂတံသ ဉ္ဇဏ်အားလည်းကောင်း။ အာရမ္မဏ ပစ္စယေန၊ အာရမ္မဏ ပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။

အမှာ ခါတဗ္ဗန္တိဒါနံ၊ ဒေယျဓမ္မဒါနဝတ္ထု ရစေ။ ဒီယတိ၊ တောယာတိဒါနံ၊ ဒါနစေတနာ ရစေ။ ကုသလာ ခန္ဓာ ဣဒ္ဓိဝိဗည္ဇဏဿ အစရှိသည်ကား ဓမ္မဓိဋ္ဌာန် ဒေသနာ။ စေတောပရိယဉ္ဇဏေန အစရှိသည်ကား ပုဂ္ဂလ ဓိဋ္ဌာန်ဒေသနာ။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ကုသလာ ခန္ဓာ ဣဒ္ဓိဝိဗည္ဇဏဿာတိ အာဒိဟိ ပုဂ္ဂလံ အနာမသေတွာ မွေဝသေန ဒသေတိ၊ တေနေ ဝေတ္ထ ဟေဋ္ဌာ ဂဟိတမ္ပိစေတောပရိယဉ္ဇဏံ ပုန ဝတ္ထံဟု မိန့်အပ်ပြီ။

အဓိပ္ပာယ်ကား ကုသိုလ်ဓမ္မသည် ကုသိုလ်ဓမ္မအား အာရမ္မဏ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ အဘယ်သို့ ကျေးဇူးပြုသနည်းဟူမူ ကား။ အန္တပါန အစရှိသော ဒါတဗ္ဗဝတ္ထုတို့ကိုလှူပြီး၍ ပရိစ္စာဂ စေတနာ ဝိသောနေ စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကို ဆင်ခြင်သောအခါ ပရိစ္စာဂ စေတနာ ဝိသောနေ စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်သည် ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ် အား အာရမ္မဏ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။

ပဉ္စင်သီလ ဒသင်္ဂသီလကို ဆောက်တည်ပြီး၍ ပဉ္စင်သီလ ဒသင်္ဂသီလစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကို ဆင်ခြင်သော အခါ ပဉ္စင်သီလဒသင်္ဂသီလစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ် သည် ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်အား အာရမ္မဏ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ အဋ္ဌင်္ဂ ဥပုသ်ကိုဆောက်တည်ပြီး၍ အဋ္ဌင်္ဂ ဥပေါ

သထ စေတနာပြုဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကို ဆင်ခြင်သောအခါ အဋ္ဌင်္ဂ ဥပေါသထ စေတနာ ပြုဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်သည် ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်အား အာရမ္မဏ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။

ရှေး၌ အလေ့အကျက် ပြုအပ်ကုန်ပြီးသော ဒါန သီလ အဋ္ဌင်္ဂ ဥပေါသထ စေတနာ ပြုဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကို ဆင်ခြင်သောအခါ ရှေး၌ အလေ့ အကျက် ပြုအပ်ကုန်ပြီးသော ဒါန သီလ အဋ္ဌင်္ဂဥပေါသထ စေတနာ ပြုဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်သည် ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်အား အာရမ္မဏ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် ဈာန်မှထ၍ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် ဈာန်ကို ဆင်ခြင်သောအခါ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် ဈာန်သည် ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်အား အာရမ္မဏ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။

သေက္ခဟု ဆိုအပ်သော သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သောတာပတ္တိမဂ် ရှေးဂေါတြဘူကို ဆင်ခြင်သောအခါ ဂေါတြဘူကိစ္စ တပ်သော ကာမကုသိုလ်သည် ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်အား ။လ။၏။ သေက္ခဟုဆိုအပ်သော သကဒါဂါမ် အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သကဒါဂါမ်မဂ် အနာဂါမ်မဂ် ရှေးဝေါဒါန်ကို ဆင်ခြင်သောအခါ ဝေါဒါန် ကိစ္စတပ်သော ကာမကုသိုလ်သည် ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်အား ။လ။၏။ သေက္ခဟု ဆိုအပ်သော သောတာပန် ။လ။ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့ရသောမဂ်မှထ၍ မိမိရသော မဂ်ကိုဆင်ခြင်သောအခါ မိမိရသော မဂ်သည်ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်အား အာရမ္မဏ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ သေက္ခ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တေဘူမိကကုသိုလ်ကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဟုဝိပဿနာပြုသောအခါ တေဘူမိက ကုသိုလ်သည် ဝိပဿနာ ပြုသော ကာမကုသိုလ်အား ။လ။၏။

သေက္ခ ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စေတောပရိယ အဘိညာဉ်ဖြင့် လွန်လေပြီးသော ခုနစ်ရက်မှစ၍ လာလတ္တံ့သော ခုနစ်ရက်

တိုင်အောင် ကာလသုံးပါး၌ တည်သော အရဟတ္တမဂ် ကြံ့သော သူတပါးတို့၏ ကုသိုလ်ဝိသကုပိုင်းခြား၍ သိသောအခါ သူတပါးတို့၏ ကုသိုလ်ဝိသသည် စေတောပရိယ ကုသိုလ် အဘိညာဉ်။ ထိုအဘိညာဉ်၏ နောက်၌ ဖြစ်ဘူးသော ကာမကုသိုလ်အား။လ။၏။ ဤဘဝ ရှေးဘဝ အဇ္ဈတ္တ သန္တာန်၌ ဖြစ်ဘူးသော အာကာသာ နန္ဒာယတန ကုသိုလ်သည် ဖြစ်ဆဲသော ။ ဝိညာဏဉ္စာယတန ကုသိုလ်အား ဤဘဝရှေးဘဝ အဇ္ဈတ္တ သန္တာန်၌ ဖြစ်ဘူးသော အာကိဉ္စညာယတနကုသိုလ်သည် ဖြစ်ဆဲသော နေဝသညာ နာသညာ ယတန ကုသိုလ်အား။လ။၏။ ပါဒက ဖြစ်သော ရူပါဝစရကုသိုလ် ပဉ္စမဇ္ဈာန်သည် ဣဒ္ဓိဝိကကုသိုလ် အဘိညာဉ်အား။ လွန်လေပြီးသော ခုနစ်ရက်မှစ၍ လာလတ္တံ့သော ခုနစ်ရက် တိုင်အောင် ကာလသုံးပါး၌ တည်သော အရဟတ္တမဂ် ကြံ့သော သူတပါးတို့ ကုသိုလ်ဝိသသည် စေတောပရိယကုသိုလ် အဘိညာဉ်အား။ ပုဗ္ဗေနိဝုတ္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တ မဂ်ကြံ့သော ကုသိုလ်ဝိသသည် ပုဗ္ဗေနိဝါသာ နုဿတိ ကုသိုလ် အဘိညာဉ်အား။ အတိတ်ဖြစ်သော လောကီ ကုသိုလ်ကံသည် ယထာကမ္မုပဂ ကုသိုလ် အဘိညာဉ်အား။ အနာဂတ် ဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ် ကြံ့သော ကုသိုလ်ဝိသသည် အနာဂတံသ ကုသိုလ် အဘိညာဉ်အား အာရမ္မဏသတ္တိ။လ။၏။ ဝိဝိပါဠိတော်ပါဠိ၌ ကုသလော ဓမ္မောဟူသော ကတ္တာပုဒ်၏ အရကား အရဟတ္တမဂ်ကြံ့သော ကုသိုလ်ဝိသ။စေ။ အဋ္ဌတိံသ ပစ္စည်း။၏။

ကုသလသံဓမ္မသု ဟူသော သမ္ပဒါန်ပုဒ်၏ အရကား မဟာ ကုသိုလ်ရှစ်ခု ဝိညာဏဉ္စာယတန ကုသိုလ် နေဝသညာ နာသညာ ယတနကုသိုလ် ဣဒ္ဓိဝိစ စေတောပရိယ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ယထာကမ္မုပဂအနာဂတံသကုသိုလ်အဘိညာဉ် ဝိရတိ အပ္ပမညာ ကြံ့သော။စေ။ တေတ္တိံသ နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ဤကား အကျဉ်းတည်း။

တနည်းကတ္တားပုဒ်၏ အရကား မဟာကုသိုလ် ဉာဏဝိပဿနာ
 စိတ်လေးခုအားတပ်သော လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ။ မဟာ
 ကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ် လေးခုအားတပ်သော အရဟတ္တမဂ်ကြည်
 သော ကုသိုလ်ဝိသ။ ဝိညာဏန္ဓာယတန ကုသိုလ်အား တပ်သော
 ဤဘဝ ရှေးဘဝ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်ဘူးသော အာကာသ
 နန္ဓာယတန ကုသိုလ်။ နေဝသညာ နာသညာယတန ကုသိုလ်အား
 တပ်သော ဤဘဝ ရှေးဘဝ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်ဘူးသော
 အာကိဉ္ဇညာ ယတန ကုသိုလ်။ ဣဒ္ဓိဝိကုသိုလ် အဘိညာဉ်အား
 တပ်သော ပါဒကဖြစ်သော ရူပါဝစရကုသိုလ် ပဉ္စမဗျာန်။ စေတော
 ပရိယကုသိုလ် အဘိညာဉ်အားတပ်သော လွန်လေပြီးသော ခုနစ်
 ရက်မှစ၍ လာလတ္တံ့သော ခုနစ်ရက်တိုင်အောင် ကာလသုံးပါး၌
 တည်သော အရဟတ္တမဂ်ကြည်သော သူတပါးတို့၏ ကုသိုလ်ဝိသ။
 ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ကုသိုလ် အဘိညာဉ်အား တပ်သော ပုဗ္ဗ
 နိဝုတ္တဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်ကြည်သော ကုသိုလ်ဝိသ။ ယထာ
 ကမ္မုပဂကုသိုလ် အဘိညာဉ်အား တပ်သော အတိတ် ဖြစ်သော
 လောကီကုသိုလ်ကံ။ အနာဂတံသ ကုသိုလ် အဘိညာဉ်အား တပ်
 သော အနာဂတ်ဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ် ကြည်သော ကုသိုလ်ဝိသ။
 စေ။ အဋ္ဌတံသ ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါန်ပုဒ်၏ အရကား
 ကောက်ငြို။ ။ အာရမ္မဏ ပစ္စယေနဟူသော ကရိုဏ်းပါဌ်၏ အရ
 ကား တပြိုင်နက် ယထာရဟ တပ်ကောင်းသော အာရမ္မဏ
 အာရမ္မဏာ အဓိပတိ အာရမ္မဏူပနိဿယ ဤသုံးပစ္စယတို့တွင်
 အာရမ္မဏသတ္တိဟု ဆိုအပ်သော သတ္တိဝိသေသရ၏။ ထိုသုံးပါး
 တို့တွင် အရကား ပဓာနအားဖြင့် ကတ္တားသာတည်း။

ဒါန်ဒတွာ တံ ပစ္စဝေက္ခတိဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနံ
 ဝါဒပါဠိတော်ပါဌ်၌ ဒါန်၏ အရကို အနုပါန အစရှိသော ဒါန
 ဝတ္ထု ဒါနစေတနာယူ၍၊ ဒတွာတံ၏ အရကို ပရိစ္စာဂ စေတနာ
 ဝိသောဓနစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ယူ၍၊ ပစ္စဝေက္ခတိ
 ၏အရကို ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်ယူ၍။ ပရိစ္စာဂ စေတနာ

ဝိသောဓန စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်သည် ဆင်ခြင်
 သော ကာမကုသိုလ်အား အာရမ္မဏ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။
 ပစ္စည်း တပ်ဟန်ကား အန္တ ပါန ဃရဝတ္ထ အစရှိသော ဒါန
 ဝတ္ထုကို လှူလိုလတ်သည်ရှိသော် ထိုဒါယကာ၏ပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့်
 တူသောစိတ်သည် ကံ။ ကမ္မနိမိတ်။ ဂတိနိမိတ်အားဖြင့် သုံးပါးတို့
 တွင် တပါးပါးကိုအာရုံပြု၍ ဘဝင်္ဂစလန ဘဝင်္ဂပစ္ဆေဒ ဟု ဘဝင်
 ကိစ္စဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင် အန္တ ပါန ဃရဝတ္ထ အစရှိသော ဒါန
 ဝတ္ထုကို ဆင်ခြင်တတ်သော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု
 တို့တွင် တခုခုသည် ဇောကိစ္စခုနစ်ကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင်
 ဝိဘူတာရုံဝီထိဖြစ်အံ့ တဒါရုံကိစ္စ နှစ်ကြိမ်။ ထို့နောင် ကာမဘဝင်
 ဖြစ်ထိုက်သရွေ့ဖြစ်၏။ အဝိဘူတာရုံ ဝီထိဖြစ်အံ့ ပဉ္စဝေါကာရ
 ဘဝင်တဆွဲငါးခုတို့တွင် တခုခုသည် ဘဝင်ကိစ္စ ဖြစ်ထိုက်သ
 ရွေ့ဖြစ်၏။ ဤဝီထိဝိတ္ထုပ္ပေါဒ်တို့ဖြင့် အန္တပါနအစရှိသော ဒါနဝတ္ထုကို
 လှူ၏။ ထို့နောင် ဒါနဝတ္ထုကို အာရုံပြု၍ တဒနုဝတ္ထက မနောဒွါရ
 ဝီထိတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

အန္တ ပါန ဃရဝတ္ထ အစရှိသော ဒါနဝတ္ထုကို လှူပြီးသော
 ဒါယကာသည် ပရိစ္ဆာဂစေတနာ ဝိသောဓန စေတနာ ပြဋ္ဌာန်း
 သော ကာမကုသိုလ်ကို ဆင်ခြင်လိုလတ်သော် မိမိပဋိသန္ဓေစိတ်
 နှင့်တူသောစိတ်သည် ကံ။ ကမ္မနိမိတ်။ ဂတိနိမိတ်အားဖြင့် သုံးပါး
 တို့တွင် တပါးပါးကို အာရုံပြု၍ ဘဝင်္ဂစလန ဘဝင်္ဂပစ္ဆေဒဟု
 ဘဝင်ကိစ္စဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင် ပရိစ္ဆာဂစေတနာ ဝိသောဓန
 စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကိုအာရုံပြု၍ မနောဒွါရာ
 ဝဇ္ဇန်း။ ထို့နောင် မဟာကုသိုလ် ရှစ်ခုတို့တွင် တခုခုသည် ဇော
 ကိစ္စခုနစ်ကြိမ်။ ထို့နောင် ဝိဘူတာရုံ ဝီထိဖြစ်အံ့ တဒါရုံကိစ္စ
 နှစ်ကြိမ်။ ထို့နောင် ကာမဘဝင်။ အဝိဘူတာရုံ ဝီထိဖြစ်အံ့ ပဉ္စဝေါ
 ကာရဘဝင် ဖြစ်ထိုက်သရွေ့ဖြစ်၏။ ထို့နောင် ပရိစ္ဆာဂစေတနာ
 ဝိသောဓနစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကို အာရုံပြု၍
 တဒနုဝတ္ထကမနောဒွါရဝီထိတို့သည် များစွာဖြစ်ကုန်၏။

ထိုသို့ဖြစ်သောအခါ ဒုတိယတံ၏ အရဖြစ်သော ပရိစ္ဆာဂ စေတနာ ဝိသောဓန စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကို ပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍၊ ဝိစိတ္တကုသလောဓမ္မောဟု အနုဝါဒ ပါဠိတော်ပါဠိ၌ ပစ္စဝေက္ခတိ၏ အရဖြစ်သော ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်ကို ပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍၊ ဝိစိတ္တလည်းကောင်း၊ ကုသလဿ ဓမ္မဿ ဟု ပရိစ္ဆာဂစေတနာ ဝိသောဓန စေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်သည် ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်အား အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသောအဖြစ်ကို အာရမ္မဏပစ္စယေနပစ္စယော ဟု ဟောတော်မူ၏။

သီလံ သမာဒိယိတွာ တံ ပစ္စဝေက္ခတိဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ သီလံ၏ အရကို ပဉ္စင်္ဂသီလ စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ဟူ၍၊ ပစ္စဝေက္ခတိ၏ အရကို ဆင်ခြင်သော မဟာကုသိုလ်ဟူ၍၊ ပဉ္စင်္ဂသီလစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်သည် ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်အား အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။

ပစ္စည်းတပ်ဟန်ကား ပါဏာတိပါတ အစရှိသောကံငါးပါးမှ ကြဉ်လိုလတ်သည်ရှိသော် မိမိပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့်တူသောစိတ်သည်။ လ။ ဘဝင်္ဂစလန ဘဝင်္ဂပစ္ဆေဒဟု ဘဝင်္ဂကိစ္စဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင် ပါဏာတိပါတမှ ကြဉ်သည်ဖြစ်အံ့ ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေကိုလည်းကောင်း၊ ထိုရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော အကုသိုလ် စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ဒေါသမူ မောဟမူ စိတ္တုပ္ပါဒ်။ ထိုစိတ္တုပ္ပါဒ်ကြောင့် ဖြစ်သော ကာယ ဝိညုတ်ကိုလည်းကောင်း၊ အာရုံပြု၍ ။ အဒိန္နာဒါနမှကြဉ်သည်ဖြစ်အံ့ သူ့ဥစ္စာကိုလည်းကောင်း။ ထိုဥစ္စာကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော အကုသိုလ် စေတနာပြဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ်ဒွါဒသစိတ္တုပ္ပါဒ်။ ထိုစိတ္တုပ္ပါဒ်ကြောင့် ဖြစ်သော ကာယ ဝိညုတ်ကို လည်းကောင်း၊ အာရုံပြု၍ ။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရမှ ကြဉ်သည်ဖြစ်အံ့ မာတုရက္ခိတ အစရှိသော မိန်းမကိုသော်လည်းကောင်း

ကောင်း။ ထိုမိန်းမကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော အကုသိုလ် စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူ မောဟမူ စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ထိုစိတ္တုပ္ပါဒ်ကြောင့် ဖြစ်သော ကာယဝိညတ်ကိုလည်းကောင်း အာရုံပြု၍ ။ မုသာဝါဒ မှ ကြည့်သည် ဖြစ်အံ့ မဟုတ်မမှန်သော ဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း။ ထိုမဟုတ်မမှန်သော ဝတ္ထုကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော အကုသိုလ် ခွါဒသ စိတ္တုပ္ပါဒ်။ ထိုစိတ္တုပ္ပါဒ်ကြောင့်ဖြစ်သော ကာယဝိညတ် ဝစီဝိညတ်ကိုလည်းကောင်း အာရုံပြု၍ ။ ။ သုရာမေရယ မဇ္ဇပမာ ဒဋ္ဌာနမှ ကြည့်သည်ဖြစ်အံ့ ယစ်မျိုးကိုလည်းကောင်း။ ထိုယစ်မျိုးကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော အကုသိုလ်စေတနာပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူ မောဟမူစိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ထိုစိတ္တုပ္ပါဒ်ကြောင့် ဖြစ်သော ကာယဝိညတ် ကိုလည်းကောင်း အာရုံပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း မဟာကုသိုလ် ရှစ်ခုတို့တွင် တခုခုသည် ဇောကိစ္စခုနစ်ကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့ နောင် ဝိဘူတာရုံဖြစ်အံ့ တဒါရုံကောဒသတို့တွင် တခုခုသည် တဒါရုံကိစ္စနှစ်ကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင် ဘဝင်ဖြစ်ထိုက်သရွေ ဖြစ်၏။ ဤစိတ္တုပ္ပါဒ်ဖြင့် ပါဏာတိပါတ အစရှိသော အမှုမှ ကြည့်၏။ ထို့နောင် ထိုကိုအာရုံပြု၍ ဖြစ်သော တဒနုဝတ္ထက မနောဒွါရဝီထိ ဖြစ်ထိုက်သရွေ ဖြစ်၏။ ။ ပါဏာတိပါတအစရှိသော အမှုမှ ကြည့်ပြီး သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပဉ္စင်သီလ စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမ ကုသိုလ်ကို ဆင်ခြင်လိုလတ်သော် မိမိပဋိသန္ဓေ။ သ။ ဘဝင်စလန ဘဝင်ပစ္စေဒဖြစ်၍ချုပ်၏။ ထို့နောင် ပဉ္စင်သီလစေတနာ ပြဋ္ဌာန်း သော ကာမကုသိုလ်ကို အာရုံပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း မဟာ ကုသိုလ်ရှစ်ခုတို့တွင် တခုခုသည် ဇောကိစ္စခုနစ်ကြိမ်ဖြစ်၍ချုပ်၏။ ထို့နောင် ဝိဘူတာရုံဝီထိဖြစ်အံ့ တဒါရုံကောဒသတို့တွင် တခုခု သည် တဒါရုံကိစ္စနှစ်ကြိမ်။ ထို့နောင် ကာမဘဝင်။ အဝိဘူတာရုံ ဝီထိဖြစ်အံ့ ကာမဘဝင်ဖြစ်ထိုက်သရွေ ဖြစ်၏။ ဤဝီထိစိတ္တုပ္ပါဒ် တို့ဖြင့် ပဉ္စင်သီလစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကိုဆင်ခြင် ၏။ ထို့နောင် ထိုအာရုံကိုအာရုံပြု၍ တဒနုဝတ္ထက မနောဒွါရဝီထိ ဖြစ်ထိုက်သရွေ ဖြစ်၏။

ထိုသို့ဖြစ်သောအခါ အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ သီလံသမာဒိယိတွာတံ၏အရဖြစ်သော ပဉ္စင်္ဂသီလစေတနာပြဋ္ဌာန်းသောကာမကုသိုလ်ကို ပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍။ ဝိစိန္တိ ကုသလောဓမ္မောဟု အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ မစ္စဝေက္ခတိ၏ အရဖြစ်သော ဆင်ခြင်သောအခါ ကာမကုသိုလ်ကို ပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍။ ဝိစိန္တိ၎င်း ကုသလဿ ဓမ္မဿဟု ပဉ္စင်္ဂသီလ စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမ ကုသိုလ်သည် ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်အား အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသော အဖြစ်ကိုအာရမ္မဏ ပစ္စယေန ပစ္စယောဟု ဟောတော်မူ၏။ ။ ဤဝိထိကား ပဉ္စင်္ဂသီလဘို့။

သီလံ သမာဒိယိတွာ တံ ပစ္စဝေက္ခတိဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ သီလံ သမာဒိယိတွာတံ၏အရကို ဒသင်္ဂသီလစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ယူ၍။ ပစ္စဝေက္ခတိ၏အရကို ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်ယူ၍။ ဒသင်္ဂသီလစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်သည် ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်အား အာရမ္မဏ။လ။၏။

ပစ္စည်းတပ်ဟန်ကား ပါဏာတိပါတအစရှိသော ကံဆယ်ပါးမှ ကြဉ်လိုလတ်သော် မိမိ။လ။ဘဝင်္ဂစလနဘဝင်္ဂပစ္စေဒ။ထို့နောင် ပါဏာတိပါတမှကြဉ်သည်ဖြစ်အံ့ ဆိုမြဲ။ အဒိန္နာဒါန ဆိုမြဲ။ ။ အဗြဟ္မစရိယမှကြဉ်သည်ဖြစ်အံ့ သူတော်ကောင်းတို့သည် စက်ဆုပ်အပ်သော မေထုန်အကျင့်ကို သော်၎င်း။ ထိုအကျင့်ကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော အကုသိုလ်စေတနာပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူ မောဟမူ စိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုလည်းကောင်း အာရုံပြု၍။ ။ မုသာဝါဒါဝိသုဏ်ဝါစာ ဖရုသဝါစာ သမ္ပပ္ပလာပ ဝါစာမှ ကြဉ်သည်ဖြစ်အံ့ လောဘမူ ဒေါသမူ မောဟမူ စိတ္တုပ္ပါဒ်။ သဝိညတ္တိ က ဝစီဘေဒ သဒ္ဓဟု ဆိုအပ်သော ဝစီဝိညတ်ကို လည်းကောင်း။ ထိုဝစီဝိညတ်ကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော အကုသိုလ်စေတနာပြဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ်ဒွါဒသ စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို လည်းကောင်း အာရုံပြု၍။ ။ သုရာမေရယ မဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနဆိုမြဲ။ ။ ဝိကာလဘောဇနမှ ကြဉ်သည်ဖြစ်အံ့

ဘောဇဉ်၌ တည်သော ရူပါရုံအစရှိသော အစိတ်အပေါင်းရုပ်ကို
လည်းကောင်း။ ထိုဘောဇဉ်၌တပ်သော လောဘာမုပ္ဖိန္ဒြာန်းသော
စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို လည်းကောင်း အာရုံပြု၍။ ။နစ္စ ဂီတ ဝါဒီတ
ဝိသုက ဒဿနမှကြဉ်သည်ဖြစ်အံ့ ကခြင်း သိခြင်း တီးမှုတ်ခြင်း
အစရှိသော ရူပါရုံ သဒ္ဓါရုံကိုလည်းကောင်း။ ထိုအာရုံ၌တပ်သော
လောဘာမုပ္ဖိန္ဒြာန်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုလည်းကောင်း အာရုံပြု၍။ ။
မာလာဂန္ဓ ဝိလေပန ဓာရဏ မဏ္ဍန ဝိဘူသနဋ္ဌာနမှ ကြဉ်သည်
ဖြစ်အံ့ နံသာပန်းအစရှိသည်တို့ဖြင့် ဆင်ယင်ခြင်းအစရှိသော ရူပါရုံ
ဂန္ဓာရုံ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံကိုလည်းကောင်း။ ထိုအာရုံ၌တပ်သော လောဘာ
မုပ္ဖိန္ဒြာန်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို လည်းကောင်းအာရုံပြု၍။ ဥစ္စာသယန
မဟာသယနမှကြဉ်သည်ဖြစ်အံ့ မြင့်သောနေရာ မြတ်သောနေရာ၌
တည်သော ရူပါရုံ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံကိုလည်းကောင်း။ ထိုအာရုံ၌တပ်သော
လောဘာမုပ္ဖိန္ဒြာန်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုသော်လည်းကောင်း အာရုံပြု၍
ဇာတရူပ ရဇတ ပဋိဂ္ဂဟဏမှ ကြဉ်သည်ဖြစ်အံ့ ထိုဇာတရူပ
ရဇတ၌တည်သော ရူပါရုံ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံကိုလည်းကောင်း ထိုအာရုံ
၌တပ်သော လောဘာမုပ္ဖိန္ဒြာန်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို သော်လည်း
ကောင်း အာရုံပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ။ ထို့နောင် မဟာကုသိုလ်
ရှစ်ခုတို့တွင် တခုခုသည် ဇောကိစ္စခုနစ်ကြိမ်။ ထို့နောင် ဝိဘူတာရုံ
ဝီထိဖြစ်အံ့ တဒါရုံ ကောဒဿတို့တွင် တခုခုသည် တဒါရုံကိစ္စ
ခုနစ်ကြိမ်။ ထို့နောင် ကာမဘဝင်။ အဝိဘူတာရုံဝီထိဖြစ်အံ့ ဘဝင်
ဖြစ်ထိုက်သရွေ့ဖြစ်၏။ ဤဝီထိစိတ္တုပ္ပါဒ် တို့ဖြင့် ပါဏာတိပါတ
အစရှိသော အမှုမှကြဉ်၏။ ထို့နောင် ထိုအာရုံကို အာရုံပြု၍
တဒနုဝတ္တက မနောဒွါရာဝီထိ ဖြစ်ထိုက်သရွေ့ဖြစ်၏။

ပါဏာတိပါတအစရှိသော အမှုမှကြဉ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်
ဒဿင်္ဂသီလစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကို ဆင်ခြင်လို
လတ်သော် မိမိပဋိသန္ဓေ။ လ။ ဘဝင်စလန ဘဝင်ပစ္စေဒဟု
ဘဝင်ကိစ္စဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင် ဒဿင်္ဂသီလစေတနာပြဋ္ဌာန်း
သော ကာမကုသိုလ်ကိုအာရုံပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ထို့နောင်

မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခုတို့တွင် တခုခုသည် ဇောကိစ္စခုနစ်ကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင် ဝိဘူတာရုံဝိထိဖြစ်အံ့ တဒါရုံကောဒသတို့တွင် တခုခုသည် တဒါရုံကိစ္စနှစ်ကြိမ်။ ထို့နောင် ကာမဘဝင်။ အဝိဘူတာရုံဝိထိဖြစ်အံ့ ဘဝင်ဖြစ်ထိုက်သရွေ့ဖြစ်၏။ ဤဝိထိစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့ဖြင့် ဒသင်္ဂသီလစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကိုဆင်ခြင်၏။ ထို့နောင် ထိုအာရုံကို အာရုံပြု၍ တဒနုဝတ္တက မနောဒွါရဝိထိတို့သည် ဖြစ်ထိုက်သရွေ့ဖြစ်ကုန်၏။

ထိုသို့ဖြစ်သောအခါ အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ သီလံ သမာဒိယိတွာ တံ၏အရဖြစ်သော ဒသင်္ဂသီလစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကိုပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍ ဝိစိန္တု ကုသလောဓမ္မောဟု။ အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ပစ္စဝေက္ခတိအရဖြစ်သော ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်ကို ပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍ ဝိစိန္တုလည်းကောင်း ကုသလဿဓမ္မဿဟု ဒသင်္ဂသီလစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်သည် ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်အား အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသောအဖြစ်ကို အာရမ္မဏပစ္စယေနပစ္စယောဟု ဟောတော်မူ၏။ ။ဤဝိထိကား ဒသင်္ဂသီလတို့။

ဥပေါသထကမ္မံ ကတွာ တံ ပစ္စဝေက္ခတိဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ဥပေါသထကမ္မံ ကတွာ တံ၏အရကို အဋ္ဌင်္ဂဥပေါသထ စေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ယူ၍။ ပစ္စဝေက္ခတိ၏အရကို ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်ယူ၍။ အဋ္ဌင်္ဂသီလ စေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်သည် ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်အား အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။

ပစ္စည်းတပ်ဟန်ကား ပါဏာတိပါတ်အစရှိသော ကံရှစ်ပါးမှ ကြဉ်လိုလတ်သည်ရှိသော် မိမိ။လ။ ဘဝင်္ဂစလန ဘဝင်္ဂပစ္စေဒ။ ထို့နောင် ပါဏာတိပါတ်ဆိုမြို့။ အဒိန္နာဒါနဆိုမြို့။ အမြုဟ္မစရိယဆိုမြို့။ မုသာဝါဒ။ ပိသုဏဝါစာ။ ဖရူသဝါစာ။ သမ္မပ္ပလာပုဆိုမြို့။

သုရာမေရယဆိုမြို့။ ဝိကာလဘောဇနဆိုပြီ။ ။နစ္စ ဂီဝါ ဝါဒိတ
 ဝိသုကာ ဒဿန မာလာဂန္ဓ ဝိလေပန ဓာရဏာ မဏ္ဍန ဝိဘူသန
 ဋ္ဌာနမှကြဉ်သည်ဖြစ်အံ့ ကခြင်း။လ။ကို၎င်း။ နံ့သာပန်းစသည်ဖြင့်
 ဆင်ယင်ခြင်း။လ။ကိုလည်းကောင်း အာရုံပြု၍။ ဥစ္စာသယန မဟာ
 သယန။လ။ ကို၎င်း အာရုံပြု၍ မနော။လ။ မဟာကုသိုလ် ရှစ်ခု
 တို့တွင် တခုခုသည် ဇောကိစ္စခုနစ်ကြိမ်။ ထို့နောင် ဝိဘူတာရုံ
 ဝိထိဖြစ်အံ့ တဒါရုံဘဝင်။ အဝိဘူတာရုံဝိထိဖြစ်အံ့ ဘဝင်ဖြစ်
 ထိုက်သရွေ့ဖြစ်၏။ ။ဤဝိထိစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့ဖြင့် ပါဏာတိပါတ အစ
 ရှိသောအမှုမှ ကြဉ်၏။ အကြွင်း ဒဿင်ဆိုရိုးနှင့်တူပြီ။ ဒဿင်သီလ
 ကို အဋ္ဌင်္ဂသီလလည်း၍ ဆိုသည်သာထူးသည်။ ။ဤဝိထိကား
 အဋ္ဌင်္ဂသီလတို့။

အမှာ

ပဋ္ဌင်္ဂသီလကား လူတို့၌။ ဒဿင်္ဂသီလကား သာမ
 ဏေတို့၌ နိစ္စသီလတည်း။ အာဒိဝန်ကား ရဟန်း
 ပဋ္ဌင်းတို့၌ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလဝတ္တသီလတို့ကို ယူရာ၏။ အဋ္ဌင်္ဂ
 သီလကား ဥပုသ်နေ့၌ လူတို့ဆောက်တည်ရသော ဥပေါသထ
 ကမ္မတည်း။ စွမ်းနိုင်လျှင် နေ့တိုင်းမပြတ်ပင် ဆောက်တည်အပ်၏။
 ပုဗ္ဗေ သုစိဏ္ဏာနိ ပစ္စဝေက္ခတိဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော
 အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ပုဗ္ဗေ သုစိဏ္ဏာနိ၏အရကို ရှေး၌အလေ့
 အကျက်ပြုအပ်ကုန်ပြီးသော ဒါန သီလ အဋ္ဌင်္ဂဥပေါသထစေတနာ
 ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ယူ၍။ပစ္စဝေက္ခတိ၏အရကို ဆင်ခြင်
 သော ကာမကုသိုလ်ယူ၍။ ရှေး၌အလေ့အကျက်ပြုအပ်ကုန်သော
 ဒါနသီလ အဋ္ဌင်္ဂဥပေါသထစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်
 သည် ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်အား။လ။ ၏။

ပစ္စည်းတပ်ဟန်ကား ရှေး၌အလေ့အကျက် ပြုအပ်ကုန်သော
 ဒါနသီလအဋ္ဌင်္ဂ ဥပေါသထစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်
 ကိုဆင်ခြင်လိုလတ်သော်မိမိပဋိ။လ။ဘဝင်စလနဘဝင်ပစ္စေဒ။ထို့
 နောင် ရှေး၌အလေ့အကျက်ပြုအပ်ကုန်သောဒါနသီလအဋ္ဌင်္ဂဥပေါ
 သထစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကိုအာရုံပြု၍ မနောဒွါ

ရာဝဇ္ဇန်း။ ထို့နောင် မဟာကုသိုလ် ရှစ်ခုတို့တွင် တခုခုသည်
 ဇောကိစ္စခုနစ်ကြိမ်။ ထို့နောင် ဝိဘူတာရုံဝိထိဖြစ်အံ့ တဒါရုံ
 ကာမဘဝင်။ အဝိဘူတာရုံဝိထိဖြစ်အံ့ ဘဝင်ဖြစ်ထိုက်သရွေ့ဖြစ်၏။
 ဤဝိထိစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့ဖြင့် ရှေး၌ အလေ့အကျက် ပြုအပ်ကုန်ပြီးသော
 ဒါန သီလ အဋ္ဌင်္ဂ ဥပေါသထ စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမ
 ကုသိုလ်တို့ကို ဆင်ခြင်၏။ ထို့နောင် ထိုအာရုံကို အာရုံပြု၍
 တဒနုဝတ္တက မနောဒွါရဝိထိ ဖြစ်ထိုက်သရွေ့ဖြစ်၏။

ထိုသို့ဖြစ်သောအခါ အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ပုဗ္ဗေ သုစိဏ္ဏာနိ
 အရဖြစ်သော ရှေး၌ အလေ့အကျက် ပြုအပ်ကုန်ပြီးသော ဒါန
 သီလ အဋ္ဌင်္ဂ ဥပေါသထစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကို
 ပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍။ ဝိစိန္တုကုသလောဓမ္မောဟု အနုဝါ
 ဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ပစ္စဝေက္ခတိ၏ အရဖြစ်သော ဆင်ခြင်သော
 ကာမကုသိုလ်ကို ပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍ ဝိစိန္တုလည်း
 ကောင်း ကုသလသမ္မာဓမ္မာဟု ရှေး၌ အလေ့အကျက်ပြုအပ်ကုန်
 ပြီးသော ဒါန သီလ အဋ္ဌင်္ဂ ဥပေါသထစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော
 ကာမကုသိုလ်သည် ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်အား အာရမ္မဏာ
 သတ္တိဖြင့်။လ။၏။

အမှတ်

ဝိရတိကား တစုံတယောက်သော သူ၏အထံ၌
 မဆောက်တည်မှု၍ မိမိအလိုလိုပါဏာတိပါတအစ
 ရှိသည်မှကြဉ်ရှောင်သော သမ္ပတ္တဝိရတိ။ တစုံ တယောက်သော
 သူအထံ၌ ဆောက်တည်၍ ကြဉ်ရှောင်သော သမာဒါနဝိရတိ။ မဂ်ဖြင့်
 ကိလေသာကို ဖြတ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော သမုဇ္ဈေဒဝိရတိဟူ၍ သုံးပါး
 တို့တွင် သီလံ သမာဒိယိတွာတိ ပဉ္စင်္ဂံ ဒသင်္ဂါဒိဝသေန နိစ္စသီလံ
 ဂဏိတွာ ဣမိနာ သမာဒါနဝိရတိယေဝ ဒသိတာ ဟု အဋ္ဌကထာ
 ၌ဆိုသောကြောင့် သမာဒါနဝိရတိကို ယူအပ်၏။ ။ သမ္ပတ္တ
 ဝိရတိ သမုဇ္ဈေဒဝိရတိယောပနလောကေ သီလန္တိ အပါကုတ္တာ
 နဂုတ္တာ။ ကိဉ္ဇာပိ နဂုတ္တာ။ အာရမ္မဏာပစ္စယာ ပန ဟောန္တိ
 ယေဝ။ ။ အဋ္ဌကထာပါဠိ အဓိပ္ပါယ်ကား သမ္ပတ္တဝိရတိ သမုဇ္ဈေဒ

ဝိရတိတို့ကို လောကံ၌ သီလဟူ၍မထင်ရှားသောကြောင့် ဤ၌ မဟောအပ်ကုန်။ ထိုသို့ပင် မဟောအပ်သော်လည်း အာရမ္မဏ ပစ္စည်းဖြစ်ကုန်၏ ဟူလိုသည်။ ။ တတ္ထ သမုဇ္ဈေဒဝိရတိ သေက္ခာနံ ယေဝ ကုသလဿ အာရမ္မဏံ ဟောတိ နဇ္ဇတရေသံ ဟုအဋ္ဌ ကထာပါဠိ၌ ဆိုသောကြောင့် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သမုဇ္ဈေဒ ဝိရတိသည် အာရမ္မဏပစ္စည်းဖြစ်၏။

ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ ဈာနံပစ္စဝေက္ခတိ ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ် သော အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ဈာနံ၏အရကို မဟာဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် ဈာန်ကိုးခုယူ၍ ပစ္စဝေက္ခတိ၏အရကိုဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ် ကိုယူ၍ မဟာဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ဈာန်ကိုးခုသည် ဆင်ခြင်သော ကာမ ကုသိုလ်အား အာရမ္မဏလ၏။

ပစ္စည်းတပ်ဟန်ကား ပဋ္ဌမဈာန်ကိုရလတ္တံ့ သောတိဟိတ်ကာမ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပထဝီကသိုက်အစရှိသော ပညတ် ပဋိဘာဂနိမိတ် ကို အာရုံပြု၍ ပထဝီ ပထဝီအစရှိသောအားဖြင့် စီးဖြန်းဖန်များ၍ ပဋ္ဌမဈာန်ကို ရလိုလတ်သော် မိမိ ပဋိ။လ။ ဘဝင်္ဂစလန ဘဝင်္ဂ ပစ္စေဒ။၏။ထို့နောင် ပထဝီ အစရှိသော ပညတ် ပဋိဘာဂနိမိတ် ကို အာရုံပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ထို့နောင် မဟာကုသိုလ်ပဋ္ဌမ ခွေးတို့တွင် တခုခုသည် မန္တတိက္ခအား လျော်စွာ ပရိကံ ဥပစာ အနုလုံဝေါကြဘဟု လေးကြိမ် သုံးကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင် တိက္ခပညာပုဂ္ဂိုလ်အား လေးကြိမ်မြောက် မန္တပညာပုဂ္ဂိုလ်အား ငါးကြိမ်မြောက်။ ဈာန်အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရူပါဝစရ ကုသိုလ် ပဋ္ဌမဈာန်သည် အာဒိကမ္ဘိကဖြစ်၍ တကြိမ်သာအပ္ပနာ သမာဓိဇောကိစ္စဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင် ကာမတိဟိတ် ဘဝင် လေးခုတို့တွင် တခုခုသည် ဘဝင်ကိစ္စ ဖြစ်ထိုက်သရွေ့ဖြစ်၏။

ပဋ္ဌမဈာန်ကိုရပြီးသော တိဟိတ် ကာမရူပပုဂ္ဂိုလ်သည် ပဋ္ဌမ ဈာန်၌ အကျုံးဝင်သော ဝိတက်ကိုဆင်ခြင်လိုလတ်သော် မိမိပဋိ သန္ဓေ။လ။ ဘဝင်္ဂစလန ဘဝင်္ဂပစ္စေဒ။လ။ ထို့နောင် ဝိတက်ကို အာရုံပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ထို့နောင် မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု

တို့တွင် တခုခုသည် ပစ္စဝေက္ခဏာဇောကိစ္စ ခုနစ်ကြိမ် လေးကြိမ်
 ငါးကြိမ် ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင် ဘဝင်ဖြစ်ထိုက်သရွေ့ဖြစ်၏။
 ဤဝိထိဖြင့် ငါရသော ပဌမဈာန်ကား ဝိတက်ဟူသောဈာန်အင်္ဂါ
 ရှိ၏ဟု သိ၏။ ထို့အတူ ဝိစာရကိုဆင်ခြင်သည် တဝိထိ။ ဝိတိကို
 ဆင်ခြင်သည် တဝိထိ။ သုခကို ဆင်ခြင်သည် တဝိထိ။ ဧကဂ္ဂ
 တာကိုဆင်ခြင်သည် တဝိထိ။ အပေါင်းကို ဆင်ခြင်သည် တဝိထိ။
 ဤသို့လျှင် ပဌမဈာန်၌ ပစ္စဝေက္ခဏာ ခြောက်ဝိထိ ဖြစ်သတည်း။

ထိုသို့ဖြစ်သောအခါ အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ဈာန်၏အရဖြစ်
 သော ပဌမဈာန်ကို ပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍ ဝိစိ၌ ကုသ
 လောဓမ္မောဟု။ အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ပစ္စဝေက္ခဏိ အရဖြစ်
 သော ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်ကို ပစ္စယုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့်
 ယူတော်မူ၍ ဝိစိ၌လည်းကောင်း ကုသလဿဓမ္မဿဟု ရူပါဝစရ
 ပဌမဈာန် ကုသိုလ်သည် ဆင်ခြင်သော ကာမ ကုသိုလ်အား
 အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့် လှူ၏။

ပဌမဈာန်ကို ရပြီးသော တိဟိတ် ကာမ ရူပပုထုဇဉ် သေက္ခ
 ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝသီဘော် ငါးပါးတို့ဖြင့် အလေ့အလာပြု၍ ပဌမ
 ဈာန်ကိုဝင်စားလိုလသော်မိမိ။လ။ ဘဝင်စလန ဘဝင်ပစ္ဆေဒ။၏။
 ထို့နောင် ပထဝီကသိုဏ်းအစရှိသော ပညတ် ပဋိဘာဂ နိမိတ်ကို
 အာရုံပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ထို့နောင် မဟာကုသိုလ် ပဌမဒွေး
 တို့တွင် တခုခုသည် မန္တတိက္ခအားလျော်စွာ ပရိကံ ဥပစာ အနုလုံ
 ဝေါတြဘူဟု လေးကြိမ် သုံးကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင်တိက္ခ
 ပညာပုဂ္ဂိုလ်အား လေးကြိမ်မြောက် မန္တပညာပုဂ္ဂိုလ်အား ငါးကြိမ်
 မြောက် ဈာန်အင်္ဂါ ငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရူပါဝစရ ကုသိုလ်
 ပဌမဈာန်သည် ဘဝင်အလျဉ်ကဲ့သို့ အလိုရှိသောအတိုင်း အပ္ပနာ
 သမာဓိ ဇောကိစ္စ များစွာဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင် ကာမတိဟိတ်
 ဘဝင်လေးခု ရူပဘဝင်ငါးခုတို့တွင် တခုခုသည် ဘဝင်ကိစ္စ ဖြစ်
 ထိုက်သရွေ့ဖြစ်၏။

ပဌမဈာန်ကို ဝင်စားပြီးသော တိဟိတ်ကာမ ရူပ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပဌမဈာန်၌ အကျုံးဝင်သော ဝိတက်ကို ဆင်ခြင် လိုလတ်သော် မိမိပဋိသန္ဓေလ။ ဘဝဂ်စလန ဘဝဂ်ပစ္စေဒ။၏။ ထို့နောင် ဝိတက်ကိုအာရုံပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း မဟာကုသိုလ် ရှစ်ခုတို့တွင် တခုခုသည် ပစ္စဝေက္ခဏာ ဇောကိစ္စ ခုနစ်ကြိမ် လေးကြိမ် ငါးကြိမ် ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင် ကာမတိဟိတ် ဘဝင်လေးခု ရူပ ဘဝင်ငါးခုတို့တွင် တခုခုသည် ဘဝင်ကိစ္စ ဖြစ်ထိုက်သရွေ့ဖြစ်၏။ ဤဝိထိဖြင့် ငါဝင်စားသော ပဌမဈာန်ကား ဝိတက်ဟူသော ဈာန် အင်္ဂါရှိ၏ဟု သိသတည်း။ ။ထို့အတူ ဝိစာရကို ဆင်ခြင်သည် တဝိထိ။ ဝီတိကို ဆင်ခြင်သည် တဝိထိ။ သုခကို ဆင်ခြင်သည် တဝိထိ။ ကေဂ္ဂတာကို ဆင်ခြင်သည် တဝိထိ။ အပေါင်းကို ဆင်ခြင် သည် တဝိထိ။ ဤသို့လျှင် ပဌမဈာန်၌ ပစ္စဝေက္ခဏာ ခြောက် ဝိထိဖြစ်သတည်း။

ထိုသို့ ဖြစ်သောအခါ အနုဝါဒ ပါဠိတော်ပါဠိ၌ ဈာန်၏ အရ ဖြစ်သော ပဌမဈာန်ကို ပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍ ဝိစိန္တ ကုသလောဓမ္မောဟု အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ပစ္စဝေက္ခတိ၏အရ ဖြစ်သော ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်ကို ပစ္စယုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍ ဝိစိန္တလည်းကောင်း ကုသလဿဓမ္မဿဟု ရူပါဝစရ ကုသိုလ် ပဌမဈာန်သည် ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်အား အာရမ္မဏ သတ္တိဖြင့်လေ၏။

အမှာ

ဈာန် ဝုဋ္ဌဟိတွာ ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ နှစ်ချက်တွင် တချက်ချက်ရှိသင့်၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ဈာန် ဝုဋ္ဌဟိတွာတိ ဈာနာဝုဋ္ဌဟိတွာ အယမေဝဝါပါဠိဟု မိန့်အပ် ၏။ ။ဈာန်အရကို အာဒိကမ္ဘိက ယူသော် ဝုဋ္ဌဟိတွာ အရကို ဘဝင်ယူလေ။ ထို့နောင် ပစ္စဝေက္ခဏာ။ တနည်း ဈာန် အရကို သမာပဇ္ဇနယူ၍။ ဝုဋ္ဌဟိတွာ အရကို ဘဝင်လည်းကောင်းယူ။ ထို့နောင် ပစ္စဝေက္ခဏာဝိထိ။ ဤသို့နှစ်နည်းယူလေ။

ပဌမဈာန်ကို ရပြီးသော တိဟိတ် ကာမ ရူပပုဂ္ဂိုလ်သည် ငါ
 ရသော ပဌမဈာန်ကား နိဝရဏဟူသော နီးသော ရန်သူရှိ၏။
 ဝိတက်ဟူသော ရန်ရင်းသော အင်္ဂါရှိခြင်းကြောင့် ဈာန်အင်္ဂါ၏
 အားသည် နည်း၏ဟု ပဌမဈာန်၌ အပြစ်ကိုမြင်၍ ပဌမဈာန်၌ တပ်
 ခြင်းကိုစွန့်၍ ဒုတိယဈာန်သည် 'ငြိမ်သက်၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ ပထဝီ
 ကသိုဏ်း အစရှိသော ပညတ် ပဋိဘာဝ နိမိတ်ကိုအာရုံပြု၍ ပထဝီ
 ပထဝီအစရှိသော အားဖြင့် စီးဖြန်းဖန် များ၍ ဒုတိယဈာန်ကို ရလို
 လတ်သော်-

အမှာ အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂြိုဟ် ရာသီစုတို့၌ ချသည့် အတိုင်း
 မဟာဂ္ဂုတ် ကုသိုလ်ဈာန်ကို အကုန်ချ၍ ပစ္စဝေက္ခ
 ဏာ ဝီထိကိုလည်း ပဌမဈာန်ကိုမှီ၍ ဒုတိယဈာန်ဖြစ်အံ့ ဝိစာရ
 အစရှိသည်ကို ဆင်ခြင်၊ တတိယဈာန်ဖြစ်အံ့ ဝီထိ အစရှိသည်ကို
 ဆင်ခြင်၊ စတုတ္ထဈာန်ဖြစ်အံ့ သုခအစရှိသည်ကို ဆင်ခြင်၊ ပဉ္စမဈာန်
 ဖြစ်အံ့ ဥပေက္ခာ အစရှိသည်ကို ဆင်ခြင်၊ အရူပဈာန်ဖြစ်အံ့ ဥပေက္ခာ
 အစရှိသည်ကို ဆင်ခြင်၊ ဤသို့အသီးအသီးဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခ
 ဏာ ဝီထိကို ချလေ။

သေက္ခာ ဂေါတြဘုံ ပစ္စဝေက္ခန္တိဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော
 အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ဂေါတြဘုံ၏ အရကို သောတာပတ္တိ
 မဂ်၏ရှေးဂေါတြဘုံကိုစွတပ်သော မဟာကုသိုလ်ပဌမဒွေးတတိယ
 ဒွေးယူ၍ သေက္ခာပစ္စဝေက္ခန္တိ အရကို သောတာပန် သန္တာန်၌
 ဖြစ်သော ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်ယူ၍ ဂေါတြဘုံကိုစွ တပ်
 သော မဟာကုသိုလ် ပဌမဒွေး တတိယဒွေးသည် ဆင်ခြင်သော
 ကာမကုသိုလ်အား အာရမ္မဏ။၏။

ပစ္စည်းတပ်ဟန်ကား သောတာပတ္တိမဂ် သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို
 ရလတ္တံ့သော တိဟိတ်ကာမ ရူပပုဂ္ဂိုလ်သည် တေဘုမ္မက သင်္ခါရ
 တို့ကို သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ ဟူ၍လည်းကောင်း သဗ္ဗေသင်္ခါရာ
 ဒုက္ခာဟူ၍လည်းကောင်း သဗ္ဗေဓမ္မာ အနတ္တာဟူ၍လည်းကောင်း

စီးဖြန်းဖန်များ၍ သောတာပန် အဖြစ်ကို ရလိုလတ်သော် ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် ရာသီစုအတိုင်း သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဝီထိကို ချလေ။

သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် သောတာပတ္တိမဂ်၏ ရှေးဂေါတြဘူကို ဆင်ခြင်လိုလတ်သော် မိမိပဋိသန္ဓေ စိတ်နှင့်တူသော စိတ်သည်။လ။ ဘဝင်္ဂစလနဘဝင်္ဂပစ္စေဒ။၏။ထို့နောင် သောတာပတ္တိမဂ်၏ ရှေးဂေါတြဘူကို အာရုံပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ထို့နောင် မဟာကုသိုလ် ရှစ်ခုတို့တွင် တခုခုသည် ပစ္စဝေက္ခဏာဇော ကိစ္စခုနစ်ကြိမ်ဖြစ်၍ချုပ်၏။ ထို့နောင် ပဉ္စဂေါကာရ တိဟိတ် ဘဝင်္ဂကိုးခုတို့တွင် တခုခုသည် ဘဝင်္ဂကိစ္စ ဖြစ်ထိုက်သရွေ့ ဖြစ်၏။

ထိုသို့ ဖြစ်သောအခါ အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ဂေါတြဘုံ၏ အရ ဖြစ်သော သောတာပတ္တိ မဂ်၏ ရှေး ဂေါတြဘူ ကိစ္စတပ်သော မဟာကုသိုလ် ပဌမဒွေး တတိယဒွေးကို ပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍ ဝိစိန္တ ကုသလောဓမ္မောဟု၊ အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ပစ္စဝေက္ခန္တိ၏ အရဖြစ်သော ဆင်ခြင်သောကာမကုသိုလ်ကို ပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍ ဝိစိန္တ လည်းကောင်း ကုသလသမ္မဓမ္မသဟု ဂေါတြဘူ ကိစ္စတပ်သော မဟာကုသိုလ် ပဌမဒွေး တတိယဒွေးသည် ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်အား အာရမ္မဏ။၏။

သေက္ခာ ဝေါဒါနံ ပစ္စဝေက္ခန္တိဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ဝေါဒါနံ၏ အရကို သကဒါဂါမိမဂ် အနာဂါမိမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါနံ ကိစ္စတပ်သော မဟာကုသိုလ် ပဌမဒွေး တတိယဒွေးယူ၍ သေက္ခာပစ္စဝေက္ခန္တိ အရကို သကဒါဂါမိမဂ်အနာဂါမိသန္တာန်၌ ဖြစ်သော ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်ယူ၍ ဝေါဒါနံကိစ္စတပ်သောမဟာကုသိုလ် ပဌမဒွေး တတိယဒွေးသည် ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်အား အာရမ္မဏ။၏။

ပစ္စည်းတပ်ဟန်ကား သကဒါဂါမိ မဂ္ဂဝီထိ အနာဂါမိ မဂ္ဂဝီထိတို့ကို ရာသီစုက အတိုင်းချ။ ။သကဒါဂါမိ အနာဂါမိ ပုဂ္ဂိုလ်သည် သကဒါဂါမိမဂ် အနာဂါမိမဂ်၏ ရှေး ဝေါဒါနံကိစ္စ

တပ်သော မဟာကုသိုလ် ပဌမဒွေး တတိယဒွေးကို ဆင်ခြင်လို
 လတ်သော် မိမိလံ။ဘဝင်္ဂစလနဘဝင်္ဂပစ္ဆေဒ။ ထို့နောင် ဝေါဒါန်
 ကိစ္စတပ်သော မဟာကုသိုလ် ပဌမဒွေး တတိယဒွေးကို အာရုံ
 ပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ထို့နောင် မဟာကုသိုလ် ရှစ်ခုတို့တွင်
 တခုခုသည် ပစ္စဝေက္ခဏာ ဇောကိစ္စ ခုနစ်ကြိမ်ဖြစ်၍ချုပ်၏။ ထို့
 နောင် တိဟိတ်ဘဝင်္ဂတေရသတို့တွင် တခုခုသည် ဘဝင်္ဂဖြစ်ထိုက်
 သရွှေဖြစ်၏။

ထိုသို့ဖြစ်သော အခါ အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ဝေါဒါန်၏ အရ
 ဖြစ်သော ဝေါဒါန် ကိစ္စတပ်သော မဟာကုသိုလ် ပဌမဒွေး
 တတိယဒွေးကို ပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍ ဝိစိန္တ ကုသလော
 ဓမ္မောဟု၊ အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ သေက္ခာပစ္စဝေက္ခန္တိ၏ အရ
 ဖြစ်သော သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် သန္တာန်၌ ဖြစ်သော ဆင်ခြင်
 သော ကာမကုသိုလ်ကို ပစ္စယုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍ ဝိစိန္တ
 လည်းကောင်း ကုသလဿ ဓမ္မဿဟု ဝေါဒါန် ကိစ္စတပ်သော
 မဟာကုသိုလ် ပဌမဒွေး တတိယဒွေးသည် ဆင်ခြင်သော ကာမ
 ကုသိုလ်အား အာရမ္မဏ။လ။၏။

သေက္ခာ မဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟိတွာ မဂ္ဂံ ပစ္စဝေက္ခန္တိဟူ၍ ဟောတော်မူ
 အပ်သော အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ မဂ္ဂံ၏ အရကို အောက်မဂ်
 သုံးခုကို ယူ၍ သေက္ခာ ပစ္စဝေက္ခန္တိ အရကို သောတာပန်
 သကဒါဂါမ်၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သော ဆင်ခြင်သော မဟာကုသိုလ်
 ဣဏသမ္ပယုတ်ယူ၍ အောက်မဂ်သုံးခုသည် ဆင်ခြင်သော မဟာ
 ကုသိုလ်ဣဏသမ္ပယုတ်လေးခုအား အာရမ္မဏ။၏။

ပစ္စည်းတပ်ဟန်ကား သောတာပတ္တိမဂ် သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို
 ရလတ္တံ့သော တိဟိတ်ကာမရူပပုဂ္ဂိုလ်သည် တေဘုမ္မက သင်္ခါရကို
 အာရုံပြု၍ သဗ္ဗေသင်္ခါရာ အနိစ္စာဟူ၍လည်းကောင်း သဗ္ဗေသင်္ခါရာ
 ဒုက္ခာဟူ၍လည်းကောင်း သဗ္ဗေဓမ္မာ အနတ္တာဟူ၍လည်းကောင်း
 စီးဖြန်းဖန်များ၍ သောတာပန်အဖြစ်ကို ရလိုလတ်သော် ဘဝင်္ဂ

စလနဘဝဂ်ပစ္ဆေဒ (အစရှိသည်ဖြင့်ရာသီစုကအတိုင်း သောတာပတ္တိမဂ္ဂဝီထိကိုချလေ)။

သောတာပတ္တိမဂ် သောတာပတ္တိဖိုလ်ကိုရပြီးသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သောတာပတ္တိမဂ်ကို ဆင်ခြင်လိုလတ်သော် မိမိပဋိသန္ဓေလ။ ဘဝဂ်စလန ဘဝဂ်ပစ္ဆေဒ။ ထို့နောင် သောတာပတ္တိမဂ်ကို အာရုံပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ထို့နောင် မဟာကုသိုလ်ဉာဏ သမ္ပယုတ်လေးခုတို့တွင် တခုခုသည် ပစ္စဝေက္ခဏာဇောကိစ္စ ခုနစ်ကြိမ် ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင် ပဉ္စဝေါကာရ တိဟိတ်ဘဝင်ဖြစ်ထိုက်သရွေ့ဖြစ်၏။

ထိုသို့ဖြစ်သောအခါ အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ မဂ္ဂ၏အရ ဖြစ်သော သောတာပတ္တိမဂ်ကိုပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍ ဝိမိဋ္ဌကုသလောဓမ္မောဟုအနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ပစ္စဝေက္ခဏိအရဖြစ်သောဆင်ခြင်သောကာမကုသိုလ်ကိုပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍ ဝိမိဋ္ဌလည်းကောင်း ကုသလဿဓမ္မဿ ဟု သောတာပတ္တိမဂ်သည် ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်အား အာရမ္မဏာ၏။

သကဒါဂါမိမဂ် သကဒါဂါမိဖိုလ်ကို ရလတ္တံ့သော တိဟိတ်ကာမရူပအရူပပုဂ္ဂိုလ်သည် တေဘုမ္မက သင်္ခါရတို့ကို အာရုံပြု၍ သဗ္ဗေသင်္ခါရာ အနိစ္စာဟူ၍ လည်းကောင်း (ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် ရာသီစုကအတိုင်း သကဒါဂါမိမဂ္ဂဝီထိကိုချလေ)။

သကဒါဂါမိမဂ် သကဒါဂါမိဖိုလ်ကိုရပြီးသော သကဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်သည် သကဒါဂါမိ မဂ်ကို ဆင်ခြင်လိုလတ်သော် မိမိ။လ။ ဘဝဂ်စလန ဘဝဂ်ပစ္ဆေဒ။၏။ ထို့နောင် သကဒါဂါမိ မဂ်ကို အာရုံပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ထို့နောင် မဟာကုသိုလ် ဉာဏ သမ္ပယုတ်လေးခုတို့တွင် တခုခုသည် ပစ္စဝေက္ခဏာ ဇောကိစ္စခုနစ်ကြိမ်ဖြစ်၍ချုပ်၏။ ထို့နောင် တိဟိတ်ဘဝင် တေရသတို့တွင် တခုခုသည် ဘဝင်ဖြစ်ထိုက်သရွေ့ဖြစ်၏။

ထိုသို့ဖြစ်သောအခါ အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ (သောတာပတ္တိမဂ်အတိုင်း ဆိုလေ။ ။အနာဂါမိမဂ်၌လည်း မဂ္ဂဝီထိကို

ရာသီစုကအတိုင်းချပြီး၍ပစ္စဝေက္ခဏာဝီထိကိုချလေ။ ။(ဝုဠပိတွာ အရကား ဖိုလ်နောင်ဘဝင်ကိုယူလေ)။

သေက္ခာဝါ ပုထုဇ္ဇနာဝါ။လ။န္တိ ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ကုသလံ၏အရကို တေဘုမ္မက ကုသိုလ် ယူ၍ သေက္ခာဝါ ပုထုဇ္ဇနာဝါ ဝိပဿန္တိအရကို သေက္ခပုထုဇဉ် သန္တာန်၌ဖြစ်သော အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု ဝိပဿနာ ပြုသော ကာမကုသိုလ်ယူ၍ တေဘုမ္မကကုသိုလ်သည် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဟု ဝိပဿနာပြုသော ကာမကုသိုလ်အား အာရမ္မဏ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။

ပစ္စည်းတပ်ဟန်ကား သေက္ခ ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် တေ ဘုမ္မကကုသိုလ်ကို အာရုံပြု၍ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု ဝိပဿနာ စီးဖြန်းလိုလတ်သော် မိမိ။လ။ ဘဝင်္ဂစလန ဘဝင်္ဂပစ္စေဒ။ ထို့ နောင် တေဘုမ္မကသင်္ခါရကိုအာရုံပြု၍မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ထို့ နောင် မဟာကုသိုလ် ရှစ်ခုတို့တွင် တခုခုသည် ဝိပဿနာ ဇောကိစ္စ ခုနစ်ကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင် တိဟိတ်ဘဝင်တေရသတို့တွင် တခုခုသည် ဘဝင်ဖြစ်ထိုက်သရွေ ဖြစ်၏။ ဤကဲ့သို့ များစွာသော ဝီထိစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့ဖြင့် ဝိပဿနာ စီးဖြန်း၏။

ထိုသို့ဖြစ်သောအခါ အနုဝါဒ ပါဠိတော်ပါဠိ၌ ကုသလံ၏ အရဖြစ်သော တေဘုမ္မကကုသိုလ်ကိုပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍ ဝီထိ၌ ကုသလောဓမ္မောဟု၊ အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ သေက္ခာဝါ ပုထုဇ္ဇနာဝါ ဝိပဿန္တိ၏အရ ဖြစ်သော အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု ဝိပဿနာပြုသော ကာမကုသိုလ်ကို ပစ္စယုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့် ယူတော် မူ၍ ဝီထိကိုလည်းကောင်း၊ ကုသလဿ မ္မေဿဟု တေဘုမ္မက ကုသိုလ်သည် ဝိပဿနာပြုသော ကာမကုသိုလ်အား အာရမ္မဏ။ လ။၏။

သေက္ခာဝါ ပုထုဇ္ဇနာဝါ စေတော ပရိယဉာဏေန ကုသလံ။ လ။ဇောနန္တိ ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ ၌ ကုသလ စိတ္တ သမင်္ဂိယစိတ္တံ၏ အရကို လွန်လေပြီးသော ခုနစ်

ရက်မှစ၍ လာလတ္တံ့သော ခုနစ်ရက်တိုင်အောင် ကာလသုံးပါး၌ တည်သော သူတပါးတို့၏ အရဟတ္တမဂ်ကြည်သော ကုသိုလ်ဝိသယု၍ သေက္ခာဝါ ပုထုဇ္ဇနာဝါ စေတောပရိယဉာဏန ဇာနန္ဒိ၏ အရကိုသေက္ခပုထုဇဉ်သန္တာန်၌ဖြစ်သော စေတောပရိယကုသိုလ် အဘိညာဉ်။ ထိုအဘိညာဉ်နောက်၌ဖြစ်သော ကာမကုသိုလ်ယူ၍။ အရဟတ္တမဂ်ကြည်သော သူတပါးတို့၏ကုသိုလ်ဝိသယသည်စေတောပရိယ ကုသိုလ်အဘိညာဉ်။ ထိုအဘိညာဉ် နောက်၌ ဖြစ်သော ကာမကုသိုလ်အား အာရမ္မဏ။၏။

ပစ္စည်းတပ်ဟန်ကား စေတောပရိယ ကုသိုလ် အဘိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံသော သေက္ခ ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လွန်လေပြီးသော ခုနစ်ရက်မှစ၍ လာလတ္တံ့သော ခုနစ်ရက်တိုင်အောင် ကာလသုံးပါး၌ တည်သော အရဟတ္တမဂ် ကြည်သော သူတပါးတို့၏ ကုသိုလ်ဝိသကို သိခြင်းငှါ အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ ရူပါဝစရ ကုသိုလ် ပဉ္စမဈာန်ကို ဝင်စားလိုလတ်သော် မိမိ။လ။ ဘဝဂ်စလန ဘဝဂ် ပစ္စေဒ။ ထို့နောင် အာလောက ကသိုဏ်းကို အာရုံပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ထို့နောင် မဟာကုသိုလ်တတိယဈေးတို့တွင် တခုခုသည် မန္တတိက္ခအားလျော်စွာ လေးကြိမ် သုံးကြိမ် ဖြစ်၍ချုပ်၏။ ထို့နောင် တိက္ခပညာပုဂ္ဂိုလ်အား လေးကြိမ်မြောက် မန္တပညာ ပုဂ္ဂိုလ်အားငါးကြိမ်မြောက် ဈာန်အင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ရူပါဝစရ ကုသိုလ် ပဉ္စမဈာန်သည် ဘဝင်၏အလျဉ်ကဲ့သို့ အလိုရှိသည့် အတိုင်း များစွာဖြစ်၍ ချုပ်၏။

ထို့နောင် ဣမဿ ကုသလစိတ္တံ ဇာနာမိ ဣမဿကုသလစိတ္တံ ဇာနာမိဟု အဓိဋ္ဌာန်သောအားဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်ဇောဝီထိ စိတ္တုပ္ပုဒ် ဖြစ်လိုလတ်သော် မိမိ။လ။ဘဝဂ်စလန ဘဝဂ်ပစ္စေဒ။ ထို့နောင် အဓိဋ္ဌာန်ကိုအာရုံပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ထို့နောင် မဟာကုသိုလ် ရှစ်ခုတို့တွင် တခုခုသည် အဓိဋ္ဌာန်ဇောကိစ္စ ခုနစ်ကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင်ဘဝင် ဖြစ်ထိုက်သရွေ့ဖြစ်၏။

ထို့နောင် စေတောပရိယ ကုသိုလ် အဘိညာဉ်၏ အခြေ ဖြစ်
 သော ရူပါဝစရ ကုသိုလ် ပဉ္စမဈာန်ကို ဝင်စားလိုလတ်သော်
 မိမိ။လ။ ဘဝင်္ဂစလန ဘဝင်္ဂပစ္စေဒ။ ထို့နောင် အာလောက
 ကံသိုဏ်းပညတ်ကို အာရုံပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ထို့နောင်
 မဟာကုသိုလ် တတိယဒွေးတို့တွင် တခုခုသည် မန္တတိက္ခ အား
 လျော်စွာ လေးကြိမ် သုံးကြိမ်ဖြစ်၍ချုပ်၏။ ထို့နောင် တိက္ခပညာ
 ပုဂ္ဂိုလ်အား လေးကြိမ်မြောက်။ မန္တပညာပုဂ္ဂိုလ်အား ငါးကြိမ်
 မြောက်။ ဈာန်အင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရူပါဝစရကုသိုလ် ပဉ္စမ
 ဈာန်သည် ဘဝင်္ဂအလျဉ်ကဲ့သို့ အလိုရှိသော အတိုင်းများစွာ
 ဖြစ်၍ချုပ်၏။ ထို့နောင် ဘဝင်္ဂဖြစ်ထိုက်သရွေ့ဖြစ်၏။

ထို့နောင် လွန်လေပြီးသော ခုနစ်ရက်မှစ၍ လာလတ္တံ့သော
 ခုနစ်ရက်တိုင်အောင် ကာလသုံးပါး၌ တည်သော အရဟတ္တမဂ်
 ကြဉ်သော သူတပါးတို့ ကုသိုလ်ဝိသကို အာရုံပြု၍ စေတောပရိယ
 ကုသိုလ် အဘိညာဉ်ဇောဝိထိစိတ္တုပ္ပါဒ်ဖြစ်လိုလတ်သော် မိမိ။လ။
 ဘဝင်္ဂစလန ဘဝင်္ဂပစ္စေဒ။ ထို့နောင် အရဟတ္တမဂ် ကြဉ်သော
 သူတပါးတို့၏ ကုသိုလ်ဝိသကို အာရုံပြု၍ မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်း။
 ထို့နောင် မဟာကုသိုလ် တတိယဒွေး တို့တွင် တခုခုသည် မန္တ
 တိက္ခအား လေးကြိမ် သုံးကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင် တိက္ခ
 ပညာပုဂ္ဂိုလ်အား လေးကြိမ်မြောက်။ မန္တပညာပုဂ္ဂိုလ်အား ငါးကြိမ်
 မြောက်။ ဈာန်အင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရူပါဝစရကုသိုလ်
 ပဉ္စမဈာန်သည် စေတောပရိယ အဘိညာဉ်ဇောကိစ္စ တကြိမ်သာ
 ဖြစ်၍ချုပ်၏။ ထို့နောင် ဘဝင်္ဂဖြစ်ထိုက်သရွေ့ဖြစ်၏။ ထို့နောင်
 ဘဝင်္ဂစလန ဘဝင်္ဂပစ္စေဒ ထို့နောင် စေတောပရိယ ကုသိုလ်
 အဘိညာဉ်၏ အာရုံဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်ကြဉ်သော သူတပါး
 တို့၏ ကုသိုလ်ဝိသကို အာရုံပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ထို့နောင်
 မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခုတို့တွင် တခုခုသည် ဇောကိစ္စ ခုနစ်ကြိမ် ဖြစ်၍
 ချုပ်၏။ ထို့နောင် ဘဝင်္ဂ။ ဤဝိထိဖြင့် သူတပါးကုသိုလ်စိတ်ကို
 သိ၏။

ထိုသို့ဖြစ်သောအခါ အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ကုသလစိတ္တ
 သမင်္ဂိယံ စိတ္တံ၏အရ ဖြစ်သော ကာလသုံးပါး၌ တည်သော
 အရဟတ္တမဂ်ကြည်သော သူတပါးတို့ ကုသိုလ်ဝိသကို ပစ္စည်းအဖြစ်
 ဖြင့် ယူတော်မူ၍ ဝိစိ၌ ကုသလောဓဓမ္မောဟု။ အနုဝါဒ ပါဠိတော်
 ပါဠိ၌ သေက္ခာဝါ ပုထုဇ္ဇနာဝါ စေတောပရိယဉာဏေန ဇာနာတိ
 ၏အရဖြစ်သော စေတောပရိယကုသိုလ်အဘိညာဉ်။ ထိုအဘိညာဉ်
 နောက်၌ ဖြစ်သော ကာမကုသိုလ်ကို ပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်ဖြင့် ယူတော်
 မူ၍ ဝိစိ၌လည်းကောင်း ကုသလသမ္ပဿဟု ကာလသုံးပါး
 ၌ တည်သော အရဟတ္တမဂ်ကြည်သော သူတပါးတို့၏ကုသိုလ်ဝိသ
 သည် စေတောပရိယကုသိုလ် အဘိညာဉ်။ ထိုအဘိညာဉ်နောက်၌
 ဖြစ်သော ကာမကုသိုလ်အား အာရမ္မဏ။လ။၏။

အာကာသာနဉ္စာယတန ကုသလံ ဝိညာဏဉ္စာယတန ကုသ
 လသယူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုဝါဒ ပါဠိတော် ပါဠိ၌
 အာကာသာနဉ္စာယတန ကုသလံ၏ အရကို ဤဘဝ ရှေးဘဝ
 အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော အာကာသာနဉ္စာယတန ကုသိုလ်ယူ၍
 ဝိညာဏဉ္စာယတန ကုသလသမ္ပဿ၏ အရဖြစ်ဆဲသော ဝိညာဏဉ္စာ
 ယတန ကုသိုလ်ယူ၍ ဤဘဝ ရှေးဘဝ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်
 ဘူးသော အာကာသာနဉ္စာယတန ကုသိုလ်သည် ဖြစ်ဆဲသော
 ဝိညာဏဉ္စာယတနကုသိုလ်အား အာရမ္မဏ။လ။၏။

ပစ္စည်းတပ်ဟန်ကား အာကာသာနဉ္စာယတနကုသိုလ်ဈာန်ကို
 ရပြီးသော တိဟိတ် ကာမရူပ အာကာသာနဉ္စာယတန ပုဂ္ဂိုလ်
 သည် ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်ကို ရလို၍ ငါရသော အာကာသာ
 နဉ္စာယတန ဈာန်သည်ကား ရူပါဝစရ ဟူသော နီးသောရန်သူ
 ရှိ၏ဟု အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်၌ အပြစ်ကိုမြင်၍ ထို အာ
 ကာသာနဉ္စာယတနဈာန်၌ တပ်ခြင်းကိုစွန့်၍ ဝိညာဏဉ္စာယတန
 ဈာန်သည် ငြိမ်သက်၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ အတိတ်ဖြစ်သော အာ
 ကာသာနဉ္စာယတန ကုသိုလ်ဈာန်ကို ဝိညာဏံအနန္တံ ဝိညာဏံ

အနန္တဟု စိးဖြန်းဖန်များ၍ ဝိညာဏဉာဏယတန ကုသိုလ်ဈာန်ကို ရလိုလတ်သော် မိမိ။လ။ ဘဝင်္ဂစလန ဘဝင်္ဂပစ္ဆေဒ။ ထို့နောင် ဤဘဝ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်ဘူးသော အာကာသာနဉာဏယတန ကုသိုလ်ကို အာရုံပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ထို့နောင် မဟာကုသိုလ် တတိယဌေးတို့တွင် တခုခုသည် မန္တပညာဖြစ်အံ့ ပရိကံ ဥပစာ အနုလုံ ဂေါတြဘူဟု လေးကြိမ်။ တိက္ခပညာဖြစ်အံ့ ဥပစာ အနုလုံ ဂေါတြဘူဟု သုံးကြိမ် ဥပစာရသမာဓိဇောကိစ္စ ဖြစ်၍ချုပ်၏။ ထို့နောင် တိက္ခပညာပုဂ္ဂိုလ်အား လေးကြိမ်မြောက်။ မန္တပညာ ပုဂ္ဂိုလ်အား ငါးကြိမ်မြောက် ဈာန်အင်္ဂါ နှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဝိညာဏဉာဏယတနကုသိုလ်ဈာန်သည် အာဒိကမ္ဘိကဖြစ်၍ တကြိမ် သံ အပ္ပနာ သမာဓိဇောကိစ္စဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင် ပဉ္စဝေါ ကာရ တိဟိတ်ဘဝင်ကိုးခု အာကာသာနဉာဏယတနဘဝင်တို့တွင် တခုခုသည် ဘဝင်ဖြစ်ထိုက်သရွေ့ဖြစ်၏။

ဝိညာဏဉာဏယတနကုသိုလ်ဈာန်ကိုရပြီးသော တိဟိတ် ကာမ ရူပ အာကာသာနဉာဏယတန ဝိညာဏဉာဏယတန ပုထုဇဉ် သေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုဝိညာဏဉာဏယတန ကုသိုလ်ဈာန်ကို ဝသီဘော် အားဖြင့် အလေ့အလာပြု၍ ဝင်စားလိုလတ်သော် မိမိ။လ။ ဘဝင်္ဂ စလန ဘဝင်္ဂပစ္ဆေဒ။၏။ ထို့နောင် ဤဘဝ ရှေးဘဝ အဇ္ဈတ္တ သန္တာန်၌ဖြစ်ဘူးသော အာကာသာနဉာဏယတနကုသိုလ်ကို အာရုံ ပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ထို့နောင် မဟာကုသိုလ် တတိယဌေး တို့တွင် တခုခုသည် မန္တပညာဖြစ်အံ့ ပရိကံ ဥပစာ အနုလုံ ဂေါတြဘူဟု လေးကြိမ်။ တိက္ခပညာဖြစ်အံ့ ဥပစာ အနုလုံ ဂေါတြဘူဟု သုံးကြိမ် ဥပစာရသမာဓိဇောကိစ္စ ဖြစ်၍ချုပ်၏။ ထို့နောင် တိက္ခပညာပုဂ္ဂိုလ်အား လေးကြိမ်မြောက်။ မန္တပညာ ပုဂ္ဂိုလ်အား ငါးကြိမ်မြောက် ဈာန် အင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဝိညာဏဉာဏယတန ကုသိုလ်ဈာန်သည် ဘဝင်အလျဉ်ကဲ့သို့ အလို ရှိသည့်အတိုင်း အပ္ပနာသမာဓိဇောကိစ္စ များစွာဖြစ်၍ချုပ်၏။ ထို့

နောင် ပဉ္စဝေါကာရ တိဟိတ်ဘဝင်ကိုးခု အာကာသနဉ္စာယတန ဝိညာဏဉ္စာယတန ဘဝင်တို့တွင် တခုခုသည် ဘဝင်ကိစ္စ ဖြစ်ထိုက်သရွေ့ဖြစ်၏။

ထိုသို့ဖြစ်သောအခါ အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ အာကာသနဉ္စာယတန ကုသလံ၏အရဖြစ်သော ဤဘဝ ရှေးဘဝ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်ဘူးသော အာကာသနဉ္စာယတန ကုသိုလ်ကို ပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍ ဝိမိဉ္စကုသလောဓဇ္ဈောဟု အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ဝိညာဏဉ္စာယတန ကုသလသံ၏အရဖြစ်သော ဝိညာဏဉ္စာယတန ကုသိုလ်ကို ပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍ ဝိမိဉ္စ၎င်း ကုသလသမ္ပယုတ္တံ ဟု ဤဘဝ ရှေးဘဝ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်ဘူးသော အာကာသနဉ္စာယတန ကုသိုလ်သည် ဖြစ်ဆဲသော ဝိညာဏဉ္စာယတနကုသိုလ်အား အာရမ္မဏာ။လ။၏။

အမှာ ဤနှစ်ဝိထိတို့တွင် အာဒိကမ္ပိက၌ ဝိညာဏဉ္စာယတန ပုဂ္ဂိုလ်ကို မရအပ် သမာပဇ္ဇန၌သာရအပ်သည်။ ထိုသမာပဇ္ဇနဝိထိ၌လည်းရှေးဘဝအောက်ကဖြစ်ဘူးသော အာကာသနဉ္စာယတနကုသိုလ်ကိုအာရုံပြုသည်။ ဤဘဝ၌ မရအပ်။ အဘယ့်ကြောင့် နည်းဟူမူကား ဝိညာဏဉ္စာယတနဘုံ၌ အာကာသနဉ္စာယတနကုသိုလ်မရှိသောကြောင့်တည်း။ ။ အာကိဉ္စညာယတနကုသလံ နေဓသညာနာသညာယတနကုသလသမ္ပ၌ ဤနည်းကိုမှီ၍ဆိုလေ။

ကုသလာခန္ဓာ ဣဒ္ဓိဝိဗျေဏာဿဟူ၍ ဟောတော်မူသော အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ကုသလာခန္ဓာ၏ အရကို ပါဒကဖြစ်သော ရူပါဝစရကုသိုလ် ပဉ္စမဈာန်ယူ၍ ဣဒ္ဓိဝိဗျေဏာဿ၏အရကို ဣဒ္ဓိဝိကေသိုလ်အဘိညာဉ်ယူ၍ ပါဒကဖြစ်သော ရူပါဝစရ ပဉ္စမဈာန်သည် ဣဒ္ဓိဝိကေသိုလ် အဘိညာဉ်အား အာရမ္မဏာ။ ။ ။ ။

ပစ္စည်းတပ်ဟန်ကား သံတ သဟဿ စသော နိမ္မိတ ရုပ်ကို ဖန်ဆင်းခြင်းငှါ အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ ရူပါဝစရကုသိုလ် ပဉ္စမဈာန်ကို ဝင်စားလိုလတ်သော် မိမိ။လ။န။ဒ။၏။ ထို့နောင် ပထဝီကသိုဏ်း

ပညတ် ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို အာရုံပြု၍ မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်း။ ထို့
 နောင် မဟာကုသိုလ် တတိယဒွေးတို့တွင် တခုခုသည် မန္တတိက္ခ
 အားလျော်စွာ လေးကြိမ် သုံးကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ။ထို့နောင်
 တိက္ခပညာပုဂ္ဂိုလ်အား လေးကြိမ်မြောက်။ မန္တပညာပုဂ္ဂိုလ်အား
 ငါးကြိမ်မြောက် ဈာန်အင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရူပါဝစရ
 ကုသိုလ် ပဉ္စမဈာန်သည် ဘဝင်အလျဉ်ကဲ့သို့ အလိုရှိသည့်အတိုင်း
 များစွာဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ။ထို့နောင်ဘဝင်။

ထို့နောင် သတံဟောမိ သဟဿံ ဟောမိ အစရှိသည်ဖြင့်
 အဓိဋ္ဌာန်သောအားဖြင့် အဓိဋ္ဌာန် ဇောဝိထိစိတ္တုပ္ပါဒ်ဖြစ်လိုလတ်
 သော် မိမိ။လ။ ဘဝင်စလန ဘဝင်ပစ္စေဒ။ ထို့နောင် အဓိဋ္ဌာန်
 ကို အာရုံပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း မဟာကုသိုလ် ရှစ်ခုတို့တွင်
 တခုခုသည် အဓိဋ္ဌာန်ဇောကိစ္စ ခုနစ်ကြိမ်။ ထို့နောင်ဘဝင်။

ထို့နောင် ဣဒ္ဓိဝိကေကုသိုလ် အဘိညာဉ်၏အခြေဖြစ်သော ရူပါ
 ဝစရ ကုသိုလ်ပဉ္စမဈာန်ကို ဝင်စားလိုလတ်သော် မိမိ။လ။ ဘဝင်
 စလန ဘဝင်ပစ္စေဒ။ထို့နောင် ပထဝီကသိုဏ်း ပညတ် ပဋိဘာဂ
 နိမိတ်ကို အာရုံပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ထို့နောင် မဟာကုသိုလ်
 တတိယဒွေးတို့တွင် တခုခုသည် မန္တတိက္ခအားလျော်စွာ လေးကြိမ်
 သုံးကြိမ်ဖြစ်၍ချုပ်၏။ထို့နောင် တိက္ခပညာပုဂ္ဂိုလ်အား လေးကြိမ်
 မြောက်။ မန္တပညာပုဂ္ဂိုလ်အား ငါးကြိမ်မြောက် ဈာန်အင်္ဂါနှစ်ပါး
 နှင့်ပြည့်စုံသော ရူပါဝစရကုသိုလ်ပဉ္စမဈာန်သည် ဘဝင် အလျဉ်
 ကဲ့သို့ အလိုရှိသည့်အတိုင်း များစွာဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ။ထို့နောင်
 ဘဝင်။

ထို့နောင် ပါဒကဖြစ်သော ရူပါဝစရကုသိုလ် ပဉ္စမဈာန်ကို
 အာရုံပြု၍ ဣဒ္ဓိဝိကေကုသိုလ် အဘိညာဉ်ဇောဝိထိ စိတ္တုပ္ပါဒ်ဖြစ်လို
 လတ်သော် မိမိ။လ။ ဘဝင်စလန ဘဝင်ပစ္စေဒ။ ထို့နောင်
 ပါဒကဖြစ်သော ရူပါဝစရ ကုသိုလ် ပဉ္စမဈာန်ကိုအာရုံပြု၍ မနော
 ဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ထို့နောင် မဟာကုသိုလ် တတိယဒွေး တို့တွင်

တခုခုသည် မန္တတိက္ခ အားလျော်စွာ လေးကြိမ် သုံးကြိမ် ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင် တိက္ခပညာ ပုဂ္ဂိုလ်အား လေးကြိမ်မြောက်။ မန္တပညာပုဂ္ဂိုလ်အား ငါးကြိမ်မြောက် ဈာန်အင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ရူပါဝစရကုသိုလ် ပဉ္စမဈာန်သည် ပါဒကဖြစ်သော ရူပါဝစရကုသိုလ် ပဉ္စမဈာန်ကို အာရုံပြု၍ သတသဟဿ အစရှိသော နိဗ္ဗိတ ရုပ်ကို ဖြစ်စေလျက် ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ် ဇောက်စွ တကြိမ်သာဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင် ဘဝင် ဖြစ်ထိုက်သရွေ့ဖြစ်၏။ ထို့နောင် ထိုအာရုံကိုအာရုံပြု၍ တဒနုဝတ္တကမနောဒွါရဝီထိတို့သည် ဖြေ ကုန်၏။

ထိုသို့ဖြစ်သောအခါ အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ကုသလာခန္ဓာ၏အရဖြစ်သော ရူပါဝစရကုသိုလ် ပဉ္စမဈာန်ကို ပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍ ဝိစိန္တ ကုသလာခမ္မေဒဟု အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏဿ၏ အရဖြစ်သော ဣဒ္ဓိဝိကုသိုလ် အဘိညာဉ်ကို ပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍။ ဝိစိန္တ၎င်း ကုသလာခမ္မဿဟု ပါဒကဖြစ်သော ရူပါဝစရကုသိုလ်ပဉ္စမဈာန်သည် ဣဒ္ဓိဝိကုသိုလ် အဘိညာဉ်အား အာရမ္မဏာ၏။

ကုသလာခန္ဓာ စေတောပရိယ ဉာဏဿဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုဝါဒ ပါဠိတော်ပါဠိ၌ ကုသလာခန္ဓာ၏ အရကို လွန်လေပြီးသော ခုနစ်ရက်မှစ၍ လာလတ္တံ့သော ခုနစ်ရက်တိုင်အောင် ကာလသုံးပါး၌ တည်သော အရဟတ္တမဂ် ကြည့်သော သူတပါးတို့၏ ကုသိုလ်ဝိသကိုယူ၍။ စေတော ပရိယဉာဏဿ၏ အရကို စေတော ပရိယ ကုသိုလ် အဘိညာဉ်ကိုယူ၍။ ကာလသုံးပါး၌ တည်သော အရဟတ္တမဂ် ကြည့်သော သူတပါးတို့၏ ကုသိုလ်မဂ်သည် စေတောပရိယ ကုသိုလ် အဘိညာဉ်အား အာရမ္မဏာ၏။ ဝီထိကိုချမြို့။

ကုသလာခန္ဓာ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ဉာဏဿဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုဝါဒ ပါဠိတော်ပါဠိ၌ ကုသလာခန္ဓာ၏ အရကို ပုဗ္ဗေနိဝုတ္တဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်ကြည့်သော ကုသိုလ်ဝိသ

ယူ၍။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ဉ္ဇဏဿ၏အရကို ပုဗ္ဗေနိဝါသာ
နုဿတိ ကုသိုလ် အဘိညာဉ်ယူ၍။ ပုဗ္ဗေနိဝုတ္တဖြစ်သော အရဟတ္တ
မဂ် ကြံ့၍သော ကုသိုလ်ဝိသသည် ပုဗ္ဗေနိဝါသာ နုဿတိ ကုသိုလ်
အဘိညာဉ်အား အာရမ္မဏ။ ။ ပစ္စည်းတပ်ဟန် ဝီထိကို
ရာသီစုက အတိုင်းချလေ။

ကုသလာခန္ဓာ ယထာကမ္မပုဂ ဉ္ဇဏဿဟူ၍ ဟောတော်မူ
အပ်သော အနုဝါဒ ပါဠိတော်ပါဠိ၌ ကုသလာခန္ဓာ၏ အရကို
အတိတ်ဖြစ်သော လောကီကုသိုလ်ကံ ယူ၍။ ယထာကမ္မပုဂ
ဉ္ဇဏဿအရကို ယထာကမ္မပုဂကုသိုလ်အဘိညာဉ်ယူ၍။ အတိတ်
ဖြစ်သော လောကီ ကုသိုလ်ကံ သည် ယထာကမ္မပုဂ ကုသိုလ်
အဘိညာဉ်အား အာရမ္မဏ။ ။ ။ ဝီထိရာသီစုကအတိုင်း ချလေ။

ကုသလာခန္ဓာ အနာဂတံသ ဉ္ဇဏဿ ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်
သော အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ကုသလာခန္ဓာ၏အရကို အနာ
ဂတိ ဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်ကြံ့၍သော ကုသိုလ်ဝိသကိုယူ၍ အနာ
ဂတံသ ဉ္ဇဏဿအရကို အနာဂတံသကုသိုလ် အဘိညာဉ်ယူ၍။
အနာဂတိဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်ကြံ့၍သော ကုသိုလ်ဝိသသည်
အနာဂတံသ ကုသိုလ် အဘိညာဉ်အား အာရမ္မဏ သတ္တိဖြင့်
ကျေးဇူးပြုပေ၏။ ။ ဝီထိ ရာသီစုကအတိုင်းချလေ။

ကုသလော အကုသလဿ

ကုသလပဒါဝသာနကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ အကု
သလ ပဒါဝသာနကိုဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ကုသလော
ဓမ္မော အကုသလဿ ဓမ္မဿ အာရမ္မဏ။ ။ ယော ဟူသည်
တည်း။

၄၀၅။ ကုသလော၊ သော။ ဓမ္မော၊ သည်။ အကုသလဿ၊
သော။ ဓမ္မဿ၊ အား။ အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။
ဟောတိ၊ ။ ။ ဒါနံဒေယျဓမ္မံ၊ လှူအပ်သောအလှူဝတ္ထုကို။ ဒတွာ

စေတနာ၊ စွန့်၍။ တနည်းကား။ ဒါနံ၊ လှူကြောင်းဖြစ်သော ဒါန
စေတနာကို။ ဒတွာ ပရိယောဒါပေတွာ ဝိသုဒ္ဓိကတွာ၊ စင်ကြယ်
ခြင်းကိုပြု၍။ တံ၊ ထိုပရိစ္ဆာဂစေတနာ-ဝိသောဓနစေတနာ ပြဋ္ဌာန်း
သော ကာမကုသိုလ်ကို။ အဿာဒေတိ၊ သာယာ၏။ အဘိနန္ဒတိ၊
၏။ တံ၊ ထိုပရိစ္ဆာဂ စေတနာ-ဝိသောဓနစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော
ကာမကုသိုလ်ကို။ အာရပ္ပ၊ ၍။ ရာဂေါ၊ ရာဂသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၍။
ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၍။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၍။
ဥဒ္ဓစ္စံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၍။ ဒေါမနဿံ၊ ဒေါမနဿသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
၏။ သီလံ ပဉ္စင်ဒသင်္ဂါဒိဝသေန နိစ္စသီလံ၊ ပဉ္စင်သီလဒသင်္ဂသီလ
အစရှိသော အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော နိစ္စသီလကို။ သမာဒိယိတွာ
ဂဏှိတွာ၊ ကောင်းစွာယူဦး ဆောက်တည်ဦး၍။ တံ၊ ထိုပဉ္စင်သီလ
ဒသင်္ဂ သီလ စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကို။ အဿာ
ဒေတိ၊ ၍။ လ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၍။ ဥပေါသထကမ္မံ၊ ဥပုသ်နေ့၌
သုံးအပ်သော အဋ္ဌင်္ဂဥပုသ်ကို။ ကတွာ၊ ဆောက်တည် ပြီး၍။
တံ၊ ထိုအဋ္ဌင်္ဂဥပေါသထ စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်
ကို။ အဿာဒေတိ။ ၍။ လ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၍။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ သုစိဏ္ဏာနိ၊
ကောင်းစွာ အလေ့အကျက်ပြုအပ်ကုန်ပြီးသော ဒါန သီလအဋ္ဌင်္ဂ
ဥပေါသထစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်တို့ကို။ အဿာ
ဒေတိ၊ သာယာ၏။ အဘိနန္ဒတိ၊ နှစ်သက်၏။ တံတာနိ၊ ထိုဒါန
သီလ အဋ္ဌင်္ဂဥပေါသထစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်
တို့ကို။ (ဝစနပိပလ္လာသကြံ)။ တနည်းလည်း။ တံ၊ ထိုဒါနသီလ
အဋ္ဌင်္ဂ ဥပေါသထ စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကို။
(ဇာတ်ကိုဠာန်ကေရုစာသားသည်)။ အာရပ္ပ၊ ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၍။
ဈာနာ၊ ဈာန်မှ။ ဝုဠဟိတွာ၊ ထ၍။ ဈာနံ၊ ဈာန်ကို။ အဿာဒေတိ၊
၏။ လ။ ဈာနေ၊ ဈာန်သည်။ ပရိဟိနေ၊ ယုတ်သည်ရှိသော်။ ဝိပုဋ္ဌိ
သာရိဿ၊ ငါ့အားမြတ်သောတရားသည် ပျောက်ခဲ့ပြီဟူ၍ နှလုံး
မသာရှိသောသူအား။ ဒေါမနဿံ၊ ဒေါမနဿသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား ကုသိုလ်ဓမ္မသည် အကုသိုလ်ဓမ္မအား အာရမ္မ
 ကာသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ အဘယ်သို့ကား အနုပါနသရဝတ္ထ
 အစရှိသော ဝတ္ထုကိုလှူပြီး၍ ပရိစ္ဆာဂစေတနာ ပိသောနေစေတ
 နာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကို သာယာသောအခါ လောဘမူ
 သောမနဿ သဟဂုတ်အား။ နှစ်သက်သောအခါ လောဘမူ
 ဝိတိသဟဂုတ်အား။ တပ်သောအခါ ရာဂပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူ
 ရှစ်ခုအား။ အမြင်မှားသောအခါ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခုအား။
 မဆုံးဖြတ်နိုင်သောအခါ ဝိစိကိစ္ဆာ သဟဂုတ်အား။ ပျံ့လွင့်သော
 အခါ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်အား။ နှလုံးမသာသောအခါ ဒေါမနဿ
 သဟဂုတ်အား အာရမ္မဏ။လး၏။

ပဉ္စင်္ဂသီလ ဒသင်္ဂသီလကို ဆောက်တည်ပြီး၍ ပဉ္စင်္ဂသီလ
 ဒသင်္ဂသီလစေတနာပြဋ္ဌာန်းသောကာမကုသိုလ်ကို သာယာသော
 အခါ လောဘမူ သောမနဿသဟဂုတ်လေးခုအား။ ဆိုမြို့။ ။
 အဋ္ဌင်္ဂဥပုသ်ကို ဆောက်တည်ပြီး၍ အဋ္ဌင်္ဂဥပေါသထစေတနာ
 ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကို သာယာသောအခါ။ဆိုမြို့။ ။ရှေး၌
 အလေ့အကျက် ပြုအပ်ကုန်ပြီးသော ဝါနသီလအဋ္ဌင်္ဂ ဥပေါသထ
 စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကို သာယာသောအခါ။
 ဆိုမြို့။ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် ဈာန်မှထ၍ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် ဈာန်ကို
 သာယာသောအခါ။ ဆိုမြို့။ ။တစုံတခု မလျှောက်ပတ်သော
 အကြောင်းကြောင့် လျှောက်သော လောကီဈာန်ကို အာရုံ
 ပြု၍ ငါ့အားမြတ်သော တရားသည် ပျောက်ခဲ့ပြီဟု နှလုံးမသာ
 ရှိသောအခါ ပရိဟိနဖြစ်သော လောကီကုသိုလ်ဈာန်သည်ဒေါသ
 မူဒွေးအား အာရမ္မဏ။၏။

ဝိစိပါဠိတော်ပါဠိ၌ ကုသလောဓမ္မော ကတ္တားကား လောကီ
 ကုသိုလ်သတ္တရသ စေတသိက်အဋ္ဌတိံသ ပစ္စည်းတရားရ၏။

အကုသလဿဓမ္မဿဟူသော သမ္ပဒါနိပုဒ်၏အရကား အကု
 သိုလ်ဒွါဒသ။ စေ။ သတ္တဝီသ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။

အာရမ္မဏပစ္စယေနဟူသော ကရိုဏ်းပါဠိ၏အရကား တပြိုင်
 နက်ယထာရဟတပ်ကောင်းသော အာရမ္မဏ အာရမ္မဏာဓိပတိ
 အာရမ္မဏပနိဿယ ဤသုံးပစ္စယသတ္တိတို့တွင် အာရမ္မဏသတ္တိဟု
 ဆိုအပ်သော သတ္တိဓိသေသရ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် အရကား
 ပဋ္ဌာနအားဖြင့် ကတ္တားသာတည်း။

ဒါနိဒတွာ တံ အဿာဒေတိ အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူ
 အပ်သော အနုဝါဒ ပါဠိတော်ပါဠိ၌ ဒါနိ၏ အရကို ဒါနဝတ္ထု၊
 ဒါန စေတနာယူ၍၊ ဒတွာတံ၏အရကို ပရိစ္စာဂစေတနာ ဝိသော
 ဓနစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ယူ၍။ အဿာဒေတိ၏
 အရကိုလောဘမူသောမနဿသဟဂုတ်လေးခုတို့တွင် တခုယူ၍။
 အဘိနန္ဒတိ၏ အရကို လောဘမူပီတိ သဟဂုတ်လေးခုတို့တွင်
 တခုယူ၍။ အာရပ္ပရာဂေါဥပ္ပဇ္ဇတိ၏အရကို ရာဂပြဋ္ဌာန်းသော
 လောဘမူရှစ်ခုတို့တွင် တခုယူ၍။ ဒိဋ္ဌိဥပ္ပဇ္ဇတိ၏ အရကို ဒိဋ္ဌိ
 ပြဋ္ဌာန်း သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် လေးခုတို့တွင် တခုယူ၍။ ဝိစိ
 ကိစ္ဆာဥပ္ပဇ္ဇတိ၏အရကို ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်ယူ၍။ ဥဒ္ဓစ္စဥပ္ပဇ္ဇတိ၏
 အရကို ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်ယူ၍။ ဒေါမနဿဥပ္ပဇ္ဇတိ၏အရကို ဒေါမ
 နဿသဟဂုတ် ယူ၍။ ပရိစ္စာဂစေတနာ ဝိသောဓန စေတနာ
 ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်သည် အကုသိုလ်ဒွါဒသအား အာရမ္မ
 ဏာ၏။

ပစ္စည်းတပ်ဟန်ကား ပရိစ္စာဂစေတနာ ဝိသောဓနစေတနာ
 ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကိုအာရုံပြု၍ အဿာဒနအဘိနန္ဒနအစ
 ရှိသော အစွမ်းအားဖြင့် အကုသိုလ်ဇောဝီထိ စိတ္တုပ္ပါဒ်ဖြစ်လို
 လတ်သော်မိမိ။ လ။ ဘဝဂံစလနဘဝဂံပစ္ဆေဒ။ ။ ထို့နောင် ပရိစ္စာ
 ဂစေတနာ ဝိသောဓန စေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကို
 အာရုံပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ထို့နောင် သာယာသည်ဖြစ်အံ့
 လောဘမူ သောမနဿ သဟဂုတ် လေးခုတို့တွင် တခုသည်။
 နှစ်သက်သည်ဖြစ်အံ့ သပ္ပတိကတဏှာ ပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူ
 သောမနဿသဟဂုတ်လေးခုတို့တွင် တခုသည်။ တပ်သည်ဖြစ်အံ့

ရာဂပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူရှင်ခုတို့တွင် တခုခုသည်။ အမြင် မှားသည်ဖြစ်အံ့ ဒိဋ္ဌိပြဋ္ဌာန်းသော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခုတို့တွင် တခုခုသည်။ မဆုံးဖြတ်နိုင်သည်ဖြစ်အံ့ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်သည်။ ပျံ့လွင့်သည်ဖြစ်အံ့ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်သည် နှလုံးမသာယာသည် ဖြစ်အံ့ ဒေါသမူဒွေးတို့တွင် တခုခုသည်။ ဇောကိစ္စခုနှစ်ကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင် ဝိဘူတာရုံဝီထိဖြစ်အံ့ တဒါရုံကောစသတို့ တွင် တခုခုသည် တဒါရုံကိစ္စနှစ်ကြိမ်။ ထို့နောင် ကာမဘဝင်။ အဝိဘူတာရုံ ဝီထိဖြစ်အံ့ ပဉ္စဝေါကာရဘဝင် ဖြစ်ထိုက်သရွေ ဖြစ်၏။

ထိုသို့ဖြစ်သောအခါ အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ဒတွာတံ၏ အရဖြစ်သော ပရိစ္စာဂစေတနာ ဝိသောဓနစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကိုပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍ ဝိစိန္တ ကုသလော ဓမ္မောဟု။ အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ အဿာဒေတိ အစရှိသည်၏ အရဖြစ်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသကိုပစ္စယုပုန်အဖြစ်ဖြင့် ယူတော် မူ၍ ဝိစိန္တလည်းကောင်း အကုသလဿ ဓမ္မဿဟု ပရိစ္စာဂ စေတနာ ဝိသောဓနစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်သည် အကုသိုလ်ဒွါဒသအား အာရမ္မဏသံတ္တိ။၏။

သီလံသမာဒိယိတွာ တံအဿာဒေတိ အစရှိသည်ဖြင့် ဟော တော်မူအပ်သော အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ သီလံ၏အရကို ပဉ္စင် သီလဒသင်္ဂသီလစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ် ယူ၍။ အဿာဒေတိ၏ အရကို လောဘမူ သောမနဿသဟဂုတ်လေးခု တို့တွင် တခုခုယူ၍။ အဘိနန္ဒတိအစရှိသည်၏အရကို (နောက်က ယူ၍) ပဉ္စင်သီလ ဒသင်္ဂသီလစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမ ကုသိုလ်သည်အကုသိုလ်ဒွါဒသအား အာရမ္မဏ။၏။ ။(ပစ္စည်း တပ်ဟန်ကားဒါနံဒတွာတံအဿာဒေတိကို မှီ၍ဆိုလေ) ။

ဥပေါသထကမ္ပိကတွာတံအဿာဒေတိ အစရှိသည်ဖြင့် ဟော တော်မူအပ်သော အနုဝါဒ ပါဠိတော်ပါဠိ၌ ဥပေါသထကမ္ပိ

ကတွာတံ၏အရကို အဋ္ဌင်္ဂဥပေါသထ စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ယူ၍ (အဿာဒေတိ အစရှိသည်၏အရကို ယူမြဲ။ ဝိထိကိုလည်း ခါနီဒတွာကို မှီ၍ချလေ)။

ပုဗ္ဗေ သုစိဏ္ဍာနိ အဿာဒေတိ အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော် မူအပ်သော အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ပုဗ္ဗေ သုစိဏ္ဍာနိတံ၏ အရကို ရှေး၌ အလေ့အကျက် ပြုအပ်ကုန်ပြီးသော ခါန သီလ အဋ္ဌင်္ဂဥပေါသထ စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ယူ၍ (အဿာဒေတိ အစရှိသည်၏အရကို နောက်ကယူမြဲ။ ဝိထိ ချမြဲ)။

ဈာနာဝုဋ္ဌဟိတွာ ဈာနံအဿာဒေတိ အစရှိသည်ဖြင့် ဟော တော်မူအပ်သော အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ဈာနံအရကို မဟာဂ္ဂုတ် ကုသိုလ်ကိုးခုယူ၍ (အဿာဒေတိအစရှိသည်၏ အရကိုယူမြဲ။ ဝိထိချမြဲ)။

ဈာနေပရိဟိနေ ဝိပုဋ္ဌိသာရိဿ ဒေါမနဿံဥပုဇ္ဇတိဟူ၍ဟော တော်မူအပ်သော အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ဈာနေပရိဟိနေ၏ အရကို ပရိဟိနဖြစ်သော မဟာဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ဈာန်ယူ၍။ ဝိပုဋ္ဌိသာ ရိဿဒေါမနဿံဥပုဇ္ဇတိ အရကို ငါ့အား မြတ်သောတရားသည် ပျောက်ခဲ့ပြီဟု နှလုံးမသာရှိသောသူအား ဒေါမနဿသဟဂုတ် ယူ၍။ ပရိဟိနဖြစ်သော မဟာဂ္ဂုတ် ကုသိုလ်ဈာန်သည် ဒေါသမူ ဒွေးအား အာရမ္မဏာ၏။

ပစ္စည်းတပ်ဟန်ကား တစုံတခုမလျောက်ပတ်သောအကြောင်း ကြောင့် လျှောက်သောဈာန်ကို အာရုံပြု၍ ဒေါသမူဇော ဝိထိ စိတ္တုပ္ပါဒ်ဖြစ်လိုလတ်သော် မိမိပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့်တူသော ကာမ တိဟိတ်ဘဝင်လေးခုတို့တွင် တခုခုသည် ဘဝင်စလန ဘဝင် ပစ္စေဒ၏။ ထို့နောင် ပရိဟိနဖြစ်သော မဟာဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ဈာန် ကို အာရုံပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ထို့နောင် ဒေါသမူဒွေးတို့တွင် တခုခုသည် ဒေါသဇောကိစ္စခုနစ်ကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင် ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေနေသသူဖြစ်အံ့ ကာမတိဟိတ်

ဥပေက္ခာ ဘဝင်နှစ်ခုတို့တွင် တခုခုသည် ဘဝင်ကိစ္စဖြစ်၍ ချုပ်၏။
 သောမနဿ သဟဂုတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေ နေသည့်ဖြစ်အံ့ ၊ ရှေး၌
 လေ့ကျက်ခဲ့ဘူးသော ကာမအာရုံကို အာရုံပြု၍ ဥပေက္ခာသန္တ
 ရဏသည် ဘဝင်ကိစ္စဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ယိုးနောင် ဥပေက္ခာသန္တ
 ရဏဘဝင်မှ အနန္တရာဒိပစ္စည်းကိုရ၍ ကာမတိဟိတ်သောမနဿ
 ဘဝင်နှစ်ခုတို့တွင် တခုခုသည် ဘဝင်ကိစ္စဖြစ်ထိုက်သရွေ့ဖြစ်၏။

ထိုသို့ဖြစ်သောအခါ အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ဈာနေပရိဟိ
 နေ၏အရ ပရိဟိနဖြစ်သော မဟာဂုတ် ကုသိုလ်ဈာန်ကို ပစ္စည်း
 အဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍ ဝိစိဋ္ဌ ကုသလောဓမ္မောဟု အနုဝါဒပါဠိ
 တော်ပါဠိ၌ ဝိပုဋ္ဌိသာရိဿဒေါမနဿံဥပ္ပဇ္ဇတိ၏ အရဖြစ်သော
 ငါ့အား မြတ်သောတရားသည် ပျောက်ခဲ့ပြီဟု နှလုံးမသာရှိသော
 သူအား ဒေါသမူဒွေးကို ပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍ ဝိစိဋ္ဌ
 လည်းကောင်းအကုသလသာဓမ္မသာဟုပရိဟိနဖြစ်သော မဟာဂုတ်
 ကုသိုလ်ဈာန်သည် ဒေါသမူဒွေးအား အာရမ္မဏ။၏။

ကုသလော အဗျာက တဿ

အကုသလပဒါဝသာနကို ဟောတော်ပူသည်၏ အခြားလွဲ၌
 အဗျာကတ ပဒါဝသာနကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား
 ကုသလောဓမ္မော အဗျာကတဿဓမ္မဿ အာရမ္မဏ။လ။ ယော။
 ဟူသည်တည်း။

၄၀၆။ အရဟတံ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မဂ္ဂံ၊ အရဟတ္တ
 မဂ်မှ။ ဝုဋ္ဌဟိတွာ၊ ထ၍။ မဂ္ဂံ၊ အရဟတ္တမဂ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊
 ဆင်ခြင်၏။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ သုစိဏ္ဏာနိ၊ ကောင်းစွာအလေ့အကျက်
 ပြုအပ်ကုန်သော ဒါန သီလ အဋ္ဌင်္ဂ ဥပေါသထ စေတနာ
 ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်တို့ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ဆင်ခြင်၏။
 ကုသလံ၊ တေဘူမကကုသိုလ်ကို။ အနိစ္စတော အနိစ္စံဇုတိ၊ အနိစ္စ
 ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဒုက္ခတော ဒုက္ခံဇုတိ၊ ဒုက္ခဟူ၍လည်းကောင်း။

အနတ္တတော အနတ္တာဇ္ဇတိ၊ အနတ္တဟူ၍လည်းကောင်း။ ဝိပဿတိ၊
 ၏။ စေတောပရိယ ဉ္ဇဏေန၊ သူတပါးတို့၏စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍
 သိတတ်သော စေတောပရိယ အဘိညာဉ်ဖြင့်။ ကုသလစိတ္တ
 သမင်္ဂိယ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ သေက္ခာဝါ၊ လည်းကောင်း။
 ပုထုဇ္ဇနာဝါ၊ လည်းကောင်း။ ကုသလံ၊ တေဘူမကကုသိုလ်ကို။
 အနိစ္စတော အနိစ္စံဇ္ဇတိ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ လံ၊ ဝိပဿန္တိ၊ ဝိပဿ
 နာရူကုန်၏။ ကုသလေ၊ ကုသိုလ်သည်။ နိရုဇ္ဈေ၊ ချုပ်သည်ရှိသော်။
 ဝိပါကော၊ ကာမာဝစရ ဝိပါက်သည်။ တဒါလမ္ဗဏတာ တဒါ
 လမ္ဗဏတာယ၊ တဒါရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ကုသလံ၊ မဟာ
 ကုသိုလ်ကို။ အသာဒေတိ၊ လ။ အကုသလေ၊ သည်။ နိရုဇ္ဈေ၊
 ချုပ်သည်ရှိသော်။ ဝိပါကော၊ ကာမာဝစရ ဝိပါက်သည်။ တဒါ
 လမ္ဗဏတာ တဒါလမ္ဗဏတာယ၊ တဒါရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
 ဖြစ်၏။

အာကာသာနဉ္စာယတန ကုသလံ၊ ရှေးဘဝအဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌
 ဖြစ်ဘူးသော အာကာသာနဉ္စာယတန ကုသိုလ်သည်။ ဝိညာဏဉ္စာ
 ယတန ဝိပါကဿ၊ အား။ အာကာသာနဉ္စာ ယတနကုသလံ၊ ဤ
 ဘဝ ရှေးဘဝ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်ဘူးသော အာကာသာနဉ္စာ
 ယတန ကုသိုလ်သည်။ ဝိညာဏဉ္စာယတန ကြိယဿ၊ အား။
 (အာကိဉ္စညာယတန ကုသလံ၌ နည်းတူပေး)။ ကုသလော၊ ကုန်
 သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ စေတောပရိယ ဉ္ဇဏဿစ၊ စေတောပရိယ
 ဉ္ဇဏ်အားလည်းကောင်း။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာ နုဿတိ၊ ဉ္ဇဏဿစ၊
 လည်းကောင်း။ ယထာကမ္မုပဂ ဉ္ဇဏဿစ၊ လည်းကောင်း။
 အနာဂတံသဉ္ဇဏဿစ၊ လည်းကောင်း။ အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ ဖြင့်။
 ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာဝဇ္ဇနာယ၊ တပါးတပါးသော
 မနောဒွါရဝိထိ၌ အကျိုး ဝင်သော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းအား။
 အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား ကုသိုလ်သည် အများကတဓမ္မအား အာရမ္မဏ
 သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ အဘယ်သို့ကား ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်

အရဟတ္တမဂ်မှထ၍အရဟတ္တမဂ်ကို ဆင်ခြင်သောအခါ အရဟတ္တ
မဂ်သည် ဆင်ခြင်သော မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်အား။ ။
ရှေး၌အလေ့အကျက်ပြုအပ်ကုန်သော ဒါန သီလ အဋ္ဌင်္ဂဥပေါသထ
စေတနာပြုဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကို ဆင်ခြင်သောအခါ ရှေး၌
အလေ့အကျက် ပြုအပ်ကုန်သော ဒါန သီလ အဋ္ဌင်္ဂ ဥပေါသထ
စေတနာ ပြုဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်သည် ဆင်ခြင်သော ကာမ
ကြိယာအား။ ။ ။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် တေဘုမ္မက ကုသိုလ်ကို
အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု ဝိပဿနာပြုသောအခါ တေဘုမ္မက ကုသိုလ်
သည် ဝိပဿနာပြုသောကာမကြိယာအား၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်စေ
တောပရိယု အဘိညာဉ်ဖြင့် လွန်လေပြီးသော ခုနစ်ရက်မှစ၍လာ
လတ္တံ့သော ခုနစ်ရက်တိုင်အောင် ကာလသုံးပါး၌ တည်သောသူ
တပါးတို့၏ ကုသိုလ်ကေ ဝိသကိုပိုင်းခြား၍သိသောအခါသူတပါး
တို့၏ကုသိုလ် ကေဝိသသည် စေတောပရိယကြိယာ အဘိညာဉ်
ထိုအဘိညာဉ် နောက်၌ ဖြစ်သော ကာမကြိယာအား၊ သေက္ခ
ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကာမကုသိုလ်ကို အာရုံပြု၍ အနိစ္စ ဒုက္ခ
အနတ္တဟု ဝိပဿနာပြု၍ ဝိပဿနာဇောနောင် တဒါရုံ ဖြစ်သည်
ရှိသော် ကာမကုသိုလ်သည် တဒါရုံကောဒသအား။ ။ သေက္ခ
ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကာမကုသိုလ်ကို အာရုံပြု၍ အကုသိုလ်
ဇောနောင် တဒါရုံ ဖြစ်သောအခါ ကာမကုသိုလ်သည် တဒါရုံ
ကောဒသအား။ ။ ဝိညာဏဉ္စာယတန ပဋိသန္ဓေ ဘဝင်စုတိဖြစ်
သောအခါ ရှေးဘဝ အဇ္ဈတ္တ သန္တာန်၌ ဖြစ်ဘူးသော အာကာ
သာနဉ္စာယတန ကုသိုလ်သည် ဝိညာဏဉ္စာယတန ဝိပါက်အား၊
ဝိညာဏဉ္စာယတန ကြိယာဈာန်ကို ဝင်စားသောအခါ ဤဘဝ
ရှေးဘဝအဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်ဘူးသော အာကာသာနဉ္စာယတန
ကုသိုလ်သည် ဝိညာဏဉ္စာယတန ကြိယာအား။ (အာကိဉ္စညာ
ယတန ကုသလံ၌လည်း နည်းတူဆို)။ လွန်လေပြီးသော။ လ။
သူတပါးတို့၏ ကုသိုလ် ကေဝိသသည် စေတောပရိယ ကြိယာ
အဘိညာဉ်အား (နောက်၌ ကုသိုလ်နှင့် နည်းတူဆို)။ ကုသိုလ်

ကေဝိသသညံ တပါးပါးသော မနောဒွါရဝိထိ၌ အကျုံးဝင်သော
မနောဒွါရဝဇ္ဇန်းအား။၏။

ကုသလော ကတ္တားပုဒ်၏ အရကား ကုသိုလ် ကေဝိသ ပစ္စည်း
တရားရ၏။ သမ္ပဒါန်ကား တဒါရုံ ကောဒသ ပဋ္ဌဒွါရဝဇ္ဇန်း
ကြည့်သော ကာမကြိယာ တဆယ် ဝိညာဏဉ္စာယတန ဝိပေါက်
ကြိယာ နေဝသညာ နာသညာ ယတန ဝိပေါက် ကြိယာ စေတော
ပရိယ ပုဗ္ဗေနိဝါသာ နုဿတိ ယထာကမ္မပဂ အနာဂတံသ
ကြိယာ အဘိညာဉ် ဝိရတိအပွမညာ ကြည့်သော စေတသိက်
တေတ္ထိံသ နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန် တရားရ၏။ ။အာရမ္မဏာ ပစ္စ
ယေနဟူသော ကရိုဏ်းပါဠိ၏ အရကား တပြိုင်နက် ယထာရဟ
တင်ကောင်းသော အာရမ္မဏာမိပတိ အာရမ္မဏပနိဿယ ဤသုံး
ပစ္စယ သတ္တိတို့တွင် အာရမ္မဏ သတ္တိဟု ဆိုအပ်သော သတ္တိ
ဝိသေသရ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် အရကား ပဋ္ဌာနအားဖြင့် ကတ္တား
သာတည်း။

အရဟာ မဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟိတွာ မဂ္ဂံ ပစ္စဝေက္ခတိဟူ၍ ဟောတော်မူ
အပ်သော အနုဝါဒ ပါဠိတော်ပါဠိ၌ မဂ္ဂံ၏အရကို အရဟတ္တမဂ်
ယူ၍ အရဟာ ပစ္စဝေက္ခတိ၏ အရကို ရဟန္တာသန္တာန်၌ဖြစ်သော
ဆင်ခြင်သော ကာမကြိယာယူ၍ အရဟတ္တမဂ်သည် ဆင်ခြင်သော
ကာမကြိယာအား။၏။

ပစ္စည်းတပ်ဟန်ကား (အရဟတ္တ မဂ္ဂဝိထိကို ရာသီစုကအတိုင်း
ချ)။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် အရဟတ္တမဂ်ကို ဆင်ခြင်လိုလတ်သော်
မိမိလ။ဘဝဂ်စလန ဘဝဂ်ပစ္စေဒ။ထို့နောင် မဟာကြိယာ ဉာဏ
သမ္ပယုတ်လေးခုတို့တွင် တခုခုသည် ပစ္စဝေက္ခဏာဇော ကိစ္စ
ခုနစ်ကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင် ဘဝင်။

ထိုသို့ဖြစ်သောအခါ အနုဝါဒ ပါဠိတော်ပါဠိ၌ မဂ္ဂံ၏ အရ
ဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်ကို ပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍ ဝိစိ၌
ကုသလောဓမ္မောဟု အနုဝါဒ ပါဠိတော်ပါဠိ၌ အရဟာ ပစ္စ
ဝေက္ခတိ၏အရဖြစ်သော ဆင်ခြင်သော ကာမကြိယာကို ပစ္စယုပ္ပန်

အဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍ ဝိစိဋ္ဌလည်းကောင်း၊ အဗျာကတဿ ဓမ္မဿဟု အရဟတ္တမဂ်သည် ဆင်ခြင်သော ကာမကြိယာအား အာရမ္မဏာ၏။

ပုဗ္ဗေ သုစိတ္တာနိ ပစ္စဝေက္ခတိဟူ၍။လ။ယူ၍။လ။၌။ ယူ၍။ ပစ္စဝေက္ခတိ အရကို ဆင်ခြင်သော ကာမကြိယာယူ၍ ဝိထိကိုချ၍။ ကုသလံ အနိစ္စတော အစရှိသည်၏ အရကိုလည်းယူ၍။ စေတော ပရိယမှာလည်း ကြိယာ အဘိညာဉ်ယူသည်သာ ထူးသည်။

သေက္ခာဝါ ပုထုဇ္ဇနာဝါ ကုသလံ အနိစ္စတော။လ။ တဒါ လမ္ဗဏတာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုဝါဒ ပါဠိတော်ပါဠိ၌ ကုသလံ၏ အရကို ကာမကုသိုလ်ယူ၍ သေက္ခာဝါ ပုထုဇ္ဇနာဝါ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဝိပဿန္တိ ကုသလေ နိရုဒ္ဓေ ဝိပါကော တဒါလမ္ဗဏတာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၏ အရကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု ဝိပဿနာပြုသော ကာမ ကုသိုလ် ဇောနောင် တဒါရုံ ကောဒသယူ၍ ကာမကုသိုလ်သည် တဒါရုံ ကောဒသအား။လ။၏။

ပစ္စည်းတပ်ဟန်ကား ကာမကုသိုလ်ကို အာရုံပြု၍ ဝိပဿနာ ဇောနောင် တဒါရုံ ကိစ္စ ဖြစ်လိုလတ်သော် မိမိပဋိသန္ဓေ။လ။ ဘဝဂ်စလန ဘဝဂ်ပစ္စေဒ။ထို့နောင် ကာမကုသိုလ်ကို အာရုံပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ထို့နောင် မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခုတို့တွင် တခုခု သည် ဝိပဿနာဇောကိစ္စ ခုနစ်ကြိမ်။ ထို့နောင် တဒါရုံ ကော ဒသတို့တွင် တခုခုသည် တဒါရုံကိစ္စ နှစ်ကြိမ်။ထို့နောင် ကာမ ဘဝင်ဖြစ်ထိုက်သရွေ့ဖြစ်၏။

ထိုသို့ဖြစ်သောအခါ အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ကုသလံ၏ အရ ဖြစ်သော ကာမကုသိုလ်ကို ပစ္စည်း အဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍ ဝိစိဋ္ဌ ကုသလောဓမ္မောဟု အနုဝါဒ ပါဠိတော်ပါဠိ၌ ဝိပါကော တဒါ လမ္ဗဏတာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၏ အရဖြစ်သော တဒါရုံ ကောဒသကို ပစ္စ ယုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍ ဝိစိဋ္ဌလည်းကောင်း၊ အဗျာကတဿ ဓမ္မဿဟု ကာမကုသိုလ်သည် တဒါရုံကောဒသအား။ လ။၏။

ကုသလံ အဿာဒေတိ။လ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိဟူ၍ ဟောတော် မူအပ်
 သော အနုစါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ကုသလံ၏ အရကို ကာမကုသိုလ်
 ယူ၍။အဿာဒေတိ အကုသလေ နိရုဒ္ဓေ ဝိပါကော တဒါလမ္ဗဏ
 တာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၏ အရကို လောဘမူ သောမနဿ သဟဂုတ်ဇော
 နောင် တဒါရုံ ကောဒသယူ၍ အဘိနန္ဒတိ အကုသလေ နိရုဒ္ဓေ
 ဝိပါကော တဒါလမ္ဗဏတာ ဥပ္ပဇ္ဇတိကို သဗ္ဗိတိကတဏှာ ပြဋ္ဌာန်း
 သော လောဘမူ သောမနဿ သဟဂုတ်နောင် တဒါရုံ ကော
 ဒသယူ၍ရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အကုသလေ။လ။ဥပ္ပဇ္ဇတိ၏အရကို ရာဂ
 ပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူ ဇောနောင်တဒါရုံ ကောဒသယူ၍။ ဒိဋ္ဌိ
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ။လ။ တဒါလမ္ဗဏတာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၏ အရကို ဒိဋ္ဌိဂတ သမ္ပ
 ယုတ်နောင် တဒါရုံ ကောဒသယူ၍။ ဝိစိကိစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။လ။ဥပ္ပဇ္ဇ
 တိ၏ အရကို ဝိစိကိစ္ဆာ သဟဂုတ်နောင် တဒါရုံ ကောဒသယူ၍။
 ဥဒ္ဓစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။လ။ ဝိပါကော တဒါလမ္ဗဏတာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၏ အရကို
 ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် ဇောနောင် တဒါရုံ ကောဒသယူ၍ ဒေါမနဿံ
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ။လ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၏ အရကို ဒေါသမူဇောနောင် ဥပေက္ခာ
 တဒါရုံခြောက်ခုယူ၍ ကာမကုသိုလ်သည် တဒါရုံ ကောဒသအား
 လ။၏။

ပစ္စည်းတပ်ဟန်ကား ကာမကုသိုလ်ကို အာရုံပြု၍ အဿာဒန
 အဘိနန္ဒနအစရှိသောအားဖြင့် အကုသိုလ်ဇောနောင် တဒါရုံ ကိစ္စ
 ဖြစ်လိုလတ်သော် ဘဝဂံစလန ဘဝဂံပစ္စေဒ။ ထို့နောင် ကာမ
 ကုသိုလ်ကိုအာရုံပြု၍ သာယာသည်ဖြစ်အံ့ လောဘမူ သောမနဿ
 သဟဂုတ်လေးခုတို့တွင် တခုခုသည်။ နှစ်သက်သည်ဖြစ်အံ့ သဗ္ဗိ
 တိက တဏှာပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူ သောမနဿ သဟဂုတ်
 လေးခုတို့တွင် တခုခုသည်။ တပ်သည်ဖြစ်အံ့ ရာဂပြဋ္ဌာန်းသော
 လောဘမူရှစ်ခုတို့တွင် တခုခုသည်။ အမြင်မှားသည်ဖြစ်အံ့ ဒိဋ္ဌိ
 ဂတ သမ္ပယုတ် လေးခုတို့တွင် တခုခုသည်။ မဆုံးဖြတ်နိုင်သည်
 ဖြစ်အံ့ ဝိစိကိစ္ဆာ သဟဂုတ်သည်။ ပျံ့လွင့်သည် ဖြစ်အံ့ ဥဒ္ဓစ္စသဟ
 ဂုတ်သည်။ နှလုံးမသာယာသည် ဖြစ်အံ့ ဒေါသမူဒွေးတို့တွင် တခုခု

သည် ဇောကိစ္စခုနစ်ကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင် တဒါရုံ ကော
ဒသတို့တွင် တခုခုသည် တဒါရုံကိစ္စ နှစ်ကြိမ်။ ထို့နောင်
ကာမဘဝင်။

ထိုသို့ ဖြစ်သောအခါအနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ကုသလံ၏ အရ
ဖြစ်သော ကာမကုသိုလ်ကို ပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍ ဝိစိဉ္စ
ကုသလောဓမ္မောဟုအနုဝါဒပါဠိတော် ပါဠိ၌ အဿာဒေတိ။လ။
အကုသလေ နိရုဒ္ဓေ ဝိပါကော တဒါလမ္ဗဏတာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၏ အရ
ဖြစ်သော အကုသိုလ်ဇောနောင် တဒါရုံ ကောဒသကို ပစ္စယုပ္ပန်
အဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍ ဝိစိဉ္စလည်းကောင်း အဗျာကတဿ
ဓမ္မဿဟု ကာမကုသိုလ်သည် ကုသိုလ်ဇောနောင် တဒါရုံ ကော
ဒသအားအာရမ္မဏ။၏။

အာကာသာနဉ္စာယတန ကုသလံ ဝိညာဏဉ္စာယတန ဝိပါ
ကဿဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌
အာကာသာနဉ္စာယတန ကုသလံ၏ အရကို ရှေးဘဝ အဇ္ဈတ္တ
သန္တာန်၌ ဖြစ်ဘူးသော အာကာသာနဉ္စာယတန ကုသိုလ်ယူ၍။
ဝိညာဏဉ္စာယတန ဝိပါကဿ၏ အရကို ဝိညာဏဉ္စာယတန ပဋိ
သန္ဓေ ဘဝင် ဗုတိယူ၍။ ရှေးဘဝ အဇ္ဈတ္တ သန္တာန်၌ဖြစ်ဘူးသော
အာကာသာနဉ္စာယတန ကုသိုလ်သည် ဝိညာဏဉ္စာယတန ဝိပါက
အား။၏။

ပစ္စည်း တပ်ဟန်ကား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ ဝေဟပိူလ် တိုင်
အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံ အာကာသာနဉ္စာယတန ဘုံမှ
စုတ၍ ဝိညာဏဉ္စာယတနဘုံ၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်အား
ဇောနောင်စုတိ ဘဝင်နောင်စုတိအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။
ထိုတွင် ဇောနောင် စုတိဖြစ်ဟန်ကား ထင်ရှားရှိသော ဘဝမှရှေ့
လျှောသောအားဖြင့် ပစ္စယုပ္ပန် ဘဝ အဆုံးစုတိဖြစ်လိုလတ်သော်
မိမိပဋိသန္ဓေ စိတ်နှင့်တူသော ပဉ္စဝေါကာရ တိဟိတ် ဘဝင်ကိုးခု
အာကာသာနဉ္စာယတန ဘဝင်တို့တွင် တခုခုသည် ကံ ကမ္မနိမိတ်

ဂတိနိမိတ်အားဖြင့် သုံးပါးတို့တွင် တပါးပါးကို အာရုံပြု၍ ဘဝင်္ဂ
 စလနံ ဘဝင်္ဂပစ္စေဒ။ ထို့နောင် ရှေးဘဝ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်
 ဘူးသော အာကာသာနဉ္စာယတန ကုသိုလ်ဟူသော ကမ္မနိမိတ်ကို
 အာရုံပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း ထို့နောင်ကာမာဝစရ မရဏာသန္တ
 ဇောငါးကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင် ပဉ္စဝေါကာရတိဟိတ်စုတိကိုး
 ခု အာကာသာနဉ္စာယတနစုတိတို့တွင် တခုခုသည် ကံ ကမ္မနိမိတ်
 ဂတိနိမိတ် သုံးပါးတို့တွင် တပါးပါးကို အာရုံပြု၍ စုတိ ကိစ္စ
 တကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင် ဆိုအပ်ပြီးသော အခြင်းအရာ
 ရှိသော ဝိညာဏဉ္စာယတန ဝိပါက်သည် မနောဒွါရဖြင့် မရဏာ
 သန္တဇောသည် ယူအပ်သော ရှေးဘဝ အဇ္ဈတ္တ သန္တာန်၌ ဖြစ်ဘူး
 သော အာကာသာနဉ္စာယတန ကုသိုလ်ဟူသော ကမ္မနိမိတ်တို့ကို
 အာရုံပြု၍ ပဋိသန္ဓေကိစ္စ တကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင် မိမိပဋိ
 သန္ဓေ။လ။ ဝိညာဏဉ္စာယတန ဝိပါက်သည် ဘဝင်္ဂကိစ္စ တဆွဲ
 ငါးကြိမ် တဆွဲခြောက်ကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင် ဘဝသစ်ဟု
 ဆိုအပ်သော ဝိညာဏဉ္စာယတန ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာကို အာရုံ
 ပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ထို့နောင် ဘဝသစ်၌ ပြင်းစွာတပ်သော
 ဘဝ နိကန္တိလောဘဇော ခုနစ်ကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင်
 ဝိညာဏဉ္စာယတန ဘဝင် ဖြစ်ထိုက်သရွေ့ဖြစ်၏။

အမှာ ဤဝိထိကား ပဋိသန္ဓေ ဘဝင်နှစ်ပါးရသည်။ ဝိညာ
 ဏဉ္စာယတနဘုံ အချင်းချင်း မရဏာသန္တဝိထိကို
 ချသော် ပဋိသန္ဓေ ဘဝင် စုတိသုံးပါးကိုရ၏။ ဤနည်းတို့မှီ၍ချလော။

ထိုသို့ဖြစ်သောအခါ အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ အာကာသာ
 နဉ္စာယတန ကုသိုလ်အရဖြစ်သော ရှေးဘဝ အဇ္ဈတ္တ သန္တာန်၌
 ဖြစ်ဘူးသော အာကာသာနဉ္စာယတန ကုသိုလ်ကို ပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့်
 ယူတော်မူ၍ ဝိစိဋ္ဌ ကုသလောဓမ္မောဟု အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌
 ဝိညာဏဉ္စာယတန ဝိပါကသာ၏ အရဖြစ်သော ဝိညာဏဉ္စာယ
 တန ပဋိသန္ဓေ ဘဝင် စုတိတို့ကို ပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍

ဝိမိန္ဒလည်းကောင်း အဗျာကတဿ ဓမ္မဿဟု ရှေးဘဝ အဇ္ဈတ္တ သန္တာန်၌ ဖြစ်ဘူးသော အာကာသာနဉ္စာယတန ကုသိုလ်သည် ဝိညာဏဉ္စာယတန ဝိပါက်အား အာရမ္မဏ။၏။

အာကာသာနဉ္စာ ယတန ကုသလံ ဝိညာဏဉ္စာယတန ကြိယဿ ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ အာကာသာနဉ္စာယတန ကုသလံ၏ အရကို ဤဘဝ ရှေးဘဝ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်ဘူးသော အာကာသာနဉ္စာယတန ကုသိုလ် ယူ၍ ဝိညာဏဉ္စာယတန ကြိယဿ၏ အရကို ဖြစ်ဆဲသော ဝိညာဏဉ္စာယတန ကြိယာယူ၍ ဤဘဝ ရှေးဘဝ အဇ္ဈတ္တ သန္တာန်၌ ဖြစ်ဘူးသော အာကာသာနဉ္စာယတန ကုသိုလ်သည် ဝိညာဏဉ္စာယတန ကြိယာအား အာရမ္မဏ။၏။

ပစ္စည်းတပ်ဟန်ကား တိဟိတ် ကာမ ရူပ အာကာသာနဉ္စာ ယတန အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရဟန္တာ အဖြစ်သို့ ရောက်၍ အာကာသာနဉ္စာယတန ကြိယာဈာန်ကို မဝင်စားမီ ပဋိလောမ အားဖြင့် နေဝသညာ နာသညာယတနကြိယာဈာန် အာကိဉ္စညာ ယတန ကြိယာဈာန်ကို ဝင်စားပြီး၍ ဝိညာဏဉ္စာယတန ကြိယာဈာန်ကို ဝင်စားလိုလတ်သော်လည်းကောင်း ဧကန္တရိကအားဖြင့် ရူပါဝစရကြိယာ ပဌမဈာန် တတိယဈာန် ပဉ္စမဈာန်ကို ဝင်စား ပြီး၍ ဝိညာဏဉ္စာယတန ကြိယာဈာန်ကို ဝင်စားလိုလတ်သော် လည်းကောင်း မိမိ။လံ။ ဘဝဂံစလနံ ဘဝဂံပစ္ဆေဒ။ ထို့နောင် ဤ ဘဝ အဇ္ဈတ္တ သန္တာန်၌ ဖြစ်ဘူးသော အာကာသာနဉ္စာယတန ကုသိုလ်ကို အာရုံပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ထို့နောင် မဟာကြိယာ တတိယဒွေးတို့တွင် တခုခုသည် မန္တပညာဖြစ်အံ့ ပရိကံ ဥပစာ အနုလုံဂေါတြဘူဟု လေးကြိမ်။ တိက္ခပညာဖြစ်အံ့ ဥပစာ အနုလုံ ဂေါတြဘူဟု သုံးကြိမ် ဥပစာရသမာဓိဇော ကိစ္စဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့ နောင် တိက္ခပညာပုဂ္ဂိုလ်အား လေးကြိမ်မြောက် မန္တပညာပုဂ္ဂိုလ် အား ငါးကြိမ်မြောက် ဈာန်အင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဝိညာ ဏဉ္စာယတန ကြိယာသည် ဘဝင် အလျဉ်ကဲ့သို့ အလိုရှိသည့်

အတိုင်း များစွာဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ။ ထို့နောင် ဘဝင်ဖြစ်ထိုက် သရွှေဖြစ်၏။ ။ (ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်ကိုရည်၍ ချသောဝီထိတည်း)။

ပုထုဇဉ် သေက္ခသန္တာန်၌ အာကာသာနဉ္စာယတန ဈာန်ကို မရသော ကာမာဝစရ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်မှ ရ၍ ပဋိလောမ အားဖြင့် နေဝသညာ နာသညာ ယတန အာကိဉ္စညာ ယတန ကြိယာ ဈာန်ကို ဝင်စားပြီး၍ ဝိညာဏဉ္စာယတန ကြိယာ ဈာန်ကို ဝင်စားလို လတ်သော် ၎င်း (ကေန္တရိက ဆို၍)။ မိမိပဋိ။လ။ ဘဝင်စလန ဘဝင် ပစ္စေဒ။ ထို့နောင် ရှေးဘဝ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်ဘူးသော အာကာသာနဉ္စာယတန ကုသိုလ်ကို အာရုံပြု၍ မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်း။ ထို့နောင် မဟာကြိယာ တတိယဌေးတို့တွင် တခုခုသည် မန္တတိက္ခအားလျော်စွာ လေးကြိမ် သုံးကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ။ ထို့နောင် တိက္ခပညာပုဂ္ဂိုလ်အား လေးကြိမ်မြောက် မန္တပညာပုဂ္ဂိုလ် အား ငါးကြိမ်မြောက် ဈာန်အင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဝိညာဏဉ္စာယတန ကြိယာဈာန်သည် ဘဝင်အလျဉ်ကဲ့သို့ အလိုရှိသည့် အတိုင်း။လ။၏။ ထို့နောင်။လ။

အမှာ ဤဝီထိကား ပုထုဇဉ်သေက္ခသန္တာန်၌ သမာပတ် ကိုမရဘူး။ ရဟန္တာဖြစ်မှ ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်၍ ချသော ဝီထိတည်း။ ။ ထို့ကြောင့် ရှေးဘဝက ဖြစ်ဘူးသော အာကာသာနဉ္စာယတန ကုသိုလ်ကို အာရုံပြုရသည်။ ပဋိလောမ ကေန္တရိကအားဖြင့် ဝင်စားမှလည်း ကုသိုလ်ကို အာရုံပြုနိုင်မှအနု လောမအားဖြင့် ဝင်စားသော မိမိသန္တာန်၌ အာကာသာနဉ္စာ ယတနကြိယာဈာန် ဥပါဒ် ဖြစ်ဘူးပြီးဖြစ်သောကြောင့် အာကာ သာနဉ္စာယတန ကြိယာကို အာရုံပြုရသည်။

ဝိညာဏဉ္စာယတနရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိညာဏဉ္စာယတန ကြိယာဈာန်ကို ဝင်စားလိုလတ်သော် မိမိ။လ။ဘဝင်စလန ဘဝင် ပစ္စေဒ။ ထို့နောင် ရှေးဘဝ အဇ္ဈတ္တ သန္တာန်၌ ဖြစ်ဘူးသော

အာကာသာနဉ္စာယတန ကုသိုလ်ကို အာရုံပြု၍မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။
မဟာကြိယာ တတိယဇွေးတို့တွင် တခုခုသည် မန္တတိက္ခအား
လျော်စွာ လေးကြိမ် သုံးကြိမ်ဖြစ်၍ချုပ်၏။ ထို့နောင် တိက္ခပညာ
ပုဂ္ဂိုလ်အား လေးကြိမ်မြောက် မန္တပညာ ပုဂ္ဂိုလ်အား ငါးကြိမ်
မြောက် ဈာန်အင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဝိညာဏဉ္စာယတန
ကြိယာများသည် ဘဝင်အလျဉ်ကဲ့သို့ အလိုရှိသည့်အတိုင်းများစွာ
ဖြစ်၍ချုပ်၏။ ထို့နောင်ဘဝင်။

အမှတ် ၁ ဤဝိထိဉ္စလည်း မိမိဘုံ၌ အာကာသာနဉ္စာယတန
ကြိယာ မရှိသောကြောင့် အောက်ဘုံ၌ ဖြစ်ဘူး
သောအာကာသာနဉ္စာယတနကုသိုလ်ကို အာရုံပြုရသည်။

ထိုသို့ဖြစ်သောအခါ အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ အာကာသာ
နဉ္စာယတန ကုသလံ၏ အရဖြစ်သော အာကာသာနဉ္စာယတန
ကုသိုလ်ကို ပစ္စည်း အဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍။ ဝိမိဉ္စ ကုသလော
ဓမ္မောဟု။ အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ဝိညာဏဉ္စာယတနကြိယာ
၏ အရဖြစ်သောဝိညာဏဉ္စာယတနကြိယာကို ပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်ဖြင့်
ယူတော်မူ၍။ ဝိထိဉ္စ၎င်း အဗျာကတဿ ဓမ္မဿဟု ဤဘဝ
ရှေးဘဝ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်ဘူးသော အာကာသာနဉ္စာယတန
ကုသိုလ်သည် ဝိညာဏဉ္စာယတနကြိယာအား။ လ။၏။ ။ (အာ
ကိဉ္စညာယတနကုသလံ နေဝသညာနာသံညာယတန ဝိပါကဿ
ကြိယံဿစဉ်လည်း ဤနည်းကိုမှီ၍ ဆိုလေ)။

အမှတ် ၂ ကြိယဿာတိ အရဟတ္တံပတွာ အသမာပန္နပုဗ္ဗေ
အာကာသာနဉ္စာ ယတနေ ပဋိလောမတောဝါ
ကေန္တရိကဝသေနဝါ သမာပန္နကြိယာယ။ ။အဋ္ဌကထာ။ ။
ကြိယဿာတိပဒဿ၊၏။အရဟတ္တံပတွာ။လ။သမာပန္နကြိယာယ။
ဟူသောအနက်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။ အရဟတ္တံ၊ရဟန္တာ
အဖြစ်သို့။ ပတွာ၊ ရောက်ပြီး၍။ အသမာပန္နပုဗ္ဗေ၊ ပုထုဇဉ်သေက္ခ
ဖြစ်၍ ရှေးဘဝ၌ မဝင်စားဘူးသော (ဤကား ပုထုဇဉ်သေက္ခ
သန္တာန်၌ သမာပတ်မရသည်ကိုရည်သည်)။ တနည်းကား။အသ

မာပန္နပုဗ္ဗေ၊ ရဟန္တာသန္တာန်၌ မဝင်စားဘူးသော။ အာကာ
 သာ နန္ဓာယတနေ၊ အာကာသာ နန္ဓာယတန ဈာန်၌၊ ပဋိ
 လောမတောဝါ၊ ပဋိလောမအားဖြင့်၎င်း။ ဧကန္တရိကဝသေနဝါ၊
 တခုခြားဝင်စားသောအားဖြင့်လည်းကောင်း။ သမာပန္နကြိယာ
 ယ၊ ရဟန္တာသန္တာန်၌ဝင်စားသော ဝိညာဏန္ဓာယတနကြိယာ
 အား။ အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ ။ပဋိလောမတောဝါ ဧကန္တရိကဝသေနဝါတိ၊ ဝဒန္တေန
 အနုလောမတော သမာပဇ္ဇနေ ယေဘုယျေန၊ အာသန္ဓသမာပတ္တိ
 ယာ အာရမ္မဏဘာဝေါ ဒဿိတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယထာပန ပဋိ
 လောမတော ဧကန္တရိကဝသေနစ သမာပဇ္ဇန္တဿ အနာသန္ဓာပိ
 သမာပတ္တိ အာရမ္မဏံ ဟောတိ။ ဧဝံ အနုလောမတော သမာ
 ပဇ္ဇန္တဿာပိ ဘဝေယျာတိ။ ဝိကာ။

ပဋိလောမတောဝါ ဧကန္တရိကဝသေနဝါတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တေန၊
 ဆိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည်။ အနုလောမတော၊ အနုလောမ
 အားဖြင့်။ သမာပဇ္ဇနေ၊ ဝင်စားသည်ရှိသော်။ ယေဘုယျေန၊
 အားဖြင့်။ အာသန္ဓသမာပတ္တိယာ၊ နိုးသောသမာပတ်၏။ အာရမ္မ
 ဏဘာဝေါ၊ အာရုံ၏အဖြစ်ကို။ ဒဿိတော၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 ဒဋ္ဌဗ္ဗော၏။ ။ပန ဝိသေသော၊ အထူးကား။ ပဋိလောမတောစ၊
 ၎င်း။ ဧကန္တရိကဝသေနစ၊ ၎င်း။ သမာပဇ္ဇန္တဿ၊ ၎င်း။ အနာသန္ဓာ၊
 မနိုးသော။ သမာပတ္တိပိ၊ သည်လည်း။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ
 ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ တထာ။ တူ။ အနုလောမတော၊ ဖြင့်။ သမာ
 ပဇ္ဇန္တဿာပိ၊ အားလည်း။ ဘဝေယျာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၏။

ကုသလာခန္ဓာ စေတောပရိယ ဉာဏဿဟူ၍ ဟောတော်
 မူအပ်သော အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ကုသလာခန္ဓာ၏အရကို
 လွန်လေပြီးသော။ လ။ ကာလသုံးပါး၌ တည်သော သူတပါးတို့၏
 ကုသိုလ်ကေဝီသယူ၍။ စေတောပရိယဉာဏဿ၏အရကို စေတော
 ပရိယ ကြိယာ အဘိညာဉ်ယူ၍။ ကာလသုံးပါး၌ တည်သော

သူတပါးတို့ ကုသိုလ် ကေဝိသသည် စေတောပရိယ ကြိယာ အဘိညာဉ်အား အာရမ္မဏာ၏။ ။ (ကုသိုလ် အဘိညာဉ်က အတိုင်း ကြိယာအဘိညာဉ်ကိုလည်း ချလေ)။

• ကုသလာခန္ဓာ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ဉာဏဿဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ကုသလာခန္ဓာ၏ အရကို ပုဗ္ဗေနိဝတ္ထဖြစ်သော ကုသိုလ်ကေဝိသယူ၍။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ဉာဏဿ၏အရကို ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ကြိယာအဘိညာဉ်ယူ၍။ ပုဗ္ဗေနိဝတ္ထဖြစ်သော ကုသိုလ်ကေဝိသသည် ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ကြိယာအဘိညာဉ်အား။၏။

ကုသလာခန္ဓာ ယထာကမ္မုပဂ ဉာဏဿဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော။လ။ ။ ကုသလာခန္ဓာ၏အရကို အတိတ်ဖြစ်သော လောကီကုသိုလ်ကံယူ၍။ ယထာ။လ။ အရကို ယထာကမ္မုပဂ ကြိယာ အဘိညာဉ်ယူ၍။ အတိတ်ဖြစ်သော လောကီကုသိုလ်ကံသည် ယထာကမ္မုပဂကြိယာ အဘိညာဉ်အား။၏။

• ကုသလာခန္ဓာ အနာဂတံသ ဉာဏဿဟူ၍။လ။၌ ကုသလာခန္ဓာ၏အရကို အနာဂတ်ဖြစ်သော ကုသိုလ်ကေဝိသယူ၍။ အနာဂတံသဉာဏဿ၏ အရကို အနာဂတံသ ကြိယာအဘိညာဉ်ယူ၍ အနာဂတ်ဖြစ်သော ကုသိုလ်ကေဝိသသည်။ အနာ။လ။ ဉာဏ်အား။၏။ (ဝီထိကို ရာသီစုကအတိုင်း ချလေ)။

ကုသလာခန္ဓာ အာဝဇ္ဇနာယ၌ ကုသလာ ခန္ဓာ၏ အရကို ကုသိုလ်ကေဝိသယူ၍ အာဝဇ္ဇနာယ၏ အရကို အမှတ်မဲ့တပါးပါးသော မနောဒွါရဝီထိ၌ အကျုံးဝင်သော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းယူ၍ ကုသိုလ်ကေဝိသသည် မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းအား။၏။

• ပစ္စည်းတပ်ဟန်ကား အရဟတ္တမဂ်ကြဉ်သော ကုသိုလ်ဝီသကို အာရုံပြု၍ မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်စော ဝီထိစိတ္တုပ္ပါဒ် ဖြစ်လိုလတ်သော်။မိမိ။လ။ ဘဝင်္ဂစလန ဘဝင်္ဂပစ္စေဒ။ ထို့နောင် အရဟတ္တမဂ်ကြဉ်သော ကုသိုလ်ဝီသကို အာရုံပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ထို့နောင် မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်လေးခုတို့တွင်

တခုခုသည် ဇောကိစ္စခုနစ်ကြိမ်။ ထို့နောင် ဘဝင်ဖြစ်ထိုက်သရွေ ဖြစ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်သောအခါ အနုဝါဒ။လ။ ဆိုမြဲ။

အမှာ

ဤနည်းအတူ အကုသိုလ်ဇော ဉာဏ်ပွယုတ်မဟာ ကုသိုလ် ကြိယာဇောတို့ကို ချလေ။ ။မဟာ

ကြိယာ ဉာဏ်သံဃုယုတ်မှာ ကုသိုလ်ဧကဝိသကို အာရုံယူ။

အကုသလော အကုသလသ

ကုသလပဒကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အကုသလ ပဒကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံ့သော်လည်း အကုသလပဒါ ဝသံသန ကုသလပဒါဝသံသန အဗျာကတပဒါဝသံသန အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အကုသလပဒါဝသံသနကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား အကုသလောဓမ္မော အကုသ လသ။လ။ယော ဟူသည်တည်း။

၄၀၇။ အကုသလော။လ။ ပစ္စယော သည်။ ဟောတိ။ ။ ရာဂံ။ ရာဂပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူ စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို။ အဿာဒေတိ။ ။ အဘိနန္ဒတိ။ ။ တံ။ ထိုရာဂပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူ စိတ္တုပ္ပါဒ် ကို။ အာရတ္တံ။ အကြောင်းပြု၍။ ရာဂေါ။ ရာဂသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ။ ဒိဋ္ဌိ။ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဖြစ်၏။ ဝိစိကိစ္ဆာ။ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဖြစ်၏။ ဥဒ္ဓစ္စံ။ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ။ ဒေါမနသံ။ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌိ။ ဒိဋ္ဌိပြဋ္ဌာန်းသော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို။ အဿာ ဒေတိ။ ။ လ။ ဒေါမနသံ။ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ။ ဝိစိကိစ္ဆံ။ ဝိစိ ကိစ္ဆာသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို။ အာရတ္တံ။ အကြောင်းပြု၍။ လ။ ဒေါမနသံ။ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ။ ဥဒ္ဓစ္စံ။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ကို။ လ။ ဒေါမနသံ။ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ။ ဒေါမနသံ။ ဒေါမနသ သဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို။ လ။ ဥဒ္ဓစ္စံ။ သည်။ ဟောတိ။ ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား အကုသိုလ်ဓမ္မသည် အကုသိုလ်ဓမ္မအား၏။ အဘယ်သို့။ လ။ ကား။ ရာဂပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူ စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို

အာရုံပြု၍ သာယာသောအခါ လောဘမူ သောမနဿသဟဂုတ်
 လေးခုအားနှစ်သက်သောအခါ လောဘမူ ဝီတိသဟဂုတ်လေးခု
 အား။ တပ်သောအခါ ရာဂပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူရှစ်ခုအား။
 အမြင်မှားသောအခါ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခုအား။ မဆုံးဖြတ်
 နိုင်သောအခါ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်အား။ ပျံ့လွင့်သောအခါ ဥဒ္ဓစ္စ
 သဟဂုတ်အား။ နှလုံးမသာယာသောအခါ ဒေါသမူဒွေးအား
 အာရမ္မဏ။၏။ (ဒိဋ္ဌိအဿာဒေတိ စသောပါဠိ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို
 ယခင်နည်းကို မှီ၍ဆိုလေ)။

ဝိစိပါဠိတော်ပါဠိ၌ ကတ္တားကား အကုသိုလ် ခွါဒသ။စေ။
 သတ္တဝီသ ပစ္စည်း တရားရ၏။ သမ္ပဒါနိကား အကုသိုလ်ခွါဒသ။
 စေ။ သတ္တဝီသ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ကရိုဏ်းကား အာရမ္မဏ အာရမ္မဏာ
 ဝိပတိ အာရမ္မဏုပနိဿယ သုံးပစ္စယ သတ္တိတို့တွင် အာရမ္မဏ။
 လ။သတ္တိ။၏။

ရာဂံအဿာဒေတိ အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော် မူအပ်သော
 အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ရာဂံ၏ အရကို ရာဂ ပြဋ္ဌာန်းသော
 လောဘမူ စိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍။ အဿာဒေတိ၏အရကို သာယာသော
 အခါလောဘမူ သောမနဿ သဟဂုတ်ယူ၍။ အဘိနန္ဒတိ၏ အရ
 ကို သပ္ပိတိက တဏှာပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူ သောမနဿသဟ
 ဂုတ်ယူ၍။ (ရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အစရှိသည်၏ အရကိုယူမြဲ)။ ရာဂ
 ပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူစိတ္တုပ္ပါဒ်သည် အကုသိုလ်ခွါဒသအား။၏။
 (ပစ္စည်းတပ်ဟန် ဝီတိကို ကုသလော အကုသလသကို မှီ၍
 ဆိုလေ)။

ဒိဋ္ဌိအဿာဒေတိ အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော် မူအပ်သော
 အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ဒိဋ္ဌိ၏အရကိုဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်
 ယူ၍။ အဿာဒေတိ အစရှိသည်၏ အရကိုယူမြဲ။ဝိစိကိစ္ဆ အာရမ္မ
 ။လ။ ပါဠိ၌ ဝိစိကိစ္ဆ၏ အရကို ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်ယူ၍။လ။ယူမြဲ။
 ဥဒ္ဓစ္စ၏ အရကိုဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်ယူ၍။ (အာရမ္မဏုပ္ပဇ္ဇတိ စသည်

ကိုယူမြို့။ ။ဒေါမနသံ၏ အရကို ဒေါသမူဒွေး စိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍။
နောက်ကိုယူမြို့။ ။ဝိထိကို ကုသလော အကုသလသာကိုမှီ၍
ချလေ)။

အကုသလော ကုသလသာ

အကုသလ ပဒါဝသာနကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌
ကုသလ ပဒါဝသာနကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကားအကု
သလောဓမ္မော အကုသလသာဓမ္မသံ။လ။ ယောဟံသည်တည်း။

၄၀၀။ အကုသလော၊ သော။ ဓမ္မော၊သည်။ ကုသလသာ၊
သော။ ဓမ္မသာ၊အား။ အာရမ္မဏ ပစ္စယေန၊ဖြင့်။ ပစ္စယော၊သည်။
ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ သေက္ခာ၊သေက္ခဟု ဆိုအပ်ကုန်သော သောတာပ
ပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ပဟီနေ၊ မိမိမဂ်ဖြင့်
ပယ်အပ်ကုန်ပြီးသော။ ကိလေသေ၊ကိလေသာတို့ကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တိ၊
ကုန်၏။ ဝိက္ခန္တိတေ၊ မိမိမဂ်ဖြင့် ပယ်အပ် ခွါအပ်ကုန်သော။
ကိလေသေ၊တို့ကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တိ၊ ဆင်ခြင်ကုန်၏။ (ပဟီန ကိလေ
သေ ဝိက္ခန္တိတ ကိလေသေဟု တသမာသ်ထည်းလည်းရှိ၏)။
သေက္ခာ၊တို့သည်။ ပုဗ္ဗေ၌။ သမုဒါစိဏ္ဍေ၊ အလေ့အကျက် ပြုအပ်
ကုန်ပြီးသော။ ကိလေသေ၊တို့ကို။ ဇာနန္တိ၊ကုန်၏။ သေက္ခာဝါ၊
လည်းကောင်း။ ပုထုဇ္ဇနာဝါ၊ လည်းကောင်း။ အကုသလံ၊ကို။လ။
ဝိပဿန္တိ၊ကုန်၏။ သေက္ခာဝါ၊ လည်းကောင်း။ ပုထုဇ္ဇနာဝါ၊
လည်းကောင်း။ စေတောပရိယ ဉ္ဇုဏေန၊ဖြင့်။ ဇာနန္တိ၊ကုန်၏။
အကုသလော၊သော။ ခန္ဓာ၊ခန္ဓာသည်။ စေတောပရိယဉ္ဇုဏဿစ၊
အားလည်းကောင်း။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ဉ္ဇုဏဿစ၊ အား
လည်းကောင်း။ ယထာကမ္မုပဂဉ္ဇုဏဿစ၊ အားလည်းကောင်း။
အနာဂတံသ ဉ္ဇုဏဿစ၊ အားလည်းကောင်း။ အာရမ္မဏ ပစ္စ
ယေန၊ အာရမ္မဏပစ္စည်းဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား အကုသိုလ် ဓမ္မသည် ကုသိုလ် ဓမ္မအား၏။
အဘယ်သို့ကား သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် သောတာ ပတ္တိမဂ်

သည် ပယ်အပ်သော ဒိဋ္ဌိပိစိကိစ္ဆာဟူသော ကိလေသာနှစ်ပါးကို ဆင်ခြင်သောအခါ ပယ်အပ်သော ကိလေသာသည် ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်အား။ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သကဒါဂါမ်မဂ်သည် ခေါင်းပါးစေအပ်သော ရုန့်ရင်းသော ရာဂ ဒေါသ မောဟ ဟူသော ကိလေသာ သုံးပါးကို ဆင်ခြင်သောအခါ ပယ်အပ်သော ကိလေသာသည် ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်အား။ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အနာဂါမ်မဂ်သည် ပယ်အပ်သော ကာမရာဂဟု ဆိုအပ်သော လောဘတစိတ်။ ဗျာပါဒဟု ဆိုအပ်သော ဒေါသကို ဆင်ခြင်သောအခါ ပယ်အပ်သော ကိလေသာသည် ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်အား။ ။

သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် သောတာပတ္တိမဂ်သည် မပယ်အပ်သော လောဘ ဒေါသ မောဟ မာန ထိန ဥဒ္ဓစ္စ အဟိရိက အနောတ္တပ္ပ ဟူသော ကိလေသာ ရှစ်ပါးကို ဆင်ခြင်သောအခါ ကြွင်းသော ကိလေသာသည် ဆင်ခြင်သော ကာမ ကုသိုလ်အား။ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် သကဒါဂါမ် မဂ်သည် မခေါင်းပါးစေအပ်သော သိမ်မွေ့သော ရာဂ ဒေါသ မောဟ မာန ထိန ဥဒ္ဓစ္စ အဟိရိက အနောတ္တပ္ပ ဟူသော ကိလေသာ ရှစ်ပါးကို ဆင်ခြင်သောအခါ ကြွင်းသော ကိလေသာသည် ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်အား။ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အနာဂါမ်မဂ်သည် မပယ်အပ်သော ရူပ ရာဂ အရူပရာဂဟု ဆိုအပ်သော လောဘတစိတ်။ မောဟ မာန ထိန ဥဒ္ဓစ္စ အဟိရိက အနောတ္တပ္ပ ဟူသော ကိလေသာ ခုနှစ်ပါးကို ဆင်ခြင်သောအခါ ကြွင်းသော ကိလေသာသည် ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်အား။ သေက္ခပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အကုသိုလ်ကို အာရုံပြု အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု ဝိပဿနာပြုသောအခါ အကုသိုလ်သည် ဝိပဿနာပြုသော ကာမကုသိုလ်အား။ သေက္ခပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စေတောပရိယ ကုသိုလ်အတိညာဉ်ဖြင့် လွန်လေပြီးသော ။လ။ အကုသိုလ်ကို သိသောအခါ သူတပါးတို့ အကုသိုလ်သည် စေတောပရိယ ကုသိုလ်အတိညာဉ် ထိုအတိညာဉ် နောက်၌ ဖြစ်

သော ကာမကုသိုလ်အား။ လွန်လေပြီးသော။လ။ သူတပါးတို့၏ အကုသိုလ်သည် စေတောပရိယံ ကုသိုလ်အဘိညာဉ်အား ပုဗ္ဗေ နိဝုတ္တုဖြစ်သော အကုသိုလ်သည် ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ကုသိုလ် အဘိညာဉ်အား အတိတ်ဖြစ်သော အကုသိုလ်ကံသည် ယထာ ကမ္မုပဂကုသိုလ် အဘိညာဉ်အား။ အနာဂတ်ဖြစ်သောအကုသိုလ် သည် အနာဂတံသ ကုသိုလ် အဘိညာဉ်အား အာရမ္မဏ။၏။

ကတ္တားကား အကုသိုလ် ခွါဒသ။စေ။ သတ္တဝီသ ပစ္စည်း တရားရ၏။ သမ္ပဒါန်ကား မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု စေတော ပရိယံ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ယထာ ကမ္မုပဂ အနာဂတံသ ကုသိုလ် အဘိညာဉ်အပ္ပမညာကြဉ်သော။ စေ။ဆတ္တိံသ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ ကရိုဏ်းပါဠိ၏ အရကား အာရမ္မဏ သတ္တိရ၏။

သေက္ခာ ပဟိနေ ကိလေသေ ပစ္စဝေက္ခန္တိဟူ၍ ဟောတော်မူ အပ်သော။လ။ပါဠိ၌ သောတာပန်ဖြစ်အံ့ ပဟိနေ ကိလေသေ၏ အရကို ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာဟူသော ကိလေသာ နှစ်ပါးယူ၍။ သေက္ခာ ပစ္စဝေက္ခန္တိ၏ အရကို သောတာပန် သန္တာန်၌ဖြစ်သော ဆင်ခြင် သော ကာမကုသိုလ်ယူ၍။ပယ်အပ်သော ကိလေသာသည် သော တာပန် သန္တာန်၌ ဖြစ်သော ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်အား အာရမ္မဏ။၏။

ပစ္စည်းတပ်ဟန်ကား သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သောတာပတ္တိ မဂ်သည် ပယ်အပ်သောကိလေသာကို ဆင်ခြင်လိုလတ်သော် မိမိ ။လ။န။ဒ။ ထို့နောင် ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာဟူသော ကိလေသာ နှစ်ပါးကို အာရုံပြု၍ မနေဘဲ ဝါရာဝဇ္ဇန်း။ထို့နောင် မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခုတို့တွင် တခုခုသည် ပစ္စဝေက္ခဏာဇောကိစ္စ ခုနစ်ကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့ နောင် ဘဝင်ဖြစ်ထိုက်သရွေ့ဖြစ်၏။ထို့နောင် တဒနဝတ္တက ဝီထိ ဖြင့် ငါရသော သောတာပတ္တိမဂ်သည် ပယ်အပ်သော ကိလေသာ ကား ဤရွှေ ဤမျှဟု သိသတည်း။ ထိုသို့ဖြစ်သောအခါ ဆိုမြို့။

သကဒါဂါမ်ဖြစ်အံ့ သကဒါဂါမ်မဂ်သည် ခေါင်းပါးစေအပ် သော ရုန့်ရင်းသော ရာဂဒေါသ မောဟယူ၍။သေက္ခာပစ္စဝေက္ခန္တိ

၏ အရကို သကဒါဂါမ်သန္တာန်၌ ဖြစ်သော ဆင်ခြင်သောကာမ ကုသိုလ်ယူ၍ ပယ်အပ်သော ကိလေသာသည် ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်အား။၏။

ပစ္စည်းတပ်ဟန်ကား သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် သကဒါဂါမ် မဂ်သည် ခေါင်းပါးစေအပ်သော ကိလေသာကို ဆင်ခြင်လိုလတ် သော် (ယခင်နည်းကိုမှီ၍ ဝီထိချ)။ ။အနာဂါမ်ဖြစ်အံ့ ပဟိနေ ကိလေသေ၏ အရကို အနာဂါမ်မဂ်သည် ပယ်အပ်သော ကာမ ရာဂဟု ဆိုအပ်သော လောဘတစိတ်။ ဗျာပါဒဟု ဆိုအပ်သော ဒေါသယူ၍။သေက္ခာပစ္စဝေက္ခန္တိ၏ အရကို အနာဂါမ် သန္တာန်၌ ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်ယူ၍။ပယ်အပ်သော ကိလေသာသည် ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်အား။လ။၏။ ။(ဤ၌လည်း ဝီထိကို ယခင်နည်းကိုမှီ၍ ချလေ)။

သေက္ခာ ဝိက္ခန္တိတေ ကိလေသေ ပစ္စဝေက္ခန္တိ ဟူ၍။လ။ပါဠိ၌ သောတာပန်ဖြစ်အံ့ ဝိက္ခန္တိတေ ကိလေသေ၏ အရကို သောတာ ပတ္တိမဂ်သည် မပယ်အပ်သော လောဘ ဒေါသ မောဟ မာန ထိန ဥဒ္ဓစ္စ အဟိရိက အနောတ္တပ္ပဟူသော ကိလေသာရှစ်ပါးယူ၍။ သေက္ခာပစ္စဝေက္ခန္တိ၏ အရကို သောတာပန် သန္တာန်၌ ဖြစ်သော ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်ယူ၍။ ကြွင်းသော ကိလေသာသည် ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်အား။၏။

ပစ္စည်းတပ်ဟန်ကား သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကြွင်းသော ကိလေသာကို ဆင်ခြင်လိုလတ်သော် ဘဝင်္ဂစလန ဘဝင်္ဂပစ္စေဒ။ ထို့နောင် သောတာပတ္တိမဂ်သည် မပယ်အပ်သော ကိလေသာ ရှစ်ပါးကို အာရုံပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ထို့နောင် မဟာကုသိုလ် ရှစ်ခုတို့တွင် တခုခုသည် ပစ္စဝေက္ခဏာဇောကိစ္စ ခုနစ်ကြိမ် ထို့နောင် ဘဝင်။ ထို့နောင် တဒနုဝတ္တကဤဝီထိဖြင့် ကြွင်းသော ကိလေသာကား ဤမျှဟု သိသတည်း။ ထိုသို့ဖြစ်သောအခါ။ ဆိုပြ။

သကဒါဂါမ်ဖြစ်အံ့ ဝိက္ခန္တိတေ ကိလေသေ၏ အရကို သက ဒါဂါမ်မဂ်သည် မခေါင်းပါးစေအပ်သော သိမ်မွေ့သော ရာဂ

ဒေါသမောဟ မာန ထိန ဥဒ္ဓစ္စ အဟိရိက အနောတ္တပ္ပ ဟူသော ကိလေသာရှစ်ပါးယူ၍။ သေက္ခာပစ္စဝေက္ခန္တိ၏ အရကို သက်ဒါဝါမ် သန္တာန်၌ဖြစ်သော ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်ယူ၍ (ဝီထိရှေးနည်းကိုမှီ၍ချ)။

အနာဂါမ်ဖြစ်အံ့ ဝိက္ခမ္ဘိတေ ကိလေသေ၏ အရကို အနာဂါမ် မဂ်သည် မပယ်အပ်သော ရူပရာဂ အရူပရာဂဟု ဆိုအပ်သော လောဘတစိတ်။ မောဟ မာန ထိန ဥဒ္ဓစ္စ အဟိရိက အနောတ္တပ္ပ ဟူသော ကိလေသာ ခုနစ်ပါးယူ၍ သေက္ခာပစ္စဝေက္ခန္တိ၏ အရကို အနာဂါမ်သန္တာန်၌ ဖြစ်သော ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်ယူ၍။ (ဤ၌လည်း ဝီထိရှေးနည်းကိုမှီ၍ချ)။

ပုဗ္ဗေ သမုဒါစိဏ္ဏေ ကိလေသေ ဇာနန္တိ။လ။၌။ ပုဗ္ဗေ သမုဒါစိဏ္ဏေကိလေသေ၏ အရကို ရှေး၌ အလေ့အကျက် ပြုအပ်ကုန်သော ကိလေသာဆယ်ပါးယူ၍။ ဇာနန္တိ၏ အရကိုသိသော ကာမကုသိုလ်ယူ၍။ ရှေး၌ အလေ့အကျက်ပြုအပ်ကုန်သော ကိလေသာတို့သည် သိသော ကာမကုသိုလ်အား ။၏။ဝီထိချ။

သေက္ခာဝါပုထုဇ္ဇနာဝါ အကုသလံ။လ။ ဝိပဿန္တိဟူ၍ ဟောတော်။လ။၌ အကုသလံ၏အရကို အကုသိုလ်ခွါဒသယူ၍ သေက္ခာဝါ။လ။ ဝိပဿန္တိ၏ အရကို ဝိပဿနာပြုသော ကာမကုသိုလ်ယူ၍ အကုသိုလ်သည် ဝိပဿနာပြုသော ကာမကုသိုလ်အား။၏။

သေက္ခာဝါ။လ။ ဇာနန္တိဟူ၍။လ။ ပါဠိ၌ အကုသလ စိတ္တသမဂ္ဂိယစိတ္တံ၏ အရကို လွန်လေပြီးသော ခုနစ်ရက်။လ။ သူတပါးတို့၏ အကုသိုလ် ခွါဒသယူ၍။ သေက္ခာဝါ။လ။ ဇာနန္တိ၏ အရကို စေတော ပရိယ ကုသိုလ်အဘိညာဉ်။ ထိုအဘိညာဉ် နောက်၌ ဖြစ်သော ကာမကုသိုလ်ယူ၍။ ကာလသုံးပါး၌ တည်သော သူတပါးတို့၏အကုသိုလ်ခွါဒသသည် စေတောပရိယ ကုသိုလ် အဘိညာဉ် ထိုအဘိညာဉ်နောက်၌ဖြစ်သော ကာမကုသိုလ်အား။၏။ (ဝီထိကို ကုသလော ကုသလသံကို မှီ၍ချလေ)။

အကုသလာခန္ဓာ စေတော ပရိယ ဉ္ဇဏဿဟူ၍။လ။ ပါဠိ၌
 အကုသလာခန္ဓာ၏အရကို လွန်လေပြီးသော။လ။ ကာလသုံးပါး၌
 တည်သော သူတပါးတို့ အကုသိုလ် ခွါဒသယူ၍။ စေတောပရိယ
 ဉ္ဇဏဿ၏ အရကို စေတောပရိယ ကုသိုလ် အဘိညာဉ် ယူ၍။
 ။လ။၏။ အကုသလာ ခန္ဓာ၏ အရကို ပုဗ္ဗေနိဝုတ္တ ဖြစ်သော
 အကုသိုလ် ခွါဒသယူ၍။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာ နုဿတိ ဉ္ဇဏဿ အရကို
 ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ကုသိုလ်အဘိညာဉ် ယူ၍။လ။၏။ အကု
 သလာ ခန္ဓာ၏ အရကို အတိတ်ဖြစ်သော အကုသိုလ်ကံယူ၍။
 ယထာ။လ။ အရကို ယထာကမ္မပဂ ကုသိုလ် အဘိညာဉ် ယူ၍။
 အတိတ်ဖြစ်သော အကုသိုလ်ကံသည်။လ။အား။၏။ ။အကုသလာ
 ခန္ဓာ၏အရကို အနာဂတ်ဖြစ်သော အကုသိုလ် ခွါဒသယူ၍။ အနာ
 ဂတံ။လ။ အနာဂတံသ ကုသိုလ်အဘိညာဉ်ယူ၍။လ။၏။ ဝီထိချပြီ။

အကုသလော အဗျာကတဿ

ကုသလပဒါဝသာနကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ အဗျာ
 ။လ။၏။ဟန်ကား အကုသလော။လ။ယောဟူသည်တည်း။

၄၀၉။ အကုသလော၊သော။ ဓမ္မော၊သည်။ အဗျာကတဿ၊
 သော။ ဓမ္မဿ၊အား။ အာရမ္မဏ ပစ္စယေန၊ဖြင့်။ ပစ္စယော၊သည်။
 ဟောတိ၊၏။ အရဟတ၊ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဟိနေ၊ပယ်အပ်ကုန်
 သော။ ကိလေသေ၊တို့ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊၏။ ပုဗ္ဗေ၊ရှေး၌။ သမုဒါ
 စိဏ္ဏ၊အလေ့အကျက် ပြုအပ်ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ ကိလေသာ
 တို့ကို။ဇာနာတိ၊၏။အကုသလံ၊ကို။အနိစ္စတော။လ။ ဝိပဿတိ၊၏။
 စေတော ပရိယ ဉ္ဇဏေန။လ။ ဇာနာတိ။၏။ သေက္ခာဝါ၊ လည်း
 ကောင်း။ ပုထုဇ္ဇနာဝါ၊ လည်းကောင်း။ အကုသလံ၊ကို။ အနိစ္စ
 တော။လ။ ကုသလေ၊သည်။ နိရုဒ္ဓေ၊ချုပ်ပြီးသည်ရှိသော်။ ဝိပါ
 ကော၊ ဝိပါက်သည်။ တဒါလမ္မဏတာ တဒါလမ္မဏတာယ၊ဖြင့်။
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ဖြစ်၏။ အကုသလံ၊ကို။ အဿာဒေတိ၊၏။လ။ တဒါလမ္မ

ဏတာ တဒါလမ္မဏတာယ၊ ဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ (အကုသလာ ခန္ဓာ အစရှိသည်ကိုပေးမြဲ)။

အဓိပ္ပါယ်ကား အကုသိုလ် ဓမ္မသည် အဗျာကတဓမ္မအား အာရမ္မဏာ၏။ အဘယ်သို့ကား ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် အရဟတ္တ မဂ်သည် ပယ်အပ်သော ရူပရာဂ အရူပရာဂဟု ဆိုအပ်သော လောဘတစိတ်။ မောဟ မာန ထိန ဥဒ္ဓစ္စ အဟိရိက အနောတ္တပ္ပ ဟူသော ကိလေသာခုနစ်ပါးကိုဆင်ခြင်သောအခါ ပယ်အပ်သော ကိလေသာသည် ဆင်ခြင်သောကာမကြိယာအား အာရမ္မဏာ၏။ ရှေး၌ အလေ့ အကျက် ပြုအပ်ကုန်ပြီးသော ကိလေသာတို့ကို သိ သောအခါ ရှေး၌ အလေ့အကျက် ပြုအပ်ကုန်ပြီးသော ကိလေသာ တို့သည် သိသော ကာမကြိယာအား (ကြွင်းသော အဓိပ္ပါယ် လွယ်ပြီ။ ရှေးနည်းကိုမှီ၍ဆို)။

အကုသလော ဣတ္ထာပုဒ်၏ အရကား အကုသိုလ်ဒွါဒသ စေ တသိက် သတ္တဝီဒသ ပစ္စည်းတရားရ၏။ အဗျာကတဿ ဟူသော သမ္ပဒါနပုဒ်၏ အရကား တဒါရုံ ဧကဒသ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း ကြည့် သော ကာမကြိယာတဆယ် စေတောပရိယပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ယထာဓိကမ္မုပဂ၊ အနာဂတံသ ကြိယာအဘိညာဉ် ဝိရတိအပ္ပမညာ ကြည့်သော စေတသိက် တေတ္ထိ သနာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ဣရိဏ်းပါဠိ၏ အရကား အာရမ္မဏသတ္တိရ၏။

အရဟာပဟိနေ ကိလေသေ ပစ္စဝေက္ခတိ။ ဟူ၍။ လ။ ပါဠိ၌ ပဟိနေ ကိလေသေ၏ အရကို အရဟတ္တ မဂ်သည် ပယ် အပ်သော ရူပရာဂ အရူပရာဂဟု ဆိုအပ်သော လောဘတစိတ်။ မောဟ မာန ထိန ဥဒ္ဓစ္စ အဟိရိက အနောတ္တပ္ပဟုဆိုအပ်သော ကိလေသာ ခုနစ်ပါးယူ၍ အရဟာပစ္စဝေက္ခတိ၏ အရကို ရဟန္တာ သန္တာန်၌ဖြစ်သော ဆင်ခြင်သော ကာမကြိယာယူ၍။ ပယ်အပ် သော ကိလေသာသည် ဆင်ခြင်သော ကာမ ကြိယာအား အာရမ္မဏာ၏။

ပစ္စည်းတပ်ဟန်ကား ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပယ်အပ်သော ကိလေသာကို ဆင်ခြင်လိုလတ်သော် (နောက်နည်းကို မှီ၍ချလေ။ ပုဗ္ဗေသမုဒါစိဏ္ဍေ၌လည်း ယူမြဲ။ အကုသလံ အနိစ္စတော စသည် တို့၌လည်း လွယ်ပြီ နောက်ကနည်းနှင့်တူပြီ)။

အဗျာကတော အဗျာကတဿ

အကုသလပဒကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အဗျာကတ ပဒကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံ့သော်လည်း အဗျာကတပဒါဝ သာန အစရှိသောအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဗျာ ကတ ပဒါဝသာနကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန် ကား အဗျာကတော။လ။ အဗျာကတဿ။လ။ အာရမ္မဏ။လ။ ယောဟူသည်တည်း။

၄၁၀။ အရဟာ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဖလံ၊ အရဟတ္တဖိုလ် ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန် သည်။ ဖလဿ၊ ဖိုလ်လေးခုအား။ အာဝဇ္ဇနာယ၊ မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်းအား။ အာရမ္မဏ။လ။၏။ အရဟာ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ စက္ခု၊စက္ခုပသာဒကို။လ။ ရူမေ၊ရူပါရုံတို့ကို။လ။ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗေ၊တို့ကို။ ဝတ္ထု၊ဟဒယဝတ္ထုကို။ ဝိပဿတိ၊၏။ ဝိပါကာဗျာကတော၊ဝိပါက် အဗျာကတ ဖြစ်ကုန်သော။ ကြိယာဗျာကတော၊ကြိယာ အဗျာကတ ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓေ၊ခန္ဓာတို့ကို။လ။ ဝိပဿတိ၊၏။ ဒိဗ္ဗေန၊ နတ်၌ဖြစ်သော။ စက္ခုနာ၊ အဘိညာဉ်ဟူသော မျက်စိဖြင့်။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ပဿတိ၊၏။ ဒိဗ္ဗာယ၊ နတ်၌ဖြစ်သော။ သောတဓာတုယာ၊ သောတဓာတ်ဟူသော အဘိညာဉ်ဖြင့်။ သဒ္ဓါကို။ သုဏာတိ၊၏။ စေဘောပရိယက္ခဏေန၊ဖြင့်။ ဝိပါကာဗျာကတ ကြိယာ ဗျာကတ စိတ္တသမင်္ဂိယ၊ ဝိပါက်အဗျာကတ ကြိယာအဗျာကတစိတ်နှင့်ပြည့် စုံသောသူ၏။ စိတ္တံ၊ကို။ဇာနာတိ၊၏။ (နောက်၌အနက်လွယ်ပြီ)။

အဓိပ္ပာယ်ကား အဗျာကတဓမ္မသည် အဗျာကတဓမ္မအား အာ ရမ္မဏ။၏။အဘယ်သို့ကား ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် အရဟတ္တဖိုလ်ကို

ဆင်ခြင်သောအခါအရဟတ္တဖိုလ်သည် ဆင်ခြင်သောမဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်အား။၏။ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်သည် နိဗ္ဗာန်ကို ဆင်ခြင် သောအခါ နိဗ္ဗာန်သည် ဆင်ခြင်သော မဟာကြိယာ ဉာဏ သမ္ပယုတ်အား။ မဂ္ဂဝီထိ ဖလသမာပတ္တိ ဝီထိ ဖြစ်သောအခါ နိဗ္ဗာန် သည် ဖိုလ်လေးခုအား။ ပစ္စဝေက္ခဏာဝီထိဖြစ်သောအခါ နိဗ္ဗာန် သည် မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းအား။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် စက္ခုပသာဒ ကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု ဝိပဿနာ ပြုသောအခါ စက္ခုပသာဒ သည် ဝိပဿနာ ပြုသော ကာမကြိယာအား။ သေတ ဃာန။လ။ ရူပါရုံ။လ။ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ဟဒယဝတ္ထုလောကီ ဝိပင်္ဂါ ကြိယာခန္ဓာ တို့ကို။လ။ ဝိပဿနာ ပြုသောအခါ သေတ ဃာန။လ။ ခန္ဓာ တို့သည် ဝိပဿနာ ပြုသော မဟာကြိယာအား။ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ် သည် ဒိဗ္ဗစက္ခု ကြိယာ အဘိညာဉ်ဖြင့် ဒူရ ပဋိစ္ဆန္တ သဏှ သုခုမ ပစ္စုပ္ပန် ရူပါရုံကို မြင်သောအခါ ဒူရ ပဋိစ္ဆန္တ သဏှ သုခုမ ပစ္စုပ္ပန် ရူပါရုံသည် ဒိဗ္ဗစက္ခု ကြိယာ အဘိညာဉ်အား။ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒိဗ္ဗသေဝတကြိယာ အဘိညာဉ်ဖြင့် ဒူရ ပဋိစ္ဆန္တ သဏှ သုခုမ ပစ္စုပ္ပန် သဒ္ဓါရုံကို ကြားသောအခါ ဒူရပဋိစ္ဆန္တ သဏှသုခုမ ပစ္စုပ္ပန် သဒ္ဓါရုံသည် ဒိဗ္ဗသေဝတ ကြိယာအဘိညာဉ်အား။၏။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် စေတောပရိယ ကြိယာအဘိညာဉ်ဖြင့် လွန် လေပြီးသော ခုနစ်ရက်မှစ၍လာလတ္တံ့ သော ခုနစ်ရက်တိုင်အောင် ။လ။ သူတပါးတို့၏ ဝိပင်္ဂါကြိယာစိတ်ကိုပိုင်းခြား၍ သိသောအခါ သူတပါးတို့၏ ဝိပင်္ဂါကြိယာ စိတ်သည် စေတောပရိယ ကြိယာ အဘိညာဉ်။ ထိုအဘိညာဉ်နောက်၌ဖြစ်သော ကာမကြိယာအား။ ဝိညာဏဉ္စာယတနကြိယာရုံကိုရသောအခါ ဝင်စားသောအခါ ဤဘဝအတ္တတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်ဘူးသော အာကာသာနဉ္စာ ယတန ကြိယာသည် ဝိညာဏဉ္စာယတန ကြိယာအား။ (အာကိဉ္ဇညာ။ ဆိုမြို့။ ရူပါယတနစသည်၏ အဓိပ္ပာယ်လွယ်ပြီ) ။

အများကဟော ကတ္တာပုဒ်၏ အရကား ဝိပင်္ဂါ ဆတ္တိံသ ကြိယာဝိသရုပ်အဋ္ဌဝိသ နိဗ္ဗာန်ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။သမ္ပဒါနိကား

ကာမဝိပင်္ဂါတေဝိသ ကာမကြိယာ ကောဒသ ဝိညာဏဉ္စာ
ယတနကြိယာ နေဝသညာ နာသညာ ယတနကြိယာ ဒိဗ္ဗစက္ခု
ဒိဗ္ဗသောတ ဣဒ္ဓိဝိစ စေတောပရိယ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ အနာ
ဂတံသံကြိယာအဘိညာဉ် ဖိုလ်လေးခု အပ္ပမညာကြဉ်သော။စေ။
ဆတ္တိံသ နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။

တနည်းကား။ ကတ္တားကား စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေးအားတပ်သော
ပစ္စုပ္ပန်ရူပါရုံ။ သောတဝိညာဉ်ဒွေးအားတပ်သော ပစ္စုပ္ပန်သဒ္ဓါရုံ။
လ။ မနောဓာတ်သုံးခုအား တပ်သော ပစ္စုပ္ပန်ပဉ္စာရုံ။ တဒါရုံ
ကောဒသ ဟသိတုပ္ပါဒ် အားတပ်သော ကာမဝိပင်္ဂါတေဝိသ
ကာမကြိယာကောဒသ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ မဟာကြိယာ ဉာဏဝိပွယ်ဝတ်
လေးခုအားတပ်သော လောကီဝိပင်္ဂါတေဝိသ ဗာတ္တိံသကြိယာဝိသ ရုပ်
အဋ္ဌဝိသ။ မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်လေးခု မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်း
အားတပ်သော ဝိပင်္ဂါတေဝိသကြိယာဝိသ ရုပ်အဋ္ဌဝိသနိဗ္ဗာန်။
ဝိညာဏဉ္စာယတနကြိယာအားတပ်သော ဤဘဝအဇ္ဈတ္တသန္တာန်
၌ဖြစ်ဘူးသော အာကာသာနဉ္စာယတန ကြိယာ။ နေဝသညာ
နာသညာယတန ကြိယာအားတပ်သော ဤဘဝ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်
၌ ဖြစ်ဘူးသော အာကိဉ္စညာ ယတနကြိယာ။ ဒိဗ္ဗစက္ခုကြိယာ
အဘိညာဉ်အားတပ်သော ဒုရပဋိစ္ဆန္တ သဏှသုခုမ ပစ္စုပ္ပန်ရူပါရုံ။
ဒိဗ္ဗသောတ ကြိယာ အဘိညာဉ်အားတပ်သော ဒုရ ပဋိစ္ဆန္တ သဏှ
သုခုမ ပစ္စုပ္ပန်သဒ္ဓါရုံ။ စေတောပရိယ ကြိယာ အဘိညာဉ်အား
တပ်သော လွန်လေပြီးသော။လ။ သူတပါးတို့၏ ဝိပင်္ဂါတေဝိသ
ကြိယာဝိသဟုဆိုအပ်သော ဓမ္မာရုံ။ ဣဒ္ဓိဝိကြိယာအဘိညာဉ်အား
တပ်သော ပါဒကဖြစ်သော ရူပါဝစရကြိယာ ပဉ္စဇရာန် သတ
သဟဿ စသော နိမ္မိတရုပ်ဟု ဆိုအပ်သော အာရုံခြောက်ပါး။
ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိကြိယာအဘိညာဉ်အားတပ်သောပုဗ္ဗေနိဝိတ္တ
ဖြစ်သော ဝိပင်္ဂါတေဝိသကြိယာဝိသရုပ်အဋ္ဌဝိသဟုဆိုအပ်သော
ခန္ဓာငါးပါး။ထိုခန္ဓာငါးပါးမှ လျှောက်၍ သိအပ်သော နိဗ္ဗာန်ဟု
ဆိုအပ်သော အာရုံခြောက်ပါး။ အနာဂတံသကြိယာ အဘိညာဉ်

အားတပ်သော အနာဂတ်ဖြစ်သော ဝိပါက်ဆတ္တိံသ ကြိယာဝိသ
ရုပ်အဋ္ဌဝိသ ဟုဆိုအပ်သော ခန္ဓာငါးပါး ထိုခန္ဓာငါးပါးမှ
လျှောက်၍သိသောနိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော အာရုံမြောက်ပါး။ ဖိုလ်
လေးခုအား တပ်သော နိဗ္ဗာန်ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။(သမ္မဒါန်
ကောက်မြဲ)။

ကရိုဏ်းပါဠိ၏ အရကား အာရမ္မဏ အာရမ္မဏာဓိပတိ
ဝတ္ထာရမ္မဏနိဿယ အာရမ္မဏပနိဿယ အာရမ္မဏပုရေဇာတ
ဝတ္ထာရမ္မဏဝိပုယုတ္တ အာရမ္မဏပုရေဇာတတ္ထိ အာရမ္မဏပုရေ
ဇာတအဝိဂတ။ ဤရှစ်ပစ္စယသတ္တိတို့တွင် အာရမ္မဏသတ္တိဟု။ လ။
၏။ (ဤရှစ်ပစ္စည်းကား အာရမ္မဏမျိုးတည်း)။

အရဟာဖလံပစ္စဝေက္ခတိဟူ၍။လ။ ဤဖလံ၏အရကို အရဟတ္တ
ဖိုလ်ယူ၍ အရဟာပစ္စဝေက္ခတိ၏ အရကို ရဟန္တာသန္တာန်၌ ဖြစ်
သော ဆင်ခြင်သော မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်လေးခုတို့တွင်
တခုခုကိုယူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်သည် ဆင်ခြင်သော မဟာကြိယာ
ဉာဏသမ္ပယုတ်လေးခုအား။၏။

ပစ္စည်းတပ်ဟန်ကား ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် အရဟတ္တဖိုလ်ကို
ဆင်ခြင်လိုလတ်သော် ဘဝင်္ဂစလန ဘဝင်္ဂပစ္ဆေဒ။ ထို့နောင်
အရဟတ္တ ဖိုလ်ကိုအာရုံပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ထို့နောင် မဟာ
ကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်လေးခုတို့တွင် တခုခုသည် ပစ္စဝေက္ခဏာ
ဇောခုနစ်ကြိမ်။ ထို့နောင် ဘဝင်။ ထို့နောင် တဒနုဝတ္တက။ထိုသို့
ဖြစ်သောအခါ။ ဆို၍။

နိဗ္ဗာန်ပစ္စဝေက္ခတိ။ လ။ ပါဠိ၌ နိဗ္ဗာန်၏အရကို နိဗ္ဗာန်ယူ၍
အရဟာပစ္စဝေက္ခတိ၏အရကို ဆင်ခြင်သော-မဟာကြိယာ ဉာဏ
သမ္ပယုတ်လေးခုတို့တွင် တခုခုယူ၍ နိဗ္ဗာန်သည် ဆင်ခြင်သော
မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်အား။၏။ (ပစ္စည်းတပ်ဟန် ဝိထိကို
ယခင်နည်းကိုမှီ၍ ချလေ)။

နိဗ္ဗာန် ဖလသယဟူ၍။ လၢၤၤ။ နိဗ္ဗာန်၏ အရကို နိဗ္ဗာန်ယူ၍ ဖလသယ၏ အရကို ဖိုလ်လေးခုယူ၍ နိဗ္ဗာန်သည် ဖိုလ်လေးခု အား။ ။ ။

ပစ္စည်းတပ်ဟန်ကား သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို ဝင်စားလိုလိမ့် သော် ဘဝင်စလန ဘဝင်ပစ္စေ။ ထို့နောင် တေဘူမကသင်္ခါရကို အာရုံပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ထို့နောင် မဟာကုသိုလ်ပဌမဒွေး တို့တွင် တခုခုသည် တေဘူမကသင်္ခါရကိုအာရုံပြု၍။ မန္တပညာဖြစ် အံ့ အနုလုံအနုလုံဟု လေးကြိမ်။ တိက္ခပညာဖြစ်အံ့ အနုလုံအနုလုံ ဟု သုံးကြိမ် ဇောက်စွဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင် တိက္ခပညာအား လေးကြိမ်မြောက် မန္တပညာပုဂ္ဂိုလ်အား ငါးကြိမ်မြောက် ဈာန် အင်္ဂါငါးပါးနှင့်ပြည့်စုံသော သောတာပတ္တိဖိုလ် ပဌမဈာန်သည် လည်းကောင်း။ လေးပါးသုံးပါးနှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသောသောတာ ပတ္တိဖိုလ် ဒုတိယ တတိယ စတုတ္ထဈာန် စိတ်သည်လည်းကောင်း။ အနုလုံသည် မဟာကုသိုလ် တတိယ ဒွေးတို့တွင် တခုခုဖြစ်၍ ဈာန်အင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသောသောတာပတ္တိဖိုလ်ပဉ္စမဈာန်စိတ် သည်လည်းကောင်း ဘဝင်အလျဉ်ကဲ့သို့ အလိုရှိသော အတိုင်း နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ များစွာဖြစ်၍ချုပ်၏။ ထို့နောင် ဘဝင်။ ထိုသို့ ဖြစ်သောအခါ။ ဆို၍။ ။ (သကဒါဂါမိဖိုလ် အနာဂါမိဖိုလ်၌လည်း နည်းတူချ။ ။ အရဟတ္တဖိုလ်၌ မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်ကို အနုလုံချသည်သာတူသည်)။ ။

နိဗ္ဗာန်အာဝဇ္ဇနာယဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သောအနုဝါဒပါဠိ တော်ပါဠိ၌ နိဗ္ဗာန်၏အရကို နိဗ္ဗာန်ယူ၍။ အာဝဇ္ဇနာယ၏ အရကို မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းယူ၍ နိဗ္ဗာန်သည် မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းအား။ ။ ။

ပစ္စည်းတပ်ဟန်ကား ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် နိဗ္ဗာန်ကိုဆင်ခြင် လိုလတ်သော် ဘဝင်စလန ဘဝင်ပစ္စေ။ ထို့နောင် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ထို့နောင် မဟာကြိယာ ဉာဏ သမ္ပယုတ်လေးခုတို့တွင် တခုခုသည် ပစ္စဝေက္ခဏာ ဇောက်စွ

ခုနစ်ကြိမ်။ ထို့နောင်ဘဝင်။ ထိုသို့ ဖြစ်သောအခါ။ ဆိုမြို့။ ။
(အောက်ဖလဋ္ဌာန်ဝိထိ နည်းတူချ)။

အရဟတကျွဲလ။ တိဟူ၍။ လ။ ပါဠိ၌ စကျ၏အရကို စကျ
ပသာဒယူ၍။ အရဟတ။ လ။ ဝိပဿတိ၏ အရကို ဝိပဿနာပြုသော
မဟာကြိယာ ဇောယူ၍။ စကျပသာဒသည် ဝိပဿနာပြုသော
မဟာကြိယာအား (သောတံအစရှိသည်ကို နည်းတူယူ)။ ။
ရူမေ၏အရကို စတုသမုဋ္ဌာန်ကရုဏ်၌ အကျုံးဝင်သော ရူပါရုံယူ၍
သဒ္ဓေ၏ အရကိုဒွိသမုဋ္ဌာန်ကရုဏ်၌ အကျုံးဝင်သော သဒ္ဓါရုံယူ
၍။ ဝန္ဓေရသေဖောဋ္ဌဗ္ဗေ၏အရကို စတုသမုဋ္ဌာန်ကရုဏ်၌ အကျုံး
ဝင်သော ဝန္ဓာရုံ ရသာရုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံယူ၍။ ဝတ္ထု၏အရကို ကမ္မဇ
ရုဏ်၌ အကျုံးဝင်သော ဟဒယဝတ္ထုယူ၍။ ဝိပါကာ ဗျာကတေ၏
အရကို လောကီဝိပါကဗာတ္ထိသယူ၍။ ကြိယာဗျာကတေ၏အရ
ကို ကြိယာဝိသယူ၍။ အနိစ္စတောစသည်ကို ဆိုမြို့။

အမှာ။ စကျ အစရှိသည်ကို ကမ္မဇသော ဖြစ်သောကြောင့်
ကောဝုစထာသးသည်။ ရူပအစရှိသည်ကို စတုသမုဋ္ဌာန်
က ဒွိသမုဋ္ဌာန်ကဖြစ်သောကြောင့် ဗဟုဝုစထာသးသည်။ ဤမျှသော
ပါဠိဖြင့် ရုပ်သည် မကုန်တကားဟူမူကား နိဒဿနနည်း နာ
နန္တရိကနည်းအားဖြင့် ဟောတော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် ဗဟုဝုစ
ထာသးသည်ဟူ၍လည်း ယူရမည်။

ဒိဗ္ဗေနစကျနာရူပံပဿတိ။ လ။ ပါဠိ၌ ရူပံ၏အရကို ဒုရပဋိစ္ဆန္တ
သဏှ သုခုမ ပစ္စုပ္ပန် ရူပါရုံယူ၍။ ဒိဗ္ဗေနစကျနာ ပဿတိ၏
အရကိုဒိဗ္ဗစကျကြိယာ အဘိညာဉ်ယူ၍။ လ။ ။ (ဝိထိကိုရာသီစုက
ချခဲ့ပြီ)။

ဒိဗ္ဗာယ။ လ။ တိပါဠိ၌သံဒွိ၏အရကို ဒုရ ပဋိစ္ဆန္တ သဏှ သုခုမ
ပစ္စုပ္ပန်သဒ္ဓါရုံယူ၍ ဒိဗ္ဗာယ။ လ။ တိ၏အရကို ဒိဗ္ဗသောတကြိယာ
အဘိညာဉ်ယူ၍ ဒုရ ပဋိစ္ဆန္တ သဏှ သုခုမ ပစ္စုပ္ပန်သဒ္ဓါရုံသည်
ဒိဗ္ဗသောတ ကြိယာအဘိညာဉ်အား။ ။ (စေတော ပရိယ

ဉာဏောန စသည့်၌ယူပြီ)။ ။ ရူပါယတနံ၏အရကို ပစ္စုပ္ပန်ရူပါရုံ
ယူ၍၊ စက္ခုဝိညာဏဿ၏အရကို စက္ခုဝိညာဉ်ဌေးယူ၍။ (စက္ခု
ဋ္ဌါရဝိထိချလေ။ သဒ္ဓါယတနံစသည်ကို နည်းတူယူ)။

အဗျာကတာခန္ဓာ ဣဒ္ဓိဝိညေဏဿ ဟူ၍။လ။၌ အဗျာကတာ
ခန္ဓာ၏အရကို ပါဒကဖြစ်သော ရူပါဝစရကြိယာ ပဉ္စမဈာန်
သတသဟဿ စသော နိဗ္ဗိတရုပ်ယူ၍။ဣဒ္ဓိဝိညေဏဿ၏အရကို
ဣဒ္ဓိဝိကြိယာ အဘိညာဉ်ယူ၍။ဆိုပြီ။ အဗျာကတာခန္ဓာ၏အရကို
လွန်လေပြီးသော ခုနစ်ရက်။လ။ သူတပါးတို့၏ ဝိပင်္ဂါနဆတ္တိံသ
ကြိယာဝိသယူ၍။လ။၏။ စေတော။လ။ကို စေတောပုရိယကြိယာ
အဘိညာဉ်ယူ၍။လ။၏။ အဗျာကတာခန္ဓာ၏အရကို ပုဗ္ဗေနုတ္တ
ဖြစ်သော ဝိပင်္ဂါနဆတ္တိံသ ကြိယာဝိသ။စေ။ အဋ္ဌတိံသ ရုပ် အဋ္ဌ
ဝိသဟု ဆိုအပ်သောခန္ဓာငါးပါး။ ထိုငါးပါးမှလျှောက်၍ သိသော
နိဗ္ဗာန်ယူ၍။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ဉာဏဿ၏ အရကို ပုဗ္ဗေနိဝါ
သာနုဿတိ ကြိယာ အဘိညာဉ်ယူ၍။လ။၏။ (အနာဂတံသမ္ပာ
လည်း နည်းတူယူ။ အနာဂတံဆိုသည်သာ ထူးသည်)။ ။ အဗျာ
ကတာခန္ဓာ အာဝဇ္ဇနာယ။လ။ပါဌ၌ အဗျာကတာခန္ဓာ၏အရကို
ဝိပင်္ဂါနဆတ္တိံသကြိယာဝိသ ရုပ်အဋ္ဌဝိသနိဗ္ဗာန်ယူ၍။အာဝဇ္ဇနာယ
၏ အရကို မနောဋ္ဌါရာဝဇ္ဇန်းယူ၍။ လ။၏။ ။ဝိထိချပြီ။ ။
ပုထုဇဉ် သေက္ခအသေက္ခသန္တာန်၌ ဝိထိကိုချလေ။

အဗျာကတောကုသလဿ

အဗျာကတပဒါဝသာနကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌
ကုသလပဒါဝသာနကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား အဗျာ
ကတောခမ္မော ကုသလဿ။လ။ယော ဟူသည်တည်း။ သေက္ခာ၊
သေက္ခဟု ဆိုအပ်သော သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ်
ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဖလံ၊ အောက်ဖိုလ်သုံးခုကို၊ ပစ္စဝေက္ခန္တိ၊ ကုန်၏။
(အနက်လွယ်ပြီ)။

အဓိပ္ပာယ်ကား အများကတဓမ္မသံဃန္တံ ကုသိုလ်ဓမ္မအား အာရုံဇာတိပုဂ္ဂိုလ်သည် သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သကဒါဂါမ်ဖိုလ်ကို။ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အနာဂါမ်ဖိုလ်ကို ဆင်ခြင်သောအခါ အောက်ဖိုလ် သုံးခုသည် ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်အား။ သေက္ခဟု ဆိုအပ်သော သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နိဗ္ဗာန်ကိုဆင်ခြင်သောအခါ နိဗ္ဗာန်သည် ဆင်ခြင်သော မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်အား။ နိဗ္ဗာန်သည် ဂေါတြဘူ ဝေါဒါန် ကိစ္စတပ်သော မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ် မင်္ဂလေးခုအား (သေက္ခာဝါ စသည်တို့၌ အဓိပ္ပာယ်လွယ်ပြီ။ အောက်ကနည်းကိုမှီ၍ ဆိုလေ)။

ဝိပိပါဠိတော်ပါဠိ၌ ကတ္တားကား အရဟတ္တဖိုလ် ကြည့်သော ဝိပါက်ပဉ္စတိံသံ ကြိယာဝိသံ။၈၀။ အဋ္ဌတိံသံ ရုပ်အဋ္ဌဝိသံ နိဗ္ဗာန် ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါန်ကား မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု ဒိဗ္ဗစက္ခု ဒိဗ္ဗသောတ ဣဒ္ဓိဝိစ စေတောပရိယ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ အနာဂတံသ ကုသိုလ်အဘိညာဉ် မင်္ဂလေးခု အပ္ပမညာကြည့်သော။၈၀။ ဆတ္တိံသံ။ပစ္စယုပ္ပန်။၏။

တနည်း အကျယ်ကား မဟာကုသိုလ် ဉာဏဝိပ္ပယုတ် လေးခု အား တပ်သော လောကီဝိပါက် ဗာတ္တိံသံ ကြိယာဝိသံ ရုပ်အဋ္ဌဝိသံ မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ် လေးခုအား တပ်သော အရဟတ္တဖိုလ် ကြည့်သော ဝိပါက် ပဉ္စတိံသံ ကြိယာဝိသံ ရုပ်အဋ္ဌဝိသံ နိဗ္ဗာန်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုကုသိုလ် အဘိညာဉ်အား တပ်သော ဒုရ ပဋိစ္ဆန္တ သဏှ သုခုမ ပစ္စုပ္ပန်ရူပါရုံ။ ဒိဗ္ဗသောတကုသိုလ် အဘိညာဉ်အား တပ်သော ဒုရ ပဋိစ္ဆန္တ သဏှ သုခုမ ပစ္စုပ္ပန်သဒ္ဓါရုံ။ ဣဒ္ဓိဝိစ ကုသိုလ်အဘိညာဉ်အား တပ်သော သတသဟဿ စသော နိဗ္ဗိတ ရုပ်ဟု ဆိုအပ်သော အာရုံခြောက်ပါး။ စေတောပရိယကုသိုလ် အဘိညာဉ်အား တပ်သော လွန်လေပြီးသော။လ။ အရဟတ္တဖိုလ်

ကြည့်သော ဝိပင်္ဂါပဋ္ဌတိံသ ကြိယာဝိသယု ဆိုအပ်သော ဓမ္မာရုံ။
 ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ကုသိုလ် အဘိညာဉ်အား တပ်သော ပုဗ္ဗ
 နိဂုတ္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ် ကြည့်သော ဝိပင်္ဂါ ပဋ္ဌတိံသ
 ကြိယာဝိသ ရုပ်အဋ္ဌဝိသယု ဆိုအပ်သော ခန္ဓာငါးပါး ထိုခန္ဓာ
 ငါးပါးမှ လျှောက်၍ သိသော နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော အဓိရုံ
 ခြောက်ပါး။ (အနာဂတံသမှာ အနာဂတ် ဖြစ်သော ထိုပစ္စည်း
 တရားရ၏။ သမ္ပဒါန်ကား ကောက်မြဲ)။

ကရိုဏ်းပါဌ်၏အရကား တပြိုင်နက် ယထာရဟတပ်ကောင်း
 သော အာရမ္မဏမျိုး ရှစ်ပစ္စယတို့တွင် အာရမ္မဏသတ္တိဟု ဆိုအပ်
 သော သတ္တိဝိသေသရ၏။

သေက္ခာဖလံပစ္စဝေက္ခန္တိဟူ၍။လ။ပါဌ်၌ သောတာပန်ဖြစ်အံ့
 ဖလံ၏အရကိုသောတာပတ္တိဖိုလ်ယူ၍ သေက္ခာပစ္စဝေက္ခန္တိ၏ အရ
 ကို သောတာပန်သန္တာန်၌ ဆင်ခြင်သော မဟာကုသိုလ်ဉာဏ သမ္ပ
 ယုတ် လေးခုတို့တွင် တခုခုယူ၍ သောတာပတ္တိဖိုလ်သည်။လ။၏။
 သကဒါဂါမ်ဖြစ်အံ့။ဖလံ၏အရကိုသကဒါဂါမ်ဖိုလ်ယူ၍ (သေက္ခာ
 ပစ္စဝေက္ခန္တိ၏အရကို သကဒါဂါမ် သန္တာန်၌ ဆင်ခြင်သော
 မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ် လေးခုတို့တွင် တခုခုယူ၍။လ။၏။
 အနာဂါမ်ဖြစ်အံ့ ဖလံ၏အရကို အနာဂါမ်ဖိုလ်ယူ၍၊ သေက္ခာ
 ပစ္စဝေက္ခန္တိ၏အရကိုယူမြဲ။ဝိထိကို ပစ္စဝေက္ခဏာဝိထိကို ချလေ)။
 နိဗ္ဗာန်၏အရကို နိဗ္ဗာန်ယူ၍ သေက္ခာပစ္စဝေက္ခန္တိ၏အရကို သေက္ခ
 သန္တာန်၌ဖြစ်သော မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ် ယူ၍။ လ။၏။
 (ဤ၌လည်း ဖစ္စဒံက္ခဏာဝိထိကို ချလေ)။ နိဗ္ဗာန်၏အရကို
 နိဗ္ဗာန်ယူ၍ ဝေါတြာဘုံသ၏အရကို ဝေါတြာဘုံကိစ္စ တပ်သော
 မဟာကုသိုလ် ပဌမဒွေး တတိယဒွေးယူ၍ ဝေါဒါနုဿ၏အရကို
 ဝေါဒါနုကိစ္စတပ်သော မဟာကုသိုလ် ပဌမဒွေးတတိယဒွေးယူ၍။
 မဂ္ဂဿ၏အရကို မဂ်လေးခုယူ၍။ နိဗ္ဗာန်သည် ဝေါတြာဘုံဝေါဒါနု
 မဂ်အား အာရမ္မဏ။ ။ (ပစ္စည်းတပ်ဟန် ဝိထိကို မဂ္ဂဝိထိ

ချလေ။ သေက္ခာဝါ ပုထုဇ္ဇနာဝါ စက္ခု အစရှိသည်ကို အဗျာ
ကတော အဗျာကတနှင့်နည်းတူချလေ။ ကုသိုလ်ဇော ချသည်သာ
ထူးသည်။)။

အဗျာကတော အကုသလဿ

ကုသလပဒါဝသာနကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ အကု
သလပဒါဝသာနကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား အဗျာ
ကတော မ္ဗော အကုသလဿ။လ။ ယော ဟူသည်တည်း။ ။
(အနက်လွယ်ပြီ)။

အဓိပ္ပါယ်ကား အဗျာကတမ္ဗေသည် အကုသိုလ်ဓမ္မအား အာ
ရမ္မဏ။၏။ အဘယ်သို့ကား စက္ခုပသာဒကို အာရုံပြု၍ သာယာ
သောအခါ လောဘမူသောမနဿသဟဂုတ်အား၊ နှစ်သက်သော
အခါ သဒ္ဓိတိကတဏှာ ပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူ သောမနဿ
သဟဂုတ်လေးခုအား။ တပ်သောအခါ ရာဂပြဋ္ဌာန်းသောလောဘ
မူရှစ်ခုအား။ အမြင်မှားသောအခါ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခုအား။
မဆုံးဖြတ်နိုင်သောအခါ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်အား။ ပျံ့လွင့်သော
အခါ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်အား။ နှလုံးမသာသောအခါ ဒေါသမူဋ္ဌေး
အား အာရမ္မဏ။၏။ (အကြွင်းလွယ်ပြီ)။

ကတ္တား၏အရကား လောကီဝိပင်္ဂါဗာဏိ သင်္ကြိယာဝိသ။စေ။
ပဉ္စတိံသ ရုပ်အဋ္ဌစိသ ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါန်ကား အကု
သိုလ် ခွါဒသ စေတသိက်သတ္တဝိသ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ကရိုဏ်း
ပါဠိကား ရှစ်ပစ္စယသတ္တိတို့တွင် အာရမ္မဏသတ္တိဟု ဆိုအပ်သော
သတ္တိဝိသေသရ၏။

စက္ခုအသာဒေတိ အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော
အနုဝါဒ ပါဠိတော်ပါဠိ၌ စက္ခု၏ အရကို စက္ခုပသာဒယူ၍
(အသာဒေတိ အစရှိသည်၏အရကိုအောက်ကယူမြဲတိုင်းယူလေ။
ဝိထိလည်းချမြဲ)။ ။ အာရမ္မဏ ဝိဘင်္ဂဝါရပြီး၏။

အဓိပတိ ပစ္စည်း

ကုသလောကုသလဿ

အာရမ္မဏပစ္စည်း၏ ဝိဘင်္ဂဝါရကိုဟောတော်မူသည်၏အခြား
 မှ၌ အဓိပတိပစ္စည်း၏ ဝိဘင်္ဂဝါရကိုဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံ့သော်
 လည်း ကုသလပဒ။ အကံသလပဒ။ အဗျာကတပဒအားဖြင့် သုံးပါး
 အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ကုသလပဒကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။
 ထို၌ တုံ့သော်လည်း ကုသလပဒါဝသာန အစရှိသော အားဖြင့်
 လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ကုသလပဒါဝသာနကို ရှေးဦးစွာ
 ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ကုသလော ဓမ္မော။လ။ ယော
 ဟူသည်တည်း။

၄၁၃။ ကုသလော၊ သော။ ဓမ္မော၊ သည်။ ကုသလဿ၊ အား။
 အဓိပတိပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ အဓိပတိ၊
 သည်။ အာရမ္မဏာဓိပတိ၊ အာရမ္မဏာဓိပတိလည်းကောင်း။ သဟ
 ဇာတာဓိပတိ၊ သဟဇာတာဓိပတိလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 ဒုပိဓော၊ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ တေသု၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ အာရမ္မ
 ဏာဓိပတိ၊ အာရမ္မဏာဓိပတိကို။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ပှပ်အပ်၏။
 ဒါနံ ဒေယျဓမ္မံ၊ လှူအပ်သော ဒါနဝတ္ထုကို။ ဒတွာစဇိတွာ၊ ဖွဲ့နွဲ့၍။
 တနည်းကား။ ဒါနံ၊ လှူကြောင်းဖြစ်သော ဒါနစေတနာကို။ ဒတွာ
 ပရိယောဒါပေတွာ ဝိသုဒ္ဓိကတွာ၍။ တံ၊ ထိုပရိစ္စာဂ စေတနာ-
 ဝိသောဓန စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကို။ ဂရုံကတွာ၊
 အလေးအမြတ်ပြု၍။ ပစ္စဝေက္ခန္တိ၊ ကုန်၏။ (အကြွင်းအနက်လွယ်
 ပြီ)။ သဟဇာတာဓိပတိ၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၎င်း။ ကုသလာဓိပတိ၊
 ကုသိုလ် ဟု ဆိုအပ်သော အဓိပတိသည်။ သမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ကုန်
 သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့အား။ အဓိပတိပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၎င်း။ (အဓိပ္ပာယ်လွယ်ပြီ)။

အာရမ္မဏာ ဝိပတိ

ကုသလော။လ။ ပါဠိ၌ အာရမ္မဏာဝိပတိ ဖြစ်အံ့ ကုသလော
ဓမ္မော ဟူသော ကတ္တားပုဒ်၏ အရကား အလေးအမြတ် ပြုအပ်
သော အရဟတ္တမဂ်ကြည့်သော ကုသိုလ်ဝိသ။စေ။ အဋ္ဌတိံသ
ပစ္စည်းတရားရ၏။

တနည်းကား အလေးအမြတ် ပြုတတ်သော မဟာကုသိုလ်
ဉာဏ ဝိပဿုတ်လေးခုအား တပ်သော အလေးအမြတ် ပြုအပ်
သော လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ။ အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော
မဟာကုသိုလ် ဉာဏ သမ္ပယုတ်လေးခုအား တပ်သော အရဟတ္တ
မဂ်ကြည့်သော ကုသိုလ်ဝိသ။စေ။ အဋ္ဌတိံသ ပစ္စည်းတရားရ၏။

သမ္ပဒါနိကား အလေးအမြတ်ပြုတတ်သောမဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု
ဝိရတိ အပ္ပမညာကြည့်သော။စေ။တေတ္ထိံသ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ကရိုဏ်း
ပါဠိ၏ အရကား တပြိုင်နက် ယထာရဟ တပ်ကောင်းသော
အာရမ္မဏာ ဝိပတိ အာရမ္မဏ အာရမ္မဏူပ နိဿယ ဤသုံးပစ္စယ
သတ္တိတို့တွင် အာရမ္မဏာဝိပတိ သတ္တိဟု ဆိုအပ်သော သတ္တိ
ဝိသေသ ရ၏။

ဒါနိဒတွာ တံဂရုံကတွာ ပစ္စဝေက္ခန္တိဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်
သော အနုဝါဒ ပါဠိတော်ပါဠိ၌ ဒါနိ၏ အရကို အနုပါနသရ
ဝတ္ထု အစရှိသော ဒါနဝတ္ထု စေတနာယူ၍၊ ဒတွာတံ၏ အရကို
ပရိစ္စာဂ စေတနာ ဝိသောဓနစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမ
ကုသိုလ်ယူ၍၊ ဂရုံကတွာ ပစ္စဝေက္ခန္တိ၏ အရကိုအလေးအမြတ်ပြု၍
ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်ယူ၍၊ ပရိစ္စာဂစေတနာ ဝိသောဓန
စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်သည် အလေး အမြတ်ပြု၍
ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်အား။လ။၏။ (ပစ္စည်းတပ်ဟန်ဝိထိကို
အာရမ္မဏက အတိုင်းချလေ)။

သီလံ သမာဒိယိတွာ တံ ဂရုံကတွာ ပစ္စဝေက္ခန္တိဟူ၍ ဟော
တော်မူအပ်သော။လ။ ပါဠိ၌ သီလံ သမာဒိယိတွာတံ၏ အရကို

ပဉ္စင်သီလ ဒသင်္ဂသီလ စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ် ယူ၍။ ဂရုံကတွာ ပစ္စဝေက္ခန္တိ၏ အရကို အလေးအမြတ်ပြု၍ ဆင် မြင်သော ကာမကုသိုလ်ယူ၍။ ပဉ္စင်သီလ ဒသင်္ဂသီလစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်သည် အလေးအမြတ်ပြု၍ ဆင်မြင် သော ကာမကုသိုလ်အား အာရမ္မဏာ ဝိပတိ။လ။၏။ (ဝီထိကို အာရမ္မဏနှင့် နည်းတူချလေ။ သီလံသမာဒိယိတွာ တံဂရုံကတွာ အစရှိသည်တို့၏ အရကို အာရမ္မဏအတိုင်းကိုမှီ၍ ဆိုလေ)။

အမှာ မဟာဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်သည် မိမိသည် မြတ်သောတရား ဖြစ်သောကြောင့် တစုံ တခုသော တရားကိုမျှ အလေးမပြု၊ ထို့ကြောင့်အဋ္ဌသာလိနိဋ္ဌ အတ္တနောမဟာဂ္ဂတတာယ န ဂရုံကရောတိဟု မိန့်အပ်၏။ ဥပမာကား အထွတ်အမြတ် မင်း အဖြစ်သို့ ရောက်လေပြီးသော သူသည် တစုံတယောက်သော သူ ကိုမျှ အလေးအမြတ်မပြုသကဲ့သို့တည်း။

သဟဇာတာ ဝိပတိ

သဟဇာတာဝိပတိ ဖြစ်အံ့ ကတ္တားကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား တပ်သော အဝိပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု ဧကန်ရသော မဟာဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ကိုးခု မဂ်လေးခု။စေ။ အဋ္ဌတိံသ စိတ္တက္ခဏတခုတခုရှိသော အဝိပတိတရားကိုယ်သုံးပါး လေးပါး တို့တွင် တပါးပါး ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါနကား အဝိပတိ တရားကိုယ် ကြည့်သော သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ပုစ္ဆယုပ္ပန် တရားရ၏။ ကရိုဏ်းကား သဟဇာတာ ဝိပတိ သတ္တိရ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် အရကား ပဋ္ဌာနအားဖြင့် ကတ္တားသာတည်း။

ခန္ဓဝါရကား သဟဇာတာ ဝိပတိ ကုသလာ ဝိပတိ သမ္ပ။လ။ နံဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုဝါဒ ပါဠိတော် ပါဠိ၌ ကုသလာဝိပတိ၏ အရကို အဝိပတိတရားကိုယ် သုံးပါး လေးပါး တို့တွင် တပါးပါးယူ၍။ သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ အရကို သမ္ပယုတ္တ

ခန္ဓာယူ၍ တံဝါရလျှင် သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား သဟဇာတာ ဝိပတိ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသော အဖြစ်ကို အဝိပတိ ပစ္စယေန ပစ္စယော ဟုဟောတော်မူ၏။

ကုသလော အကုသလသ

ကုသလပဒါဝသာနကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အကု သလ။၏။ ဟန်ကား ကုသလော အကုသလသ။လ။ အဝိပတိ ပစ္စယေန ပစ္စယော ဟူသည်တည်း။ (အနက်လွယ်ပြီ)။

အဝိပဿိကား ကုသိုလ် မွေ့သည် အကုသိုလ် မွေ့အား အာရမ္မဏာ ဝိပတိ သတ္တိ။၏။ အဘယ်သို့ကား အနုပါန အစ ရှိသော ဒါနဝတ္ထုကို လှူပြီး၍ ပရိစ္စာဂ စေတနာ ဝိသေခန စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကို အလေးအမြတ်ပြု၍ သာယာသောအခါ ပရိစ္စာဂ စေတနာ ဝိသေခန စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်သည်လောဘမူသောမနဿသဟဂုတ် လေးခုအား။ နှစ်သက်သောအခါ သဒ္ဓိတိက တဏှာပြဋ္ဌာန်း သော လောဘမူ သောမနဿ သဟဂုတ်လေးခုအား။ တပ်သော အခါ ရာဂပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူရှစ်ခုအား။ အမြင်မှားသော အခါ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် လေးခုအား။ (ဤနည်းကိုမှီ၍ဆိုလေ)။

ကတ္တံကား အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော လောကီ ကုသိုလ် သတ္တရသ ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါနကား အလေးအမြတ်ပြုတတ် သော လောဘမူရှစ်ခု ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ကရိုဏ်းကား တပြိုင် နှက် ယထာရဟတပ်ကောင်းသော အာရမ္မဏ အာရမ္မဏာ ဝိပတိ အာရမ္မဏူပ နိဿယ သုံးပစ္စယ သတ္တိတို့တွင် အာရမ္မဏာဝိပတိ သတ္တိဟု ဆိုအပ်သော သတ္တိဝိသေသရ၏။

ဒါနံဒတွာ တံအဿာဒေတိ အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ် သော။လ။ပါဠိ၌ ဒါနံ၏ အရကို ယူမြဲဒတွာတံ၏ အရကို ပရိစ္စာဂ စေတနာ ဝိသေခန စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ယူ၍။

ကရံကံတွာအဿာဒေတိအရကို အလေးအမြတ်ပြု၍ သာယာသော
 လောဘမူ သောမနဿ သဟဂုတ်ယူ၍၊ အဘိနန္ဒတိ၏ အရကို
 အလေးအမြတ်ပြု၍ နှစ်သက်သော လောဘမူ ဝီတိသဟဂုတ်ယူ၍။
 (အထက်ကိုယူမြဲ)။ ပရိစ္စာဂ စေတနာ ဝိသောနေ စေတနာ
 ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်သည် အလေးအမြတ် ပြုတတ်သော
 လောဘမူ ရှစ်ခုအား။၏။ ။ဝီထိချမြဲ။ ။သီလံသမာဒိယိတွာ အစရှိ
 သည်၏ အရကို အာရမ္မဏာက ကုသလော၊ အကုသလဿကိုမှီ၍
 ဆိုလေ။

ကုသလော အမျာကတဿ

အကုသလပဒါဝသာနကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌
 အမျာကတ။၏။ ဟန်ကား ကုသလော။လ။ ယော ဟူသည်တည်း။
 ကုသလော၊သော။ ဓမ္မော၊ တရားသည်။ အမျာကတဿ၊ သော။
 ဓမ္မဿ၊အား။ (အနက်လွယ်ပြီ)။

အဓိပ္ပါယ်ကား ကုသိုလ် ဓမ္မသည် အမျာကတ ဓမ္မအား
 အာရမ္မဏာ ဝိပတိ။၏။ အဘယ်သို့ကား ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်သည်
 အရဟတ္တမဂ်မှထ၍ အရဟတ္တမဂ်ကို အလေးအမြတ်ပြု၍ ဆင်ခြင်
 သောအခါ အရဟတ္တ မဂ်သည် အလေးအမြတ်ပြု၍ ဆင်ခြင်သော
 မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်လေးခုအား အာရမ္မဏာ ဝိပတိ။၏။
 သဟဇာတာ ဝိပတိ၌ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိ ပစ္စည်းကို
 ရသောအခါ မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု ဧကန်ရသော မဟာဂ္ဂုတ် ကုသိုလ်
 ကိုးခု မဂ်လေးခုရှိသော အဓိပတိတရားကိုယ် သုံးပါး လေးပါး
 တို့တွင် တပါးပါးသည် သာဝိပတိ စိတ္တဇရုပ်အား သဟဇာတာ
 ဝိပတိသတ္တိ။၏။

အာရမ္မဏာ ဝိပတိ

အာရမ္မဏာဝိပတိဖြစ်အံ့ ကုသလော ကတ္တားကား အလေး
 အမြတ်ပြုတတ်သော မဟာကြိယာ ဉာဏ သမ္ပယုတ်လေးခုအား

တပ်သော အရဟတ္တမဂ်ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ဗဒါန်ကား အလေး အမြတ်ပြုတတ်သော မဟာကြိယာ ဉာဏ သမ္ဗယုတ်လေးခု ပီရတိ အပ္ပမညာ ကြံဉ်သော။ စေ။ တေတ္ထိံသမေစ္စ။ ကရိုဏ်းကား အာရမ္မဏ အာရမ္မဏာ ဝိပတိ အာရမ္မဏူပ နိဿယ သုံးပစ္စယ သတ္တိတို့တွင် အာရမ္မဏာ ဝိပတိ သတ္တိဟုဆိုအပ်သော သတ္တိ ပီသေသ ရ၏။

အမှာ အရဟာ မဂ္ဂါဝုဋ္ဌဟိတွာ အစရှိသော အနုဝါဒဉ္စ ယုမြိ ဝိထိကိုချမြိ။ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်သည် အရဟတ္တ မဂ်ကို အလေးအမြတ် ဆင်ခြင်သော ဝိထိကိုချလေ။

သဟဇာတာ ဝိပတိ

သဟဇာတာ ဝိပတိ ဖြစ်အံ့ ကတ္တားကား သာဝိပတိ စိတ္တဇ ရုပ်အားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရာတို့၌ အဝိပတိ ပစ္စည်းကို ရသော အခါ မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု ကေနရသော မဟာဂုဏ် ကုသိုလ်ကိုးခု မဂ်လေးခု။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ စိတ္တက္ခဏ တခုတခု၌ ရှိသော အဝိပတိ တရားကိုယ် သုံးပါး လေးပါးတို့တွင် တပါးပါးပစ္စည်း တရားရ၏။ သမ္ဗဒါန်ကား သာဝိပတိ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရား ရ၏။ ကရိုဏ်းကား အပြိုင်နက် ယထာရဟ တပ်ကောင်းသော အဝိပတိဟေတု သဟဇာတ နိဿယ အာဟာရ ဗုဒ္ဓိယမဂ္ဂ၊ ဝိပု ယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ။ ဤဆယ်ပစ္စယ သတ္တိတို့တွင် သဟဇာတာ ဝိပတိ သတ္တိဟု ဆိုအပ်သော သတ္တိပီသေသရ၏။

အမှာ မဟာကြိယာ ဉာဏဝိပုယုတ် လေးခုသည် ဉာဏ် ကင်းသောကြောင့် လောကုတ္တရာတရားကို အာရုံ မပြုနိုင်သည်ဖြစ်၍ အာရမ္မဏာဝိပတိ ပစ္စယုပ္ပန်မဖြစ်။ လောကီ တရားကို အဘယ့်ကြောင့် အလေးအမြတ်မပြုသနည်းဟူမူကား အထွတ်အမြတ်သို့ ရောက်လေပြီးသော ရဟန္တာသည် လောကီ တရားကို အလေးအမြတ်မပြု။ လောကုတ္တရာကိုသာ အလေးအမြတ် ပြုသည်။ ။ ဒေါသမူလည်း အလေးအမြတ်မပြု။ အဘယ့်ကြောင့်

နည်း ဟူမူကား ပြစ်မှားတတ်သော အမျက်ထွက်တတ်သော သူသည် တစုံတခုသော တရားကိုမျှ အလေးမပြုသောကြောင့် တည်း။ ထို့ကြောင့် နဟိဒ္ဓုဒ္ဓောကိဉ္စိဂရုံကရောတိဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်အပ်၏။ ။မောဟမူလည်း အလေးအမြတ်မပြု၊ အဘယ့်ကြောင့် နည်းဟူမူကား မိုက်မဲတွေဝေလေသောသူသည်လည်း တစုံတခု သော တရားကိုမျှ အလေးမပြုသောကြောင့်တည်း။

ကုသလော ကုသလာ မျာကတဿံ

ကုသလောကုသလာ မျာကတဿံ ကတ္တားကား သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရာတို့၌ အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု ဧကန်ရသော မဟာဂ္ဂုတ် ကုသိုလ်ကိုးခု မဂ်လေးခု၌ရှိသော အဓိပတိတရားကိုယ် သုံးပါး လေးပါးတို့တွင် တပါးပါး ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။သမ္ပဒါနိ ကား အဓိပတိတရားကိုယ်ကြည့်သော သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက် ယထာ ရဟ တပ်ကောင်းသော အဓိပတိ ဟေတု သဟဇာတ နိဿယ အာဟာရ ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ အတ္တိ အဝိဂတ ဤကိုးပစ္စယ သတ္တိတို့တွင် သဟဇာတာဓိပတိသတ္တိဟု ဆိုအပ်သော သတ္တိပိသေသရ၏။ ။ (အနုဝါဒဆိုမြဲ)။

အကုသလော အကုသလဿ

ကုသလပဒကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ အကုသလပဒ ကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း အကုသလပဒါဝသာန အစရှိသောအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အကုသလ ပဒါဝသာနကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား အကုသလောလယောဟူသည်တည်း။ (အနက်လွယ်ပြီ)။

အဓိပ္ပာယ်ကား အကုသိုလ်မွေ့သည်။လ။ ရာဂပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူ စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို အလေးအမြတ်ပြု၍ သာယာသောအခါ

ရာဂပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူစိတ္တုပ္ပါဒ်သည် အလေးအမြတ်ပြု၍ သာယာသော လောဘမူ သောမနဿ သဟဂုတ် လေးခုအား နှစ်သက်သောအခါ သံပို့တိကတဏှာ ပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူ သောမနဿသဟဂုတ်လေးခုအား အလေးအမြတ်ပြု၍တပ်သော အခါ ရာဂပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူအား။ အမြင်မှားသော အခါ ဒိဋ္ဌိဂတ သမ္ပယုတ်လေးခုအား အာရမ္မဏာဓိပတိ။၏။ သဟ ဇာတာဓိပတိ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ လောဘမူရှစ်ခု ဒေါသမူဒွေး ဝိစိကိစ္ဆာကြည့်သော။စေ။ ဆဗ္ဗိသစိတ္တက္ခဏာတခုတခု ၌ရှိသော အဓိပတိတရားကိုယ် သုံးပါး တို့တွင် တပါးပါးသည် သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား သဟဇာတာဓိပတိ။၏။

အာရမ္မဏာဓိပတိ

အာရမ္မဏာဓိပတိဖြစ်အံ့ အကုသလောကတ္တားကား အလေး အမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူရှစ်ခုအား တပ်သော အလေး အမြတ်ပြုအပ်သော လောဘမူရှစ်ခု ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါနိ ကား အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူရှစ်ခု။ စေ။ ဗာဝိသ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက် ယထာရဟတပ်ကောင်း သော အာရမ္မဏ အာရမ္မဏာဓိပတိ အာရမ္မဏာပ နိဿယ ဤ သုံးပစ္စယသတ္တိတို့တွင် အာရမ္မဏာဓိပတိ သတ္တိဟု ဆိုအပ်သော သတ္တိ။၏။

အပ္ပာ

ရာဂံ ဂရုံကတွာ အယာဒေတိ အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော။လ၌ (အာရမ္မဏနည်း ကို မှီ၍ အနုဝါဒကို ဆိုလေ။ ဝိထိချလေ)။

သဟဇာတာဓိပတိ

သဟဇာတာ ဓိပတိ ဖြစ်အံ့ အကုသလော ကတ္တားကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား တပ်သော အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ လောဘမူရှစ်ခု ဒေါသမူဒွေး ဝိစိကိစ္ဆာကြည့်သော။စေ။ ဆဗ္ဗိသ

စိတ္တက္ခဏံတခုတခု၌ ရှိသော အဓိပတိတရားကိုယ် သုံးပါးတို့တွင် တပါးပါးပစ္စည်းတရားရ၏။ သံဗုဒ္ဓါန်ကား အဓိပတိတရားကိုယ် ကြဉ်သော သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။ကရိုဏ်းပေါ်၌ ကား တပြိုင်နက် ယထာရဟံတပ်ကောင်းသော အဓိပတိ သဟဇာတ အညမည နိဿယံ အာဟာရ ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ ဤဆယ်ပစ္စယသတ္တိတို့တွင် သဟဇာတာဓိပတိ သတ္တိဟုဆိုအပ်သော သတ္တိဝိသေသ ရ၏။ (အနုဝါဒဆိုမြဲ)။

အကုသလော အဗျာကတဿ

အကုသလော အဗျာကတဿ၌ ကတ္တားကား သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ လောဘမူရှစ်ခု ဒေါသမူဒွေး ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သော။ စေ။ ဆဗ္ဗိသ စိတ္တက္ခဏံ တခုတခု၌ရှိသော အဓိပတိတရားကိုယ် သုံးပါးတို့တွင် တပါးပါး ပစ္စည်းတရားရ၏။ သံဗုဒ္ဓါန်ကား သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက် ယထာရဟံတပ်ကောင်းသော အဓိပတိ သဟဇာတ နိဿယံ အာဟာရ ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ ဤကိုးပစ္စယ သတ္တိတို့တွင် သဟဇာတာဓိပတိသတ္တိ ဟု ဆိုအပ်သော သတ္တိဝိသေသ ရ၏။ (အနုဝါဒဆိုမြဲ)။

အကုသလော အကုသလော ဗျာကတဿ

အကုသလော အကုသလော ဗျာကတဿ၌ ကတ္တားကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ လောဘမူရှစ်ခု ဒေါသမူဒွေး ဝိစိကိစ္ဆာ ကြဉ်သော စေတသိက် ဆဗ္ဗိသ။ စိတ္တက္ခဏံ တခုတခု၌ ရှိသော အဓိပတိတရားကိုယ် သုံးပါးတို့တွင် တပါးပါး ပစ္စည်းတရားရ၏။ သံဗုဒ္ဓါန်ကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက် ယထာရဟံ တပ်

ကောင်းသော အဓိပတိ သဟဇာတ နိဿယ အာဟာရံ ဣန္ဒြိယ
မဂ္ဂ အတ္ထိအဝိဂတ ဤရှစ်ပစ္စယသတ္တိတို့တွင် သဟဇာတအဓိပတိ
သတ္တိရ၏။ (အနုဝါဒ ဆိုမြဲ)။

အဗျာကတော အဗျာကတဿ

အကုသလပဒကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ အဗျာကတ
ပဒကိုဟောတော်မူ၏။ လ။ကား အဗျာကတော အဗျာကတဿ။
လ။ယော ဟူသည်တည်း။ (အနက်လွယ်ပြီ)။

အဓိပ္ပါယ်ကား အဗျာကတဓမ္မသည် အဗျာကတဓမ္မအား။လ။
ကား ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် အရဟတ္တဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို အလေးအမြတ်
ပြု၍ ဆင်ခြင်သောအခါ အရဟတ္တဖိုလ်နိဗ္ဗာန်သည် အလေးအမြတ်
ပြု၍ဆင်ခြင်သော မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ် လေးခုအား။
နိဗ္ဗာန်သည် ဖိုလ်လေးခုအား အာရမ္မဏာဓိပတိ။၏။သဟဇာတံ
ဓိပတိ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ မဟာကြိယာရှစ်ခု ကေန
ရသော မဟာဂုဏ်ကြိယာကိုးခု ဖိုလ်လေးခု စိတ္တက္ခဏတခုတခု၌
ရှိသော အဓိပတိတရားကိုယ် သုံးပါးလေးပါးတို့တွင် တပါးပါး
သည် သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်တို့အား။၏။

အာရမ္မဏာဓိပတိ

အာရမ္မဏာဓိပတိဖြစ်အံ့ အဗျာကတောကတ္တားကား အလေး
အမြတ်ပြုတတ်သော မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ် လေးခုအား
တပ်သော အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော အရဟတ္တဖိုလ် နိဗ္ဗာန်။ဖိုလ်
လေးခုအား တပ်သော နိဗ္ဗာန်ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါန်ကား
မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်လေးခု ဖိုလ်လေးခု။စေ။ ဆတ္ထိံသ
ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ (အပ္ပမညာကြည့်သည်)။ ။ကရိုဏ်းကားအာရမ္မဏ
အာရမ္မဏာဓိပတိ အာရမ္မဏူပ နိဿယ သုံးပစ္စယာ သတ္တိတို့တွင်
အာရမ္မဏာဓိပတိသတ္တိ။လ။၏။

အမှတ် ၁ အရဟံဗလံလံတိ ဟူ၍လံပင်္ဂု- ဖလံဇာအရ
ကို အရဟတ္တဖိုလ်ယူ၍။ အရဟံ ပစ္စဝေက္ခတိ၏
အရကို ရဟန္တာ သန္တာန်၌ ဆင်ခြင်သော မဟာကြိယာ ဣဏ
သမ္ပယုတ်ယူ၍။ (အာရမ္မဏနည်းကိုမှီ၍ဆိုလေ။ဝိထိချလေ)။

သဟဇာတာဓိပတိ

သဟဇာတာဓိပတိဖြစ်အံ့ ကတ္တားကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာ
ဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ
မဟာကြိယာရှစ်ခု ကော်ရသော မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာကိုးခု ဖိုလ်
လေးခု။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ စိတ္တက္ခဏတခုတခု၌ ရှိသော အဓိပတိ
တရားကိုယ် သုံးပါးလေးပါးတို့တွင် တပါးပါးပစ္စည်း။၏။ သမ္ပ
ဒါန်ကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရား
ရ၏။ ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက် ယထာရဟ တပ်ကောင်းသော
အဓိပတိ ဟေတုသဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက အာဟာရ
ဗုဒ္ဓိယ မဂ္ဂ သမ္ပယုတ္တ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ ဣတဆွဲသုံးပစ္စယ
သတ္တိတို့တွင် သဟဇာတာဓိပတိ သတ္တိရ၏။ ။(အနုဝါဒဆိုမြဲ)။

အဗျာကတောကုသလသ

အဗျာကတော^{၃၂၃} ကုသလသံဗ္ဗ ကတ္တားကား အလေးအမြတ်
ပြုတတ်သော မဟာကုသိုလ်ဣဏသမ္ပယုတ်လေးခုအားတပ်သော
အောက်ဖိုလ်သုံးခု နိဗ္ဗာန်။ မဂ်လေးခုအား တပ်သော နိဗ္ဗာန်
ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါန်ကား မဟာကုသိုလ် ဣဏသမ္ပယုတ်
လေးခု မဂ်လေးခု ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ကရိုဏ်းကား အာရမ္မဏ အာ
ရမ္မဏာဓိပတိ အာရမ္မဏူပနိဿယ သုံးပစ္စယ။လ။ အာရမ္မဏာ
ဓိပတိသတ္တိ။၏။

သေက္ခာ ဖလံ ဝရံ ကတ္တာ ပစ္စဝေက္ခန္တိ။လ။ ပင်္ဂု၌ ဖလံဇာ
အရကို အောက်ဖိုလ်သုံးခုယူ၍ သေက္ခာ ဝရံကတ္တာ ပစ္စဝေက္ခန္တိ

၏အရကို အလေးအမြတ်ပြု၍ ဆင်ခြင်သော မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ် လေးခုယူ၍။ လ။ ။ ။ ပစ္စည်း တပ်ဟန်ကား သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို အလေးအမြတ် ပြု၍ဆင်ခြင်လိုလိတ်သော် (ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်ပစ္စင်ေက္ခဏာဝီထိ ကို အာရမ္မဏက အတိုင်းချလေ။ ။နိဗ္ဗာန်အရကို နိဗ္ဗာန်ယူ၍။ ဂေါတြဘုဿအရကို ဂေါတြဘူကိစ္စ တပ်သော မဟာကုသိုလ် ပဋ္ဌမဒွေး တတိယဒွေးယူ၍။ ဝေါဒါနဿယူ၍။ မဂ္ဂဿ၏အရကို မဂ္ဂလေးခုယူ၍ဆို၍။ ဝီထိကို မဂ္ဂဝီထိချလေ)။

အဗျာကတော အကုသလဿ

(အဗျာကတော အကုသလဿ၌ အနက်လွယ်ပြီ။ အဓိပ္ပာယ် ကိုလည်း ဆို၍)။ ကတ္တားကား အလေးအမြတ် ပြုတတ်သော လောဘမူရှစ်ခုအားတပ်သော အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော ဣဋ္ဌ ဖြစ်သော နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသ ဗုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဉ် ကြဉ်သော လောကီဝိပါက် ကေတိံသ ကြိယာဝီသ။ စေ။ ပဉ္စတိံသ ပစ္စည်းတရား ရ၏။ သမ္ပဒါန်ကား လောဘမူရှစ်ခု။ စေ။ ဗာဝီသ ပစ္စ။ လ။ ။ ကရိုဏ်းကား အာရမ္မဏာ အာရမ္မဏာဓိပတိ နိဿယ ဥပနိဿယ ပုရေဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ ဤရှစ်ပစ္စယ သတ္တိတို့တွင် အာရမ္မဏာဓိပတိသတ္တိ။ လ။ ရ၏။

စက္ခု ဂရုံ ကတွာ အဿာဒေတိ အစရှိသည်ဖြင့်၊ ဟောတော် ။ လ။ ပါဠိ၌ စက္ခု၏အရကို အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ဣဋ္ဌ ဖြစ် သော စက္ခုပသာဒယူ၍။ ဂရုံကတွာ အဿာဒေတိ၏ အရကို အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူ သောမနဿ သဟဂုတ် ယူ၍။ အဘိနန္ဒတိ၏အရကို အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော သံပွဲတိက တဏှာပြဋ္ဌာန်းသော သောမနဿသဟဂုတ်ယူ၍။ ရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ၏အရကို အလေးအမြတ် ပြုတတ်သော ရာဂ ပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူယူ၍။ ဒိဋ္ဌိဥပ္ပဇ္ဇတိအရကို အလေးအမြတ် ပြုတတ်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခုယူ၍။ အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ဣဋ္ဌဖြစ်

သော စက္ခုပသာဒသည် အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူ
အား။လ။၏။ (သောတံအစရှိသည်၌လည်း နည်းတူယူလေ။ ။
အရကောက်ကို နှလုံးသွင်း၍ အနုဝါဒဆို)။ ။အဓိပတိပြီး၏။

အနန္တရပစ္စည်း
ကုသလောကုသလဿ

အဓိပတိပစ္စည်း၏ ဝိဘင်္ဂဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြား
မဲ့၌ အနန္တရပစ္စည်း၏ ဝိဘင်္ဂဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ စစ်ဖြ။ ။
ဟောဟန်ကား ကုသလော။ လ။ အနန္တရ ပစ္စယေန ပစ္စယော
ဟူသည်တည်း။

၄၁၇။ ကုသလောသော။ ဓမ္မောသည်။ ကုသလဿသော။
ဓမ္မဿအား။ အနန္တရပစ္စယေနဖြင့်။ ပစ္စယော၏။ ပုရိမာပုရိမာ၊
ရှေးရှေး၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလာကုန်သော။ ခန္ဓာအဆုံးဇော
ကြဉ်သော လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ နာမက္ခန္ဓာ တို့သည်။
ပစ္စိမာနံပစ္စိမာနံကုန်သော။ ကုသလာနံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊
ပဌမဇောကြဉ်သော ကုသိုလ်ကေဝိသနာမက္ခန္ဓာတို့အား။ အနန္တရ
ပစ္စယေနဖြင့်။ ပစ္စယော သည်။ ဟောတို၏။ ။အနုလောမံ၊
သင်္ခါရတရားလျှင် အာရုံရှိသော အနုလုံ ကိစ္စတပ်သော မဟာ
ကုသိုလ် ပဌမဒွေး တတိယဒွေးသည်။ ဝေါတြဘူဿ၊ နိဗ္ဗာန်လျှင်
အာရုံရှိသော ဝေါတြဘူ ကိစ္စတပ်သော မဟာကုသိုလ် ပဌမဒွေး
တတိယဒွေးအား။ အနုလောမံ၊ သင်္ခါရတရားလျှင် အာရုံရှိသော
အနုလုံကိစ္စတပ်သော မဟာကုသိုလ်ပဌမဒွေး တတိယဒွေးသည်။
ဝေါဒါနဿ၊ နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိသော ဝေါဒါနံ ကိစ္စတပ်သော
မဟာကုသိုလ် ပဌမဒွေး တတိယဒွေးအား။ ဝေါတြဘူ၊ နိဗ္ဗာန်လျှင်
အာရုံရှိသော ဝေါတြဘူ ကိစ္စတပ်သော မဟာကုသိုလ် ပဌမဒွေး
တတိယဒွေးသည်။ မဂ္ဂဿ၊ သောတာပတ္တိမဂ်အား။ ဝေါဒါနံ၊
နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိသော ဝေါဒါနံကိစ္စတပ်သော မဟာကုသိုလ်

ပဋ္ဌမဒွေး တံတိယဒွေးသည်။ မဂ္ဂဿ၊ အထက်မဂ် သုံးခုအား။ အနန္တရပစ္စယေန ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား ကုသိုလ်ဓမ္မသည် အကုသိုလ်ဓမ္မအား အနန္တရ။ ။ အဘယ်ကား အဆုံးဇော ကြဉ်သော ရှေးရှေးသော လောကီ ကုသိုလ် သတ္တရသံသည် ပဋ္ဌမဇော ကြဉ်သော နောက်နောက် သော ကုသိုလ် ဧကဝိသအား အနန္တရ။ လ။ ။

ကတ္တားကား အဆုံးဇောကြဉ်သော ရှေးရှေးသော လောကီ ကုသိုလ် သတ္တရသံပစ္စည်း။ ။ သမ္ပဒါနိကား ပဋ္ဌမဇောကြဉ်သော နောက်နောက်သော ကုသိုလ် ဧကဝိသ ပစ္စယုပ္ပန်။ ။

တနည်း ကတ္တားကား မဟာကုသိုလ် ဒုတိယဇောအား တပ် သော ပဋ္ဌမဇော။ လ။ သတ္တမဇောအား တပ်သော ဆဋ္ဌဇော။ မဟာဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် သောမနဿ သဟဂုတ်လေးခု မဂ်သောမနဿ သဟဂုတ် တဆွဲခြောက်ခုအား တပ်သော ဂေါတြိဘူ ဝေါဒါနိ ကိစ္စတပ်သော မဟာကုသိုလ် ပဋ္ဌမဒွေး။ မဟာဂ္ဂုတ် ကုသိုလ် ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ငါးခု မဂ်ဥပေက္ခာ သဟဂုတ် လေးခုအား တပ် သော ဂေါတြိဘူ ဝေါဒါနိ ကိစ္စတပ်သော မဟာကုသိုလ် တတိယ ဒွေး။ သမာပဇ္ဇနဝိယိဉ္စ နောက်နောက်သော မဟာဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်အား တပ်သော ရှေးရှေးသော ဇောတူ မဟာဂ္ဂုတ် ကုသိုလ် ပစ္စည်း တရားရ၏။ သမ္ပဒါနိကား မဟာ ကုသိုလ် ဒုတိယာဒိဇော မဟာဂ္ဂုတ် ကုသိုလ်ကိုးခု မဂ်လေးခု ပစ္စယုပ္ပန်။ ။

ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက်ယထာရဟတပ်ကောင်းသော အနန္တရ သမနန္တရ ဥပနိဿယ အာသေဝန နတ္ထိ ဝိဂတ ဤခြောက်ပစ္စယ သတ္တိတို့တွင် အနန္တရ သတ္တိဟု ဆိုအပ်သော သတ္တိဝိသေသရ၏။

ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ ကုသလာနံ။ လ။ ပါဠိ၌ ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာဓမ္မာ ဟူသောပါဠိ၏ အရကို မဟာကုသိုလ် ဒုတိယဇောအား တပ်သော ပဋ္ဌမဇော။ လ။ သတ္တမဇောအား တပ်သော ဆဋ္ဌဇော။ မဟာဂ္ဂုတ် ကုသိုလ်

သောမနဿ သဟဂုတ်လေးခု မဂ်သောမနဿသဟဂုတ် စာဆွဲ
 ခြောက်ခုအား တပ်သော ဝေါဒါနိ ကိစ္စတပ်သော
 မဟာကုသိုလ် ပဌမဋ္ဌေး။ မဟာဂ္ဂုတ် ကုသိုလ် ဥပေက္ခာသဟဂုတ်
 ငါးခု မဂ်ဥပေက္ခာ သဟဂုတ် လေးခုအားတပ်သော ဝေါဒါနိ
 ကိစ္စတပ်သော မဟာကုသိုလ် တတိယဋ္ဌေး။ သမာပဇ္ဇန
 ဝိထိ၌ နောက်နောက်သော မဟာဂ္ဂုတ် ကုသိုလ်အား တပ်သော
 ရှေးရှေးသော ဇောတုမဟာဂ္ဂုတ် ကုသိုလ်ယူ၍။ ပစ္ဆိမာနံလေ။
 ပါဠိ၏ အရကို မဟာကုသိုလ် ဒုတိယာဒိဇော မဟာဂ္ဂုတ် ကုသိုလ်
 ကိုးခု မဂ်လေးခုယူ၍ အဆုံးဇော ကြဉ်သော ရှေးရှေးသော
 လောကီကုသိုလ် သတ္တရသသည် ပဌမဇော ကြဉ်သော နောက်
 နောက်သော ကုသိုလ် ကေဝိသအား အနန္တရ။၏။

အနုလောမံ ဝေါဒါနိသုဿ။လ။ ပါဠိ၌ အနုလောမံ၏ အရကို
 သင်္ခါရတရားလျှင် အာရုံရှိသော အနုလုံကိစ္စတပ်သော မဟာ
 ကုသိုလ် ပဌမဋ္ဌေး တတိယဋ္ဌေးယူ၍။ ဝေါဒါနိ၏ အရကို
 နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိသော ဝေါဒါနိ ကိစ္စတပ်သော မဟာကုသိုလ်
 ပဌမဋ္ဌေး တတိယဋ္ဌေးယူ၍။ အနုလုံကိစ္စ။လ။၏။

အနုလောမံ ဝေါဒါနိသု ဟူ၍။လ။ ပါဠိ၌ အနုလောမံ၏
 အရကို သင်္ခါရလျှင် အာရုံရှိသော အနုလုံ ကိစ္စတပ်သော မဟာ
 ကုသိုလ် ပဌမဋ္ဌေး တတိယဋ္ဌေးယူ၍။ ဝေါဒါနိ၏ အရကို နိဗ္ဗာန်လျှင်
 အာရုံရှိသော ဝေါဒါနိ ကိစ္စတပ်သော မဟာကုသိုလ် ပဌမဋ္ဌေး
 တတိယဋ္ဌေးယူ၍။ အနုလုံ ကိစ္စတပ်သော။လ။အား။ အနန္တရသတ္တိ
 ဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ ။ဝေါဒါနိမဂ္ဂဿ ဟူ၍ ဟော။လ။ပါဠိ၌
 ဝေါဒါနိ၏ အရကို နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိသော ဝေါဒါနိ ကိစ္စ
 တပ်သော မဟာကုသိုလ် ပဌမဋ္ဌေး တတိယဋ္ဌေးယူ၍။ မဂ္ဂဿ၏
 အရကို သောတာပတ္တိ မဂ်ယူ၍။လ။၏။

ဝေါဒါနိ မဂ္ဂဿဟူ၍။လ။ပါဠိ၌ ဝေါဒါနိ၏ အရကို နိဗ္ဗာန်လျှင်
 အာရုံရှိသော ဝေါဒါနိကိစ္စတပ်သော မဟာကုသိုလ် ပဌမဋ္ဌေး

တတိယဋ္ဌေးယူ၍၊ မဂ္ဂဿ၏အရကို အထက်မဂ်သုံးခုယူ၍ ဝေါဒါနိ ကိစ္စတပ်သော။လ။၏။

အမှာ

ဤကုသလော ကုသလုဿ၌ ပုရိမာ ပုရိမာ အစ ရှိသော ပါဠိကိုကား ဘုံတူဘုံပြား ဖြစ်ကုန်သော ကုသိုလ်နာမက္ခန္ဓာတို့ကို တပေါင်းတည်းပြု၍ ဟောတော်မူသည်။ ထိုသို့ ဟောတော်မူလျှင် ကုသိုလ်သည် ကုသိုလ်ချင်းအား အနန္တရ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသော တရားသည် ကုန်ပြီးလျက် အနုလောမိ ဂေါတြဘုဿ အနုလောမိ ဝေါဒါနဿဟုဟောတော်မူပြန်သည် ကား ဘုံတူချင်းပင် ဖြစ်သော်လည်း နာနာရမ္မဏာ ဖြစ်သော တရားသည် နာနာရမ္မဏအား ကျေးဇူးပြုသလော မပြုသလောဟု ယုံမှားသင်္ကာကို နှစ်စေခြင်းငှါ ဟောတော်မူသည်။ ။ဂေါတြဘု မဂ္ဂဿ ဝေါဒါနိ မဂ္ဂဿဘုံကား နာနာဘုမ္မိအားဖြင့် ဟောတော် မူသည်။

ကုသလော အမျာကတဿ

ကုသလော အမျာကတဿ၌ ကုသလံ၊ လောကီ ကုသိုလ် သတ္တရသ အဆုံးဇောသည်။ ဝုဋ္ဌာနဿ၊ တဒါရုံဘဝင်အား။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်လေးခုသည်။ ဖလဿ၊ ဖိုလ်လေးခုအား။ အနုလောမိ၊ သင်္ခါရတရားလျှင် အာရုံရှိသော အနုလုံကိစ္စတပ်သော မဟာ ကုသိုလ် ပဋ္ဌမဋ္ဌေး တတိယဋ္ဌေးသည်။ သေက္ခာယ၊ သေက္ခဖြစ် သော။ ဖလသမာပတ္တိယာ၊ ဖလ သမာပတ်အား။ နိရောဓ၊ နိရောဓ သမာပတ်မှ။ ဝုဋ္ဌဟန္တဿ၊ ထသော အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ နေဝသညာ နာသညာ ယတန ကုသလံ၊ သည်။ ဖလသမာပတ္တိ ယာ၊ အနာဂါမိ ဖိုလ်ဟု ဆိုအပ်သော ဖလသမာပတ်အား။

အဓိပ္ပာယ်ကား ကုသိုလ်ဓမ္မသည် အမျာကတဓမ္မအား အနန္တရ၊ ။ ကား လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ အဆုံးဇောသည် တဒါရုံ ဘဝင်အား။ မဂ်လေးခုသည် ဖိုလ်လေးခုအား။ နိရောဓသမာပတ်မှ

ထသောအခါ နေဝသညာ နာသညာယတန ကုသိုလ်သည် အနာဂါမိဖိုလ်အား အနန္တရ။လ။၏။

ကတ္တားပုဒ်၏ အရကား လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ အဆုံးစော မဂ်လေးခု ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ဗဒါန်ကား သန္တိရဏသုံးခု မဟာဝိပင်္ဂါရ်ရစ်ခု မဟာဂုတ် ဝိပင်္ဂါရ်ကိုးခု ဖိုလ်လေးခု ပစ္စယုပ္ပန် တရားရ၏။

တနည်းကား မဟာကုသိုလ် စောနောင် တဒါရုံကျသည်ဖြစ်အံ့ တဒါရုံကောဒသ။ မကျသည်ဖြစ်အံ့ ဘဝင်ကျေနပ်သ အားတပ်သော မဟာကုသိုလ် အဆုံးစော။ အောက်ဖိုလ် သောမနဿ သဟဂုတ် တဆွဲနှစ်ခုအား တပ်သော အနုလုံ ကိစ္စတပ်သော ကာမကုသိုလ် ပဌမဒွေး။ အောက်ဖိုလ် ဥပေက္ခာသဟဂုတ် သုံးခု အားတပ်သော အနုလုံကိစ္စတပ်သော မဟာကုသိုလ် တတိယဒွေး ပဉ္စဝေါကာရ တိဟိတ် ဘဝင်ကိုးခုအား တပ်သော ရူပါဝစရ ကုသိုလ်အဆုံးစော။ ပဉ္စဝေါကာရ တိဟိတ် ဘဝင်ကိုးခု အာကာသာနဉ္စာယတန ဘဝင်အား တပ်သော အာကာသာနဉ္စာယတန ကုသိုလ် အဆုံးစော။လ။ တိဟိတ်ဘဝင် တေရသ နိရောဓ သမာပတ်မှ ထသောအခါ အနာဂါမိ ဖိုလ်အားတပ်သော နေဝသညာ နာသညာယတန ကုသိုလ်အဆုံးစော။ သောတာပတ္တိ ဖိုလ်အားတပ်သော သောတာပတ္တိမဂ်။လ။ အရဟတ္တဖိုလ်အား တပ်သောအရဟတ္တမဂ် ပစ္စည်းတရားရ၏။(သမ္ဗဒါန်ကောက်ဖြူ။)

ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက် ယထာရဟ တပ်ကောင်းသော အနန္တရ သမနန္တရ ဥပနိဿယ ကမ္မ နတ္ထိ ဝိဂတ။ ဤခြောက် ပစ္စယ သတ္တိတို့တွင် အနန္တရ သတ္တိရ၏။

ကုသလံဝုဋ္ဌာနဿ။လ။ ပါဠိ၌ ကုသလံ၏အရကို လောကီ ကုသိုလ်သတ္တရသ အဆုံးစောယူ၍ ဝုဋ္ဌာနဿအရကို သန္တိရဏ သုံးခု မဟာဝိပင်္ဂါရ်ရစ်ခု မဟာဂုတ်ဝိပင်္ဂါရ်ကိုးခုယူ၍ လောကီ ကုသိုလ်သတ္တရသ အဆုံးစောသည် တဒါရုံဘဝင်အားအနန္တရ။ ။မဂ္ဂေါဖလဿ ဟူ၍။လ။၌။မဂ္ဂေါ၏အရကို မဂ်လေးခုယူ၍

ဖလသမာပတ်အရကို ဖိုလ်လေးခုယူ၍ မဂ်လေးခုသည် ဖိုလ်လေးခု အား၏။ ။အနုလောမိ သေက္ခာယံ ဖလသမာပတ္တိယာ။ လ။ ဌ။ ။ အနုလောမိ၏အရကို သင်္ခါရတရားလျှင်အာရုံရှိသော အနုလုံကိစ္စ တပ်သော မဟာကုသိုလ်ပဋ္ဌမဒွေး တတိယဒွေးယူ၍၊ ဖလသမာ ပတ္တိယာ၏အရကို အောက်ဖိုလ်သုံးခုယူ၍၊ အနုလုံကိစ္စတပ်သော။ လ။ အောက်ဖိုလ်သုံးခုအား အနန္တရ။ ။ ။ နိရောဓာဝုဋ္ဌ ဟန္တဿ နေဝသညာနာသညာယတနကုသလံ ဖလသမာပတ္တိ ယာ။ လ။ ဌ။ နေဝသညာ နာသညာယတန ကုသလံ၏အရကို နိရောဓသမာပတ်မှ ထသောအခါ နေဝသညာနာသညာယတန ကုသိုလ်ယူ၍၊ ဖလသမာပတ္တိယာ၏ အရကို အနာဂါမိဖိုလ်ဟု ဆိုအပ်သော ဖလသမာပတ်ယူ၍၊ နေဝသညာနာသညာယတန ကုသိုလ်သည် အနာဂါမိဖိုလ်အား၏။

အကုသလော အကုသလဿ

အကုသလော ဓမ္မော အကုသလဿ။ လ။ ယော။ (အနက် လွယ်ပြီ) ။

အဓိပ္ပါယ်ကား အကုသိုလ် ဓမ္မသည် အကုသိုလ် ဓမ္မအား အနန္တရ။ လ။ ။ ကား အကုသိုလ်ဒွါဒသ ပဋ္ဌမဇောသည် ဒုတိယ ဇောအား။ လ။ ဆဋ္ဌဇောသည် သတ္တမ ဇောအား။ အနန္တရ။ လ။ ။

ကတ္တားကား အဆုံးဇောကြဉ်သော ရှေးရှေးသောအကုသိုလ် ဒွါဒသ ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါနိကား ပဋ္ဌမဇောကြဉ်သော နောက်နောက်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။

တနည်းကား အကုသိုလ် ဒုတိယဇောအားတပ်သော ပဋ္ဌမ ဇော။ လ။ သတ္တမဇောအားတပ်သော ဆဋ္ဌဇော ပစ္စည်းတရား ရ၏။ သမ္ပဒါနိကား အကုသိုလ်ဒွါဒသ ဒုတိယာဒိဇော ပစ္စယုပ္ပန် တရားရ၏။ ။ ကရိုဏ်းပါဠိဖြင့်တပြိုင်နက် ယထာရဟတင်ကောင်း သော အနန္တရ သမနန္တရ ဥပနိဿယံ အာသေဝန နတ္ထိ ဝိဂတံ။

ဤခြောက်ပစ္စယ သတ္တိတို့တွင် အနန္တရသတ္တိဝိသေသရ၏။ ။
 အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ ပုရိမာ ပုနိမာအကုသလာဓမ္မာဟူသော
 ပါဠိ၏အရကို အဆုံးစောကြဉ်သော ရှေးရှေးသော အကုသိုလ်
 ဋ္ဌါဒသကိုယူ၍။ ပစ္ဆိမာနံ။လ။ ဓမ္မာနံ၏အရကို ပဌမစောကြဉ်
 သော နောက်နောက်သော အကုသိုလ်ဋ္ဌါဒသယူ၍။ ရှေးရှေး
 သော။လ။၏။

အကုသလောအဗျာကတဿ

အကုသလော အဗျာကတဿ၌ အကုသလံ၊ အကုသိုလ်ဋ္ဌါဒ
 သအဆုံးစောသည်။ ဝုဠာနဿ၊ တဒါရုံဘဝင်အား။

အဓိပ္ပါယ်ကား အကုသိုလ်ဓမ္မသည် အဗျာကတဓမ္မအား။လ။
 ၏။ကား လောဘမူ မောဟမူ ဇောနောင် တဒါရုံကျသည်ဖြစ်အံ့
 အဆုံးစောသည် တဒါရုံကောဒသအား။ မကျသည်ဖြစ်အံ့ ဘဝင်
 ကောနဝိသအား။ဒေါသမူဇော နောင်တဒါရုံကျသည်ဖြစ်အံ့ အဆုံး
 စောသည် ဥပေက္ခာတဒါရုံ ခြောက်ခုအား။ မကျသည်ဖြစ်အံ့
 ကာမဥပေက္ခာဘဝင်ခြောက်ခုအား အနန္တရ။၏။

ကတ္တားကား အကုသိုလ်ဋ္ဌါဒသ အဆုံးစော ပစ္စည်းတရား
 ရ၏။ သမ္ပဒါန်ကား သန္တိရဏသုံးခု မဟာဝိပင်္ဂါရ်ရှစ်ခု မဟာဂ္ဂုတ်
 ဝိပင်္ဂါရ်ကိုးခု ပစ္စယုပ္ပန်။၏။

တနည်း ကတ္တားကား လောဘမူ မောဟမူ ဇောနောင်
 တဒါရုံကျသည်ဖြစ်အံ့ တဒါရုံကောဒသ။ မကျသည်ဖြစ်အံ့ ဘဝင်
 ကောနဝိသအား တပ်သော လောဘမူ မောဟမူ အဆုံးစော။
 ဒေါသမူဇောနောင် တဒါရုံ ကျသည်ဖြစ်အံ့ ဥပေက္ခာတဒါရုံ
 ခြောက်ခု။ မကျသည်ဖြစ်အံ့ ကာမဥပေက္ခာ ဘဝင်ခြောက်ခုအား
 တပ်သော ဒေါသမူအဆုံးစော ပစ္စည်းတရား။၏။ (သမ္ပဒါန်
 ကောက်မြဲ) ။

ကရိုဏ်းကား အနန္တရ သမနန္တရ ဥပနိဿယံ နတ္ထိ ဝိဂတ
 ဤငါးပစ္စယသတ္တိတို့တွင်။လ။၏။

အဗျာကတော အဗျာကတဿ

အဗျာကတော အဗျာကတဿန္တ ဘဝဂံ၊ သညံ။ အာဝဇ္ဇနာ
 ယ၊ အာဝဇ္ဇန်းဒွေးအား။ ကြိယံ၊ ကြိယာအဋ္ဌာရသ အဆုံးဇော
 ဒုတိယဝုဋ္ဌောသည်။ ဝုဋ္ဌာနဿ၊ တဒါရုံဘဝင်အား။ အရဟတော၊
 ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ အနုလောမံ၊ သည်။ ဖလသမာပတ္တိယာ၊ ဖလ
 သမာပတ်အား။ နိရောဓံ၊ နိရောဓသမာပတ်မှ။ ဝုဋ္ဌဟန္တဿ၊
 ထသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ နေဝသညာ နာသညာယတနကြိယံ၊ နေဝ
 သညာ နာသညာယတန ကြိယာသည်။ ဖလသမာပတ္တိယာ၊
 အရဟတ္တဖိုလ်အား။ အနန္တရပစ္စယေန၊ ပစ္စည်းဖြင့်။ ပစ္စယော၊
 ပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား အဗျာကတဓမ္မသည် အဗျာကတဓမ္မအား။ လာ
 ၏။ ကား ရဟန္တာတို့စုတိကြဉ်သော ရှေးရှေးသော ဝိပင်္ဂါကြိယာ
 နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ရဟန္တာတို့စုတိနှင့်တကွ နောက်နောက်သော
 ဝိပင်္ဂါကြိယာ နာမက္ခန္ဓာအား ပဉ္စဝေါကာရ ဘဝဂုံပစ္စေဒ တဆွဲ
 ငါးခုသည် အာဝဇ္ဇန်းဒွေးအား။ အရူပဘဝဂုံပစ္စေဒလေးခုသည်
 မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းအား။ ကြိယာ အဋ္ဌာရသ အဆုံးဇော ဒုတိယ
 ဝုဋ္ဌောသည် တဒါရုံဘဝင်အား။ အနုလုံကိစ္စတပ်သော မဟာ
 ကြိယာပဋ္ဌမဒွေး တတိယဒွေးသည် အရဟတ္တဖိုလ်အား။ နိရောဓ
 သမာပတ်မှထသောအခါ နေဝသညာနာသညာယတန ကြိယာ
 အဆုံးဇောသည် အရဟတ္တဖိုလ်အား၏။

ကတ္တားကား ရဟန္တာတို့ စုတိကြဉ်သော ရှေးရှေးသော
 ဝိပင်္ဂါဆတ္တိံသ ကြိယာဝိသ ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါနိကား
 ရဟန္တာတို့ စုတိနှင့်တကွ နောက်နောက်သော ဝိပင်္ဂါဆတ္တိံသ
 ကြိယာဝိသ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။

တနည်း ကတ္တားကား ပဋ္ဌမဘဝင် နာမက္ခန္ဓာအားတပ်သော
 ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ။ ဒုတိယ အစရှိသော နောက်နောက်သော
 ဘဝင်နာမက္ခန္ဓာအားတပ်သော ပဋ္ဌမအစရှိသော ရှေးရှေးသော

နာမက္ခန္ဓာ။ အာဝဇ္ဇန်းဌေးအားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ဘဝင်္ဂ ပစ္စေဒတဆွဲငါးခု။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းအား တပ်သော ဒေရူပ ဘဝင်္ဂပစ္စေဒလေးခု။ ပဉ္စဝိညာဏ်တဆယ်အားတပ်သော ပဉ္စဒွါ ရာဝဇ္ဇန်း။ သမ္ပုဋ်န္တိုင်းအားတပ်သောပဉ္စဝိညာဏ်။ သန္တိရဏအား တပ်သော သမ္ပုဋ်န္တိုင်း၊ ဝုဋ္ဌောအား တပ်သော သန္တိရဏ။ ပရိတ္တဒရုံ ဝိထိဖြစ်အံ့ ဒုတိယဝုဋ္ဌောအားတပ်သော ပဌမဝုဋ္ဌော။ ပဉ္စဝေါ ကာရဘဝင်တဆွဲငါးခုအားတပ်သောပဌမဝုဋ္ဌော။ အတ်မဟန္တာရုံ မဟန္တာရုံ ဝိဘူတာရုံဝိထိဖြစ်အံ့ ဟသိတုပ္ပါဒ် မဟာကြိယာပဌမ ဇောအား တပ်သော ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ဒုတိယဇော အားတပ်သော ပဌမဇောလ။ သတ္တမဇောအားတပ်သော ဆဋ္ဌ ဇော။ ဟသိတုပ္ပါဒ်ဇောနောင် တဒါရုံကျသည်ဖြစ်အံ့ သောမနဿ တဒါရုံငါးခု။ မကျသည်ဖြစ်အံ့ ပဉ္စဝေါကာရတိဟိတ်ဘဝင် ကိုးခု အားတပ်သော ဟသိတုပ္ပါဒ်အဆုံးဇော။ မဟာကြိယာ သော မနဿသဟဂုတ်ဇောနောင် တဒါရုံကျသည်ဖြစ်အံ့ သောမနဿ တဒါရုံငါးခု။ မကျသည်ဖြစ်အံ့ တိဟိတ်ဘဝင် တေရသအားတပ် သော မဟာကြိယာ သောမနဿသဟဂုတ် အဆုံးဇော။ မဟာ ကြိယာ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဇောနောင် တဒါရုံကျသည် ဖြစ်အံ့ ဥပေက္ခာတဒါရုံခြောက်ခု။ မကျသည်ဖြစ်အံ့ တိဟိတ်ဘဝင်တေရ သအားတပ်သော မဟာကြိယာ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်အဆုံးဇော။ ဒုတိယတဒါရုံအား တပ်သော ပဌမတဒါရုံ၊ ကာမဘဝင်တဆယ် အားတပ်သော ဒုတိယတဒါရုံ။ မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ သောမနဿ သဟဂုတ်လေးခု အရဟတ္တဖိုလ် သောမနဿသဟဂုတ် လေးခု အားတပ်သော ဂေါတြိဘူ အနုလုံကိစ္စတပ်သော မဟာကြိယာ ပဌမဌေး။ မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ငါးခု။ အရဟတ္တ ဖိုလ် ဥပေက္ခာသဟဂုတ်တခုအား တပ်သော ဂေါတြိဘူ အနုလုံ ကိစ္စတပ်သောမဟာကြိယာတတိယဌေး။ သမာပဇ္ဇနဝိထိဋ္ဌနောက် နောက်သော မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာအား တပ်သော ရှေးရှေးသော ဇောတူမဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ ပဉ္စဝေါကာရ တိဟိတ်ဘဝင်ကိုးခုအား

တပ်သော ရူပါဝစရကြိယာအဆုံးဇော။ ပဉ္စဝေါကာရတိဟိတ်
 ဘဝင် ကိုးခု အာကာသာနဉ္စာယတန ဘဝင်အား တပ်သော
 အာကာသာနဉ္စာယတနကြိယာ အဆုံးဇောလေ။ တိဟိတ်ဘဝင်
 တေရသ နိရောဓေမာပတ်မှထသောအခါ အရဟတ္တဖိုလ်အား
 တပ်သော နေဝသညာ နာသညာယတန ကြိယာအဆုံးဇော။
 နောက်နောက်သော ဖိုလ်လေးခုအားတပ်သော ရှေးရှေးသော
 ဇောတူ ဖိုလ်လေးခု။ တိဟိတ်ဘဝင်တေရသအား တပ်သော ဖိုလ်
 လေးခု အဆုံးဇော။ မရဏာသန္ဓ အခါ တဒါရုံနောင် စုတိ
 ဖြစ်အံ့ ကာမစုတိ တဆယ်အားတပ်သော ဒုတိယတဒါရုံ။ ဇော
 နောင်စုတိ ဖြစ်အံ့ တိဟိတ်စုတိ တေရသအားတပ်သော မဟာ
 ကြိယာပဉ္စမဇော။ (မရဏာသန္ဓအခါ မဟဂ္ဂုတ်ဇောဟသိတုပ္ပုဒ်
 ဇောတို့ကို မရသင့်) ဘဝင်နောင် စုတိဖြစ်အံ့ စုတိဧကုနဝိသအား
 တပ်သော ဘဝင်ဧကုနဝိသ။ ကာမပဋိသန္ဓေတဆယ်အား တပ်
 သော ဒွိဟိတ်အဟိတ် စုတိ။ ပဋိသန္ဓေ ဧကုနဝိသအား တပ်သော
 ကာမတိဟိတ်စုတိလေးခု။ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ သတ္တရသ အားတပ်
 သော ရူပစုတိငါးခု။ ကာမတိဟိတ် ပဋိသန္ဓေလေးခု အရူပ ပဋိ
 သန္ဓေလေးခုအားတပ်သော အာကာသာနဉ္စာယတနစုတိ။ ကာမ
 တိဟိတ် ပဋိသန္ဓေလေးခု အာကာသာနဉ္စာယတန ကြဉ်သော
 အရူပ ပဋိသန္ဓေသုံးခုအား တပ်သော ဝိညာဏဉ္စာယတနစုတိ။
 ကာမတိဟိတ် ပဋိသန္ဓေလေးခု အာကိဉ္စညာယတန နေဝသညာ
 နာသညာယတန ပဋိသန္ဓေအား တပ်သော အာကိဉ္စညာယတန
 စုတိ။ ကာမတိဟိတ် ပဋိသန္ဓေလေးခု နေဝသညာနာသညာယတန
 ပဋိသန္ဓေအားတပ်သော နေဝသညာ နာသညာယတန စုတိ
 ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။ သမ္ပဒါနိကား ရဟန္တာတို့စုတိနှင့်တကွနောက်
 နောက်သော ဝိပါက်ဆတ္တိံသ ကြိယာဝိသ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။

ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက် ယထာရဟ တပ်ကောင်းသော
 အနန္တရ သမနန္တရ ဥပနိဿယ အာသေဝန နတ္ထိ ဝိဂတ ဤ
 ခြောက်ပစ္စယ သတ္တိတို့တွင် အနန္တရသတ္တိ။ ။

ပုရိမာ ပုရိမာ ဝိပင်္ဂါကာ ဗျာကတာ ခန္ဓာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ
 ဝိပင်္ဂါကာ ဗျာကတာနံ။လ။ပါဠိ၌ ပုရိမာပုရိမာ ဝိပင်္ဂါကာဗျာကတာ
 ခန္ဓာ၏ အရကို ရဟန္တာတို့စုတိ ဘဝဂံပစ္ဆေဒ ကြဉ်သော ရှေး
 ရှေးသော ဝိပင်္ဂါနဆတ္တိံသ နာမက္ခန္ဓာယူ၍။ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ
 ဝိပင်္ဂါကာ ဗျာကတာနံ၏ အရကို ရဟန္တာတို့စုတိနှင့်တကွ နောက်
 နောက်သော ဝိပင်္ဂါနဆတ္တိံသ နာမက္ခန္ဓာယူ၍ ရှေးရှေးသော
 ဝိပင်္ဂါနဆတ္တိံသ နာမက္ခန္ဓာသည်။လ။၏။

ပုရိမာ ပုရိမာ ကြိယာ ဗျာကတာခန္ဓာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ
 ကြိယာဗျာကတာနံ။လ။ပါဠိ၌ ပုရိမာ ပုရိမာ ကြိယာ ဗျာကတာ
 ခန္ဓာ၏ အရကို အဆုံးဇော ဒုတိယဝုဋ္ဌော ပဉ္စဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းကြဉ်
 သော ကြိယာ ကျေနုဝိသယူ၍။ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ ကြိယာ ဗျာက
 တာနံ ခန္ဓာနံ၏ အရကို ပဌမဇော ပဌမဝုဋ္ဌော ပဉ္စဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်း
 ကြဉ်သော ကြိယာကျေနုဝိသယူ၍ ရှေးရှေးသော ကြိယာသည်
 နောက်နောက်သော ကြိယာ။လ။၏။

ဘဝဂံ အာဝဇ္ဇနာယပါဠိ၌ ဘဝဂံ အရကို ဘဝဂံပစ္ဆေဒ
 တဆွဲကိုးခုယူ၍။ အာဝဇ္ဇနာယ၏ အရကို အာဝဇ္ဇန်းဒွေးယူ၍။လ။
 ၏။ ကြိယံဝုဋ္ဌာနဿ။လ။ ပါဠိ၌ ကြိယံ အရကို ကြိယာ အဋ္ဌာရသ
 အဆုံးဇော ဒုတိယဝုဋ္ဌော ပဉ္စဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းယူ၍။ ဝုဋ္ဌာနဿ၏ အရကို
 သန္တိရဏသုံးခု မဟာဝိပင်္ဂါနရှစ်ခု မဟာဂ္ဂုတ်ဝိပင်္ဂါနကိုးခု ဒွေ
 ပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်ယူ၍။လ။၏။ ။အရဟတော အနုလောမံ ဖလ
 သမာပတ္တိယာ။လ။ပါဠိ၌ အနုလောမံ၏ အရကို အနုလုံကိစ္စတပ်
 သော မဟာကြိယာ ပဌမဒွေး တတိယဒွေးယူ၍။ ဖလသမာပတ္တိ
 ယာ၏ အရကို အရ ဟတ္ထဖိုလ် ဖလသမာပတ် ယူ၍။လ။၏။
 နိရောဓော ဝုဋ္ဌဟန္တဿနေဝသညာ နာသညာယတန ကြိယံ ဖလ
 သမာပတ္တိယာ။လ။၌ နိရောဓော။လ။ ကြိယံ၏ အရကို နိရောဓ
 သမာပတ်မှထသောအခါ နေဝသညာ နာသညာ ယတနကြိယာ
 ယူ၍။ ဖလသမာပတ္တိယာ၏အရကိုအရဟတ္ထဖိုလ် သမာပတ်ယူ၍။
 ။လ။၏။

အမှာ ဤအများကတော့ အများကတသ၌ ဝိပင်္ဂါသည့်
 ဝိပင်္ဂါချင်းအား။ ကြိယာသည် ကြိယာချင်းအား။
 ဝိပင်္ဂါသည် ကြိယာအား။ ကြိယာသည် ဝိပင်္ဂါအား - ကျေးဇူးပြု
 ဟန်ကို ပြတော်မူ၏။ ။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ဝိပင်္ဂါမှာ များက
 တာ ကြိယာ များကတတ်တိ ဧတ္ထ ဝိပင်္ဂါများကတော ဝိပင်္ဂါ
 များကတောနညေဝကြိယာများကတော။ ကြိယာ များကတောနညေဝ
 ဝေဒိတဗျာ။ ဘဝင်္ဂိ အာဝဇ္ဇနာယာတိ အာဒိ ဝေါမိဿကဝသေန
 ဝုတ္တံဟု မိန့်အပ်ပြီ။

အများကတော ကုသလသ

အများကတော ကုသလသ၌ အာဝဇ္ဇနာ၊ ဝုဋ္ဌောမနောဒ္ဓါရာ
 ဝဇ္ဇန်းသည်။ ကုသလာနံ၊ သော။ ခန္ဓာနံ၊ မဟာကုသိုလ် ပဌမဇော
 နာမက္ခန္ဓာတို့အား။ လ။ ။

အဓိပ္ပာယ်ကား အများကတစမ္မသည် ကုသိုလ် ဓမ္မအား။ ။
 ကား ဝုဋ္ဌောမနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းသည် မဟာကုသိုလ် ပဌမဇော
 အား။ ။

ကတ္တားကား ဝုဋ္ဌောမနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်း ပစ္စည်းတရားရ၏။
 သမ္ပဒါနကား ကာမကုသိုလ် ပဌမဇော ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ကရိုဏ်း
 ကား တပြိုင်နက်တပ်ကောင်းသော အနန္တရ သမနန္တရဥပနိဿယ
 နတ္ထိ ဝိဂတ ဤငါးပစ္စယ။ လ။ အနန္တရ သတ္တိဝိသေသရ၏။ ။
 အာဝဇ္ဇနာ ကုသလာနံ ခန္ဓာနံ အစရှိသော ပါဠိ၌ အာဝဇ္ဇနာ
 ဟူသောပါဠိ၏ အရကို ဝုဋ္ဌော မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်း ယူ၍ ကုသလာနံ။
 လ။ ကိုမဟာကုသိုလ် ပဌမဇော ယူ၍။ လ။ ။

အမှာ အများကတော အကုသလသ၌ အနက်အဓိပ္ပာယ်
 အရကောက် အနုဝါဒအတူတူ။ အကုသိုလ်ဒွါဒသ
 ပဌမဇော နာမက္ခန္ဓာယူသည်သာ ထူးသည်။ သမနန္တရတူပြီ။
 သမနန္တရပြီးပြီ။

သဟဇာတပစ္စည်း

ကုသလော ကုသလဿ

သမနန္တရ ပစ္စည်း၏ဝိဘင်္ဂဝါရကိုဟောတော်မူသည့်အခါ အခြား
မဲ့၌ သဟဇာတပစ္စည်း၏ ဝိဘင်္ဂဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ဝင်္ဂါ
ကုသလော ကုသလဿ၌ အနက်လွယ်ပြီ။

အဓိပ္ပာယ်ကား ကုသိုလ်ဓမ္မသည်။လ။၏။ကား ကုသိုလ် ကေ
ဝိသ။စေ။ အဋ္ဌတိံသ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့တွင် တပါးတပါး
သော နာမက္ခန္ဓာသည် သုံးပါး သုံးပါးသော နာမက္ခန္ဓာအား
သုံးပါးသုံးပါးသော နာမက္ခန္ဓာသည် တပါးတပါးသော နာမက္ခန္ဓာ
အား။ နှစ်ပါးနှစ်ပါးသော နာမက္ခန္ဓာသည် နှစ်ပါးနှစ်ပါးသော
နာမက္ခန္ဓာအား။လ။သဟဇာတ။၏။

ကုသလော ကတ္တားကား အချင်းချင်းအားတပ်သော ကုသိုလ်
ကေဝိသ။စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စည်း။၏။
သမ္ပဒါနိကား ကုသိုလ်ကေဝိသ။စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ်
နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ကရိုဏ်းကား သဟဇာတ နိဿယ
အညမည သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ။ ဤခြောက်။လ။တွင်။သ။
ရ၏။ ။ထိုသုံးပါးတို့တွင် အရကား ပဋ္ဌာနအားဖြင့် ကတ္တားသာ
တည်း။ ခန္ဓဝါရကား တဆွဲလေးဝါရ ဖြစ်သတည်း။ ပဋိစ္စဝါရက
လှည့်သည်အတိုင်း လှည့်လေ။ ပဋိစ္စဝါရမှာ ကံကတ္တား ဤ၌
ကတ္တားသမ္ပဒါနိ။ ဤမျှသာထူးသည်။

ကုသလော အဗျာကတဿ

ကုသလော အဗျာကတဿ၌ ကုသလော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊
အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာတို့သည်။ ဝိတ္တံသမုဋ္ဌာနာနံ၊ ဝိတ်လျှင်
ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သော။ ရူပါနံ၊တို့အား။

အဓိပ္ပာယ်ကား ကုသိုလ်ဓမ္မသည် အဗျာကတဓမ္မအား။လ။၏။
ကား ကုသိုလ်ကေဝိသ။စေ။အဋ္ဌတိံသ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့တွင်
တပါးတပါးသော နာမက္ခန္ဓာသည် ဝိတ္တံဇရုပ်တို့အား။သုံးပါး သုံး

ပါးသော နာမက္ခန္ဓာသည် စိတ္တဇရုပ်တို့အား။ နှစ်ပါးနှစ်ပါးသော နာမက္ခန္ဓာသည် စိတ္တဇရုပ်တို့အား လေးပါး လေးပါးသော နာမက္ခန္ဓာသည် စိတ္တဇရုပ်တို့အား သဟဇာတ။၏။

ကုသလော ကတ္တားကား စိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော ပဉ္စဝေါ ကာရာတုံ၌ ဖြစ်သောအခါ ကုသိုလ်ဧကဝိသ။စေ။ အဋ္ဌတိံသအစိတ် အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာပစ္စည်းတရားရ၏။ ။သမ္ပဒါနိကား စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန် တရားရ၏။ ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက် တပ်ကောင်းသော သဟဇာတ နိဿယ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ။ဤငါးပစ္စယ သတ္တိ တို့တွင် သဟဇာတ သတ္တိ။၏။ ။ခန္ဓပါရကား နှစ်ခု နှစ်ဆွဲငါး ဝါရ။ ပဋိစ္စဝါရအတိုင်းလှည့်လေ။

ကုသလော ကုသလာဗျာကတဿ

ကုသလော ကုသလာ ဗျာကတဿ၌ အဓိပ္ပာယ် လွယ်ပြီ။ ကတ္တားကား အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရာတုံ၌ ဖြစ်သောအခါ ကုသိုလ် ဧကဝိသ။စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ် အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စည်းတရား ရ၏။ သမ္ပဒါနိကား ကုသိုလ် ဧကဝိသ။စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ် အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန် တရားရ၏။ ။ကရိုဏ်းကား သဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတ။ဤလေးပစ္စယ သတ္တိတို့တွင် ။လ။သ။၏။ ။ (အကုသလပဒသုံးချက်လည်းနည်းတူပြီ။ ။ကုသလ ပဒကိုမှီ၍ကောက်)။

အဗျာကတော အဗျာကတဿ

အဗျာကတော အဗျာကတဿ၌ အနက်အဓိပ္ပာယ် လွယ်ပြီ။ ပဝတ္ထိအခါ ကတ္တားကား အချင်းချင်းအားလည်းကောင်း အချင်း ချင်း နာမက္ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်တို့အားလည်းကောင်းတပ်သော ဝိပါက် ဆတ္တိံသ ကြိယာဝိသ။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ် အစိတ် အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါနိကား ဝိပါက်

ဆတ္တိံသ ကြိယာဝိသ၊စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက် ယထာ ရဟ တပ်ကောင်းသော သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက သမ္ပယုတ္တ ဝိပွယုတ္တ အတ္တိ အဝိဂတ။ ဤရှစ်ပစ္စယ သတ္တိတို့တွင် သဟဇာတ သတ္တိရ၏။ ။ခန္ဓဝါရနှစ်ရာတဆယ်။

ပဋိသန္ဓေအခါကတ္တားကားအချင်းချင်းအားလည်းကောင်း အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာကဋ္ဌတ္တာရုပ်တို့အားလည်းကောင်း တပ်သော ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနုဝိသ စေတသိက်ပဉ္စတိံသ အစိတ်အစိတ် အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာဟဒယဝတ္ထုပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါနိကား ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနုဝိသ စေတသိက်ပဉ္စတိံသ အစိတ်အစိတ် အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ကဋ္ဌတ္တာရုပ် ပစ္စယုပ္ပန် တရားရ၏။ ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက် ယထာရဟ တပ်ကောင်းသော သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက သမ္ပယုတ္တ အတ္တိ အဝိဂတ ဤရှစ်ပစ္စယသတ္တိတို့တွင် သဟဇာတသတ္တိ ဝိသေသရ၏။ ။ ခန္ဓဝါရကား နှစ်ရာလေးဆယ်ဖြစ်သတည်း။

ရုပ်သက်သက်၌ ကတ္တားကား အချင်းချင်းအားလည်းကောင်း ဥပါဒါရုပ်အားလည်းကောင်း တပ်သော စိတ္တဇမဟာဘုတ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇမဟာဘုတ် ဗဒဟိရမဟာဘုတ် အာဟာရဇမဟာဘုတ် ဥတုဇမဟာဘုတ် အသညသတ် ကမ္မဇမဟာဘုတ် ပဝတ္တိကမ္မဇမဟာဘုတ် ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။သမ္ပဒါနိကား ဘုတ်နှင့် တကွသော စိတ္တဇဥပါဒါ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇဥပါဒါ ဗဒဟိရဥပါဒါ အာဟာရဇဥပါဒါ ဥတုဇဥပါဒါ အသညသတ် ကမ္မဇဥပါဒါ ပဝတ္တိကမ္မဇ ဥပါဒါရုပ် ပစ္စယုပ္ပန် တရားရ၏။ ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက်ယထာရဟတပ်ကောင်းသော သဟဇာတ အညမည နိဿယ အတ္တိ အဝိဂတ။ ဤငါးပစ္စယသတ္တိတို့တွင်လ။သ။ ။၏။ ခန္ဓဝါရကား တရာငါးဝါရဖြစ်သတည်း။ ။ပဋိစ္စဝါရကအတိုင်း လှည့်လေ။

ကုသလာမျာကတော အမျာကတဿ

ကုသလာမျာကတော အမျာကတဿံ၌ ကုသလော၊ သော၊ ဓမ္မော၊ လည်းကောင်း။ အမျာကတော၊ သော၊ ဓမ္မော၊ လည်းကောင်း။ ဧတေဓမ္မော၊ တို့သည်။ လ။ ကုသလာ၊ ကုန်သော၊ ခန္ဓာ၊ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာတို့သည်လည်းကောင်း။ မဟာဘူတာ၊ အစိတ်အပေါင်း မဟာဘုတ်တို့သည် လည်းကောင်း။ (အဓိပ္ပာယ်လွယ်ပြီ)။

ကတ္တားကား စိတ္တဇရုပ် အားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရတို့၌ ဖြစ်သောအခါ ကုသိုလ်ကေဝီသ။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ အစိတ်အပေါင်း မဟာဘုတ် ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါန်ကား စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက်တပ်ကောင်းသော သဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတ။ ဤလေးပစ္စယသတ္တိတို့တွင် သဟဇာတ သတ္တိဝိသေသရ၏။ ။ ခန္ဓဝါရကား နှစ်ခုနှစ်ဆဲ့ငါးဝါရတည်း။ ။ အကုသလာ မျာကတော အမျာကတဿံ၌လည်း နည်းတူ။ ။ သဟဇာတပြီးပြီ။

အညမညပစ္စည်း

အမျာကတော အမျာကတဿ

အညမည၌ ကုသလပဒ အကုသလပဒ၌ အနက်အဓိပ္ပာယ် အကောက် ခန္ဓဝါရအားလုံးပင် သဟဇာတနှင့်တူပြီ။ အမျာကတ၌ ပဝတ္တိအခါ ကတ္တားကား အချင်းချင်းအားတပ်သောဝိပင်္ဂါဆတ္တိံသကြိယာဝိသ။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ် အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါန်ကား ဝိပင်္ဂါ ဆတ္တိံသ ကြိယာဝိသ။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ကရိုဏ်းကားအချင်းချင်းအားတပ်သော ဝိပင်္ဂါဆတ္တိံသကြိယာဝိသ။ စေ။ အဋ္ဌတိံသအစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာဖြစ်အံ့ တပြိုင်နက် ယထာရဟတပ်ကောင်းသော သဟ

ဇာတိ အညမည နိဿယ ဝိပင်္ဂါက သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ။
ဤခုနစ်ပစ္စယသတ္တိတို့တွင် အညမညသတ္တိ။ပါရ၏။ ခန္ဓဝါရကား
တဆဲ့လေးဝါရဖြစ်သတည်း။

ပဋိသန္ဓေအခါ ကတ္တားကား အချင်းချင်းနာမက္ခန္ဓာ ဟဒယ
ဝတ္ထုအားတပ်သော ပဋိသန္ဓေ ဧကုနဝိသ။စေ။ ပဉ္စတိံသ အစိတ်
အစိတ် အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု ပစ္စည်းတရား
ရ၏။ ။သမ္ပဒါနိကား ပဋိသန္ဓေစိတ် ဧကုနဝိသ။စေ။ ပဉ္စတိံသ
အစိတ်အစိတ် အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု ပစ္စယုပ္ပန်
တရားရ၏။ ။ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက် ယထာရဟတပ်ကောင်း
သော သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပင်္ဂါက သမ္ပယုတ္တ၊ ဝိပု
ယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ ဤရှစ်ပစ္စယသတ္တိတို့တွင် အညမညသတ္တိ
ဝိသေသရ၏။

အမှာ

ဤဝိပင်္ဂါက သမ္ပယုတ္တ ဝိပုယုတ္တ ဤသုံးပစ္စည်းကို
အကုန်မရ။ အစိတ်မျှသာဝင်သောကြောင့် ယထာ
ရဟတပ်ကောင်းသောဟူ၍ ဝိသေသန လောင်းရသည်။ ။ဤ
နည်းကိုမှီ၍ ယထာရဟ ဝိသေသနရသင့် မရသင့်ကို နှလုံးသွင်း၍
ဆိုလေ။

ရုပ်သက်သက်၌ ကတ္တားကား အချင်းချင်း အားတပ်သော
စိတ္တဇမဟာဘုတ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇမဟာဘုတ် ဗာဟိရမဟာဘုတ်
အာဟာရဇမဟာဘုတ် ဥတုဇမဟာဘုတ် အသညသတ်ကမ္မဇ
မဟာဘုတ်ပဝတ္တိကမ္မဇမဟာဘုတ် ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။သမ္ပဒါနိ
ကားခုနစ်ခုသော မဟာဘုတ်လည်းကောင်း ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။
ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက်တပ်ကောင်းသော သဟဇာတ အည
မည နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတ။ ဤငါးပစ္စယ သတ္တိတို့တွင် အည
မညသတ္တိဝိသေသရ၏။ ခန္ဓဝါရကားကိုးဆဲ့ရှစ်ဝါရဖြစ်သတည်း။
ပဋိစ္စဝါရအတိုင်းလှည့်လေ။ ။အညမညပြီး၏။

နိဿယပုစ္ဆည်း

အဗျာကတော အဗျာကတဿ

နိဿယ၌ ကုသလပဒသုံးချက်။ အကုသလပဒသုံးချက်။ သဟဇာတအတိုင်းဟောလော။ (အဗျာကတပဒ၌ အနက်လွယ်ပြီ)။ နိဿယသည် သဟဇာတနိဿယ ပုရေဇာတနိဿယအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဟဇာတနိဿယသည် သဟဇာတ နှင့်တူပြီ။

ပုရေဇာတနိဿယဖြစ်အံ့ ကတ္တာကား စက္ခုဝတ္ထု၊ နှော့အား တပ်သော မဇ္ဈိမာယုကဖြစ်၍ အတိတဘဝင်နှင့် ဥပါဒ်ပြိုင်သော စက္ခုဝတ္ထု။ ကာယဝတ္ထု။ ကာယဝတ္ထု၊ နှော့အား တပ်သော မဇ္ဈိမာယုက ဖြစ်၍ အတိတဘဝင်နှင့် ဥပါဒ်ပြိုင်သော ကာယဝတ္ထု။ ပဉ္စဝေါ ကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက်လေးခု ဒွေပဉ္စဝိညာဉ် တဆယ်ကြည့်သော ပဌမဘဝင်အစရှိသော နောက်နောက်သော ဝိပါက်ဗာဝိသ ကြိယာဝိသအားတပ်သော ပဋိသန္ဓေအစရှိသော ရှေးရှေးသော်စိတ်နှင့် အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု။ နိရောဓ သမာပတ်မှထသောအခါ အနာဂါမိဖိုလ် အရဟတ္တဖိုလ်အားတပ် သော ရှေးစိတ္တက္ခဏာတချက်နှင့် ကာလ၌ဖြစ်သော ဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓအခါ ပဉ္စဝေါကာရဘဝင်တဆွဲငါးခု အာဝဇ္ဇန်းဌေး သမ္ပုဋ်တိုင်းဌေး သန္တိရဏသုံးခု ပုဋ္ဌောမရဏာသန္ဓေငါးချက် တဒါရုံစုတိအားတပ်သော စုတိစိတ်မှပြန်၍ရေသော် တံဆွဲခုနစ် ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု ပစ္စည်း။ ။ သမ္ပုဒါနိကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အရူပ ဝိပါက်လေးခုကြည့်သော ပဌမဘဝင်အစရှိသော နောက်နောက် သော ဝိပါက်ဗာဝိသ ကြိယာဝိသ ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ကရိုဏ်း ကား တပြိုင်နက် ယထာရဟတပ်ကောင်းသော နိဿယ အာရမ္မ ၏ ပုရေဇာတ ဣန္ဒြိယ ဝိပွယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ ဤခုနစ်ပစ္စယ နှစ်တွင် နိဿယသတ္တိဝိသေသရ၏။

ခန္ဓဝါရကား ကိုးဆယ်ဖြစ်သတည်း။ ကိုးဆယ်ဟူသော်ကား စက္ခယတန တဆွဲငါးဝါရ။လ။ ဟဒယဝတ္ထု၌ တဆွဲငါးဝါရ။ ဤ သို့အားဖြင့် ကိုးဆယ်ဖြစ်သတည်း။

အဗျာကတောကုသလသ

အဗျာကတော ကုသလသ၌ အနက်အဓိပ္ပါယ်လွယ်ပြီ။ ။ ကတ္တားကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ နောက်နောက် သောကုသိုလ်ဧကဝီသအားတပ်သော ဝုဇ္ဇော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သောဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓ ကုသိုလ်ဇော ငါးချက် အားတပ်သော စုတိစိတ်မှ ပြန်၍ရေသော် တဆွဲခုနစ်ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ် သော ဟဒယဝတ္ထု ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။သမ္ပဒါန်ကား ပဉ္စဝေါ ကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ နောက်နောက်သော ကုသိုလ်ဧက ဝီသ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက် ယထာရဟတပ် ကောင်းသော နိဿယ အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ ခြောက်ပစ္စယသတ္တိတို့တွင် နိဿယသတ္တိဝိသေသရ၏။ ခန္ဓဝါရကား တဆွဲငါးဝါရဖြစ်သတည်း။

အဗျာကတော အကုသလသ

အဗျာကတော အကုသလသ၌ ကတ္တားကား ပဉ္စဝေါကာရ ဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ နောက်နောက်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသအား တပ်သော ဝုဇ္ဇော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းအစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူဥပါဒ်သောဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္ဓအခါအကုသိုလ် ဇောငါးချက် အားတပ်သော စုတိစိတ်မှ ပြန်၍ရေသော် တဆွဲ ခုနစ်ချက်မြောက်သောစိတ်နှင့် အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု ပစ္စည်း။၏။ ။သမ္ပဒါန်ကား နောက်နောက်သော အကုသိုလ်ဒွါ ဒသ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက် ယထာရဟ။ လ။

နိဿယ အာရမ္မဏ အာရမ္မဏာဓိပတိ အာရမ္မဏူပနိဿယ ပုရေ
ဇာတိ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ။ ဤရှစ်ပစ္စယသတ္တိတို့တွင် နိဿယ
သတ္တိဝိသေသရ၏။

ကုသလာဗျာကတော ကုသလဿ

ကုသလာဗျာကတော ကုသလဿ၌ အနက်အဓိပ္ပါယ်လွယ်ပြီ။
ကတ္တားကား အချင်းချင်းအား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရာဘုံ၌
ကုသိုလ်ကေဝီသ။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ။
ဝုဠော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့်
အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု ပစ္စည်း။ ။ သမ္ပဒါန်ကား
ကုသိုလ်ကေဝီသ။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာပစ္စ
ယုပ္ပန်။ ။ ဣရိဏ်းကား တပြိုင်နက်ယထာရဟတပ်ကောင်းသော
နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတ ဤသုံးပစ္စယသတ္တိတို့တွင် နိဿယ။ လ။
၏။ ။ အကုသလာဗျာကတော အကုသလဿ၌လည်း နည်းတူ
ဟောလေ။ ။ နိဿယပြီး၏။

ဥပနိဿယပစ္စည်း

ကုသလောကုသလဿ

ဥပနိဿယ၌ အာရမ္မဏူပနိဿယောစ၊ လည်းကောင်း။ အနန္တ
ရူပနိဿယောစ၊ လည်းကောင်း။ ပကတူပနိဿယောစ၊ လည်း
ကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥပနိဿယော၊ ဥပနိဿယသည်။ တိဝိဓော၊
၏။ ။ တေသု၊ ထိုသုံးပါးတို့တွင်။ အာရမ္မဏူပနိဿယော၊ ကို။ ဧဝံ၊
ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ။ ဒါန်ဒေယျဓမ္မံ၊ ကို။ အာရမ္မဏာ ဝိပတိ
အတိုင်းအနက်ပေးလေ။ ။ အနန္တရူပနိဿယော၊ ကို။ ဧဝံ၊ ဤသို့။
ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ။ အနန္တရအတိုင်းပေးလေ။

၄၂၃။ ပကတူပနိဿယော၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်အပ်၏။
သဒ္ဓံ၊ သဒ္ဓါခြင်းကို။ တနည်းကား။ ကံ ကံ၏အကျိုး ဤပစ္စုပ္ပန်

လောက တမလွန်လောကစသည်တို့၌ ယုံကြည်ခြင်းကို ဥပနိဿာ
 ယ-ဥပနိဿယံကတွာ၊ အမှီပြု၍။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒေတိ၊ ပေး၏။
 သီလံ၊ သီလကို။ သမာဒိယတိ၊ ဆောက်တည်၏။ ဥပေါသထကမ္ပံ၊
 ဥပုသ်နေ့၌ ဆောက်တည်အပ်သော အဋ္ဌင်္ဂဥပုသ်ကို။ ကရောတိ၊
 ဆောက်တည်၏။ ဈာနံ၊ ဈာန်ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။ ဝိပဿနံ၊ ကို။
 ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ မဂ္ဂံ၊ မဂ်ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ အဘိညံ၊
 အဘိညာဉ်ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ ဖြစ်စေ၏။ သမာပတ္တိံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊
 ၏။ ။ သီလံ၊ သီလကို။ ဥပနိဿာယ၊ ၍။ လ။ သမာပတ္တိံ၊ ကို။
 ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။ ။ သုတံ၊ အကြားအမြင်ကို။ ဥပနိဿာယ၊ ၍။ လ။
 သမာပတ္တိံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။ ။ စာဂံ၊ စွန့်ကြဲခြင်းကို။ ဥပနိဿာ
 ယ၊ ၍။ လ။ သမာပတ္တိံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။ ။ သဒ္ဓါယ၊ သဒ္ဓါအား။
 သုတဿ၊ ဗဟုသုတ ပညာအား။ စာဂဿ၊ စွန့်ကြဲခြင်းအား။
 ပညာယ၊ ပညာအား။ ဥပနိဿယပစ္စယေန၊ ဥပနိဿယပစ္စည်း
 ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သီလံ၊ သည်။ လ။ သုတံ၊
 သည်။ လ။ စာဂေါ၊ သည်။ လ။ ပညာ၊ သည်။ လ။ ပညာယ၊ အား။
 ဥပနိဿယပစ္စယေန၊ ဥပနိဿယပစ္စည်းဖြင့်။ လ။ ၏။ ပဌမဈာနဿ၊
 ၏။ ပရိကမ္ပံ၊ ပုဗ္ဗဘာဂပရိကံသည်။ ပဌမဿ၊ သော။ ဈာနဿ၊
 အား။ လ။ ပဌမံ သော။ ဈာနံ၊ သည်။ ဒုတိယဿ၊ ဒုတိယဖြစ်သော။
 ဈာနဿ၊ အား။ လ။ ဒိဗ္ဗဿ၊ နတ်၌ဖြစ်သော။ စက္ခုဿ၊ ပညာစက္ခု
 ၏။ ပရိကမ္ပံ၊ ပုဗ္ဗဘာဂပရိကံသည်။ ဒိဗ္ဗဿ၊ သော။ စက္ခုဿ၊
 အား။ (အကြွင်းလွယ်ပြီ)။ သေက္ခာ၊ သေက္ခဟုဆိုအပ်ကုန်သော
 သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ မဂ္ဂံ၊ မိမိ
 ရသော မဂ်ကို။ ဥပနိဿာယ၊ ၍။ အနုပ္ပန္နံ၊ မဖြစ်သေးသော။
 တနည်းကား။ ခဏတ္တယသ္မိမရောက်သေးသော။ သမာပတ္တိံ၊ ကို။
 ဥပ္ပါဒေန္တံ၊ ကုန်၏။ တနည်းကား။ ခဏတ္တယသ္မိ ရောက်စေကုန်၏။
 ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပြီးသော သမာပတ်ကို။ သမာပဇ္ဇန္တံ၊ ဝင်စားကုန်၏။
 သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတရားတို့ကို။ လ။ ဝိပဿန္တံ၊ ကုန်၏။ မဂ္ဂေါ၊ အောက်
 မဂ်သုံးခုသည်။ သေက္ခာနံ၊ တို့အား။ အတ္ထပဋိသန္တိဒါယ၊ ပါဠိ

တော်၏အနက်ကိုသိသော အတ္ထပဋိသတ္တိဒါဏ္ဍိယအား။ ဓမ္မ ပဋိသတ္တိဒါယ၊ မာဂဓာသာပါဠိဟူသောသဒ္ဓါကိုသိသော ဓမ္မ ပဋိသတ္တိဒါဏ္ဍိယအား။ နိရုတ္တိပဋိသတ္တိဒါယ၊ အရပ်သူတို့၏ ဘာသာဟူသော သဒ္ဓါကိုသိသော နိရုတ္တိပဋိသတ္တိဒါဏ္ဍိယအား။ ပဋိဘာနပဋိသတ္တိဒါယ၊ အနက်သဒ္ဓါဘာသာသုံးပါးကို သိသော ပဋိဘာနပဋိသတ္တိဒါဏ္ဍိယအား။ ဌာနာဌာနကောသလ္လဿ၊ အရာဟုတ်သည် မဟုတ်သည်၌ လိမ္မာသော ဌာနာဌာန ကောသလ္လညွှန်အား။ လ၊ အဓိပ္ပာယ်ကား။ (ပါဠိလျှောက်ဆို)။

ပကတူပနိဿယဖြစ်အံ့ ကတ္တားကား မလဝဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်ကြည်သော ကုသိုလ်ဝိသ၊ စေ။ အဋ္ဌတိံသပစ္စည်း။ ။ သမ္ပဒါနိကားကုသိုလ်ကေဝိသ၊ စေ။ အဋ္ဌတိံသ။ ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ကရိုဏ်းကား ပကတူပနိဿယသတ္တိရ၏။

အနုဝါဒ၌ သဒ္ဓါ၏အရကို ကံ ကံ၏အကျိုး ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ တမလွန်ဘဝအစရှိသည်တို့၌ ယုံကြည်သော သဒ္ဓါပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ် ရှစ်ခု စိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍၊ ဒါနိ၏အရကို အနုပါနသရဝတ္ထအစရှိသော ဒါနဝတ္ထု ဒါနစေတနာယူ၍။ ဥပနိဿယဒါနိ ဒေတိအရကို ဒါန စေတနာပြဋ္ဌာန်းသော နောက်ဖြစ်သော မဟာကုသိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍။ သဒ္ဓါပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်သည် ဒါနစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်အား ပကတူပလ။ ။

ပစ္စည်းတပ်ဟန်ကား ရေကို အလိုရှိသော ယောက်ျားသည် ဤမြေထဲ၌ ရေသည် စင်စစ်လျှင်ရှိ၏ဟု ယုံကြည်သည်ဖြစ်၍ မြေကို တူးသကဲ့သို့ ဣဋ္ဌာရုံကို ခံစားခြင်းကို အလိုရှိသောသူသည် ဣဋ္ဌာရုံသည်ကား အလှူပေးခြင်း စေတနာ၏ အကျိုးလျှင် တည်းဟု အကျိုးရင်း အကျိုးဆက်ကို ယုံကြည်သည်ဖြစ်၍ အလှူပေးလိုလသော် ဘဝဂ်စလနဘဝဂ်ပစ္စေဒ။ ထို့နောင် အနု ဝါန သရဝတ္ထအစရှိသော ဒါန ဝတ္ထုကို အာရုံပြု၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ထို့နောင် မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခုတို့တွင် တခုခုသည် ဇောက်စွာခုနစ်ကြိမ်၊ ထို့

နောင် ဝိဘူတာရုံဝိထိဖြစ်အံ့ တဒါရုံ နှစ်ကြိမ်။ ထို့နောင် ကာမ
ဘဝင်။ အဝိဘူတာရုံဖြစ်အံ့ ပဋ္ဌဝေါကာရဘဝင်။ (ဆဋ္ဌိကဇရ
ဗြဟ္မာ သဟမ္ပတိ ဗြဟ္မာတို့ကို ထောက်၍ ရူပါဝစရ ရသင့်၍ ပဋ္ဌ
ဝေါကာရ ဘဝင်ချသည်)။ ထို့နောင် ပစ္စဝေက္ခကာချမ်း ထိုသို့
ဖြစ်သောအခါ ဆိုမြို့။

သဒ္ဓိဥပနိဿာယ သီလံသမာဒိယတိ အစရှိသည်ဖြင့် ဟော
တော်မူအပ်သော အနုဝါဒ ပါဠိတော်ပါဠိ၌ သဒ္ဓိ၏အရကို ကံ
ကံ၏အကျိုး ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ တမလွန်ဘဝ အစရှိသည်တို့၌ ယုံကြည်
သော သဒ္ဓါပြိဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ရှစ်ခု စိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍။ ဥပ
နိဿာယ သီလံ သမာဒိယတိ၏အရကို ပဉ္စင်သီလ-ဒသင်္ဂသီလ
စေတနာပြိဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ် ယူ၍။ ဥပေါသထ ကမ္မ
ကရောတိ၏အရကို အဋ္ဌင်္ဂ ဥပေါသထ စေတနာ ပြိဋ္ဌာန်းသော
ကာမကုသိုလ်ယူ၍။ ဈာန် ဥပ္ပါဒေတိ၏အရကို မဟာဂ္ဂုတ် ကုသိုလ်
ဈာန် ကိုးခုယူ၍။ ဝိပဿနံဥပ္ပါဒေတိ၏အရကို ဝိပဿနာပြုသော
ကာမကုသိုလ်ယူ၍။ မဂ္ဂဥပ္ပါဒေတိ၏အရကို မဂ်လေးခု စိတ္တုပ္ပါဒ်
ယူ၍။ အဘိညံဉ္စပ္ပါဒေတိ၏အရကို ကုသိုလ်အဘိညာဉ်ငါးပါးယူ၍။
သမာပတ္တိံ ဥပ္ပါဒေတိ၏အရကို ကုသိုလ်သမာပတ် ရှစ်ပါးယူ၍။
သဒ္ဓါပြိဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်သည် သီလအဋ္ဌင်္ဂ ဥပေါသထ
ဈာန်ဝိပဿနာမဂ် အဘိညာဉ်သမာပတ်အား ပကတူပနိဿယ
။လ။၏။ ဒါနံ ဒေတိကံသို့ အသီးအသီးသော်လည်း ထိုဝိထိကို
လည်း ရှေးနည်းကိုမှီ၍ချလေ။

သီလံ ဥပနိဿာယ ဒါနံ ဒေတိ အစရှိသည်ဖြင့်။လ။ ပံဉ္စ၌
သီလံ၏အရကို ပဉ္စင်သီလ ဒသင်္ဂသီလ စေတနာ ပြိဋ္ဌာန်းသော
ကာမကုသိုလ်ယူ၍။ ဒါနံဒေတိ၏အရကို ဒါန စေတနာ ပြိဋ္ဌာန်း
သော ကာမကုသိုလ်ယူ၍။ သီလံသမာဒိယတိ အစရှိသည်တို့၌
ယူမြို့။ သုတံ၏အရကို သုတမယဉာဏ်ပြိဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်
ဉာဏသမ္ပယုတ်ယူ၍။ စင်္ဂ၏ အရကို အလောဘ ပြိဋ္ဌာန်းသော
ကာမကုသိုလ်ယူ၍။ ပညံ၏အရကို ပညာပြိဋ္ဌာန်းသော မဟာ

ကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍။ (ဒါနံဒေတိအစရှိသည် တို့၏ အရကို ယူမြဲ။ ။သဒ္ဓံသီလံသုတံ အစရှိသည်တို့၌လည်း စက် လှည့်၍ ဆိုမြဲ)။

ပဋ္ဌမဿဈာနဿ ပရိကမ္ပံလေ။ ပါဠိ၌ ပဋ္ဌမဿဈာနဿ ပရိ ကမ္ပံ၏အရကို ပဋ္ဌမဈာန်ကို ရစိမ့်သောငှါ ပထဝီပထဝီ အစရှိ သည်ဖြင့် စီးဖြန်းသော ပရိကံဇောက်စွတ်သော ကာမကုသိုလ် ယူ၍။

အမှာ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ပရိကမ္ပန္တိအနန္တရံ အဂ္ဂ ဟေတွာ ပုဗ္ဗဘာဂေပရိကမ္ပံ ဂဟေတမ္ပဟု မိန့်အပ် ၏။ ပရိကံဥပစာ အနုလုံ ဂေါတြဘူတို့တွင် ပရိကံကို မယူလင့် ဆိုလိုသည်။

ပဋ္ဌမဿ ဈာနဿ၏အရကို ပဋ္ဌမဈာန်ယူ၍။ ပဋ္ဌမဈာန်၏ ပရိကံဇောက်စွတ်သော ကာမကုသိုလ်သည် ပဋ္ဌမဈာန်အား။ လ၏။ (အကြွင်းလွယ်ပြီ။ နည်းတူဆို)။ ။ပဋ္ဌမောမဂ္ဂေါ၏အရကို သောတာပတ္တိမဂ်ယူ၍ ဒုတိယဿ၏အရကို သကဒါဂါမိမဂ်ယူ၍။ (အကြွင်းနည်းတူ)။

သေက္ခာမဂ္ဂံ။လ။ပါဠိ၌မဂ္ဂံ၏အရကို အောက်မဂ် သုံးခုယူ၍။ သေက္ခာ၏အရကို အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်ယူ၍။ ဥပနိဿာ ယ အနုပ္ပန္နံသမာပတ္တိံ ဥပ္ပါဒေန္တိအရကို အနုပ္ပန္နံသမာပတ် ရှစ်ပါး ယူ၍။ ဥပ္ပန္နံသမာပတ္တိန္တိအရကို ဥပ္ပန္နံသမာပတ်ရှစ်ပါးယူ၍။ အောက် မဂ်သုံးခုသည် သမာပတ်အား (သေက္ခာမဂ္ဂံယူမြဲ)။ သင်္ခါရေ အနိစ္စ တော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဝိပဿတိအရကို သင်္ခါရတရား တို့ကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု ဝိပဿနာ ပြုသော ကာမကုသိုလ် ယူ၍။ ။မဂ္ဂေါသေက္ခာနံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါယ အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော အနုဝါဒပါဠိ၌ မဂ္ဂေါ၏အရကို အောက် မဂ်သုံးခုယူ၍။ သေက္ခာနံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါယ၏အရကို အောက် ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား ပါဠိတော်၏အနက်ကို သိသော အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်ယူ၍။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၏ အရကို

မာဂဘောသာ ပါဠိဟူသော သဒ္ဓါကိုသိသော ဓမ္မပဋိသန္တိဒါ
 ဉာဏ်ယူ၍။ နိရုတ္တိပဋိသန္တိဒါယ၏အရကို အရပ်သူတို့၏ ဘာသာ
 ဟူသော သဒ္ဓါကို သိသော နိရုတ္တိပဋိသန္တိဒါဉာဏ်ယူ၍။ ပဋိဘာန
 ပဋိသန္တိဒါယ၏အရကို အနက်သဒ္ဓါဘာသာသုံးပါးကို သိသော
 ပဋိဘာန ပဋိသန္တိဒါဉာဏ်ယူ၍။ ဌာနာဌာန ကောသလ္လဿ၏
 အရကို အရာဟုတ်သည် မဟုတ်သည်၌ လိမ္မာသော ဌာနာဌာန-
 ကောသလ္လဉာဏ်ယူ၍။ အောက်မင်သုံးခုသည် ပဋိသန္တိဒါလေးပါး
 ဌာနာဌာနကောသလ္လဉာဏ်အား။လ။ ၏။ ။ပဋိသန္တိဒါဉာဏ်၏
 အရကား မဂ်ဉာဏ် ကာမာဝစရကုသိုလ်ဉာဏ်တည်း။

ကုသလော အကုသလဿ

ကုသလော အကုသလဿ၌။ မာနံ၊ မာနံကို။ ဇပေတိ
 ပဝတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဒိဋ္ဌိ၊ မှားသောအယူကို။ ဂဏှာတိ၊ ယူ၏။
 လ။ သဒ္ဓါ၊ သည်။ ရာဂဿ၊ အား။ လ။ ပတ္တနာယ၊ ဘဝသမ္ပတ္တိ-
 ဘောဂသမ္ပတ္တိကို တောင့်တသော လောဘအား။လ။

အဓိပ္ပာယ်ကား ကုသိုလ်ဓမ္မသည် အကုသိုလ်ဓမ္မအား။လ။၏။
 ကား သဒ္ဓါခြင်းကိုအမှီပြု၍ ငါသာလျှင် သဒ္ဓါတရားနှင့်ပြည့်စုံသော
 သူတည်းဟု မိမိကိုယ်ကို ထောင်လွှားသောသူအား မာနဖြစ်၏။
 ထိုသို့သော စကားတို့၌ ယုံကြည်သောအားဖြင့် အနက်အဓိပ္ပာယ်
 ကို မစုံစမ်း မဆင်ခြင်မှု၍ မှားသောအယူရှိသောသူအား ဒိဋ္ဌိဖြစ်၏။
 သီလ သုတ စာဂ ပညာတရားကို အမှီပြု၍ ငါသာလျှင် သီလ
 သုတ ပညာ စာဂနှင့် ပြည့်စုံသော သူသာတည်းဟု မိမိကိုယ်ကို
 ထောင်လွှားသောသူအား မာနဖြစ်၏။ မှားသောအယူရှိသောသူ
 အား ဒိဋ္ဌိဖြစ်၏။ သဒ္ဓါ သီလ သုတ စာဂ ပညာ ဤတရား
 ငါးပါးတို့သည် ငါ၌ ပြည့်စုံပေသည်ဟူ၍ မိမိကိုယ်ကို ချီးမြှောက်
 သောအခါ၌ ရာဂအား။ သူတပါးကိုနှိပ်စက်သောအခါ၌ ဒေါသ
 အား။ ရာဂ ဒေါသ နှင့် ယှဉ်သောအခါ၌ မောဟအား။ သဒ္ဓါ

အစရှိသည်ဟိုနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကို အမှီပြု၍ ဘဝသမ္ပတ္တိ-ဘောဂ
သမ္ပတ္တိကို တောင့်တသောအခါ၌ ပတ္တနာအား ပကတူပနိဿယ
သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။

ကံတ္တာပုဒ်၏အရကား ဗလဝံဖြစ်သော လောကီ ကုသိုလ်
သတ္တရသ ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါနကား အကုသိုလ်ဒွါဒသ။
စေ။ သတ္တဝီသ ပစ္စယုပ္ပန် တရားရ၏။ ကရိုဏ်းကား ပကတူပ
နိဿယသတ္တိရ၏။

အဗ္ဗာ သန္တ ပဏီတ ဥတ္တမ ဖြစ်သော လောကုတ္တရာ
တရားသည် အကုသိုလ်ကိုဖျက်ဆီးသည် အကုသိုလ်
ကို မဖြစ်စေ။ ။ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ဧဝမေတ္ထ လောကီယ
ကုသလဉ္စေတ ဒသိတံ၊ လောကုတ္တရံ ပနသန္တပဏီတံဥတ္တမံ အကု
သလ ဝိဒ္ဓံသနံ။ တသ္မာ စန္ဒောဝိယ အန္ဓကာရ တမာနံ နအကု
သလဿ ဥပနိဿယော ဟောတီတိ နဂဟိတံဟု မိန့်အပ်၏။

သဒ္ဓိဥပနိဿယမာနံ ဇပေတိ အစရှိသည်ဖြင့်။ လ။ ပါဠိ၌
သဒ္ဓိ၏အရကို သဒ္ဓါပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ယူ၍။ မာနံဇပေ
တိအရကိုငါသာလျှင် သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံသောသူတည်းဟု မိမိ
ကိုယ်ကို ထောင်လွှားသော အခါ ဒိဋ္ဌိဂတ ဝိပုယုတ် လေးခု
စိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍။ ဒိဋ္ဌိဂဏှာတိအရကို ထိုထိုသို့သော စကားတို့၌
ယုံကြည်တတ်သောအားဖြင့် အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုမစုံစမ်း မဆင်ခြင်
မှု၍ မှားသောအယူရှိသော အခါဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍။
သဒ္ဓါပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်သည် လောဘမူအား။ လ။၏။
(သီလ သုတစာဂ ပညာ အရကိုယူမြဲ။ မာနံဇပေတိဒိဋ္ဌိဂဏှာတိ
ယူမြဲ)။ သဒ္ဓါသီလ သုတ စာဂ ပညာ ရာဂဿ။ လ။ပါဠိ၌ သဒ္ဓါ
သီလ။လ။ပညာအရကို သံဒ္ဓါ သီလ သုတ စာဂ ပညာ ပြဋ္ဌာန်း
သော လောကီကုသိုလ်ယူ၍။ ရာဂဿ၏အရကို ဤတရားငါးပါး
နှင့် ပြည့်စုံသည် ဟူ၍ မိမိကိုယ်ကို ချီးမြှောက်သောအခါ ရာဂ
ပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူ စိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍။ ဒေါသဿ အရကို
သူတပါးတို့ နှိပ်စက်သောအခါ ဒေါသမူစိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍။မောဟဿ

၏အရကို အတ္တုက္ကံသန ပရဝတ္ထန မိမိကိုယ်ကို ချီးမြှောက်ခြင်း သူ့ဘာပါးကို နှိပ်စက်ခြင်း နှစ်ပါးဖြစ်သောအခါ မောဟပြိဋ္ဌာန်း သော အကုသိုလ်ဒွါဒသ စိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍ လောကီကုသိုလ်သည် အကုသိုလ်အား။ပကတူပ။လ။၏။

ကုသလော အဗျာကတဿ

ကုသလော အဗျာကတဿန္တူ။ အတ္တဝနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ အာတာ ပေတိ၊ ပူပန်စေ၏။ ပရိတာပေတိ၊ ယက်ဝန်းကျင်မှ ပူပန်စေ၏။ ပရိယေဋ္ဌိမူလကံ၊ ရှာမှီးခြင်းလျှင်အရင်းရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲကို။ ပစ္စနုဘောတိ၊ ခံစား၏။လ။ ကာယိကဿ၊ ကာယကိုမှီသော။ သုခဿ၊ သုခဝေဒနာအား။ ကာယိကဿ၊ သော။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခ ဝေဒနာအား။ ဖလသမာပတ္တိယာ၊ အား။လ။ ကုသလံ၊ သော။ ကမ္ပံ၊ ကံသည်။ ဝိပါကံဿ၊ ကုသလဝိပါကံ ကေနတိံသအား ။လ။ပစ္စယော။၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား ကုသိုလ် ဓမ္မသည် အဗျာ။လ။၏။ ကား သဒ္ဓါ တရားနှင့် ပြည့်စုံသောသူသည် သဒ္ဓါခြင်းကိုအဖိုပြု၍ အလွန်ချမ်း သည် အလွန်ပူသည်ဟု မဆုတ်မူ၍ အထူးထူးအပြားပြားသော အမှုသစ်အမှုကြီးငယ် အစရှိသည်တို့ကို ပြုသည်ရှိသော် မိမိကိုယ်ကို ပူပန်စေသည်ဖြစ်၏။ ဥစ္စာစည်းစိမ်တို့ကိုဖြစ်စေ၍ အလှူကောင်းမှု တို့ကိုပြုအံ့ဟု ဥစ္စာစည်းစိမ်တို့ကို ရှာမှီးခြင်းအရင်းရှိသော ဆင်းရဲ ကို ခံစား၏။ ။သီလနှင့် ပြည့်စုံသောသူသည်လည်း သီလကို စောင့်ရှောက်အံ့သောငှါ လွင်တီးခေါင်၌နေခြင်း အစရှိသော အစွမ်းဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ပူပန်စေ၏။ ဝိဇ္ဇာပါတ် ဆောက်တည် သောအစွမ်းဖြင့် ဆွမ်းကို ရှာမှီးခြင်း အရင်းရှိသော ဆင်းရဲကို ခံစား၏။ အကြားအမြင်နှင့် ပြည့်စုံသောသူသည်လည်း အကြား အမြင်များသည်နှင့် လျော်စွာ ကျင့်အံ့ဟူ၍ အလွန်ချမ်းသည် အလွန် ပူသည်ဟူ၍ မဆုတ်မူ၍ အထူးထူးအပြားပြားသော

အမှုသစ် အမှုကြီးငယ် စသည်တို့ကို ပြုသည်ရှိသော် မိမိကိုယ်ကို ပူပန်စေ၏။ ။ဝိဇ္ဇာပါတ် ခုတင် ဆောက်တည်ခြင်း အစရှိသည် တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ဆွမ်းကို ရှာမှီးခြင်း အရင်းရှိသော ဆင်းရဲကို ခံစား၏။ ။စွန့်ကြဲခြင်းနှင့်ပြည့်စုံသောသူသည်လည်း လွတ်လွတ် စွန့်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် မိမိမျှလောက်ရုံသော ဝတ္ထုတို့ကို မခြွင်းစေမူ၍ စွန့်သော်လည်းကောင်း၊ ခြေလက် စသော အင်္ဂါ ကြီးငယ်ကို စွန့်သော် လည်းကောင်း မိမိကိုယ်ကို ပူပန်စေ၏။ စွန့်ကြဲအပ်သောဝတ္ထုကို ဖြစ်စိမ့်သောငှါ ပစ္စည်းဝတ္ထုကို ရှာမှီး ခြင်းလျှင် အရင်းရှိသော ဆင်းရဲကိုခံစား၏။ ။ပညာနှင့်ပြည့်စုံ သောသူသည်လည်း အဆင့်ဆင့်ပညာကို ပွားစေအံ့ဟု ပညာရှိ သောအဖြစ်ကို အမှီပြု၍ အချမ်းအပူအစရှိသည်တို့ကို မရေတွက် မူ၍ သရဇ္ဈာယ်ခြင်း နှလုံးသွင်းခြင်းတို့၌ လုံ့လကိုပြုသည်ရှိသော် မိမိကိုယ်ကို ပူပန်စေ၏။ မိစ္ဆာဇီဝ၌ အပြစ် သမ္မာဇီဝ၌အကျိုးကို မြင်၍ မိစ္ဆာဇီဝကိုပယ်၍ စင်ကြယ်သော သမ္မာဇီဝဖြင့် အသက် မွေးခြင်းကို ရှာမှီးသည်ရှိသော် ရှာမှီးခြင်းအရင်းရှိသော ဆင်းရဲ ကို ခံစား၏။ သံဗ္ဗဒါ အစရှိသော တရားနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကို အမှီပြု၍ နှလုံးသာယာခြင်းလျှင်အရင်းရှိသော ဝီတိပါမောဇ္ဇာကြောင့် ဖြစ် သော ရုပ်ဖြင့်တွေ့သော ကိုယ်ရှိသောသူအား ကာယိကသုခအား။ ဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် ဆင်းရဲသောအခါ ကာယိကသုက္ခအား။ ဖိုလ်ကိုဝင်စားသောအခါ ဖလသမာပတ်အား။ မလဝဖြစ်သော ကုသိုလ်ဧကဝိသ စေတနာသည် ကုသလဝိပင်္ဂါ ဧကုနတိံသ အား။ (အကြွင်းပါဠိလျှောက်ဆိုလေ) ။ ။သာပနမလဝစေတနာ ဝလတ္တတိ၊ နုဒုဗ္ဗလာ။ အဋ္ဌကထာ။

ကတ္တားကား မလဝ ဖြစ်သော ကုသိုလ်ဧကဝိသ။ စေ။ အဋ္ဌ တိံသ ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္မဒါန်ကား ဝိပင်္ဂါဆတ္တိံသကြိယာ ဝိသ။စေ။အဋ္ဌတိံသ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ကရိုဏ်းကား ပဏတူပနိဿယ သတ္တိရ၏။

သဒ္ဓိ ဥပနိဿာယ အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော အနုဝါဒပါဠိ၌ သဒ္ဓိ၏အရကို သဒ္ဓါပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ် ယူ၍ အတ္တခနံ အာတာပေတိ။လ။ ဒုက္ခံ ပဇ္ဇနဘောတိ၏ အရကို ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဏ်ယူ၍။လ။၏။ ။ (သီလံ သုတံ စာဂံ ပညံ အရယုမြိ။ အတ္တခနံ အာတာပေတိ အစရှိသည်ကိုယူမြိ။) ကာယိကဿ သုခဿ အရကို သုခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဉ်ယူ၍။ ကာယိကဿ ဒုက္ခဿ၏အရကို ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဏ် ယူ၍။ ဖလသမာပတ္တိယာအရကို ဖလသမာပတ်ယူ၍။ ကုသလံကမ္မံ ၏အရကို ဗလဝံဖြစ်သော ကုသိုလ် ဧကဝိသ စေတနာယူ၍။ဝိပါ ကဿ၏အရကို ကုသလဝိပါကံ ဧကုနတိံသယူ၍။လ။၏။

အရဟတမဂ္ဂံ။လ။၌။မဂ္ဂံ၏အရကို အရဟတ္တမဂ်ယူ၍။ (အကြွင်း နည်းတူ) မဂ္ဂေါအရဟတောဉ္စလည်း မဂ္ဂေါအရကို အရဟတ္တမဂ် ယူ။ ဖလသမာပတ္တိယာ၏အရကို ဖိုလ်လေးခု သမာပတ် ယူ၍။ လ။၏။

အကုသလော အကုသလဿ

အကုသလောအကုသလဿ၌။ ရာဂံ။ ကို။ ဥပနိဿာယ။ ၍။ ပါဏံ။ သူ၏အသက်ကို။ ဟနတိ။ ၏။ အဒိန္နံ။ အရှင်သည် ကိုယ် နှုတ်ဖြင့် မပေးသောသူ၏ဥစ္စာကို။ အာဒိယတိ။ ယူ၏။ မုသာ။ ချွတ်လွှဲသောစကားကို။ ဘဏတိ။ ဆို၏။ ပိသုဏံ။ ချောပစ်သော စကားကို။ ဘဏတိ။ ၏။ ဖရသံ။ ကြမ်းကြုတ်သော စကားကို။ ဘဏတိ။ ၏။ သမ္ပုနိရတ္တကံ။ အကျိုးမရှိ ပြန်ဖျင်းသောစကားကို။ ပလပတိ။ ပြောဟော၏။ သန္ဓိံ။ အိမ်ခြံစပ်ကို။ ဆိန္ဒတိ။ ဖြတ်၏။ နိလ္လောပံ နိလိယိတွာ။ ပုန်း၍။ ဟရတိ။ ဆောင်၏။ ဧကောဂါရိကံ။ တအိမ်တည်းခြံရံသည်ကို။ ကရောတိ။ ၏။ ပရိပန္နော။ ခရီးဆုံ၌။ တိဋ္ဌတိ။ ရပ်၏။ ပရဒါရံ။ သူ၏မယားသို့။ ဂစ္ဆတိ။ သွား၏။ ဂါမ စာတံ။ ရွာဖျက်ခြင်းကို။ ကရောတိ။ ၏။ နိဂမဿာတံ။ နိဂုံးဖျက် ခြင်းကို။ ကရောတိ။ ၏။ မာတရံ။ အမိကို။ ဇိဝိတာ။ အသက်မှ။

ဝေါရောပေတိ၊ နိ။ ပိတရံ၊ ကိ။ အရဟန္တံ၊ ကိ။ လ။ ခု၏။ ဒုဋ္ဌေန၊
 ဖြစ်မှားလိုသော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ တထာဂတဿ၊ နိ။ လောဟိတံ၊
 ကိ။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ နိ။ သံဃံ၊ သံဃာကို။ ဘိန္ဒတိ၊ နိ။ ဒေါသံ၊ ဒေါသ
 ကို။ မောဟံ၊ ကိ။ မာနံ၊ ကိ။ ဒိဋ္ဌိံ၊ ကိ။ ပတ္တနံ၊ တောင့်တခြင်းကို။
 (အကြွင်းလွယ်ပြီ)။ ။ ပါဏာတိပါတော၊ ပါဏာတိပါတသည်။
 ပါဏာတိပါတဿ၊ အား။ လ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ အား။ အဒိန္နာဒါနံ၊
 သည်။ အဒိန္နာဒါနဿ၊ အား။ လ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ အား။ ပါဏာတိ
 ပါတဿ၊ အား။ လ။ နိ။ ကာမေသု၊ ကာမတို့၌။ မိစ္ဆာစာရော၊
 မိစ္ဆာစာရသည်။ ကာမေသု၌။ မိစ္ဆာစာရဿ၊ အား။ လ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ
 ယာ၊ အား။ ပါဏာတိပါတဿ၊ အား။ အဒိန္နာဒါနဿ၊ အား။
 (ဤနည်းအတူ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ တိုင်အောင် ဆိုပြီးမှ ပါဏာတိပါတ
 စသည်ကိုလည်၍ စက်လှည့်၊ ဗန္ဓစက်-တည်း)။ ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။
 မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ အား။ ပါဏာတိပါတဿ၊ အား။ လ။ ဗျာပါဒဿ၊
 အား။ လ။ နိ။ မာတုဿာတိကမ္ပံ၊ မာတုဿာတိကံသည်။ မာတုဿာ
 တိ ကမ္ပဿ၊ အား။ ပိတုဿာတိကမ္ပဿ၊ အား။ လ။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ
 ယာ၊ အား။

အဓိပ္ပါယ်ကား အကုသိုလ်ဓမ္မသည်။ လ။ အား။ နိ။ ကား တပ်
 ခြင်းရာဂနှင့် ပြည့်စုံသောသူသည် ရာဂကိုအမှီပြု၍ သူ၏အသက်ကို
 သတ်၏။ လ။ (ပါဠိလျှောက်ဆို)။ ။ ဒေါသနှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်
 သည် ငါ၏အကျိုးမဲ့ကိုကျင့်လေပြီအစရှိသည်ဖြင့် ဖြစ်သော ဒေါသ
 ကိုအမှီပြု၍ သူ၏အသက်ကိုသတ်၏။ လ။ (ပါဠိလျှောက်ဆို)။ ။ မော
 ဟနှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ပါဏာတိပါတအစရှိသည်၌ အပြစ်
 ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟကိုအမှီပြု၍ သူ၏အသက်ကိုသတ်၏။
 လ။ ။ (ပါဠိလျှောက်ဆို)။ ။ မာနနှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်သည်
 ငါသည် သတ်အံ့သောငှါ မတတ်နိုင်သတတ် ယူအံ့သောငှါ
 မတတ်နိုင် သတတ်ဟု ယုတ်မာသော မာန်ကို အမှီပြု၍ သူ၏
 အသက်ကို သတ်၏။ လ။ ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့် ပြည့်စုံသောသူသည်
 ယစ်ပူဇော်ခြင်း အစရှိသည် တို့၌ ပုဏ္ဏား အစရှိသော သူတို့

ကဲ့သို့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကိုအမှီပြု၍ သူ၏အသက်ကို သတ်၏။လ။ ။
 တောင့်တခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသောသူသည် ငါ့အား ဤမည်သော
 အကျိုးသည်ပြည့်စုံလတ္တံ့။ ထိုသို့ပြည့်စုံသည်ရှိသော် ဤမည်သော
 ပူဇော်သကာဗလိကမ္ပကိုပြုအံ့ဟူ၍ နတ်တို့အား တောင်းပန်ခြင်း
 အစရှိသည်ဟု ဆိုအပ်သော ပံတ္တနာကိုအမှီပြု၍ သူ၏အသက်ကို
 သတ်၏။ (အကြွင်းပါဠိလျှောက်ဆိုလေ။သိသာပြီ)။

ကတ္တားကား ဗလဝဒုဗ္ဗလဖြစ်သော အကုသိုလ် ခွါဒသ။စေ။
 သတ္တဝိသ ပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါန်လည်းကောင်းတည်း။ ကရိုဏ်း
 ကား ပကတူပနိဿယသတ္တိရ၏။

အမှာ

ဗလဝံ ဒုဗ္ဗလဿ ဒုဗ္ဗလဉ္စ ဗလဝဿ ဥပနိဿ
 ယော ဟောတိယေဝ။ ယံပန ပစ္စယဝိဘင်္ဂဿ
 ဥဒ္ဓေသဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တံ။ ဗလဝကာရဏဋ္ဌေန ဥပနိဿယော
 ဟောတိတိ။ တံ ကာရဏဘာဝဿေဝ ဗလဝတာယ ဝုတ္တံ။ နဥပ
 နိဿယပစ္စယဓမ္မာနံ ကာမကိလေသာဟိ ဗလဝန္တောပိ ဒုဗ္ဗလာပိ
 ဗလဝကာရဏံ ဟောန္တိယေဝ။ ။အဋ္ဌကထာ။

ရာဂံ ဥပနိဿာယ ပါဏံဟာနတိ အစရှိသည်ဖြင့်။လ။၌။ရာဂံ၏
 အရကို ရာဂပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူစိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍။ ပါဏံဟာ
 တိ၏အရကို ပါဏာတိပါတဖြစ်သော ဒေါသမူမောဟမူစိတ္တုပ္ပါဒ်
 ယူ၍။အဒိန္နံအာဒိယတိ၏အရကို အဒိန္နာဒါန်ဖြစ်သော အကုသိုလ်
 ခွါဒသစိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍။ မုသာဘဏတိ၏အရကို မုသာဝါဒဖြစ်
 သော အကုသိုလ်ခွါဒသ စိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍။ ပိသုဏံ ဘဏတိအရကို
 ပိသုဏဝါစာဖြစ်သော အကုသိုလ်ခွါဒသ စိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍။ ဖရသံ
 ဘဏတိ၏အရကိုဖရသဝါစာဖြစ်သောဒေါသမူမောဟမူစိတ္တုပ္ပါဒ်
 ယူ၍။ သမ္ပံပလပတိ၏ အရကို သမ္ပပ္ပလာပဖြစ်သောအ ကုသိုလ်
 ခွါဒသစိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍။ သန္တိဆိန္ဒတိ နိလ္လောပံဟာရတိ ဧကာဂါရိ
 ကံကရောတိ ပရိပန္နေတိဋ္ဌတိ ဂါမဿာတံ ကရောတိ နိဂမဿာတံ
 ကရောတိ အရကို အဒိန္နာဒါန်ဖြစ်သော အကုသိုလ် ခွါဒသ
 စိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍။ ပရဒါရံဂစ္ဆတိအရကို ကာမေသု မိစ္ဆာစာရဖြစ်

သောလောဘမူ မောဟမူ စိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍။ မာတရံဇီဝိတာဝေါ
 ရောပေတိအရကို မာတုဿာတကဖြစ်သော ဒေါသမူ စိတ္တုပ္ပါဒ်
 ယူ၍။ ပိတရံဇီဝိတာဝေါရောပေတိအရကို ပိတုဿာတကဖြစ်သော
 ဒေါသမူ စိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍။ အရဟန္တံ ဇီဝိတာဝေါရောပေတိ၏အရ
 ကို အရဟန္တဿာတကဖြစ်သောဒေါသမူ စိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍။ ဒုဋ္ဌေန။
 လ။ ဒေတိ၏အရကိုလောဟိတုပ္ပါဒ်ကဖြစ်သော ဒေါသမူစိတ္တုပ္ပါဒ်
 ယူ၍။ သံသံဘိန္ဒတိ၏အရကို သံသဘောဒကဖြစ်သော ဒေါသမူ
 စိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍ ရာဂပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူ စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်
 အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ အား။ လ။ ။

ဒေါသ်၏အရကို ဒေါသပြဋ္ဌာန်းသော ဒေါသမူစိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍။
 မောဟ်၏အရကို မောဟပြဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ်ဒွါဒသစိတ္တုပ္ပါဒ်
 ယူ၍။ မာန်၏အရကို မာနပြဋ္ဌာန်းသော ဒိဋ္ဌိဂတပိပ္ပယုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်
 ယူ၍။ ဒိဋ္ဌိ၏အရကို ဒိဋ္ဌိပြဋ္ဌာန်းသော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်
 ယူ၍ပတ္တနံ၏အရကို ဘဝသမ္ပတ္တိဘောဓသမ္ပတ္တိကိုတောင့်တသော
 လောဘမူစိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍။ (ပါဏံဟနတိအစရှိသည်ကိုယူမြဲ။ ။
 ရာဂေါဒေါသော အစရှိသည်ကိုလည်းယူမြဲ)။

ပါဏာတိပါတောအရကို ပါဏာတိပါတဖြစ်သော ဒေါသမူ
 မောဟမူ စိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍။ ပါဏာတိပါတဿ၏အရကို ပါဏာ
 တိပါတဖြစ်သော ဒေါသမူ မောဟမူ စိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍။ အဒိန္နာ
 ဒါနဿ၏ အရကို အဒိန္နာဒါနံ ဖြစ်သော အကုသိုလ် ဒွါဒသ
 စိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍။ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရဿ၏ အရကို ကာမေသု
 မိစ္ဆာစာရဖြစ်သော လောဘမူ မောဟမူ စိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍။ မုသံ
 ဝါဒဿ၏အရကို မုသံဝါဒဖြစ်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသစိတ္တုပ္ပါဒ်
 ယူ၍။ ပိသုဏာယဝါစာယ၏ အရကို ပိသုဏာဝါစာ ဖြစ်သော
 အကုသိုလ်ဒွါဒသ စိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍။ ဖရုသာယဝါစာယ၏အရကို ဖရု
 သံဝါစာဖြစ်သော ဒေါသမူ မောဟမူ စိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍။ သမ္ပပ္ပလာ
 ပဿ၏အရကို သမ္ပပ္ပလာပဖြစ်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသစိတ္တုပ္ပါဒ်
 ယူ၍။ အဘိဇ္ဈာ၏အရကို အဘိဇ္ဈာဖြစ်သော လောဘမူစိတ္တုပ္ပါဒ်

ယူ၍။ များပါဒသ္မာန်အရကို များပါဒဖြစ်သော ဒေါသမူစိတ္တုပ္ပါဒ်
ယူ၍။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာန်အရကို မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်
စိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍။ လ။ ။ (လှည့်၍ ဆိုလေ။ တေသု ပါဏာတိပါတော
ဖရသဝါစာံ စသော အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂြိုဟ်ပါဠိကို နှလုံးသွင်း၍
ယူလေ)။

မာတုသာတိကမ္ပူ၏အရကို မြစ်ပြားသန္တာန်ပြားဖြစ်သောမာတု
သာတကကံ။ ရှေးဘဝက သတ်ခဲ့ဘူးသော မာတုသာတကကံ၏
ဤဘဝတွင် အဖန်တလဲလဲစေ၍ သတ်စေသော မာတုသာတက
ကံ။ နှစ်ကြိမ်ရိုက်ခတ်၍ သတ်သော မာတုသာတကကံယူ၍။
မာတုသာတိ ကမ္ပူသ္မာန် အရကို ဖြစ်ဆဲသော မာတုသာတက
ကံယူ၍။ ပိတုသာတိကမ္ပူ၏အရကို ပိတုသာတကဖြစ်သော ဒေါသမူ
ဋ္ဌေး သတ္တမဇောစိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍။ ပိတုသာတိကမ္ပူသ္မာန် အရကို
ပိတုသာတကဖြစ်သော ဒေါသမူဋ္ဌေးသတ္တမဇော စိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍။
လ။ (သံသဘောဒကကံတိုင်အောင် နည်းတူ)။ ။ နိယတမိစ္ဆာ
ဒိဋ္ဌိယာန်အရကို နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်
လေးခု သတ္တမဇော စိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍။

အပ္ပာ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနာမ အဟေတုကဝါဒ အကြိယ
ဝါဒ နတ္ထိကဝါဒေသုအညတရာ။ အဋ္ဌသာလိနီ။
နတ္ထိဒိန္နံ နတ္ထိယိဋ္ဌံ အစရှိသည်ဖြင့် ပေးအပ်သော အလှူ၏အကျိုး
သည်မရှိ။ သုံးအပ်သောသီတင်း၏ အကျိုးသည်မရှိဟု အယူရှိ
သောနတ္ထိကဝါဒအစရှိသောသုံးပါးကို နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဆိုသည်။ ။
မာတုသာတိကမ္ပူ မာတုသာတိ ကမ္ပူသ္မာန် အညံ့ မာတရံ
ဟနန္တံ ဒိသ္မာဝဋ္ဌတိ၊ ဧဝံ ကာတုန္တံ အတ္တနော မာတရံ ဟနန္တဿ
ဝါ ဧကသ္မိဘဝေ ဟန္တာ အပရသ္မိမ္ပိ ဟနနဝသေနဝါ ဧကသ္မိ
ယေဝ ဘဝေ ဂစ္ဆ မေ မာတရံ ဟနာဟိတိ ပုနပ္ပုနံ အာဏာ
ပနဝသေနဝါ ဒွိဟိပဟာရေဟိ နိယတမရဏာယ ဒုတိယပဟာ
ရဒါနဝသေနဝါ မာတုသာတိကမ္ပူ မာတုသာတိကမ္ပူသ္မာန် ဥပ
နိယယော ဟောတိ။ အဋ္ဌကထာ။

အကုသလောကုသလသ

အကုသလောကုသလသန္တံ ရာဂံ၊ တပ်ခြင်းရာဂကို။ ဥပ
 နိဿယာယ၊ ဤ။ လ။ ပါဏံ၊ သူ၏အသက်ကို။ ဝါ၊ ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေကို။
 ဟန္တာ၊ ဤ။ ဝါ၊ သတ်မိသောကြောင့်။ တဿ၊ ထိုပါဏာတိပါတ
 စေတနာ၏။ ဗလဿ၊ အစွမ်းကို။ ဝိပါကဿ၊ အကျိုးကို။ ပဋိ
 သာတတ္တာယ၊ ဖျောက်ခြင်းငှါ။ လ။ သမာပတ္တိံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊
 ၏။ အဒိန္နံ၊ အရှင်မပေးသောသူ၏ဥစ္စာကို။ အာဒိယိတွာ၊ ဤ။ ဝါ၊
 ကြောင့်။ မုသာ၊ ချွတ်လွဲသောစကားကို။ ဘဏိတွာ၊ ဆို၍။ ဝါ၊
 ကြောင့်။ (မုသာကား နိပါတ်ပုဒ်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဒုတိယာ
 ဝိဘတ်ကြေ၍ မုသာဟု အာကာရန္တနှင့်ရှိသည်)။ ။ ဝိသုဏံ၊
 ချောပစ်သောစကားကို။ ဘဏိတွာ၊ ဆို၍။ ဖရသံ၊ ကြမ်းကြုတ်
 သောစကားကို။ ဘဏိတွာ၊ ဤ။ သမ္ပံ၊ ပြန်ဖျင်းသောစကားကို။
 ပလပိတွာ၊ ပြော၍။ သန္ဓိံ၊ ခြံစပ်ကို။ ဆိန္ဒိတွာ၊ ဖြတ်၍။ နိလ္လောပံ
 နိလိယိတွာ၊ ပုန်း၍။ ဟရိတွာ၊ ဆောင်၍။ ဧကောဂါရိကံ၊ တအိမ်
 တည်းခြံရံသည်ကို။ ကတွာ၊ ဤ။ ပရိပန္နေ၊ ခရီးဆုံ၌။ ဌတွာ၊ ဤ။
 ပရဒါရံ၊ သူ၏မယားကို။ ဂန္တာ၊ သွား၍။ ဂါမဃာတံ၊ ရွာဖျက်
 ခြင်းကို။ ကရိတွာ၊ ဤ။ နိဂမဃာတံ၊ နိဂုံးဖျက်ခြင်းကို။ ကရိတွာ၊
 ဤ။ တဿ၊ ထိုနိဂမဃာတစေတနာ၏။ ဗလဿ၊ အစွမ်းကို။
 ဝိပါကဿ၊ အကျိုးကို။ ပဋိသာတတ္တာယ၊ ဖျောက်ခြင်းငှါ။ ဒါနံ၊
 ကို။ ဒေတိ၊ ၏။ လ။ သမာပတ္တိံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ မာတရံ၊
 ကို။ ဇီဝိတာ၊ မှ။ ဝေါရောပေတွာ၊ ဤ။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဒါနံ၊ ကို။
 ဒေတိ၊ ၏။ လ။ ဥပေါသထကမ္မံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ (လွယ်ပြီ)။

အဓိပ္ပာယ်ကား ကုသိုလ်ဓမ္မသည်။ လ။ ၏။ ကား သုဂတိ ဘဝ
 စည်းစိမ်ချမ်းသာ၌ တပ်သောသူသည် တပ်ခြင်း ရာဂကိုအမှီပြု၍
 အလှူပေး၏။ သီလသီတင်းဆောက်တည်၏။ (ပါဠိလျှောက်ဆို)။

ကတ္တာကား အကုသိုလ်ဒွါဒသ စေတသိက်သတ္တဝီသ ပစ္စည်း
 တရားရ၏။ သမ္ပဒါနံကား ကုသိုလ် ကေဝီသ။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ
 ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ကရိုဏ်းကား ပကတူပနိဿယသတ္တိရ၏။

ရာဂံ ဥပနိဿာယအစရှိသည်ဖြင့်လေ။ ပါဠိ၌ ရာဂံ၏ အရကို ရာဂပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူ စိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍၊ ဥပနိဿာယဒါနံ ဒေတီ၏အရကို ဒါနစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ယူ၍၊ (အကြွင်းယူမြဲ)။လ။ ပါဏံဟန္တာ တဿပဋိသာတတ္ထာယဒါနံ ဒေတီအစရှိ။လ။ ပါဠိ၌ ပါဏံဟန္တာတဿ၏အရကို ပါဏာတိ ပါတစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ဒေါသမူစိတ္တုပ္ပါဒ် ယူ၍၊ ပဋိသာ တတ္ထာယဒါနံ ဒေတီ၏အရကို ဒါနစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမ ကုသိုလ်ယူ၍။ (အကြွင်းယူမြဲ။ ။အဒိန္နံအာဒိယိတွာအစရှိသည်ကို လည်း အကုသလော အကုသလဿကိုမှီ၍ ယူလေ)။

အကုသလော အဗျာကတဿ

အကုသလောအဗျာကတဿ၌ ရာဂံ၊ရာဂကို။ဥပနိဿာယ၊၍။ အတ္တာနံ၊ကိုယ်ကို။အာတာပေတိ၊ ပူမန်စေ၏။ (တူပြီ။ ။အဓိပ္ပာယ် ကားပါဠိလျှောက်ဆို)။

ကတ္တားကား - အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ စေ။ သတ္တံဝိသ ပစ္စည်း တရားရ၏။ သမ္ပဒါနံကား ဝိပင်္ဂါနဆတ္တိံသ ကြိယာဝိသ။ စေ။ အဋ္ဌတံသ ပဗ္ဗယုပ္ပန်၏။ ကရိုဏ်းကား ပကတူပနိဿာယသတ္တိ ရ၏။

ရာဂံ ဥပနိဿာယအတ္တာနံအာတာပေတိအစရှိသည်ဖြင့်ဟော တော်မူ။လ။ ပါဠိ၌ ရာဂံ၏အရကို ရာဂပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူ စိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍၊ အတ္တာနံ အာတာပေတိ။ လ။ ဟောတိ အရကို ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဏ်ယူ၍။ (အကြွင်းယူမြဲ)။ အကုသလံ ကမ္မံ၏အရကို ဗလဝဖြစ်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသစေတနာယူ၍။ ဝိပင်္ဂါကဿ၏အရကို အကုသလဝိပင်္ဂါ ခုနစ်ချက်ယူ၍။

အဗျာကတော အဗျာကတဿ

အဗျာကတော အဗျာကတဿ၌ (အနက်လွယ်ပြီ။ အဓိပ္ပာယ် လည်းပါဠိလျှောက်ဆို)။ ကတ္တားကား ဝိပင်္ဂါနဆတ္တိံသ ကြိယာ

ဝိသ ရုပ်အဋ္ဌဝိသပစ္စည်း။ ။ ။ သမ္ပဒါနိကား ဝိပင်္ဂါနိသ
ကြိယာဝိသ။ စေ။ အဋ္ဌတိသ။ ။ ။ ကရိုဏ်းကား ပကတူပံ
နိဿယ။ ။ ။

ကာယိကံသုခံ၏ အရကို သုခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဏ်
စိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍။ (ကာယိကဿ သုခဿ၏ အရကိုလည်း ၎င်း
ယူ) ပုရိမံ ပစ္စိမဿ ဥပနိဿယော ဟောတိ။ အဋ္ဌကထာ။
ကာယိကဿဒုက္ခဿ၏ အရကို ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဏ်
စိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ၍။ သီတာဒီသုပန အပ္ပိသန္တံပနာဒီနိ အပ္ပဋိသေ
ဝန္တဿပုဗ္ဗဘာဂေ သုခံအပရဘာဂေ ဒုက္ခဿ။ ။ ၎င်းအဋ္ဌကထာ။
ဥတုအရကို လျောက်ပတ်သော အချမ်း အပူ ဟူသော ဥတုယူ၍။
(ကာယိကဿသုခဿ၏ အရကို ယူမြဲ)။ ။ ဥတု၏ အရကို
မလျောက်ပတ်သော အချမ်း အပူဟူသော ဥတုယူ၍။ (ကာယိ
ကဿဒုက္ခဿ၏ အရကိုယူမြဲ)။ ။ ဘောဇနံ၏ အရကို လျောက်
ပတ်သော ဘောဇဉ်ယူ၍။ (ကာယိကဿသုခဿ၏ အရကိုယူမြဲ)
ဘောဇနံ၏အရကို မလျောက်ပတ်သော ဘောဇဉ်ကိုယူ၍။ (ကာ
ယိကဿ ဒုက္ခဿကို ယူမြဲ)။ ။ သေနာသနံ၏ အရကို လျောက်ပတ်
သော ကျောင်းအစရှိသော အိပ်ရာ နေရာယူ၍။ (ကာယိကဿ
သုခဿ၏အရကိုယူမြဲ)။ ။ သေနာသနံ၏ အရကို မလျောက်
ပတ်သော ကျောင်းအစရှိသော အိပ်ရာနေရာယူ၍။ (ကာယိကဿ
ဒုက္ခဿ၏အရကို ယူမြဲ)။ ။ ဗလသမာပတ်မှာ လျောက်ပတ်သော
ဥတုဘောဇဉ် စသည်တို့ကို။ (အကြွင်းလွယ်ပြီ။ ရှေးနည်းကို မှီ၍
ဆိုလေ)။ ။

အမျာကတော ကုသလဿ

အမျာကတော ကုသလဿ၌ ကာယိကံ၊ သော။ သုခံ၊ ကို။ ဥပ
နိဿယ။ ။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒေတိ၊ ။ ။ (အနက်လွယ်ပြီ)။ ။

အဓိပ္ပာယ်ကား အမျာကတ။ ။ လ။ ကုသိုလ်အား။ ။ လ။ ။ ။ ကား
စည်းစိမ်ချမ်းသာ ရှိသည်ဖြစ်အံ့ ကာယိက သုခနှင့် ပြည့်စုံသော

သူသည် ဤ စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့သည် မယုတ်စေသတည်းဟူ၍ လည်းကောင်း။ နောင်အခါ ဤသို့ သဘောရှိသော စည်းစိမ်ချမ်းသာသို့ ရောက်စေသတည်းဟူ၍ လည်းကောင်း အလှူပေး၏။ သီလဆောက်တည်၏။ (အကြွင်းဆိုမြဲ)။ စည်းစိမ်ချမ်းသာ မရှိသည်ဖြစ်၍ ကာယိကဒုက္ခနှင့် ပြည့်စုံသော သူသည် ဤဆင်းရဲတို့သည် မဖြစ်စေသတည်းဟူ၍ လည်းကောင်း။ နောင်အခါ၌ ဤသို့ သဘောရှိသော ဆင်းရဲခြင်းတို့သို့ မရောက်စေသတည်း ဟူ၍ လည်းကောင်း အလှူပေး၏။ သီလဆောက်တည်၏။ အကြွင်းဆိုမြဲ။ (ပါဠိလျှောက်ဆို)။

အဗျာကတော ကတ္တားကား အရဟတ္တဖိုလ်ကြည့်သော ဝိပင်္ဂါပဉ္စတိံသ ကြိယာဝိသ ရုပ်အဋ္ဌဝိသရ၏။ သမ္ပဒါနိကား ကုသိုလ်ကေဝိသ။စေ။ အဋ္ဌတိံသရ၏။ ကရိုဏ်းကား ပကတူပနိဿယသတ္တိရ၏။

ကာယိကံသုခံ ဥပနိဿာယဒါနံဒေတိ အစရှိသည်ဖြင့်။လ။ ပါဠိ၌ ကာယိကံ သုခံ၏အရကို သုခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဏ်စိတ္တပ္ပုဗ္ဗိယူ၍။ (ဒါနံဒေတိ အစရှိသည်တို့၏ အရယူမြဲ။အကြွင်းလွယ်ပြီ)။

အဗျာကတော အကုသလသ

အဗျာကတော အကုသလသ၌ ကာယိကံ၊သော။ သုခံကို။ ဥပနိဿာယ၊၍။ ပါဏံ၊ ကို၊ ဟနတိ၊၏။ (အကြွင်းလွယ်ပြီ။ အဓိပ္ပာယ်ကား ပါဠိလျှောက်ဆိုမြဲ)။

ကတ္တားကား လောကီ ဝိပင်္ဂါ ဗာတ္တိံသ ကြိယာဝိသ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။သမ္ပဒါနိကား အကုသိုလ် ဒွါဒသ။ စေ။သတ္တဝိသ ပစ္စယုပ္ပန်၊၏။ ။ကရိုဏ်းကား ပကတူပ နိဿယသတ္တိရ၏။ (အနုဝါဒကိုလည်းယူမြဲ လွယ်ပြီ)။

အ.မှ ၁ ဤ ဥပနိဿယ ဘာဇနိယ၌ ကုသလော ကုသ
 လသ၌ သုံးပါး။ ကုသလော အကုသလသ၌
 နှစ်ပါး။ ကုသလော အဗျာကတသ၌ သုံးပါး။ အကုသလော
 အကုသလသ၌ သုံးပါး။ အကုသလော ကုသလသ၌ တပါး။
 အကုသလော အဗျာကတသ၌ နှစ်ပါး။ အဗျာကတော
 အဗျာကတသ၌ သုံးပါး။ အဗျာကတော ကုသလသ၌
 သုံးပါး။ အဗျာကတော အကုသလသ၌ သုံးပါး။ တေဝိသတိ
 ဝိဓေနေ ဥပနိဿယော ဘာဇိတော။ ။ အဋ္ဌကထာ။ ဥပနိဿယ
 ပြီးပြီ။

ပုရေဇာတပစ္စည်း

အဗျာကတော အဗျာကတသ

အဗျာကတော အဗျာကတသ၌ ပုရေဇာတံ၊ သည်။ အာရမ္မဏ
 ပုရေဇာတံ၊ လည်းကောင်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတံ၊ လည်းကောင်း။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒုဝိဓံ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ တေသု၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။
 အာရမ္မဏပုရေဇာတံ၊ ကို။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်အပ်၏။ အရဟတာ၊
 ရဟန္တာသည်။ စက္ခု၊ စက္ခုပသာဒကို၊ (အနက်လွယ်ပြီ။ ။ အဓိပ္ပာယ်
 လည်း လွယ်ပြီ)။

အဗျာကတော အဗျာကတသ၌ ပုရေဇာတံသည် အာရမ္မဏ
 ပုရေဇာတံ ဝတ္ထုပုရေဇာတံအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင်
 အာရမ္မဏပုရေဇာတံဖြစ်အံ့ ကတ္တားကား စက္ခုဝိညာဏ်ဒွေးအား
 တပ်သော ပစ္စုပ္ပန် ရူပါရုံ။ လ။ ကာယဝိညာဏ်ဒွေးအား တပ်သော
 ပစ္စုပ္ပန် ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံ။ မနောဇာတ်သုံးခုအား တပ်သော ပစ္စုပ္ပန်
 မဇ္ဇာရုံ။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း ကာမကြိယာဇောကိုးခု တဒါရုံ ကော
 ဒသအား တပ်သော ပစ္စုပ္ပန် နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသ။ ဒိဗ္ဗစက္ခုကြိယာ
 အဘိညာဉ်အား တပ်သော ဒုရ ပဋိစ္ဆန္တ သဏှ သုခုမ ပစ္စုပ္ပန်
 ရူပါရုံ။ ဒိဗ္ဗသောတ ကြိယာ အဘိညာဉ်အား တပ်သော ဒုရ ပဋိစ္ဆန္တ

သဏှ သုခုမ ပစ္စုပ္ပန် သဒ္ဓါရုံ ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါန်ကား
 ကာမဝိပါက် ခံတဝိသ ကာမကြိယာ ဇုကဘဒသ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဒိဗ္ဗ
 သောတ ကြိယာ အဘိညာဉ် ဝိရတိ အပ္ပမညာကြဉ်သော စေ
 တသိက် ခံတတ္ထိံသပစ္စယုပ္ပန်ရ၏။ ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက်ယထာ
 ရဟ တပ်ကောင်းသော အာရမ္မဏ နိဿယ ပုရေဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ
 အတ္ထိ အဝိဂတ၊ ဤခြောက်ပစ္စယ သတ္တိတို့တွင် ပုရေဇာတ
 သတ္တိဝိသေသရ၏။ (အနုဝါဒကို အာရမ္မဏ မှီ၍ဆို နည်းတူ)။
 ဝတ္ထုပုရေဇာတ ဖြစ်အံ့ ကတ္တားကား ပုရေဇာတနိဿယအတိုင်း
 ကောက်လေ။

အမှာ ဤပုရေဇာတ၌ စက္ခု အနိစ္စတော အစရှိသည်
 တို့ကို ရုန့်ရင်းသော သြဋ္ဌာရိကရုပ် အစွမ်းဖြင့် သိ
 လွယ်စေခြင်းငှါ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ အာပေါ အစရှိသော
 သုခုမရုပ်တို့သည်လည်း ပုရေဇာတပစ္စည်းတပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်
 အဋ္ဌကထာ၌ ပုရေဇာတော စက္ခာဒိနိ သြဋ္ဌာရိကပသေန ဝုတ္တာနိ။
 အာပေါ ဓာတု အာဒိနိဖိ ပန ပုရေဇာတာ ရမ္မဏာနိ ဟောန္တိ
 ယေဝဟု မိန့်အပ်ပြီ။

အဗျာကတော ကုသလသ

(အဗျာကတော ကုသလသ၌ အနက် အဓိပ္ပါယ် လွယ်ပြီ)။
 အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ ဖြစ်အံ့ ကတ္တားကား မဟာကုသိုလ် ရှစ်ခု
 အား တပ်သော ပစ္စုပ္ပန်နိပ္ပန္န ရုပ် အဋ္ဌာရသ။ ဒိဗ္ဗစက္ခု ကုသိုလ်
 အဘိညာဉ်အား တပ်သော ဒုရပဋိစ္ဆန္တသံဏှ သုခုမ ပစ္စုပ္ပန်ရူပါရုံ။
 ဒိဗ္ဗသောတ ကုသိုလ် အဘိညာဉ်အား တပ်သော ဒုရ ပဋိစ္ဆန္တ။ လ။
 သဒ္ဓါရုံ ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါန်ကား မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု ဒိဗ္ဗ
 စက္ခု ဒိဗ္ဗသောတ ကုသိုလ် အဘိညာဉ် အပ္ပမညာကြဉ်သော
 စေ။ ဆတ္ထိံသ ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ (အပ္ပမညာကို ပညတ္တာ ရမ္မဏ
 ဧကန်ဖြစ်၍ ကြဉ်သည်)။ ကရိုဏ်းပါဌ်၏ အရကား တပြိုင်နက်

ယထာရဟ တပ်ကောင်းသော အာရမ္မဏ နိဿယ ပုရေဇာတ
ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ။ ဤခြောက်ပစ္စယ သတ္တိတို့တွင် ပုရေဇာတ
သတ္တိ ဝိသေသရ၏။ (ဝတ္ထုပုရေဇာတကို ဝတ္ထု ပုရေဇာတ
နိဿယအတိုင်း ကောက်လေ။ အနုဝါဒကိုလည်းယူမြဲ)။

အဗျာကတော အကုသလသ

(အဗျာကတောအကုသလသ၌ အနက်အဓိပ္ပါယ် လွယ်ပြီ)။
အာရမ္မဏ ပုရေဇာတဖြစ်အံ့ ကတ္တားကား ပစ္စုပ္ပန်နိပုန္နရပ် အဋ္ဌာ
ရသ ပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါန်ကား အကုသိုလ် ဒွါဒသ။စေ။ သတ္တ
ဝိသ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက် ယထာရဟ တပ်
ကောင်းသော အာရမ္မဏမျိုးရှစ်ပစ္စယ သတ္တိတို့တွင် အာရမ္မဏ
ပုရေဇာတ သတ္တိ ဝိသေသရ၏။ (ဝတ္ထုပုရေဇာတကို ပုရေဇာတ
နိဿယ အတိုင်းကောက်လေ)။ ။ပုရေဇာတပြီးပြီ။

ပစ္ဆာဇာတ ပစ္စည်း

ကုသလော အဗျာကတသ

ပစ္ဆာဇာတ၌ (ကုသလောအဗျာကတသ၌အနက်အဓိပ္ပါယ်
လွယ်ပြီ)။ ကတ္တားကား ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းအစရှိသော
ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့် အတူဥပါဒ်၍ ရုပ်၏ဌိသို့ရောက်သော တိဇ
စတုဇကာယအားတပ်သော ပဉ္စဝေါကားရတံ၌ ဖြစ်သောအခါ
နောက်ဖြစ်သော ကုသိုလ်ကေဝိသ။စေ။ အဋ္ဌတိသ ပစ္စည်း။၏။
သမ္ပဒါန်ကား ဝုဋ္ဌောမနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းအစရှိသော ရှေးဖြစ်သော
စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်၍ ရုပ်၏ဌိသို့ရောက်သော တိဇစတုဇကာယ
ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက်တပ်ကောင်းသော ပစ္ဆာ
ဇာတ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ။ ဤလေးပစ္စယ သတ္တိတို့တွင်
ပစ္ဆာဇာတသတ္တိ ဝိသေသရ၏။ (အကုသလော အဗျာကတသ
လည်း နည်းတူ)။

အများကတော အများကတသ

အများကတော အများကတသ၌ အနက်အဓိပ္ပါယ်လွယ်ပြီ။ ။
 ကတ္တားကား ပဋိသန္ဓေ အစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့်
 အတူဥပါဒ်၍ ရုပ်၏ဋီသို့ရောက်သော ကေဠိဇတိဇတုဇကာယ
 အား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက်
 လေးခု ကြည့်သော ပဌမဘဝင် အစရှိသော နောက်ဖြစ်သော
 ဝိပါက်ဗာတ္ထိသကြိယာဝိသ။စေ။ အဋ္ဌတိသ ပစ္စည်းတရားရ၏။
 သမ္ပဒါန်ကား ပဋိသန္ဓေအစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူ
 ဥပါဒ်၍ရုပ်၏ဋီသို့ ရောက်သော ကေဠိဇတိဇတုဇကာယ ပစ္စ
 ယုပ္ပန်တရားရ၏။ ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက် တပ်ကောင်းသော
 ပစ္စာဇာတဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ။ ဤလေးပစ္စယသတ္တိတို့တွင်
 ပစ္စာဇာတသတ္တိဝိသေသရ၏။

အမှာ ဤ ပစ္စာဇာတသတ္တိကား ဥပတ္တန္တက သတ္တိ
 တည်း။ ။ထိုကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ဥပတ္တန္တက
 ဝသေန ပစ္စာဇာတော ဟုတွာ ပစ္စယော။ ဥပတ္တန္တကဋ္ဌေန ပစ္စ
 ယတ္တာယေဝ ဟေသ ပစ္စာဇာတ ပစ္စယောတိဟု မိန့်အပ်၏။ ။
 ပစ္စာဇာတပြီး၏။

အာသေဝနပစ္စည်း

အများကတော အများကတသ

အာသေဝန၌ ကုံသလောကုသလဿ။ အကုသလော အကု
 သလဿ ဤနှစ်ချက်သည် အနန္တရနှင့် အလုံးစုံတူ၏။
 အများကတောအများကတသ၌ ကတ္တားကား နောက်နောက်
 သော ကြိယာဇော အဋ္ဌာရသအားတပ်သော အဆုံးဇော ကြည့်
 သော ရှေးရှေးသောကြိယာဇော အဋ္ဌာရသ ပစ္စည်းတရားရ၏။
 သမ္ပဒါန်ကား ပဌမဇောကြည့်သော နောက်နောက်သော ကြိယာ
 ဇော အဋ္ဌာရသပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။

တနည်းကတ္တားကား ဟသိတုပ္ပါဒ် မဟာကြိယာ ဒုတိယဇော
 အား တပ်သော ပဋ္ဌမဇော။လ။သတ္တမဇောအားတပ်သော ဆဋ္ဌ
 ဇော မဟာဂ္ဂုတ်ကြိယာ သောမနဿ သဟဂုတ်လေးခုအား တပ်
 သော ဂေါတြဘူကိစ္စတပ်သော မဟာကြိယာပဋ္ဌမဋ္ဌေး မဟာဂ္ဂုတ်
 ကြိယာ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ငါးခုအားတပ်သော ဂေါတြဘူကိစ္စ
 တပ်သော မဟာကြိယာ တတိယဋ္ဌေး။သမာပဇ္ဇနဝိထိ၌ နောက်
 နောက်သော မဟာဂ္ဂုတ် ကြိယာအား တပ်သော ရှေးရှေးသော
 ဇောတူ မဟာဂ္ဂုတ် ကြိယာ ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။သမ္ပဒါန်ကား
 ဟသိတုပ္ပါဒ် မဟာကြိယာဒုတိယဇော မဟာဂ္ဂုတ်ကြိယာ ကိုးခု
 ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။ကရိုဏ်းကား တံပြိုင်နက် တပ်ကောင်း
 သော အနန္တရ သမနန္တရ ဥပနိဿယ အာသေဝန နတ္ထိ ဝိဂတ။
 ဤခြောက်ပစ္စယသတ္တိတို့တွင် အာသေဝနသတ္တိဝိသေသရ၏။ ။
 အာသေဝနပြီး၏။

ကမ္မပစ္စည်း

ကုသလောကုသလဿ

ကမ္မ၌ ကုသလောကုသလဿ၌ ကတ္တားကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ
 အား တပ်သော ကုသိုလ်ကေဝီသ၌ရှိသော စေတနာပစ္စည်း။၏။ ။
 သမ္ပဒါန်ကား ကုသိုလ်ကေဝီသ စေတနာ ကြဉ်သော။စေ။သတ္တ
 တိံသ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ကရိုဏ်းကား တံပြိုင်နက်တပ်ကောင်းသော
 သဟဇာတ အညမည နိဿယ ကမ္မ အာဟာရ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ
 အဝိဂတ။ဤရှစ်ပစ္စယသတ္တိတို့တွင် ကမ္မသတ္တိ၏။

ကုသလောအဗျာကတဿ

ကုသလောအဗျာကတဿ၌ သဟဇာတဖြစ်အံ့ ကတ္တားကား
 စိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ
 ကုသိုလ်ကေဝီသ၌ရှိသော စေတနာပစ္စည်း။၏။ ။သမ္ပဒါန်ကား

ကုသိုလ်ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ်။၏။ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက် တပ်
ကောင်းသော သဟဇာတ နိဿယ ကမ္မ အာဟာရ ဝိပဿနာ
အတ္ထိ အဝိဂတ။ဤခုနစ်ပစ္စယံ သတ္တိတို့တွင် ကမ္မသတ္တိ။၏။

နာနာက္ခဏိက ကမ္မ ဖြစ်အံ့ ကတ္တားကား ကုသလဝိပင်္ဂါ
ဧကုနတိံသ နာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်အား တပ်သော အတိတ်
ဖြစ်သော ကုသိုလ်ဧကဝိသန္ဓိရှိသော စေတနာပစ္စည်း။၏။

တနည်းကား အဟိတ်ကုသလဝိပင်္ဂါရှစ်ခု မဟာဝိပင်္ဂါရှစ်ခု
နာပက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်အားတပ်သော တိဟိတ် ဥက္ကဋ္ဌ မဟာ
ကုသိုလ် စေတနာ။ အဟိတ် ကုသလဝိပင်္ဂါရှစ်ခု မဟာဝိပင်္ဂါ
ဉာဏဝိပဿနာလေးခု နာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်အား တပ်သော
တိဟိတ် သြမက ဒွိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌ မဟာကုသိုလ် စေတနာ။ အဟိတ်
ကုသလ ဝိပင်္ဂါရှစ်ခု နာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်အား တပ်သော
ဒွိဟိတ် သြမက မဟာကုသိုလ်စေတနာ။ ပဌမဈာန် ဝိပင်္ဂါ နာ
မက္ခန္ဓာကဋတ္တာရုပ်အားတပ်သော ပဌမဈာန် ကုသိုလ် စေတနာ။
လ။ ပဉ္စမဈာန် ဝိပင်္ဂါ နာမက္ခန္ဓာကဋတ္တာရုပ်အား တပ်သော
ပဉ္စမဈာန် ကုသိုလ် စေတနာ။ အာကာသာနဉ္စာယတန ဝိပင်္ဂါ
နာမက္ခန္ဓာအား တပ်သော အာကာသာနဉ္စာ ယတန ကုသိုလ်
စေတနာ။လ။ နေဝသညာနာသညာ ယတန ဝိပင်္ဂါ နာမက္ခန္ဓာ
အားတပ်သော နေဝသညာနာသညာယတန ကုသိုလ်စေတနာ။
သောတာပတ္တိဖိုလ်အား တပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် စေတနာ။
လ။အရဟတ္တဖိုလ်အားတပ်သော အရဟတ္တမဂ် စေတနာ ပစ္စည်း
တရားရ၏။

သမ္ပဒါနိကား ကုသလ ဝိပင်္ဂါ ဧကုနတိံသ နာမက္ခန္ဓာ
ကဋတ္တာရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက်
ယထာရဟတပ်ကောင်းသော ကမ္မ အနန္တရ သမနန္တရ ဥပနိဿယ
နတ္ထိ ဝိပတ။ ဤခြောက်ပစ္စယသတ္တိတို့တွင် နာနာက္ခဏိက ကမ္မ
သတ္တိရ၏။

ကုသလောကုသလာဗျာကတဿ

ကုသလော ကုသလာဗျာကတဿ၌ ကတ္တားကား သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ ကုသိုလ်ကေဝီသံဃ်ရှိသော စေတနာပစ္စည်းတရားရ၏။ ။သမ္ပဒါနိ ကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက် တပ်ကောင်းသော သဟဇာတ နိဿယ ကမ္မ အာ ဟာရ အတ္ထိ အဝိဂတ။ ဤခြောက်ပစ္စယသတ္တိတို့တွင် သဟဇာတ ကမ္မ သတ္တိ ပိသေသရ၏။

အကုသလောအကုသလဿ

အကုသလောအကုသလဿ၌ ကတ္တားကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ အားတပ်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသ၌ ရှိသော စေတနာပစ္စည်း တရားရ၏။ ။သမ္ပဒါနိကား အကုသိုလ်ဒွါဒသ စေတနာကြည့် သော။ စေ။ ဆဗ္ဗိသ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက် တပ်ကောင်းသော သဟဇာတ အညမည နိဿယ ကမ္မ အာ ဟာရ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ။ ဤရှစ်ပစ္စယ။ လ။ သဟဇာတ ကမ္မသတ္တိရ၏။

အကုသလောအဗျာကတဿ

အကုသလောအဗျာကတဿ၌ သဟဇာတကမ္မဖြစ်အံ့ ကတ္တား ကား စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၌ ရှိသော စေတနာပစ္စည်း။ ။ သမ္ပဒါနိကား အကုသိုလ်ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက် တပ်ကောင်းသော သဟဇာတ နိဿယ ကမ္မ အာ ဟာရ ပိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ။ ဤခုနစ်ပစ္စယ သတ္တိ တို့တွင် သဟဇာတကမ္မသတ္တိရ၏။ ။ နာနာက္ခဏိကကမ္မဖြစ်အံ့ ကတ္တား ကား အကုသလဝိပင်္ဂါနုနစ်ခု နာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာ ရုပ်အား

တပ်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသစေတနာပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါန်
ကား အကုသလဝိပင်္ဂါနုနစ်ခု နာမက္ခန္ဓာကုက္ကုတ္တရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။
၏။ ။ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက် ယထာရဟ တပ်ကောင်းသော
ကမ္မ ဥပနိဿယ။ ဤနှစ်ပစ္စယသတ္တိတို့တွင် ကမ္မသတ္တိဝိသေသ
ရ၏။

အကုသလော အကုသလာ ဗျာကတဿ

အကုသလော အကုသလာ ဗျာကတဿ၌ ကတ္တားကား သမ္ပ
ယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရတို့၌ ဖြစ်သော
အခါ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၌ရှိသော စေတနာပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပ
ဒါန်ကား အကုသိုလ်ဒွါဒသ စေတနာကြည့်သော စေတသိက်
ဆဗ္ဗိသ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ကရိုဏ်း
ကား တပြိုင်နက် တပ်ကောင်းသော သဟဇာတ အညဗည
နိဿယ ကမ္မ အာဟာရ အတ္တိ အဝိဂတ။ ဤနှစ်ပစ္စယသတ္တိတို့
တွင် သဟဇာတ ကမ္မသတ္တိရ၏။

အဗျာကတော အဗျာကတဿ

အဗျာကတော အဗျာကတဿ၌ ပဝတ္တိအခါ ကတ္တားကား
သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားလည်းကောင်း သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ် အား
လည်းကောင်း တပ်သော ဝိပင်္ဂါနု ဆတ္တိသင်္ကြိယာဝိသ၌ရှိသော
စေတနာပစ္စည်း တရားရ၏။ သမ္ပဒါန်ကား ဝိပင်္ဂါနုဆတ္တိသ
င်္ကြိယာဝိသစေတနာ ကြည့်သော စေတသိက် သတ္တတိသ သမ္ပ
ယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။ကရိုဏ်းကား သမ္ပ
ယုတ္တခန္ဓာ အားလည်းကောင်း သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အား
လည်းကောင်း တပ်သော ဝိပင်္ဂါနုဆတ္တိသ သင်္ကြိယာဝိသ စေတနာ
ဖြစ်အံ့ တပြိုင်နက် ယထာရဟ တပ်ကောင်းသော သဟဇာတ
နိဿယ ကမ္မ ဝိပင်္ဂါနု အာဟာရ ဣန္ဒြိယ သမ္ပယုတ္တ ဝိပုယုတ္တ အတ္တိ
အဝိဂတ။ ဤဆယ်ပစ္စယသတ္တိတို့တွင် ကမ္မသတ္တိရ၏။

ပဋိသန္ဓေအခါကတ္တားကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားလည်းကောင်း
 သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်အား လည်းကောင်း တပ်သော ပဋိ
 သန္ဓေ ကောနဝိသဉ္စိရှိသော စေတနာပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါန်
 ကား ပဋိသန္ဓေ ကောနဝိသ စေတနာကြောင့်သော စေတသိက်
 စတုတ္ထိံသ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ် ပစ္စယုပ္ပန် တရားရ၏။
 ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက် ယထာရဟ တပ်ကောင်းသော သဟ
 ဇာတ အညမည နိဿယ ကမ္မ ဝိပါက အာဟာရ သမ္ပယုတ္တ
 ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ။ ဤဆယ်ပစ္စယသတ္တိတို့တွင် သဟဇာတ
 ကမ္မသတ္တိရ၏။

အမှာ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာ ဗျာကတာ စေတနာ
 သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ ကဋတ္တာစ ရူပါနိဟု ဟော
 တော်မူရာ၌ ဝတ္ထုလည်း ကဋတ္တာရုပ်ပင် ဖြစ်သောကြောင့် ပြီး
 ကောင်းလျက် စေတနာဝတ္ထုသဟု အထူးဟောပြန်ခြင်းသည်
 ကား ပဋိသန္ဓေအခါ ဟဒယဝတ္ထုသည် နာမ်တရားတို့အား သဟ
 ဇာတစသော ပစ္စည်းတပ်၏။ ထိုသို့ပင် တပ်သော်လည်း စေတနာ
 သည် ဟဒယဝတ္ထုအား ပစ္စည်းတပ်သော အဖြစ်ကို သိစေခြင်းငှါ
 ဟောတော်မူပြန်သည်။ ။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ စေတနာ
 ဝတ္ထုသာတိ ကိဉ္ဇာပိ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝတ္ထုပတိဋ္ဌိတာ အရူပဓမ္မာ
 ဝတ္ထုပစ္စယာ ဝတ္ထုန္တိ၊ စေတနာပန ဝတ္ထုသာပိ ပစ္စယောတိ
 ဒသေတုံ ဝုတ္တံဟုမိန့်အပ်ပြီ။ ။ ကမ္မပြီး၏။

ဝိပါက ပစ္စည်း

အဗျာကတော အဗျာကတဿ

ဝိပါက၌ ပဝတ္ထိအခါ ကတ္တားကား အချင်းချင်းအား လည်း
 ကောင်း။ အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အားလည်းကောင်း
 တပ်သော ဝိပါက ဆတ္တိံသ။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ်
 နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။ သမ္ပဒါန်ကား ဝိပါက ဆတ္တိံသ။

စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။
၏။ ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက် ယထာရဟ တပ်ကောင်းသော
သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက သမ္ပယုတ္တ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ
အဝိဂတ။ ဤရှစ်ပစ္စယ သတ္တိတို့တွင် ဝိပါက သတ္တိရ၏။

ပဋိသန္ဓေအခါကတ္တားကား အချင်းချင်းအား လည်းကောင်း။
အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်အားလည်းကောင်းတပ်သော
ပဋိသန္ဓေစိတ် ဧကုနဝိသ စေတသိက် ပဉ္စတိံသ အစိတ်အစိတ်
အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။သမ္ပဒါန်ကား
ပဋိသန္ဓေ ဧကုနဝိသ။စေ။ ပဉ္စတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ
ကဋတ္တာရုပ် ပစ္စယုပ္ပန် တရားရ၏။ ။ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက်
ယထာရဟတပ်ကောင်းသော သဟဇာတ အညမည နိဿယ
ဝိပါက သမ္ပယုတ္တ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ။ ဤရှစ်ပစ္စယ သတ္တိ
တို့တွင် ဝိပါက သတ္တိရ၏။ ။ဝိပါကပြီး၏။

အာဟာရ ပစ္စည်း

ကုသလော ကုသလသ

အာဟာရ၌ ကုသလော ကုသလသ၌ ကတ္တားကား သမ္ပ
ယုတ္တ ခန္ဓာအား တပ်သော ကုသိုလ် ဧကဝိသ။စေ။ အဋ္ဌတိံသ၌
ရှိသော ဖဿ စေတနာ ဝိညာဉ် နာမ် အာဟာရသုံးပါး ပစ္စည်း
တရားရ၏။ သမ္ပဒါန်ကား ကုသိုလ် ဧကဝိသ။စေ။ အဋ္ဌတိံသ သမ္ပ
ယုတ္တ ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ကရိုဏ်းကား သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာအား
တပ်သော နာမ်အာဟာရ သုံးပါးဖြစ်အံ့ တပြိုင်နက် ယထာရဟ
တပ်ကောင်းသော အဓိပတိ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ကမ္မ
အာဟာရ ဣန္ဒြိယ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ။ ဤဆယ်ပစ္စယ သတ္တိ
တို့တွင် အာဟာရ သတ္တိရ၏။

ကုသလော အဗျာကတဿ

ကုသလော အဗျာကတဿ၌ ကတ္တားကား စိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ ကုသိုလ်ဧကဝိသ။စေ။ အဋ္ဌတိံသ၌ရှိသော ဖဿစေတနာ ဝိညာဉ်နာမ် အာဟာရသုံးပါး ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါန်ကား ကုသိုလ်ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက် ယထာရဟ တပ်ကောင်း သော အဓိပတိ သဟဇာတ နိဿယ ကမ္မ အာဟာရ ဣန္ဒြိယ ဝိပု ယုတ္တအတ္ထိအဝိဂတ။ဤကိုးပစ္စယသတ္တိဘို့တွင်အာဟာရသတ္တိရ၏။

ကုသလော ကုသလာ ဗျာကတဿ

ကုသလော ကုသလာ ဗျာကတဿ၌ ကတ္တားကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သော အခါ ကုသိုလ် ဧကဝိသ။စေ။ အဋ္ဌတိံသ စိတ္တက္ခဏ တခုတခု၌ ရှိသော နာမ် အာဟာရ သုံးပါး ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါန် ကား ကုသိုလ် ဧကဝိသ။စေ။ အဋ္ဌတိံသ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန် တရားရ၏။ ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက် ယထာရဟ တပ် ကောင်းသော အဓိပတိသဟဇာတ နိဿယ ကမ္မ အာဟာရအတ္ထိ အဝိဂတ။ ဤခုနစ်ပစ္စယ သတ္တိတို့တွင် အာဟာရ သတ္တိရ၏။ (အကုသလပဒ သုံးချက်ကိုလည်း ကုသလပဒ သုံးချက် အတိုင်း ဟောလေ)။

အဗျာကတော အဗျာကတဿ

အဗျာကတော အဗျာကတဿ၌ နာမ်အာဟာရ၌ ပဝတ္ထိအခါ ကတ္တားကား သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာအားလည်းကောင်း သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အား လည်းကောင်း တပ်သော ဝိပါက် ဆတ္တိံသ ကြိယာဝိသ။စေ။ အဋ္ဌတိံသ စိတ္တက္ခဏ တခုတခု၌ရှိသော နာမ် အာဟာရသုံးပါး ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါန်ကား ဝိပါက်

ဆတ္တိံသ ကြိယာဝိသ။စေ။ အဋ္ဌတိံသ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်
ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက် ယထာရဟ တပ်ကောင်း
သော အဓိပတိ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ကမ္မ ဝိပါက
အာဟာရ ဣန္ဒြိယ သမ္ပယုတ္တ ဝိပွယုတ္တ အတ္တိ အဝိဂတ။ ဤတဆဲ့နှစ်
ပစ္စယ သတ္တိတို့တွင် အာဟာရ သတ္တိရ၏။

ပဋိသန္ဓေအခါ ကတ္တားကား သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာအား လည်း
ကောင်း သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ကဋ္ဌတ္တာရုပ်အား လည်းကောင်း တပ်
သော ပဋိသန္ဓေ ဧကုနဝိသ။စေ။ ပဉ္စတိံသ စိတ္တက္ခဏ တခုတခု၌
ရှိသော နာမ်အာဟာရသုံးပါးပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါန်ကား ပဋိသန္ဓေ
ဧကုနဝိသ။စေ။ ပဉ္စတိံသ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ကဋ္ဌတ္တာရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်
တရားရ၏။ ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက် ယထာရဟ တပ်ကောင်း
သော သဟဇာတ အညမည နိဿယ ကမ္မ ဝိပါက အာဟာရ
ဣန္ဒြိယ သမ္ပယုတ္တ ဝိပွယုတ္တ အတ္တိ အဝိဂတ။ ဤတဆဲ့ တပစ္စယ
သတ္တိတို့တွင် အာဟာရ သတ္တိရ၏။ ။ရုပ်အာဟာရဖြစ်အံ့ ကတ္တား
ကား ကလောင်တူ ကလောင်ပြားဖြစ်သောစတုသမုဋ္ဌာနိက ရုပ်အား
တပ်သော သြဇာပစ္စည်းတရားရ၏။ ။သမ္ပဒါန်ကား ကလောင်တူ
ကလောင်ပြားဖြစ်သော စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ် ပစ္စယုပ္ပန် တရားရ၏။
ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက် တပ်ကောင်းသော အာဟာရ အတ္တိ
အဝိဂတ။ ဤသုံးပစ္စယ သတ္တိတို့တွင် အာဟာရ သတ္တိရ၏။

အမှာ ဤရုပ်အာဟာရ၌ ကမဠိကာရ အာဟာရသည်
အာဟာရဇရုပ်အား ဇနကသတ္တိ။ကြွင်းသော တိဇ
ကာယအား ဥပတ္တန္တကသတ္တိ တပ်သည်။ ။ထို့ကြောင့် အဋ္ဌ
ကထာ၌ အာဟာရပစ္စယေ ဣမဿ ကာယဿာတိ ဣမသ္မိံ စတု
သန္တတိဝသေန ပဝတ္ထေ စာတု မဟာဘူတိကကာယေ အာဟာရ
သမုဋ္ဌာနဿ ဇနက ဝသေန သေသဿ ဥပတ္တန္တကဝသေန
အာဟာရ ပစ္စယေန ပစ္စယောဟု မိန့်အပ်ပြီ။ ။အာဟာရ
ပြီး၏။

ဣန္ဒြိယ ပစ္စည်း
ကုသလော ကုသလဿ

ဣန္ဒြိယ၌ ကုသလော ကုသလဿ၌ ကတ္တားကား သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာအား တပ်သော ကုသိုလ် ကေဝီသ၌ ရှိသော ဇီဝိတ စိတ် ဝေဒနာ သဒ္ဓါ ဝီရိယ သတိ ကေဂ္ဂတာပညာဟု ဆိုအပ်သော နာမ်ဣန္ဒြေ ရှစ်ပါး ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါန်ကား ကုသိုလ် ကေဝီသ။စေ။ အဋ္ဌတိံသ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ။လ။၏။ ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက် ယထာရဟ တပ်ကောင်းသော ဟေတု အဓိပတိသဟဇာတ အညမည နိဿယ အာဟာရ ဣန္ဒြိယ ဗျာန မဂ္ဂ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ။ ဤတဆွဲနှစ်ပစ္စယ သတ္တိတို့တွင် ဣန္ဒြိယ သတ္တိရ၏။

ကုသလော အဗျာကတဿ

ကုသလော အဗျာကတဿ၌ ကတ္တားကား စိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရတို့၌ဖြစ်သောအခါ ကုသိုလ်ကေဝီသ။စေ။ အဋ္ဌတိံသ စိတ္တက္ခဏ တခုတခု၌ရှိသော နာမ်ဣန္ဒြေရှစ်ပါးပစ္စည်း တရားရ၏။ သမ္ပဒါန်ကား ကုသိုလ်ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန် ။၏။ ကရိုဏ်းကား ယခင်တဆွဲနှစ် ပစ္စည်းတို့တွင် အညမည သမ္ပယုတ္တကိုပယ်၍ ဝိပ္ပယုတ္တသွင်း။

ကုသလော ကုသလာဗျာကတဿ

ကုသလော ကုသလာဗျာကတဿ၌ ကတ္တားကား သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော ကုသိုလ်ကေဝီသ။စေ။ အဋ္ဌတိံသ စိတ္တက္ခဏ တခုတခု၌ရှိသော နာမ်ဣန္ဒြေ ရှစ်ပါးပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါန်ကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ကရိုဏ်းကား ယခင်တဆွဲနှစ်ပစ္စည်းတို့တွင် အညမညနှင့် သမ္ပယုတ္တ ပစ္စည်းကို ချန်၍ ဆယ်ပစ္စည်း။

အကုသလော အကုသလသင်္ခါ

အကုသလပဒ သုံးချက်၌လည်း နည်းတူ။ ။ဇိဝိတ မိတ်ဝေဒနာ
ဝိရိယ နေကုတံ ဤတရားကိုယ် ငါးပါးသာလှည်းသည်။

အဗျာကတော အဗျာကတသ

အဗျာကတော အဗျာကတသ၌ နာမ်ဗျူဟာဖြစ်အံ့ ပဝတ္ထိအခါ
ကတ္တားကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား လည်းကောင်း။ သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာ
စိတ္တဇရုပ်အား လည်းကောင်း တပ်သော ဝိပါက်ဆတ္တိံသ ကြိယာ
ဝိသ။ စေ။ အဗျူဟာစိတ္တက္ခဏတခုတခု၌ရှိသော နာမ်ဗျူဟာပေါး
ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါန်ကား ဝိပါက်ဆတ္တိံသ ကြိယာဝိသ။
စေ။ အဗျူဟာ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်။ ။ ကရိုဏ်းကား ယခင်
တဆဲ့နှစ်ပစ္စည်းတွင် ဝိပါက ဝိပုယုတ္တ ထည့်၍ တဆဲ့လေး
ပစ္စယ သတ္တိတို့တွင် ဗျူဟာသတ္တိ။ ။ ပဋိသန္ဓေအခါ ကတ္တား
ကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားလည်းကောင်း။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ကုတ္တာ
ရုပ်အား လည်းကောင်း တပ်သော ပဋိသန္ဓေ ဧကုနဝိသ။ စေ။
ပဗ္ဗတိံသ စိတ္တက္ခဏ တခုတခု၌ရှိသော နာမ်ဗျူဟာပေါးပစ္စည်း
တရားရ၏။ သမ္ပဒါန်ကား ပဋိသန္ဓေဧကုနဝိသ စေတသိက်ပဗ္ဗ
တိံသ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ကုတ္တာရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။
ကရိုဏ်းနည်းတူ တဆဲ့သုံးပစ္စယသတ္တိတို့တွင် ဗျူဟာသတ္တိ။ ပုရေ
ဇာတိန္ဒြိယဖြစ်အံ့ ကတ္တားကား စက္ခုဝိညာဏ်ဗျူဟာအားတပ်သော
မဇ္ဈိမာယုက ဖြစ်၍ အတိတ ဘဝင်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော
စက္ခုဗျူဟာ။ ကာယိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ။ သမ္ပဒါန်ကား ဗျူဟာဝိညာဏ်
တဆယ် သမ္ပစိတ္တသာဓာရဏ စေတသိက်ခုနစ်ခု ပစ္စယုပ္ပန်။ ။
ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက် တပ်ကောင်းသော နိဿယ ပုရေဇာတ
ဗျူဟာ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ။ ဤခြောက်ပစ္စယသတ္တိတို့တွင်
ပုရေဇာတိန္ဒြိယ သတ္တိ။ ။ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယဖြစ်အံ့ ကတ္တားကား
ကလာပ်တူကမ္မဇရုပ်ကိုးခုအား တပ်သော ရုပ်ဇိဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း

တရားရ၏။ သမ္ပဒါန်ကား ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေကြဉ်သော ကလောင်တူ
ကမ္မဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ကရိုဏ်းကား ဣန္ဒြိယ အတ္ထိ အဝိဂတ။
ဤသုံးပစ္စယသတ္တိတို့တွင် ဣန္ဒြိယသတ္တိရ၏။

အမှာ

ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေသည် မိမိကလောင်တူ ကမ္မဇရုပ်အား
ပါလနသတ္တိတပ်သတည်း။ ။ဣန္ဒြိယပြီး၏။

ဈာနပစ္စည်း

ကုသလောကုသလသ

ဈာန၌ ကုသလော ကုသလသ၌ ကတ္တားကားသမ္ပယုတ္တခန္ဓာ
အားတပ်သော ကုသိုလ်ကေဝိသ။စေ။ အဋ္ဌတိံသ စိတ္တက္ခဏတရ
တ၌ရှိသောဝိတက် ပိစာရ ဝိတိကေဂ္ဂတာဝေဒနာဟု ဆိုအပ်
သောဈာနင် တရားကိုယ်ငါးပါးပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါန်ကား
ကုသိုလ်ကေဝိသ။စေ။အဋ္ဌတိံသ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရား
ရ၏။ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက် ယထာရဟ တပ်ကောင်းသော
သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဣန္ဒြိယ ဈာန မဂ္ဂ သမ္ပယုတ္တ
အတ္ထိ အဝိဂတ။ဤကိုးပစ္စယသတ္တိတို့တွင် ဈာနသတ္တိရ၏။

ကုသလောအမျာကတသ

ကုသလော အမျာကတသ၌ စိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော ပဉ္စ
ဝေါကာရတို့၌ဖြစ်သောအခါ ကုသိုလ်ကေဝိသ။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ
၌ရှိသော ဈာနင်တရားကိုယ်ငါးပါးပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါန်
ကား ကုသိုလ်ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။
ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက် ယထာရဟ တပ်ကောင်းသော သဟ
ဇာတ နိဿယ ဣန္ဒြိယ ဈာန မဂ္ဂ ပိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ။ ဤ
ရှစ်ပစ္စယသတ္တိတို့တွင် ဈာနသတ္တိရ၏။

ကုသလော ကုသလာဗျာကတဿ

ကုသလော ကုသလာဗျာကတဿံသံသန္တိ ကတ္တားကား သမ္ပယုတ္တ
 ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရတုံဉ္စဖြစ်သောအခါ
 ကုသိုလ်ကေဝီသ။စေ။ အဋ္ဌတိံသ စိတ္တက္ခဏ တခုတခု၌ရှိသော
 ဈာန်တရားကိုယ်ငါးပါးပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါန်ကား ကုသိုလ်ကေ
 ဝီသ။စေ။ အဋ္ဌတိံသ။သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရား
 ရ၏။ ။ကရိုဏ်းကား သဟဇာတ နိဿယ ဣန္ဒြိယ ဈာန မဂ္ဂ
 အတ္ထိ အဝိဂတ။ ဤခုနစ်ပစ္စယသတ္တိတို့တွင် ဈာနသတ္တိရ၏။ ။
 (အကုသလပဒသုံးချက်လည်းတူပြီ)။

အဗျာကတော အဗျာကတဿ

အဗျာကတံ ပဝတ္တိအခါ ကတ္တားကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား
 လည်းကောင်း သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် အားလည်းကောင်း
 တပ်သော ဒွေပဉ္စဝိညာဏ်တဆယ် ကြဉ်သော ဝိပါက်ဆဗ္ဗိသ
 ကြိယာဝီသ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ စိတ္တက္ခဏ တခုတခု၌ရှိသော
 ဈာန်တရားကိုယ် ငါးပါးပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါန်ကား ဒွေပဉ္စ
 ဝိညာဏ်တဆယ်ကြဉ်သောဝိပါက်ဆဗ္ဗိသ ကြိယာဝီသ စေတသိက်
 အဋ္ဌတိံသ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ကရိုဏ်း
 ကား တပြိုင်နက် ယထာရဟ တပ်ကောင်းသော သဟဇာတ
 နိဿယ ဝိပါက ဣန္ဒြိယ ဈာန မဂ္ဂ သမ္ပယုတ္တ ဝိပဿယုတ္တ အတ္ထိ
 အဝိဂတ။ ဤဆယ်ပစ္စယသတ္တိတို့တွင် ဈာနသတ္တိရ၏။ ။ပဋိသန္ဓေ
 အခါကတ္တားကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားလည်းကောင်း သမ္ပယုတ္တ
 ခန္ဓာကဋ္ဌတ္တာရုပ် အားလည်းကောင်း တပ်သော ပဋိသန္ဓေစိတ်
 ဧကူနဝီသ။စေ။ ပဉ္စတိံသ စိတ္တက္ခဏ တခုတခု၌ရှိသော ဈာန်
 တရားကိုယ်ငါးပါးပစ္စည်း တရားရ၏။ သမ္ပဒါန်ကား ပဋိသန္ဓေ
 ဧကူနဝီသ။ စေ။ ပဉ္စတိံသ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ကဋ္ဌတ္တာရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်
 တရားရ၏။ ကရိုဏ်းကား ပဝတ္တိနှင့် နည်းတူ။

မဂ္ဂပစ္စည်း

ကုသလောကုသလဿ

မဂ္ဂ၌ ကုသလော ကုသလဿ၌ ကတ္တားကား သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာအားတပ်သော ကုသိုလ်ကောသီ။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ စိတ္တက္ခဏ တခုတခု၌ရှိသောပညာဝိတက်ဝိရတိသုံးခု ဝိရိယံသတိ ကောဂ္ဂတာ ဟူသော မဂ္ဂင်တရားကိုယ်ရှစ်ပါး ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါန် ကား ကုသိုလ်ကောသီ။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန် တရားရ၏။ ။ ကရိုဏ်းကား သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာအားတပ်သော မဂ္ဂင် ရှစ်ပါးဖြစ်အံ့ တပြိုင်နက် ယထာရဟ တပ်ကောင်းသောဟေတု အဝိပတိ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဣန္ဒြိယ ဈာန မဂ္ဂ သမ္ပယုတ္တအတ္ထိအဝိဂတ။ ဤတဆွဲတပစ္စယသတ္တိတို့တွင် မဂ္ဂသတ္တိ ရ၏။

ကုသလောအဗျာကတဿ

ကုသလော အဗျာကတဿ၌ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော မဂ္ဂင် ရှစ်ပါးတရားကိုယ်ကောက်မြို့။ ။ သမ္ပဒါန်ကား-စိတ္တဇရုပ်။ ကရိုဏ်း ကား ယခင်တဆွဲ တပစ္စည်းတွင် သမ္ပယုတ္တကိုယ်၌ ဝိပယုတ္တ ထည့်။

ကုသလောကုသလာဗျာကတဿ

ကုသလော ကုသလာဗျာကတဿ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် အားတပ်သော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကိုကောက်။ ။ သမ္ပဒါန်ကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်ကိုကောက်။ ။ ကရိုဏ်းကား ယခင်တဆွဲတ ပစ္စည်းတွင် အညမည သမ္ပယုတ္တကိုယ်၌ ကိုးပစ္စည်း။ အကုသလ ပဒသုံးချက်၌ ကတ္တားကို ဝိတက် ဝိရိယ ကောဂ္ဂတာ ဒိဋ္ဌိ။ မဂ္ဂင် တရား ကိုယ်လေးပါးကို ကောက်။ ကရိုဏ်းကို ယခင်တဆွဲ တပစ္စည်းတွင် ဟေတုချန်၍ ယထာရဟကောက်။

အမျာကတော အမျာကတဿ

အမျာကတော အမျာကတဿ၌ ပဝတ္ထိအခါ ကတ္တားကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားလည်းကောင်း သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အားလည်းကောင်း တပ်သော သဟိတ်ဝိပါက် ဧကဝိသ သဟိတ်ကြိယာ သတ္တရသ စိတ္တက္ခဏ တခုတခု၌ရှိသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါနိကား သဟိတ်ဝိပါက်ဧကဝိသသဟိတ်ကြိယာသတ္တရသ။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ကရိုဏ်းကား ယခင်တဆဲ့ဇာပစ္စည်းတွင် ဝိပါကဝိပ္ပယုတ္တထည့်၍ တဆဲ့သုံးပစ္စည်း။ ။ ပဋိသန္ဓေအခါ ကတ္တားကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားလည်းကောင်း။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်အားလည်းကောင်းတပ်သော သဟိတ်ပဋိသန္ဓေသတ္တရသ။ စေ။ ပဉ္စတိံသ စိတ္တက္ခဏ တခုတခု၌ရှိသောပညာ ဝိတက် ဝီရိယ သတိ ဧကဂ္ဂတာဟူသော မဂ္ဂင်တရားကိုယ် ငါးပါးပစ္စည်း။ ။ သမ္ပဒါနိကား သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ သတ္တရသ။ စေ။ ပဉ္စတိံသ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက်ယထာ ရဟတပ်ကောင်းသော ဟေတု သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက ဣန္ဒြိယ ဈာန မဂ္ဂ သမ္ပယုတ္တ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ။ ။ ဤတဆဲ့နှစ်ပစ္စယသတ္တိတို့တွင် မဂ္ဂသတ္တိရ၏။ ။ မဂ္ဂပြီး၏။

သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း

အမျာကတော အမျာကတဿ

သမ္ပယုတ္တ၌ ကုသလော ကုသလဿ။ အကုသလော အကုသလဿ သဟဇာတအတိုင်းကောက်လေ။ ။ အမျာကတော အမျာကတဿ၌ ပဝတ္ထိအခါ ကတ္တားကား အချင်းချင်းအားတပ်သော ဝိပါက်ဆတ္တိံသ ကြိယာဝိသ။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ် အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါနိကား ဝိပါက်ဆတ္တိံသ ကြိယာဝိသ ။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စ

ယံပုန်တရားရ၏။ ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက် ယထာရဟတပ်
 ကောင်းသော သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက သမ္ပယုတ္တ
 အတ္ထိ အဝိဂတ။ ဤခုနစ်ပစ္စယသတ္တိတို့တွင် သမ္ပယုတ္တသတ္တိရ၏။
 (ပဋိသန္ဓေ အခါ၌လည်း နည်းတူ။ ပဋိသန္ဓေ ကျေနပ်သကို
 ကောက်)။ ။သမ္ပယုတ္တပြီး၏။

ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း

အဗျာကတော အဗျာကတဿ

ဝိပ္ပယုတ္တ၌ ကုသလော အဗျာကတဿ၌ သဟဇာတ ပစ္စာ
 ဇာတအားဖြင့် နှစ်ပါးတို့တွင် သဟဇာတဝိပ္ပယုတ်ကိုသဟဇာတ
 အတိုင်းကောက်။ ပစ္စာဇာတဝိပ္ပယုတ်ကို ပစ္စာဇာတ အတိုင်း
 ကောက်။ အကုသလော အဗျာကတဿ၌လည်း နည်းတူ။ ။အဗျာ
 ကတော အဗျာကတဿ၌ သဟဇာတ ပုရေဇာတ ပစ္စာဇာတ
 အားဖြင့်သုံးပါး။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် သဟဇာတဖြစ်အံ့ ပဝတ္တိအခါ
 ကတ္တားကား စိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်
 သောအခါ အရူပဝိပါက်လေးခု ဒွေပဉ္စဝိညာဏ်တဆယ်ရဟန္တာ
 တို့စုတိကြဉ်သော ဝိပါက်ဗာဝိသ ကြိယာဝိသ။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ
 အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါနိကား
 ဝိပါက်ကြိယာပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပုန်တရားရ၏။ ကရိုဏ်း
 ကား တပြိုင်နက် ယထာရဟ တပ်ကောင်းသော သဟဇာတ
 နိဿယ ဝိပါက ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ။ ဤခြောက်ပစ္စယ
 သတ္တိတို့တွင် ဝိပ္ပယုတ္တသတ္တိရ၏။ ပဋိသန္ဓေအခါ ကတ္တားကား
 ကုတ္တာရုပ်အားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေပန္နရသ။ စေ။
 ပဉ္စတိံသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ။ အချင်းချင်းအားတပ်သော
 ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေပန္နရသ။ စေ။ ပဉ္စတိံသ အစိတ်အပေါင်း
 နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါနိကား ပဉ္စ
 ဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေပန္နရသ။ စေ။ ပဉ္စတိံသ အစိတ်အပေါင်း
 နာမက္ခန္ဓာ ကုတ္တာရုပ်ပစ္စယုပုန်၏။ ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက်

ယထာရဟတပ်ကောင်းသော သဟဇာတံ၊ အညံမည နိဿယ
 ဝိပင်္ဂါက ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ။ ဤခုနစ်ပစ္စယ သတ္တိတို့တွင်
 ဝိပုယုတ္တသတ္တိရ၏။ ။ (ပုရေဇာတဝိပုယုတ်ကို ပုရေဇာတနိဿယ
 အတိုင်းကောက်လေ။ ။ ပစ္စာဇာတ ဝိပုယုတ်ကို ပစ္စာဇာတ
 အတိုင်းကောက်လေ။ ။ အဗျာကတော ကုသလဿ။ အဗျာကတော
 အကုသလဿကို ပုရေဇာတနိဿယအတိုင်း ကောက်)။

အတ္ထိပစ္စည်းစံသည့်

အဗျာ အတ္ထိ၌ ကုသလပဒသုံးချက်။ အကုသလပဒသုံးချက်
 ဤခြောက်ချက်ကို သဟဇာတ အတိုင်းကောက်
 လေ။ ။ အဗျာကတော အဗျာကတံသ၌ သဟဇာတတ္ထိကိုသဟ
 ဇာတံ အတိုင်းကောက်။ ပုရေဇာတတ္ထိကို ပုရေဇာတ အတိုင်း
 ကောက်။ ပစ္စာဇာတံတ္ထိကို ပစ္စာဇာတအတိုင်းကောက်။ အာဟာ
 ရတ္ထိကို ရုပ်အာဟာရအတိုင်းကောက်။ ဣန္ဒြိယတ္ထိကို ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြိယ
 အတိုင်းကောက်။ ။ အဗျာကတော ကုသလဿကို ပုရေဇာတ
 အတိုင်း ကောက်။ ။ အဗျာကတော အကုသလဿကိုလည်း
 ပုရေဇာတအတိုင်းကောက်။ ။ ကုသလာဗျာကတော ကုသလဿ
 ကို သဟဇာတ ပုရေဇာတ မိဿက နိဿယ အတိုင်းကောက်။

ကုသလာဗျာကံတော အဗျာကတံသ

ကုသလာဗျာကတော အဗျာကတံသ၌ သဟဇာတ ပစ္စာ
 ဇာတ အာဟာရမိဿက ပစ္စာဇာတဣန္ဒြိယမိဿကဟူ၍သုံးပါး
 တို့တွင် သဟဇာတကို သဟဇာတအတိုင်းကောက်။ ပစ္စာဇာတ
 အာဟာရမိဿကဖြစ်အံ့ ကတ္တားကား ဝုဋ္ဌောမနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း
 အစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့် အတူဥပါဒ်၍ ရုပ်၏ဌိသို့
 ရောက်သော တိဇစတုဇကောယအား ကာလတူ တပြိုင်နက်တပ်
 ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရတို့၌ဖြစ်သောအခါ နောက်ဖြစ်သော
 ကုသိုလ်ကေဝိယ။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ။

ဝုဋ္ဌောမနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့်အတူ
 ဥပါဒ်၍ ရုပ်၏ဌိသို့ ရောက်သော ဩဇာပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါန်
 ကား ဝုဋ္ဌောမနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ရှေးရှေးသော
 စိတ်နှင့် အတူဥပါဒ်၍ ရုပ်၏ဌိသို့ ရောက်သော တိဇစတုဇကာယ
 ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။ပစ္စာဇာတဇုန္ဒြိယံ မိဿကဖြစ်အံ့ ကတ္တား
 ကား ဝုဋ္ဌောမနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းအစရှိသော ရှေးဖြစ်သောစိတ်နှင့်
 အတူဥပါဒ်၍ ရုပ်၏ဌိသို့ ရောက်သော ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေကြည့်သော
 ကမ္မဇကာယအား ကာလတူ တပြိုင်နက် တပ်ကောင်းသော
 မဉ္ဇဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ နောက်ဖြစ်သော ကုသိုလ်ဇက
 ဝိသံ။ စေ။ အဋ္ဌတိ သံ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ။ ဝုဋ္ဌောမနော
 ဒွါရာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ရှေးဖြစ်သော စိတ်နှင့် အတူဥပါဒ်၍
 ရုပ်၏ဌိသို့ ရောက်သော ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါန်
 ကား ဝုဋ္ဌောမနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ရှေးဖြစ်သောစိတ်နှင့်
 အတူဥပါဒ်၍ ရုပ်၏ဌိသို့ ရောက်သော ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေကြည့်သော
 ကမ္မဇကာယ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ကရိုဏ်းကား တပြိုင်နက်
 တပ်ကောင်းသော အတ္ထိ အဝိဂတ။ ဤနှစ်ပစ္စယတွင် အတ္ထိ။ လ။
 ။ အကုသလံ ဗျာကတပဒလည်း နည်းတူ။ ။ အတ္ထိပြီး၏။
 နတ္ထိ ဝိဂတ။ ဤနှစ်ပစ္စည်းတို့သည် အနန္တရနှင့် အားလုံးတူကုန်
 ။ အဝိဂတလည်း အတ္ထိနှင့်တူ၏။ ။ ဝိဘင်္ဂဝါရပြီး၏။

သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ

ဝိဘင်္ဂဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ သင်္ချာဝါရကို
 ဟောတော်မူ၏။ ထိုသင်္ချာဝါရ၌ တုံသော်လည်း သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ
 မိဿကသင်္ချာဝါရအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်
 သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံသော်လည်း
 ဟောတုပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ အာရမ္မဏပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓသင်္ချာ
 ဝါရအစရှိသောအားဖြင့်နှစ်ဆဲ့လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင်ဟောတု
 ပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။

ဟေတုသုဒ္ဓ

ထိုဟေတုပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ် စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဟိတ် ခြောက်ပါး။ ဤတရားတို့သည် ဟေတုပစ္စည်းတပ်သော တရား မည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို အနုလုံ၌ နယသို့လိုက်၍ လည်းကောင်း ဝါရသို့လိုက်၍လည်းကောင်း တိက်ပုဒ်၏အရသို့ လိုက်၍ လည်းကောင်း ကတ္တား သမ္ပဒါန် နေဟန်သို့လိုက်၍ လည်းကောင်း ဟေတုယာသတ္တဟု သင်္ချာတပ်၍ ဟောအပ်ကုန် ၏။ ဟေတုပစ္စယေ၊ ဟေတုပစ္စည်း၌။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ပိသဇ္ဇနာနိ၊ အဖြေတို့ကို။ လက္ခန္ဓိ၊ ရအပ်ကုန်၏။ ။သတ္တ ဟူသော်ကား ကုသလော ကုသလဿ အစ ရှိသည်တည်း။ ကုသလောကုသလဿ၌ ကတ္တားကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားတပ် သော ကုသိုလ်ကေဝိသ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ စိတ္တက္ခဏ တခုတခု၌ရှိသော ဒွိဟိတ်ဖြစ်အံ့ အလောဘအဒေါသ။ တိဟိတ် ဖြစ်အံ့ အလောဘ အဒေါသ အမောဟ။ ဤဟိတ်နှစ်ပါး သုံးပါး ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါန်ကား ကုသိုလ်ကေဝိသ။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ (ကရိုဏ်းကား ကောက်မြဲ)။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့၏ ပိပိဝိဘင်းကို ကုသလော ဓမ္မော ကုသလဿ ဓမ္မဿ ဟေတုပစ္စယေနပစ္စယော။ ကုသလောဟေတု သမ္ပယုတ္တကာနိခန္ဓာနိ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယောဟု ဟောအပ်၏။ (ဤကဲ့သို့ပိဘင်္ဂဝါရအတိုင်း ကောက်၍ ပိဘင်းဟောလေ)။

အာရမ္မဏသုဒ္ဓ

အာရမ္မဏသုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ၌ ကာမစိတ်စတုပညာသဝိညာဏဉ္စာ ယတနစိတ်သုံးခု နေဝသညာ နာသညာ ယတနစိတ် သုံးခု အဘိညာဉ်ဒွေး လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခုအားတပ်သော စိတ်တခု ယုတ်ကိုးဆယ် စေတသိက်ဒွေပညာသ ရုပ်အဋ္ဌပိသနိဗ္ဗာန်။ ဤ

တရားတို့သည် အာရမ္မဏပစ္စည်းတပ်သော တရားမည် ကုန်၏။
 ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဤအနုလုံ၌။လ။ အာရမ္မဏေန ငဟု
 သင်္ချာတပ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။ အာရမ္မဏာ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း၌။
 နဝ၊ ကိုးပါးကုန်သော။ ဝိသဇ္ဇနာနိ၊ တို့ကို။ လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။
 နဝဟူသော်ကား ကုသလော ကုသလံသံ အစရှိသည်တည်း။
 ကုသလောကုသလံသံ၌ ကုတ္တားကား အရဟတ္တမဂ် ကြည့်သော
 ကုသိုလ်ဝိသ ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါနိကား မဟာကုသိုလ်
 ရှစ်ခု ဝိညာဏဉာယတနကုသိုလ် နေဝသညာ နာသညာယတန
 ကုသိုလ် ဣဒ္ဓိဝိစ စေတောပရိယ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ယထာကမ္မ
 ပံဂ အနာဂတံသကုသိုလ် အဘိညာဉ် ဝိရတိအပ္ပမညာကြည့်သော။
 စေ။ တေတ္ထိံသ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ကရိုဏ်းကား အာရမ္မဏသတ္တိ
 ရ၏။ ။ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့၏ ဝိမိဝိအင်းကို ကုသလော
 ဓမ္မော ကုသလံသံ။လ။ဒါနိဒတွာသီလံ သမာဒိယိတွာ။လ။ယော။
 ဟုဟောအပ်၏။ (ဤကဲ့သို့ကောက်၍ ဝိဘင်းစေ့အောင်ဟော
 လေ)။

အဓိပတိ သုဒ္ဓ

အဓိပတိ သုဒ္ဓသင်္ချာ ဝါရ၌ အလေးအမြတ် ပြုတတ်သော
 လောဘမူရှစ်ခု မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်
 လေးခု လောကုတ္တရာစိတ် ရှစ်ခု ဒေါသ ဣဿာ မစ္ဆရိယ ကုက္ကုစ္စ
 ဝိစိကိစ္ဆာ ဝိရတိ အပ္ပမညာ ကြည့်သော။စေ။ လေးဆဲ့ခုနစ်ခုအား
 တပ်သော အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော ဣဋ္ဌဖြစ်သော နိပ္ပန္နရုပ်
 အဋ္ဌာရသဒေါသမူဒွေးမောဟမူဒွေးဒုက္ခသဟဂုတ်ကာယဝိညာဏ်
 ကြည့်သော စိတ်ရှစ်ဆဲ့လေးခု ဒေါသ ဣဿာ မစ္ဆရိယ ကုက္ကုစ္စ
 ဝိစိကိစ္ဆာကြည့်သော စေတသိက် လေးဆဲ့ခုနစ်ခု နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်
 သော အာရမ္မဏာ ဓိပတိပစ္စည်း။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိ
 စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော အဓိပတိတရားကိုယ်သုံးပါး လေးပါးတို့

တွင် တပါးပါးဟုဆိုအပ်သော သဟဇာတာ ဝိပတိပစ္စည်း။ ဤ
 ပစ္စည်းတရားနှစ်ပါးတို့သည် အဝိပတိ ပစ္စည်းတပ်သော တရား
 မည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဤအနုလုံ၌ နယသို့
 လိုက်၍၎င်း။ လ။ အဝိပတိယာ ဒသ။ ။ ။ ဒသ ဟူသော်ကား
 ကုသလောကုသလသမာစရှိသည်တည်း။ ကုသလောကုသလသ
 ၌ အဝိပတိသည် အာရမ္မဏာဝိပတိ သဟဇာတာဝိပတိအားဖြင့်
 နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အာရမ္မဏာဝိပတိဖြစ်အံ့ ကုသလော
 ကတ္တားကား အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော မဟာကုသိုလ် ဉာဏ
 ဝိပဿုတ်လေးခု အားတပ်သော အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော
 လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ။ အလေးအမြတ် ပြုတတ်သော မဟာ
 ကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ် လေးခုအား တပ်သော အလေးအမြတ်
 ပြုအပ်သော အရဟတ္တမဂ် ကြဉ်သော ကုသိုလ်ဝိသ ပစ္စည်း
 တရားရ၏။ သမ္ပဒါနိကား အလေးအမြတ် ပြုတတ်သော မဟာ
 ကုသိုလ် ရှစ်ခု ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ကရိုဏ်းကား အာရမ္မဏာ
 ဝိပတိသတ္တိရ၏။ ။ သဟဇာတာဝိပတိဖြစ်အံ့ ကတ္တားကား သမ္ပ
 ယုတ္တခန္ဓာအားတပ်သော အဝိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ မဟာ
 ကုသိုလ်ရှစ်ခု ကော်ရသော မဟာဂ္ဂုတ် ကုသိုလ်ကိုးခု မဂ်လေးခု
 စေတသိက်အဋ္ဌတိံသ စိတ္တက္ခဏ တခုတခု၌ရှိသော အဝိပတိ
 တရားကိုယ် သုံးပါးလေးပါးတို့တွင် တပါးပါးပစ္စည်းတရားရ၏။
 သမ္ပဒါနိကား အဝိပတိတရားကိုယ် ကြဉ်သော သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ
 ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ ကရိုဏ်းကား သဟဇာတာဝိပတိသတ္တိရ၏။ ။
 ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့၏ ဝိမိဝိဘင်းကို ကုသလောဓမ္မော။ လ။
 အာရမ္မဏာဝိပတိ သဟဇာတာဝိပတိ ဒါနိဒတ္တော။ လ။ ပစ္စယော
 ဟူ၍ဟောတော်မူအပ်၏။ ။ (ဤကဲ့သို့ချည်းဝိဘင်္ဂဝါရကအတိုင်း
 ကောက်၍ ဝိဘင်းအကုန်ဟောလေ)။

အနန္တရသုဒ္ဓ

အနန္တရသုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ၌ ရဟန္တာတို့စုတိစိတ်နှင့်တကွ နောက်
 နောက်သော နာမက္ခန္ဓာ အားတပ်သော ရဟန္တာတို့စုတိကြဉ်
 သော အလုံးစုံသော စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ် စေတသိက် ဒွေ
 ပညာသ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဤတရားတို့သည် အနန္တရပစ္စည်း
 တပ်သောတရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဤအနုလုံ
 ၌။လ။ အနန္တရေသတ္တ။၏။ ။သတ္တဟူသော်ကား ကုသလော
 ကုသလဿ အစရှိသည် တည်း။ ။ကုလလော ကုသလဿ၌
 ကုတ္တားဏား ပဌမဇောကြဉ်သော နောက်နောက်သော ကုသိုလ်
 ကေဝိယအား တပ်သော အဆုံးဇောကြဉ်သော ရှေးရှေးသော
 လောကီကုသိုလ် သတ္တရသပစ္စည်း။ ၏။ ။သမ္ပဒါန်ကား ပဌမ
 ဇောကြဉ်သော နောက်နောက်သော ကုသိုလ် ကေဝိယ ပဌယုပ္ပန်
 တရားရ၏။ ။ကရိုဏ်းကား အနန္တရသတ္တိ ရ၏။ ထို့ကြောင့်
 ထိုတရားတို့၏ဝိဝိဝိဘင်းကို ကုသလောဓမ္မော ကုသလဿဓမ္မဿ
 အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။ ပုရိမာပုရိမာ။လ။ပစ္စယောဟု ဟော
 အပ်၏။ (ဤကဲ့သို့ ဝိဘင်္ဂဝါရက ကောက်၍တိုင်း ကောက်၍
 ဝိဘင်းစေ့အောင် ဟောလေ)။ ။သမနန္တရတူပြီ။

သဟဇာတသုဒ္ဓ

သဟဇာတသုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ၌ အချင်းချင်းအား လည်းကောင်း
 အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အား
 လည်းကောင်း တပ်သော အလုံးစုံသော ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာ
 မက္ခန္ဓာလေးပါး။ အချင်းချင်းအားလည်းကောင်း ဥပါဒါရုပ်အား
 လည်းကောင်း တပ်သော စိတ္တဇ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇ ဗသဟိရ
 အာဟာရဇ ဥတုဇ အသည်သတ် ကမ္မဇ ပဝတ္တိကမ္မဇအားဖြင့်
 မဟာဘုတ်လေးပါး။ အချင်းချင်းအားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ
 ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု။ဤတရားတို့သည် သဟဇာတ

ပစ္စည်းတပ်သောတရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဤအနုလုံ၌။လ။ သဟဇာတေ နဝ။ ။ နဝ ဟူသော်ကား ကုသလောကုသလဿအစရှိသည်တည်း။ ကုသလောကုသလဿ ၌ ကတ္တားကား အချင်းချင်း တပ်သော ကုသိုလ် ကေဝိသ စေ တသိက်အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါနိကား ကုသိုလ်ကေဝိသ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ အစိတ် အစိတ် နာမက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ကရိုဏ်းကား သဟဇာတ သတ္တိရ၏။ (ကရိုဏ်းကို နောက်ကအကျယ်ဆိုခဲ့ပြီ။ ။ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့၏ ဝိမိဝိဘင်းကို ကုသလော။လ။ သဟဇာတ ပစ္စ ယေန ပစ္စယောဟု ဟောအပ်၏။ ။(ဤကဲ့သို့ချည်း ဝိဘင်္ဂဝါရ အတိုင်း စေ့အောင်ကောက်၍ ဝိဘင်း ဟောလေ)။

အညမညသုဒ္ဓိ၌ အချင်းချင်းအား တပ်သော အလုံးစုံသော ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အချင်းချင်းအားတပ်သော မဟာဘုတ် လေးပါး။ အချင်းချင်းအားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာဟဒယ ဝတ္ထု။ ဤတရားတို့သည် အညမည ပစ္စည်းတပ်သောတရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဤအနုလုံ၌။လ။ အညမညေတိဏိ။၏။ ။တိဏိ ဟူသော်ကား ကုသလောကုသလဿ အစရှိသည်တည်း။ (ကောက်မြဲ ဝိဘင်း ရှတ်မြဲ)။

နိဿယသုဒ္ဓိ၌ သဟဇာတနိဿယကို သဟဇာတအတိုင်းဆို။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက် လေးခုကြည့်သော သတ္တဝိညာဏ ဓာတ်အား တပ်သော ဆဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် နိဿယပစ္စည်းတပ် သော တရားမည်ကုန်၏။ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို အနုလုံ၌။လ။ နိဿယေတေရသဟု သင်္ချာ။လ။ ။၏။ ။တေရသဟူသော်ကား ကုသလော ကုသလဿအစရှိသည်တည်း။ (ဝိဘင်္ဂဝါရကအတိုင်း ကောက်၍ ဝိဘင်းဟောလေ)။

ဥပနိဿယသုဒ္ဓိ အာရမ္မဏုပနိဿယကို အာရမ္မဏာဓိပတိ အတိုင်းဆို။ အနန္တရူပနိဿယကို အနန္တရအတိုင်းဆို။ စိတ်တခု ယုတ် ကိုးဆယ် စေတသိက် ဒွေပညာသ အားတပ်သော ဗလဝ ဖြစ်သော စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ် စေတသိက် ဒွေပညာသ ရုပ် အဋ္ဌာရိသဟုဆိုအပ်သော ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် ဥပနိဿယ ပစ္စည်းတပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို။လ။ နဝဟု။၏။ နဝ ဟူသော်ကား ကုသလော ကုသလံဿ အစရှိသည်တည်း။ (ဝိဘင်္ဂဝါရကအတိုင်းကောက်၍ ဝိဘင်းဟော)။

ပုရေဇာတသုဒ္ဓိ ကာမစိတ် စတုပညာသ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဒိဗ္ဗ နေသာတ အဘိညာဉ်အားတပ်သော ပစ္စုပ္ပန် နိဗ္ဗန္တရုပ် အဋ္ဌာရိသဟု ဆိုအပ်သော အာရမ္မဏပုရေဇာတ ပစ္စည်း။ ပဉ္စဝေါကာရတို့၌ အရူပဝိပါက် လေးခုကြည့်သော သတ္တဝိညာဏဓာတ်အား တပ် သော ဆဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။၏။ ဤ တရားတို့သည် ပုရေဇာတပစ္စည်းတပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဤအနုလုံ၌ ပုရေဇာတေ တီဏိ။၏။ ။ တီဏိ ဟူသော်ကား အဗျာကတော အဗျာကတဿ အစရှိသည် တည်း။ ။ (ဝိဘင်္ဂဝါရကအတိုင်းကောက် ဝိဘင်းရွတ်)။

ပစ္ဆာဇာတသုဒ္ဓိ ပဋိသန္ဓေ အစရှိသော ရှေးဖြစ်သော စိတ် နှင့် အတူဥပါဒ်၍ ရုပ်၏ ဋီသိုရောက်သော။ လ။နာမက္ခန္ဓာ လေး ပါး။ ဤတရားတို့သည် ပစ္ဆာဇာတ ပစ္စည်းတပ်သော တရားမည် ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို။လ။တီဏိ။၏။

အာသေဝနသုဒ္ဓိပဋ္ဌမဇောဖိုလ်ဇောကြည့်သော နောက်နောက် သော ဇော ကောပညာသအားတပ်သော အဆုံးဇော ကြည့်သော ရှေးရှေးသော လောကီဇော သတ္တစက္ကာလီသ။ဤတရားတို့သည်။ လ။ အာသေဝနေ တီဏိ။ ၏။ တီဏိဟူသော်ကား ကုသလော ကုသလံဿအစရှိသည်တည်း။ (ဝိဘင်္ဂဝါရကအတိုင်း ကောက်မြဲ ဝိဘင်းရွတ်မြဲ)။

ကမ္မသုဒ္ဓန္တံ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အား
 တပ်သော စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်၌ရှိသော စေတနာဟု ဆိုအပ်
 သော သဟဇာတကမ္မပစ္စည်း။ ဝိပါက်ဆတ္တိံ သနာမက္ခန္ဓာကိစ္စတ္တာ
 ရုပ်အားတပ်သော အတိတ်ဖြစ်သော ကုသိုလ်အကုသိုလ်စေတနာဟု
 ဆိုအပ်သော နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် ကမ္မ
 ပစ္စည်းတပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဤ
 အနုလုံ၌ ကမ္မေသတ္တု။၏။ သတ္တဟူသော်ကား ကုသလော
 ကုသလဿ အစရှိသည်တည်း။ (ကောက်မြဲ ဝိဘင်းရွတ်မြဲ)။

ဝိပါကသုဒ္ဓန္တံ အချင်းချင်းအားလည်းကောင်း။ အချင်းချင်း နာ
 မက္ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားလည်းကောင်းတပ်သော
 အလုံးစုံသော ဝိပါက်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဟဒယ
 ဝတ္ထုအားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ။ ဤတရား
 တို့သည် ဝိပါကပစ္စည်းတပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်။
 လ။ ဝိပါက ဧကံ။၏။ ဧကံဟူသော်ကား အဗျာကတော အဗျာ
 ကတဿ ဟူသည်တည်း။ (ကောက်မြဲ ဝိဘင်းရွတ်မြဲ)။

အာဟာရ သုဒ္ဓန္တံ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်
 အားတပ်သော ဗဿစေတနာ ဝိညာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော နာမ်
 အာဟာရပစ္စည်း။ ကလောင်တူ ကလောင်ပြားဖြစ်သော စတုသမု
 ဋ္ဌာနိက ရုပ်အား တပ်သော သြဇာဟု ဆိုအပ်သော ရုပ်အာဟာရ
 ပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် အာဟာရ ပစ္စည်းတပ်သော တရား
 မည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဤအနုလုံ၊ လ။ သတ္တု။၏။
 သတ္တဟူသော်ကား ကုသလော ကုသလဿ စသည်တည်း။
 (ကောက်မြဲ ဝိဘင်းရွတ်မြဲ)။

ဣန္ဒြိယသုဒ္ဓန္တံ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော နာမ်
 ဣန္ဒြေရှစ်ပါးဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ပဉ္စဝိညာဏ်
 အားတပ်သော ပဉ္စဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော ပုရေဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်း
 ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေကြည့်သော ကလောင်တူကမ္မဇရုပ်ကိုးခုအားတပ်သော
 ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်သော ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤတရား

တို့သည် ဣန္ဒြိယပစ္စည်းတပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ။ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကိုလည်း သတ္တဟူသမျှ တပ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။ သတ္တဟူသော်ကား ကုသလော ကုသလဿ အစရှိသည်တည်း။ (ကောက်မြဲ ဝိဘင်းရွတ်မြဲ)။

ဗျာနသုဒ္ဓန္တ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဝိတက် ဝိစာရ ဝိတိ ဝေဒနာ ကေဂ္ဂတာဟု ဆိုအပ်သော ဗျာနင် တရားကိုယ်ငါးပါး။ ဤတရားတို့သည် ဗျာနပစ္စည်းတပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကိုလည်း ဗျာနေသတ္တ၏။ ။သတ္တဟူသော်ကား ကုသလော ကုသလဿ အစရှိသည်တည်း။ (ကောက်မြဲ ဝိဘင်းရွတ်မြဲ)။

မဂ္ဂသုဒ္ဓန္တ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ပညာ ဝိတက် ဝိရုတိသုံးခု ဝိရိယ သတိ ကေဂ္ဂတာ ဒိဋ္ဌိဟု ဆိုအပ်သော မဂ္ဂင်တရားကိုယ်ကိုးပါး။ ဤတရားတို့သည် မဂ္ဂပစ္စည်းတပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကိုလည်း မဂ္ဂေသတ္တ၏။ ။သတ္တဟူသော်ကား ကုသလော ကုသလဿ စသည်တည်း။ (ကောက်မြဲ ဝိဘင်းရွတ်မြဲ)။

သမ္ပယုတ္တသုဒ္ဓန္တ အချင်းချင်းအား တပ်သော အလုံးစုံသော ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးလည်း တိဏိ၏။ ။တိဏိဟူသော်ကား ကုသလော ကုသလဿစသည်တည်း။ (ကောက်မြဲ ဝိဘင်းရွတ်မြဲ)။

ဝိပ္ပယုတ္တသုဒ္ဓန္တ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အရူပ ဝိပါက်လေးခု ဒွေပဉ္စ ဝိညာဏ်တဆယ် ရဟန္တာတို့ စုံတိကြည်သော ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အချင်းချင်းအား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အရူပ ဝိပါက်လေးခုကြည်သော သတ္တဝိညာဏ် ဓာတ်အားတပ်သော ဆုဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော ပုံရေဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ ပစ္စည်း။ (ပစ္စာဇာတ ဝိပ္ပယုတ်

ကို ပစ္စာဇာတအတိုင်း ဆိုလေ)။ ဤတရားတို့သည် ဝိပုယုတ္တ
ပစ္စည်းတပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို
။လ။ဝိပုယုတ္တပစ္စ။၏။ ။ပစ္စဟူသော်ကား ကုသလော အမျှာ
ကတဿ စသည်တည်း။ ။ (ကောကိမြိ ဝိဘင်းဟောမြိ)။

အတ္ထိသုဒ္ဓန္တ (သဟဇာတတ္ထိကို သဟဇာတအတိုင်းဆို။ ပုရေ
ဇာတတ္ထိကို ပုရေဇာတအတိုင်းဆို။ ပစ္စာဇာတတ္ထိကို ပစ္စာဇာတ
အတိုင်းဆို၊ အာဟာရတ္ထိကို ရုပ်အာဟာရ အတိုင်းဆို။ ဣန္ဒြိယတ္ထိကို
ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ အတိုင်းဆို) ဤတရား ငါးပါးတို့သည် အတ္ထိ
ပစ္စည်းတပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်။လ။ အတ္ထိယာ
တေရသဟု သင်္ချာတပ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။ ။တေရသ ဟူသော်
ကား ကုသလော ကုသလဿ အစရှိသည်တည်း။ ။ (ကောကိမြိ
ဝိဘင်းဟောမြိ။ ။နတ္ထိဝိဂတသည် အနန္တရနှင့်တူ၏။ အဝိဂတ
သည် အတ္ထိနှင့်တူ၏)။ ။သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရပြီး၏။

မိဿကသင်္ချာ ဝါရ

ဟေတုသဘာဝ (၁၁)

သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားပွဲ၌ မိဿက
သင်္ချာဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုမိဿက သင်္ချာဝါရ၌တုံသော်
လည်း ဟေတုပစ္စည်း၏ မိဿက သင်္ချာဝါရ အာရမ္မဏပစ္စည်း၏
မိဿက သင်္ချာဝါရ အစရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆွဲလေးပါး အပြား
ရှိ၏။ ထိုတွင် ဟေတုပစ္စည်း၏ မိဿက သင်္ချာဝါရကို ရှေးဦးစွာ
ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း သဘာဝ သဏ္ဍနာအားဖြင့်
နှစ်ပါးအပြား၏။ ထိုတွင်သဘာဝကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။
ထိုသဘာဝ၌တုံသော်လည်း ဟေတုမူ အဓိပတိသဘာဝ ဟေတုမူ
သဟဇာတ သဘာဝ အညမည သဘာဝ နိဿယသဘာဝ
ဝိပါကသဘာဝ ဣန္ဒြိယသဘာဝ မဂ္ဂသဘာဝ သမ္ပယုတ္တသဘာဝ

ဝိပုယုတ္တသဘာဝ အတ္ထိသဘာဝ အဝိဂတသဘာဝ အားဖြင့် တဆွဲတပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဟေတုမူအဓိပတိသဘာဝကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။

ဟေတုမူ အဓိပတိ သဘာဝ

ထိုဟေတုမူ အဓိပတိ သဘာဝ၌ (၁) အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူရှစ်ခု မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်လေးခု လောကုတ္တရာစိတ် ရှစ်ခုအား တပ်သော အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော ဣဋ္ဌဖြစ်သော နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသားဒေါသမူဒွေး မောဟမူဒွေး ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဏ် ကြည့်သောစိတ် ရှစ်ဆွဲလေးခု ဒေါသ ဣဿာမစ္ဆရိယ ကုတ္တုစ္စ ဝိစိကိစ္ဆာကြည့်သော စေတသိက်လေးဆွဲခုနစ်ခု နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်း၊ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော ဝိမံသာဓိပတိမှတပါး အဓိပတိ တရားကိုယ် သုံးပါးတို့တွင် တပါးပါးဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတာ ဓိပတိ ပစ္စည်း၊ ဤတရားတို့သည် အဓိပတိပစ္စည်းသာတပ်၍ ဟေတုပစ္စည်း မတပ်သောကြောင့် ဟေတုပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။

ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ပစ္စနိယာ နုလောမဉ္ဇ နဟေတုပစ္စယာ အဓိပတိယာ ဒသဟု သင်္ချာတပ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။ ဒသဟူသော်ကား (အဓိပတိ အတိုင်းဖော်၍ ဆိုလေ)။

(၂) သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာ သဟိတ် စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဝိမံသာဓိပတိမှတပါး ဟိတ်ခြောက်ပါး (အဓိပတိ ပစ္စည်း မတပ်ခိုက် အမောဟကိုယူ၍ ခြောက်ပါး ရသည်)။ ဤတရားတို့သည် ဟေတု ပစ္စည်းသာတပ်၍ အဓိပတိ ပစ္စည်းမတပ်သောကြောင့် အဓိပတိ ပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို အနုလောမပစ္စနိက်၌ ဟေတု ပစ္စယာ

နာဓိပတိယာ သတ္တဟု သင်္ချာတပ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။ ။သတ္တ
ဟုသော်ကား (ဟောမြဲ ဝိမံသာဓိပတိကို ကြည့်၍ကောက်လေ)။

(၃) အလေးအမြတ် မပြုတတ်သောကာမစိတ် စတုပညာသ
ဝိညာဏက္ခာယတန စိတ်သုံးခု နေဝသညာ နာသညာယတနစိတ်
သုံးခု အဘိညာဉ်ဌေးအားတပ်သော အလေးအမြတ် မပြုအပ်သော
စိတ်တခု ယုတ်ကိုးဆယ်။စေ။ ဒွေပညာသ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ နိဗ္ဗာန်ဟု
ဆိုအပ်သော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ (လောကုတ္တရာစိတ် အာရမ္မဏာ
ဓိပတိ ဧကန် ပစ္စယုပ္ပန်)။ အချင်းချင်းအား လည်းကောင်း
နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားလည်းကောင်း
တပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။ အဓိပတိတရားကိုယ် လေးပါးမှ
တပါး အလုံးစုံသော ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။
အချင်းချင်းအား လည်းကောင်း။ ဥပါဒါ ရုပ်အားလည်းကောင်း
တပ်သော မဟာဘုတ်လေးပါး။ အချင်းချင်းအား တပ်သော ပဋိ
သန္ဓေ ဟိတ်သုံးခုမှတပါး ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ
ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတပစ္စည်း။ ရဟန္တာတို့စုတိ
နှင့်တကွ နောက်နောက်ဖသာ နာမက္ခန္ဓာအားတပ်သော ရဟန္တာ
တို့စုတိကြည့်သော ရှေးရှေးသောစိတ် စေတသိက် နာမက္ခန္ဓာဟု
ဆိုအပ်သော အနန္တရူပ နိဿယပစ္စည်း။ စိတ်တခု ယုတ်ကိုးဆယ်
စေတသိက် ဒွေပညာသအား တပ်သော ဗလဝဖြစ်သော စိတ်တခု
ယုတ်ကိုးဆယ် စေတသိက် ဒွေပညာသ ရုပ်အဋ္ဌဝိသဟု ဆို
အပ်သော ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ။ (ဤနှစ်ပါးကို တပေါင်း
တည်း ဥပနိဿယပစ္စည်းယူ)။ ။ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အရူပဝိပါက်
လေးခုကြည့်သော သတ္တဝိညာဏဇတ်အားတပ်သော ဆဝတ္ထုဟု
ဆိုအပ်သော ဝတ္ထုပုရေဇာတ ပစ္စည်း။ ။ပဋိသန္ဓေ အစရှိသော
ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်၍ရုပ်၏ဌိသို့ရောက်သော ဧကဇ
ဒ္ဓိဇ တိဇ စတုဇကာယ အားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်
သောအခါ အရူပဝိပါက်လေးခုကြည့်သော ပဌမဘဝင်အစရှိသော
နောက်ဖြစ်သော နာမက္ခန္ဓာလေးပါးဟုဆိုအပ်သော ပစ္စာဇာတ

ပစ္စည်း။ ဝိပင်္ဂါနိဆတ္တိံ သ။ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သနာမဏ္ဍန္တာကဋ္ဌတ္တာ ရုပ်ဘူအားတပ်သော နာနာက္ခဏိကံ စေတနာဟု ဆိုအပ်သော ကမ္မပစ္စည်း။ ကလောင်တူ ကလောင်ပြား ဖြစ်သော အဇ္ဈတ္တ စတု သမုဋ္ဌာနိကရုပ်အားတပ်သော အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓ ဩဇာ ဟု ဆိုအပ် သော ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ။ ကလောင်တူ ကမ္မဇရုပ် ကိုးခုအား တပ်သော ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်သော ရူပဇီဝိတိန္ဒြေပစ္စည်း။ ။ ဤပစ္စည်းရှစ်ပါးတို့သည် ဟေတုအဓိပတိပစ္စည်း နှစ်ပါး မကပ် ကုန်။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ပစ္စနိက်၌ နဟေတုပစ္စယာ နာဓိပတိယာပန္နရသဟု သင်္ချာတပ်၍ဟောအပ်ကုန်၏။ ။ (ပန္နရသံ သရုပ်အရကောက်ကို ပစ္စယုဒ္ဓါရ ပစ္စနိက်ကို ဟောသောအခါမှ မြင်နိုင်မည်။ ပစ္စယုဒ္ဓါရပစ္စနိက်မှာမှ ဆိုလတ္တံ့။) ။

(၄) သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော-ဝိမံ သာဓိပတိပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် ဟေတုအဓိပတိပစ္စည်း တပ် သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဤအနုလုံ၌ နယသ္မိလိက်၍လည်းကောင်း၊ ဝါရသ္မိလိက်၍လည်းကောင်း၊ တိက် ပုဒ်၏အရသ္မိ လိက်၍လည်းကောင်း၊ ကတ္တား သမ္ပဒါနိ နေဟန်သ္မိ လိက်၍လည်းကောင်း ဟေတုပစ္စယာ အဓိပတိယာ စတ္တာရိဟု သင်္ချာတပ်၍ဟောအပ်ကုန်၏။ ။ စတ္တာရိဟုသော်ကား ကုသလော ကုသလဿ။ ကုသလော အဗျာကတဿ။ ကုသလော ကုသလာ ဗျာကတဿ။ အဗျာကတော အဗျာကတဿဟူသည်တည်း။

ကုသလော ကုသလဿ၌ ကတ္တားကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား တပ်သော အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ မဟာကုသိုလ် ဣဏ သမ္ပယုတ်လေးခု ဇီကန်ရသောမဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ကိုးခု မဂ်လေးခု၌ ရှိသော ဝိမံသာဓိပတိပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါနိကား အဓိပတိ တရားကိုယ်ကြည့်သော သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ပစ္စယုပုန် တရားရ၏။ ။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့၏ ဝိမိဝိဘင်းကို ကုသလော ဓမ္မော ကုသလဿဓမ္မဿ ဟေတုပစ္စယေနပစ္စယော။ အဓိပတိ ပစ္စယေန ပစ္စယော။ ကုသလာ ဝိမံသာ သမ္ပယုတ္တကာနခန္ဓာနံ ဟေတုပစ္စ

ယေန ပုစ္ဆယော။ အဓိပတိပုစ္ဆယေန ပုစ္ဆယောဟု ဟောအပ်၏။ ။
(အဋ္ဌကထာ၌ ဤဝိဘင်းထုတ်နည်းကိုဆို၏)။

ကုသလော အဗျာကတဿ၌ ကတ္တားကား သာဓိပတိ စိတ္တဇ
ရုပ်အားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရာ၌ အဓိပတိပုစ္ဆည်းကို ရသော
အခါ မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်လေးခု ဧကန် ရသော
မဟာဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ကိုးခု မဂ်လေးခု၌ရှိသော ဝိမံသာဓိပတိ ပုစ္ဆည်း
တရားရ၏။ သမ္ပဒါနိကား သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ် ပုစ္ဆယုပ္ပန် တရား
ရ၏။ ။ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့၏ ဝိမိဝိဘင်းကို ကုသလော
ဓမ္မော အဗျာကတဿဓမ္မဿ ဟေတုပုစ္ဆယေနပုစ္ဆယော။ အဓိပတိ
ပုစ္ဆယေနပုစ္ဆယော။ ကုသလာဝိမံသာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ
ဟေတု ပုစ္ဆယေနပုစ္ဆယော။ အဓိပတိ ပုစ္ဆယေန ပုစ္ဆယောဟု ဟော
အပ်၏။

ကုသလော ကုသလာဗျာကတဿ၌ ကတ္တားကား သမ္ပယုတ္တ
ခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရာ၌
အဓိပတိပုစ္ဆည်းကို ရသောအခါ ကောက်မြဲ။ ။ကုသလာဝိမံသာ
သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ ဟေတုပုစ္ဆယ
ေနပုစ္ဆယော။ အဓိပတိပုစ္ဆယေန ပုစ္ဆယောဟု ဟောအပ်၏။

အဗျာကတောအဗျာကတဿ၌ ကတ္တားကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ
အားလည်းကောင်း သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အား
လည်းကောင်း တပ်သော အဓိပတိပုစ္ဆည်းကိုရသောအခါ မဟာ
ကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်လေးခု ဧကန်ရသော မဟာဂ္ဂုတ် ကြိယာ
ကိုးခု ဖိုလ်လေးခု၌ရှိသော ဝိမံသာဓိပတိပုစ္ဆည်းတရားရ၏။ သမ္ပ
ဒါနိကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ် ပုစ္ဆယုပ္ပန်တရား
ရ၏။ ။ထို့ကြောင့် အဗျာ။လ။ ဝိပေါကာ ဗျာကတော ကြိယာ
ဗျာကတာဝိမံသာဓိပတိ သမ္ပယုတ္တကာနံခန္ဓာနံ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ
နံ ရူပါနံ ဟေတုပုစ္ဆယေနပုစ္ဆယော။ အဓိပတိပုစ္ဆယေနပုစ္ဆယောဟု
ဟောအပ်၏။

ဟေတုမူ သဟဇာတ သဘာဝ

(၁) ဟေတုမူ သဟဇာတ သဘာဝ၌ အချင်းချင်းအားလည်းကောင်း၊ အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားလည်းကောင်း တပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါးမှ တပါး အလုံးစုံသော ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။ အချင်းချင်းအားလည်းကောင်း ဥပါဒါရုပ်အားလည်းကောင်း တပ်သော မဟာဘုတ်လေးပါး။ အချင်းချင်းအားတပ်သော ပဋိသန္ဓေဟိတ်မှ တပါး ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် သဟဇာတပစ္စည်းသာ တပ်၍ ဟေတုပစ္စည်း မတပ်သောကြောင့် ဟေတုပစ္စည်း တွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ပစ္စနိယာနုလောမဋ္ဌ နဟေတု ပစ္စယာ သဟဇာတောနဝ။ ။ (နဝ ဒေရကို ကောဝက်။ ဝိဘင်းကို သဟဇာတအတိုင်း ဟိတ်ခြောက်ပါးကိုကြည့်၍ ကောက်လေ)။

(၂) ဟေတုပစ္စည်းသာတပ်၍ သဟဇာတပစ္စည်းမတပ်သော တရားကား မရှိ။ ထို့ကြောင့် အနုလောမပစ္စနိက်၌ ဟေတုပစ္စယာနု သဟဇာတော အစရှိသည်ဖြင့် မဟောရသတည်း။

(၃) ကာမစိတ် စတုပညာသ အဘိညာဉ်ဋ္ဌေး ဝိညာဏဉာယတနစိတ်သုံးခု နေဝသညာနာသညာယတန စိတ်သုံးခု လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု အားတပ်သော စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ် စေတသိက် ဋ္ဌေပညာသ ရုပ်အဋ္ဌဝီသနိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ ။ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ။ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ ။ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ ။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ ပစ္စည်း။ ။ ဤပစ္စည်းတရား ခုနစ်ပါးတို့သည် ဟေတုသဟဇာတပစ္စည်းတရား နှစ်ပါး မတပ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိက်၌ နဟေတုပစ္စယာနု သဟဇာတော ကောဒသ။ ။ ။ (ကောဒသအရကောဝက်ကို ပစ္စယုဒ္ဓါရပစ္စနိက်ကို ဟောမှ သိနိုင်မည်)။

(၄) သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သမိတ်စိတ္တဇရုပ် သမိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။ ဤတရားတို့သည် ဟေတုသဟဇာတပစ္စည်းနှစ်ပါးတပ်သောတရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဤအနုလုံ၌ ဟေတုပစ္စယာ သဟဇာတေ သတ္တု၏။ သတ္တု ဟူသော်ကား (ဟေတုအတိုင်းပင် ကောက်၍ ဟောလေ)။

ဟေတုမူအညမညသဘာဝ

(၁) ဟေတုမူအညမည သဘာဝ၌ အချင်းချင်းအား တပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါးမှတစ်ပါး အလုံးစုံသော ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အချင်းချင်းအား တပ်သော မဟာဘုတ်လေးပါး။ အချင်းချင်းအားတပ်သော ပဋိသန္ဓေ ဟိတ်မှတစ်ပါး ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု။ ဤတရားတို့သည် အညမည ပစ္စည်းသာတပ်၍ ဟေတုပစ္စည်း မတပ်သောကြောင့် ဟေတုပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ပစ္စနိယာ နုလောမ၌ နဟေတု ပစ္စယာ အညမညေတီဏိ။ ။ (အညမညအကောက်အတိုင်းတွင် ဟိတ်ခြောက်ပါးကို နုတ်)။

(၂) သမိတ် စိတ္တဇရုပ် ဟဒယဝတ္ထုမှတစ်ပါး သမိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။ ဤတရားတို့သည် ဟေတုပစ္စည်းသာတပ်၍ အညမညပစ္စည်း မတပ်သောကြောင့် အညမညပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အနုလောမပစ္စနိက်၌ ဟေတုပစ္စယာ နအညမညေတီဏိ ဟု သင်္ချာတပ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။ ။ တီဏိ ဟူသော်ကား ကုသလော အဗျာကံတဿ။ အကုသလော အဗျာကံတဿ။ အဗျာကံတော အဗျာကံတဿ ဟူသည်တည်း။ (အကြွင်းဆို၍)။

(၃) အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း စိတ္တဇရုပ် ဟဒယဝတ္ထုမှတစ်ပါး ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဟိတ်ခြောက်

ပါးမှတပါး အလုံးစုံသော ပဉ္စဝေါကာရ ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာ
 မက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဥပါဒါရုပ်အားတပ်သော မဟာဘုတ်လေးပါး
 ဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတ ပစ္စည်း။ ။ အနန္တရူပ ပကတူပ
 နိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ ။
 နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရ ပစ္စည်း။ ။ ရူပဇီဝိ
 တိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ။ ဤပစ္စည်းတရားရှစ်ပါးတို့သည် ဟေတုအညမည
 နှစ်ပါး မတပ်ကုန်။ ။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ပစ္စနိက်၌
 နဟေတုပစ္စယာ နအညမညေ ဧကာဒသဟု သင်္ချာတပ်၍ ဟော
 အပ်ကုန်၏။

(၄) သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုအား တပ်သော ဟိတ်
 ခြောက်ပါး။ ဤတရားတို့သည် ဟေတုအညမည ပစ္စည်းနှစ်ပါး
 တပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဤအနုလုံ
 ၌ ဟေတုပစ္စယာ အညမညေ တိဏိ။ ။ ။ တိဏိ ဟူသော်ကား
 ကုသလောကုသလံ။ အကုသလော အကုသလံ။ အဗျာက
 တော အဗျာကတဿဟူသည်တည်း။ ။ (ကုသလော ကုသလံ။
 အကုသလော အကုသလံ။ ဟေတုဝိဘင်္ဂဝါရက အတိုင်း)။ ။
 အဗျာကတော အဗျာကတဿ၌ (ပဝတ္တိအခါ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ
 အားတပ်သော ဝိပါက်ကြိယာ ဟိတ်သုံးပါးကို ကောက်)။ ။
 ပဋိသန္ဓေအခါ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာဟဒယဝတ္ထုအားတပ်သော သဟိတ်
 ပဋိသန္ဓေသတ္တရသ၌ရှိသော ဟိတ်သုံးပါးပစ္စည်း။ ။ သမ္ပဒါနိကား
 သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ ထို့ကြောင့်။ ။ လ။
 ဝိပါကာ ဗျာကတာ ကြိယာဗျာကတာ ဟေတု သမ္ပယုတ္တကာနံ
 ခန္ဓာနံ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော။ အညမညပစ္စယေန ပစ္စယော။
 ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာဗျာကတာ ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ
 ဝတ္ထုဿ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော။ အညမညပစ္စယေန ပစ္စယော
 ဟု ဟောအပ်၏။

ဟေတုမူနိဿယသဘာဝ

(၁) ဟေတုမူနိဿယသဘာဝ၌ ဟိတ်ခြောက်ပါးမှတစ်ပါး သဟဇာတ နိဿယပစ္စည်း။ အရူပဝိပါက်လေးခုကြည့်သော သတ္တဝိညာဏဇာတ်အားတပ်သော ဆဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည်။ လ။ ဟေတုပစ္စည်း တွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိယာနုလောမ၌ နဟေတုပစ္စယာ နိဿယေတေရသ။၏။

(၂) ဟေတုပစ္စည်းသာတပ်၍ နိဿယပစ္စည်း မတပ်သော တရားကားမရှိ။ ထို့ကြောင့် အနုလောမပစ္စနိက်၌ ဟေတုပစ္စယာ နနိဿယေအစရှိသည်ဖြင့် မဟောတရသတည်း။

(၃) ဝတ္ထုဇရမ္မဏမှတစ်ပါး အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ အနန္တရူပပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း။ နာနက္ခာမိကကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇိဝိတ်ဗြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းတရား ခြောက်ပါးတို့သည် ဟေတုနိဿယ ပစ္စည်း နှစ်ပါးမကပ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိက်၌ နဟေတုပစ္စယာ နာနိဿယေ ဧကာဒသဟု သင်္ချာတပ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။

(၄) သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။ ဤတရားတို့သည် ဟေတုနိဿယ ပစ္စည်းနှစ်ပါးတပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကိုဤအနုလုံ၌ ဟေတုပစ္စယာနိဿယေသတ္တ။ ။ (ဟေတုအတိုင်း) ။

ဟေတုမူဝိပါကသဘာဝ

(၁) ဟေတုမူ ဝိပါကသဘာဝ၌ အချင်းချင်း အားလည်းကောင်း၊ အချင်းချင်းနာမက္ခန္ဓာ ဝိပါက်ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားလည်းကောင်းတပ်သော ဝိပါက်ဟိတ်သုံးခုမှတစ်ပါး အလုံးစုံသော ဝိပါက်ပဝတ္ထိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေး

ပါး။ ဟဒယ ဝတ္ထုအား တပ်သော ပဋိသန္ဓေ ဟိတ်သုံးပါးမှ တပါး ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဤတရားတို့ သည် ဝိပါကပစ္စည်းသာတပ်၍ ဟေတုပစ္စည်းမတပ်သောကြောင့် ဟေတုပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိယာ နုလောမဋ္ဌ နဟေတုပစ္စယာ ဝိပါကေကေ။၏။

(၂) သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ် စိတ္တဇရုပ် အားတပ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာ ဟိတ်ခြောက်ပါး။ ဤတရားတို့သည် ဟေတုပစ္စည်းသာတပ်၍ ဝိပါကပစ္စည်းမတပ်သောကြောင့် ဝိပါ ကပစ္စည်း တွန်း၍စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အနုလောမပစ္စနိကဋ္ဌ ဟေတုပစ္စယာ နဝိပါကေသတ္တ။၏။

(၃) အလုံးစုံသော အရမ္မဏပစ္စည်းအချင်းချင်းအားလည်း ကောင်း အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် အားလည်းကောင်း တပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါးမှတပါး ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အချင်းချင်းအားလည်းကောင်း ဥပါဒါရုပ် အားလည်းကောင်း တပ်သော မဟာဘုတ်လေးပါး။ ပဉ္စဝေါ ကာရ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ အားတပ်သော ဟဒယဝတ္ထုဟုဆိုအပ် သော သဟဇာတပစ္စည်း။ ။ (သဟဇာတတွင် ဟေတုနှင့်ဝိပါက နှစ်ပစ္စည်းကို နုတ်သည်) ။ ။ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်း။ ပတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ ပစ္စည်း။ ဤ ပစ္စည်းတရား ရှစ်ပါးတို့သည် ဟေတုဝိပါက ပစ္စည်းနှစ်ပါးမတပ် ကုန်။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိကဋ္ဌ နဟေတုပစ္စယာ နဝိပါကေ ပန္န ရသ။၏။

(၄) သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဝိပါကဟိတ် သုံးပါး။ ဤတရားတို့သည် ဟေတုဝိပါက ပစ္စည်းနှစ်ပါးတပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်။ လ။ ကေ။ ဟု။၏။ ။ ကေဟူသော်ကား အမျာကတော အမျာကတံသ ဟူသည်တည်း။ ။ ပဝတ္တိအခါ ကတ္တားကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ

သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် အားတပ်သော သဟိတ်ဝိပါက် ကော်သိသည့် ရှိသောဟိတ်သုံးပါး ပစ္စည်းတရားရ၏။ သပ္ပဒါန်ကား သပ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ပဋိသန္ဓေအခါ ကတ္တားကား သပ္ပယုတ္တခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်အားတပ်သော သဟိတ် ပဋိသန္ဓေသတ္တရသည့်ရှိသော ဟိတ်သုံးပါး ပစ္စည်းတရားရ၏။ သပ္ပဒါန်ကား သပ္ပယုတ္တခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့၏ ဝိဓိဝိဘင်းကို အများကတော့ ဓမ္မော အများကတသဓမ္မဿ ဟေတုပစ္စယေနပစ္စယော ဝိပါကပစ္စယေန ပစ္စယော။ ဝိပါကာ ဗျာကတာဟေတု သပ္ပယုတ္တကဏ္ဍံ ခန္ဓာဏံ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနဉ္စရူပါနံ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော။ ဝိပါကပစ္စယေနပစ္စယော။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာဗျာကတာ ဟေတု သပ္ပယုတ္တကဏ္ဍံ ခန္ဓာဏံ ကဋတ္တာစရူပါနံ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော။ ဝိပါကပစ္စယေနပစ္စယောဟု ဟောအပ်၏။

ဟေတုမူဇုန္ဒြိယသဘာဝံ

(၁) ဟေတုမူဇုန္ဒြိယသဘာဝ၌ သပ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ပညာမှတစ်ပါး နာမ်ဗျူဟေ ခုနစ်ပါး ဟုဆိုအပ်သော သဟဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်း၊ ပဉ္စဝိညာဏ ဇာတ်အားတပ်သော ပဉ္စဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော ပုရေဇာတိန္ဒြိယ ပစ္စည်း။ ကလာပ်တူ ကမ္မဇရုပ်ကိုးခုအားတပ်သောရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြိယဟု ဆိုအပ်သော ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် ဗျူဟေပစ္စည်းသာ တပ်၍ ဟေတုပစ္စည်းမတပ်သောကြောင့် ဟေတုပစ္စည်း တွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ပစ္စနိယာ နုလောမဉ္စ နဟေတုပစ္စယာ ဗျူဟေ သတ္တု၏။

(၂) သပ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော အမောဟမှတစ်ပါး ဟိတ်ငါးပါးတရား တို့သည်ဟေတုပစ္စည်းသာ တပ်၍ဗျူဟေပစ္စည်းမတပ်သောကြောင့်

ဣန္ဒြိယပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အနုလောမပိစ္စနိက်၌ ဟေတုပစ္စယာ နဣန္ဒြိယေသတ္တ။ ။

(၃) အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း အချင်းချင်းအား လည်းကောင်း အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားလည်းကောင်း တပ်သောဟိတ်ခြောက်ပါး။ နာမ်ဣန္ဒြေ ရှစ်ပါးမှတစ်ပါးသော အလုံးစုံသောပစ္စည်း ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။ အချင်းချင်း အားလည်းကောင်း ဥပဒါရုပ်အားလည်း ကောင်း တပ်သော မဟာဘုတ်လေးပါး။ အချင်းချင်းအားတပ် သော ဟိတ်သုံးပါး နာမ်ဣန္ဒြေရှစ်ပါးမှတစ်ပါး ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိ သန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သောသဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတ ပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ နာနက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရ ပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းတရား ခုနစ်ပါးတို့သည် ဟေတုဣန္ဒြိယပစ္စည်း နှစ်ပါး မတပ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဤပစ္စနိက်၌ နဟေတုပစ္စယာ နဣန္ဒြိယေပန္နရသ။ ။

(၄) သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော အမောဟ။ ဤတရားတို့သည် ဟေတု ဣန္ဒြိယပစ္စည်းနှစ်ပါးတပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်ဤ အနုလုံ၌ဟေတုပစ္စယာဣန္ဒြိယေစတ္တာရိ ။ စတ္တာရိဟူသော်ကား ကုသလော ကုသလံသ။ ကုသလော အဗျာကတသ။ ကုသလော ကုသလာ ဗျာကတသ။ အဗျာကတော အဗျာကတသဟူသည် တည်း။

ကုသလော ကုသလံသ၌ ကတ္တားကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား တပ်သော မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ် လေးခု မဟာဂ္ဂုတ် ကုသိုလ်ကိုးခု မဂ်လေးခုစိတ္တက္ခဏ တခုတခု၌ရှိသော အမောဟ ပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါန်ကား သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့၏ ပိမိပိဘင်းကို ကုသလော။ လ။ ကုသ လာဟေတု သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဣန္ဒြိယပစ္စယေန ပစ္စယောဟု ဟောတော်မူအပ်၏။ ။ (အကြောင်း သုံးချက်ကိုလည်း နည်းတူကောက်၍ ဟောလေ)။

ဟေတုမူမဂ္ဂသဘာဝ

(၁) ဟေတုမူမဂ္ဂသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော အမောဟမှတပါး မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး။ ဤတရား တို့သည် မဂ္ဂပစ္စည်းသာတပ်၍ ဟေတုပစ္စည်း မတပ်သောကြောင့် ဟေတုပစ္စည်း တွန်း၍စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ပစ္စနိယာနုလောမ၌ နဟေတုပစ္စယာ မဂ္ဂေသတ္တ။၏။

(၂) သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော အမောဟမှတပါးဟိတ်ငါးပါး။ ဤတရားတို့သည် ဟေတုပစ္စည်းသာတပ်၍ မဂ္ဂပစ္စည်းမတပ်သောကြောင့် မဂ္ဂပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို အနုလောမပစ္စနိက်၌ ဟေတုပစ္စယာ နမဂ္ဂေသတ္တ။၏။

(၃) အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း အချင်းချင်းအားလည်းကောင်း။ အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် အားလည်းကောင်း တပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။ မဂ္ဂင်ကိုးပါးမှတပါး အလုံးစုံသော ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အချင်းချင်းအားလည်းကောင်း။ ဥပါဒါရုပ်အားလည်းကောင်းတပ်သော မဟာဘုတ် လေးပါး။ အချင်းချင်း အားတပ်သော ပဋိသန္ဓေ ဟိတ်သုံးပါး မဂ္ဂင်ငါးပါးမှ တပါး ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုဟုဆိုအပ်သော သဟဇာတပစ္စည်း။ ။ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရ ပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းတရားရှစ်ပါးတို့သည် ဟေတုမဂ္ဂပစ္စည်းတရားနှစ်ပါး မတပ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဤပစ္စနိက်၌ နဟေတုပစ္စယာ နမဂ္ဂေပန္နရသ။၏။

(၄) သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပိဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော အမောဟ။ ဤတရားတို့သည်။ လ။ ဟေတု ပစ္စယာမဂ္ဂေစတ္တာရိ။ ။ (စတ္တာရိကားဆို၍)။

ဟေတုမူ သမ္ပယုတ္တ သဘာဝ

(၁) ဟေတုမူ သမ္ပယုတ္တ သဘာဝ၌ အချင်းချင်းအား တပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါးမှတစ်ပါး အလုံးစုံသော ပဝတ္တိ ပိဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဤတရားတို့သည်။ လ။ ဟေတုပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။ လ။ နဟေတုပစ္စယာ သမ္ပယုတ္တေတိဏိ။ ။

(၂) သဟိတ် စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပိဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။ ဤတရားတို့သည် ဟေတုပစ္စည်းသာ တပ်၍ သမ္ပယုတ္တပစ္စည်းမတပ်ကုန် ။ လ။ ဟေတု ပစ္စယာ နသမ္ပယုတ္တေတိဏိ။ ။

(၃) အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ စိတ္တဇရုပ် ပိဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါးမှတစ်ပါး ပဉ္စဝေါကာရ ပဝတ္တိ ပိဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အချင်းချင်းအား လည်းကောင်း ဥပါဒါရုပ်အား လည်းကောင်းတပ်သော မဟာဘုတ်လေးပါး။ အချင်းချင်းအား တပ်သော ပိဋိသန္ဓေဟိတ်သုံးခုမှ တစ်ပါး ပဉ္စဝေါကာရ ပိဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတုပနိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းတရား ရှစ်ပါးတို့သည် ဟေတုသမ္ပယုတ္တပစ္စည်း နှစ်ပါးမတပ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိက်၌ နဟေတုပစ္စယာ နသမ္ပယုတ္တေ ကောဒသ။ ။

(၄) သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား တပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။ ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌ ဟေတုပစ္စယာ သမ္ပယုတ္တေတိဏိ။ ။ ။

တိဏိကား ကုသလော ကုသလဿ။ အကုသလော အကုသလဿ။ အဗျာကတော အဗျာကတဿ ဟူသည်တည်း။ (ကောက်မြဲ)။

ဟေတုမူ ဝိပ္ပယုတ္တ သဘာဝ

(၁) ဟေတုမူ ဝိပ္ပယုတ္တ သဘာဝ၌ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါးမှတစ်ပါး ပဉ္စဝေါကာရ ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အချင်းချင်းအားတပ်သော ပဋိသန္ဓေ ဟိတ်သုံးပါးမှတစ်ပါး ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း အရူပ ဝိပါင်လေးခု ကြည့်သော သတ္တဝိညာဏ ဓာတ်အား တပ်သော ဆဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော ပုဓရဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း ပစ္စာဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည်။လ။ နဟေတု ပစ္စယာ ဝိပ္ပယုတ္တေ ပဉ္စ။၏။

(၂) သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား တပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။လ။ ဟေတုပစ္စယာ နဝိပ္ပယုတ္တေ တိဏိ။၏။

(၃) ဝတ္ထာရမ္မဏမှတစ်ပါး အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ အချင်းချင်းအား တပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါးမှတစ်ပါး အလုံးစုံသော ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အချင်းချင်းအား လည်းကောင်း။ ဥပါဒါရုပ်အားလည်းကောင်း တပ်သော မဟာဘုံတ်လေးပါးဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတပစ္စည်း။ ။ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရ ပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းတရားခြောက်ပါးတို့သည် ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း နှစ်ပါး မတုပ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိက်၌ နဟေတု ပစ္စယာ နဝိပ္ပယုတ္တေ နဝ။၏။

(၄) သဟိတ် စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။ ဤတရားတို့သည် ဟေတု ဝိပ္ပယုတ္တ ပစ္စည်း နှစ်ပါးတပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဤအနုလုံ၌ ဟေတုပစ္စယာ

ဝိပုယုတ္တေတိဏိ။၏။ ။တိဏိကား ကုသလော အဗျာကတဿ။
အကုသလော အဗျာကတဿ။ အဗျာကတော အဗျာကတဿ
ဟူသည်တည်း။ ။(ကောက်မြဲ)။

ဟေတုမူ အတ္ထိသဘာဝ

(၁) ဟေတုမူ အတ္ထိသဘာဝ၌ ဟိတ်ခြောက်ပါးမှ တပါး
သဟဇာတတ္ထိ ပစ္စည်း။ ပုရေဇာတတ္ထိ ပစ္စည်း။ ပစ္ဆာဇာတတ္ထိ
ပစ္စည်း။ အာဟာရတ္ထိပစ္စည်း။ ဣန္ဒြိယတ္ထိပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည်။
လ။ နဟေတု ပစ္စယာ အတ္ထိယာ တေရဿ။၏။

(၂) အတ္ထိတွန်းမရှိ။

(၃) အာရမ္မဏပုရေဇာတမှတပါးအလုံးစုံသော အာရမ္မဏ
ပစ္စည်း။ အနန္တရူပကတူပ နိဿယပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မ
ပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းတရားသုံးပါးတို့သည် ဟေတု အတ္ထိပစ္စည်း
နှစ်ပါးမတပ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိက်၌ နဟေတုပစ္စယာ နော
အတ္ထိယာနဝ။၏။

(၄) သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ
ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါးလေ။ ထို့ကြောင့်
အနုလုံ၌ ဟေတုပစ္စယာ အတ္ထိယာ သတ္တ။၏။ (ဟေတုအတိုင်း။
အဝိဂတလည်း အတ္ထိသဘာဝနှင့်တူပြီ)။

ဟေတုဃဋ္ဌနာ (၂၄)

သာမည အဝိပေါဏ (၄) ချက်

သဘာဝကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဃဋ္ဌနာကိုဟော
တော်မူ၏။ ထိုဃဋ္ဌနာ၌တုံသော်လည်း သာမညဃဋ္ဌနာ သဗ္ဗန္ဓိယ
မဂ္ဂဃဋ္ဌနာ သာဝိပတိ ဣန္ဒြိယမဂ္ဂဃဋ္ဌနာ အားဖြင့် သုံးပါးအပြား
ရှိ၏။ ထိုတွင် သာမညဃဋ္ဌနာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌
တုံသော်လည်း အဝိပေါဏ ဃဋ္ဌနာ သဝိပေါဏ ဃဋ္ဌနာအားဖြင့်

နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဝိပါက ဃဒ္ဓနာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံ့သော်လည်း သဗ္ဗဋ္ဌာနိကဃဒ္ဓနာ သအည မညဃဒ္ဓနာ သအညမည သမ္ပယုတ္တ ဃဒ္ဓနာ သဝိပ္ပယုတ္တ ဃဒ္ဓနာ အားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဗ္ဗဋ္ဌာနိက ဃဒ္ဓနာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

(၁) ထိုသဗ္ဗဋ္ဌာနိက ဃဒ္ဓနာ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ် စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဟိတ် ခြောက်ပါး၊ ဤတရားတို့သည် ဟေတု သဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတ။ ဤငါးပစ္စည်းတပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဤအနုလုံ၌ ဟေတု သဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိသတ္တဟု သင်္ချာတပ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။ ဟေတု သဟဇာတနိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ။ လ။ ဟူ၍။ ဧတေသု၊ ထိုငါးပစ္စည်း တို့ကို။ သဒ္ဓိတေသု၊ ပေါင်းအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဟေတုပစ္စယေ၊ ။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်သော။ သတ္တဝေ၊ ကုန်သော။ ဝိသဇ္ဇနာနိ၊ တို့ကို။ လတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ။ (သတ္တ ဟူသော်ကား ဟေတုက အတိုင်း ကောက်လေ)။

(၂) သဗ္ဗဋ္ဌာနိကဃဒ္ဓနာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ သအညမည ဃဒ္ဓနာကို။ ။ ထိုသအညမည ဃဒ္ဓနာ၌ သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုအား တပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။ ဤတရား တို့သည် ဟေတု သဟဇာတ သအညမည နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတ ဤခြောက်ပစ္စည်း တပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထို တရားတို့ကို ဤအနုလုံ၌ ဟေတု သဟဇာတ သအညမည နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိတိဏိဟု သင်္ချာတပ်၍ ဟောအပ် ကုန်၏။ (သအညမညမှာ အညမညဟု အာဓာရထည့်လေ)။ တိဏိ ဟူသော်ကား (အညမညသဘာဝ အတိုင်း)။

(၃) ထို့နောင် သအညမည သမ္ပယုတ္တ ဃဒ္ဓနာကို။ ။ ထို သအညမည သမ္ပယုတ္တ ဃဒ္ဓနာ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား တပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။ ဤတရားတို့သည် ဟေတု သဟဇာတ အည

မည နိဿယ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ။ ဤခန္ဓပစ္စည်းတပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဤအနုလုံ၌ ဟေတု သဟဇာတ အညမည နိဿယ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိတိဏိ ဟု သင်္ချာတပ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။ ။ (တိဏိ ဟူသော်ကား သမ္ပယုတ္တ သဘာဝအတိုင်း ဟောလေ)။

(၄) ထို့နောင် သဝိပ္ပယုတ္တ ခန္ဓာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို သဝိပ္ပယုတ္တ ခန္ဓာ၌ သဟိတ် စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပုဂ္ဂိုလ်သန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော - ဟိတ်ခြောက်ပါး။ ဤ တရားတို့သည် ဟေတု သဟဇာတ နိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ။ ဤခြောက် ပစ္စည်းတပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဤအနုလုံ၌ ဟေတု သဟဇာတ နိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိတိဏိ။ ။ (တိဏိဟူသော်ကား ဝိပ္ပယုတ္တသဘာဝ အတိုင်း ဟောလေ)။ ။ အဝိပါကလေးချက်။

သာမည ဆဝိပါက (၅) ချက်

(၁) အဝိပါက ခန္ဓာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ သဝိပါက ခန္ဓာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း သဗ္ဗဋ္ဌာနိက ခန္ဓာ သအညမည ခန္ဓာ သအညမည သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာ သဝိပ္ပယုတ္တ ခန္ဓာ သအညမည ဝိပ္ပယုတ္တ ခန္ဓာ အားဖြင့် ငါးပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဗ္ဗဋ္ဌာနိက ခန္ဓာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုသဗ္ဗဋ္ဌာနိက ခန္ဓာ၌ သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာ သဟိတ် စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်သန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဝိပါကဟိတ်သုံးပါး။ ဤတရားတို့သည် ဟေတုသဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက အတ္ထိ အဝိဂတ ဤခြောက်ပစ္စည်းတပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဤအနုလုံ၌ ဟေတု သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံဟု သင်္ချာ တပ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။ ။ (ဧကံဟူသော်ကား ဝိပါကသဟဇာတ အတိုင်း)။

(၂) ထို့နောင် သအညမညသဋ္ဌနာကို၏။ ထိုသအညမညသဋ္ဌနာ၌ တံသော်လည်း သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုအား တပ်သော ဝိပါက်ဟိတ်သုံးပါး။ ဤတရားတို့သည် ဟေတုသဟဇာတအညမည နိဿယ ဝိပါက အတ္ထိ အဝိဂတ ဤခုနစ်ပစ္စည်း တပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဤအနုလုံ၌ ဟေတု သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ ဟု သင်္ချာတပ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။ ဧကံ ဟူသော်ကား အမျှာကတော အမျှာကတဿဟူသည်တည်း။

(၃) ထို့နောင် သအညမည သမ္ပယုတ္တ သဋ္ဌနာကို၏။ ထိုသအညမည သမ္ပယုတ္တသဋ္ဌနာ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား တပ်သော ဝိပါက်ဟိတ်သုံးပါး။ ဤတရားတို့သည် ဟေတု သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ ဤရှစ်ပစ္စည်း တပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဤအနုလုံ၌ ဟေတု သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ၏။

(၄) ထို့နောင် သဝိပ္ပယုတ္တ သဋ္ဌနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသဝိပ္ပယုတ္တသဋ္ဌနာ၌ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဝိပါက်ဟိတ်သုံးပါး။ ဤတရားတို့သည် ဟေတု သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ ဤခုနစ်ပစ္စည်း တပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဤအနုလုံ၌ ဟေတု သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ၏။

(၅) ထို့နောင် သအညမညဝိပ္ပယုတ္တသဋ္ဌနာ၌ ဟဒယဝတ္ထုအား တပ်သော ပဋိသန္ဓေ ဟိတ်သုံးပါး။ ဤတရားတို့သည် ဟေတု သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ ဤရှစ်ပစ္စည်း တပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဤအနုလုံ၌ ဟေတုသဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက

ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။ ။ (ပဋိသန္ဓိကွဏေ ဝိပါကာ
ဗျာကတော ဟေတုဝတ္ထုဿ။ အဝိဂတ ပစ္စယေန ပစ္စယေဟု
ဟောအံဝိ၏)။ သာမညဗဒ္ဓနာကိုးချက်ပြီး၏။

သဗ္ဗန္ဓိယမဂ္ဂဗဒ္ဓနာ (၉)
အဝိပါက (၄) ချက်

သာမညဗဒ္ဓနာကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ သဗ္ဗန္ဓိယ
မဂ္ဂဗဒ္ဓနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသဗ္ဗန္ဓိယမဂ္ဂဗဒ္ဓနာ၌ တုံသော်
လည်း အဝိပါကဗဒ္ဓနာ သဝိပါကဗဒ္ဓနာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြား
ရှိ၏။ ထိုတွင် အဝိပါကဗဒ္ဓနာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို
အဝိပါက ဗဒ္ဓနာ၌ တုံသော်လည်း သဗ္ဗန္ဓိယမဂ္ဂဗဒ္ဓနာ သအည
မည ဗဒ္ဓနာ သအညမညသဗ္ဗန္ဓိယမဂ္ဂဗဒ္ဓနာ သဝိပုယုတ္တဗဒ္ဓနာ
အားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဗ္ဗန္ဓိယမဂ္ဂဗဒ္ဓနာကို
ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

(၁) ထို၌ သဗ္ဗန္ဓိယမဂ္ဂဗဒ္ဓနာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိ
သန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော အမောဟ။ ဤတရားတို့သည်
ဟေတု သဟဇာတ နိဿယ ဗ္ဗန္ဓိယ မဂ္ဂ အတ္ထိ အဝိဂတ
ဤခုနစ်ပစ္စည်း တပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်
ထိုတရားတို့ကို ဤအနုလုံ၌ ဟေတု သဟဇာတ နိဿယ ဗ္ဗန္ဓိယ
မဂ္ဂ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ စတ္တာရိဟု သင်္ချာတပ်၍ ဟောအံဝိကုန်၏။
(စတ္တာရိဟုသော်ကား ဗ္ဗန္ဓိယသဘာဝအတိုင်း)။

(၂) ထို့နောင်သအညမညဗဒ္ဓနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို
သအညမညဗဒ္ဓနာ၌ သဗ္ဗန္ဓိယမဂ္ဂဗဒ္ဓနာဟဒယဝတ္ထုအားတပ်သော
အမောဟ။ ဤတရားတို့သည် ဟေတု သဟဇာတ သအညမည
နိဿယ ဗ္ဗန္ဓိယ မဂ္ဂ အတ္ထိ အဝိဂတ ဤရှစ်ပစ္စည်း တပ်သော
တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်ထိုတရားတို့ကို ဤအနုလုံ၌ ဟေတု
သဟဇာတ သအညမည နိဿယ ဗ္ဗန္ဓိယ မဂ္ဂ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ

ရွေ့ဟု။၏။ ။ရွေ့ ဟူသော်ကား ကုသလောကုသလဿ၊ အဗျာ
ကတော အဗျာကတဿ ဟူသည်တည်း။

(၃) ထို့နောင် သအညမည သမ္ပယုတ္တဗဒ္ဓနာကို။မူ၏။ထို၌
သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားတပ်သော အမောဟ။ ဤတရားတို့သည်။လ။
ဟေတု သဟဇာတ အညပည နိဿယ ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ သမ္ပယုတ္တ
အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဋ္ဌေ။၏။

(၄) ထို့နောင် သဝိပ္ပယုတ္တဗဒ္ဓနာကို ဟောတော်မူ၏။
ထိုသဝိပ္ပယုတ္တဗဒ္ဓနာ၌ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ
ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော အမောဟ။ ဤတရားတို့သည်။ လ။
ဟေတု သဟဇာတ နိဿယ ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိ
ဂတန္တိဋ္ဌေ။၏။ ။ရွေ့ဟူသော်ကား 'ကုသလောအဗျာကတဿ။
အဗျာကတောအဗျာကတဿဟူသည်တည်း။

သဝိပါက (၅) ချက်

(၁) ထို့နောင် သဝိပါက ဗဒ္ဓနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို
သဝိပါကဗဒ္ဓနာ၌ တုံသော်လည်း သဗ္ဗဋ္ဌာနိက ဗဒ္ဓနာ သအည
မည ဗဒ္ဓနာ သအညမညသမ္ပယုတ္တ ဗဒ္ဓနာ သဝိပ္ပယုတ္တ ဗဒ္ဓနာ
သအညမည ဝိပ္ပယုတ္တဗဒ္ဓနာအားဖြင့် ငါးပါးအပြားရှိ၏။ထိုတွင်
သဗ္ဗဋ္ဌာနိကဗဒ္ဓနာကို။မူ။၏။ ထိုသဗ္ဗဋ္ဌာနိကဗဒ္ဓနာ၌ သမ္ပယုတ္တ
ခန္ဓာ သဟိတ် စိတ္တဇရုပ်သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော
ဝိပါက၌ရှိသော အမောဟ။ ဤတရားတို့သည်။လ။ ဟေတု သဟ
ဇာတနိဿယ ဝိပါက ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဋ္ဌေ။၏။ ။
အဗျာကတောအဗျာကတဿ ဟူသည်တည်း။

(၂) ထို့နောင် သအညမညဗဒ္ဓနာကို။မူ၏။ ထို၌ သမ္ပယုတ္တ
ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုအားတပ်သော ဝိပါက၌ ရှိသော အမောဟ။
လ။ ဟေတု သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ
အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဋ္ဌေ။၏။

(၃) ထို့နောင် သအညမညသမ္ပယုတ္တ ဃဒ္ဓနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ဟဒယ ဝတ္ထုအား တပ်သော ဝိပါက်၌ရှိသော အမောဟ။လ။ ဟေတု သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဧကံ။၏။

(၄) ထို့နောင် သဝိပ္ပယုတ္တဃဒ္ဓနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို သဝိပ္ပယုတ္တဃဒ္ဓနာ၌ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဝိပါက်၌ရှိသော အမောဟ။လ။ ဟေတု သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဧကံ။၏။

(၅) ထို့နောင် သအညမည ဝိပ္ပယုတ္တဃဒ္ဓနာကို။၏။ ထို သအညမည ဝိပ္ပယုတ္တဃဒ္ဓနာ၌ ဟဒယဝတ္ထုအားတပ်သော ပဋိသန္ဓေရှိသော အမောဟ။ ဤတရားတို့သည်။လ။ ဟေတု သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။ ။၏။ ။ဧကံ ဟူသော်ကား အမျာကတော အမျာကတဿ ဟူသည်တည်း။ ကတ္တားကား ဟဒယဝတ္ထုအား တပ်သောတိဟိတ်ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေကိုးခုရှိသော အမောဟ ပစ္စည်း။၏။ ။သမ္ပဒါနိကား ဟဒယဝတ္ထု။၏။ ထို့ကြောင့်။လ။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာမျာကတာ ဟေတု ဝတ္ထုဿ ဟေတုပစ္စယေနပစ္စယော။လ။ အဝိဂတပစ္စယေန ပစ္စယော။၏။ သဣန္ဒြိယမဂ္ဂဃဒ္ဓနာ ပြီး၏။

သဝိပ္ပတိဣန္ဒြိယမဂ္ဂဃဒ္ဓနာ (၆)

သဣန္ဒြိယမဂ္ဂ ဃဒ္ဓနာကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ သဝိပ္ပတိ ဣန္ဒြိယမဂ္ဂ ဃဒ္ဓနာကိုဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံသော်လည်း အဝိပါက ဃဒ္ဓနာ သဝိပါက ဃဒ္ဓနာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဝိပါက ဃဒ္ဓနာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံသော်လည်း သဗ္ဗဋ္ဌာနိကဃဒ္ဓနာ သအညမညသမ္ပယုတ္တဃဒ္ဓနာ

သဝိပုယုတ္တသုနာအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဗ္ဗဋ္ဌာ
နိက သုနာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

(၁) ထို၌ သဗ္ဗဗုတ္တခန္ဓာ သာမိပတိ စိတ္တဇရုပ်အား တပ်
အပ်သော ဝိမံသာမိပတိ။ ဤတရားတို့သည်။လ။ ဟေတု အမိပတိ
သဟဇာတနိဿယ ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ စတ္တာရိ။၏။

(၂) ထို့နောင် သံအညမညသဗ္ဗဗုတ္တသုနာကို ဟောတော်
မူ၏။ ထို၌ သဗ္ဗဗုတ္တ ခန္ဓာအား တပ်သော ဝိမံသာမိပတိ။
ဤတရားတို့သည် ဟေတု အမိပတိ သဟဇာတ အညမည နိဿယ
ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ သဗ္ဗဗုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ခွေ။၏။

(၃) ထို့နောင် သဝိပုယုတ္တသုနာကို ဟောတော်မူ၏။ထို၌
သာမိပတိစိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ဝိမံသာမိပတိ။ ဤတရားတို့
သည် ဟေတု အမိပတိ သဟဇာတ နိဿယ ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ ဝိပုယုတ္တ
အတ္ထိ အဝိဂတန္တိခွေ။ ၏။

(၄) ထို့နောင် သဝိပါကသုနာကို ဟောတော်မူ၏။ထို၌တုံ
သော်လည်း သဗ္ဗဋ္ဌာနိကသုနာ သံအညမည သဗ္ဗဗုတ္တ သုနာ
သဝိပုယုတ္တသုနာအားဖြင့်သုံးပါးအပြားရှိ၏။ထိုတွင်သဗ္ဗဋ္ဌာနိက
သုနာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ သဗ္ဗဗုတ္တခန္ဓာ သာ
မိပတိစိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ဖိုလ်လေးခုရှိသောဝိမံသာမိပတိ။
ဤတရားတို့သည် ဟေတု အမိပတိ သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက
ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ အတ္ထိ အဝိဂတ ဤကိုးပစ္စည်းတပ်သော တရားမည်
ကုန်၏။ ။ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို။လ။ဟေတု အမိပတိ သဟ
ဇာတ နိဿယ ဝိပါက ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဧကံ။၏။

(၅) ထို့နောင် သံအညမည သဗ္ဗဗုတ္တ သုနာကို ဟော
တော်မူ၏။ ထို၌ သဗ္ဗဗုတ္တ ခန္ဓာအားတပ်သော ဖိုလ်လေးခု
ရှိသော ဝိမံသာမိပတိ။လ။ ဟေတု အမိပတိ သဟဇာတ အည
မည နိဿယ ဝိပါက ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ သဗ္ဗဗုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ
ဧကံ။၏။

(၆) ထို့နောင် သဝိပ္ပယုတ္တ ဘဋ္ဌနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ သာမိပတိစိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ဖိုလ်လေးခု၌ရှိသော ဝိမံသာမိပတိး ဤတရားတို့သည်။ လ။ ဟေတု အမိပတိ သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဧကံ။၏။ ဝိပါကာများကတော ဝိမံသာမိတ္တသမုဋ္ဌာနာနိရူပါနိဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော။ လ။ အဝိဂတ ပစ္စယေန ပစ္စယောဟု။ မူ၏။ (ဟေတု သဘာဝတဆွဲတပါး။ ဘဋ္ဌနာနှစ်ဆွဲလေးပါး)။ ဟေတုပြီး၏။

အာရမ္မဏသဘာဝ (၇)

ဟေတုမိဿကကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အာရမ္မဏ မိဿကကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုအာရမ္မဏမိဿက၌ တုံသော်လည်း သဘာဝ ဘဋ္ဌနာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဘာဝကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုသဘာဝ၌ တုံသော်လည်း အာရမ္မဏမူ အမိပတိသဘာဝ နိဿယသဘာဝ ပုရေဇာတသဘာဝ ဝိပ္ပယုတ္တသဘာဝ အတ္ထိသဘာဝ အဝိဂတ သဘာဝ အားဖြင့် ခုနှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အမိပတိသဘာဝကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

(၁) ထို၌ အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူ ရှစ်ခု မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်လေးခု လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခုအားတပ်သော အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ဣဋ္ဌ ဖြစ်သော နိပ္ပန္နရုပ်အဋ္ဌာရသ ဒေါသမူဋ္ဌေး မောဟမူဋ္ဌေး ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဏ်ကြည့်သော စိတ်ရှစ်ဆွဲလေးခု ဒေါသဣဿာ မစ္ဆရိယ ကုက္ကုစ္စ ဝိစိကိစ္ဆာကြည့်သော စေတသိက်လေးဆွဲ ခုနှစ်ခု နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော အာရမ္မဏ အမိပတိပစ္စည်း။ ၏။ ဤတရားတို့သည် အာရမ္မဏ အာရမ္မဏာ မိပတိပစ္စည်း နှစ်ပါးတပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဤအနုလုံ၌ အာရမ္မဏပစ္စယာ အမိပတိယာသတ္တ။၏။ ။သတ္တဟူသော်

ကား ကုသလော ကုသလဿ အစရှိသည်တည်း။ (ဝိဘင်္ဂဝါရ မှာ အာရမ္မဏအဓိပတိပစ္စည်းကိုကြည့်၍ ဟောလေ)။

(၂) နိဿယသဘာဝ၌ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း မရဏာသန္တ ဇောငါးချက် တဒါရုံအား တပ်သော စုတိစိတ်မှ ပြန်၍ ရေသော် တဆဲ့ခုနစ်ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယ ဝတ္ထုဟုဆိုအပ်သော ဝတ္ထုရမ္မဏ ပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် အာရမ္မဏနိဿယပစ္စည်းနှစ်ပါး တပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်။ လ။ အာရမ္မဏပစ္စယံ နိဿယေတိဏိ။၏။ ဟိဏိဟူသော်ကား အဗျာကတော အဗျာကတဿ။ အဗျာကတော ကုသလဿ။ အဗျာကတော အကုသလဿ ဟူသည်တည်း။ အဗျာကတော အဗျာကတဿ၌ ကတ္တားကား မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း မရဏာသန္တ ကြိယာဇောငါးချက် တဒါရုံအားတပ်သော စုတိစိတ်မှ ပြန်၍ ရေသော် တဆဲ့ခုနစ်ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါနိကား မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းမရဏာ သန္တကြိယာဇောငါးချက် တဒါရုံပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့၏ဝိမိဝိဘင်းကိုအဗျာကတော မေဗ္ဗာ အဗျာကတဿ မေဗ္ဗဿ အာရမ္မဏပစ္စယေနပစ္စယော။ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။ ဝတ္ထုဝိပါကဗျာကတာနံ ကြိယာဗျာကတာနံ ခန္ဓာနံ အာရမ္မဏ။လ။ ယောဟုဟောအပ်၏။ ။အဗျာကဟော ကုသလဿ၌ မရဏာသန္တကုသိုလ်ဇော ငါးချက်အားတပ်သော စုတိ။လ။ဝတ္ထု။ ။အဗျာကတော အကုသလဿ၌လည်း မရဏာသန္တအကုသိုလ် ဇောငါးချက်အားတပ်သော။ လ။ဝတ္ထုကိုကောက်။ ။(ဝိဘင်းကို ဝတ္ထုကုသလာနံ ဝတ္ထုအကုသလာနံ ခန္ဓာနံဟု ဟောလေ)။

(၃) (ဥပနိဿယ သဘာဝသည် အဓိပတိ သဘာဝနှင့် အလုံး တူပြီ)။

(၄) ပုရေဇာတသဘာဝ၌ ကာမစိတ် စတုပညာသ ဒိဗ္ဗ စက္ခု ဒိဗ္ဗသောတ အတိညာဉ်ခွေးအားတပ်သော ပစ္စုပ္ပန်နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသဟု ဆိုအပ်သော အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ ပစ္စည်း။ ဤ

တရားတို့သည် အာရမ္မဏ ပုရေဇာတပစ္စည်း နှစ်ပါးတပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်။လ။ အာရမ္မဏပစ္စယာ ပုရေဇာ တေတိဏိ။၏။ ။တိဏိဟူသော်ကား အဗျာကတော အဗျာ ကတဿ။ အဗျာကတော ကုသလဿ။ အဗျာကတော အကု သလဿဟူသည်တည်း။ (အရကောကံဝိဘင်းကို ပုရေဇာတမှာ အာရမ္မဏ ပုရေဇာတအကောကံ ဝိဘင်းအတိုင်းဟောလေ)။

(၅) အာရမ္မဏဝိပ္ပယုတ္တသဘာဝ၌ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း မရ ဏာသန္တဇောငါးချက် တဒါရုံအားတပ်သော စုတိစိတ်မှပြန်၍ ရေသော် တဆွဲခုနစ်ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော ဝတ္ထုရမ္မဏ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ ဤ ပစ္စည်းတရားတို့သည် အာရမ္မဏဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း နှစ်ပါးတပ်ကုန် ၏။ ထို့ကြောင့်။လ။ အာရမ္မဏပစ္စယာ ဝိပ္ပယုတ္တေတိဏိ။၏။ ။ (နိဿယသဘာဝနှင့် အတူကောက်လေ)။

(၆-၇) (အတ္ထိသဘာဝ အဝိဂတသဘာဝ။ ဤနှစ်ပါးသည် ပုရေဇာတသဘာဝနှင့်တူပြီ)။

အမှာ ပစ္စည်းတွန်းကို ဟေတုသဘာဝပစ္စည်း တွန်းနည်း ကိုမှီ၍ ရသင့်သည်အလျောက် တွန်းလေ။ ။ သဟဇာတမျိုးဖြစ်လျှင် သဟဇာတအလျောက်။ အာရမ္မဏမျိုး ဖြစ်လျှင် အာရမ္မဏမျိုး အလျောက် အနုလုံကို နှလုံးသွင်း၍ တွန်းလေ။

အာရမ္မဏဆဋ္ဌနာ (၅)

သဘာဝကိုဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ဆဋ္ဌနာကိုဟော တော်မူ၏။ ထိုဆဋ္ဌနာ၌တုံသော်လည်းအဓိပတိဥပနိဿယဆဋ္ဌနာ ပုရေဇာတ အတ္ထိအဝိဂတဆဋ္ဌနာ သနိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တဆဋ္ဌနာ သာဓိပတိဥပနိဿယဆဋ္ဌနာ သာဓိပတိ နိဿယ ဥပနိဿယ ဝိပ္ပ ယုတ္တ ဆဋ္ဌနာအားဖြင့် ငါးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဓိပတိ ဥပ နိဿယ ဆဋ္ဌနာကိုရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။

(၁) ထိုအဓိပတိ ဥပနိဿယ သဋ္ဌနာ၌ အလေးအမြတ် ပြုတတ်သော လောဘာမူရှစ်ခု မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်လေးခု လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခုအား တပ်သော အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော ဣဒ္ဓဖြစ်သော နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသ ဒေါသမူဒွေး မောဟမူဒွေး ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဏ်ကြည့် သောစိတ်ရှစ်ဆဲ့လေးခု ဒေါသ ဣဿာ မစ္ဆရိယကုက္ကုစ္စ ဝိစိကိစ္ဆာ ကြည့်သော စေတသိက်လေးဆဲ့ခုနစ်ခု နိဗ္ဗာန်။ ဤတရားတို့သည် အာရမ္မဏအဓိပတိဥပနိဿယပစ္စည်းတပ်သောတရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်ထိုတရားတို့ကို ဤအနုလုံ၌ အာရမ္မဏအဓိပတိ ဥပနိဿယန္တိသတ္တဟု သင်္ချာတပ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။ အာရမ္မဏအဓိပတိ ဥပနိဿယန္တိ၊ အာရမ္မဏ အဓိပတိ ဥပနိဿယဟူ၍။ ဧတေသု တီသုပစ္စယေသု၊ ထိုသုံးပစ္စည်း တို့သည်။ သဋ္ဌိတေသု၊ ပေါင်း အပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ အဓိပတိယံ၊ အဓိပတိပစ္စည်း၌၊ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောအပ်ကုန်သော။ သတ္တေဝ၊ ခုနစ်ပါးသလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဝိသဇ္ဇနာနိ၊ တို့ကို။ လမ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။

(၂) ထို့နောင် ပုရေဇာတ အတ္ထိအဝိဂတ သဋ္ဌနာကို။ လ။ မူ၏။ ထိုပုရေဇာတအတ္ထိအဝိဂတသဋ္ဌနာ၌ ကာမစိတ်စတုပညာသ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဉ်အား တပ်သော ပစ္စုပ္ပန်နိပ္ပန္န ရုပ်အဋ္ဌာရသဟု ဆိုအပ်သော အာရမ္မဏ ပုရေဇာတပစ္စည်း။ ဤ တရားတို့သည် အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ အတ္ထိ အဝိဂတ ပစ္စည်း တပ်ကုန်၏။ လ။ အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိတိဏိ။ ။ (ပုရေဇာတသဘာဝအတိုင်း)။

(၃) ထို့နောင် သနိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တ သဋ္ဌနာကို ဟော တော်မူ၏။ ထိုသို့မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း မရဏာသန္ဓဇော ငါးချက် တဒါရုံအားတပ်သော စုတိစိတ်မှပြန်၍ရေသော် တဆဲ့ခုနစ်ချက် မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ် သော ဝတ္ထုအာရမ္မဏပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် အာရမ္မဏ နိဿယ ပုရေဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ ပစ္စည်း တပ်ကုန်၏။ ထို့

ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို။ လ။ အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ နိဿယ
ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ တိဏိ။၏။ ။ (နိဿယသဘာဝ
အတိုင်း)။

(၄) ထို့နောင် သာဓိပတိ ဥပနိဿယ ဘဋကကို ဟော
တော်မူ၏။ ထို၌ အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူ ရှစ်ခုအား
တပ်သော ဣဋ္ဌဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန် နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသ။ ဤတရား
တို့သည်။ လ။ အာရမ္မဏ အဓိပတိ ဥပနိဿယ ပုရေဇာတ အတ္ထိ
အဝိဂတန္တိ ဧကံ။၏။ ဧကံ ဟူသော်ကား အဗျာကတော အကု
သလဿ ဟူသည်တည်း။

(၅) ထို့နောင် သာဓိပတိ နိဿယ ဥပနိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တ
ဘဋကကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော
လောဘမူ မရဏာသန္တ ဇောငါးချက်အား တပ်သော စုတိစိတ်မှ
ပြန်၍ ရေသော် တဆွဲခုနစ်ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့် အတူဥပါဒ်
သော အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော
ဝတ္ထုအရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်း။ လ။ အာရမ္မဏ အဓိပတိ နိဿယ ဥပ
နိဿယ ပုရေဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။၏။ ဧကံ
ဟူသော်ကား အဗျာကတော အကုသလဿ ဟူသည်တည်း။
ကတ္တားကား အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူ မရဏာ
သန္တဇော ငါးချက်အား တပ်သော စုတိစိတ်မှ ပြန်၍ ရေသော် တဆွဲ
ခုနစ်ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့် အတူဥပါဒ်သော အလေးအမြတ်
ပြုအပ်သော ဟဒယဝတ္ထု ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။ သမ္ပဒါနိကား
အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူ မရဏာသန္တဇောငါးချက်
ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့၏ ဝိဝိဝိဘင်းကို အဗျာ
ကတောဓမ္မော အကုသလဿ ဓမ္မဿ အာရမ္မဏ ပစ္စယေန ပစ္စ
ယော။ လ။ အဝိဂတပစ္စယေန ပစ္စယော။ ဝတ္ထုဂရုံကတွာ အဿာ
ဒေတိ အဘိနန္ဒတိ တံဂရုံကတွာ ရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒိဋ္ဌိဥပ္ပဇ္ဇတိဟု
ဟောအပ်၏။ ။ (အာရမ္မဏ သဘာဝ ခုနစ်ပါး။ ဘဋကငါးပါး)။
အာရမ္မဏ ငြီး၏။

အဓိပတိ သဘာဝ (၁၅)

အာရမ္မဏ မိဿကကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အဓိပတိ မိဿကကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံ့သော်လည်း သဘာဝ သဋ္ဌနာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဘာဝကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုသဘာဝ၌တုံ့သော်လည်း အဓိပတိမူ ဟောတု သဘာဝ အာရမ္မဏသဘာဝ သဟဇာတသဘာဝ အညမည သဘာဝ နိဿယသဘာဝ ဥပနိဿယသဘာဝ ပုရေဇာတ သဘာဝ ဝိပါကသဘာဝ အာဟာရသဘာဝ ဣန္ဒြိယသဘာဝ မဂ္ဂသဘာဝ သမ္ပယုတ္တ သဘာဝ ဝိပ္ပယုတ္တသဘာဝ အတ္ထိသဘာဝ အဝိဂတသဘာဝအားဖြင့် တဆွဲငါးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဓိပတိမူ ဟောတုသဘာဝကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။

(၁) ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော ဝိမံသာဓိပတိ။ ဤတရားတို့သည်။လ။ အဓိပတိပစ္စယာ ဟောတုယာ စတ္တာရိ။၏။

(၂) အဓိပတိမူ အာရမ္မဏ သဘာဝ၌ အလုံးစုံသော အာရမ္မဏာ ဓိပတိပစ္စည်း။လ။ အဓိပတိ ပစ္စယာ အာရမ္မဏေ သတ္တ။၏။

(၃) သဟဇာတ သဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော အဓိပတိ တရားကိုယ်သုံးပါး လေးပါး တို့တွင် တပါးပါးဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတာ ဓိပတိပစ္စည်း။လ။ အဓိပတိ ပစ္စယာ သဟဇာတေ သတ္တ။၏။

(၄) အညမည သဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား တပ်သော အဓိပတိ တရားကိုယ်သုံးပါး လေးပါး တို့တွင် တပါးပါး။လ။ အဓိပတိပစ္စယာ အညမညေတိဏိ။၏။

(၅) နိဿယသဘာဝ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတာ ဓိပတိ ပစ္စည်း။အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူ မရဏာသန္ဓဇော ငါးချက် အားတပ်သော စုတိစိတ်မှ ပြန်၍ရေသော် တဆွဲခုနစ်ချက်

မြောက်သောစိတ်နှင့်အတူဥပါဒ်သော အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ဟဒယဝတ္ထုဟုဆိုအပ်သော ဝတ္ထုရမ္မဏပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် ။လ။ အဓိပတိပစ္စယာ နိဿယေ အဋ္ဌ။ ။

(၆) ဥပနိဿယ သဘာဝ၌ အလုံးစုံသော အာရမ္မဏာ နိဿယပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည်။လ။ အဓိပတိပစ္စယာ ဥပနိဿယေ သတ္တ။ ။

(၇) ပုရေဇာတ သဘာဝ၌ အလေးအမြတ် ပြုတတ်သော လောဘမုဂ္ဂံရအား တပ်သော အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော ဣဋ္ဌ ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသဟု ဆိုအပ်သော အာရမ္မဏာ ပုရေဇာတပစ္စည်း။လ။ အဓိပတိပစ္စယာ ပုရေဇာတေ ဧကံ။ ။

(၈) ဝိပါက သဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ် အားတပ်သော ဖိုလ်လေးခု၌ရှိသော အဓိပတိတရားကိုယ်လေးပါး တို့တွင် တပါးပါး။လ။ အဓိပတိ ပစ္စယာ ဝိပါကေ ဧကံ။ ။

(၉) အာဟာရသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇ ရုပ်အား တပ်သော စိတ္တာဓိပတိ။လ။ အဓိပတိ ပစ္စယာ အာဟာ ရေ သတ္တ။ ။

(၁၀) ဣန္ဒြိယသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇ ရုပ်အားတပ်သော စိတ္တ ဝိရိယ ဝိမံသအားဖြင့် အဓိပတိ တရား ကိုယ် သုံးပါးတို့တွင် တပါးပါး။လ။ အဓိပတိ ပစ္စယာ ဣန္ဒြိယေ သတ္တ။ ။

(၁၁) မဂ္ဂသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော ဝိရိယ ဝိမံသာဓိပတိ။လ။ အဓိပတိ ပစ္စယာ မဂ္ဂ သတ္တ။ ။

(၁၂) သမ္ပယုတ္တသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားသာ တပ် သော အဓိပတိတရားကိုယ် သုံးပါးတို့တွင် တပါးပါး။လ။ အဓိ ပတိပစ္စယာ သမ္ပယုတ္တတိဏိ။ ။

(၁၃) ဝိပုယုတ္တသဘာဝ၌ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အား တပ် သော အဓိပတိတရားကိုယ် သုံးပါး လေးပါးတို့တွင် တပါးပါးဟု

ဆိုအပ်သော သဟဇာတာဓိပတိ ပစ္စည်း။ အလေးအမြတ်ပြုတတ်
 သော လောဘမူ မရဏာသန္ဓဇောငါးချက်အား တပ်သော စုတိ
 စိတ်မှပြန်၍ ရေသော် တဆဲ့ခုနစ်ချက် မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ
 ဥပါဒ်သော အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်
 သောဝတ္ထုရမ္မဏပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည်။လ။ အဓိပတိပစ္စယာ
 ဝိပ္ပယုတ္တေ စတ္တာရိ။၏။ စတ္တာရိ ဟူသော်ကား ကုသလော
 အမျာကတဿ၊ အကုသလော အမျာကတဿ။ အမျာကတော
 အမျာကတဿ။ အမျာကတော အကုသလဿ ဟူသည်တည်း။
 (ကောဝက်မြဲ)။

(၁၄-၁၅) အတ္တိ သဘာဝ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတာ
 ဓိပတိ။ အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူရှစ်ခုအား တပ်
 သော အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ပစ္စုပ္ပန်နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသဟု
 ဆိုအပ်သော အာရမ္မဏာဓိပတိ ပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည်။လ။
 အဓိပတိပစ္စယာ အတ္တိယာအဋ္ဌ အဝိဂတော အဋ္ဌ။၏။

အဓိပတိ ဗဒ္ဓနာ (၃၀)
 မိဿက ဗဒ္ဓနာ (၃)

သဘာဝကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဗဒ္ဓနာကို ဟော
 တော်မူ၏။ ထိုဗဒ္ဓနာ၌ တုံသော်လည်း မိဿကဗဒ္ဓနာ ပကိဏ္ဍက
 ဗဒ္ဓနာသဟဇာတဗဒ္ဓနာအားဖြင့် သုံးပါးပြား၏။ ထိုတွင်မိဿက
 ဗဒ္ဓနာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း အတ္တိ
 အဝိဂတ ဗဒ္ဓနာ သနိဿယ ဗဒ္ဓနာ သနိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တဗဒ္ဓနာ
 အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အတ္တိ အဝိဂတ ဗဒ္ဓနာကို
 ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

(၁) ထိုအတ္တိ အဝိဂတ ဗဒ္ဓနာ၌ သပ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိ
 စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော အဓိပတိတရားကိုယ် သုံးပါးလေးပါးတို့
 တွင် တပါးပါးဟုဆိုအပ်သော သဟဇာတာဓိပတိပစ္စည်း။ အလေး

အမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူရှစ်ခုအား တပ်သော အလေး
 အမြတ် ပြုအပ်သော ဣဋ္ဌဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန် နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသဟု
 ဆိုအပ်သော အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် အဓိပတိ
 အတ္ထိ အဝိဂတ ပစ္စည်းတပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်
 ဆိုစာရားတို့ကို အဓိပတိ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ အဋ္ဌဟု သင်္ချာတပ်၍
 ဟောအပ်ကုန်၏။ အဋ္ဌဟူသော်ကား ကုသလပဒသုံးချက် အကု
 သလပဒသုံးချက်။ အဗျာကတော အဗျာကတဿ။ အဗျာကတော
 ကုသလဿ။ အဗျာကတော အကုသလဿ ဟူသည်တည်း။ ရှေး
 ခုနစ်ချက်သော် သဟဇာတာ ဓိပတိပစ္စည်းကိုကော်ကင်။ ။ အဗျာ
 ကတော အကုသလဿ၌ အာရမ္မဏာဓိပတိ ပစ္စည်းကို ကော်ကင်
 ဝိဘင်းဟော။

(၂) ထို့နောင် သနိဿယ သဋ္ဌနာကို။ မူ၏။ ထိုသနိဿယ
 သဋ္ဌနာ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတာဓိပတိ ပစ္စည်း။ အလေး
 အမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူ မရဏာ သန္ဓဇော အားတပ်သော
 စုတိစိတ်မှပြန်၍ ရေသော် တဆဲ့ခုနစ်ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်
 အတူ ဥပါဒ်သော အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆို
 အပ်သော ဝတ္ထာရမ္မဏပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည်။ လ။ အဓိပတိ
 နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ အဋ္ဌဟု။ ။ (အဋ္ဌဟူသော်ကား ယခင်
 အဋ္ဌအတိုင်းပင်) ။ အဗျာကတော အကုသလဿ၌ အလေးအမြတ်
 ပြုတတ်သော လောဘမူ မရဏာ သန္ဓဇောငါးချက်အားတပ်သော
 စုတိစိတ်မှပြန်၍ ရေသော် တဆဲ့ခုနစ်ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်
 အတူ-ဥပါဒ်သော အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ဟဒယဝတ္ထု။ လ။
 ။ (ဝိဘင်းကို ဝတ္ထုဂရုံကတွာ ရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိဟု
 ဟောလေ) ။

(၃) ထို့နောင် သနိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တ သဋ္ဌနာကို။ မူ၏။ ထို
 သနိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တသဋ္ဌနာ၌ သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော
 အဓိပတိတရားကိုယ် သုံးပါးလေးပါးတို့တွင် တပါးပါးဟု ဆိုအပ်
 သော သဟဇာတာဓိပတိ ပစ္စည်း။ အလေးအမြတ် ပြုတတ်သော

လောဘာမူ မရဏာသန္ဓေဇော။လ။ ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော
 ဝတ္ထုရမ္မဏပစ္စည်း။ ဤဟရားတို့သည်။လ။ အဓိပတိ နိဿယ ဝိပု
 ယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ စတ္တာရိ။၏။ ။စတ္တာရိဟူသော်ကား
 ကုသလော အဗျာကတဿ။အကုသလော အဗျာကတဿ။အဗျာ
 ကတော အဗျာကတဿ။အဗျာကတော အကုသလဿ ဟူသည်
 တည်း။ (အဗျာကတော အကုသလသံဃံ ယခင် အကောဏ်
 အတိုင်း အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ဝတ္ထုရမ္မဏကိုကောက်)။
 မိဿကသုံးချက်ပြီး၏။

ပကိဏ္ဍကဗဒ္ဓနာ (၃)

မိဿကဗဒ္ဓနာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပကိဏ္ဍက
 ဗဒ္ဓနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း အာရမ္မဏ
 ဥပနိဿယ ဗဒ္ဓနာ သပုရေဇာတ အတ္ထိအဝိဂတ ဗဒ္ဓနာ
 သနိဿယ ပုရေဇာတ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ ဗဒ္ဓနာအားဖြင့်
 သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင်အာရမ္မဏ ဥပနိဿယ ဗဒ္ဓနာကို
 ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။

(၁) ထို၌အလုံးစုံသော အာရမ္မဏာဓိပတိ ပစ္စည်း။ဤတရား
 တို့သည်။လ။ အဓိပတိအာရမ္မဏ ဥပနိဿယန္တိသတ္တ။၏။

(၂) ထို့နောင် သပုရေဇာတ အတ္ထိ အဝိဂတ ဗဒ္ဓနာကို
 ဟောတော်မူ၏။ ထို၌အလေးအမြတ် ပြုတတ်သော လောဘာမူ
 ရှစ်ခုအားတပ်သော အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော ဣဋ္ဌဖြစ်သော
 ပစ္စုပ္ပန် နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသ။ ဤတရားတို့သည်။ လ။ အဓိပတိ
 အာရမ္မဏ ဥပနိဿယ ပုရေဇာတ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိကော။၏။

(၃) ထို့နောင်သနိဿယ ပုရေဇာတ ဝိပုယုတ္တ ဗဒ္ဓနာကို
 ဟောတော်မူ၏။ ထို၌အလေးအမြတ် ပြုတတ်သော လောဘာမူ
 မရဏာသန္ဓေဇော အားတပ်သော စုတိစိတ်မှပြန်၍ရေသော် တဆဲ့
 ခုနစ်ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော အလေးအမြတ်
 ပြုအပ်သော ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော ဝတ္ထုရမ္မဏပစ္စည်း။

ဤတရားတို့သည်။ လ။ အဓိပတိ အာရမ္မဏ နိဿယ ဥပနိဿယ ပုရေဇာတ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိကေ။၏။ (ကောက်မြဲ ဝိဘင်းဟောမြဲ)။ ။ပကိဏ္ဍက သုံးချက်ပြီး၏။

သဟဇာတဗဒ္ဓနာ (၂၄)

ဆန္ဒာဓိပတိ (၆) ချက်

ပကိဏ္ဍကဗဒ္ဓနာကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ သဟဇာတဗဒ္ဓနာကိုဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း ဆန္ဒာဓိပတိ ဗဒ္ဓနာ စိတ္တဗဒ္ဓနာ ဝိရိယဗဒ္ဓနာ ဝိမံသာဓိပတိ ဗဒ္ဓနာအားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင်ဆန္ဒာဓိပတိ ဗဒ္ဓနာကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း အဝိပါကဗဒ္ဓနာ သဝိပါကဗဒ္ဓနာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဝိပါကဗဒ္ဓနာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း သဗ္ဗဋ္ဌာနိကဗဒ္ဓနာ သအညမညသမ္ပယုတ္တ ဗဒ္ဓနာ သဝိပုယုတ္တဗဒ္ဓနာအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဗ္ဗဋ္ဌာနိကဗဒ္ဓနာကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။

(၁) ထို၌သမ္ပယုတ္တဗဒ္ဓနာ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော ဆန္ဒာဓိပတိ။ဤတရားတို့သည်။လ။ အဓိပတိ သဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိသတ္တ။ ၏။ (သတ္တသရုပ် သဟဇာတာ ဓိပတိအတိုင်း)။

(၂) ထို့နောင် သအညမည သမ္ပယုတ္တ ဗဒ္ဓနာကိုဟောတော်မူ၏။ ထို၌သမ္ပယုတ္တဗဒ္ဓနာ အားတပ်သော ဆန္ဒာဓိပတိ။လ။ အဓိပတိ သဟဇာတ အညမည နိဿယ သမ္ပယုတ္တအတ္ထိ အဝိဂတန္တိတိကိ။၏။

(၃) ထို့နောင် သဝိပုယုတ္တ ဗဒ္ဓနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ဆန္ဒာ ဓိပတိ။ လ။

အဓိပတိ သဟဇာတ နိဿယ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိတိဏိ။
၏။ ။ (အဝိပါကသုံးချက်)။

(၄) အဝိပါက ဗဒ္ဓနာကိုဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌
သဝိပါက ဗဒ္ဓနာကိုဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံ့သော်လည်း သဗ္ဗဋ္ဌာ
နိကဗဒ္ဓနာ သအညမညသမ္ပယုတ္တ ဗဒ္ဓနာ သဝိပုယုတ္တ ဗဒ္ဓနာ
ဟူ၍ သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင်သဗ္ဗဋ္ဌာနိက ဗဒ္ဓနာကို ရှေးဦး
စွာဟောတော်မူ၏။ ထိုသဗ္ဗဋ္ဌာနိက ဗဒ္ဓနာ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ
သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ် အားတပ်သော ဖိုလ်လေးခုရှိသော ဆန္ဒာ
ဓိပတိ သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဧကံ။ ။ ။ ။

(၅) ထို့နောင် သအညမည သမ္ပယုတ္တဗဒ္ဓနာကို ဟော
တော်မူ၏။ ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ အားသတပ်သော ဖိုလ်လေးခုရှိ
ရှိသော ဆန္ဒာဓိပတိလ။ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက
သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဧကံ။ ။ ။ ။

(၆) ထို့နောင်သဝိပုယုတ္တဗဒ္ဓနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌
သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ် အားတပ်သော ဖိုလ်လေးခုရှိသော ဆန္ဒာ
ဓိပတိလ။ အဓိပတိ သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ
အဝိဂတန္တိ ဧကံ။ ။ ။ (သဝိပါကသုံးချက်။ ။ ပေါင်းဆန္ဒာ
ဓိပတိ ဗဒ္ဓနာခြောက်ချက်)။

စိတ္တာဓိပတိ (၆) ချက်

ဆန္ဒာဓိပတိ ဗဒ္ဓနာကိုဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ စိတ္တာ
ဓိပတိ ဗဒ္ဓနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံ့သော်လည်း အဝိပါက
ဗဒ္ဓနာ သဝိပါက ဗဒ္ဓနာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင်
အဝိပါကဗဒ္ဓနာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံ့သော်
လည်း သဗ္ဗဋ္ဌာနိကဗဒ္ဓနာ သအညမည သမ္ပယုတ္တဗဒ္ဓနာ သဝိပု
ယုတ္တ ဗဒ္ဓနာအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဗ္ဗဋ္ဌာနိက
ဗဒ္ဓနာကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။

(၁) ထို၌သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်
သော စိတ္တာဓိပတိ။လ။ အဓိပတိ သဟဇာတနိဿယ အာဟာရ
ဗုဒ္ဓိယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိသတ္တ။၏။

(၂) ထို့နောင် သအညမည သမ္ပယုတ္တ ဗဒ္ဓနာကို ဟော
တော်မူ၏။ ထို၌သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားတပ်သော စိတ္တာဓိပတိ။ လ။
အဓိပတိ သဟဇာတ အညမည နိဿယ အာဟာရ ဗုဒ္ဓိယ
သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိတိ၏။၏။

(၃) ထို့နောင် သဝိပ္ပယုတ္တ ဗဒ္ဓနာကို ဟောတော်မူ၏။
ထိုသဝိပ္ပယုတ္တ ဗဒ္ဓနာ၌ သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော
စိတ္တာဓိပတိ။လ။ အဓိပတိ သဟဇာတ နိဿယ အာဟာရ ဗုဒ္ဓိယ
ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိတိ၏။၏။ ။ (အဝိမါကသုံးချက်) ။

(၄) ထို့နောင် သဝိပါက ဗဒ္ဓနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌
တုံသော်လည်း သဗ္ဗဋ္ဌာနိကဗဒ္ဓနာ သအညမည သမ္ပယုတ္တ
ဗဒ္ဓနာ သဝိပ္ပယုတ္တ ဗဒ္ဓနာအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင်
သဗ္ဗဋ္ဌာနိကဗဒ္ဓနာကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို၌ သမ္ပယုတ္တ
ခန္ဓာ သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ် အားတပ်သော ဖိုလ်လေးခုဟုဆိုအပ်
သော စိတ္တာဓိပတိ။လ။ အဓိပတိ သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက
အာဟာရ ဗုဒ္ဓိယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိတိ၏။၏။

(၅) ထို့နောင် သအညမည သမ္ပယုတ္တ ဗဒ္ဓနာကို ဟောတော်
မူ၏။ ထို၌သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ အားသာ တပ်သော ဖိုလ်လေးခုဟု
ဆိုအပ်သော စိတ္တာဓိပတိ။လ။ အဓိပတိ သဟဇာတ အညမည
နိဿယ ဝိပါက အာဟာရ ဗုဒ္ဓိယ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ
တိ၏။၏။

(၆) ထို့နောင် သဝိပ္ပယုတ္တ ဗဒ္ဓနာကို ဟောတော်မူ၏။
ထို၌သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အားသာ တပ်သော ဖိုလ်စိတ်လေးခုဟု
ဆိုအပ်သော စိတ္တာဓိပတိ။လ။ အဓိပတိ သဟဇာတ နိဿယ
ဝိပါက အာဟာရ ဗုဒ္ဓိယ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိတိ၏။၏။
(သဝိပါကသုံးချက်။ ။ စိတ္တာဓိပတိခြောက်ချက်) ။

ဝိရိယာဓိပတိ (၆) ချက်

စိတ္တဝဓိပတိဆုဂ္ဂနာကိုဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ ဝိရိယာဓိပတိ ဆုဂ္ဂနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံ့သော်လည်း အဝိပါကဆုဂ္ဂနာ သဝိပါကဆုဂ္ဂနာ အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဝိပါကဆုဂ္ဂနာကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံ့သော်လည်း သဗ္ဗဋ္ဌာနိကဆုဂ္ဂနာ သအညမည သမ္ပယုတ္တဆုဂ္ဂနာ သဝိပ္ပယုတ္တဆုဂ္ဂနာအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင်သဗ္ဗဋ္ဌာနိက ဆုဂ္ဂနာကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။

(၁) ထို၌သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ် အားတပ်သော ဝိရိယာဓိပတိ။ လ။ အဓိပတိ သဟဇာတ နိဿယ ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ အတ္ထိအဝိဂတန္တိသတ္တ။ ။

(၂) ထို့နောင် သအညမည သမ္ပယုတ္တ ဆုဂ္ဂနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားသာ တပ်သော ဝိရိယာဓိပတိ။ လ။ အဓိပတိ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိတိဏိ။ ။

(၃) ထို့နောင် သဝိပ္ပယုတ္တ ဆုဂ္ဂနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ် အားတပ်သော ဝိရိယာဓိပတိ။ လ။ အဓိပတိ သဟဇာတ နိဿယ ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိတိဏိ။ ။ (အဝိပါကသုံးချက်)။

(၄) အဝိပါကဆုဂ္ဂနာကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ သဝိပါကဆုဂ္ဂနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံ့သော်လည်း သဗ္ဗဋ္ဌာနိကဆုဂ္ဂနာ သအညမည သမ္ပယုတ္တဆုဂ္ဂနာ သဝိပ္ပယုတ္တ ဆုဂ္ဂနာအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဗ္ဗဋ္ဌာနိက ဆုဂ္ဂနာကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို၌သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ဖိုလ်လေးခု၌ ရှိသော ဝိရိယာဓိပတိ။ လ။ အဓိပတိ သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဧကံ။ ။

(၅) ထို့နောင် သအညမည သမ္ပယုတ္တသဋ္ဌနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားသာ တပ်သော ဖိုလ်လေးခု၌ ရှိသော ဝီရိယာဓိပတိ။ လ။ အဓိပတိ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။၏။

(၆) ထို့နောင် သဝိပ္ပယုတ္တသဋ္ဌနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသောဓိပတိစိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ဖိုလ်လေးခု၌ရှိသော ဝီရိယာဓိပတိ။ လ။ အဓိပတိ သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဧကံ။၏။ (သဝိပါကသုံးချက်) ဝီရိယာဓိပတိ သဋ္ဌနာခြောက်ချက်ပြီး၏။

ဝိမံသာဓိပတိ (၆) ချက်

ဝီရိယာဓိပတိသဋ္ဌနာကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ ဝိမံသာဓိပတိသဋ္ဌနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့တုံသော်လည်း အဝိပါကသဋ္ဌနာ သဝိပါကသဋ္ဌနာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဝိပါက သဋ္ဌနာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့တုံသော်လည်း သဗ္ဗဋ္ဌာနိကသဋ္ဌနာ သအညမည သမ္ပယုတ္တသဋ္ဌနာ သဝိပ္ပယုတ္တသဋ္ဌနာ အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဗ္ဗဋ္ဌာနိကသဋ္ဌနာကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။

(၁) ထိုသမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ဝိမံသာဓိပတိ။ လ။ အဓိပတိ ဟေတု သဟဇာတ နိဿယ ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိစတ္တာရိ။၏။

(၂) ထို့နောင် သအညမည သမ္ပယုတ္တ သဋ္ဌနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသမ္ပယုတ္တခန္ဓာ အားသာတပ်သော ဝိမံသာဓိပတိ။ လ။ အဓိပတိ ဟေတု သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဇ္ဈေ။၏။

(၃) ထို့နောင် သဝိပ္ပယုတ္တသဋ္ဌနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသောဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ဝိမံသာဓိပတိ။ လ။ အဓိပတိ

ဟေတု သဟဇာတ နိဿယ ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိ
ဂတန္တိဒ္ဓေ။၏။ ။ (အဝိပါကသုံးချက်)။

(၄) အဝိပါက ဃဉ္ဇနာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌
သဝိပါက ဃဉ္ဇနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ သဗ္ဗဋ္ဌာနိက ဃဉ္ဇနာ
သံအညမည သမ္ပယုတ္တဃဉ္ဇနာ သဝိပုယုတ္တဃဉ္ဇနာအားဖြင့်သုံးပါး
အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဗ္ဗဋ္ဌာနိက ဃဉ္ဇနာကို ရှေးဦးစွာဟော
တော်မူ၏။ ထို၌ သမ္ပယုတ္တဓန္ဓာ သာမိပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်
သော ဖိုလ်လေးခု၌ရှိသော ဝိမံသာမိပတိ။လ။ အမိပတိ ဟေတု
သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ
ဧကံ။၏။

(၅) ထို့နောင် သအညမညသမ္ပယုတ္တ ဃဉ္ဇနာကို ဟော
တော်မူ၏။ ထို၌ သမ္ပယုတ္တဓန္ဓာအားသာတပ်သော ဖိုလ်လေးခု၌
ရှိသော ဝိမံသာမိပတိ။လ။ အမိပတိ ဟေတု သဟဇာတ အညမည
နိဿယ ဝိပါက ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဧကံ။၏။

(၆) ထို့နောင် သဝိပုယုတ္တ ဃဉ္ဇနာကို ဟောတော်မူ၏။
ထို၌ သာမိပတိ စိတ္တဇရုပ် အားတပ်သော ဖိုလ်လေးခု၌ရှိသော
ဝိမံသာမိပတိ။လ။ အမိပတိ ဟေတု သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက
ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဧကံ။၏။ (သဝိပါက
သုံးချက်။ ပေါင်းဝိမံသာမိပတိ ဃဉ္ဇနာခြောက်ချက်။ ။ သဘာဝ
တဆွဲငါးချက်။ ။ ဃဉ္ဇနာမိဿကသုံးချက်။ ပကိဏ်း သုံးချက်။
သဟဇာတ နှစ်ဆွဲလေးချက်။ ပေါင်းဃဉ္ဇနာသုံးဆယ်)။ ။ အမိပတိ
ပြီး၏။

အနန္တရသဘာဝ (၆)

အမိပတိမိဿကကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ အနန္တရ
မိဿကကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံ့သော်လည်း သဘာဝ ဃဉ္ဇ
နာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဘာဝကို ရှေးဦးစွာ

ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံ့သော်လည်း အနန္တရမူ သမနန္တရသဘာဝ ဥပနိဿယသဘာဝ အာသေဝနသဘာဝ ကမ္မသဘာဝ နတ္ထိ သဘာဝ ဝိဂတသဘာဝ အားဖြင့် ခြောက်ပါးအပြားရှိ၏။

(၁-၂) ထိုတွင် သမနန္တရသဘာဝကို ရှေးဦးစွာ ဟော တော်မူ၏။ ထိုသမနန္တရ သဘာဝ၌ ရဟန္တာတို့ စုတိနှင့်တကွ နောက်နောက်သော နာမက္ခန္ဓာအားတပ်သော ရဟန္တာတို့စုတိ ကြည့်သော ရှေးရှေးသော နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဤတရားတို့သည် အနန္တရ သမနန္တရပစ္စည်း နှစ်ပါးတပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အနန္တရ ပစ္စယာ သမနန္တရေသတ္တ။ ။ (ဥပနိဿယ သဘာဝလည်း နည်းတူ)။

(၃) အာသေဝန သဘာဝ၌ ပဋ္ဌမဇောဖိုလ်ဇောကြည့်သော နောက်နောက်သော ဇော ကောပညာသ အားတပ်သော အဆုံး ဇောကြည့်သော ရှေးရှေးသော လောကီဇော သတ္တစတ္တလီသ။ လ။ အနန္တရပစ္စယာ အာသေဝနေတိဏိ။ ။

(၄) ကမ္မသဘာဝ၌ မဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်လေးခုအား တပ်သော မဂ်စေတနာ။ လ။ အနန္တရပစ္စယာကမ္မဇကံ။ ။ (မဂ္ဂေါဇလသ ဝိဘင်းဟော)။

(၅-၆) နတ္ထိသဘာဝ ဝိဂတသဘာဝ ဤနှစ်ပါးတို့သည် သမနန္တရသဘာဝနှင့် တူကုန်၏။

အနန္တရသင်္ခါနာ (၃)

သဘာဝကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ သဋ္ဌနာကို ဟော တော်မူ၏။ ထို၌ တုံ့သော်လည်း သမနန္တရ ဥပနိဿယ နတ္ထိ ဝိဂတ သဋ္ဌနာ အာသေဝန သဋ္ဌနာ သကမ္မသဋ္ဌနာ အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သမနန္တရ ဥပနိဿယ နတ္ထိ ဝိဂတ သဋ္ဌနာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

(၅) ထို၌ အလုံးစုံသော အနန္တရပစ္စည်း။ ဤကား အကျဉ်း ဆိုနည်း။ (အကျယ်သဘာဝအတိုင်းဆို)။ လ။ အနန္တရ သမနန္တရ ဥပနိဿယ နတ္ထိ ဝိဂတန္တိ သတ္တ။ ။

(၂) ထို့နောင် အာသေဝန ဗျာနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ အလုံးစုံသော အာသေဝနပစ္စည်း။ လ။ အနန္တရ သမနန္တရ ဥပနိဿယ အာသေဝန နတ္ထိ ဝိဂတန္တိ တိဏိ။ ။

(၃) ထို့နောင် သကမ္မဗျာနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ မဂ္ဂါ နန္တရမိုလ်လေးခုအားတပ်သော မဂ်စေတနာ။ လ။ အနန္တရ သမနန္တရ ဥပနိဿယ ကမ္မ နတ္ထိ ဝိဂတန္တိ ဧကံ။ ။ (သဘာဝ ခြောက်ချက်။ ဗျာနာသုံးချက်)။ သမနန္တရလည်း နည်းတူ။ ။ အနန္တရပြီး၏။

သဟဇာတသဘာဝ (၁၄)

သမနန္တရမိဿကကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ သဟဇာတ မိဿကကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံ့သော်လည်း သဘာဝ ဗျာနာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဘာဝကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံ့သော်လည်း သဟဇာတမူ ဟေတု သဘာဝ အဓိပတိသဘာဝ အညမညသဘာဝ နိဿယသဘာဝ ကမ္မသဘာဝ ဝိပါကသဘာဝ အာဟာရသဘာဝ ဣန္ဒြိယသဘာဝ ဈာနသဘာဝ မဂ္ဂသဘာဝ သမ္ပယုတ္တသဘာဝ ဝိပုယုတ္တသဘာဝ အတ္ထိသဘာဝ အဝိဂတသဘာဝအားဖြင့် တဆဲ့လေးပါးအပြား ရှိ၏။ ထိုတွင် သဟဇာတမူ ဟေတုသဘာဝကို ရှေးဦးစွာ ဟော တော်မူ၏။

(၁) ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာသဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။ ဤတရားတို့သည်။ လ။ သဟဇာတပစ္စယာ ဟေတုယာသတ္တ။ ။

(၂) အဓိပတိသဘာဝ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတံဓိပတိ ပစ္စည်း (အကျယ်ဆို၍)။လ။ သဟဇာတပစ္စယာ အဓိပတိယာ သတ္တ။၏။

(၃) အညမညသဘာဝ၌ အလုံးစုံသော အညမညပစ္စည်း။လ။ သဟဇာတပစ္စယာ အညမညတိဏိ။၏။

(၄) နိဿယသဘာဝ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတ နိဿယ ပစ္စည်း။လ။ သဟဇာတ ပစ္စယာ နိဿယေနဝ။၏။

(၅) ကမ္မသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော စေတနာဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတ ကမ္မပစ္စည်း။လ။ သဟဇာတပစ္စယာ ကမ္မေသတ္တ။၏။

(၆) ဝိပါက သဘာဝ၌ အချင်းချင်းအား လည်းကောင်း။ အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားလည်း ကောင်း တပ်သော အလုံးစုံသော ဝိပါက်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဟဒယဝတ္ထုအားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။လ။ သဟဇာတ ပစ္စယာ ဝိပါကေ ကေ။၏။

(၇) အာဟာရသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဇဿစေတနာဝိညာဏ် ဤတရား တို့သည်။လ။ သဟဇာတပစ္စယာ အာဟာရေ သတ္တ။၏။

(၈) ဣန္ဒြိယသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော နာမ်ဣန္ဒြေရှစ်ပါးဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်း။လ။ သဟဇာတပစ္စယာ ဣန္ဒြိယေသတ္တ။၏။

(၉) ဈာနသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဈာနင် တရားကိုယ် ငါးပါး။လ။ သဟဇာတပစ္စယာ ဈာနေ သတ္တ။၏။

(၁၀) မဂ္ဂသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ် စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော မဂ္ဂင်တရားကိုယ် ကိုးပါး။လ။ သဟဇာတ ပစ္စယာ မဂ္ဂေသတ္တ။၏။

(၁၁) သမ္ဗုဒ္ဓယုတ္တသဘာဝ၌ အလုံးစုံသော သမ္ဗုဒ္ဓယုတ္တပစ္စည်း
။လ။ သဟဇာတပစ္စယာံ သမ္ဗုဒ္ဓယုတ္တတိဏိ။၏။

(၁၂) ဝိပ္ပယုတ္တသဘာဝ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတ ဝိပ္ပ
ယုတ္တပစ္စည်း။လ။ သဟဇာတပစ္စယာံ ဝိပ္ပယုတ္တတိဏိ။၏။

(၁၃-၁၄) (အတ္ထိသဘာဝ အဝိဂတသဘာဝ၌ သဟဇာတ
အတိုင်း) သဟဇာတပစ္စယာံ အတ္ထိယာနဝ အဝိဂတေနဝ။၏။

သဟဇာတဆန္ဒနာ (၁၁၀)

သဘာဝကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ ဆန္ဒနာကို ဟောတော်မူ၏။
ထို၌တုံသော်လည်း အဝိပါကဆန္ဒနာ သဝိပါကဆန္ဒနာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဝိပါကဆန္ဒနာကို
ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌လည်း သဗ္ဗဋ္ဌာနိက ဆန္ဒနာ
သအညမညဆန္ဒနာ သအညမညသမ္ဗုဒ္ဓယုတ္တဆန္ဒနာ သဝိပ္ပယုတ္တ
ဆန္ဒနာ သအညမညဝိပ္ပယုတ္တဆန္ဒနာအားဖြင့် ငါးပါးအပြားရှိ၏။
ထိုတွင် သဗ္ဗဋ္ဌာနိကဆန္ဒနာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

(၁) ထို၌ အချင်းချင်းအား လည်းကောင်း။ အချင်းချင်း
နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား လည်းကောင်း
တပ်သော အလုံးစုံသော ပဝတ္ထိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး
အချင်းချင်း အားလည်းကောင်း။ ဥပါဒါရုပ်အား လည်းကောင်း
တပ်သော မဟာဘုတ်လေးပါး။ အချင်းချင်းအားတပ်သော ပဉ္စ
ဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာဟဒယဝတ္ထု။ ဤတရားတို့သည်။
။လ။ သဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိနဝ။၏။

(၂) ထို့နောင် သအညမည ဆန္ဒနာကို ဟောတော်မူ၏။
ထို၌အချင်းချင်းအား တပ်သော အလုံးစုံသော ပဝတ္ထိပဋိသန္ဓေ
နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အချင်းချင်းအား တပ်သော မဟာဘုတ်
လေးပါး။ အချင်းချင်းအား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ
နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု။လ။ သဟဇာတ အညမည နိဿယ
အတ္ထိ အဝိဂတန္တိတိဏိ။၏။

(၃) ထို့နောင် သအညမည သမ္ပယုတ္တ ဘဒ္ဒနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ အချင်းချင်းအား တပ်သော အလုံးစုံသော ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးလှ။ သဟဇာတ အညမည နိဿယ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိတိဏိ။၏။

(၄) ထို့နောင် သဝိပ္ပယုတ္တဘဒ္ဒနာကိုဟောတော်မူ၏။ထို၌ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အား တပ်သော အရူပဝိပါက်လေးခု ဒွေပဉ္စဝိညာဏ်တဆယ်ရဟန္တာတို့ စုတိကြည့်သော ပဉ္စဝေဠိကာရ ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အချင်းချင်းအားတပ်သော ပဉ္စဝေဠိကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု။လ။ သဟဇာတ နိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တအတ္ထိ အဝိဂတန္တိတိဏိ။၏။

(၅) ထို့နောင် သအညမည ဝိပ္ပယုတ္တ ဘဒ္ဒနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ အချင်းချင်းအား တပ်သော ပဉ္စဝေဠိကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု။လ။ သဟဇာတ အညမည နိဿယဝိပ္ပယုတ္တအတ္ထိ အဝိဂတန္တိဇကံ။၏။ (အဝိပါကငါးချက်)။

သဝိပါက (၅) ချက်

အဝိပါက ဘဒ္ဒနာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ သဝိပါက ဘဒ္ဒနာကို ဟောတော်မူ၏။ထို၌တုံ့ထော်လည်း သဗ္ဗဋ္ဌာနိက ဘဒ္ဒနာ သအညမည ဘဒ္ဒနာ သအညမည သမ္ပယုတ္တ ဘဒ္ဒနာ သဝိပ္ပယုတ္တ ဘဒ္ဒနာ သအညမည ဝိပ္ပယုတ္တ ဘဒ္ဒနာဟူ၍ ငါးပါး အပြားရှိ၏။ထိုတွင် သဗ္ဗဋ္ဌာနိက ဘဒ္ဒနာကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။

(၁) ထိုသဗ္ဗဋ္ဌာနိက ဘဒ္ဒနာ၌ အချင်းချင်းအား လည်းကောင်း၊ အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားလည်းကောင်း တပ်သော အလုံးစုံသော ဝိပါက ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊ ဟဒယဝတ္ထုအားတပ်သော ပဉ္စဝေဠိကာရပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးလှ။ သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက အတ္ထိအဝိဂတန္တိ ဇကံ။၏။

(၂) ထို့နောင် သအညမည ဘုရားကို ဟောတော်မူ၏။
ထို၌ အချင်းချင်းအားတပ်သော အလုံးစုံသော ဝိပါက ပဝတ္တိ ပဋိ
သန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဟဒယဝတ္ထုအား တပ်သော ပဉ္စဝေါ
ကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။လ။ သဟဇာတ အညမည
နိဿယ ဝိပါက အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။၏။

(၃) ထို့နောင် သအညမည သမ္ပယုတ္တ ဘုရားကို ဟော
တော်မူ၏။ ထို၌ အချင်းချင်းအား တပ်သော အလုံးစုံသော
ဝိပါက ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။လ။ သဟဇာတ
အညမည နိဿယ ဝိပါက သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။၏။

(၄) ထို့နောင် သဝိပ္ပယုတ္တ ဘုရားကို ဟောတော်မူ၏။
ထို၌ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ
ဝိပါက ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဟဒယဝတ္ထုအား
တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။လ။
သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။၏။

(၅) ထို့နောင် သအညမညဝိပ္ပယုတ္တ ဘုရားကိုဟောတော်
မူ၏။ ထို၌ ဟဒယဝတ္ထုအား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ
နာမက္ခန္ဓာ။လ။ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက ဝိပ္ပယုတ္တ
အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။၏။ (သဝိပါကငါးချက်။ ။သဘာဝ တဆွဲ
လေးချက်။ ။ဘုရားဆယ်ချက်)။ ။သဟဇာတဟပြီး၏။

အညမညသဘာဝ (၁၄) ချက်

သဟဇာတ မိဿကကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌
အညမည မိဿကကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း
သဘာဝ ဘုရားအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ထိုတွင် သဘာဝကို
ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံသော်လည်း အညမညမူ
ဟေတုသဘာဝ အမိပတိသဘာဝ သဟဇာတသဘာဝ နိဿယ
သဘာဝ ကမ္မသဘာဝ ဝိပါကသဘာဝ အာဟာရသဘာဝ ဣန္ဒြိယ

သဘာဝ ဗျာနသဘာဝ မဂ္ဂသဘာဝ သမ္ပယုတ္တသဘာဝ ဝိပ္ပယုတ္တ သဘာဝ အတ္ထိသဘာဝ အဝိဂတသဘာဝ အားဖြင့် တဆွဲလေးပါး အပြားရှိ၏။

(၁) ထိုတွင် ဟေတုသဘာဝကိုရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုအားတပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး ။လ။ အညမည ပစ္စယာ ဟေတုယာတိဏိ။၏။

(၂) အဓိပတိသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားတပ်သော အဓိပတိတရားကိုယ်သုံးပါး လေးပါးတို့တွင် တပါးပါးလ။ အညမည ပစ္စယာ အဓိပတိပစ္စယာ တိဏိ။၏။

သဟဇာတ သဘာဝ

(၃-၄) အလုံးစုံသော အညမညပစ္စည်း။လ။ အညမည ပစ္စယာ သဟဇာတတိဏိ။၏။ နိဿယ သဘာဝ၌လည်း။လ။ နိဿယေတိဏိ။၏။

(၅) ကမ္မသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုအား တပ်သော စေတနာ။လ။ အညမည ပစ္စယာ ကမ္မေတိဏိ။၏။

(၆) ဝိပါက သဘာဝ၌ အချင်းချင်းအား တပ်သော အလုံးစုံသော ဝိပါက် ပဝတ္ထိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ဟဒယဝတ္ထု အားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ။လ။ အညမည ပစ္စယာ ဝိပါကေ ဧကံ။၏။

(၇) အာဟာရသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုအား တပ်သော နာမ်အာဟာရသုံးပါး။လ။ အညမည ပစ္စယာ အာဟာရေတိဏိ။၏။

(၈) ဣန္ဒြိယသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုအား တပ်သော နာမ်ဣန္ဒြေတရားကိုယ်ရှစ်ပါး။လ။ အညမည ပစ္စယာ ဣန္ဒြိယေတိဏိ။၏။

(၉) ဈာနသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုအားတပ်
သော ဈာနင်တရားကိုယ်ဝါးပါးလ။ အညမည ပစ္စယာ ဈာနေ
တိဏိ။၏။

(၁၀) မဂ္ဂသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုအား တပ်
သော မဂ္ဂင်တရားကိုယ်ကိုးပါးလ။ အညမည ပစ္စယာ မဂ္ဂေ
တိဏိ။၏။

(၁၁) သမ္ပယုတ္တ သဘာဝ၌ အချင်းချင်းအား -တပ်သော
အလုံးစုံသော ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးလ။အညမည
ပစ္စယာ သမ္ပယုတ္တေတိဏိ။၏။

(၁၂) ဝိပ္ပယုတ္တ သဘာဝ၌ အချင်းချင်းအား တပ်သော ပဉ္စ
ဝေါကာဝရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး ဟဒယဝတ္ထု။လ။
အညမညပစ္စယာ ဝိပ္ပယုတ္တေ ဧကံ။၏။ (ပဋိသန္ဓိက္ခယော ခန္ဓာ
ဝတ္ထုဿ ဝတ္ထုခန္ဓာနံ ဝိဘင်းဟော)။

(၁၃-၁၄) အတ္ထိသဘာဝ အဝိဝတသဘာဝ ဤနှစ်ပါးကို
အညမညအတိုင်းဟော။တိဏိ။၏။ ။သဘာဝပြီး၏။

အညမည ဗဒ္ဒနာ (၆) ချက်

သဘာဝကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားပွဲ၌ ဗဒ္ဒနာကို
ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း အဝိပါက ဗဒ္ဒနာ သင်္ဂဟိက
ဗဒ္ဒနာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင်အဝိပါက ဗဒ္ဒနာကို
ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံသော်လည်း သဗ္ဗဋ္ဌာနိက
ဗဒ္ဒနာ သသမ္ပယုတ္တဗဒ္ဒနာ သဝိပ္ပယုတ္တ ဗဒ္ဒနာအားဖြင့် သုံးပါး
အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဗ္ဗဋ္ဌာနိကဗဒ္ဒနာကို ရှေးဦးစွာဟောတော်
မူ၏။

(၁) ထို၌ အချင်းချင်းအားတပ်သော အလုံးစုံသော ပဝတ္တိ
ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး၊ အချင်းချင်းအား တပ်သော မဟာ
ဘုတ်လေးပါး။ အချင်းချင်းအားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာဝရ ပဋိ

သန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု။လ။ အညမည သဟဇာတ နိဿယ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ တိဏိ။၏။

(၂) ထို့နောင် သသမ္ပယုတ္တ ဗဒနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ အချင်းချင်းအား တပ်သော အလုံးစုံသော ပဝတ္ထိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး လ။ အညမည သဟဇာတ နိဿယ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ တိဏိ။၏။

(၃) ထို့နောင် သဝိပ္ပယုတ္တ ဗဒနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ အချင်းချင်းအား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု။လ။ အညမည သဟဇာတ နိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။၏။ ။အဝိပါက သုံးချက်ပြီး၏။

သဝိပါက (၃) ချက်

အဝိပါက ဗဒနာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ သဝိပါက ဗဒနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း သဗ္ဗဋ္ဌာ နိကဗဒနာ သသမ္ပယုတ္တဗဒနာ သဝိပ္ပယုတ္တ ဗဒနာ အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဗ္ဗဋ္ဌာနိကဗဒနာကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။

(၁) ထို၌ အချင်းချင်းအား တပ်သော အလုံးစုံသော ဝိပါက ပဝတ္ထိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။ ဟဒယဝတ္ထုအား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။လ။ အညမည သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။၏။

(၂) ထို့နောင် သသမ္ပယုတ္တဗဒနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ အချင်းချင်းအား တပ်သော အလုံးစုံသော ဝိပါက ပဝတ္ထိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။လ။ အညမည သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။၏။

(၃) ထို့နောင် သဝိပ္ပယုတ္တ ဗဒနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ ဟဒယဝတ္ထုအား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ

နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။လ။ အညမည သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက
ဝိပ္ပယုတ္တအတ္ထိ အဝိဂတန္တိကေ။၏။ (သဝိပါကသုံးချက်။ ပေါင်း
ခြောက်ချက်။သဘာဝ တဆဲ့လေးချက်။ ။သုဋ္ဌနာခြောက်ချက်)။
အညမည ပြီး၏။

နိဿယ သဘာဝ (၁၇)

အညမည မိဿကကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ နိဿယ
မိဿကကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံ့သော်လည်း သဘာဝသုဋ္ဌနာ
အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဘာဝကိုရှေးဦးစွာ ဟော
တော်မူ၏။ ထို၌တုံ့သော်လည်း နိဿယမူ ဟေတု သဘာဝ
အာရမ္မဏသဘာဝ အဓိပတိသဘာဝ သဟဇာတသဘာဝ အည
မညသဘာဝ ဥပနိဿယ သဘာဝ ပုရေဇာတသဘာဝ ကမ္မ
သဘာဝ ဝိပါကသဘာဝ အာဟာရ သဘာဝ ဣန္ဒြိယသဘာဝ
ဈာနသဘာဝ မဂ္ဂသဘာဝ သမ္ပယုတ္တသဘာဝ ဝိပ္ပယုတ္တသဘာဝ
အတ္ထိသဘာဝ အဝိဂတသဘာဝအားဖြင့် တဆဲ့ခုနှစ်ပါး အပြား
ရှိ၏။ထိုတွင် နိဿယမူဟေတုသဘာဝကို ရှေးဦးစွာဟောတော်
မူ၏။

(၁) ထို၌ သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိ
သန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။လ။ နိဿယ
ပစ္စယာ ဟေတုယာ သတ္တိ။၏။

(၂) အာရမ္မဏသဘာဝ၌ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း မရဏာသန္ဓ
ဇောငါးချက် တဒါရုံအားတပ်သော စုတိစိတ်မှ ပြန်၍ ရေသော်
တဆဲ့ခုနှစ်ချက် မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယ
ဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော ဝတ္ထာရမ္မဏ ပစ္စည်း။လ။ နိဿယပစ္စယာ
အာရမ္မဏေ တိဏိ။၏။

(၃) အဓိပတိသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇ
ရုပ်အား တပ်သော အဓိပတိတရားကိုယ် သုံးပါး လေးပါးတို့တွင်
တပါးပါးဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတာဓိပတိ ပစ္စည်း။ အလေး

အမြတ်ပြုတတ်သောလောဘမူ မရဏာသန္ဓေဘေး တပ်သော စုတိ။လ။အလေး အမြတ်ပြုအပ်သော ဟဒယဝတ္ထုဟုဆိုအပ်သော ဝတ္ထုရမ္မဏပစ္စည်း။လ။ နိဿယပစ္စယာ အဓိပတိယာ အဋ္ဌ၏။

(၄) သဟဇာတ သဘာဝ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတ ပစ္စည်း (အကျယ် ဆိုမြဲ)။လ။ နိဿယ ပစ္စယာ သဟဇာတ နဝ။၏။

(၅) အညမည သဘာဝ၌ အလုံးစုံသော အညမညပစ္စည်း ။လ။နိဿယပစ္စယာ အညမညေတိဏိ။၏။

(၆) ဥပနိဿယ သဘာဝ၌ အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူ မရဏာသန္ဓေ ။လ။ အလေး အမြတ် ပြုအပ်သော ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော ဝတ္ထုရမ္မဏပစ္စည်း။လ။ နိဿယ ပစ္စယာ ဥပနိဿယေ ဧကံ။၏။

(၇) ပုရေဇာတသဘာဝ၌ ပဉ္စဝေါကာရတို့၌ အရူပံ ဝိပင်္ဂါ လေးခုကြည့်သော သတ္တဝိညာဏဇာတ်အား တပ်သော ဆဝတ္ထု ဟုဆိုအပ်သော ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်း။လ။ နိဿယ ပစ္စယာ ပုရေဇာတေ တိဏိ။၏။

(၈) ကမ္မသဘာဝ၌အလုံးစုံသော သဟဇာတကမ္မပစ္စည်း။ လ။ နိဿယပစ္စယာ ကမ္မေသတ္တ။၏။

(၉) ဝိပင်္ဂါ သဘာဝ၌ အလုံးစုံသော ဝိပင်္ဂါ ပစ္စည်း။ (အကျယ်ဆိုမြဲ)။လ။နိဿယပစ္စယာ ဝိပင်္ဂါဧကံ။၏။

(၁၀) အာဟာရ သဘာဝ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတ အာဟာရပစ္စည်း။လ။ နိဿယပစ္စယာ အာဟာရေသတ္တ။၏။

(၁၁) ဣန္ဒြိယ သဘာဝ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတိန္ဒြိယ ပုရေဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်း။လ။ နိဿယပစ္စယာ ဣန္ဒြိယေ သတ္တ။၏။

(၁၂) ဈာနသဘာဝ၌ အလုံးစုံသော ဈာနပစ္စည်း။ ဤတရား တို့သည်။လ။ နိဿယပစ္စယာဈာနေ သတ္တ။၏။

(၁၃) မဂ္ဂသဘာဝ၌ အလုံးစုံသော မဂ္ဂပစ္စည်း။လ။ နိဿယ ပစ္စယာ မဂ္ဂေ သတ္တ။၏။

(၁၄) သမ္ပယုတ္တသဘာဝ၌ အလုံးစုံသော သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း။
။လ။နိဿယပစ္စယာ သမ္ပယုတ္တေတိဏိ။၏။

(၁၅) ဝိပ္ပယုတ္တသဘာဝ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတ ဝိပ္ပ
ယုတ္တ ပုရေဇာတဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း။လ။နိဿယပစ္စယာ ဝိပ္ပယုတ္တ
ပဉ္စ။၏။

(၁၆-၁၇) အတ္တိ သဘာဝ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတ
နိဿယ ပုရေဇာတ နိဿယပစ္စည်း။လ။နိဿယပစ္စယာ အတ္တိယာ
တေရသ။၏။ (အဝိဂတလည်း အတူ)။ သဘာဝပြီး၏။

နိဿယဗဒ္ဓနာ (၂၀)
ဗိဿက (၆)

သဘာဝကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ ဗဒ္ဓနာကို ဟော
တော်မူ၏။ ။ထို၌ တုံ့သော်လည်း ဗိဿကဗဒ္ဓနာ ပကိဏ္ဍက
ဗဒ္ဓနာ သဟဇာတဗဒ္ဓနာ အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင်
ဗိဿက ဗဒ္ဓနာကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ထို၌တုံ့သော်လည်း
အတ္တိ အဝိဂတ ဗဒ္ဓနာ သာဓိပတိ ဗဒ္ဓနာ သဗ္ဗန္ဓိယဗဒ္ဓနာ
သဝိပ္ပယုတ္တဗဒ္ဓနာ သာဓိပတိ ဝိပ္ပယုတ္တဗဒ္ဓနာ သဗ္ဗန္ဓိယဝိပ္ပယုတ္တ
ဗဒ္ဓနာအားဖြင့် ခြောက်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အတ္တိ အဝိဂတ
ဗဒ္ဓနာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

(၁) ထို၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတ နိဿယ ပုရေဇာတ
နိဿယပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည်။လ။နိဿယ အတ္တိ အဝိဂတန္တိ
တေရသ။၏။

(၂) ထို့နောင် သာဓိပတိဗဒ္ဓနာကို ဟောတော်မူ၏။ထို၌
အလုံးစုံသော သဟဇာတာဓိပတိပစ္စည်း။ အလေးအမြတ်ပြုတတ်
သော လောဘမူ မရံဏာသန္ဓဇောငါးချက်အားတပ်သော။လ။
ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော ဝတ္ထုရမ္မဏပစ္စည်း။လ။ နိဿယ
အဓိပတိ အတ္တိ အဝိဂတန္တိအဋ္ဌ။၏။

(၃) ထို့နောင် သဗ္ဗန္ဓိယသဋ္ဌနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတိန္ဒြိယပုရေဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်း။လ။နိဿယ ဗုဒ္ဓိယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိသတ္တု၏။

(၄) ထို့နောင် သဝိပ္ပယုတ္တသဋ္ဌနာကို ဟောတော်မူ၏။ထို၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတဝိပ္ပယုတ် ပုရေဇာတ ဝိပ္ပယုတ်ပစ္စည်း။ လ။ နိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိပဉ္စ၏။

(၅) ထို့နောင် သာဓိပတိ ဝိပ္ပယုတ္တ သဋ္ဌနာကို ဟောတော် မူ၏။ ထို၌ သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ် အားတပ်သော အဓိပတိ တရား ကိုယ် သုံးပါး လေးပါးတို့တွင် တပါးပါးဟု ဆိုအပ်သော သဟ ဇာတာဓိပတိပစ္စည်း။ အလေးအမြတ် ပြုတတ်သော လောဘမူ မရဏာသန္ဓ။လ။ အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော ဝတ္ထုရမ္မဏပစ္စည်း။လ။နိဿယ အဓိပတိ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ စတ္တာရိ၏။

(၆) ထို့နောင် သဗ္ဗန္ဓိယဝိပ္ပယုတ္တ သဋ္ဌနာကို ဟောတော် မူ၏။ထို၌ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော နာမ်ဗုဒ္ဓိ ရှစ်ပါးဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်း ပုရေဇာတိန္ဒြိယ ပစ္စည်း။လ။နိဿယဗုဒ္ဓိယဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ တိဏိ၏။ ။ မိဿကခြောက်ချက်ပြီး၏။

ပကိဏ္ဏကမ္ပိဒူနာ (၄)

မိဿကသဋ္ဌနာကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ ပကိဏ္ဏက သဋ္ဌနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း ပုရေဇာတ ဝိပ္ပ ယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ သဋ္ဌနာ သာရမ္မဏသဋ္ဌနာ သာရမ္မဏာ ဓိပတိ ဥပနိဿယသဋ္ဌနာ သဗ္ဗန္ဓိယ သဋ္ဌနာအားဖြင့် လေးပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင်ပုရေဇာတဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတသဋ္ဌနာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

(၁) ထို၌ အလုံးစုံသော ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်း။လ။ နိဿယ ပုရေဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ တိဏိ၏။

(၂) ထို့နောင် သာရမ္မဏာ သင်္ဂဟကို။ ထို၌ မနော
 ဣရိယာဝဇ္ဇန်း မရဏာသန္တတော ငါးချက် တဒါရုံအားတပ်သောစုတိ
 စိတ်မှပြန်၍ ရေသော် တဆွဲခုနစ်ချက် မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ
 ဥပ္ပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော ဝတ္ထုသာရမ္မဏပစ္စည်း။
 (ဝတ္ထုသာရမ္မဏဟုသမျှ ဤကဲ့သို့ ချည်းဆိုလေ)။လ။ နိဿယ အာ
 ရမ္မဏ ပုရေဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိတိဏိ။

(၃) ထို့နောင် သာရမ္မဏ အဓိပတိ ဥပနိဿယ သင်္ဂဟကို
 ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ အလေးအမြတ် ပြုတတ်သော လောဘမူ
 မရဏာသန္တ။လ။ အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော ဟဒယဝတ္ထုဟု
 ဆိုအပ်သော ဝတ္ထုသာရမ္မဏပစ္စည်း။လ။ နိဿယ အာရမ္မဏ အဓိ
 ပတိ ဥပနိဿယ ပုရေဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဧကံ။

(၄) ထို့နောင် သဗ္ဗန္ဓိယသင်္ဂဟကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌
 ပဉ္စဝိညာဏ်အားတပ်သော ပဉ္စဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော ပုရေဇာ
 တိန္ဒြိယပစ္စည်း။လ။ နိဿယ ပုရေဇာတ ဗ္ဗန္ဓိယ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ
 အဝိဂတန္တိ ဧကံ။ (ပုဂံဏိဏိး လေးချက်)။

သဟဇာတသင်္ဂဟ (၁၀)

ပကိဏ္ဍက သင်္ဂဟကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ သဟ
 ဇာတ သင်္ဂဟကို။ ထို၌ တုံ့သော်လည်း အဝိပါက သင်္ဂဟ
 သဝိပါက သင်္ဂဟအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ (သဟဇာတ
 ဆယ်ချက်အတိုင်း ဟောလေ။ ။မိဿက ခြောက်ချက်။ ပကိဏ္ဍ
 လေးချက်။ သဟဇာတဆယ်ချက်။ ပေါင်းနှစ်ဆယ်။ ။သဘာဝ
 တဆွဲခုနစ်ချက်)။ ။နိဿယပြီး၏။

ဥပနိဿယသဘာဝ (၁၃)

နိဿယမိဿကကိုဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ ဥပနိဿယ
 မိဿကကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံ့သော်လည်း သဘာဝ

ဃဉ္ဇနာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဘာဝကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံ့သော်လည်း ဥပနိဿယမူ အာရမ္မဏသဘာဝ အဓိပတိသဘာဝ အနန္တရသဘာဝ သမနန္တရသဘာဝ နိဿယသဘာဝ ပုရေဇာတသဘာဝ အာသေဝနသဘာဝ ကမ္မသဘာဝ ဝိပ္ပယုတ္တသဘာဝ အတ္ထိသဘာဝ နတ္ထိသဘာဝ ဝိဂတသဘာဝ အဝိဂတသဘာဝ အားဖြင့် တဆယ့်သုံးပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဥပနိဿယမူ အာရမ္မဏသဘာဝကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

(၁-၂) ထို၌ အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပနိဿယပစ္စည်းလေ။ ဥပနိဿယပစ္စယာ အာရမ္မဏေ သတ္တ။ ။ (အဓိပတိသဘာဝ၌လည်း အတူ)။ သတ္တ။ ။

(၃-၄) အနန္တရ သဘာဝ၌ အလုံးစုံသော အနန္တရပနိဿယပစ္စည်းလေ။ ဥပနိဿယ ပစ္စယာ အနန္တရေ သတ္တ။ ။ (သမနန္တရ သဘာဝလည်းအတူ) သတ္တ။ ။

(၅) နိဿယသဘာဝ၌ အလေးအမြတ် ပြုတတ်သော လောဘမူမရဏာ။ လ။ အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော ဝတ္ထုာရမ္မဏပစ္စည်း။ လ။ ဥပနိဿယ ပစ္စယာ နိဿယေ ဧကံ။ ။

(၆) ပုရေဇာတသဘာဝ၌ အလေးအမြတ် ပြုတတ်သော လောဘမူရှစ်ခု အားတပ်သော အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော ဣဋ္ဌဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသဟု ဆိုအပ်သော အာရမ္မဏပုရေဇာတပစ္စည်း။ လ။ ဥပနိဿယ ပစ္စယာ ပုရေဇာတေ ဧကံ။ ။

(၇) အာသေဝနသဘာဝ၌ အလုံးစုံသော အာသေဝနပစ္စည်း။ ဥပနိဿယပစ္စယာ အာသေဝနေ တီဏိ။ ။

(၈) ကမ္မသဘာဝ၌ ဝိပါက်ဆတ္ထိသအားတပ်သော ဗလဝဖြစ်သော ကုသိုလ်အကုသိုလ်စေတနာ။ လ။ ဥပနိဿယပစ္စယာ ကမ္မေ ဒွေ။ ။

(၉) ဝိပုယုတ္တသဘာဝ၌ အလေးအမြတ်ပြုတတ်သောလောဘမူ မရဏာ။လ။ အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော ဝတ္ထုရမ္မဏပစ္စည်း။လ။ ဥပနိဿယ ပစ္စယာ ဝိပုယုတ္တေဧကံ။၏။

(၁၀) အတ္ထိသဘာဝ၌ အလေးအမြတ်ပြုဓာတ်သော လောဘမူရှစ်ခုအား တပ်သော အလေး အမြတ် ပြုအပ်သော ဣဋ္ဌ ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသဟု ဆိုအပ်သော အာရမ္မဏ ပုရေဇာတတ္ထိပစ္စည်း။လ။ ဥပနိဿယပစ္စယာ အတ္ထိယာဧကံ။၏။

(၁၁) နတ္ထိသဘာဝ၌ အလုံးစုံသော အနန္တရူပနိဿယ ပစ္စည်း။လ။ ဥပနိဿယပစ္စယာနတ္ထိယာသတ္တ။၏။ (ဝိဂတလည်း အတူ) သတ္တ။၏။

(၁၂-၁၃) အဝိဂတလည်း အတ္ထိအတိုင်း။ ဧကံ။၏။ ။ သဘာဝပြီး၏။

ဥပနိဿယဆဋ္ဌနာ (၇)

သဘာဝကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ ဆဋ္ဌနာကို ဧဟာတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း အာရမ္မဏ အဓိပတိ ဆဋ္ဌနာ သပုရေဇာတ အတ္ထိ အဝိဂတဆဋ္ဌနာ သနိဿယပုရေဇာတ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိအဝိဂတ ဆဋ္ဌနာ အနန္တရသမနန္တရနတ္ထိဝိဂတဆဋ္ဌနာ သာသေဝနဆဋ္ဌနာကမ္မဆဋ္ဌနာအနန္တရ သမနန္တရ ကမ္မနတ္ထိ ဝိဂတ ဆဋ္ဌနာအားဖြင့် ခုနစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အာရမ္မဏ အဓိပတိ ဆဋ္ဌနာကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။

(၁) ထို၌အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပနိဿယ ပစ္စည်း။ လ။ ဥပနိဿယ အာရမ္မဏာဓိပတိယာ သတ္တ။၏။

(၂) ထို့နောင် သပုရေဇာတ အတ္ထိအဝိဂတ ဆဋ္ဌနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌အလေးအမြတ် ပြုတတ်သော လောဘမူ ရှစ်ခုအားတပ်သော အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော ဣဋ္ဌ ဖြစ်သော

ပစ္စုပ္ပန်နိဗ္ဗာန်ရုပ်အဋ္ဌာရသဟု ဆိုအပ်သော အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ ပစ္စည်း။လ။ ဥပနိဿယ အာရမ္မဏ အဓိပတိ ပုရေဇာတ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဧကံ။၏။

(၃) ထို့နောင် သနိဿယပုရေဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ ဗဒ္ဓနာကို။မူ၏။ထို၌ အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူ မရဏာ။လ။ အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော ဝတ္ထုအာရမ္မဏပစ္စည်း။လ။ ဥပနိဿယ အာရမ္မဏ အဓိပတိ နိဿယ ပုရေဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။၏။

(၄) ထို့နောင် အနန္တရ သမနန္တရ နတ္ထိ ဝိဂတ ဗဒ္ဓနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ အလုံးစုံသော အနန္တရပနိဿယ ပစ္စည်း။လ။ ဥပနိဿယ အနန္တရ သမနန္တရ နတ္ထိ ဝိဂတန္တိ သတ္တ။၏။

(၅) ထို့နောင် သာသေဝနဗဒ္ဓနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ အလုံးစုံသော အာသေဝနပစ္စည်း။လ။ ဥပနိဿယ အနန္တရ သမနန္တရ အာသေဝန နတ္ထိ ဝိဂတန္တိ တိဏိ။၏။

(၆) ထို့နောင် ကမ္မဗဒ္ဓနာကိုဟောတော်မူ၏။ထို၌ ဝိပင်္ဂါ ဆတ္ထိသအားတပ်သော ဗလဝဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် စေတနာဟုဆိုအပ်သော နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း။ လ။ ဥပနိဿယကမ္မန္တိဒ္ဓေ။၏။

(၇) ထို့နောင် အနန္တရ သမနန္တရ ကမ္မနတ္ထိ ဝိဂတဗဒ္ဓနာ ကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌မဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်လေးခုအားတပ်သော မဂ်စေတနာ။လ။ဥပနိဿယအနန္တရ သမနန္တရ ကမ္မ နတ္ထိ ဝိဂတန္တိ ဧကံ။၏။ ။ (သဘာဂတဆွဲသုံး။ဗဒ္ဓနာခုနစ်ချက်) ။ ဥပနိဿယ ပြီး၏။

ပုရေဇာတသဘာဂ (ဂ)

ဥပနိဿယ မိဿကကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ ပုရေဇာတ မိဿကကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း သဘာဂ

ဆန္ဒနာအားဖြင့် ရှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဘာဝကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံ့သော်လည်း ပုရေဇာတမူ အာရမ္မဏ သဘာဝ အဓိပတိသဘာဝ နိဿယသဘာဝ ဥပနိဿယသဘာဝ ဣန္ဒြိယသဘာဝ ဝိပုယုတ္တသဘာဝ အတ္တိသဘာဝ အဝိဂတ သဘာဝအားဖြင့် ရှစ်ပါးပြား၏။

(၁) ထိုတွင် ပုရေဇာတမူ အာရမ္မဏသဘာဝကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပုရေဇာတပစ္စည်း။ လ။ ပုရေဇာတပစ္စယာ အာရမ္မဏေတိဏိ။ ။

(၂) ထို့နောင် အဓိပတိသဘာဝကို။ မူ၏။ ထို၌ အလေး အမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူ ရှစ်ခုအားတပ်သော အလေး အမြတ်ပြုအပ်သော ဣဋ္ဌဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌဇရသဟု ဆိုအပ်သော အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ ပစ္စည်း။ လ။ ပုရေဇာတ ပစ္စယာ အဓိပတိယာဧကံ။ ။

(၃) ထို့နောင် နိဿယသဘာဝကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ အလုံးစုံသော ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်း။ လ။ ပုရေဇာတ ပစ္စယာ နိဿယေ တိဏိ။ ။

(၄) ဥပနိဿယသဘာဝ၌ (အဓိပတိနှင့်အတူ) ပုရေဇာတ ပစ္စယာ ဥပနိဿယေဧကံ။ ။

(၅) ဣန္ဒြိယသဘာဝ၌ အလုံးစုံသော ပုရေဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ လ။ ပုရေဇာတပစ္စယာ ဣန္ဒြိယေဧကံ။ ။

(၆) ဝိပုယုတ္တသဘာဝ၌ အလုံးစုံသော ပုရေဇာတဝိပုယုတ္တ ပစ္စည်း။ လ။ ပုရေဇာတပစ္စယာ ဝိပုယုတ္တေတိဏိ။ ။

(၇-၀) အတ္တိသဘာဝ၌ အလုံးစုံသော အာရမ္မဏ ပုရေ ဇာတ ဝတ္ထု ပုရေဇာတပစ္စည်း။ လ။ ပုရေဇာတပစ္စယာ အတ္တိယာ တိဏိ။ ။ (အဝိဂတလည်းအတူ တိဏိ။ ။)။ ။ သဘာဝ ပြီး၏။

ပုရေဇာတသဋ္ဌနာ (၇)

သဘာဝကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ သဋ္ဌနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံသော်လည်း အတ္ထိ အဝိဂတ သဋ္ဌနာ သနိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တသဋ္ဌနာ သာရမ္မဏသဋ္ဌနာ သာရမ္မဏနိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တသဋ္ဌနာ သာရမ္မဏာဓိပတိ ဥပနိဿယသဋ္ဌနာ သာရမ္မဏာဓိပတိ နိဿယဥပနိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တသဋ္ဌနာ သနိဿယဗျုတ္တိယဝိပ္ပယုတ္တသဋ္ဌနာ အားဖြင့် ခုနစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အတ္ထိ အဝိဂတ သဋ္ဌနာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

(၁) ထို၌ အလုံးစုံသော သာရမ္မဏပုရေဇာတ ဝတ္ထု ပုရေဇာတပစ္စည်း။လ။ ပုရေဇာတ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိတိဏိ။၏။

(၂) ထို့နောင် သနိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တသဋ္ဌနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ အလုံးစုံသော ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။လ။ ပုရေဇာတ နိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိတိဏိ။၏။

(၃) ထို့နောင် သာရမ္မဏသဋ္ဌနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ အလုံးစုံသော သာရမ္မဏပုရေဇာတပစ္စည်း။လ။ ပုရေဇာတ သာရမ္မဏ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိတိဏိ။၏။

(၄) ထို့နောင် သာရမ္မဏနိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တသဋ္ဌနာကို။မူ၏။ ထို၌ အလုံးစုံသော ဝတ္ထုသာရမ္မဏပစ္စည်း။လ။ ပုရေဇာတ သာရမ္မဏ နိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိတိဏိ။၏။

(၅) ထို့နောင် သာရမ္မဏာဓိပတိ ဥပနိဿယ သဋ္ဌနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ အလေးအမြတ် ပြုတတ်သော လောဘမူရှင်ခုအားတတ်သော အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော၊ ဣဋ္ဌဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန် နိပ္ပန္နရုပ်အဋ္ဌာရသဟု ဆိုအပ်သော သာရမ္မဏပုရေဇာတ ပစ္စည်း။လ။ ပုရေဇာတ သာရမ္မဏ အဓိပတိ ဥပနိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဇကံ။၏။

(၆) ထို့နောင် သာရမ္မဏာဓိပတိနိဿယ ဥပနိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တသဋ္ဌနာကို မူ၏။ ထို၌ အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူ

မရဏာ။လ။ အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ဟံဒယတတ္ထုဟု ဆိုအပ်
သော ဝတ္ထုရမ္မဏပစ္စည်း။လ။ ပုရေဇာတ အာရမ္မဏ အဓိပတိ
နိဿယ ဥပနိဿယ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဧကံ။၏။

(၇) ထို့နောင် သနိဿယ ဣန္ဒြိယ ဝိပုယုတ္တ ဃာဋနာကို
ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ အလုံးစုံသော ပုရေဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်း။လ။
ပုရေဇာတ နိဿယ ဣန္ဒြိယ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဧကံ။၏။
(သဘာဝရှစ်ချက်။ ။ဃာဋနာခုနစ်ချက်)။ ။ပုရေဇာတပြီး၏။

ပစ္စာဇာတသဘာဝ (၃)

ပုရေဇာတမိဿကကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ ပစ္စာ
ဇာတမိဿကကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံ့သော်လည်း သဘာဝ
ဃာဋနာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဘာဝကို ရှေးဦး
စွာ ဟောတော်မူ၏။ထို၌ တုံ့သော်လည်း ပစ္စာဇာတမူ ဝိပုယုတ္တ
သဘာဝ အတ္ထိသဘာဝ အဝိဂတ သဘာဝအားဖြင့် သုံးပါး
အပြားရှိ၏။

ထိုတွင် ဝိပုယုတ္တသဘာဝ၌ အလုံးစုံသောပစ္စာဇာတပစ္စည်း။
လ။ ပစ္စာဇာတ ပစ္စယာ ဝိပုယုတ္တတိဏိ။ အတ္ထိယာတိဏိ။ အဝိ
ဂတေ တိဏိ။၏။

ပစ္စာဇာတဃာဋနာ (၁)

သဘာဝကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ ဃာဋနာကို ဟော
တော်မူ၏။ ထို၌ အလုံးစုံသော ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။လ။ပစ္စာဇာတ
ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိတိဏိ။၏။ ။ (သဘာဝ သုံးချက်။ ။
ဃာဋနာတချက်)။ ။ပစ္စာဇာတပြီး၏။

အာသေဝနသဘာဝ (၅)

ပစ္စာဇာတမိဿကကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ အာ
သေဝနမိဿကကို ဟောတော်မူ၏။ထို၌တုံ့သော်လည်း သဘာဝ

သံဃနာအားဖြင့်နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဘာဝကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံ့သော်လည်း အာသေဝနမူ အနန္တရ သဘာဝ သမနန္တရသဘာဝ ဥပနိဿယသဘာဝ နတ္ထိသဘာဝ ဝိဂတသဘာဝအားဖြင့် ငါးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အနန္တရ သဘာဝကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို၌ အလုံးစုံသော အာသေဝနပစ္စည်း။လ။ အာသေဝန ပစ္စယာ အနန္တရတိဏိ။ (သမနန္တရအစရှိသည်တို့လည်းအတူ)။ သမနန္တရတိဏိ။ ဥပနိဿယတိဏိ။ နတ္ထိယတိဏိ။ ဝိဂတတိဏိ။

အာသေဝနသဒ္ဓနာ (၁)

သဘာဝကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ သဒ္ဓနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ အလုံးစုံသော အာသေဝနပစ္စည်း။လ။ အာသေဝန အနန္တရ သမနန္တရ ဥပနိဿယ နတ္ထိ ဝိဂတန္တိ တိဏိ။ (သဘာဝငါးချက်။ ။သဒ္ဓနာတချက်)။ ။အာသေဝနပြီး၏။

ကမ္မသဘာဝ (၁၄)

အာသေဝနမိဿကကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ကမ္မမိဿကကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုကမ္မမိဿက၌ တုံ့သော်လည်း သဘာဝသဒ္ဓနာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဘာဝကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံ့သော်လည်း ကမ္မမူအနန္တရ သဘာဝ သမနန္တရသဘာဝ သတဇတသဘာဝ အညမည သဘာဝ နိဿယသဘာဝ ဥပနိဿယသဘာဝ ဝိပါကသဘာဝ အာဟာရသဘာဝ သမ္ပယုတ္တသဘာဝ ဝိပ္ပယုတ္တသဘာဝ အတ္ထိ သဘာဝ နတ္ထိသဘာဝ ဝိဂတသဘာဝ အဝိဂတသဘာဝအားဖြင့် တဆဲ့လေးပါးအပြားရှိ၏။

(၁၂) ထိုတွင် ကမ္မမူ အနန္တရသဘာဝကို ရှေးဦးစွာဟော
တော်မူ၏။ ထိုအနန္တရသဘာဝ၌ မဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်အားတပ်သော
မဂ်စေတနာ။လ။ ကမ္မပစ္စယာ အနန္တရေဇံကံ။ (သမနန္တရလည်း
အတူ) ဧကံ။၏။

(၁၃) သဟဇာတသဘာဝ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတကမ္မ
ပစ္စည်း။လ။ကမ္မပစ္စယာ သဟဇာတေသတ္တ။၏။

(၁၄) အညမညသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ဟဒယ ဝတ္ထု
အားတပ်သော စေတနာ။လ။ ကမ္မပစ္စယာ အညမညေတိဏီ။၏။
(နိဿယသဘာဝသည် သဟဇာတနှင့်အတူ) သတ္တ။၏။

(၁၅) ဥပနိဿယသဘာဝ၌ ဝိပင်္ဂါနိဿယအားတပ်သော
ဗလဝဖြစ်သော ဣသိုလ် အဣသိုလ် စေတနာ။လ။ ကမ္မပစ္စယာ
ဥပနိဿယေ ဒွေ။၏။

(၁၆) ဝိပင်္ဂါနိဿယသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ
ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဝိပင်္ဂါနိဿယအားတပ်သော စေတနာ။လ။ ကမ္မပစ္စ
ယာ ဝိပင်္ဂါနိဿယေ ဧကံ။၏။

(၁၇) အာဟာရ သဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိ
သန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော စေတနာ။လ။ ကမ္မပစ္စယာ အာ
ဟာရေ သတ္တ။၏။

(၁၈) သမ္ပယုတ္တ သဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား တပ်သော
စေတနာ။လ။ ကမ္မပစ္စယာ သမ္ပယုတ္တေတိဏီ။၏။

(၁၉) ဝိပုယုတ္တသဘာဝ၌ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်
အားတပ်သော စေတနာ။လ။ ကမ္မပစ္စယာ ဝိပုယုတ္တေတိဏီ။၏။

(၂၀) အတ္တိသဘာဝ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတ ကမ္မ
ပစ္စည်း။လ။ကမ္မပစ္စယာ အတ္တိယာသတ္တ။၏။ (အဝိဂတလည်း အတ္တိ
နှင့်အတူ) သတ္တ။၏။

(၂၁-၂၂) နတ္ထိသဘာဝ၌ မဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်အား တပ်သော
မဂ်စေတနာ။လ။ ကမ္မပစ္စယာ နတ္ထိယာဇံကံ။၏။ (ဝိဂတလည်း
နတ္ထိနှင့်အတူ) ဧကံ။၏။

ကမ္မစသနာ (၁၁)

ပကိဏ္ဍက (၂)

သဘာဝကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ စသနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း ပကိဏ္ဍကစသနာ သဟဇာတ စသနာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ပကိဏ္ဍက စသနာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း ဥပနိဿယစသနာ သအနန္တရသမနန္တရနတ္ထိ ဝိဂတစသနာ အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဥပနိဿယ စသနာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

(၁) ထို၌ ဝိပင်္ဂါနဆတ္ထိ သအားတပ်သော ဗလဝဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် စေတနာလ။ကမ္မ ဥပနိဿယန္တိဋ္ဌေ။၏။

(၂) ထို့နောင် သအနန္တရ သမနန္တရ ဥပနိဿယ နတ္ထိ ဝိဂတ စသနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ မဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်အားကပ် သော မဂ်စေတနာ၊ ဤတရားတို့လည်းလ။ကမ္မ အနန္တရ သမနန္တရ ဥပနိဿယ နတ္ထိ ဝိဂတန္တိဋ္ဌေ။၏။ (ပကိဏ္ဍကစသနာနှစ်ချက်)။

သဟဇာတအဝိပင်္ဂါကစသနာ (၄)

ထို့နောင် သဟဇာတ စသနာကို၏။ ထို၌ တုံသော်လည်း အဝိပင်္ဂါကစသနာ သဝိပင်္ဂါကစသနာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဝိပင်္ဂါကစသနာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုအဝိပင်္ဂါကစသနာ၌ တုံသော်လည်း သဗ္ဗဋ္ဌာနိကစသနာ သအညမညစသနာ သအညမညသမ္ပယုတ္တစသနာ သဝိပုယုတ္တစသနာဟူ၍ လေးပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဗ္ဗဋ္ဌာနိကစသနာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

(၁) ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော စေတနာလ။ကမ္မ သဟဇာတ နိဿယ အာဟာရ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိသတ္တ။၏။

(၂) ထို့နောင် သအညမည ဘဏ္ဍနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုအားတပ်သော စေတနာ။လ။ ကမ္မ သဟဇာတ အညမည နိဿယ အာဟာရ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ တိဏိ။၏။

(၃) ထို့နောင် သံအညမည သမ္ပယုတ္တဘဏ္ဍနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားတပ်သော စေတနာ။လ။ ကမ္မ သဟဇာတ အညမည နိဿယ အာဟာရ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိတိဏိ။၏။

(၄) ထို့နောင် သဝိပ္ပယုတ္တဘဏ္ဍနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော စေတနာ။လ။ ကမ္မ သဟဇာတ နိဿယ အာဟာရ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ တိဏိ။၏။ (အဝိပါက လေးချက်)။

သဝိပါကဘဏ္ဍနာ (၅)

အဝိပါကဘဏ္ဍနာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ သဝိပါက ဘဏ္ဍနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသဝိပါက၌ တုံသော်လည်း သဗ္ဗဋ္ဌာနိကဘဏ္ဍနာ သအညမညဘဏ္ဍနာ သအညမည သမ္ပယုတ္တဘဏ္ဍနာ သဝိပ္ပယုတ္တဘဏ္ဍနာ သအညမညဝိပ္ပယုတ္တဘဏ္ဍနာအားဖြင့် ငါးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဗ္ဗဋ္ဌာနိကဘဏ္ဍနာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

(၁) ထိုသဗ္ဗဋ္ဌာနိကဘဏ္ဍနာ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဝိပါက၌ရှိသော စေတနာ။လ။ ကမ္မ သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက အာဟာရ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။၏။

(၂) ထို့နောင် သအညမည ဘဏ္ဍနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုအားတပ်သော ဝိပါက၌ရှိသော စေတနာ။လ။ ကမ္မ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက အာဟာရ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။၏။

(၃) ထို့နောင် သအညမည သမ္ပယုတ္တဗဒ္ဓနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသမ္ပယုတ္တဗဒ္ဓနာ ဟဒယဝတ္ထု အားတပ်သော ဝိပင်္ဂါန်၌ ရှိသော စေတနာ။လ။ ကမ္မ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပင်္ဂါက အာဟာရ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိကေ။၏။

(၄) ထို့နောင် သဝိပ္ပယုတ္တဗဒ္ဓနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသမ္ပယုတ္တဗဒ္ဓနာ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော ဝိပင်္ဂါန်၌ ရှိသော စေတနာ။လ။ ကမ္မ သဟဇာတ နိဿယ ဝိပင်္ဂါက အာဟာရ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိကေ။၏။

(၅) ထို့နောင် သအညမညဝိပ္ပယုတ္တဗဒ္ဓနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသမ္ပယုတ္တဗဒ္ဓနာ ဟဒယဝတ္ထုအားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ၌ ရှိသော စေတနာ။လ။ ကမ္မ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပင်္ဂါက အာဟာရ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိကေ။၏။ ။ (သဝိပင်္ဂါကငါးချက်။ သဘာဝတဆွဲလေးချက်။ ။ ပကိဏ်းနှစ်ချက်။ သဟဇာတကိုးချက်။) ။ ။ ကမ္မပြီး၏။

ဝိပင်္ဂါကသဘာဝ (၁၄)

ကမ္မမိဿကကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဝိပင်္ဂါကမိဿကကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့ တုံ့သော်လည်း သဘာဝ ဗဒ္ဓနာ အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဘာဝကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့ တုံ့သော်လည်း ဝိပင်္ဂါကမူ ဟေတုသဘာဝ အဝိပတိသဘာဝ သဟဇာတ သဘာဝ အညမညသဘာဝ နိဿယ သဘာဝ ကမ္မသဘာဝ အာဟာရသဘာဝ ဣန္ဒြိယသဘာဝ ဗျာန သဘာဝ မဂ္ဂသဘာဝ သမ္ပယုတ္တသဘာဝ ဝိပ္ပယုတ္တသဘာဝ အတ္ထိ သဘာဝ အဝိဂတိသဘာဝ အားဖြင့် တဆွဲလေးပါးအပြားရှိ၏။

(၁) ထိုတွင် ဝိပင်္ဂါကမူ ဟေတုသဘာဝကို။လ။၌။ သမ္ပယုတ္တဗဒ္ဓနာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော ဝိပင်္ဂါကဟိတ်သုံးပါး။ ဝိပင်္ဂါကပစ္စယာ ဟေတုယာကေ။၏။

(၂) အဓိပတိသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာသာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ် အားတပ်သော ဖိုလ်လေးခု၌ရှိသော အဓိပတိတရားကိုယ်လေးပါး တို့တွင် တပါးပါးလ။ ဝိပါကပစ္စယာ အဓိပတိယာ ဧကံ။၏။

(၃) သဟဇာတသဘာဝ၌ အချင်းချင်းအားလည်းကောင်း။ အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် အားလည်း ကောင်း တပ်သော အလုံးစုံသော ဝိပါက ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဟဒယဂတ္ထု အားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ လေးပါးလ။ ဝိပါကပစ္စယာ သဟဇာတ ဧကံ။၏။

(၄-၅) အညမညသဘာဝ၌ အချင်းချင်းအား တပ်သော အလုံးစုံသောဝိပါက ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဟဒယ ဝတ္ထုအားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလ။ ဝိပါကပစ္စယာ အညမညဧကံ။၏။ ။ (နိဿယသဘာဝသည် သဟဇာတနှင့်အတူ) ဧကံ။၏။

(၆) ကမ္မသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဝိပါက၌ရှိသော စေတနာလ။ ဝိပါက ပစ္စယာကမ္မဧကံ။၏။

(၇) အာဟာရသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိ သန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဝိပါက၌ရှိသော နာမ်အာဟာရ သုံးပါးလ။ ဝိပါကပစ္စယာ အာဟာရဧကံ။၏။

(၈) ဣန္ဒြိယသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဝိပါက၌ရှိသော နာမ်ဣန္ဒြေ တရားကိုယ် ရှစ်ပါးလ။ ဝိပါကပစ္စယာ ဣန္ဒြိယဧကံ။၏။

(၉) ဈာနသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော ဝိပါက၌ရှိသော ဈာနင်တရားကိုယ် ငါးပါးလ။ ဝိပါကပစ္စယာ ဈာနဧကံ။၏။

(၁၀) မဂ္ဂသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ် စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော ဝိပါက်၌ရှိသော မဂ္ဂင် တရားကိုယ်ရှစ်ပါးလော့ ဝိပါကပစ္စယာ မဂ္ဂေဇကံ။၏။

(၁၁) သမ္ပယုတ္တသဘာဝ၌ အချင်းချင်း အားတပ်သော အလုံးစုံသောဝိပါက် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါးလော့ ဝိပါကပစ္စယာ သမ္ပယုတ္တေဇကံ။၏။

(၁၂-၁၄) ဝိပွယုတ္တသဘာဝ၌ စိတ္တဇရုပ် အားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရဝိပါက် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။ ဟာ ယဝတ္ထု အားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါးလော့ ဝိပါကပစ္စယာ ဝိပွယုတ္တေဇကံ။၏။ ။ (အတ္ထိအဝိ ရဟ သဘာဝသည် သဟဇာတနှင့်တူပြီ)။ ။သဘာဝပြီး၏။

ဝိပါကဆူနာ (၅)

သဘာဝကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဆူနာကိုဟော တော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း သဗ္ဗဋ္ဌာနိကဆူနာ သအညမည ဆူနာ သအညမည သမ္ပယုတ္တဆူနာ သဝိပွယုတ္တ ဆူနာ သအညမည ဝိပွယုတ္တဆူနာဟူ၍ ငါးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဗ္ဗဋ္ဌာနိက ဆူနာကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ။ (သဟ ဇာတဆူနာဆယ်ချက်တွင် သဝိပါကငါးချက် အတိုင်း ဝိပါက အလျင်ထည့်၍ ဟောလေ။ ။သဘာဝတဆဲ့လေးချက်။ ။ဆူနာ ငါးချက်)။ ။ဝိပါကပြီး၏။

အာဟာရသဘာဝ (၁၁)

ဝိပါကမိဿကကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အာဟာရ မိဿကကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း သဘာဝဆူနာ အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဘာဝကို။လော့၏။ ။ထို၌ တုံသော်လည်း အာဟာရမူ အမိပတိ သဘာဝ သဟဇာတ သဘာဝ အညမညသဘာဝ နိဿယသဘာဝကမ္မသဘာဝဝိပါက

သဘာဝ ဣန္ဒြိယသဘာဝ-သမ္ပယုတ္တသဘာဝ ဝိပဿနာသဘာဝ အတ္တိသဘာဝ အဝိဂတသဘာဝ အားဖြင့် တဆွဲတပါး အပြား ရှိ၏။

(၁) သို့တွင်အာဟာရမူ အဓိပတိသဘာဝကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော စိတ္တာဓိပတိလ။ အာဟာရပစ္စယာ အဓိပတိယာ သတ္တ။၏။

(၂) သဟဇာတသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိ သန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဇဿစေတနာ ဝိညာဏ် ဟုဆိုအပ် သော နာမ်အာဟာရသုံးပါး။ လ။ အာဟာရပစ္စယာ သဟဇာ တေသတ္တ။၏။

(၃-၄) အညမညသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု အားတပ်သောနာမ်အာဟာရသုံးပါး။လ။အာဟာရပစ္စယာ အည မညေတိဏိ။၏။ ။ (နိဿယသဘာဝသည် သဟဇာတနှင့်တူပြီ)။

(၅) ကမ္မသဘာဝ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတကမ္မပစ္စည်း။ လ။ အာဟာရပစ္စယာ ကမ္မေသတ္တ။၏။

(၆) ဝိပါကသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဝိပါက်၌ရှိသော နာမ်အာဟာရသုံးပါး။ လ။ အာဟာရပစ္စယာ ဝိပါကေဧကံ။၏။

(၇) ဣန္ဒြိယသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော မနိန္ဒြေ။လ။အာဟာရပစ္စယာ ဣန္ဒြိယေ သတ္တ။၏။

(၈) သမ္ပယုတ္တ သဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ အားသာတပ် သောနာမ်အာဟာရသုံးပါး။လ။ အာဟာရပစ္စယာ သမ္ပယုတ္တေ တိဏိ။၏။

(၉) ဝိပဿနာသဘာဝ၌ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော နာမ်အာဟာရ သုံးပါး။လ။ အာဟာရပစ္စယာ ဝိပဿနာတ္တေတိဏိ။၏။

(၁၀-၁၁) အတ္ထိသဘာဝ၌ အလုံစုံသော နာမ်အာဟာရ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။၏။လ။ အာဟာရပစ္စယာ အတ္ထိယာ သတ္တ။ ။ (အဝိဂတလည်းအတူ)။ သတ္တ။၏။ ။ သဘာဝပြီး၏။

အာဟာရဆူနာ (၃၄)

မိဿက (၁)

သဘာဝကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဆူနာကိုဟော တော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း မိဿကဆူနာ သဟဇာတ ဆူနာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် မိဿကဆူနာကို။ လ။၏။ ထို၌အလုံးစုံသော နာမ်အာဟာရ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ လ။ အာဟာရ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ သတ္တ။၏။

သဟဇာတ သာမညအဝိပါက (၄)

(၁) ထို့နောင် သဟဇာတ ဆူနာကို။လ။၏။ထို၌တုံသော် လည်းသာမည ဆူနာ သကမ္မဆူနာ သဗ္ဗန္ဓိယဆူနာ သဒ္ဓိပတိ ဗ္ဗန္ဓိယဆူနာအားဖြင့်လေးပါးအပြားရှိ၏။ထိုတွင်သာမညဆူနာ ကိုရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ထို၌တုံသော်လည်းအဝိပါကဆူနာ သဝိပါကဆူနာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဝိပါက ဆူနာကိုရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း သဗ္ဗန္ဓာ နိကဆူနာ သအညမည ဆူနာ သအညမည သဗ္ဗယုတ္တဆူနာ သဝိပုယုတ္တ ဆူနာအားဖြင့်လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင်သဗ္ဗန္ဓာနိ ကး၏။ထို၌သဗ္ဗယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် အားတပ် သော နာမ်အာဟာရ သုံးပါး။လ။ အာဟာရ သဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ သတ္တ။၏။

(၂) ထို့နောင် သအညမည ဆူနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌သဗ္ဗယုတ္တခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုအားတပ်သောနာမ်အာဟာရသုံး ပါး။လ။ အာဟာရ သဟဇာတ အညမည နိဿယ အတ္ထိ အဝိ ဂတန္တိတိဏိ။၏။

(၃) ထို့နောင် သအညမည သမ္ပယုတ္တ သဋ္ဌနာကိုဟောတော်မူ၏။ ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ အားသာတပ်သော နာမ်အာဟာရသုံးပါးလ။ အာဟာရ သဟဇာတ အညမည နိဿယ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိတိဏိ။၏။

ထို့နောင် သဝိပ္ပယုတ္တ။လ။၏။ ထို၌စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော နာမ်အာဟာရသုံးပါးလ။ အာဟာရ သဟဇာတ နိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ တိဏိ။၏။ ။ (အဝိပါကလေးချက်)။

သဝိပါက သဋ္ဌနာ (၅)

(၁) အဝိပါက သဋ္ဌနာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ သဝိပါက သဋ္ဌနာကိုဟောတော်မူ၏။ထို၌တုံသော်လည်း သဗ္ဗဋ္ဌာ နိကသဋ္ဌာ သအညမညသဋ္ဌာ သအညမည သမ္ပယုတ္တသဋ္ဌာ သဝိပ္ပယုတ္တသဋ္ဌာ သအညမည ဝိပ္ပယုတ္တသဋ္ဌာအားဖြင့်ငါးပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဗ္ဗဋ္ဌာနိက။လ။၏။ ထို၌သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော ဝိပါက၌ ရှိသော နာမ်အာဟာရသုံးပါးလ။ အာဟာရသဟဇာတ နိဿယဝိပါက အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဧကံ။ ၏။

(၂) ထို့နောင် သအညမည သဋ္ဌနာ။လ။၏။ ထို၌သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုအားတပ်သောဝိပါက၌ရှိသော နာမ်အာဟာရ သုံးပါးလ။ အာဟာရ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဧကံ။၏။

(၃) ထို့နောင်သအညမည သမ္ပယုတ္တ သဋ္ဌနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား တပ်သော ဝိပါက၌ ရှိသော နာမ်အာဟာရသုံးပါးလ။ အာဟာရ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဧကံ။၏။ ။

(၄) ထို့နောင် သဝိပ္ပယုတ္တ သဋ္ဌနာကို။လ။၏။ ထို၌ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဝိပါက၌ရှိသော နာမ်

အာဟာရသုံးပါးလ၊ အာဟာရ သဟဇာတ အညမည နိဿယ
ဝိပါက သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။

(၅) ထို့နောင် သအညမည ဝိပုယုတ္တံ စာသုနာကိုဟောတော်
မူ၏။ ထို၌ ဟဒယဝတ္ထုအားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ၌
ရှိသော နာမ်အာဟာရသုံးပါးလ။ အာဟာရ သဟဇာတ အည
မည နိဿယ ဝိပါကဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။ (သဝိ
ပါကငါးချက်။ ပေါင်း သာမည စာသုနာ ကိုးချက်)။

သကမ္မ စာသုနာ (၉)

သာမည စာသုနာကို ဟောတော် မူသည်၏လေ။ သကမ္မ
စာသုနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံသော်လည်း အဝိပါက စာသုနာ
သဝိပါကစာသုနာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဝိပါက
စာသုနာလ၏။ ထို၌ တုံသော်လည်း (သဗ္ဗဋ္ဌာနိက စသည်ကိုစစ်မြဲ)။
လ။ ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်
သော စေတနာဟာရလ။ အာဟာရ သဟဇာတ နိဿယ ကမ္မ
အတ္ထိအဝိဂတန္တိ သတ္တံ။ (အကြွင်းသုံးချက်၌ အညမညအစရှိ
သည်ကိုထည့်၍ဟောမြဲ။ အဝိပါကလေးချက်)။ ထိုနောင်သဝိပါက
စာသုနာကိုလ၏။ ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇ
ရုပ်အား တပ်သော ဝိပါက၌ရှိသော စေတနာ အာဟာရလ။
အာဟာရ သဟဇာတ နိဿယ ကမ္မ ဝိပါက အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ
ဧကံ။ (အကြွင်းလေးချက်၌ အညမည စသည်ကို ထည့်၍
ဟောမြဲ။ သဝိပါကငါးချက်။ ပေါင်း သကမ္မစာသုနာကိုးချက်။ ကမ္မ
အတိုင်းတူပြီ)။

သဗ္ဗုဒ္ဓိယ စာသုနာ (၉)

သကမ္မစာသုနာကိုလ၊ သဗ္ဗုဒ္ဓိယ စာသုနာကို။ မူ၏။ ထို၌ တုံ
သော်လည်း အဝိပါက စာသုနာ သဝိပါကစာသုနာလ။ အဝိပါက
စာသုနာကို လ၏။ ထို၌ တုံသော်လည်း (သဗ္ဗဋ္ဌာနိက စာသုနာအစ

ရှိသည်ကို စစ်ဖြို။ ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ
ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဝိညာဏာဟာရ။လ။အာဟာရ သဟ
ဇာတနိဿယ ဣန္ဒြိယအတ္ထိအဝိဂတန္တိသတ္တ။၏။ အကြွင်းသုံးချက်၌
အညမည အစရှိသည်တို့ကို ထည့်၍ဟောဖြို။ အဝိပါကလေးချက်။

ထို့နောင် သဝိပါက ခဉ္စနာကို။လ။၏။ ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ
စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဝိပါကဟုဆိုအပ်
သော ဝိညာဏာဟာရ။လ။ အာဟာရ သဟဇာတ နိဿယ
ဝိပါကဣန္ဒြိယ အတ္ထိအဝိဂတန္တိဧကံ။၏။

(အကြွင်းလေးချက်၌ အညမည အစရှိသည်ကိုထည့်၍ ဟော
ဖြို။ သဝိပါကငါးချက်။ ။ပေါင်းသဣန္ဒြိယ ခဉ္စနာကိုးချက်)။

သာဓိပတိ ဣန္ဒြိယ ခဉ္စနာ (၆)

ထို့နောင် သာဓိပတိ ဣန္ဒြိယ ခဉ္စနာကို။မူ၏။ ထို၌ တုံသော်
လည်း အဝိပါက ခဉ္စနာ သဝိပါက ခဉ္စနာအားဖြင့် နှစ်ပါး။
ထို့တွင် အဝိပါက ခဉ္စနာကို။လ။၏။ထို၌ တုံသော်လည်း သဗ္ဗဋ္ဌာ
နိက ခဉ္စနာ သအညမည သမ္ပယုတ္တ ခဉ္စနာ သဝိပုယုတ္တ ခဉ္စနာ
အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် သဗ္ဗဋ္ဌာနိက။လ။
၏။ ထို၌သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော စိတ္တာ
ဓိပတိ။လ။ အာဟာရ အဓိပတိ သဟဇာတ နိဿယ ဣန္ဒြိယ အတ္ထိ
အဝိဂတန္တိ သတ္တ။၏။ ။ (အကြွင်းနှစ်ချက်၌ အညမည သမ္ပယုတ္တ
တချက်၊ ဝိပုယုတ္တတချက်ထည့်၍ ဟောလေ။ ။အဝိပါကသုံးချက်)။

ထို့နောင် သဝိပါကကို။လ။၏။ ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိ
ပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ဖိုလ်လေးခုဟု ဆိုအပ်သော စိတ္တာ
ဓိပတိ။လ။အာဟာရ အဓိပတိ သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက ဣန္ဒြိယ
အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။၏။

(အကြွင်းနှစ်ချက်၌ အညမည သမ္ပယုတ္တတချက်။ ဝိပုယုတ္တ
တချက် ထည့်၍ ဟောလေ။ ။သဝိပါက သုံးချက်။ ပေါင်းသာဓိ
ပတိဣန္ဒြိယ ခဉ္စနာ ခြောက်ချက်။ ။သဘာဝ တဆွဲတပါး။

မိဿကတချက်။ သဟဇာတသုံးဆုံးသုံးချက်။ ပေါင်းသုံးဆုံး လေးချက်)။ ။အာဟာရပြီး၏။

ဣန္ဒြိယ သဘာဝ (၁၄)

အာဟာရ မိဿကကိုလ၌ ဣန္ဒြိယ မိဿကကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း သဘာဝံ သုဋ္ဌာနာဒါးဖြင့် နှစ်ပါးပြား၏။ ထိုတွင် သဘာဝကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း ဣန္ဒြိယမူ ဟေတုသဘာဝ အဓိပတိသဘာဝ သဟဇာတသဘာဝ အညမညသဘာဝ နိဿယသဘာဝ ပုရေဇာတသဘာဝ ဝိပါကသဘာဝ အာဟာရ သဘာဝ ဈာနသဘာဝ မဂ္ဂသဘာဝ သမ္ပယုတ္တသဘာဝ ဝိပ္ပယုတ္တသဘာဝ အတ္ထိသဘာဝ အဝိဂတသဘာဝအားဖြင့် တဆဲ့လေးပါး အပြားရှိ၏။

(၁) ထိုတွင် ဣန္ဒြိယမူ ဟေတု သဘာဝကိုရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော အမောဟ။လ။ ဣန္ဒြိယပစ္စယာ ဟေတုယာ စက္ကာရိ၏။

(၂) အဓိပတိသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော စိတ္တံဝိရိယ ဝိမံသာဓိပတိ အားဖြင့် သုံးပါးတို့တွင် တပါးပါး။လ။ ဣန္ဒြိယပစ္စယာ အဓိပတိယာ သတ္တ။၏။

(၃) သဟဇာတ သဘာဝ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်း။လ။ ဣန္ဒြိယပစ္စယာ သဟဇာတေ သတ္တ။၏။

(၄) အညမည သဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုအား တပ်သောနာမ်ဣန္ဒြေရှစ်ပါး။လ။ဣန္ဒြိယပစ္စယာအညမညေတိ၏။

(၅) နိဿယ သဘာဝ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတိန္ဒြိယပုရေဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်း။လ။ ဣန္ဒြိယ ပစ္စယာ နိဿယေ သတ္တ။၏။

(၆) ပုရေဇာတ သဘာဝ၌ အလုံးစုံသော ပုရေဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်း။လ။ ဣန္ဒြိယ ပစ္စယာ ပုရေဇာတေ ဧကံ။၏။

(၇) ဝိပင်္ဂါသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဝိပင်္ဂါ၌ရှိသော နာမ်ဣန္ဒြေရှစ်ပါး။လ။ ဣန္ဒြိယ ပစ္စယာ ဝိပင်္ဂါကေ ဧကံ။၏။

(၈) အာဟာရ သဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဝိညာဏာဟာရ။လ။ ဣန္ဒြိယ ပစ္စယာ အာဟာရေ သတ္တံ။၏။

(၉) ဈာနသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဝေဒနာ ကောဂ္ဂတာ။လ။ ဣန္ဒြိယပစ္စယာ ဈာနေ သတ္တံ။၏။

(၁၀) မဂ္ဂသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဝိရိယံ သတိ ကောဂ္ဂတာ ပညာ။လ။ ဣန္ဒြိယ ပစ္စယာ မဂ္ဂေသတ္တံ။၏။

(၁၁) သမ္ပယုတ္တသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာအားသာ တပ်သော နာမ်ဣန္ဒြေရှစ်ပါး။လ။ ဣန္ဒြိယပစ္စယာ သမ္ပယုတ္တေ တိဏိ။၏။

(၁၂) ဝိပွယုတ္တ သဘာဝ၌ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော နာမ်ဣန္ဒြေရှစ်ပါးဟုဆိုအပ်သော သဟဇာတိန္ဒြိယ ပစ္စည်း ပုရေဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်း။လ။ ဣန္ဒြိယပစ္စယာ ဝိပွယုတ္တေ တိဏိ။၏။

(၁၃-၁၄) အတ္ထိသဘာဝ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတိန္ဒြိယတ္ထိ ပုရေဇာတိန္ဒြိယတ္ထိ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယတ္ထိပစ္စည်း။လ။ ဣန္ဒြိယပစ္စယာ အတ္ထိယာသတ္တံ။၏။ ။ (အဝိဂတလည်းအတူ) သတ္တံ။၏။ သဘာဝ ပြီး၏။

ဣန္ဒြိယ စာရနာ (၇၆)
မိဿက (၃)

သဘာဝကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ စာရနာကို။မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း မိဿကစာရနာ ပကိဏ္ဍကစာရနာ သဟဇာတ စာရနာအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် မိဿက စာရနာကို

ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံ့သော်လည်း အတ္ထိ အဝိဂတ
ဆူနာ သနိဿယ ဆူနာ သနိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တဆူနာအားဖြင့်
သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အတ္ထိ အဝိဂတ ဆူနာကိုမူ၏။

(၁) ထို၌အလုံးစုံသော သဟဇာတိန္ဒြိယ ပုရေဇာတိန္ဒြိယ
ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။လ။ ဣန္ဒြိယ အတ္ထိအဝိဂတန္တိ သတ္တ။၏။

(၂) ထို့နောင်သနိဿယဆူနာကို။မူ၏။ထို၌အလုံးစုံသော
သဟဇာတိန္ဒြိယ ပုရေဇာတိန္ဒြိယ ပစ္စည်း။လ။ ဣန္ဒြိယ နိဿယ
အတ္ထိအဝိဂတန္တိ သတ္တ။၏။

(၃) ထို့နောင်သနိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တ ဆူနာကို။ မူ၏။ ထို၌
စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော နာမ်ဗျူဟေရုပ်ပါးဟု
ဆိုအပ်သော သဟဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်း ပုရေဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်း။
ဣန္ဒြိယ နိဿယ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ တိဏိ။၏။ (မိဿက
ဆူနာသုံးချက်)။

ပကိဏ္ဍကဆူနာ (၁)

ထို့နောင် ပကိဏ္ဍက ဆူနာကို။မူ၏။ ထို၌ ပဉ္စဝိညာဏဇာတ်
အားတပ်သော ပဉ္စဝတ္ထု။လ။ ဣန္ဒြိယ နိဿယ ပုရေဇာတိ ဝိပ္ပ
ယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။၏။ (ပကိဏ္ဍက ဆူနာတချက်)။

သဟဇာတိ ဆူနာ (၇၂)

သာမည အဝိပါက (၄)

ထို့နောင် သဟဇာတိ ဆူနာကို။မူ၏။ ထို၌တုံ့သော်လည်း
သာမညဆူနာ သမဂ္ဂဆူနာ သဗျာနဆူနာ သဗျာနမဂ္ဂဆူနာ
သာဟာရဆူနာ သာမိပတိ အာဟာရဆူနာ သာမိပတိ မဂ္ဂ
ဆူနာ သဟေတုမဂ္ဂဆူနာ သဟေတု အဝိပတိမဂ္ဂ ဆူနာ
အားဖြင့် ကိုးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သာမညဆူနာကို။ မူ၏။

(၁) ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော နာမ်ဣန္ဒြေရှစ်ပါး။လ။ ဣန္ဒြိယ သဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ သတ္တ။၏။

(၂) ထို့နောင် သအညမည ဃဋ္ဌနာကို။လ။၌။ သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုအားတပ်သော နာမ်ဣန္ဒြေရှစ်ပါး။လ။ ဣန္ဒြိယ သဟဇာတ အညမည နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိတိဏိ။၏။

(၃) ထို့နောင် သအညမည သမ္ပယုတ္တ ဃဋ္ဌနာကို ဟော တော်မူ၏။ ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားသာ တပ်သော နာမ်ဣန္ဒြေ ရှစ်ပါး။လ။ ဣန္ဒြိယ သဟဇာတ အညမည နိဿယ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိတိဏိ။၏။

(၄) ထို့နောင် သဝိပ္ပယုတ္တ ဃဋ္ဌနာကို။၏။ ထို၌ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော နာမ်ဣန္ဒြေ ရှစ်ပါး။လ။ ဣန္ဒြိယ သဟဇာတ နိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိတိဏိ။၏။ (အဝိ ပါကလေးချက်)။

သဝိပါက ဃဋ္ဌနာ (၅)

(၁) ထို့နောင် သဝိပါက ဃဋ္ဌနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံသော်လည်း (သဗ္ဗဋ္ဌာနိကဃဋ္ဌနာ သအညမည ဃဋ္ဌနာစသည် ကိုစစ်၍)။ ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဝိပါက၌ရှိသော နာမ်ဣန္ဒြေရှစ်ပါး။လ။ ဣန္ဒြိယ သဟ ဇာတ နိဿယ ဝိပါက အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဇကံ။၏။

(၂) ထို့နောင် သအညမည ဃဋ္ဌနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုအားတပ်သော ဝိပါက၌ရှိသော နာမ်ဣန္ဒြေရှစ်ပါး။လ။ ဣန္ဒြိယ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဇကံ။၏။

(၃) ထို့နောင် သအညမည သမ္ပယုတ္တ ဃဋ္ဌနာကို ဟော တော်မူ၏။ ထို၌ သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာအားသာ တပ်သော ဝိပါက၌

ရှိသော နာမ်အဖြစ်ရှိပါး။လ။ ဣန္ဒြိယ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဧကံ။၏။

(၄) ထို့နောင် သဝိပ္ပယုတ္တ ဘဋကကို ဟောတော် မူ၏။ ထို၌ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဝိပါက၌ရှိသော နာမ်အဖြစ်ရှိပါး။လ။ ဣန္ဒြိယ သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဧကံ။၏။

(၅) ထို့နောင် သအညမညဝိပ္ပယုတ္တ ဘဋကကို ဟောတော် မူ၏။ ထို၌ ဟံဒယဝတ္ထုအား တပ်သော ပဋိသန္ဓေ၌ရှိသော နာမ် အဖြစ်ရှိပါး။လ။ ဣန္ဒြိယ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဧကံ။၏။ ။ (သဝိပါကငါးချက်။ပေါင်း သာမည ဘဋကကိုးချက်)။

သမဂ္ဂဘဋက (၉)

ထို့နောင် သမဂ္ဂဘဋက၏။ ထို၌တုံသော်လည်း အဝိပါက ဘဋက သဝိပါက ဘဋကအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဝိပါက ဘဋကကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော် လည်း (သဗ္ဗဋက ဘဋက သအညမည ဘဋကကိုစစ်မြို့)။လ။ ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဝိနိယ သတိ ဧကဂ္ဂတာ ပညာ။လ။ ဣန္ဒြိယ သဟဇာတ နိဿယ မဂ္ဂ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိသတ္တ။၏။ (အကြွင်းသုံးချက်၌လည်း အည မညထည့်၍ တချက်။ အညမညသမ္ပယုတ္တထည့်၍ တချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တ ထည့်၍ တချက်။ သာမည ဘဋကအတိုင်း ဟောလေ)။ ထို့နောင် သဝိပါက ဘဋကကို။လ။မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း (သဗ္ဗဋက ဘဋကစသည်ကိုစစ်မြို့)။လ။ ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိ သန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဝိပါက၌ရှိသော ဝိနိယ သတိ ဧကဂ္ဂတာ ပညာ။လ။ ဣန္ဒြိယ သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက မဂ္ဂ အတ္ထိအဝိဂတန္တိဧကံ။၏။ ။ (အကြွင်းလေးချက်၌အညမညထည့်၍

တချက်၊ အညမည သမ္ပယုတ္တထည့်၍ တချက်။ ဝိပုယုတ္တ ထည့်၍ တချက်။ အညမည ဝိပုယုတ္တ ထည့်၍တချက်၊ အသီးအသီးဟောလေ။ ။သဝိပါကငါးချက်။ ။သမ္ပဂ္ဂစာသနာပေါင်းကိုးချက်)။

သဇ္ဈာန သဋ္ဌနာ (၉)

ထို့နောင် သဇ္ဈာနသဋ္ဌနာကိုမူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း အဝိပါက သဋ္ဌနာ သဝိပါက သဋ္ဌနာ။လ။ထိုတွင် အဝိပါက သဋ္ဌနာကို ။လ။၏။ ထို၌တုံသော်လည်း (သဗ္ဗဋ္ဌာနိက သဋ္ဌနာ သအညမည သဋ္ဌနာစသည်ကို စစ်မြဲ)။လ။ ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဝေဒနာ ဧကဂ္ဂတာ။လ။ ဣန္ဒြိယ သဟဇာတနိဿယဇ္ဈာန အတ္ထိအဝိဂတန္တိသတ္တ။၏။ (အကြွင်းသုံးချက်၌ အညမညထည့်၍ တချက်။ အညမည သမ္ပယုတ္တထည့်၍ တချက်။ ဝိပုယုတ္တထည့်၍တချက်။ အသီးအသီးဟောလေ)။

ထို့နောင် သဝိပါက သဋ္ဌနာကိုမူ၏။ ထို၌ တုံသော်လည်း (သဗ္ဗဋ္ဌာနိက အညမည သဋ္ဌနာစသော ငါးချက်ကိုစစ်မြဲ)။လ။ ထို၌သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဝိပါက၌ရှိသော ဝေဒနာ ဧကဂ္ဂတာ ။လ။ ဣန္ဒြိယ သဟဇာတနိဿယဇ္ဈာန အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။၏။ ။ (အကြွင်း သဝိပါက ငါးချက်။ ။သဇ္ဈာနသဋ္ဌနာပေါင်းကိုးချက်)။

သဇ္ဈာနမဂ္ဂဗျာနာ (၉)

ထို့နောင် သဇ္ဈာနမဂ္ဂ သဋ္ဌနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း အဝိပါက သဋ္ဌနာ သဝိပါက သဋ္ဌနာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ထိုတွင်အဝိပါကသဋ္ဌနာကိုး လ။၏။ထို၌တုံသော်လည်း (သဗ္ဗဋ္ဌာနိကသဋ္ဌနာ သအညမည သဋ္ဌနာစသည် လေးပါးကို စစ်မြဲ)။လ။ ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဧကဂ္ဂတာ။လ။ ဣန္ဒြိယ သဟဇာတ နိဿယ ဇ္ဈာန မဂ္ဂ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ သတ္တ။၏။ ။ (အကြွင်း

သုံးချက်၌ အညမညထည့်၍တချက်။ အညမည သမ္ပယုတ္တထည့်၍ တချက်။ ဝိပုယုတ္တထည့်၍တချက်။ ဟောမြဲ)။

ထို့နောင် သဝိပါက ခံဝူနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံ သော်လည်း (သဗ္ဗဋ္ဌာနိကစသည် ငါးပါးကိုစစ်မြဲ)။လ။ ထို၌သမ္ပယုတ္တခန္ဓာသဟိတ်စိတ္တဇရုပ်သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ် သောဝိပါက၌ရှိသော ဧကဂ္ဂတာ၊လ။ဣန္ဒြိယ သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက ဈာန မဂ္ဂ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။၏။ (အကြွင်းလေးချက်၌ အညမညထည့်၍ တချက်။ အညမည သမ္ပယုတ္တထည့်၍ တချက်။ ဝိပုယုတ္တထည့်၍တချက် ဟောမြဲ ဟောလေ။ ။သဝိပါကငါးချက်။ သဈာန မဂ္ဂခံဝူနာပေါင်း ကိုးချက်)။

သဘာဝရ ခံဝူနာ (၉)

ထို့နောင် သဘာဝရ ခံဝူနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံ သော်လည်း အဝိပါကခံဝူနာ သဝိပါကခံဝူနာအားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင်အဝိပါကခံဝူနာကိုမူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း (သဗ္ဗဋ္ဌာနိကခံဝူနာ သအညမည ခံဝူနာစသည်တို့ကို စစ်မြဲ) ။လ။ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဝိညာဏာဟာရ။ လ။ဣန္ဒြိယ သဟဇာတ နိဿယ အာဟာရ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိသတ္တိ၏။ ။(အကြွင်း သုံးချက်၌ အညမညထည့်၍ တချက်။ အညမည သမ္ပယုတ္တထည့်၍ တချက်။ ဝိပုယုတ္တထည့်၍တချက်ဟောလေ)။

ထို့နောင်သဝိပါက ခံဝူနာကို။လ။၏။ ထို၌ တုံသော်လည်း (သဗ္ဗဋ္ဌာနိက ခံဝူနာ သအညမည ခံဝူနာစသော ငါးပါး တို့ကိုစစ်မြဲ)။လ။ထို၌သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော ဝိပါကဟု ဆိုအပ်သော ဝိညာဏာ ဟာရ ။လ။ဣန္ဒြိယ သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက အာဟာရ အတ္ထိ အဝိဂ တန္တိ ဧကံ။၏။ (အကြွင်းလေးချက်၌ အညမညထည့်၍ တချက်။

အညမည သမ္ပယုတ္တထည့်၍ တချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တထည့်၍ တချက်။
အညမည ဝိပ္ပယုတ္တထည့်၍ တချက်။ အသီးအသီး ဟောလေ။
သဝိပါက ငါးချက်။ ။သအာဟာရဆန္ဒနာပေါင်းကိုးချက်)။

သာဓိပတိအာဟာရ ဆန္ဒနာ (၆)

ထို့နောင် သာဓိပတိ အာဟာရ ဆန္ဒနာကို ဟောတော်မူ၏။
ထို၌တုံ့သော်လည်းအဝိပါကဆန္ဒနာသဝိပါကဆန္ဒနာအားဖြင့် နှစ်
ပါးအပြားရှိ၏။ထိုတွင် အဝိပါကဆန္ဒနာကို။လ။၏။ထို၌သမ္ပယုတ္တ
ခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော စိတ္တာဓိပတိ။လ။ ဣန္ဒြိယ
အဓိပတိ သဟဇာတနိဿယအာဟာရအတ္ထိအဝိဂတန္တိသတ္တ။၏။
(အကြွင်းနှစ်ချက်၌ အညမည သမ္ပယုတ္တထည့်၍တချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တ
ထည့်၍တချက်ဟောလေ)။ ။ထို့နောင် သဝိပါက ဆန္ဒနာကို။
လ။၏။ ထို၌သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော
ဇိုလ်စိတ်လေးခုဟု ဆိုအပ်သော စိတ္တာဓိပတိ။လ။ဣန္ဒြိယ အဓိပတိ
သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက အာဟာရ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိကေ။၏။
(အကြွင်းနှစ်ချက်၌ အညမညသမ္ပယုတ္တထည့်၍တချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တ
ထည့်၍တချက်။ ဟောမြဲဟောလေ။ ။သာဓိပတိ အာဟာရ
ဆန္ဒနာပေါင်းခြောက်ချက်)။

သာဓိပတိ မဂ္ဂဆန္ဒနာ (၆)

ထို့နောင်သာဓိပတိ မဂ္ဂဆန္ဒနာကို။လ။၏။ထို၌တုံ့သော်လည်း
အဝိပါကဆန္ဒနာ သဝိပါကဆန္ဒနာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။
ထိုတွင် အဝိပါကဆန္ဒနာကို ရှေးဦးစွာ။လ။၏။ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ
သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ဝိရိယာဓိပတိ။လ။ ဣန္ဒြိယ
အဓိပတိ သဟဇာတ နိဿယ မဂ္ဂ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ သတ္တ။၏။
(အကြွင်းနှစ်ချက်၌ အညမညသမ္ပယုတ္တထည့်၍တချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တ
ထည့်၍တချက်ဟောလေ)။

ထို့နောင် သဝိပါကဆူနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့ သမ္ပယုတ္တ
 ခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ် အားတပ်သော ဖိုလ်လေးခုရှိသော
 ဝိရိယာဓိပတိလ။ ဣန္ဒြိယ အဓိပတိ သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက
 မဂ္ဂ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိကေ။ ။ (အကြွင်းနှစ်ချက်၌ အညမည
 သမ္ပယုတ္တထည့်၍တချက်။ ဝိပုယုတ္တထည့်၍ တချက်ဟောမြို့။ ။
 သာဓိပတိမဂ္ဂဆူနာ ပေါင်းခြောက်ချက်)။

သဟေတုမဂ္ဂ ဆူနာ (၉)

ထို့နောင် သဟေတုမဂ္ဂ ဆူနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့
 တုံ့သော်လည်း အဝိပါကဆူနာ သဝိပါကဆူနာ အားဖြင့် နှစ်ပါး
 အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဝိပါက ဆူနာကို။ မူ၏။ ထိုသို့ တုံ့သော်
 လည်း (သဗ္ဗဋ္ဌာနိကဆူနာ စသည်ကိုစစ်မြို့)။ လ။ ထိုတွင် သဗ္ဗ။
 လ။ ထိုသို့ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မ
 ဇရုပ်အားတပ်သော အမောဟ။ လ။ ဣန္ဒြိယ ဟေတု သဟဇာတ
 နိဿယ မဂ္ဂ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိစတ္တာရိ။ ။ (အကြွင်းသုံးချက်
 ကို ဟေတုဆူနာအတိုင်း ဟောလေ)။

ထို့နောင် သဝိပါကဆူနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့ တုံ့သော်
 လည်း (သဗ္ဗဋ္ဌာနိကစသည်ငါးချက်ကိုစစ်မြို့)။ လ။ ထိုသို့ သမ္ပယုတ္တ
 ခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော
 ဝိပါက၌ရှိသော အမောဟ။ လ။ ဣန္ဒြိယ ဟေတု သဟဇာတ
 နိဿယ ဝိပါက မဂ္ဂ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိကေ။ ။ (အကြွင်း
 လေးချက်ကို ဟေတုက အတိုင်းဟောလေ။ ။ သဟေတု မဂ္ဂဆူနာ
 ပေါင်းကိုးချက်)။

သဟေတုအဓိပတိမဂ္ဂဆူနာ (၆)

ထို့နောင် သဟေတုအဓိပတိမဂ္ဂဆူနာကို။ မူ၏။ ထိုသို့ တုံ့သော်
 လည်း အဝိပါကဆူနာ သဝိပါက ဆူနာအားဖြင့် နှစ်ပါးတို့
 တွင် အဝိပါကဆူနာကို။ လ။ ။ ထိုသို့ တုံ့သော်လည်း (သဗ္ဗဋ္ဌာ

နိကာစသည်ကိုစစ်မြဲ)။လ။ ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာမိပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ဝိမံသာမိပတိ။လ။ ဣန္ဒြိယ ဟေတု အမိပတိ သဟဇာတ နိဿယ မဂ္ဂ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ စတ္တာရိ။၏။(အကြွင်း နှစ်ချက်ကိုဟောမြဲ)။

ထို့နောင်သဝိပါက။လ။ ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း စစ်မြဲ။ လ။ ထို၌သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာမိပတိ စိတ္တဇရုပ် အားတပ်သော ဗိုလ်လေးခုရှိသော ဝိမံသာမိပတိ။ လ။ ဣန္ဒြိယ ဟေတု အမိပတိ သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက မဂ္ဂ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဧကံ။၏။ ။ (အကြွင်းနှစ်ချက်ဟောမြဲ။ ။သဟေတုအမိပတိမဂ္ဂဗဒ္ဓနာခြောက်ချက်။ ။သဘာဝတဆွဲလေးချက်။ ။မိဿကသုံးချက်။ ။ပကိဏ်းတချက်။ ။သဟဇာတနှစ်ဆွဲနှစ်ချက်။ ။ပေါင်းဗဒ္ဓနာခုနှစ်ဆွဲခြောက်ချက်)။ ။ဣန္ဒြိယပြီး၏။

ဈာနသဘာဝ (၁၀)

ဣန္ဒြိယ မိဿကကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဈာန မိဿကကို ဟောတော်မူ၏။ထို၌တုံသော်လည်း သဘာဝ ဗဒ္ဓနာ အားဖြင့်နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဘာဝကို ရှေးဦးစွာဟော တော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်းဈာနမူသဟဇာတသဘာဝ အည မညသဘာဝ နိဿယ သဘာဝ ဝိပါက သဘာဝ ဣန္ဒြိယသဘာဝ မဂ္ဂသဘာဝ သမ္ပယုတ္တသဘာဝ ဝိပုယုတ္တသဘာဝ အတ္ထိသဘာဝ အဝိဂတသဘာဝအားဖြင့် ဆယ်ပါးအပြားရှိ၏။

(၁) ထိုတွင်သဟဇာတသဘာဝကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ ၏။ထို၌သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဈာနင် တရားကိုယ် ငါးပါး။ လ။ ဈာနပစ္စယာ သဟဇာတေ သတ္တ။၏။

(၂-၃) ထို့နောင် အညမည သဘာဝကို။လ။ ထို၌သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုအားတပ်သော ဈာနင်ငါးပါး။လ။ ဈာန

ပစ္စယာ အညမညေတိဏိ။ ။ (နိဿယ သဘာဝသည် သဟဇာတနှင့်တူပြီ)။

(၄) ဝိပါကသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဝိပါက၌ရှိသော ဈာန်ငါးပါး။ လ။ ဈာန ပစ္စယာဝိပါကေဧကံ။ ။

(၅) ဣန္ဒြိယသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော ဝေဒနာကောဂ္ဂတာ။ လ။ ဈာနပစ္စယာ ဣန္ဒြိယေသတ္တ။ ။

(၆) မဂ္ဂသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော ဝိတက် ကောဂ္ဂတာ။ လ။ ဈာနပစ္စယာ မဂ္ဂေသတ္တ။ ။

(၇) သမ္ပယုတ္တသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားသာ တပ် သော ဈာန်ငါးပါး။ လ။ ဈာနပစ္စယာ သမ္ပယုတ္တေတိဏိ။ ။

(၈-၁၀) ဝိပွယုတ္တသဘာဝ၌ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇ ရုပ်အားတပ်သော ဈာန်ငါးပါး။ လ။ ဈာနပစ္စယာ ဝိပွယုတ္တ တိဏိ။ ။ (အတ္ထိသဘာဝ အဝိဂတသဘာဝနှစ်ပါးသည် သဟ ဇာတနှင့်တူပြီ)။ သတ္တ။ ။ သဘာဝပြီး၏။

ဈာနဆူနာ (၃၆)

သာမည အဝိပါက (၄)

သဘာဝကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဆူနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံ့သော်လည်း သာမညဆူနာ သဗ္ဗန္ဓိယ ဆူနာ သမဂ္ဂဆူနာ သဗ္ဗန္ဓိယ မဂ္ဂဆူနာအားဖြင့် လေးပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သာမည ဆူနာကို။ လ။ ။ ထို၌တုံ့သော် လည်း အဝိပါကဆူနာ သဝိပါက ဆူနာအားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဝိပါကဆူနာကို။ ။

(၁) ထို၌တုံသော်လည်း (သဗ္ဗဋ္ဌာနိက စသည်ကိုစစ်မြဲ)။ လ။ ထို၌သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော ဈာန်ငါးပါး။လ။ ဈာန် သဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိတိဏိ။

(၂) သအညပည ဗဒ္ဓနာ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု အားတပ်သော ဈာန်ငါးပါး။လ။ ဈာန် သဟဇာတ အညမည နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိတိဏိ။

(၃) သအညမညသမ္ပယုတ္တ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားသာ တပ်သော ဈာန်ငါးပါး။လ။ ဈာန် သဟဇာတ အညမည နိဿယ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိတိဏိ။

(၄) သဝိပ္ပယုတ္တ၌ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော ဈာန်ငါးပါး။လ။ ဈာန် သဟဇာတ နိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိတိဏိ။

သဝိပါကဗဒ္ဓနာ (၅)

(၁) ထို့နောင် သဝိပါက။၏။ထို၌တုံသော်လည်း (သဗ္ဗဋ္ဌာနိကစသည်ကိုစစ်မြဲ)။လ။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော ဝိပါက၌ရှိသော ဈာန် ငါးပါး။လ။ ဈာန် သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဧကံ။

(၂) သအညမည၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုအားတပ်သော ဝိပါက၌ရှိသော ဈာန် ငါးပါး။လ။ ဈာန် သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဧကံ။

(၃) ထို့နောင် သအညမည သမ္ပယုတ္တ ဗဒ္ဓနာ။လ။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားတပ်သော ဈာန်ငါးပါး။လ။ ဈာန် သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဧကံ။

(၄) သဝိပ္ပယုတ္တ၌ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော ဝိပါက၌ရှိသော ဈာန်ငါးပါး။လ။ ဈာန် သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဧကံ။

(၅) သအညမည ဝိပုယုတ္တံ ဟဒယဝတ္ထု အားတံသော ပဋိသန္ဓေရှိသော ဈာနင်ငါးပါး။လ။ ဈာန သဟဇာတ အည မည နိဿယ ဝိပါက ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဧကံ။၏။ ။
 (ပေါင်းသာမည ဆဋ္ဌနာကိုးချက်)။

သဗ္ဗန္ဓိယ ဆဋ္ဌနာ (၉)

ထို့နောင်သဗ္ဗန္ဓိယ ဆဋ္ဌနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံသော် လည်း (အဝိပါက သဝိပါက စသည်ကို စစ်မြဲ)။ အဝိပါက၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတံသော ဝေဒနာ ကေဂ္ဂတာ။လ။ ဈာန သဟဇာတ နိဿယ ဗ္ဗန္ဓိယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိသတ္တ။၏။ (အကြွင်းသုံးချက်၌ အညမည ထည့်၍ တချက်။ အညမည သမ္ပယုတ္တ ထည့်၍ တချက်။ ဝိပုယုတ္တ ထည့်၍ တချက်။ သာမည ဆဋ္ဌနာကဲ့သို့ ဟောလေ)။

သဝိပါက၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တံသော ဝိပါက၌ရှိသော ဝေဒနာ ကေဂ္ဂတာ။လ။ ဈာန သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက ဗ္ဗန္ဓိယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။၏။ (အကြွင်း လေးချက်၌ သာမညဆဋ္ဌနာကဲ့သို့ နည်းတူ ထည့်၍ ဟောလေ။ ။သဗ္ဗန္ဓိယဆဋ္ဌနာပေါင်း ကိုးချက်)။

သမဂ္ဂဆဋ္ဌနာ (၉)

ထို့နောင် သမဂ္ဂဆဋ္ဌနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံသော် လည်း (အဝိပါက သဝိပါက စသည်ကို စစ်မြဲ)။ ။အဝိပါက၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတံသော ဝိတက် ကေဂ္ဂတာ။လ။ဈာန သဟဇာတ နိဿယ မဂ္ဂ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ သတ္တ။ ။၏။ ။ (အကြွင်းသုံးချက်၌ အညမည စသည် ထည့်၍ ဟောမြဲ)။

သဝိပါက၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ် စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတံသော ဝိပါက၌ရှိသော ဝိတက် ကေဂ္ဂ

တာ။လ။ ဈာန သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက မဂ္ဂ အတ္ထိ အဝိ
ဂတန္တိဧကံ။၏။ ။ (အကြွင်းလေးချက်၌ အညမည စသည်ကို
ထည့်၍ဟောလေ။ ။သမဂ္ဂသဋ္ဌနာပေါင်းကိုးချက်)။

သဇ္ဈန္ဒိယမဂ္ဂသဋ္ဌနာ (၉)

ထို့နောင် သဇ္ဈန္ဒိယမဂ္ဂသဋ္ဌနာကို။လ။၏။ ။ (ထို့နောင် အဝိ
ပါက စသည်ကို စစ်၍)။ ။အဝိပါက၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်
စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဧကဂ္ဂတာ။
လ။ ဈာန သဟဇာတ နိဿယ ဇ္ဈန္ဒိယ မဂ္ဂ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ
သတ္တ။၏။ ။ (အညမညစသည်ကိုထည့်၍ဟော၍)။

သဝိပါက၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိ
သန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဝိပါက၌ရှိသော ဧကဂ္ဂတာ။လ။
ဈာန သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက ဇ္ဈန္ဒိယ မဂ္ဂ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ
ဧကံ။၏။ ။ (အကြွင်းလေးချက်၌ အညမည အစရှိသည်တို့ကို
ထည့်၍ ဟော၍ဟောလေ။ ။သဇ္ဈန္ဒိယမဂ္ဂသဋ္ဌနာ ပေါင်းကိုးချက်။
သဘာဝ ဆယ်ချက်။ ။သဋ္ဌနာ သုံးဆွဲခြောက်ချက်)။ ။ဈာန
ပြီး၏။

မဂ္ဂသဘာဝ (၁၂)

ဈာနဝိသယကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ မဂ္ဂဝိသယက
ကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံ့သော်လည်း သဘာဝ သဋ္ဌနာ
အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဘာဝကို ရှေးဦးစွာ ဟော
တော်မူ၏။ ထို၌တုံ့သော်လည်း မဂ္ဂမူ ဟောတုသဘာဝ အဓိပတိ
သဘာဝ သဟဇာတ သဘာဝ အညမညသဘာဝ နိဿယ
သဘာဝ ဝိပါကသဘာဝ ဇ္ဈန္ဒိယသဘာဝ ဈာနသဘာဝ သမ္ပ
ယုတ္တသဘာဝ ဝိပုယုတ္တသဘာဝ အတ္ထိသဘာဝ အဝိဂတ
သဘာဝအားဖြင့် တဆွဲနှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဟောတု
သဘာဝကို။မူ၏။

(၁) ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော အမောဟ ။လ။ မဂ္ဂပစ္စယာ ဟေတုယာ စတ္တာရိ။၏။

(၂) အဓိပတိသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ဝီရိယ ဝိမံသာဓိပတိ။လ။ မဂ္ဂပစ္စယာ အဓိပတိယာသတ္တ။၏။

(၃) သဟဇာတသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော မဂ္ဂင်တရားကိုယ် ကိုးပါး။ လ။ မဂ္ဂပစ္စယာ သဟဇာတေ သတ္တ။၏။

(၄) အညမည သဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုအား တပ်သော မဂ္ဂင်ကိုးပါး။ လ။ မဂ္ဂပစ္စယာ အညမညေ တိဏိ။၏။

(၅) (နိဿယသဘာဝ၌ သဟဇာတအတိုင်းဆို)။

(၆) ဝိပါကသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဝိပါက်၌ရှိသော မဂ္ဂင် ရှစ်ပါး။လ။ မဂ္ဂပစ္စယာ ဝိပါကေကေ။၏။

(၇) ဣန္ဒြိယသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ် စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဝီရိယ သတိ ဧကဂ္ဂတာ ပညာ။လ။မဂ္ဂပစ္စယာဣန္ဒြိယေသတ္တ။၏။

(၈) ဈာနသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ် စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဝိတက် ဧကဂ္ဂတာ ။လ။ မဂ္ဂပစ္စယာ ဈာနေသတ္တ။၏။

(၉) သမ္ပယုတ္တ သဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား တပ်သော မဂ္ဂင်ကိုးပါး။လ။ မဂ္ဂပစ္စယာ သမ္ပယုတ္တေတိဏိ။၏။

(၁၀) ဝိပ္ပယုတ္တသဘာဝ၌ သဟိတ် စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော မဂ္ဂင်ကိုးပါး။လ။ မဂ္ဂပစ္စယာ ဝိပ္ပယုတ္တေတိဏိ။၏။

(၁၁-၁၂) အတ္ထိ သဘာဝဉ္စ (သဟဇာတအတိုင်းဆို၊ အဝိဂတလည်း အတူ)။

မဂ္ဂဗဒ္ဓနာ (၅၇)
သာမည (၉)

သဘာဝကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဗဒ္ဓနာကိုဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံ့သော်လည်း သာမညဗဒ္ဓနာ သဗ္ဗန္ဓိယဗဒ္ဓနာ သံဇာနဗဒ္ဓနာ သဗ္ဗန္ဓိယဇာနဗဒ္ဓနာ သာဓိပတိဗ္ဗန္ဓိယဗဒ္ဓနာ သဟေတု ဗ္ဗန္ဓိယဗဒ္ဓနာ သဟေတုအဝိပတိဗ္ဗန္ဓိယဗဒ္ဓနာအားဖြင့် ခုနစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သာမညဗဒ္ဓနာကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံ့သော်လည်း (အဝိပါက သဝိပါကစသည်ကို စစ်မြဲ)။ အဝိပါကဉ္စ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော မဂ္ဂင်ကိုးပါး။လ။ မဂ္ဂ သဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိသတ္တ။၏။ (အကြွင်းသုံးချက်၌ အညမည အစရှိသည်ကို ထည့်၍ ဟောလေ)။

သဝိပါကဉ္စ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဝိပါကဉ္စရှိသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး။လ။ မဂ္ဂ သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဇကံ။၏။ ။ (အကြွင်းလေးချက်၌ အညမည စသည်ကို ထည့်၍ ဟောလေ။ ။ သာမည ဗဒ္ဓနာ ပေါင်းကိုးချက်)။

သဗ္ဗန္ဓိယဗဒ္ဓနာ (၉)

သဗ္ဗန္ဓိယဗဒ္ဓနာဉ္စ (အဝိပါက သဝိပါကကိုစစ်မြဲ)။ ။ အဝိပါကဉ္စ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဝိရိယ သတိ ဧကဂ္ဂတာ ပညာ။ လ။ မဂ္ဂ သဟဇာတ နိဿယ ဗ္ဗန္ဓိယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိသတ္တ။၏။ ။ (အကြွင်းသုံးချက်၌ အညမည အစရှိသည်ကို ထည့်၍ ဟောမြဲ)။

သဝိပါက၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဝိပါက၌ရှိသော ဝီရိယ သတိ ကောဂ္ဂတာ ပညာ။လ။ မဂ္ဂ သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက ဣန္ဒြိယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဧကံ။၏။ (အကြွင်းလေးချက်၌ အညမည အစရှိသည်ကို ထည့်၍ဟောမြဲ)။

သဗျာနုဗဒ္ဓနာ (၉)

ထို့နောင် သဗျာနု။လ။၏။ (ထို၌အဝိပါက သဝိပါကစသည် ကိုစစ်မြဲ)။အဝိပါက၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော ဝိတက် ကောဂ္ဂတာ။လ။ မဂ္ဂ သဟဇာတ နိဿယ ဗျာနု အတ္ထိ အဝိဂတန္တိသတ္တ။၏။ (အကြွင်း သုံးချက်၌ အညမည စသည်ကို ထည့်၍ဟောမြဲ)။

ထို့နောင် သဝိပါကဗဒ္ဓနာကို။ မူ၏။ ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော ဝိပါက၌ရှိသော ဝိတက် ကောဂ္ဂတာ။လ။ မဂ္ဂ သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက ဗျာနု အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဧကံ။၏။ (အကြွင်းလေးချက်၌ အညမညစသည်ကို ထည့်၍ဟောမြဲ။ သဗျာနုဗဒ္ဓနာပေါင်း ကိုးချက်)။

သဣန္ဒြိယဗျာနုဗဒ္ဓနာ (၉)

သဣန္ဒြိယဗျာနု၌ (အဝိပါက သဝိပါကစသည်ကိုစစ်မြဲ)။အဝိ ပါက၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မ ဇရုပ်အားတပ်သောကောဂ္ဂတာ။လ။မဂ္ဂ သဟဇာတနိဿယ ဣန္ဒြိယ ဗျာနု အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ သတ္တ။၏။ (အကြွင်းသုံးချက်၌ အညမည အစရှိသည်ကိုထည့်၍ ဟောမြဲ)။

သဝိပါက၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိ သန္ဓေကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဝိပါက၌ရှိသော ကောဂ္ဂတာ။လ။ မဂ္ဂသဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက ဣန္ဒြိယ ဗျာနု အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ

ကော်၏။ ။ (အကြွင်းလေးချက်၌ အညမည အစရှိသည်ကိုထည့်၍ ဟောလေ။ ။ သဗ္ဗန္ဓိယဈာန် ဘဒ္ဒနာပေါင်းကိုးချက်)။

သာဓိပတိ ဣန္ဒြိယ ဗဒ္ဒနာ (၆)

သာဓိပတိ ဣန္ဒြိယ ဗဒ္ဒနာ၌ (အဝိပါက သဝိပါက စသည်ကို စစ်မြဲ)။ ။ အဝိပါက၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော ဝိရိယာဝိပတိ။ လ။ မဂ္ဂါဝိပတိ သဟဇာတ နိဿယ ဣန္ဒြိယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ သတ္တ။ ။ (အကြွင်းနှစ်ချက်၌ အညမည သမ္ပယုတ္တတချက်။ ဝိပုယုတ္တတချက်ထည့်၍ ဟောလေ)။

သဝိပါက၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ဖိုလ်လေးခု၌ရှိသော ဝိရိယာဝိပတိ။ လ။ မဂ္ဂါဝိပတိ သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက ဣန္ဒြိယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိကော်၏။ (အကြွင်း နှစ်ချက်၌ အညမည သမ္ပယုတ္တတချက်။ ဝိပုယုတ္တတချက်ထည့်၍ ဟောလေ)။

သဟေတု ဣန္ဒြိယ ဗဒ္ဒနာ (၉)

ထို့နောင် သဟေတု ဣန္ဒြိယ။ လ။ ၌ (အဝိပါက သဝိပါက စသည်ကိုစစ်မြဲ)။ ။ အဝိပါက၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော ဝိပါက၌ရှိသော အမောဟ။ လ။ မဂ္ဂ ဟေတု သဟဇာတ နိဿယ ဣန္ဒြိယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ စတ္တာရိ။ ။ (အကြွင်းသုံးချက်၌ အညမညစသည် ကိုထည့်၍ ဟောမြဲ)။ သဝိပါက၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ် စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဝိပါက၌ ရှိသော အမောဟ ။ လ။ မဂ္ဂ ဟေတု သဟဇာတ နိဿယဝိပါက ဣန္ဒြိယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိကော်၏။ (အကြွင်း လေးချက်၌ အညမည အစ ရှိသည်ကိုထည့်၍ ဟောလေ။ ။ သဟေတု ဣန္ဒြိယ ဗဒ္ဒနာပေါင်း ကိုးချက်)။

သဟေတု အဓိပတိ ဣန္ဒြိယ သဋ္ဌနာ (၆)

သဟေတု အဓိပတိ ဣန္ဒြိယသဋ္ဌနာ၌ (စစ်၍) အဝိပါက၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ဝိမံသာဓိပတိ။လ။ မဂ္ဂဟေတု အဓိပတိ သဟဇာတ နိဿယ ဣန္ဒြိယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ စတ္တာရိ။၏။ ။ (အကြွင်းနှစ်ချက်၌ အညမည သမ္ပယုတ္တထည့်၍တချက်။ ဝိပုယုတ္တထည့်၍ တချက်ဟောလေ)။ သဝိပါက၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော ဖိုလ်လေးခု၌ ရှိသော ဝိမံသာဓိပတိ။လ။ မဂ္ဂဟေတု အဓိပတိ သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက ဣန္ဒြိယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိကေ။၏။ ။ (အကြွင်းနှစ်ချက်၌အညမည သမ္ပယုတ္တထည့်၍ တချက်။ ဝိပုယုတ္တထည့်၍ တချက်ဟောလေ။ ။သဟေတု အဓိပတိ ဣန္ဒြိယ သဋ္ဌနာ ပေါင်းခြောက်ချက်။ ။သဘာဝတဆဲ့နှစ်ချက်။ သဋ္ဌနာငါးဆဲ့ခုနှစ်ချက်)။ မဂ္ဂပြီး၏။

သမ္ပယုတ္တ သဘာဝ (၁၃)

မဂ္ဂမိဿကကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ သမ္ပယုတ္တမိဿကကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း သဘာဝသဋ္ဌနာ အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင်သဘာဝကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း သမ္ပယုတ္တမူ ဟေတု သဘာဝ အဓိပတိသဘာဝ သဟဇာတ သဘာဝ အညမည သဘာဝ နိဿယသဘာဝ ကမ္မသဘာဝ ဝိပါကသဘာဝ အာဟာရသဘာဝ ဣန္ဒြိယသဘာဝ ဈာနသဘာဝ မဂ္ဂသဘာဝ အတ္ထိသဘာဝ အဝိဂတ သဘာဝအားဖြင့် တဆဲ့သုံးပါး အပြားရှိ၏။

(၁) ထိုတွင် ဟေတု သဘာဝကို။၏။ ထို၌ သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာ အားသာ တပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။လ။သမ္ပယုတ္တ ပစ္စယာ ဟေတုယာတိ၏။

(၂) အဓိပတိသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားသာ တပ်သော အဓိပတိတရားကိုယ် သုံးပါးလေးပါးတို့တွင် တပါးပါးလ။ သမ္ပယုတ္တ ပစ္စယာ အဓိပတိယာ တိဏိ။၏။

(၃-၅) သဟဇာတ သဘာဝ၌ အချင်းချင်းအား တပ်သော အလုံးစုံသော ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးလ။ သမ္ပယုတ္တ ပစ္စယာ သဟဇာတေ တိဏိ။၏။ (အညမည နိဿယလည်း အတူ) တိဏိ။၏။

(၆) ကမ္မသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာအားသာ တပ်သော စေတနာ။လ။ သမ္ပယုတ္တ ပစ္စယာ ကမ္မေတိဏိ။၏။

(၇) ဝိပါကသဘာဝ၌ အချင်းချင်းအား တပ်သော ဝိပါက ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးလ။ သမ္ပယုတ္တ ပစ္စယာ ဝိပါကေ ကေ။၏။

(၈) အာဟာရ သဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာအားသာ တပ်သော နာမ်အာဟာရ သုံးပါးလ။ သမ္ပယုတ္တပစ္စယာ အာဟာရေ တိဏိ။၏။

(၉) ဣန္ဒြိယသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားသာ တပ်သော နာမ်ဣန္ဒြေ ရှစ်ပါးလ။ သမ္ပယုတ္တ ပစ္စယာ ဣန္ဒြိယေ တိဏိ။၏။

(၁၀) ဈာနသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာအားသာ တပ်သော ဈာန် ငါးပါးလ။ သမ္ပယုတ္တပစ္စယာ ဈာနေကေ။၏။

(၁၁-၁၃) မဂ္ဂသဘာဝ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားသာ တပ်သော မဂ္ဂင်ကိုးပါးလ။ သမ္ပယုတ္တပစ္စယာ မဂ္ဂေတိဏိ။၏။ (အတ္ထိသဘာဝ အဝိဂတသဘာဝသည် သဟဇာတနှင့်တူပြီ)။ တိဏိ။၏။ ။ သဘာဝပြီး၏။

သမ္ပယုတ္တ ဓာနာ (၂)

သဘာဝကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဓာနာကို။၏။ ထို၌တုံ့သော်လည်း အဝိပါက သဝိပါကအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြား ရှိ၏။ ထိုတွင် အဝိပါက ဓာနာကို။၏။ ထို၌ အချင်းချင်းအား

တပ်သော အလုံးစုံသော ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး
။လ။ သမ္ပယုတ္တ သဟဇာတ အညမည နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ
တိဏိ။၏။

သဝိပါက၌ အချင်းချင်းအားတပ်သော အလုံးစုံသောဝိပါက
ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။လ။ သမ္ပယုတ္တသဟဇာတ
အညမည နိဿယ ဝိပါက အတ္ထိအဝိဂတန္တိဧကံ။၏။ ။ (သဘာဝ
တဆဲ့သုံးချက် သဋနာနှစ်ချက်)။ ။ သမ္ပယုတ္တပြီး၏။

ဝိပ္ပယုတ္တသဘာဝ (၁၇)

သမ္ပယုတ္တမိဿကံကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဝိပ္ပ
ယုတ္တမိဿကံကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း သဘာဝ
သဋနာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဘာဝကို ရှေးဦး
စွာဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံသော်လည်း ဝိပ္ပယုတ္တမူ ဟေတု
သဘာဝ အာရမ္မဏ သဘာဝ အဓိပတိ သဘာဝ သဟဇာတ
သဘာဝ အညမည သဘာဝ နိဿယ သဘာဝ ဥပနိဿယ
သဘာဝ ပုရေဇာတ သဘာဝ ပစ္စာဇာတသဘာဝ ကမ္မသဘာဝ
ဝိပါက သဘာဝ အာဟာရ သဘာဝ ဣန္ဒြိယသဘာဝ ဈာန
သဘာဝ မဂ္ဂသဘာဝ အတ္ထိသဘာဝ အဝိဂတသဘာဝအားဖြင့်
တဆဲ့ခုနစ်ပါးအပြားရှိ၏။

(၁) ထိုတွင် ဟေတုသဘာဝကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။
ထို၌သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော
ဟိတ်ခြောက်ပါး။လ။ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယံ ဟေတုယာတိဏိ။၏။

(၂) အာရမ္မဏသဘာဝ၌ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း မရဏာသန္ဓ
ဇောငါးချက်၊ တဒါရုံအားတပ်သော စုတိစိတ်မှ ပြန်၍ရေသော်
တဆဲ့ခုနစ်ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယ
ဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော ဝတ္ထုအာရမ္မဏပစ္စည်း။ လ။ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယံ
အာရမ္မဏေတိဏိ။၏။

(၃) ဝိပုယုတ္တမူ အဓိပတိ သဘာဝ၌ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ် အားတပ်သော အဓိပတိ တရားကိုယ်သုံးပါး၊ လေးပါးတို့တွင် တပါးပါးဟုဆိုအပ်သော သဟဇာတာ ဓိပတိပစ္စည်း။ အလေး အမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူ မရဏာသန္တဇော ငါးချက်အား တပ်သော စုတိစိတ်မှ ပြန်၍ရေသော်။လ။ ဟဒယဝတ္ထုဟုဆိုအပ် သော ဝတ္ထုရမ္မဏ ပစ္စည်း။ ဝိပုယုတ္တ ပစ္စယာ အဓိပတိယာ စတ္တာရိ။၏။

(၄) သဟဇာတ သဘာဝ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတ ဝိပုယုတ္တပစ္စည်း။လ။ ဝိပုယုတ္တပစ္စယာ သဟဇာတေတိ။၏။

(၅) အညမည သဘာဝ၌ အချင်းချင်းအားတပ်သော ပဉ္စ ဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု။လ။ဝိပုယုတ္တပစ္စယာ အညမညေကံ။၏။

(၆) နိဿယ သဘာဝ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတ ဝိပုယုတ္တ ပုရေဇာတ ဝိပုယုတ္တပစ္စည်း။ လ။ ဝိပုယုတ္တပစ္စယာ နိဿယေ ပဉ္စ။၏။

(၇) ဥပနိဿယ သဘာဝ၌ အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော ဝတ္ထုရမ္မဏပစ္စည်း။လ။ ဝိပုယုတ္တပစ္စယာ ဥပနိဿယေ ကံ။၏။

(၈) ပုရေဇာတ သဘာဝ၌ အလုံးစုံသော ပုရေဇာတ ဝိပု ယုတ္တပစ္စည်း။လ။ ဝိပုယုတ္တပစ္စယာ ပုရေဇာတေတိ။၏။

(၉) ပစ္စာဇာတ သဘာဝ၌ အလုံးစုံသော ပစ္စာဇာတ ပစ္စည်း။လ။ ဝိပုယုတ္တပစ္စယာ ပစ္စာဇာတေ တိ။၏။

(၁၀) ကမ္မ သဘာဝ၌ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော စေတနာဟုဆိုအပ်သော သဟဇာတကမ္မပစ္စည်း။ လ။ ဝိပုယုတ္တပစ္စယာ ကမ္မေတိ။၏။

(၁၁) ဝိပေါက သဘာဝ၌ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော ဝိပေါက်ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။ ဟဒယဝတ္ထုအားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။လ။ ဝိပုယုတ္တပစ္စယာ ဝိပေါကေကံ။၏။

(၁၂) အာဟာရသဘာဝ၌ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော နာမ်အာဟာရ သုံးပါး။ လ။ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ အာဟာရေတိဏိ။၏။

(၁၃) ဣန္ဒြိယ သဘာဝ၌ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော နာမ်ဣန္ဒြေရှစ်ပါးဟုဆိုအပ်သော သဟဇာတိန္ဒြိယ ပုရေဇာတိန္ဒြိယ ပစ္စည်း။လ။ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ ဣန္ဒြိယေတိဏိ။၏။

(၁၄) ဈာန သဘာဝ၌ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော ဈာန်ငါးပါး။ လ။ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ ဈာနေတိဏိ။၏။

(၁၅) မဂ္ဂသဘာဝ၌ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော မဂ္ဂင်ကိုးပါး။ လ။ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ မဂ္ဂေတိဏိ။၏။

(၁၆-၁၇) အတ္တိ သဘာဝ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတိဝိပ္ပယုတ်၊ ပုရေဇာတိဝိပ္ပယုတ်၊ ပစ္ဆာဇာတိဝိပ္ပယုတ် လ။ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာအတ္တိယာပဉ္စ။၏။ ။ (အဝိဂတလည်းအတူ။ အဝိဂတေပဉ္စ။၏)။ ။ သဘာဝပြီး၏။

ဝိပ္ပယုတ္တဆဋ္ဌနာ (၁၃)
မိဿက (၄)

သဘာဝကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြား၌ ဆဋ္ဌနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း မိဿကဆဋ္ဌနာ ပကိဏ္ဍက ဆဋ္ဌနာ သဟဇာတ ဆဋ္ဌနာအာ ဖြင့်သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် မိဿက ဆဋ္ဌနာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း အတ္တိ အဝိဂတ ဆဋ္ဌနာ သနိဿယဆဋ္ဌနာ သာမိပတိ နိဿယဆဋ္ဌနာ သနိဿယ ဣန္ဒြိယ ဆဋ္ဌနာအားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိ၏။

(၁) ထိုတွင် အတ္တိ အဝိဂတဆဋ္ဌနာကိုရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတ ဝိပ္ပယုတ် ပုရေဇာတိဝိပ္ပယုတ်။လ။ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္တိ အဝိဂတန္တိပဉ္စ။၏။

(၂) သနိဿယသံဃာ အလုံးစုံသော သဟဇာတဝိပုယုတ် ပုရေ
ဇာတဝိပုယုတ်လ။ ဝိပုယုတ္တ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိပဉ္စ။၏။

(၃) သာမိပတိနိဿယသံဃာ သာမိပတိ စိတ္တဇရုပ် အားတပ်
သော အမိပတိတရားကိုယ်သုံးပါး လေးပါးတို့တွင် တပါးပါးဟု
ဆိုအပ်သော သဟဇာတဝိပုယုတ်ပစ္စည်း။ အလေးအမြတ်ပြုတတ်
သော လောဘမူ မရဏာသန္ဓ။လ။ အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော
ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော ဝတ္ထုရမ္မဏာပစ္စည်း။လ။ ဝိပုယုတ္တ
အမိပတိ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိစက္ကာရိ။၏။ ။ (အမိပတိ
မိဿကမှာ စတုတ္ထဆူနာပင်)။

(၄) သနိဿယ ဣန္ဒြိယသံဃာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်
အားတပ်သော နာမ်ဣန္ဒြိယစပါးဟုဆိုအပ်သော သဟဇာတိန္ဒြိယ
ပစ္စည်း။ ပဉ္စဝိညာဏဇာတ်အားတတ်သော ပဉ္စဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်
သော ပုရေဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်း။လ။ ဝိပုယုတ္တ နိဿယ ဣန္ဒြိယ အဝိ
ဂတန္တိတိဏိ။၏။ ။မိဿကပြီး၏။

ပကိဏ္ဍကဆူနာ (၅)

မိဿက ဆူနာကို။လ။ပကိဏ္ဍကကို။မူ၏။ထို၌ တုံသော်လည်း
ပစ္စာဇာတအတ္ထိ အဝိဂတဆူနာ နိဿယ ပုရေဇာတ အတ္ထိ
အဝိဂတဆူနာ သာရမ္မဏဆူနာ သာရမ္မဏာ မိပတိ ဥပနိဿယ
ဆူနာ သဗ္ဗန္ဒြိယ ဆူနာအားဖြင့် ငါးပါးအပြားရှိ၏။

(၁) ထိုတွင် ပစ္စာဇာတ အတ္ထိ အဝိဂတဆူနာကို ရှေးဦး
စွာဟောတော်မူ၏။ ထို၌ အလုံးစုံသော ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ လ။
ဝိပုယုတ္တ ပစ္စာဇာတ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ တိဏိ။၏။

(၂) ထို့နောင် နိဿယ ပုရေဇာတ အတ္ထိ အဝိဂတဆူနာ
ကို။မူ၏။ ထို၌ အလုံးစုံသော ပုရေဇာတ ဝိပုယုတ္တပစ္စည်း။လ။
ဝိပုယုတ္တ နိဿယ ပုရေဇာတ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ တိဏိ။၏။

(၃) ထို့နောင် သာရမ္မဏ ဆူနာကို။လ။၌။ မနောဒွါရာ
ဝဇ္ဇန်း။ မရဏာ။လ။ ဝတ္ထုဟုဆိုအပ်သော ဝတ္ထုရမ္မဏပစ္စည်း။

လ။ ဝိပုယုတ္တ အာရမ္မဏ နိဿယ ပုရေဇာတ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ တိဏိ။၏။

(၄) သာရမ္မဏာဝိပတိ ဥပနိဿယ၌ အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူ မရဏာသန္ဓဇော။လ။ ဝတ္ထာရမ္မဏပစ္စည်း။လ။ ဝိပုယုတ္တ အာရမ္မဏ အဝိပတိ နိဿယ ဥပနိဿယ ပုရေဇာတ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဧကံ။၏။

(၅) သဗ္ဗန္ဓိယဆဋ္ဌနာ၌ ပဉ္စဝိညာဏဓာတ် အားတပ်သော ပဉ္စဝတ္ထု။လ။ ဝိပုယုတ္တ နိဿယ ပုရေဇာတ ဗ္ဗန္ဓိယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဧကံ။၏။

သဟဇာတဆဋ္ဌနာ (၄)

အဝိပါက (၂)

(၁) သဟဇာတ ဆဋ္ဌနာ၌ အဝိပါက ဆဋ္ဌနာ သဝိပါက ဆဋ္ဌနာအားဖြင့် နှစ်ပါးတို့တွင် အဝိပါက။၏။ ထို၌ တုံသော်လည်း သဗ္ဗန္ဓာနိက ဆဋ္ဌနာ သအညမညဆဋ္ဌနာ အားဖြင့် နှစ်ပါး။၏။ ထိုတွင် သဗ္ဗန္ဓာနိက၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတ ဝိပုယုတ္တပစ္စည်း။လ။ ဝိပုယုတ္တ သဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ တိဏိ။၏။

(၂) သအညမည၌ အချင်းချင်း အားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး ဟဒယဝတ္ထု။လ။ ဝိပုယုတ္တ သဟဇာတ အညမည နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။၏။

သဝိပါကဆဋ္ဌနာ (၂)

(၁) ထို့နောင် သဝိပါက ဆဋ္ဌနာကို။ မူ၏။ ထို၌ သဗ္ဗန္ဓာနိကဆဋ္ဌနာသအညမညဆဋ္ဌနာအားဖြင့်နှစ်ပါး။၏။ ထိုတွင် သဗ္ဗန္ဓာနိက။၏။ ထို၌စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဝိပါက ပဝတ္ထိ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဟဒယဝတ္ထုအားတပ်သော

ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ။ လ။ ဝိပုယုတ္တ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဇကံ။၏။

(၂) ထို့နောင် သအညမညကို။ မူ၏။ ထို၌ ဟဒယဝတ္ထု အားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ။လ။ ဝိပုယုတ္တ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက အတ္ထိ အဝိဂတန္တိဇကံ။၏။ (သဘာဝတဆဲ့ခုနစ်ချက်။ ။မိဿကလေးချက်။ ။ပကိဏ်း ငါးချက်။ ။သဟဇာတလေးချက်။ ။ပေါင်းယဉ္ဇနာတဆဲ့သုံးချက်)။ ဝိပုယုတ္တပြီး၏။

အတ္ထိသဘာဝ (၁၈)

ဝိပုယုတ္တမိဿကကို။၌ အတ္ထိ မိဿကကို ဟောတော်မူ၏။ထို၌ တုံ့သော်လည်း သဘာဝ သဉ္ဇနာအားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဘာဝကို။မူ၏။ ထို၌တုံ့သော်လည်း အတ္ထိမူ ဟေတု သဘာဝ အာရမ္မဏ သဘာဝ အဝိပတိ သဘာဝ သဟဇာတ သဘာဝ အညမည သဘာဝ နိဿယ သဘာဝ ဥပနိဿယ သဘာဝ ပုရေဇာတ သဘာဝ ပစ္စာဇာတသဘာဝ ကမ္မသဘာဝ ဝိပါကသဘာဝ အာဟာရသဘာဝ ဣန္ဒြိယသဘာဝ ဖျာနသဘာဝ မဂ္ဂသဘာဝ သမ္ပယုတ္တ သဘာဝ ဝိပုယုတ္တ သဘာဝ အဝိဂတ သဘာဝ အားဖြင့် တဆဲ့ရှစ်ပါး အပြားရှိ၏။

(၁) ထိုတွင် အတ္ထိမူ ဟေတုသဘာဝကို ရှေးဦးစွာဟော တော်မူ၏။ ထို၌သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိ သန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတပ်သောဟိတ်ခြောက်ပါး။လ။ အတ္ထိပစ္စယာ ဟေတုယာသတ္တ။၏။

(၂) အာရမ္မဏသဘာဝ၌ ကာမစိတ်စတုပညာသ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဉ်အားတပ်သော ပစ္စုပ္ပန်နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာ ရသဟု ဆိုအပ်သော အာရမ္မဏပုရေဇာတပစ္စည်း။ အတ္ထိပစ္စယာ အာရမ္မဏတိဏိ။၏။

(၃) အဓိပတိ သဘာဝ၌ အလေးအမြတ် ပြုတတ်သော လောဘမူ ရှစ်ခုအားတပ်သော အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော ဗုဒ္ဓ ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်နိပုဏ္ဏရုပ် အဋ္ဌာရသဟု ဆိုအပ်သော အာရမ္မဏာ ဝိပတိပစ္စည်း။ အလုံးစုံသော သဟဇာတ အဓိပတိ ပစ္စည်းလေ။ အတ္ထိပစ္စယာ အဓိပတိယာ အဋ္ဌ။၏။

(၄) သဟဇာတ သဘာဝ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတ ပစ္စည်း။လ။ အတ္ထိပစ္စယာ သဟဇာတေတိ၏။

(၅) အညမည သဘာဝ၌ အလုံးစုံသော အညမညပစ္စည်း။ အတ္ထိပစ္စယာ အညမညေတိ၏။

(၆) နိဿယသဘာဝ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတနိဿယ ပုရေဇာတ နိဿယ ပစ္စည်း။ လ။ အတ္ထိ ပစ္စယာ နိဿယေ တေရသ။၏။

(၇) ဥပနိဿယသဘာဝ၌ အလေးအမြတ် ပြုတတ်သော လောဘမူ ရှစ်ခုအားတပ်သော အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော ဗုဒ္ဓ ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်နိပုဏ္ဏရုပ် အဋ္ဌာရသဟု ဆိုအပ်သော အာရမ္မဏာ ပုရေဇာတတ္ထိပစ္စည်း။ လ။ အတ္ထိပစ္စယာ ဥပနိဿယေ ဧကံ။၏။

(၈) ပုရေဇာတ သဘာဝ၌ အလုံးစုံသော အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။လ။ အတ္ထိပစ္စယာ ပုရေဇာတေ တိ၏။၏။

(၉) ပစ္စာဇာတ သဘာဝ၌ အလုံးစုံသော ပစ္စာဇာတ ပစ္စည်း။လ။ အတ္ထိပစ္စယာ ပစ္စာဇာတေတိ၏။၏။

(၁၀) ကမ္မ သဘာဝ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတ ကမ္မ ပစ္စည်း။လ။ အတ္ထိပစ္စယာ ကမ္မေသတ္တ။၏။

(၁၁) ဝိပါကသဘာဝ၌ အလုံးစုံသော ဝိပါကပစ္စည်း။လ။ အတ္ထိပစ္စယာ ဝိပါကေ ဧကံ။၏။

(၁၂) အာဟာရသဘာဝ၌ အလုံးစုံသော နာမ်အာဟာရ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။လ။ အတ္ထိပစ္စယာ အာဟာရေ သတ္တ။၏။

(၁၃) ဣန္ဒြိယ သဘာဝ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတိန္ဒြိယ ပုရေဇာတိန္ဒြိယ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။လ။ အတ္ထိပစ္စယံ ဣန္ဒြိယေ သတ္တ။၏။

(၁၄) ဈာန သဘာဝ၌ အလုံးစုံသော ဈာန ပစ္စည်း။လ။ အတ္ထိပစ္စယံ ဈာနေ သတ္တ။၏။

(၁၅) မဂ္ဂသဘာဝ၌ အလုံးစုံသော မဂ္ဂပစ္စည်း။လ။ အတ္ထိပစ္စယံ မဂ္ဂေ သတ္တ။၏။

(၁၆) သမ္ပယုတ္တသဘာဝ၌ အလုံးစုံသော သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း။လ။ အတ္ထိပစ္စယံ သမ္ပယုတ္တေတိ၏။၏။

(၁၇) ဝိပ္ပယုတ္တ သဘာဝ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတိ ဝိပ္ပယုတ် ပုရေဇာတိဝိပ္ပယုတ် ပစ္စာဇာတိ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း။လ။ အတ္ထိပစ္စယံ ဝိပ္ပယုတ္တေပဉ္စ။၏။

(၁၈) အဝိဂတသဘာဝ၌ အလုံးစုံသော အတ္ထိပစ္စည်း။လ။ အတ္ထိပစ္စယံ အဝိဂတေ တေရသံ။၏။

အတ္ထိဗဒ္ဓနာ (၂၉)
မိဿက (၁၁)

သဘာဝကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဗဒ္ဓနာကို။ လ။ ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း မိဿကဗဒ္ဓနာ ပကိဏ္ဍကဗဒ္ဓနာ သဟဇာတိဗဒ္ဓနာ အားဖြင့် သုံးပါးပြား၏။ ထိုတွင် မိဿက ဗဒ္ဓနာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံသော်လည်း အဝိဂတဗဒ္ဓနာ သနိဿယဗဒ္ဓနာ သာမိပတိဗဒ္ဓနာ သာမိပတိနိဿယဗဒ္ဓနာ သအာဟာရဗဒ္ဓနာ သဗ္ဗန္ဒြိယဗဒ္ဓနာ သနိဿယဗ္ဗန္ဒြိယဗဒ္ဓနာ သဝိပ္ပယုတ္တဗဒ္ဓနာ သနိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တဗဒ္ဓနာ သာမိပတိနိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တဗဒ္ဓနာ သနိဿယ ဣန္ဒြိယဝိပ္ပယုတ္တဗဒ္ဓနာ အားဖြင့် တံဆွဲတပါး အပြားရှိ၏။

(၁) ထိုတွင် အဝိဂတဗဒ္ဓနာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌အလုံးစုံသော သဟဇာတိပစ္စည်း ပုရေဇာတိပစ္စာဇာ

တတ္ထိ အာဟာရတ္ထိ ဣန္ဒြိယတ္ထိပစ္စည်း။လ။ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ တေရသ။၏။

(၂) သနိဿယသန္ဓနာ၌ အလုံးစုံသောသဟဇာတနိဿယ ပုရေဇာတ နိဿယ ပစ္စည်း။လ။ အတ္ထိ နိဿယ အဝိဂတန္တိ တေရသ။၏။

(၃) ထို့နောင် သာမိပတိ သန္ဓနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာမိပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော အလုံးစုံသော သဟဇာတသာမိပတိပစ္စည်း။ အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူ ရှစ်ခုအားတပ်သော အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ဣဋ္ဌ ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသဟုဆိုအပ်သော အာရမ္မဏာ မိပတိပစ္စည်း။လ။ အတ္ထိ အမိပတိ အဝိဂတန္တိအဋ္ဌ။၏။

(၄) သာမိပတိ နိဿယ သန္ဓနာ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတာ မိပတိပစ္စည်း။ အလေးအမြတ် ပြုတတ်သော လောဘမူ မရဏာသန္ဓ။လ။အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ဟဒယဝတ္ထုဟုဆိုအပ် သော ဝတ္ထုရမ္မဏပစ္စည်း။လ။ အတ္ထိ အမိပတိ နိဿယ အဝိ ဂတန္တိအဋ္ဌ။၏။

(၅) သအာဟာရသန္ဓနာ၌ အလုံးစုံသော နာမ်အာဟာရ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ လ။ အတ္ထိ အာဟာရ အဝိဂတန္တိသတ္ထ။၏။

(၆) သဣန္ဒြိယ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတိန္ဒြိယ ပုရေ ဇာတိန္ဒြိယ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။လ။ အတ္ထိ ဣန္ဒြိယ အဝိဂတန္တိ သတ္ထ။၏။

(၇) သနိဿယ ဣန္ဒြိယ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတိန္ဒြိယ ပုရေဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်း။လ။ အတ္ထိ နိဿယ ဣန္ဒြိယ အဝိဂတန္တိ သတ္ထ။၏။

(၈) သဝိပ္ပယုတ္တသန္ဓနာ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတဝိပ္ပ ယုတ် ပုရေဇာတဝိပ္ပယုတ် ပစ္စာဇာတဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း။လ။အတ္ထိ ဝိပ္ပယုတ္တ အဝိဂတန္တိပဉ္စ။၏။

(၉) သနိဿယ ဝိပုယုတ္တံ အလုံးစုံသော သဟဇာတ ဝိပုယုတ် ပုရေဇာတ ဝိပုယုတ်။ အတ္ထိ နိဿယ ဝိပုယုတ္တံ အဝိဂတန္တိပဉ္စ။၏။

(၁၀) သာဓိပတိ နိဿယ ဝိပုယုတ္တံ ဆဋ္ဌနာဉ္စ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော အဓိပတိတရားကိုယ်သုံးပါး လေးပါး တို့တွင် တပါးပါးဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတာ၊ ဓိပတိပစ္စည်း အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူ မရဏာသန္ဓဇောငါးချက် အားတပ်သော စုတိစိတ်မှ ပြန်၍ရေသော်။လ။ ဝတ္ထာရမ္မဏ ပစ္စည်း။လ။ အတ္ထိ အဓိပတိ နိဿယ ဝိပုယုတ္တံ အဝိဂတန္တိ စတ္တာရိ။၏။

(၁၁) သနိဿယ ဣန္ဒြိယ ဝိပုယုတ္တံ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော နာမ်ဣန္ဒြေရှစ်ပါးဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်း ပဉ္စဝိညာဏံ ဓာတ်အားတပ်သော ပဉ္စ ဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော ပုရေဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်း။လ။ အတ္ထိ နိဿယ ဣန္ဒြိယ ဝိပုယုတ္တံ အဝိဂတန္တိတိဏိ။၏။ ။မိဿကာပြီး၏။

ပင်္ကိဏ္ဍက ဗဒ္ဓနာ (၈)

မိဿကာကို။လ။၏။ ထိုပင်္ကိဏ္ဍက ဗဒ္ဓနာဉ္စ တုံသော်လည်း ပစ္စာဇာတ အဝိဂတံဗဒ္ဓနာ ပုရေဇာတ အဝိဂတံ ဗဒ္ဓနာ သနိဿယ ဝိပုယုတ္တံဗဒ္ဓနာ သာရမ္မဏဗဒ္ဓနာ သာရမ္မဏနိဿယ ဝိပုယုတ္တံဗဒ္ဓနာသာရမ္မဏာဓိပတိဥပနိဿယဗဒ္ဓနာ သာရမ္မဏာ ဓိပတိနိဿယ ဥပနိဿယ ဝိပုယုတ္တံဗဒ္ဓနာ သနိဿယ ဣန္ဒြိယ ဝိပုယုတ္တံဗဒ္ဓနာအားဖြင့် ရှစ်ပါးအပြားရှိ၏။

(၁) ထိုတွင် ပစ္စာဇာတ အဝိဂတံ ဗဒ္ဓနာကို။၏။ ထိုဉ္စ အလုံးစုံသော ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ လ။ အတ္ထိ ပစ္စာဇာတ အဝိဂတန္တိတိဏိ။၏။

(၂) ပုရေဇာတ အဝိဂတ ဃဋ္ဌနာဉ် အလုံးစုံသော အာရမ္မဏ ပုရေဇာတတ္ထိ ဝတ္ထု ပုရေဇာတတ္ထိ ပစ္စည်း။လ။ အတ္ထိ ပုရေဇာတ အဝိဂတန္တိ တိဏိ။၏။

(၃) သနိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တ ဃဋ္ဌနာဉ် အလုံးစုံသော ဝတ္ထု ပုရေဇာတ နိဿယ ပစ္စည်း။လ။ အတ္ထိ နိဿယ ပုရေဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ အဝိဂတန္တိ တိဏိ။၏။

(၄) သာရမ္မဏ ဃဋ္ဌနာဉ် အလုံးစုံသော အာရမ္မဏ ပုရေဇာတတ္ထိပစ္စည်း။လ။ အတ္ထိ အာရမ္မဏ ပုရေဇာတတ္ထိပစ္စည်း။ အတ္ထိ အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ အဝိဂတန္တိ တိဏိ။၏။

(၅) သာရမ္မဏ နိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း မရဏာ။လ။ ဝတ္ထာရမ္မဏပစ္စည်း။လ။ အတ္ထိ အာရမ္မဏ နိဿယ ပုရေဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ အဝိဂတန္တိ တိဏိ။၏။

(၆) သာရမ္မဏာဓိပတိ ဥပနိဿယဉ် အလေး အမြတ် ပြုတတ်သော လောဘမှ ရှစ်ခုအားတပ်သော အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော ဣဋ္ဌဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန် နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသဟု ဆိုအပ် သော အာရမ္မဏ ပုရေဇာတတ္ထိ ပစ္စည်း။လ။ အတ္ထိ အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။၏။

(၇) အာရမ္မဏာ ဓိပတိ နိဿယ ဥပနိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တ အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမှ မရဏာသန္ဓေ။လ။ ဝတ္ထာ ရမ္မဏပစ္စည်း။လ။ အတ္ထိ အာရမ္မဏာဓိပတိ နိဿယ ဥပနိဿယ ပုရေဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။၏။

(၈) သနိဿယ ဣန္ဒြိယ ဝိပ္ပယုတ္တ မဉ္ဇဝိညာဏခေတ်အား တပ်သော ပဉ္စဝတ္ထု။လ။အတ္ထိ နိဿယ ပုရေဇာတ ဣန္ဒြိယ ဝိပ္ပယုတ္တ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။၏။ပကိဏ္ဍက ဃဋ္ဌနာပြီး၏။

သဟဇာတ ဗဒ္ဒနာ (၁၀)

အဝိပါက (၅)

ထို့နောင် သဟဇာတ ဗဒ္ဒနာကို ဟောတော်မူ၏။ ။ ထို၌တုံ
 သော်လည်း အဝိပါက ဗဒ္ဒနာ သဝိပါကဗဒ္ဒနာအားဖြင့် နှစ်ပါး
 အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဝိပါက ဗဒ္ဒနာကို။ ။ ထို၌တုံသော်လည်း
 သဗ္ဗဋ္ဌာနိက ဗဒ္ဒနာ သအညမည ဗဒ္ဒနာ သအညမည သဗ္ဗယုတ္တ
 ဗဒ္ဒနာ သဝိပုယုတ္တ ဗဒ္ဒနာ သအညပည ဝိပုယုတ္တ ဗဒ္ဒနာ
 အားဖြင့် ငါးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဗ္ဗဋ္ဌာနိက။ ။ ထို၌အလုံး
 စုံသော သဟဇာတတ္ထိပစ္စည်း။ အတ္ထိ သဟဇာတ နိဿယ အဝိ
 ဂတန္တိနဝ။ ။ (အကြွင်းလေးချက်၌ အညမညထည့်၍ တချက်။
 အညမည သဗ္ဗယုတ္တထည့်၍တချက်။ ဝိပုယုတ္တထည့်၍ တချက်။
 အညမည ဝိပုယုတ္တထည့်၍တချက်။ အသီးအသီး သဟဇာတက
 အတိုင်းဟောလေ။ ။ အဝိပါက ငါးချက်)။

သဝိပါက ဗဒ္ဒနာ (၅)

သဝိပါက၌ အချင်းချင်း အားလည်းကောင်း အချင်းချင်း
 နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် အားလည်းကောင်း တပ်
 သော အလုံးစုံသောဝိပါကပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။
 ဟဒယဝတ္ထု အားတပ်သောပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ
 လေးပါး။ ။ အတ္ထိသဟဇာတနိဿယဝိပါကအဝိဂတန္တိဧကံ။ ။
 အကြွင်းလေးချက်၌ အဝိပါက ဗဒ္ဒနာကဲ့သို့ ထည့်၍ ဟောလေ။
 (သဝိပါက ငါးချက်ပေါင်း သဟဇာတတဆယ်။ သဘာဝတဆွဲ
 ရှစ်ပါး။ မိဿကတဆွဲတစ်။ ပကိဏ်းရှစ်။ သဟဇာတတဆယ်။
 ပေါင်းနှစ်ဆွဲကိုး။ နတ္ထိဝိဂတဏှိနှစ်ပစ္စည်းသည် အနန္တရနှင့်တူပြီ။
 အဝိဂတလည်းအတ္ထိနှင့်တူပြီ)။ ။ အတ္ထိပြီး၏။

ပဋ္ဌာဝါရ ပစ္စယုဒ္ဓါရ

ပဋိစ္စဝါရ ပစ္စနိက် အစရှိသည်တို့၌ အကုသလံဓမ္မံ
 ပဋိစ္စအကုသလောဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ နဟေတု ပစ္စယာ။

အမှာ

အစရှိသော ဝိဘင်းကို ဟောတော်မူသကဲ့သို့ ပဉ္စာဝါရပစ္စနိက်၌
ပစ္စနိက် ဝိဘင်းကို ဟောတော်မူ။ ထိုသို့ ဟောတော်မူ သော်
လည်း ထိုပစ္စနိက် လက္ခဏာ အကျဉ်းအားဖြင့် ပစ္စနိက်ကို ပြအံ့
သောငှါ သင်္ခါယနာဆရာတို့သည် ပစ္စယုဒ္ဓါရကို ထားတော်မူ၏။

ကုသလော ကုသလယ

ထိုပစ္စယုဒ္ဓါရ၌ ကုသလပဒ အကုသလပဒ အဗျာကတပဒ
ကုသလာ ဗျာကတပဒ အကုသလာ ဗျာကတပဒအားဖြင့် ငါးပါး
အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ကုသလပဒကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။
ထို၌တုံ့သော်လည်း ကုသလပဒါဝသာန အကုသလပဒါဝသာန
အဗျာကတပဒါဝသာန ကုသလာ ဗျာကတပဒါဝသာနအားဖြင့်
လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ကုသလပဒါဝသာနကို ရှေးဦးစွာ။
၏။ဟန်ကား ကုသလောဓမ္မော ကုသလယဓမ္မဿ အာရမ္မဏ
ပစ္စယေန ပစ္စယော သဟဇာတ ပစ္စယေန ပစ္စယော ဥပနိဿယ
ပစ္စယေန ပစ္စယောဟူသည်တည်း။ ။ကုသလော၊သော။ ဓမ္မော၊
တရားသည်။ ကုသလယ၊ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ဓမ္မဿ၊ တရားအား။
အာရမ္မဏ ပစ္စယေန၊ဖြင့်။ ပစ္စယော၊သည်။ ဟောတိ၊၏။ သဟ
ဇာတ ပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊၏။ ဥပ
နိဿယပစ္စယေန၊ဖြင့်။ ပစ္စယော၊သည်။ ဟောတိ၊၏။ (ကုသလော
ကုသလယ၌ အာရမ္မဏ သဟဇာတ ဥပနိဿယ။ ဤသုံးပစ္စည်း
ကိုထုတ်အပ်၏)။

ထိုတွင် အာရမ္မဏဖြင့် အာရမ္မဏဓတ္တ အာရမ္မဏာဓိပတိ
အာရမ္မဏူပနိဿယ ဤသုံးပစ္စည်းကို ပြအပ်၏။

ထိုတွင် အာရမ္မဏမတ္တဖြစ်အံ့ ကတ္တားကား အရဟတ္တမဂ်
ကြည့်သော ကုသိုလ်ဝိသ၊စေ။ အဋ္ဌတိသ ပစ္စည်းတရား ရ၏။
သမ္ပဒါန်ကား မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု ဝိညာဏဉာဏယတန ကုသိုလ်
အာကိစ္ဆ ဉာဏတန ကုသိုလ် ဣဒ္ဓိဝိဓ စေတောပရိယ ပုဗ္ဗေ

နိဝါသာနုဿတိ ယထာကမ္မုပဂ အနာဂတံသ ကုသိုလ် အဘိညာဉ် ဝိရတိ အပ္ပမညာကြဉ်သော။စေ။ တေတ္ထိံသ ပစ္စယုပ္ပန် တရားရ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့၏ ဝိမိဝိဘင်းကို ကုသလော ဓမ္မော ကုသလဿဓမ္မဿ အာရမ္မဏ ပစ္စယေန ပစ္စယော။ ဒါနံ ဒတွာ သီလံသမာဗိယိတွာ ဥပေါသထကမ္မံ ကတွာ။လ။ ပစ္စယော ဟုဟောအပ်၏။ (အာရမ္မဏာဓိပတိ အာရမ္မဏူပ နိဿယတို့၌ လည်း အရကောက်၍ ဝိဘင်းကိုဟောလေ)။

သဟဇာတဖြင့် သဟဇာတမတ္တ ဟေတု သဟဇာတာဓိပတိ အညမည သဟဇာတနိဿယ သဟဇာတကမ္မ သဟဇာတာဟာရ သဟဇာတိန္ဒြိယ ဈာန မဂ္ဂ သမ္ပယုတ္တ သဟဇာတတ္ထိ သံဟဇာတ အဝိဂတ ဤတဆဲ့သုံးပစ္စည်းကိုပြအပ်၏။ ထိုတွင် သဟဇာတမတ္တ ဖြစ်အံ့ကတ္တားကား အချင်းချင်းအားတပ်သော ကုသိုလ်ကေဝိသ။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စည်းတရားရ၏။ သံမ္ပဒါနိကား ကုသိုလ် ကေဝိသ။စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ထို့ကြောင့် ကုသလောဓမ္မော ကုသလဿ။လ။ ကုသလော ကော ခန္ဓော တိဏ္ဏန္တံ။လ။ ယေဟု ဟောတော်မူအပ်၏။ (ဤကုသိုလ်ကောက်၍ ဝိဘင်းကို ယထာရဟ ဟောလေ)။ ။အာရမ္မဏဖြင့် အာရမ္မဏူပနိဿယကို ပြပြီးဖြစ် သောကြောင့် ဥပနိဿယဖြင့် အနန္တရူပနိဿယ ပကတူပနိဿယ ဤနှစ်ပစ္စည်းကို ပြအပ်၏။ ထိုတွင် အနန္တရူပနိဿယဖြင့် အနန္တရူပ နိဿယ အနန္တရ သမနန္တရ အာသေဝန နတ္ထိ ဝိဂတ။ ဤခြောက် ပစ္စည်းကို ပြအပ်၏။ (ထိုတွင် အနန္တရူပနိဿယဖြစ်အံ့ ကောက်မြဲ။ ဝိဘင်းကို ဟောမြဲ။ အစေ့ကောက်၍ ဟောလေ။ ။ပကတူပ နိဿယဖြင့် ပကတူပ တပစ္စည်းကိုသာ ပြအပ်၏။ ကောက်မြဲ။ ဝိဘင်းဟောမြဲ)။

ကုသလော အကုသလံ

ထို့နောင် အကုသလံ ပဒါဝသာနကို။ ဟောဟန်ကား ကုသလောဓမ္မော။ ယော ဟူသည်တည်း။ ကုသလော အကုသလံသံ အာရမ္မဏ ဥပနိဿယံ ဤနှစ်ပစ္စည်းကို ထုတ်အပ်၏။ ထိုတွင် အာရမ္မဏဖြင့် အာရမ္မဏမတ္တ အာရမ္မဏာဓိပတိ အာရမ္မဏူပနိဿယ။ ဤ သုံးပစ္စည်းကို ပြုအပ်၏။ (ထိုတွင် အာရမ္မဏမတ္တ ဖြစ်အံ့ ကုသလော ကောက်မြဲ။ ဝိဘင်းဟောမြဲ။ အာရမ္မဏာ ဓိပတိ အာရမ္မဏူပ နိဿယကိုလည်း ကောက်မြဲ။ ဝိဘင်း ဟောမြဲ)။ အာရမ္မဏဖြင့် အာရမ္မဏူပနိဿယကို ပြုပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဥပနိဿယဖြင့် ပကတူပနိဿယတပစ္စည်းကိုသာ ပြုအပ်၏။ ကတ္တားကား မလဝဖြစ်သော လောကီကုသိုလ် သတ္တရသပစ္စည်းတရား ရ၏။ သမ္ပဒါန်ကား အကုသိုလ်ဒွါဒသ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ (ဝိဘင်းဟောမြဲ)။

ကုသလော အဗျာကတံ

ထို့နောင် အဗျာကတံ ပဒါဝသာနကို ဟောတော်မူ၏။ ကုသလောဓမ္မော အဗျာကတံဓမ္မံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော ဥပနိဿယ ပစ္စယေန ပစ္စယော ပစ္စာဇာတ ပစ္စယေန ပစ္စယော ကံမ္မ ပစ္စယေန ပစ္စယော။ ကုသလော အဗျာကတံသံ အာရမ္မဏ သဟဇာတ ဥပနိဿယ ပစ္စာဇာတ ကမ္မံ ဤငါးပစ္စည်းကို ထုတ်အပ်၏။ ထိုတွင် အာရမ္မဏဖြင့် အာရမ္မဏမတ္တ အာရမ္မဏာဓိပတိ အာရမ္မဏူပနိဿယ။ ဤသုံးပစ္စည်းကို ပြုအပ်၏။ (ထိုတွင် အာရမ္မဏမတ္တဖြစ်အံ့ ကောက်မြဲ။ ဝိဘင်းဟောမြဲ။ အာရမ္မဏာဓိပတိကိုလည်း ကောက်မြဲ။ ဝိဘင်းဟောမြဲ။)

သဟဇာတဖြင့် သဟဇာတမတ္တ ဟေတု သဟဇာတာဓိပတိ သဟဇာတနိဿယ သဟဇာတကမ္မ သဟဇာတာဟာရ သဟဇာ

တိန္ဒြိယ ဈာန မဂ္ဂ သဟဇာတ ဝိပုယုတ္တ သဟဇာတတ္ထိ သဟဇာတ အဝိဂတ။ ဤတဆွဲနှစ်ပစ္စည်းကို ပြုအပ်၏။

ထိုတွင် သဟဇာတ မတ္တဖြစ်အံ့ (ကောက်မြဲ ဝိဘင်းရွတ်မြဲ။ ဟေတု စသည်တို့ကိုလည်း ကောက်မြဲ)။

အာရမ္မဏာဖြင့် အာရမ္မဏူပ နိဿယကို ပြုပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဥပနိဿယဖြင့် အနန္တရူပနိဿယ ပကတူပနိဿယ။ ဤနှစ်ပစ္စည်းကိုပြုအပ်၏။ ထိုတွင် အနန္တရူပနိဿယဖြင့် အနန္တရူပ နိဿယ အနန္တရ သမနန္တရ နတ္ထိ ဝိဂတ။ ဤငါးပစ္စည်းကို ပြုအပ်၏။ (ကောက်မြဲ။ ဝိဘင်းရွတ်မြဲ)။ ။ ပကတူပနိဿယဖြင့် ပကတူပ နိဿယ ဝိပေါက်ဆတ္တိံသ နာမက္ခန္ဓာအားတပ်သော ဗလဝ နာနာက္ခဏိကကမ္မ။ ဤနှစ်ပစ္စည်းကို ပြုအပ်၏။

ပစ္ဆာဇာတဖြင့် ပစ္ဆာဇာတ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ ဤ လေးပစ္စည်းကို။ ။ သဟဇာတဖြင့် သဟဇာတ ကမ္မ။ ဥပနိဿယ ဖြင့် ဝိပေါက် ဆတ္တိံသ နာမက္ခန္ဓာအား တပ်သော ဗလဝ နာနာက္ခဏိက ကမ္မကို ပြုပြီးဖြစ်သောကြောင့် ကမ္မဖြင့် ကာမ ကုသလဝိပေါက်တဆွဲခြောက်ခု နာမက္ခန္ဓာအားတပ်သော ဒုဗ္ဗလ နာနာက္ခဏိက ကမ္မ။ ကဋတ္တာရုပ်အားတပ်သော ဗလဝဒုဗ္ဗလ နာနာက္ခဏိကကမ္မကို ပြုအပ်၏။

ကုသလော ကုသလာ ဗျာကတဿ

ကုသလော ကုသလာ ဗျာကတဿ၌ သဟဇာတပစ္စည်းကို ထုတ်အပ်၏။ ထိုသဟဇာတဖြင့် သဟဇာတမတ္တ ဟေတု သဟဇာတာဓိပတိ သဟဇာတနိဿယ သဟဇာတကမ္မ သဟဇာတဘ ဟာရ သဟဇာတိန္ဒြိယ ဈာန မဂ္ဂ သဟဇာတတ္ထိ သဟဇာတ အဝိဂတ။ ဤတဆွဲတပစ္စည်းကိုပြုအပ်၏။ (ကောက်မြဲ။ ဝိဘင်းရွတ် မြဲ။ အကုသလပဒလေးချက်၌လည်း ဆိုရိုးနည်းတူ။ ကုသလပဒကို မှီ၍ဟောလေ)။

အဗျာကတော အဗျာကတဿ

အဗျာကတောဓမ္မော အဗျာကတဿ ဓမ္မဿ အာရမ္မဏ ပစ္စယေန ပစ္စယော သဟဇာတ ပစ္စယေန ပစ္စယော ဥပနိဿယ ပစ္စယေန ပစ္စယော ပုရေဇာတ ပစ္စယေန ပစ္စယော ပစ္ဆာဇာတ ပစ္စယေန ပစ္စယော အာဟာရ ပစ္စယေန ပစ္စယော ဣန္ဒြိယ ပစ္စယေန ပစ္စယော။ ။ အဗျာကတော အဗျာကတဿန္တိ အာရမ္မဏ သဟဇာတ ဥပနိဿယ ပုရေဇာတ ပစ္ဆာဇာတ အာဟာရ ဣန္ဒြိယ။ ဤ ခုနစ်ပစ္စည်းကို ထုတ်အပ်၏။ ။ ထိုတွင် အာရမ္မဏဖြင့် အာရမ္မဏ မတ္တ အာရမ္မဏာဓိပတိ ဝတ္ထုာရမ္မဏ ပုရေဇာတ နိဿယ အာရမ္မဏူပ နိဿယ အာရမ္မဏပုရေဇာတ ဝတ္ထုာရမ္မဏ ပုရေဇာတ ဝိပုယုတ္တ အာရမ္မဏပုရေဇာတတ္ထိ အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ အဝိဂတ ဤရှစ်ပစ္စည်းကို ပြုအပ်၏။ (ထိုတွင် ကောက်မြဲ။ ဝိဘင်းရှုတ်မြဲ)။

သဟဇာတဖြင့် သဟဇာတမတ္တ ဟေတု သဟဇာတာ ဓိပတိ အညမည သဟဇာတ နိဿယ သဟဇာတ ကမ္မ ဝိပဿိက သဟဇာတာဟာရ သဟဇာတိန္ဒြိယ ဈာန မဂ္ဂ သမ္ပယုတ္တ ဝိပုယုတ္တ သဟဇာတတ္ထိ သဟဇာတအဝိဂတ ဤတဆဲ့ငါးပစ္စည်းကို ပြုအပ်၏။ (ထိုတွင်ကောက်မြဲ။ ဝိဘင်းဟောမြဲ)။

အာရမ္မဏဖြင့် အာရမ္မဏူပ နိဿယကို ပြုပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ဥပနိဿယဖြင့် အနန္တရူပ နိဿယ ပကတူပ နိဿယ ဤနှစ်ပစ္စည်းကို ပြုအပ်၏။ ထိုတွင် အနန္တရူပ နိဿယဖြင့် အနန္တရ သမနန္တရ အာသေဝန နတ္ထိ ဝိဂတ ဤခြောက်ပစ္စည်းကို ပြုအပ်၏။ ။ ပကတူပ နိဿယဖြင့် ပကတူပ နိဿယ ပစ္စည်းကို ပြုအပ်၏။

အာရမ္မဏဖြင့် အာရမ္မဏပုရေဇာတကို ပြုပြီးဖြစ်သောကြောင့် ပုရေဇာတဖြင့် ဝတ္ထုပုရေဇာတ ပစ္စည်းကိုသာ ထုတ်အပ်၏။ ထို ဝတ္ထုပုရေဇာတဖြင့် ဝတ္ထုပုရေဇာတ ဝတ္ထုပုရေဇာတ နိဿယ ဝတ္ထု ပုရေဇာတိန္ဒြိယ ဝတ္ထု ပုရေဇာတ ဝိပုယုတ္တ ဝတ္ထု ပုရေဇာတတ္ထိ ဝတ္ထု ပုရေဇာတအဝိဂတ။ ဤခြောက်ပစ္စည်းကို ပြုအပ်၏။ (ကောက်မြဲ။ ဝိဘင်းရှုတ်မြဲ)။

တူပနိဿယဖြင့် ပကတူပ နိဿယ တပစ္စည်းကိုသာ ပြအပ်၏။
(ကောက်မြဲ၊ ဝိဘင်းဟောမြဲ)။

အာရမ္မဏဖြင့် အာရမ္မဏပုရေဇာတကို ပြပြီးဖြစ်သောကြောင့်
ပုရေဇာတဖြင့် ဝတ္ထုပုရေဇာတ တပစ္စည်းကိုသာ ပြအပ်၏။ ထိုဖြင့်
ဝတ္ထုပုရေဇာတ ဝတ္ထုပုရေဇာတ နိဿယ ဝတ္ထုပုရေဇာတ ဝိပ္ပ
ယုတ္တံ ဝတ္ထုပုရေဇာတတ္ထိ ဝတ္ထုပုရေဇာတ အဝိဂတ ဣငါးပစ္စည်း
ကိုပြအပ်၏။

အဗျာကတော အကုသလဿ

အဗျာကတော ဓမ္မော အကုသလဿ ဓမ္မဿ အာရမ္မဏ ပစ္စ
ယေန ပစ္စယော ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော ပုရေဇာတ ပစ္စ
ယေန ပစ္စယော။ ။အဗျာကတော အကုသလဿ၌ အာရမ္မဏ
ဥပနိဿယ ပုရေဇာတ ဤသုံးပစ္စည်းကို ထုတ်အပ်၏။ (ကုသလ
ပဒါဝသာနနှင့် နည်းတူပင်)။

ကုသလောဗျာကတော ကုသလဿ

ကုသလောစ အဗျာကတောစ ဓမ္မော ကုသလဿဓမ္မဿ သဟ
ဇာတံ ပုရေဇာတံ။ ။သဟဇာတံ၊ သဟဇာတလည်းကောင်း။
ပုရေဇာတံ၊ ပုရေဇာတ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒွိဟိ၊
ကုန်သော။ ပံစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယောဥပကာရကော၊ ကျေးဇူး
ပြုသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ။ကုသလောဗျာကတော ကုသလဿ၌
သဟဇာတ ပုရေဇာတမိဿက တပစ္စည်းကိုထုတ်အပ်၏။ ။
ထိုတွင် သဟဇာတ ပုရေဇာတမိဿကဖြင့် နိဿယ အတ္ထိ အဝိ
ဂတသုံးပစ္စည်းကို ပြအပ်၏။ (ကောက်မြဲ)။

ကုသလောဗျာကတော အဗျာကတဿ

ကုသလောစ အဗျာကတောစ ဓမ္မော အဗျာကတဿ ဓမ္မဿ
သဟဇာတံ ပစ္စာဇာတံ အာဟာရံ ဣန္ဒြိယံ။ ။သဟဇာတံ။

လည်းကောင်း။ ပစ္စာဇာတံ၊ လည်းကောင်း။ အာဟာရံ၊
 လည်းကောင်း။ ဣန္ဒြိယံ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတုဟိ၊
 ကုန်သော။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရံကော၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ဤ။ ။ကုသလာဗျာကတော အဗျာကတသန္တံ သဟ
 ဇာတ ပစ္စာဇာတ အာဟာရမိဿကပစ္စာဇာတ ဣန္ဒြိယမိဿက
 ဤသုံးပစ္စည်းကို ထုတ်အပ်ကုန်၏။ ထိုတွင် သဟဇာတဖြင့် သဟ
 ဇာတ သဟဇာတ နိဿယ သဟဇာတဟိ သဟဇာတ
 အဝိဂတ ဤလေးပစ္စည်းကိုပြုအပ်၏။ ။ပစ္စာဇာတ အာဟာရ
 မိဿကဖြင့် အရောဖြစ်သော အတ္ထိ အဝိဂတ ဤနှစ်ပစ္စည်းကို
 ပြုအပ်၏။ ။ပစ္စာဇာတ ဣန္ဒြိယမိဿကဖြင့် အရောဖြစ်သော
 အတ္ထိအဝိဂတ ဤနှစ်ပစ္စည်းကိုပြုအပ်၏။ (အကောက်ဝိဘင်းကို
 အတ္ထိအတိုင်း ဟောလေ။ ။အကြွင်းနှစ်ပစ္စည်းလည်းနည်းတူ)။

အမှာ

အာရမ္မဏ သဟဇာတ ဥပနိဿယ ပုရေဇာတ
 ပစ္စာဇာတ ကမ္မ အာဟာရ ဣန္ဒြိယ ဤရှစ်ပစ္စည်း၌
 ခပ်သိုမ်းသော ပစ္စည်းတို့သည် ဝင်ကုန်၏။ ဝင်ဟန်ကို ယခင်ပြခဲ့
 သည့်အတိုင်း နှလုံးသွင်းလေ။ ။အာရမ္မဏ ဥပနိဿယ ကမ္မ
 အတ္ထိ ဤလေးပစ္စည်းတို့၌လည်းကြွင်းသော ပစ္စည်းနှစ်ဆယ်တို့
 သည် ယထာရဟဝင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂြိုဟ်၌
 အာရမ္မဏူပနိဿယကမ္မတ္ထိပစ္စယေသု သဗ္ဗေဝိပစ္စယာသမေဓာနံ
 ဝစ္ဆန္တိဟူ၍ဆိုသတည်း။

ဝင်ဟန်ကား အာရမ္မဏ၌ အာရမ္မဏမတ္တ အာရမ္မဏာဓိပတိ
 ဝတ္ထာရမ္မဏနိဿယ အာရမ္မဏူပနိဿယ အာရမ္မဏပုရေဇာတ
 ဝတ္ထာရမ္မဏဝိပုယုတ္တ အာရမ္မဏ ပုရေဇာတတ္ထိ အာရမ္မဏပုရေ
 ဇာတအဝိဂတ ဤရှစ်ပစ္စည်းတို့သည် ဝင်ကုန်၏။

ဥပနိဿယ၌ အနန္တရူပ ပကံတူပ အနန္တရ သမနန္တရ အာသေ
 ဝန နတ္ထိ ဝိဂတ ဗလဝနာနာက္ခဏိက ကမ္မ ဤရှစ်ပစ္စည်းတို့သည်
 ဝင်ကုန်၏။

ကမ္မမှာ ကာမဝိပါက် အားတပ်သော ခုဗ္ဗလနာနာက္ခဏိက
 ကဋတ္တာရုပ်အား တပ်သော ဗလဝခုဗ္ဗလနာနာက္ခဏိက ကမ္မ
 တပစ္စည်းသာတည်း။ ။မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် မဂ်စေတနာ ကိုကား
 ဗလဝံသာတည်း။ ။အတ္တိဉ္စ သဟဇာတတ္ထိ ဝတ္ထု ပုရေဇာတတ္ထိ
 ပစ္စာဇာတတ္ထိ ရုပ်အာဟာရတ္ထိ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယတ္ထိ ငါးပါးတည်း။
 ထိုတွင် သဟဇာတတ္ထိ သဟဇာတတ္ထိ ဟေတုသဟဇာတာ
 ဝိပတိ သဟဇာတ အညမည သဟဇာတနိဿယ သဟဇာတ
 ကမ္မ ဝိပါက သဟဇာတဟာရ သဟဇာတိန္ဒြိယ ဈာန မဂ္ဂ
 သမ္ပယုတ္တ သဟဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ သဟဇာတအဝိဂတ ဤသဟ
 ဇာတမျိုး တဆဲ့ငါးပါးတို့သည် ဝင်ကုန်၏။

ဝတ္ထုပုရေဇာတတ္ထိဉ္စ ဝတ္ထုပုရေဇာတတ္ထိ ဝတ္ထုပုရေဇာတဝတ္ထု
 ပုရေဇာတနိဿယ ဝတ္ထုပုရေဇာတိန္ဒြိယ ဝတ္ထုပုရေဇာတဝိပ္ပယုတ္တ
 ဝတ္ထုပုရေဇာတအဝိဂတ ဤခြောက်ပစ္စည်းတို့သည် ဝင်ကုန်၏။ ။
 ပစ္စာဇာတတ္ထိဉ္စ ပစ္စာဇာတတ္ထိ ပစ္စာဇာတ ပစ္စာဇာတဝိပ္ပယုတ္တ
 ပစ္စာဇာတ အဝိဂတဤလေးပစ္စည်းတို့သည် ဝင်ကုန်၏။ ။ရုပ်အာ
 ဟာရတ္ထိဉ္စ ရုပ်အာဟာရတ္ထိ ရုပ်အာဟာရ ရုပ်အာဟာရအဝိဂတ
 ဤသုံးပစ္စည်းတို့သည် ဝင်ကုန်၏။ ။ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယတ္ထိဉ္စ ရူပဇီဝိ
 တိန္ဒြိယတ္ထိ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယအဝိဂတဤသုံးပစ္စည်းတို့
 သည် ဝင်ကုန်၏။ ။ပစ္စယုတ္တါရပြီး၏။ ။ပစ္စည်းအနုလုံပြီး၏။

ပဋ္ဌာဝါရ

ပစ္စနိတနဟေတုသုဗ္ဗသင်္ချာဝါရ

ပစ္စည်းအနုလုံကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပစ္စည်းပစ္စ
 နိက်ကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံသော်လည်း သုဗ္ဗသင်္ချာဝါရ
 ဒုကာဒိသင်္ချာဝါရအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင်သုဗ္ဗသင်္ချာ
 ဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုသုဗ္ဗသင်္ချာဝါရ၌ တုံသော်
 လည်း နဟေတုပစ္စည်း၏ သုဗ္ဗသင်္ချာဝါရ အစရှိသောအားဖြင့်

နှစ်ဆဲ့လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် နဟေတုပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓသင်္ချာ
ဝါရကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။

ထိုနဟေတုပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ၌ ကာမစိတ်စတုပညာသ
အဘိညာဉ်ဒွေး ဝိညာဏဉ္စာ ယတန စိတ်သုံးခု နေဝသညာ
နာသညာယတန စိတ်သုံးခု လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု အားတပ်
သော စိတ်တခု ယုတ်ကိုးဆယ်။စေ၊ ဒွေပညာသ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ
နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော အာရမ္မဏပစ္စည်း။

အချင်းချင်းအား၎င်း အချင်းချင်းနာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိ
သန္ဓေကမ္မဇရုပ်အား၎င်း တပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါးမှ တပါး
အလုံးစုံသော ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ။အချင်း
ချင်းအားလည်းကောင်း ဥပါဒါရုပ်အားလည်းကောင်းတပ်သော
မဟာဘုတ်လေးပါး။ ။အချင်းချင်းအားတပ်သော ဟိတ်သုံးပါး
မှတပါး ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုဟု
ဆိုအပ်သော သဟဇာတပစ္စည်း။

ရဟန္တာတို့စုတိစိတ်နှင့်တကွ နောက်နောက်သော နာမက္ခန္ဓာ
အားတပ်သော ရဟန္တာတို့ စုတိကြည့်သော ရှေးရှေးသော
နာမက္ခန္ဓာလေးပါးဟု ဆိုအပ်သော အနန္တရူပနိဿယပစ္စည်း။

စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ် စေတသိတ်ဒွေပညာသ အားတပ်
သော မလဝဖြစ်သော စိတ်တခု ယုတ်ကိုးဆယ် စေတသိက်
ဒွေပညာသ ရုပ်အဋ္ဌဝိသဟု ဆိုအပ်သော ပကတူပ နိဿယ
ပစ္စည်း။

ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အရူပဝိပင်္ဂါလေးခုကြည့်သော သတ္တဝိညာ
ဏဓာတ် အားတပ်သော ဆဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော ဝတ္ထု
ပုရေဇာတပစ္စည်း။

ပဋိသန္ဓေ အစရှိသော ရှေးဖြစ်သောစိတ်နှင့် အတူဥပါဒ်၍
ရုပ်၏ ဌိသ္မိရောက်သော ကေဇဒ္ဓိဇတိဇ စတုဇ ကာယအား
တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အရူပဝိပင်္ဂါ လေးခုကြည့်သော

ပဋ္ဌမဘဝင် အစရှိသော နောက်ဖြစ်သော နာမက္ခန္ဓာလေးပါးဟု ဆိုအပ်သော ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။

ကာမဝိပါက် တော်ဝိသအားတပ်သော ဒုဗ္ဗလနာနာက္ခဏိက ကမ္မ ကဋ္ဌတ္တာရုပ်အားတပ်သော မလဝဒုဗ္ဗလ နာနာက္ခဏိက ကမ္မ ပစ္စည်း။

ကလာပ်တူ ကလာပ်ပြားဖြစ်သော စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်အား တပ်သော အဇ္ဈတ္တ မဟိဒ္ဓ ဩဇာဟုဆိုအပ်သော ရုပ်အာဟာရ ပစ္စည်း။ ကလာပ်တူကမ္မဇရုပ်ကိုးခုအားတပ်သော ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်သော ရူပဇီဝိတိန္ဒြေပစ္စည်း။

ဤပစ္စည်းရှစ်ပါးတို့သည် နှဟေတုပစ္စည်း တပ်သော တရား မည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဤပစ္စုနိက်၌ နယသ္မိ လိုက်၍ လည်းကောင်း။ ဝါရသ္မိလိုက်၍လည်းကောင်း။ ဗိက်ပုဒ် ၏အရသ္မိလိုက်၍ လည်းကောင်း။ ကတ္တားသမ္ပဒါန်နေဟန်သ္မိလိုက် ၍လည်းကောင်း နှဟေတုပစ္စယာ ပန္နရသဟုသင်္ချာတပ်၍ ဟော အပ်ကုန်၏။ ။နှဟေတုယာ ဌပေတွာ ဟေတုပစ္စယံ အနုရူပ ပစ္စယေဟိ၊ ဟေတုပစ္စည်းကို ထား၍လျော်ကန်သော ပစ္စည်းတို့ ကြောင့်။ ပန္နရသ၊ တဆွေငါးပါးသော။ ဝိသံဇ္ဇနာနိ၊ အမြေတို့ကို။ လတ္တန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။

ပန္နရသဟုသော်ကား ကုသလော ကုသလဿ။ ကုသလော အကုသလဿ။ ကုသလော အဗျာကတဿ။ ကုသလော ကုသလာ ဗျာကတဿ။ ။အကုသလော အကုသလဿ။ အကုသလော ကုသလဿ။ အကုသလော အဗျာကတဿ။ အကုသလော အကု သလာ ဗျာကတဿ။ ။အဗျာကတော အဗျာကတဿ။ အဗျာ ကတော ကုသလဿ။ အဗျာကတော အကုသလဿ။ ။ကုသ လာဗျာကတော ကုသလဿ။ ကုသလာဗျာကတော အဗျာက တဿ။ ။အကုသလာဗျာကတော အကုသလဿ။ အကုသလာ ဗျာကတော အဗျာကတဿဟူသည်တည်း။

ကုသလော ကုသလသန္တ အာရမ္မဏ သဟဇာတ ဥပနိဿယ။
ဤသုံးပစ္စည်းကိုထုတ်အပ်၏။ ထိုတွင်အာရမ္မဏဖြင့် အာရမ္မဏမတ္တ
အာရမ္မဏာဓိပတိ အာရမ္မဏူပနိဿယ။ ဤသုံးပစ္စည်းကိုပြုအပ်၏။
(ပစ္စယုဒ္ဓါရကအတိုင်းထုတ်၍ဟောလေ)။

သဟဇာတဖြင့် ဟိတ်ခြောက်ခုမှ တပါး သဟဇာတပတ္တ
ဝိမံသာဓိပတိမှတပါး သဟဇာတာဓိပတိ ဟိတ်ခြောက်ခုမှတပါး
သဟဇာတနိဿယ အညမည သဟဇာတကမ္မ သဟဇာတာ
ဟာရ။ ပညိန္ဒြေမှတပါး သဟဇာတိန္ဒြေ ဈာန။ ပညာမှတပါး
မဂ္ဂ။ ဟိတ်ခြောက်ခုမှတပါး သမ္ပယုတ္တ သဟဇာတတ္ထိ သဟ
ဇာတ အဝိဂတ။ ဤတဆဲ့နှစ်ပစ္စည်းကို ပြုအပ်၏။

ထိုတွင် သဟဇာတ မတ္တဖြစ်အံ့ ကုသလော ကတ္တာဒကား
အချင်းချင်းအားတပ်သော ကုသိုလ်ဧကဝိသ ဟိတ်သုံးပါးမှတပါး
စေတသိက် ပဉ္စတိံသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာပစ္စည်းတရားရ၏။
သမ္ပဒါနိကား ကုသိုလ် ဧကဝိသ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ အစိတ်
အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။ ထို့ကြောင့် ထိုတရား
တို့၏ ဝိမိဝိဘင်းကို ကုသလော ဓမ္မော ကုသလသမ္ပဿ သဟ
ဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။ ကုသလောဧကောခန္ဓော တိဏ္ဍိခန္ဓာနံ။
လ။ သဟဇာတ ပစ္စယေန ပစ္စယော-ဟုဟောအပ်၏။

အမှာ ဤကဲ့သို့ ဟိတ်သုံးခုကို နုတ်၍ဟောလေ။ အဓိပတိ
မှလည်း ဝိမံသာဓိပတိကို နုတ်၍ ဟောလေ။
အညမညမှလည်း ဟိတ်သုံးခုကို နုတ်၍ဟောလေ။ ဣန္ဒြေမဂ္ဂတို့
မှလည်း ပညာကိုနုတ်၍ ဟောလေ။ သဟဇာတမျိုးတွင် ဟိတ်
ပါသည့်ကို ကြဉ်နုတ်လေ။ ။ ဥပနိဿယမှာ ပစ္စယုဒ္ဓါရကအတိုင်း
ဟောလေ။ ။ (ကုသလော - အကုသလသန္တ အာရမ္မဏ ဥပ
နိဿယ နှစ်ပစ္စည်းကိုထုတ်။ ပစ္စယုဒ္ဓါရအတိုင်းဟောလေ။ ။
မထူးပြီ)။

ကုသလော အများကတသန္တိ အာရမ္မဏ သဟဇာတ ဥပ
နိဿယ ပစ္စာဇာတ ကမ္မ ငါးပစ္စည်းကို ထုတ်အပ်၏။ (ထိုတွင်
အာရမ္မဏမှာပြု၍)။

သဟဇာတဖြင့် ဟိတ်သုံးပါးမှတစ်ပါး သဟဇာတမတ္တ။ ဝိမံ
သာဓိပတိမှတစ်ပါး သဟဇာတာ ဓိပတိ။ ဟိတ်သုံးပါးမှ တစ်ပါး
အညမည သဟဇာတနိဿယ သဟဇာတကမ္မ သဟဇာတာ
ဟာရ။ ပညာမှတစ်ပါး သဟဇာတိန္ဒြိယ ဈာန။ ပညာမှတစ်ပါးမဂ္ဂ။
ဟိတ်သုံးပါးမှတစ်ပါး ဝိပုယုတ္တ သဟဇာတတ္ထိ သဟဇာတ အဝိ
ဂတ ဤတဆွတ်ပစ္စည်းကိုပြုအပ်၏။ ။ (အကောက်မှာ ဟိတ်ကို
ကြည့်၍ကောက်လေ။ ဝိဘင်းကိုလည်း ဟော၍အတိုင်းပင်။ ။
ဥပနိဿယ ပစ္စာဇာတ ကမ္မ ဤသုံးပစ္စည်း။ ပစ္စယုဒ္ဓါရက
အတိုင်း မထူးပြီ)။

ကုသလော ကုသလပဒများကတသန္တိ သဟဇာတ ပစ္စည်းကို
ထုတ်အပ်၏။ သဟဇာတဖြင့် ဟိတ်သုံးပါးမှတစ်ပါး သဟဇာတ
မတ္တ။ ဝိမံသာဓိပတိမှတစ်ပါး သဟဇာတာဓိပတိ။ ဟိတ်သုံးပါးမှ
တစ်ပါး သဟဇာတနိဿယ သဟဇာတကမ္မ သဟဇာတာဟာရ။
ပညာမှတစ်ပါး သဟဇာတိန္ဒြိယ ဈာန။ ပညာမှတစ်ပါးမဂ္ဂ။ ဟိတ်
သုံးပါးမှတစ်ပါး သဟဇာတတ္ထိ သဟဇာတ အဝိဂတ ဤဆယ်
ပစ္စည်းကိုပြုအပ်၏။ ။ (အကောက်မှာ ဟိတ်ကိုနုတ်၍ကောက်။
ဝိဘင်းကိုဟော၍)။

အကုသလပဒ လေးချက်မှာလည်း အကုသိုလ် ဟိတ်ပါသော
သဟဇာတ အညမည သဟဇာတနိဿယ သမ္ပယုတ္တ ဝိပုယုတ္တ
အတ္ထိ အဝိဂတပစ္စည်းတို့၌ အကုသိုလ်ဟိတ်ကိုကြည့်၍ဟော။ အများ
ကတော အများကတသန္တိလည်းအာရမ္မဏသဟဇာတဥပနိဿယ
ပုရေဇာတ ပစ္စာဇာတ အာဟာရ ဣန္ဒြိယ။ ဤခုနစ်ပစ္စည်းကို
ထုတ်အပ်၏။ ထိုတွင် သဟဇာတ၌ အများကတဟိတ်သုံးခုကိုနုတ်၍
ကောက်လေ။ ဝိဘင်းဟောလေ။ ။ အကြွင်းခြောက်ပစ္စည်းမှာ
ပစ္စယုဒ္ဓါရက အတိုင်းဟောလေ။ ။ ကုသလပဒ ၁၀ သာန။ အကု

သလပဒါဝသာန။ ။ကုသလာဗျကတပဒနှစ်ချက်။ အကုသလာ
 ဗျကတပဒနှစ်ချက်တို့၌ ပစ္စယုဒ္ဓါရက အတိုင်းဟောလေ။ ။
 ဟေတုဝိဘင်း ထွက်သည်အတိုင်း ကုသလပဒသုံးချက်။ အကုသလ
 ပဒသုံးချက်၊ အဗျကတပဒတချက်။ ဤခုနှစ်ချက်တွင်သာ သဘာဝ
 တဆွဲတပစ္စည်းတို့၌သာ ဟိတ်ကိုနုတ်၍ ဟောလေ။ ။ဟေတု
 ခုနှစ်ဝိဘင်း အာရမ္မဏကိုးဝိဘင်း အစရှိသောဝိဘင်းပေါင်းတရဒု
 ခြောက်ဆွဲခုနှစ်ဝိဘင်းတို့တွင် ဟေတုခုနှစ် ဝိဘင်းကိုနုတ်၍ တရဒု
 ခြောက်ဆယ်သောဝိဘင်းတို့ကို နဟေတုယာ ပန္နရသ၌ သွင်း၍
 ဟောလေ။ ။ပစ္စယုဒ္ဓါရကို လေ့လာအောင်ဆောင်မှ ပစ္စနိတ်မှာ
 မြင်မည်။ ။နဟေတုသုဒ္ဓသင်္ချာဝါရပြီး၏။

နာရမ္မဏ

နဟေတု သုဒ္ဓကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ နာရပုဏ
 သုဒ္ဓကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတပစ္စည်း။
 အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္စာ
 ဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။
 ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းတရား ခုနှစ်ပါးတို့သည် နာရမ္မဏ
 ပစ္စည်းတပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို။
 လ။ နာရမ္မဏပန္နရသဟု။ ။ ပန္နရသဟုသော်ကား ကုသလော
 ကုသလသာ အစရှိသည်တည်း။ ။ကုသလော ကုသလသာ၌
 သဟဇာတ ဥပနိဿယ ဤနှစ်ပစ္စည်းကိုထုတ်၍ဟောအပ်ကုန်၏။
 (အာရမ္မဏဟူသမျှကိုချ၍ ပစ္စယုဒ္ဓါရက အတိုင်းဟောလေ။ ပစ္စ
 ယုဒ္ဓါရနှင့်မထူးပြီ။ ။ဝိဘင်းပေါင်း တရဒုခြောက်ဆွဲခုနှစ် ဝိဘင်း
 တွင် အာရမ္မဏ ကိုးဝိဘင်းနုတ်၍ တရဒုငါးဆွဲရှစ် ဝိဘင်းကို
 ဟောအပ်၏)။ ။နာရမ္မဏသုဒ္ဓပြီး၏။

နာဓိပတိ

နာရမ္မဏသုဒ္ဓကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ နာဓိပတိ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌အလေးအမြတ် မပြုတတ်သော ကာမစိတ်စတုပညာသ အဘိညာဉ်ဌေး ဝိညာဏဉ္စာယတန စိတ်သုံးခု နေဝသညာ နာသညာယတန စိတ်သုံးခုအား တပ်သော အလေးအမြတ် မပြုအပ်သော စိတ်တခုယုတ်ကိုးသယ် စေတသိက်ဌေပညာသ ရုပ်အဋ္ဌဝိသနိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ အဓိပတိတရားကိုယ်လေးပါးကြည့်သော အလုံးစုံသော သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္ဆာဇာတ ပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းတရားရှစ်ပါးတို့သည် နာဓိပတိ တပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို။လ။ နာဓိပတိယာပန္နရသဟု သင်္ချာတပ်၍ဟောအပ်ကုန်၏။ ။ပန္နရသဟုသော်ကား ကုသလောကုသလံသ အစရှိသည်တည်း။ ။ကုသလော ကုသလံသ၌ အာရမ္မဏ သဟဇာတ ဥပနိဿယ ဤသုံးပစ္စည်းကို ထုတ်အပ်၏။ ထိုတွင် အာရမ္မဏဖြင့် အာရမ္မဏမတ္တ တပစ္စည်းကိုသာ ပြုအပ်၏။ ကတ္တားကား အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော အရဟတ္တမဂ်ကြည့်သော ကုသိုလ်ဝိသ ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။သမ္ပဒါနိကား မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု ဝိညာဏဉ္စာယတနကုသိုလ် နေဝသညာ နာသညာယတနကုသိုလ် ဣဒ္ဓိဝိစ စေတောပရိယပုဗ္ဗေနိဝါသာနုသုတိ ယထာကမ္မပဂအနာဂတံသ ကုသိုလ် အဘိညာဉ် ဝိရတိ အပ္ပမညာကြည့်သော စေတသိက်တေတ္ထိံသ ပစ္စယုပ္ပန် တရားရ၏။ (ဝိဘင်းဟောမြို့)။ ။သဟဇာတဖြင့် အဓိပတိ တရားကိုယ်လေးပါးမှ တပါး သဟဇာတမတ္တ။ ဝိမံသာဓိပတိမှတပါးဟေဟု။ အဓိပတိ တရားကိုယ်မှတပါး အညမည သဟဇာတ နိဿယ သဟဇာတ ကမ္မ။ စိတ္တာဓိပတိမှတပါး သဟဇာတဘာရ။ စိတ္တဝိရိယ ဝိမံသာ

ဓိပတိမှတစ်ပါး သဟဇာတိန္ဒြိယ။ ဈာနဝိရိယံ ဝိမံသာဓိပတိမှတစ်ပါး မဂ္ဂ။ အဓိပတိတရားကိုယ်လေးပါးမှတစ်ပါး သမ္ပယုတ္တ သဟဇာတတ္ထိ သဟဇာတအင်္ဂတာ။ ဤတဆွဲနှစ်ပစ္စည်းကို ပြုအပ်၏။

ထိုတွင် သဟဇာတမတ္တဖြစ်အံ့ ကတ္တားကား အမျှင်းချင်းအား တပ်သော အဓိပတိ တရားကိုယ်မှတစ်ပါး ကုသိုလ်ကေဝိသ။ စေ။ အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စည်းတရားရ၏။ သမ္ပဒါနကား ကုသိုလ် ကေဝိသ။ စေ။ အဋ္ဌတိံသအစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ (ဝိဘင်းဟော၍။ ။ ဤကဲ့သို့ချည်း သဘာဝပစ္စည်းတွင် အဓိပတိတရားကိုယ်ကို ကြည့်နတ်၍ ဟောလေ။ ကုသလော အကုသလဿ အစရှိသည်တို့၌လည်း နည်းတူထုတ်၍ အဓိပတိ တရားကိုယ် အာရမ္မဏာ ဓိပတိကိုကြည့်၍ ဟောလေ။)။ နာဓိပတိ သုဒ္ဓါပြီး၏။

နာနန္ဒရ

နာနန္ဒရသုဒ္ဓါ အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း အလုံးစုံသော သဟဇာတပစ္စည်း ပကတူပနိဿယပစ္စည်း ဝတ္ထု ပုရေဇာတပစ္စည်း ပစ္စာဇာတပစ္စည်း နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း ဤပစ္စည်းတရား ရှစ်ပါးတို့သည် နာနန္ဒရပစ္စည်းတပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ။ ထို့ကြောင့် ။ လ။ နာနန္ဒရေပန္နရသဟု။ ။ ပန္နရသဟူသော်ကား ကုသလော ကုသလံဿအစရှိသည်တည်း။ (ပစ္စယုပ္ပါရ အတိုင်းတွင် အနန္တ ရူပနိဿယကိုချ၍ ဟောလေ။ ။ နသမနန္ဒရ သုဒ္ဓါလည်းနည်းတူ)။

နသဟဇာတ

နသဟဇာတ သုဒ္ဓါ အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း အနန္တ ရူပ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း ပစ္စာဇာတပစ္စည်း နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း ဤပစ္စည်းတရား ခုနစ်ပါးတို့သည် နသဟဇာတ

ပစ္စည်း တပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်။လ။ နသဟဇာတေ ကောဒယ။၏။ ကောဒယ ဟူသော်ကား ကုသလော ကုသလဿ အစရှိသည်တည်း။ တဆွဲငါးချက်တွင် ကုသလော ကုသလာ ဗျာကတဿ အကုသလော အကုသလာ ဗျာကတဿ ကုသလာဗျာကတော ကုသလဿ အကုသလာ ဗျာကတော အကုသလဿ။ ဤလေးချက်ကိုနုတ်၍ ကောဒယ ဖြစ်သတည်း။

နအညမည

နအညမည သုဒ္ဓန္တ အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ စိတ္တဇရုပ် ဟဒယဝတ္ထုမှတစ်ပါး ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဝတ္ထိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး ဥပါဒါရုပ်အား တပ်သော မဟာဘုတ်လေးပါးဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းတရားတို့သည်။လ။ နအညမည ကောဒယ။၏။ (ကောဒယ ဟူသော်ကား နသဟဇာတအတိုင်း။ ကုသလော ကုသလဿ အကုသလော အကုသလဿ ဤနှစ်ချက်၌ သဟဇာတကို အလုံးမရ) ။ ။ အဗျာကတော အဗျာကတဿ၌ နာမက္ခန္ဓာ အချင်းချင်းနှင့် ဟဒယဝတ္ထု ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ (အချင်းချင်းပစ္စည်းတပ်သည်ကိုကြည့်၍ ကောက်လေ။ ဤသုံးချက်တွင်သာ နုတ်ရမည်) ။ ။ နအညမညသုဒ္ဓပ္ပိဒ်၏။

နနိဿယ

နနိဿယသုဒ္ဓန္တ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း မရဏာသန္ဓဇော ငါးချက် တဒါရုံအားတပ်သော စုတိစိတ်မှပြန်၍ ရေသော် တဆွဲခုနစ်ချက် မြောက်သော စိတ်နှင့် အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော ဝတ္ထုရမ္မဏမှတစ်ပါး အာရမ္မဏပစ္စည်း။ အနန္တရူပပကတူပ

နိဿယပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်
 အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း ဤတရားခြောက်ပါးတို့
 သည် နနိဿယပစ္စည်း တပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ လ။ နနိဿ
 ယေ ကောဒသဟု သင်္ချာတပ်၍ ဟောအပ်၏။ (ကောဒသဟု
 သော်ကား နသဟဇာတအတိုင်း။ ။ ပစ္စယုဒ္ဓါရတွင် သဟဇာတ
 နှင့် ဝတ္ထုပုရေဇာတ အလုံးကျသည်။ ဝတ္ထုရမ္မဏ တစိတ်ကျသည်
 ကို နှလုံးသွင်း၍ ဟောလေ)။

နဥပနိဿယ

နဥပနိဿယ သုဒ္ဓန္တ အလေးအမြတ်မပြုတတ်သော ကာမစိတ်
 စတုပညာသ အဘိညာဉ်ခွေး ဝိညာဏဉ္ဇာယတန စိတ်သုံးခု နေဝ
 သညာ နာသညာယတန စိတ်သုံးခုအား တပ်သော အလေးအမြတ်
 မပြုအပ်သော စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ် စေတသိက် ဒွေပညာသ
 ရုပ်အဋ္ဌဝိသနိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ အလုံးစုံ
 သော သဟဇာတပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတ
 ပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိ
 တိန္ဒြိယပစ္စည်း ဤပစ္စည်းတရား ခုနစ်ပါးတို့သည်။ လ။ နဥပနိဿ
 ယေ ပန္နရသ။ ။ ။ ပန္နရသဟု သော်ကား ကုသလော ကုသလဿ
 အစရှိသည်တည်း။ ။ ကုသလော ကုသလဿ၌ အာရမ္မဏ
 သဟဇာတ ဤနှစ်ပစ္စည်းကို ထုတ်အပ်၏။ ။ ထိုတွင် အာရမ္မဏဖြင့်
 အာရမ္မဏမတ္တ တပစ္စည်းကိုသာ ပြုအပ်၏။ (သဟဇာတဖြင့် ပြုပြု
 ပစ္စယုဒ္ဓါရတွင် ဥပနိဿယတပစ္စည်း ကျသည်။ ထိုတွင် အနန္တရူပ
 ပကတူပ နှစ်ပါးကျသည်ကို နှလုံးသွင်း၍ ဟောလေ)။

နပုရေဇာတ

နပုရေဇာတ သုဒ္ဓန္တ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း ကာမဇောတခုယုတ်
 သုံးဆယ် တဒါရုံကောဒသ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဉ်ခွေး
 မှတပါး အဘိညာဉ်ခွေး ဝိညာဏဉ္ဇာယတန စိတ်သုံးခု နေဝ

သညာ နာသညာ ယတနစိတ်သုံးခု လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခုအား
 တပ်သောပစ္စုပ္ပန်နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသမ္ပတပါး ရုပ်အဋ္ဌာရိသစိတ်တခု
 ယုတ်ကိုးဆယ် စေတသိက် ဋ္ဌေပညာသ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော
 အာရမ္မဏပစ္စည်း။ အလုံးစုံသော သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ
 ပကတူပ နိဿယပစ္စည်း။ ပစ္စွာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိကကမ္မ
 ပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်း
 တရားခုနစ်ပါးတို့သည် နပုရေဇာတပစ္စည်းတပ်သော တရားမည်
 ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်။လ။ နပုရေဇာတေ တေရသ။၏။ တေရသ
 ဟူသော်ကား ပန္နရသတွင် ကုသလာ များကတော့ ကုသလသ
 အကုသလာ များကတော့ အကုသလသ။ဤသဟဇာတပုရေဇာတ
 မိဿက နှစ်ချက်ကျသည်။ ။အမျာကတော့ အမျာကတသ။
 အမျာကတော့ ကုသလသ အမျာကတော့ အကုသလသ ဤသုံး
 ချက်၌ ဝတ္ထုပုရေဇာတ အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ ဤနှစ်ပစ္စည်းကို
 နုတ်၍ကောက်လေ။ ။အကြွင်းပစ္စယုဒ္ဓါရကအတိုင်း ဟောလေ)။

နပစ္စွာဇာတ နာသေဝန

နပစ္စွာဇာတ သုဒ္ဓ၌ အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ အလုံး
 စုံသော သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပပကတူပ နိဿယပစ္စည်း။
 ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရ
 ပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်း ခုနစ်ပါးတို့သည်။လ။
 နပစ္စွာဇာတေပန္နရသဟူ၏။ (ပစ္စယုဒ္ဓါရအတိုင်းတွင်ကုသလော
 အမျာကတသ။ အကုသလော အမျာကတသ။ အမျာကတော့
 အမျာကတသ။ ဤသုံးချက်၌ ပစ္စွာဇာတကိုချန်၍ ဟောလေ)။

နာသေဝနသုဒ္ဓ၌ အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ အလုံးစုံသော
 သဟဇာတပစ္စည်း။ ပဌမဇောဇိလ်ဇောကြည့်သော နောက်နောက်
 သော ဇောဇကပညာသး ဘားတပ်သော အဆုံးဇော ကြည့်သော
 ရှေးရှေးသော လောက်ဇော သတ္တစတ္တာလီသမ္ပတပါး အနန္တ

ရူပနိဿယပကတူပနိဿယပစ္စည်း၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း၊ ပစ္စွာ
 ဇာတပစ္စည်း၊ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း၊ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း၊
 ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း၊ ဤတရားရှစ်ပါးတို့သည်။လ။ နာသေဝနေ
 ပန္နရသ။၏။ (ပစ္စယုဒ္ဓါရအတိုင်းတွင် အနန္တရူပနိဿယ၌ အာသေ
 ဝနပစ္စည်းကိုကြည့်။ အကုသလော ကုသလသ။ အကုသလော
 အကုသလသဤနှစ်ချက်၌ အနန္တရူပမရ။အဗျာကတော အဗျာ
 ကတသဉ္စကြိယာဇောချင်းပရ။ ဤသုံးချက်၌သာကြည့်လေ)။

နကမ္မ

နကမ္မသုဒ္ဓ၌ အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း၊ ခေတနာမှ
 တပါး အလုံးစုံသော သဟဇာတပစ္စည်း။ မဂ္ဂါ နန္တရဇိလ်အား
 တပ်သော မဂ်ခေတနာမှတပါး အနန္တရူပ နိဿယ။ ဝိပင်္က
 နာမက္ခန္ဓာအားတပ်သော ဗလဝနာနာက္ခဏိကကမ္မမှတစ်ပါး ပက
 တူပနိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္စွာဇာတပစ္စည်း။
 ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းခုနစ်ပါး
 တို့သည် နကမ္မပစ္စည်းတပ်သော တရားမည်ကုန်၏။လ။ နကမ္မ
 ပန္နရသ။၏။

နဝိပါက

နဝိပါက သုဒ္ဓ၌ အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ အချင်းချင်း
 အားလည်းကောင်း အချင်းချင်းနာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အားလည်း
 ကောင်း တပ်သောကုသိုလ် အကုသိုလ်ကြိယာနာမက္ခန္ဓာလေးပါး
 အချင်းချင်းအား လည်းကောင်း ဥပါဒါ ရုပ်အားလည်းကောင်း
 တပ်သော မဟာဘုတ် လေးပါး။ ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ
 နာမက္ခန္ဓာအားတပ်သော ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော သဟ
 ဇာတပစ္စည်း။အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတ
 ပစ္စည်း။ ပစ္စွာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်

အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း ရှစ်ပါး။လ။ နဝိပါဏေ ပန္နရသ။၏။ ။ (ပန္နရသတွင် အဗျာကတော အဗျာကတံသ သဟဇာတမျိုး၌ ဝိပါကပစ္စည်းကို နုတ်၍ ဟောလေ)။

နအာဟာရ

နအာဟာရသုဒ္ဓ၌ အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ နာမ် အာဟာရသုံးပါးမှတစ်ပါး သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပပကတူပ နိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတ ပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း။ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း ဤပစ္စည်းတရား ခုနစ်ပါး။လ။ နအာဟာရပန္နရသ။၏။

နဇ္ဈိယ

နဇ္ဈိယ သုဒ္ဓ၌ အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ သဟဇာ တိန္ဒြိယမှတစ်ပါး သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်း။ ပုရေဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်းမှတစ်ပါး ဝတ္ထု ပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရ ပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းတရား ခုနစ်ပါးတို့သည် နဇ္ဈိယပစ္စည်း တပ် သော တရားမည်ကုန်၏။လ။ နဇ္ဈိယပန္နရသ။၏။ (ပစ္စယုဒ္ဓါရ အတိုင်း ဇ္ဈိယပစ္စည်းပါသည်ကို နုတ်၍ ဟောလေ)။

နဗျာန

နဗျာနသုဒ္ဓ၌ အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ ဗျာနပစ္စည်းမှ တစ်ပါး သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မ ပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်း ရှစ်ပါး။လ။ နဗျာနပန္နရသ။၏။ ။ (သဟဇာတမျိုး ဗျာနသဘာဝ တွင် ဗျာနကိုနုတ်၍ကောက်)။

နမဂ္ဂ

နမဂ္ဂသုဒ္ဓိ မဂ္ဂပစ္စည်းမှတစ်ပါး အလုံးစုံသော သဟဇာတ
ပစ္စည်း။ (အကြွင်းချစ်ပစ္စည်းနည်းတူ)။ နမဂ္ဂပန္နရသ။၏။

နသမ္ပယုတ္တ

နသမ္ပယုတ္တသုဒ္ဓိ အာရမ္မဏပစ္စည်း၊ ဖိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇ
ရုပ်အားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ
လေးပါး။ အချင်းချင်းအားလည်းကောင်း ဥပါဒါ ရုပ်အားလည်း
ကောင်း တပ်သော မဟာဘုတ်လေးပါး။ အချင်းချင်းအားတပ်
သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်
သော သဟဇာတပစ္စည်း။ (အကြွင်းနည်းတူ) ဤပစ္စည်းတရား
ရှစ်ပါး။လ။ နသမ္ပယုတ္တေ ကောဒသ။၏။

နဝိပ္ပယုတ္တ

နဝိပ္ပယုတ္တသုဒ္ဓိ ဝတ္ထာရမ္မဏမှတစ်ပါးအလုံးစုံသော အာရမ္မဏ
ပစ္စည်း။ အချင်းချင်းအားတပ်သော အလုံးစုံသော ပဝတ္တိ ပဋိ
သန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အချင်းချင်းအားလည်းကောင်း ဥပါ
ဒါရုပ်အားလည်းကောင်း တပ်သော မဟာဘုတ် လေးပါးဟု ဆို
အပ်သော သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပပကတူပနိဿယပစ္စည်း။
နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယ
ပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းခြောက်ပါးတို့ကို နဝိပ္ပယုတ္တေနဝဟုသင်္ချာတပ်၍
ဟောအပ်ကုန်၏။ နဝဟူသော်ကား ကုသလော ကုသလဿ။
ကုသလော အကုသလဿ။ ကုသလော အဗျာကတဿ။ အကု
သလော အကုသလဿ။ အကုသလော ကုသလဿ။ အကု
သလော အဗျာကတဿ။ အဗျာကတော အဗျာကတဿ။ အဗျာ
ကတော ကုသလဿ။ အဗျာကတော အကုသလဿ ဟူသည်
တည်း။ (သဟဇာတ ဝိပ္ပယုတ် ပုရေဇာတ ဝိပ္ပယုတ် ပစ္စာဇာတ
ဝိပ္ပယုတ်ကို ကြည့်နုတ်လေ)။

နောအတ္ထိ

နောအတ္ထိသုဒ္ဓန္တ အာရမ္မဏ ပုရေဇာတမှတပါး အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတူပ နိဿယပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းသုံးပါး။လ။ နောအတ္ထိယာ နဝ။၏။

နဝဟူသော်ကား နဝိပ္ပယုတ္တအတိုင်း။ ကုသလော ကုသလသန္တ အာရမ္မဏ ဥပနိဿယနှစ်ပစ္စည်း။ အကုသလသန္တလည်း နှစ်ပစ္စည်း။ အဗျာကတသန္တ အာရမ္မဏ ဥပနိဿယ ကမ္မသုံးပစ္စည်း။ (အကုသလပဒ္ဓန္တလည်း နည်းတူ။ အဗျာကတော အဗျာကတသန္တ အာရမ္မဏ ဥပနိဿယ နှစ်ပစ္စည်း။ ကုသလသ အကုသလသန္တလည်းနည်းတူ နှစ်ပစ္စည်း။ ဤသို့ထုတ်၍ ယထာရဟ ပစ္စည်းတို့ကို သွင်းလေ)။ ။ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရပြီး၏။

ဒုကသင်္ချာဝါရ

နဟေတုမူ

သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဒုကာဒိ သင်္ချာဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း နဟေတု ဒုကာဒိ အစရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆဲ့လေးပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် နဟေတု ဒုကာဒိကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း နဟေတုမူ နာရမ္မဏ ဒုကအစရှိသော အားဖြင့် နှစ်ဆဲ့သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် နဟေတုမူ နာရမ္မဏဒုကကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထိုနဟေတုမူ နာရမ္မဏ ဒုက၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ် စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။ ဤတရားတို့သည် နာရမ္မဏပစ္စည်းသာတပ်၍ ဟေတုပစ္စည်းမတပ်သောကြောင့် နဟေတုပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အနုလောမပစ္စနိက်၌ ဟေတုပစ္စယာ နာရမ္မဏေ သတ္တဟု သင်္ချာတပ်၍ဟောအပ်၏။

အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် နဟေတု ပစ္စည်းသာတင်၍ နာရမ္မဏပစ္စည်း မတင်သောကြောင့် နာရမ္မဏ ပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိယာ နုလောမဉ္စ နဟေတု ပစ္စယာ အာရမ္မဏေနဝ။၏။

နဟေတု နာရမ္မဏ ပစ္စည်းနှစ်ပါး မတင်သော တရားကား မရှိ။ ထို့ကြောင့် အနုလုံဉ္စ ဟေတု ပစ္စယာ အာရမ္မဏေ အစရှိ သည်ဖြင့် မဟောရ သကည်း။

ဟိတ်ခြောက်ပါးမှတစ်ပါး အလုံးစုံသော သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္စွာ ဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပ ဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းခုနှစ်ပါးတို့သည် နဟေတု နာရမ္မဏ ပစ္စည်းနှစ်ပါးတင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဤပစ္စနိကဉ္စ နဟေတုပစ္စ ယာ နာရမ္မဏေ ပန္နရသ။၏။ ။ (အာရမ္မဏနှင့်ဟိတ်ကို ချန်၍ ဟောလေ)။

နဟေတုမူ နာဓိပတိဒုကဉ္စ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ် စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတင်သော ဝိမံသာဓိပတိမှတစ်ပါး ဟိတ်ခြောက်ပါး။ ဤတရားတို့သည် နာဓိပတိ ပစ္စည်းသာတင်၍ နဟေတုပစ္စည်းမတင်သောကြောင့် နဟေတု ပစ္စည်းတွန်း၍ စင် ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အနုလောမ ပစ္စနိကဉ္စ ဟေတုပစ္စယာ နာဓိ ပတိယာ သတ္တ။၏။

အလုံးစုံသော အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်း။ ဝိမံသာဓိပတိမှတစ်ပါး သဟဇာတာဓိပတိပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် နဟေတု ပစ္စည်းသာ တင်၍ နာဓိပတိပစ္စည်း မတင်သောကြောင့် နာဓိပတိတွန်း။ နဟေတု ပစ္စယာ အဓိပတိယာဒသ။၏။

သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အား တင်သော ဝိမံသာ ဓိပတိ။ ဤတရားတို့သည် နဟေတု နာဓိပတိပစ္စည်း နှစ်ပါးမတင် ကုန်။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို အနုလုံဉ္စ စတ္တာရိ။လ။၏။

အာရမ္မဏာဓိပတိမှ တပျါး အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ ဟေတုပစ္စည်း။ သဟဇာတာဓိပတိ ပစ္စည်းမှတပျါး အလုံးစုံသော သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ် အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်း ရှစ်ပါးတို့သည် နဟေတု နာဓိပတိပစ္စည်း နှစ်ပါးတပ်ကုန်၏။ နဟေတု ပစ္စယာ နာဓိပတိယာ ပန္နရသ။ ။

နဟေတုမှ နာနန္တရဒုက္ခိ အလုံးစုံသော ဟေတုပစ္စည်း။ ဤ တရားတို့သည် နာနန္တရပစ္စည်းသာတပ်၍ နဟေတု ပစ္စည်းမတပ် သောကြောင့် နဟေတုတွန်း။ ဟေတုပစ္စယာ နာနန္တရေ သတ္တ။ ။

အလုံးစုံသော အနန္တရပစ္စည်း နဟေတု ပစ္စယာ အနန္တရေ သတ္တ။ ။ နဟေတုနာနန္တရပစ္စည်း နှစ်ပါး မတပ်သော တရား ကား မရှိ။ ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌ ဟေတုပစ္စယာ အနန္တရေ စသည်ဖြင့် မဟောရသတည်း။

အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ ဟေတုပစ္စည်းမှတပျါးသော သဟဇာတပစ္စည်း ပကတူပ နိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတ ပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ် အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤရှစ်ပါး တို့သည် နဟေတု နာနန္တရပစ္စည်း တပ်ကုန်၏။ နဟေတုပစ္စယာ နာနန္တရေ ပန္နရသ။ ။ ကုသလောအမျာကသ၌ ပကတူပတွင် မဂ္ဂါနန္တရဖိုလ် အားတပ်သောမဂ်စေတနာကိုကြည့်၍ ကောက်လေ။ ။ (နသမနန္တရ လည်းနည်းတူ) ။

နသဟဇာတဒုက္ခိ နဟေတုတွန်းမရှိ။

ဟေတုပစ္စည်းမှတပျါး အလုံးစုံသော သဟဇာတပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် နဟေတုပစ္စည်းသာတပ်၍ နသဟဇာတပစ္စည်း မတပ်သောကြောင့် နသဟဇာတတွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ။ နဟေတု ပစ္စယာ သဟဇာတေနဝ။ ။

အလုံးစုံသော ဟေတုပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် နဟေတု နသဟဇာတပစ္စည်းနှစ်ပါး မတပ်ကုန်။ ။ဟေတုပစ္စယာ သဟဇာတေ သတ္တ။၏။

အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း၊ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်း။ ။(အကြွင်းဆိုမြဲ)။ ။နဟေတုပစ္စယာ နသဟဇာတေ ကောဒသ။၏။

နအညမည ဒုကဉ္စ သဟိဇ် ဗိတ္တဇရုပ် ဟဒယဝတ္ထုမှ တပါး သဟိဇ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။ ဤတရားတို့သည် နအညမညပစ္စည်းသာတပ်၍ နဟေတုပစ္စည်း မတပ်သောကြောင့် နဟေတုတွန်း။ ဟေတုပစ္စယာ နအညမညေ တိဏိ။၏။

အချင်းချင်းအားတပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါးမှတပါး အလုံးစုံ သော ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အချင်းချင်းအား တပ်သော မဟာဘုတ်လေးပါး။အချင်းချင်းအားတပ်သော ဟိတ် သုံးခုမှတပါး ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု။ ဤတရားတို့သည် နဟေတုပစ္စည်းသာ တပ်၍ နအညမညပစ္စည်း မတပ်သောကြောင့် နအညမညတွန်း။နဟေတုပစ္စယာ အညမညေ တိဏိ။၏။

သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုအားတပ်သော ဟိတ်မြောက်ပါး။ ဤတရားတို့သည် နဟေတု နအညမညပစ္စည်းနှစ်ပါး မဟပ်ကုန်။ အနုလုံဉ္စ ဟေတုပစ္စယာ အညမညေ တိဏိ။၏။

အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ ဗိတ္တဇရုပ် ဟဒယဝတ္ထုမှ တပါး ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါးမှတပါး အလုံးစုံသောပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး ဥပါဒါရုပ်အား တပ်သော မဟာဘုတ်လေးပါးဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတ ပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်း။ ဝတ္ထု ပုရေဇာတ ပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတ ပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာ

ဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်း ရှစ်ပါးတို့သည် နဟေတု နအညမည ပစ္စည်းနှစ်ပါးတပ်ကုန်၏။ နဟေတုပစ္စယာ နအညမညေ ကောဒသ။၏။

နနိဿယဒုကဋ္ဌ နဟေတုတွန်းမရှိ။

ဟေတုပစ္စည်းမှတစ်ပါး သဟဇာတနိဿယပစ္စည်း။ ပုရေဇာတ နိဿယပစ္စည်း။ ဤတရား တို့သည် နဟေတုပစ္စည်း သာတပ်၍ နနိဿယပစ္စည်း မတပ်သောကြောင့် နနိဿယ တွန်း။ နဟေတု ပစ္စယာနိဿယေတေရသ။၏။

အလုံးစုံသော ဟေတုပစ္စည်း။ အလွတ်။

ဝတ္ထုရမ္မဏမှတစ်ပါး အာရမ္မဏပစ္စည်း။ အနန္တရူပပကတူပ နိဿယပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရ ပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းခြောက်ပါး။လ။ နဟေတုပစ္စယာ နနိဿယေ ကောဒသ။၏။

နဥပနိဿယဒုကဋ္ဌ အလုံးစုံသော ဟေတုပစ္စည်း။ ဤတရား တို့သည် နဥပနိဿယပစ္စည်းသာတပ်၍။လ။ ဟေတုပစ္စယာ နဥပ နိဿယေသတ္တ။၏။

အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပနိဿယအနန္တရူပနိဿယ ပကတူပ နိဿယပစ္စည်း။ နဥပနိဿယတွန်း။ နဟေတုပစ္စယာ ဥပနိဿ ယေနဝ။၏။ (အလွတ်မရှိ)။

အာရမ္မဏပနိဿယမှတစ်ပါး အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ ဟိတ်ခြောက်ပါးမှတစ်ပါး အလုံးစုံသော သဟဇာတပစ္စည်း။ ဝတ္ထု ပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတ ပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မ ပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်း ခုနှစ်ပါး။ နဟေတုပစ္စယာ နဥပနိဿယေပန္နရသ။၏။

နပုရေဇာတဒုကဋ္ဌ အလုံးစုံသော ဟေတုပစ္စည်း။ နပုရေဇာတ ပစ္စည်းသာတပ်၍။ လ။ ဟေတုပစ္စယာ နပုရေဇာတေသတ္တ။၏။

အာရမ္မဏပုရေဇာတ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ နပုရေဇာတ တွန်း။ နဟေတုပစ္စယာ ပုရေဇာတေတိ၏။ ။ (အလွတ်မရှိ)။

အာရမ္မဏ ပုရေဇာတမှတပါး အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း
ဟိတ်ခြောက်ပါးမှတပါး သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတူပ
နိဿယပစ္စည်း။ ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း။
ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်း ခုနစ်ပါး
တို့သည်။ လ။ နဟေတုပစ္စယာ နပုရေဇာတေ တေရသ။ ။

နပစ္ဆာဇာတဒုက္ခိ အလုံးစုံသော ဟေတုပစ္စည်း။ ဤတရား
တို့သည် နပစ္ဆာဇာတပစ္စည်းသာဟင်္ဂံ။ လ။ နဟေတုတွန်း။ လ။
ဟေတုပစ္စယာ နပစ္ဆာဇာတေသတ္တံ။ ။ အလုံးစုံသော ပစ္ဆာ
ဇာတပစ္စည်း။ နပစ္ဆာဇာတတွန်း။ နဟေတုပစ္စယာ ပစ္ဆာဇာတေ
တိဏိ။ ။ (အလွတ်မရှိ) ။ ။ အလုံးစုံသော အာရမ္မဏ ပစ္စည်း။
ဟေတုပစ္စည်းမှတပါး အလုံးစုံသော သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ
ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက
ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ နဟေတု
ပစ္စယာပစ္ဆာဇာတေပန္နရသ။ ။

နာသေဝနဒုက္ခိ အလုံးစုံသော ဟေတု ပစ္စည်း။ နဟေတု
တွန်း။ အနုလောမပစ္စနိက္ခိ ဟေတုပစ္စယာ နာသေဝနေသတ္တံ။
၏။ အလုံးစုံသော အာသေဝနပစ္စည်း။ နာသေဝနတွန်း။ နဟေတု
ပစ္စယာ အာသေဝနေတိဏိ။ ။ အလွတ်မရှိ။ ။ အလုံးစုံသော
အာရမ္မဏပစ္စည်း။ ဟေတုပစ္စည်းမှ တပါး သဟဇာတပစ္စည်း။
အာသေဝနပစ္စည်းမှတပါး အနန္တရူပပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထု
ပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း။
ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းရှစ်ပါးတို့
သည် နဟေတုပစ္စယာ နာသေဝနေပန္နရသ။ ။ ။ နကမ္မဒုက္ခိ
အလုံးစုံသော ဟေတုပစ္စည်း။ နဟေတုတွန်း။ ဟေတု ပစ္စယာ
နကမ္မေသတ္တံ။ ။ အလုံးစုံသော ကမ္မပစ္စည်း။ ကမ္မတွန်း နဟေတု
ပစ္စယာ ကမ္မေသတ္တံ။ ။ (အလွတ်မရှိ) ။ ။ အလုံးစုံသော အာရမ္မ
ဏပစ္စည်း ဟေတုပစ္စည်း။ သဟဇာတကမ္မပစ္စည်းမှတပါး အလုံးစုံ
သော သဟဇာတပစ္စည်း။ မဂ္ဂါနန္တရဗိုလ် အားတပ်သော မဂ်

စေတနာ။ ဝိပင်္ဂါနဆတ္တိံသအား တပ်သော မလဝနာနာက္ခဏိက
ကမ္မမှတပီး အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထု ပုရေဇာတ
ပစ္စည်း။ (အကြွင်းဆိုမြို့) ။ ဤပစ္စည်းခုနှစ်ပါးတို့သည်နဟေတု နကမ္မ
ပစ္စည်းတပ်ကုန်၏။ နဟေတုပစ္စယာ နကမ္မပန္နရသ။ ။ ။

နဝိပင်္ဂါကဒုကဏ္ဍသမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော
ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကြိယာဟိတ်ခြောက်ပါး နဟေတုတွန်း။ ဟေတု
ပစ္စယာ နဝိပင်္ဂါကေသတ္တ။ ။ ။ ဝိပင်္ဂါက ဟိတ်သုံးပါးမှတပီး
ဝိပင်္ဂါကပစ္စည်း။ နဝိပင်္ဂါကတွန်း။ နဟေတုပစ္စယာ ဝိပင်္ဂါကေဇကံ။ ။ ။
သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်
အားတပ်သော ဝိပင်္ဂါဟိတ်သုံးပါး။ နဟေတု နဝိပင်္ဂါကပစ္စည်း
နှစ်ပါးမတပ်ကုန်။ ဟေတုပစ္စယာ ဝိပင်္ဂါကေဇကံ။ ။ ။ အလုံးစုံသော
အာရမ္မဏပစ္စည်း။ အချင်းချင်းအားလည်းကောင်း အချင်းချင်း
နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အားလည်းကောင်းတပ်သော ဟိတ်ခြောက်
ပါးမှတပီး ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။
အချင်းချင်းအားလည်းကောင်း ဥပါဒ်ရုပ် အားလည်းကောင်း
တပ်သောမဟာဘုတ်လေးပါး။ ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ
အားတပ်သော ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတပစ္စည်း။
အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်း။ (အကြွင်းဆိုမြို့) ဤပစ္စည်း
ရှစ်ပါး။ လ။ နဟေတုပစ္စယာ နဝိပင်္ဂါကေပန္နရသ။ ။ ။

နအာဟာရဒုကဏ္ဍ အလုံးစုံသော ဟေတုပစ္စည်း။ ဟေတုတွန်း။
ဟေတုပစ္စယာ အာဟာရေ သတ္တ။ ။ ။ အလုံးစုံသော နာမ်
အာဟာရ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ နဟေတုပစ္စယာ အာဟာရေ
သတ္တ။ ။ ။ (အလွတ်မရှိ။ ။ အနုလုံသဘာဝဖြစ်မှ အလွတ်ရှိသည်) ။
အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ ဟေတုပစ္စည်း။ အာဟာရ
ပစ္စည်းမှတပီး သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယ
ပစ္စည်း။ (အကြွင်းဆိုမြို့) ။ နဟေတုပစ္စယာ နအာဟာရေ ပန္န
ရသ။ ။ ။

နုဗ္ဗိယဒုကဉ္စ အမောဟမှတပါး ဟေတုပစ္စည်း နဟေတုတွန်း။
 ဟေတုပစ္စယာ နုဗ္ဗိယေသတ္တ။ ။ ။ အမောဟမှတပါး သဟ
 ဇာတိန္ဒြိယ ပုရေဇာတိန္ဒြိယ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ နုဗ္ဗိယတွန်း။
 နဟေတုပစ္စယာ ဣန္ဒြိယေသတ္တ။ ။ ။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်
 စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော အမောဟ။
 နဟေတု ဣန္ဒြိယပစ္စည်းနှစ်ပါး မတပ်ကုန်။ ဟေတုပစ္စယာ ဣန္ဒြိယ
 စတ္တာရိ။ ။ ။ အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ ဟေတုပစ္စည်း။
 သဟဇာတိန္ဒြိယ ပစ္စည်းမှတပါး သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ
 ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ပုရေဇာတိန္ဒြိယမှတပါး ဝတ္ထုပုရေဇာတ
 ပစ္စည်း။ (အကြွင်းဆိုမြဲ) ။ ဤပစ္စည်းခုနှစ်ပါးတို့သည်။ လ။ နဟေတု
 ပစ္စယာ နုဗ္ဗိယေပန္နရသ။ ။ ။

နဗျာနဒုကဉ္စ အလုံးစုံသော ဟေတုပစ္စည်း။ နဟေတုတွန်း။
 ဟေတုပစ္စယာ နဗျာနေသတ္တ။ ။ ။ အလုံးစုံသော ဗျာနပစ္စည်း။
 နဗျာနတွန်း။ နဟေတုပစ္စယာ ဗျာနေသတ္တ။ ။ ။ (အလွတ်မရှိ) ။
 အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း ဟေတုပစ္စည်း ဗျာနပစ္စည်းမှ
 တပါး သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ လ။
 နဟေတုပစ္စယာ နဗျာနေပန္နရသ။ ။ ။

နမဂ္ဂဒုကဉ္စ အမောဟမှတပါး ဟေတုပစ္စည်း။ နဟေတုတွန်း။
 ဟေတုပစ္စယာ နမဂ္ဂေသတ္တ။ ။ ။ ပညာမှတပါး မဂ္ဂပစ္စည်း။
 နမဂ္ဂတွန်း။ နဟေတုပစ္စယာ မဂ္ဂေသတ္တ။ ။ ။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ
 သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော
 အမောဟ။ ဟေတုပစ္စယာ မဂ္ဂ စတ္တာရိ။ ။ ။ အလုံးစုံသော
 အာရမ္မဏပစ္စည်း ဟေတုပစ္စည်း မဂ္ဂပစ္စည်းမှတပါး သဟဇာတ
 ပစ္စည်း။ (အကြွင်းဆိုမြဲ) ။ ဤပစ္စည်းရှစ်ပါးတို့သည် နဟေတုပစ္စ
 ယာ နမဂ္ဂ ပန္နရသ။ ။ ။

နသမ္ပယုတ္တဒုကဉ္စ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇ
 ရုပ်အားတပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။ နဟေတုတွန်း။ ဟေတု
 ပစ္စယာ နသမ္ပယုတ္တေတိဏိ။ ။ ။ အချင်းချင်းနာမက္ခန္ဓာအားတပ်

သော ဟေတုပစ္စည်းမှတစ်ပါးနာမက္ခန္ဓာလေးပါးနာမဗျူတ္တတို့နား။
 နဟေတုပစ္စယာ သမ္ပယုတ္တေတိဏိ။၏။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား
 တပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။လ။ ဟေတုပစ္စယာ သမ္ပယုတ္တေတိဏိ။
 ၏။ ။အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ စိတ္တဇရုပ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇ
 ရုပ်အားတပ်သော ဟိတ်မှတစ်ပါး နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။အချင်းချင်း
 အားလည်းကောင်း ဥပါဒါရုပ် အားလည်းကောင်း တပ်သော
 မဟာဘုတ်လေးပါး။ အချင်းချင်းအားတပ်သော ပဋိသန္ဓေဟိတ်မှ
 တစ်ပါး ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုဟုဆိုအပ်
 သော သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပပကတူပနိဿယပစ္စည်း။လ။
 ဤပစ္စည်းရှစ်ပါးတို့သည် နဟေတုပစ္စယာ နာမဗျူတ္တေ ကော
 ဒသ။၏။

နဝိပ္ပယုတ္တဒုကဋ္ဌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားတပ်သော ဟိတ်ခြောက်
 ပါး။ နဟေတုတို့နား။ ဟေတုပစ္စယာ နဝိပ္ပယုတ္တေတိဏိ။၏။စိတ္တဇ
 ရုပ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါးမှတစ်ပါး
 နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။အချင်းချင်း အားတပ်သော ဟိတ်မှတစ်ပါး
 ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော
 သဟဇာတဝိပ္ပယုတ်။ ပုရေဇာတဝိပ္ပယုတ်။ ပစ္စာဇာတဝိပ္ပယုတ်
 ပစ္စည်း။ နဝိပ္ပယုတ္တတို့နား။ နဟေတုပစ္စယာ ဝိပ္ပယုတ္တေပဉ္စ။၏။ ။
 သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော
 ဟိတ်ခြောက်ပါး နဟေတု နဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်းမတပ်ကုန်။ ဟေတု
 ပစ္စယာ ဝိပ္ပယုတ္တေတိဏိ။၏။ အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။
 အချင်းချင်းအားတပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါးမှတစ်ပါး အလုံးစုံ
 သော ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အချင်းချင်းအား
 လည်းကောင်း ဥပါဒါရုပ်အားလည်းကောင်း တပ်သော မဟာ
 ဘုတ်လေးပါးဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ
 ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ (အကြွင်းဆို၍)။ နဟေတုပစ္စယာ နဝိပ္ပ
 ယုတ္တေနဝ။၏။ (ပုရေပစ္စာ ဤနှစ်ပစ္စည်း အလုံးကျန်သည်။
 ခြောက်ပစ္စည်းသာ။ ။နဟေတုမူ နောအတ္ထိဒုကဋ္ဌ နဟေတု

တွန်းမရှိ)။ ။ဟေတုပစ္စည်းမှတစ်ပါး သံဟဇာတတ္ထိ။ ပုရေဇာ
 တတ္ထိ။ ပစ္စာဇာတတ္ထိ အာဟာရန္တိ။ ဣတ္ထိယတ္ထိပစ္စည်း။ နောအတ္ထိ
 တွန်း။ နဟေတုပစ္စယာ အတ္ထိယာတေရသ။ ။ အလုံးစုံသော
 ဟေတုပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် နဟေတု နောအတ္ထိပစ္စည်းနှစ်ပါး
 မတပ်ကုန်။ ဟေတုပစ္စယာ အတ္ထိယာသံတ္တ။ ။ အာရမ္မဏပုရေ
 ဇာတမှတစ်ပါး အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ အနန္တရူပပကတူပ
 နိဿယပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းသုံးပါး။
 လ။ နဟေတုပစ္စယာ အတ္ထိယာ နဝ။ ။ (နောနတ္ထိ။ နော
 ဝိဂတသည် နာနန္တရနှင့်တူပြီ။ နောအဝိဂတသည် နောအတ္ထိနှင့်
 တူပြီ)။ ။ ဟေတုပုဂ္ဂိုလ်များ၏။

တိကသင်္ချာဝါရ

နဟေတုနာရမ္မဏမူ

ဒုကာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ တိကကိုဟောတော်
 မူ၏။ ထို၌နဟေတုနာရမ္မဏမူ နာဓိပတိတိက၌ နာဓိပတိပစ္စည်း
 သာတပ်၍နဟေတုနာရမ္မဏပစ္စည်း နှစ်ပါးမတပ်သောတရားကား
 မရှိ။ ထို့ကြောင့်အနုလောမပစ္စနိက၌ဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏပစ္စ
 ယာ နာဓိပတိယာအစရှိသည်ဖြင့်မဟောရသတည်း။ ဝိမံသာဓိပတိ
 မှတစ်ပါးအလုံးစုံသောသဟဇာတာဓိပတိပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည်
 နဟေတုနာရမ္မဏပစ္စည်းသာတပ်၍ နာဓိပတိပစ္စည်း မတပ်သော
 ကြောင့် နာဓိပတိတွန်း။ နဟေတုနာရမ္မဏပစ္စယာ အဓိပတိယာ
 သတ္တ။ ။ နဟေတု နာရမ္မဏ နာဓိပတိပစ္စည်း သုံးပါးမတပ်
 သောတရားကားမရှိ။ ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌ ဟေတုအာရမ္မဏ
 ပစ္စယာ အဓိပတိယာ အစရှိသည်ဖြင့် မဟောရသတည်း။ ဟေတု
 ပစ္စည်း သဟဇာတာဓိပတိ ပစ္စည်းမှတစ်ပါး အလုံးစုံသော သဟ
 ဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေ

ဇာတပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရှင်
အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းခုနစ်ပါး။ လ။
နဟေတု နာရမ္မဏပစ္စယာ နာဓိပတိယာ ပန္နရသ။ ။

နဟေတု နာရမ္မဏမူ နာနန္တရတိကဉ္စ နာနန္တရပစ္စည်းသာ
တပ်၍ နဟေတုနာရမ္မဏ ပစ္စည်းနှစ်ပါး မတပ်သောတရားကား
မရှိ။ ထို့ကြောင့် အနုလောမပစ္စနိကဉ္စ ဟေတုအာရမ္မဏပစ္စယာ နာ
နန္တရေအစရှိသည်ဖြင့် မဟောရသတည်း။ အလုံးစုံသော အနန္တရ
ပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် နဟေတု နာရမ္မဏပစ္စည်း နှစ်ပါးသာ
တပ်၍ နာနန္တရမတပ်သောကြောင့် နာနန္တရပစ္စည်းတွန်း။ နဟေတု
ပစ္စယာနာရမ္မဏပစ္စယာ အနန္တရေသတ္တ။ ။ နဟေတု နာရမ္မဏ
နာနန္တရပစ္စည်းသုံးပါး မတပ်သော တရားကားမရှိ။ ထို့ကြောင့်
အနုလုံဉ္စ ဟေတု အာရမ္မဏ ပစ္စယာ အနန္တရေ အစရှိသည်ဖြင့်
မဟောရသတည်း။ ။ ဟေတုပစ္စည်း။ သဟဇာတာ ဓိပတိပစ္စည်းမှ
တပါး အလုံးစုံသော သဟဇာတပစ္စည်း။ မဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်အား
တပ်သော မဂ်စေတနာမှတစ်ပါး ပကတူပ နိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထု
ပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း။
ရှင်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းတရားခုနစ်
ပါး။ လ။ နဟေတု နာရမ္မဏ ပစ္စယာ နာနန္တရေ ပန္နရသ။ ။

နဟေတု နာရမ္မဏမူ နသဟဇာတတိကဉ္စ နဟေတုနာရမ္မဏ
တွန်းမရှိ။ ဟေတုပစ္စည်းမှတစ်ပါး အလုံးစုံသော သဟဇာတပစ္စည်း။
ဤတရားတို့သည် နဟေတု နာရမ္မဏပစ္စည်းသာ တပ်၍ နသဟ
ဇာတတွန်း။ နဟေတု နာရမ္မဏ ပစ္စယာ သဟဇာတေနဝ။ ။
နဟေတု နာရမ္မဏနသဟဇာတပစ္စည်းသုံးပါး မတပ်သောတရား
ကားမရှိ။ ထို့ကြောင့် အနုလုံဉ္စ ဟေတု အာရမ္မဏ ပစ္စယာ သဟ
ဇာတေ အစရှိသည်ဖြင့် မဟောရသတည်း။ ။ အနန္တရူပပက
တူပနိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။
နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရှင်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ

ပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်း ခြောက်ပါးတို့သည် နှစ် ဟေတု နှစ်ရမ္မဏ ပစ္စယာ နသဟဇာတေ ကောဒသ။၏။

နဟေတု နှစ်ရမ္မဏမူ နအညမည တိကဉ္စ နဟေတုနှစ်ရမ္မဏ တွန်းမရှိ။ ။ ဟိတ်ခြောက်ပါးမှ တပါး အလုံးစုံသော အညမည ပစ္စည်း။ နအညမညတွန်း။ နဟေတု နှစ်ရမ္မဏ ပစ္စယာ အည မညေတိ၏။၏။ ။ (အလွတ်မရှိ။ ဤပစ္စုနိကဉ္စ အနုလုံကို အလွတ်ဆို သည်)။ ။ စိတ္တဇရုပ် ဟဒယဝတ္ထုမှတပါး ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါးမှတပါး ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဥပါဒါရုပ်အား တပ်သော မဟာဘုတ် လေးပါးဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပပကတူပ နိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ ပစ္စည်း။ ဤခုနစ်ပါးတို့သည်။လ။ နဟေတု နှစ်ရမ္မဏ ပစ္စယာ နအညမည ကောဒသ။၏။

နဟေတု နှစ်ရမ္မဏမူ နနိဿယတိကဉ္စ နှစ်ပါးတွန်းမရှိ။ ဟေတုပစ္စည်းမှတပါး သဟဇာတ နိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထာရမ္မဏမှ တပါး ပုရေဇာတ နိဿယပစ္စည်း။ နနိဿယတွန်း။ နဟေတု နှစ်ရမ္မဏ ပစ္စယာနိဿယေ တေရသ။၏။ (အလွတ်မရှိ)။ အနန္တ ရူပ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်း တရားငါးပါးတို့သည် နဟေတု နှစ်ရမ္မဏ ပစ္စယာ နနိဿယေ ကောဒသ။၏။

နဟေတု နှစ်ရမ္မဏမူ နဥပနိဿယ တိကဉ္စ နှစ်ပါးတွန်း မရှိ။ အလုံးစုံသော အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ဥပနိဿယ တွန်း။ နဟေတုနှစ်ရမ္မဏ ပစ္စယာ ဥပနိဿယေန။၏။ (အလွတ် မရှိ)။ ။ ဟေတုပစ္စည်းမှတပါး အလုံးစုံသော သဟဇာတပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ ဝိပါက် ဆတ္တိ သအား တပ်သော မလဝနာနာက္ခဏိက ကမ္မမှတပါး နာနာက္ခဏိက ကမ္မ

ပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်း
 ခြောက်ပါး။ နဟေတု နာရမ္မဏပစ္စယာ နဥပနိဿယေတေရသ။ ။
 (ပန္နရသတွင် ကုသလော အကုသလသ။ အကုသလော အကု
 သလသ နှစ်ချက်ကျန်သည်။ ဤနှစ်ချက်၌ အာရမ္မဏ ဥပနိဿယ
 ဤနှစ်ချက်ကိုသာ ထုတ်၍ ကျန်လေသည်)။

နဟေတု နာရမ္မဏ နပုရေဇာတတိက၌ နှစ်ပါးတွန်းမရှိ။ ဝတ္ထု
 ပုရေဇာတပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် နပုရေဇာတတွန်း၍ စင်
 ကုန်၏။ နဟေတု နာရမ္မဏ ပစ္စယာ ပုရေဇာတေ တိဏိ။ ။
 (အလွတ်မရှိ)။ ။ ဟေတု ပစ္စည်းမှတစ်ပါး အလုံးစုံသော သဟ
 ဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ပစ္ဆာဇာတ
 ပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။
 ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်း ခြောက်ပါးတို့သည်။ လ။ နဟေတု
 နာရမ္မဏပစ္စယာ နပုရေဇာတေတေရသ။ ။ (နပုရေဇာတ သုဒ္ဓ
 အတိုင်း)။

နဟေတု နာရမ္မဏမူ နပစ္ဆာဇာတ တိက၌ နှစ်ပါးတွန်းမရှိ။
 အလုံးစုံသော ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း။ နပစ္ဆာဇာတဟွန်း။ နဟေတု
 နာရမ္မဏပစ္စယာ ပစ္ဆာဇာတေတိဏိ။ ။ (အလွတ်မရှိ)။ ဟေတု
 ပစ္စည်းမှ တစ်ပါး အလုံးစုံသော သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ
 ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက
 ကမ္မ ပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤ
 ပစ္စည်းခြောက်ပါးတို့သည် နဟေတု နာရမ္မဏ ပစ္စယာ နပစ္ဆာ
 ဇာတေ ပန္နရသ။ ။

နဟေတု နာရမ္မဏမူ နာသေဝန တိက၌ နှစ်ပါးတွန်းမရှိ။
 အလုံးစုံသော အာသေဝနပစ္စည်း။ နာသေဝနတွန်း။ နဟေတု
 နာရမ္မဏ ပစ္စယာ အာသေဝနေတိဏိ။ ။ (အလွတ်မရှိ)။ ဟေတု
 ပစ္စည်းမှတစ်ပါး အလုံးစုံသော သဟဇာတပစ္စည်း။ အာသေဝန
 ပစ္စည်းမှတစ်ပါး အနန္တရူပ ပကတူပ နိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေ
 ဇာတပစ္စည်း။ ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်

အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းခုနစ်ပါးတို့
သည်။လ။နဟေတု နာရမ္မဏာ ပစ္စယာ နာသေဝနေ ပန္နရသ။ ။

နဟေတု နာရမ္မဏမူ နကမ္မတိက၌ နှစ်ပါးတွန်းမရှိ။ အလုံးစုံ
သော သဟဇာတကမ္မ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ဤတရား
တို့သည်။လ။ နကမ္မတွန်း။ နဟေတု နာရမ္မဏာ ပစ္စယာ ကမ္မေ
သတ္တ။၏။ ။ (အလွတ်မရှိ) ။ ။ဟေတုပစ္စည်း။ ကမ္မပစ္စည်းမှတစ်ပါး
အလုံးစုံသော သဟဇာတပစ္စည်း။ ဝိပါက်ဆတ္တိသအား တပ်
သော ဗလဝနာနာက္ခဏိက ကမ္မမှတစ်ပါး အနန္တရူပ ပကတူပ
နိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ ရုပ်
အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်း ခြောက်ပါး
တို့သည်နဟေတု နာရမ္မဏာ ပစ္စယာ နကမ္မပန္နရသ။၏။

နဝိပါက တိက၌ နှစ်ပါးတွန်းမရှိ။ ဟေတုပစ္စည်းမှ တစ်ပါး
ဝိပါကပစ္စည်း။ နဝိပါကတွန်း။ နဟေတု နာရမ္မဏာပစ္စယာ ဝိပါ
ကေ ဧကံ။၏။ ။ (အလွတ်မရှိ) ။ ။အချင်းချင်းအားလည်းကောင်း
အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်အား လည်းကောင်း တပ်သော
ဟေတု ပစ္စည်းမှတစ်ပါး အလုံးစုံသော ကုသိုလ်အကုသိုလ် ကြိယာ
နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အချင်းချင်းအားလည်းကောင်း ဥပါဒါရုပ်
အားလည်းကောင်း တပ်သောမဟာဘုတ်လေးပါး။ ပဉ္စဝေါကာရ
ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာအားတပ်သော ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော
သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထု
ပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မ
ပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းခုနစ်
ပါးတို့သည် နဟေတု နာရမ္မဏာ ပစ္စယာ နဝိပါကေ ပန္နရသ။၏။

နအာဟာရတိက၌ နှစ်ပါးတွန်းမရှိ။ အလုံးစုံသော နာမ်
အာဟာရ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ နအာဟာရတွန်း။ နဟေတု
အာရမ္မဏပစ္စယာ အာဟာရေ သတ္တ။၏။ ။ (အလွတ်မရှိ) ။ဟေတု
ပစ္စည်း။ နာမ်အာဟာရမှတစ်ပါး သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ
ပကတူပ နိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတ

ပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤ
ပစ္စည်းခြောက်ပါး။လ။ နဟေတု နာရမ္မဏ ပစ္စယာ နအာဟာရေ
ပန္နရသ။၏။

နဇ္ဈိန္ဒြိယတိကဋ္ဌ နှစ်ပါးတွန်းမရှိ။ ပညာမှတပါး သဟဇာ
တိန္ဒြိယ ပုရေဇာတိန္ဒြိယ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ နဇ္ဈိန္ဒြိယတွန်း။
နဟေတု နာရမ္မဏ ပစ္စယာ နဇ္ဈိန္ဒြိယေ သတ္တ။၏။ (အလွတ်မရှိ)။
ဟေတုပစ္စည်း။ ဇ္ဈိန္ဒြိယပစ္စည်းမှတပါး သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တ
ရူပ ပကတူပ နိဿယပစ္စည်း။ ပုရေဇာတိန္ဒြိယမှတပါး ဝတ္ထု
ပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း။
ရှင်အာဟာရ ပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်း ခြောက်ပါး။လ။ နဟေတု
နာရမ္မဏပစ္စယာ နဇ္ဈိန္ဒြိယေ ပန္နရသ။၏။

နဈာနတိကဋ္ဌ နှစ်ပါးတွန်းမရှိ။ အလုံးစုံသော ဈာနပစ္စည်း။
နဈာနတွန်း။ နဟေတု နာရမ္မဏပစ္စယာ ဈာနေ သတ္တ။၏။
(အလွတ်မရှိ)။ ဟေတုပစ္စည်း ဈာနပစ္စည်းမှတပါး အလုံးစုံသော
သဟဇာတ ပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ (အကြွင်း
ဆိုမြဲ)။ ဤပစ္စည်းခုနှစ်ပါး။လ။ နဟေတု နာရမ္မဏ ပစ္စယာ နဈာနေ
ပန္နရသ။၏။

နမဂ္ဂတိကဋ္ဌ နှစ်ပါးတွန်းမရှိ။ အမောဟမှတပါး မဂ္ဂပစ္စည်း။
နမဂ္ဂတွန်း။ နဟေတု နာရမ္မဏ ပစ္စယာ မဂ္ဂေသတ္တ။၏။ (အလွတ်
မရှိ)။ ဟေတုပစ္စည်း။ မဂ္ဂပစ္စည်းမှတပါး အလုံးစုံသော သဟ
ဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ (အကြွင်းဆို
မြဲ)။ ဤပစ္စည်းခုနှစ်ပါးတို့သည်။လ။ နဟေတု နာရမ္မဏ ပစ္စယာ
နမဂ္ဂေပန္နရသ။၏။ ။နသမ္ပယုတ္တတိကဋ္ဌ နှစ်ပါးတွန်းမရှိ။ ဟေတု
ပစ္စည်းမှတပါး သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ နသမ္ပယုတ္တတွန်း။ နဟေတု
နာရမ္မဏပစ္စယာ သမ္ပယုတ္တေတိ၏။၏။ (အလွတ်မရှိ)။ စိတ္တဇရုပ်
ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါးမှတပါး
နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အချင်းချင်းအားလည်းကောင်း ဥပါဒါရုပ်
အားလည်းကောင်း တပ်သော မဟာဘုတ်လေးပါး အချင်းချင်း

အားတပ်သော ဟိတ်သုံးပါးမှတပါး ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပပက တူပနိဿယပစ္စည်း။ (အကြွင်းဆို၍) ။ ဤပစ္စည်း ခုနစ်ပါးတို့သည် ။လ။ နဟေတု နာရမ္မဏာ ပစ္စယာ နသမ္ပယုတ္တေ ဧကာဒသ။၏။

နဟေတု နာရမ္မဏာမှ နဝိပ္ပယုတ္တတိကဉ္စ နှစ်ပါးတွန်းမရှိ။ ။ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါးမှ တပါး နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အချင်းချင်းအားတပ်သော ဟိတ်မှ တပါး ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု ဟုဆို အပ်သော သဟဇာတဝိပ္ပယုတ်။ ဝတ္ထာရမ္မဏမှတပါး ပုရေဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ ပစ္ဆာဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ နဝိပ္ပယုတ္တတွန်း။ နဟေတု ပစ္စယာ နာရမ္မဏာပစ္စယာ ဝိပ္ပယုတ္တေပဉ္စ။ ။၏။ (အလွတ် မရှိ)။ ။အချင်းချင်းအားတပ်သော ဟေတုပစ္စည်းမှတပါးအလုံး စုံသော ပဝတ္ထိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။ အချင်းချင်း အား၎င်း ဥပါဒါရုပ်အား၎င်း တပ်သော မဟာဘုတ်လေးပါး ဟုဆိုအပ်သော သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာပေစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းငါးပါးတို့သည် ။လ။ နဟေတုနာရမ္မဏာ ပစ္စယာ နဝိပ္ပယုတ္တေန ဝ။၏။

နောအတ္တိတိကဉ္စနှစ်ပါးတွန်းမရှိ။ ဟေတုပစ္စည်းမှတပါးသဟ ဇာတတ္ထိပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတတ္ထိ ပစ္စည်း။ ပစ္ဆာဇာတတ္ထိ ပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရတ္ထိပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယတ္ထိပစ္စည်း။ နော အတ္တိတွန်း။ နဟေတုနာရမ္မဏာ ပစ္စယာ အတ္တိယာ တေရသ။၏။ (အလွတ်မရှိ)။ ။အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ဤတရား တို့သည် နဟေတုနာရမ္မဏာပစ္စယာနောနတ္ထိယာနဝ။၏။ ။နော နတ္ထိ။ နောဝိဂတ။ ဤနှစ်ပါးသည် နာနန္တရနှင့် တူပြီ။ နော အဝိဂတလည်း နောအတ္တိနှင့်တူပြီ။ ။တိကပြီး၏။

စတုတ္ထသင်္ချာဝါရ

နဟေတု နာရမ္မဏနာဓိပတိမူနာနန္တရစတုတ္ထံ သုံးပါးတွန်း
 မရှိ။ အလုံးစုံသော အနန္တရပစ္စည်း။ နာနန္တရတွန်း။ နဟေတု
 နာရမ္မဏနာဓိပတိ ပစ္စယာ အနန္တရေသတ္တ။ ။ (အလွတ်မရှိ)။
 ဟေတုပစ္စည်း သဟဇာတာဓိပတိပစ္စည်းမှတစ်ပါး အလုံးစုံသော
 သဟဇာတပစ္စည်း။ မဂ္ဂါနန္တရဇိုင်အားတစ်သော မဂ်စေတနာ
 မှတစ်ပါး ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္စာ
 ဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။
 ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းခုနစ်ပါးတို့သည် ။လ။ နဟေတု
 နာရမ္မဏနာဓိပတိပစ္စယာ နာနန္တရေ ပဋ္ဌရသ။ ။ (နသမနန္တရ
 တူပြီ။)

နသဟဇာတ စတုတ္ထံ သုံးပါးတွန်းမရှိ။ ဟေတုပစ္စည်း
 သဟဇာတာဓိပတိ ပစ္စည်းမှတစ်ပါး သဟဇာတ ပစ္စည်း။ နသဟ
 ဇာတတွန်း။ နဟေတုနာရမ္မဏနာဓိပတိပစ္စယာ သဟဇာတေ
 နဝ။ ။ (အလွတ်မရှိ)။ ။ အနန္တရပ ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်း။
 ဝတ္ထုပုရေဇာတ ပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ (အကြွင်းဆိုမြို့)။
 ဤပစ္စည်း ခြောက်ပါးတို့သည် ။လ။ နဟေတု နာရမ္မဏနာဓိပတိ
 ပစ္စယာ နသဟဇာတေ ကောဒသ။ ။

နအညမညစတုတ္ထံ သုံးပါးတွန်းမရှိ။ ဟေတုပစ္စည်း။ သဟ
 ဇာတာဓိပတိပစ္စည်းမှတစ်ပါး အညမညပစ္စည်း။ နအညမညတွန်း။
 နဟေတု နာရမ္မဏ နာဓိပတိပစ္စယာ အညမညေတိဏိ။ ။
 (အလွတ်မရှိ)။ ။ စိတ္တဇရုပ် ဟဒယဝတ္ထုမှ တစ်ပါး ပဋိသန္ဓေ
 ကမ္မဇရုပ်အားတစ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။ သဟဇာတာဓိပတိမှ
 တစ်ပါး နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဥပါဒါရုပ်အားတစ်သော မဟာ
 ဘုတ်လေးပါးဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရပ
 ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ (အကြွင်းဆိုမြို့)။ ဤပစ္စည်းခုနစ်ပါးတို့
 သည်။လ။ န ဟေတု နာရမ္မဏ နာဓိပတိပစ္စယာ နအညမည
 ကောဒသ။ ။

နနိဿယ စတုက္ကန္တသုံးပါးတွန်းမရှိ။ ဟေတုပစ္စည်း။ သဟဇာ
 တာဓိပတိပစ္စည်း မှတပါး သဟဇာတ နိဿယပစ္စည်း။
 ဝတ္ထုပုရေဇာတမှတပါး ပုရေဇာတ နိဿယပစ္စည်း။ နနိဿယ
 တွန်း။ နဟေတုနာရမ္ဗဏာ နာဓိပတိယာ နိဿယေ တေရသ။
 ။ (အလွတ်မရှိ) ။ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာ
 တပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီ
 ဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းငါးပါးလ။ နဟေတု နာရမ္ဗဏာ
 နာဓိပတိပစ္စယာ နနိဿယေ ဧကောဒသ။ ။ ။

နဥပနိဿယစတုက္ကန္တ သုံးပါးတွန်းမရှိ။ အနန္တရူပ ပကတူပ
 နိဿယပစ္စည်း။ ဥပနိဿယတွန်း။ နဟေတု နာရမ္ဗဏာနာဓိပတိ
 ပစ္စယာဥပနိဿယေန။ ။ (အလွတ်မရှိ) ။ ဟေတုပစ္စည်း။ သဟ
 ဇာတာဓိပတိမှတပါး သဟဇာတပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။
 ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ ဝိပါက်ဆတ္တိသ အားတပ်သော မလဝ
 နာနာက္ခဏိက ကမ္မမှတပါး နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာ
 ဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်း ခြောက်ပါးတို့
 သည်။ ။ လ။ နဟေတု နာရမ္ဗဏာနာဓိပတိပစ္စယာ နဥပနိဿယေ
 တေရသ။ ။ ။ နပုရေဇာတစတုက္ကန္တ သုံးပါးတွန်းမရှိ။ ဝတ္ထု
 ပုရေဇာတပစ္စည်း။ နပုရေဇာတတွန်း။ နဟေတုနာရမ္ဗဏာ နာဓိ
 ပတိပစ္စယာ ပုရေဇာတေတိဏိ။ ။ (အလွတ်မရှိ) ။ ။ ဟေတု
 ပစ္စည်း။ သဟဇာတာ ဓိပတိ ပစ္စည်းမှတပါး အလုံးစုံသော
 သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ပစ္စာ
 ဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရ ပစ္စည်း။
 ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ ပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းခြောက်ပါး ။ လ။ နဟေတု
 နာရမ္ဗဏာနာဓိပတိပစ္စယာ နပုရေဇာတေ တေရသ။ ။ ။

နပစ္စာဇာတစတုက္ကန္တ သုံးပါးတွန်းမရှိ။ အလုံးစုံသောပစ္စာ
 ဇာတပစ္စည်း။ နပစ္စာဇာတတွန်း။ နဟေတုနာရမ္ဗဏာ နာဓိပတိ
 ပစ္စယာ ပစ္စာဇာတေတိဏိ။ ။ (အလွတ်မရှိ) ။ ။ ဟေတု
 ပစ္စည်း။ သဟဇာတာ ဓိပတိပစ္စည်းမှတပါး သဟဇာတပစ္စည်း။

အနန္တရူပ ပကတူပ နိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထု ပုရေဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ ပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းခြောက်ပါး။လ။ နဟေတုနာရမ္မဏ နာဓိပတိ ပစ္စယာ နပစ္ဆာဇာတေပန္နရသ။၏။

နာသေဝန စတုက္ကဋ္ဌသုံးပါးတွန်းမရှိ။ အလုံးစုံသော အာသေဝနပစ္စည်း။ နာသေဝနတွန်း။ နဟေတုနာရမ္မဏ နာဓိပတိပစ္စယာ အာသေဝနေ တိဏိ။၏။ ။(အလွတ်မရှိ)။ ။ဟေတုပစ္စည်း။ သဟဇာတာဓိပတိပစ္စည်းမှတစ်ပါး သဟဇာတပစ္စည်း။ အာသေဝနပစ္စည်းမှတစ်ပါး အနန္တရူပ ပကတူပ နိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထု ပုရေဇာတပစ္စည်း။ (အကြွင်းဆိုမြဲ)။ ဤပစ္စည်းခုနစ်ပါးတို့သည်။ လ။ နဟေတုနာရမ္မဏ နာဓိပတိပစ္စယာ နာသေဝနေပန္နရသ။၏။

နကမ္မစတုက္ကဋ္ဌသုံးပါးတွန်းမရှိ။ ။အလုံးစုံသော သဟဇာတကမ္မ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ နကမ္မတွန်း။ နဟေတုနာရမ္မဏ နာဓိပတိပစ္စယာကမ္မေ သတ္တ။၏။ ။(အလွတ်မရှိ)။ ။ဟေတုပစ္စည်း သဟဇာတ ပစ္စည်း။ သဟဇာတ ကမ္မပစ္စည်းမှတစ်ပါး သဟဇာတပစ္စည်း။ဝိပါက်ဆတ္တိ သအားတပ်သောမလဝနာနာက္ခဏိက ကမ္မမှတစ်ပါး အနန္တရူပပကတူပနိဿယ ပစ္စည်း။ ဝတ္ထု ပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းခြောက်ပါး တို့သည်။လ။ နဟေတုနာရမ္မဏ နာဓိပတိပစ္စယာ နကမ္မပန္နရသ။၏။

နဝိပါက စတုက္ကဋ္ဌ သုံးပါးတွန်းမရှိ။ ဟိတ်သုံးပါး အဓိပတိလေးပါးမှတစ်ပါး အလုံးစုံသော ဝိပါကပစ္စည်း။ နဝိပါကတွန်း။ နဟေတုနာရမ္မဏနာဓိပတိပစ္စယာ ဝိပါကေကံ။၏။ ။အချင်းချင်းအားလည်းကောင်း အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အားလည်းကောင်းတပ်သော ဟေတုပစ္စည်း။ သဟဇာတာဓိပတိမှတစ်ပါး ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အချင်းချင်းအားလည်းကောင်း ဥပါဒါရုပ်အားလည်းကောင်းတပ်သော မဟာဘုတ်လေးပါး။ ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာအားတပ်

သော ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တ
 ရူပ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ (အကြွင်းဆိုမြဲ)။ ဤပစ္စည်းနှစ်ပါး။
 လ။ နဟေတုနာရမ္မဏ နာဓိပတိပစ္စယာ နာဓိပါကေပန္နရသ။၏။
 နအာဟာရစတုက္ကဋ္ဌ သုံးပါးတွန်းမရှိ။ စိတ္တာဓိပတိမှတပါး
 နာဓိအာဟာရ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ နအာဟာရတွန်း။ နဟေတု
 နာရမ္မဏ နာဓိပတိပစ္စယာ အာဟာရေသတ္တ။၏။ ။ (အလွတ်
 မရှိ)။ ။ဟေတုပစ္စည်း။ သဟဇာတာဓိပတိပစ္စည်း။ နာဓိအာဟာရ
 ပစ္စည်းမှတပါး အလုံးစုံသော သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပက
 တူပနိဿယပစ္စည်း။ (အကြွင်းဆိုမြဲ)။ ဤပစ္စည်းခြောက်ပါးတို့
 သည် နဟေတုနာရမ္မဏ နာဓိပတိ ပစ္စယာ နအာဟာရေ ပန္န
 ရသ။၏။

ဣန္ဒြိယစတုက္ကဋ္ဌ သုံးပါးတွန်းမရှိ။ အမောဟ စိတ္တ ဝိရိယ ဝိမံ
 သာဓိပတိမှတပါး သဟဇာတိန္ဒြိယ ပုရေဇာတိန္ဒြိယ ရူပဇီဝိ
 တိန္ဒြိယပစ္စည်း။ နဣန္ဒြိယတွန်း။ နဟေတုနာရမ္မဏ နာဓိပတိပစ္စယာ
 နဣန္ဒြိယေသတ္တ။၏။ ။ (အလွတ်မရှိ)။ ။ ။ဟေတုပစ္စည်း။ သဟ
 ဇာတာဓိပတိပစ္စည်း။ သဟဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်းမှတပါး သဟဇာ
 တပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ပုရေဇာတိန္ဒြိယမှ
 တပါး ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ (အကြွင်းဆိုမြဲ)။ ဤပစ္စည်း
 ခြောက်ပါး။လ။ နဟေတုနာရမ္မဏ နာဓိပတိပစ္စယာ နဣန္ဒြိယေ
 ပန္နရသ။၏။

နဗျာနစတုက္ကဋ္ဌ သုံးပါးတွန်းမရှိ။ အလုံးစုံသော ဗျာနပစ္စည်း။
 နဗျာနတွန်း။ နဟေတုနာရမ္မဏ နာဓိပတိပစ္စယာ ဗျာနေသတ္တ။
 ။ (အလွတ်မရှိ)။ ။ ။ဟေတုပစ္စည်း။ သဟဇာတာဓိပတိ
 ပစ္စည်း။ ဗျာနပစ္စည်းမှတပါး သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပက
 တူပနိဿယ ပစ္စည်း။ (အကြွင်းဆိုမြဲ)။ ဤပစ္စည်းခုနှစ်ပါးတို့သည်။
 လ။ နဟေတု နာရမ္မဏ နာဓိပတိပစ္စယာ နဗျာနေ ပန္နရသ။၏။
 နမဂ္ဂစတုက္ကဋ္ဌ သုံးပါးတွန်းမရှိ။ အမောဟ ဝိရိယ ဝိမံသာဓိပတိမှ
 တပါး မဂ္ဂပစ္စည်း။ နမဂ္ဂတွန်း။ နဟေတုနာရမ္မဏ နာဓိပတိပစ္စ

ယာ မဂ္ဂေသတ္တ။၏။ (အလွတ်မရှိ)။ ဟေတုပစ္စည်း။ သဟဇာတာဓိပတိ မဂ္ဂပစ္စည်းမှတပါး သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတူပ နိဿယပစ္စည်း။ (အကြွင်းဆိုမြဲ)။ နဟေတုနာရမ္ဗဏ နာဓိပတိပစ္စယာ နမဂ္ဂေပန္နရသး၏။

နသမ္ပယုတ္တစတုက္ကဋ္ဌ သုံးပါးတွန်းမရှိ။ ဟေတုပစ္စည်း။ သဟဇာတာဓိပတိ ပစ္စည်းမှတပါး သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ နသမ္ပယုတ္တတွန်း။ နဟေတု နာရမ္ဗဏ နာဓိပတိပစ္စယာ သမ္ပယုတ္တေတိ၏။ (အလွတ်မရှိ)။ စိတ္တဇရုပ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဟေတုပစ္စည်း။ သဟဇာတာဓိပတိ ပစ္စည်းမှတပါး နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။ အချင်းချင်းအားလည်းကောင်း ဥပါဒါရုပ် အားလည်းကောင်း တပ်သော မဟာဘုတ်လေးပါး။ အချင်းချင်း အားတပ်သော ဟိတ်သုံးပါးမှတပါး ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုဟုဆိုအပ်သော သဟဇာတပစ္စည်း။လ။ ခုနစ်ပစ္စည်း။ နဟေတု နာရမ္ဗဏနာဓိပတိပစ္စယာ နသမ္ပယုတ္တေ ကောဒသ။၏။

နဝိပ္ပယုတ္တစတုက္ကဋ္ဌ သုံးပါးတွန်းမရှိ။ ဟေတုပစ္စည်း။ သဟဇာတာဓိပတိမှတပါး သဟဇာတဝိပ္ပယုတ္တ။ ဝတ္ထာရမ္ဗဏမှတပါး ပုရေဇာတဝိပ္ပယုတ္တ။ ပစ္ဆာဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ ပစ္စည်း။ နဝိပ္ပယုတ္တတွန်း။ နဟေတုနာရမ္ဗဏ နာဓိပတိပစ္စယာ ဝိပ္ပယုတ္တေပဉ္စ။၏။ (အလွတ်မရှိ)။ အချင်းချင်းအားတပ်သော ဟေတုပစ္စည်း။ သဟဇာတာဓိပတိမှတပါး နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အချင်းချင်းအားလည်းကောင်း ဥပါဒါရုပ်အားလည်းကောင်း တပ်သော မဟာဘုတ်လေးပါးဟုဆိုအပ်သော သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတူပ။ (အကြွင်းဆိုမြဲ)။ ဤပစ္စည်းငါးပါး။လ။ နဟေတုနာရမ္ဗဏ နာဓိပတိပစ္စယာ နဝိပ္ပယုတ္တေနဝ။၏။

နောအတ္ထိ စတုက္ကဋ္ဌ သုံးပါးတွန်းမရှိ။ ဟေတုပစ္စည်း။ သဟဇာတာဓိပတိပစ္စည်းမှတပါး အလုံးစုံသော သဟဇာတတ္ထိ။ ဝတ္ထုပုရေဇာတတ္ထိ ပစ္ဆာဇာတတ္ထိ ရုပ်အာဟာရတ္ထိ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယတ္ထိ ပစ္စည်း။ နောအတ္ထိတွန်း။ နဟေတု နာရမ္ဗဏ နာဓိပတိပစ္စယာ

အတ္ထိယာဝတေရသ။၏။ ။ (အလွတ်မရှိ) ။ ။ အနန္တရူပ ပက
တူပနိဿယပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းနှစ်ပါး
တို့သည်။လ။ နဟေတု နာရမ္မဏ နာဓိပတိပစ္စယာ နောအတ္ထိယာ
နဝ။၏။ ။ (နောနတ္ထိ နောဝိဂတသည် နာနန္တရနှင့် တူပြီ။ နော
အဝိဂတလည်း နောအတ္ထိနှင့်တူပြီ) ။ ။ စတုက္ကပြီး၏။

အမှာ

နဟေတု။လ။ နသမနန္တရမူ နသဟဇာတ ဆက္က
တိုင်အောင်လည်း မထူးလွန်းပြီ။ ပစ္စုနိက်မှာ
အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယကိုချန်သည်သာထူးသည် သင်္ချာလည်း
မထူးပြီ။

သတ္တကသင်္ချာဝါရ

နဟေတု။ပ။ နသဟဇာတမူ နအညမည သတ္တက၌ ခြောက်
ပါးတွန်းမရှိ။ နအညမညတွန်းလည်းမရှိ။ အလွတ်လည်းမရှိ။ပက
တူပနိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္စွာဇာတပစ္စည်း။
နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယ
ပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းခြောက်ပါးတို့သည်။လ။ နဟေတုပစ္စယာ။ လ။
နသဟဇာတပစ္စယာ အညမညေဧကောဒသ။၏။

နနိဿယ သတ္တက၌ ခြောက်ပါးတွန်းမရှိ။ ဝတ္ထုရမ္မဏမှတပါး
ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်း။ နနိဿယတွန်း။ နဟေတု။လ။ နသဟ
ဇာတပစ္စယာ နိဿယေတိ၏။ ။ (အလွတ်မရှိ) ။ ။ ပက
တူပနိဿယ ပစ္စည်း။ ပစ္စွာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိကကမ္မ
ပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤငါးပါး။လ။
ဧကောဒသ။၏။

နဥပနိဿယ သတ္တက၌ ခြောက်ပါးတွန်းမရှိ။ ပကတူပနိဿယ
ပစ္စည်း။ နဥပနိဿယတွန်း။ နဟေတုပစ္စယာ။လ။ နသဟဇာတ
ပစ္စယာ ဥပနိဿယေနဝ။၏။ ။ (အလွတ်မရှိ) ။ ။ ဝတ္ထုပုရေ
ဇာတပစ္စည်း။ ပစ္စွာဇာတပစ္စည်း။ ဝိပါက်ဆတ္တိံသ အားတပ်

သော ဗလဝနာနာက္ခဏိက ကမ္မမှတပါး နာနာက္ခဏိက ကမ္မ
ပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤငါးပစ္စည်း။
နဟေတု။လ။ နသံဟဇာတပစ္စယာ ဥပနိဿယေသတ္တ။၏။

နပုရေဇာတသတ္တကဋ္ဌ ခြောက်ပါးတွန်းမရှိ။ ဝတ္ထုပုရေဇာတ
ပစ္စည်း။နဟေတု။လ။ ပုရေဇာတေ တိဏိ။၏။ ။ (အလွတ်မရှိ) ။
ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မ
ပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤငါးပါး။
လ။ နဟေတု။လ။ ပုရေဇာတေ ဧကောဒသ။၏။

နပစ္စာဇာတ သတ္တကဋ္ဌ ခြောက်ပါးတွန်းမရှိ။ ပစ္စာဇာတ
ပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတတွန်း။ နဟေတု။လ။ ပစ္စာဇာတေတိဏိ။
၏။ ။ (အလွတ်မရှိ) ။ ။ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေ
ဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။
ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းငါးပါး။လ။ နဟေတု။လ။နပစ္စာ
ဇာတေ နဝ။၏။

နသေဝနသတ္တကဋ္ဌ ခြောက်ပါးတွန်းမရှိ။ နသေဝနတွန်း
လည်းမရှိ။ အလွတ်လည်းမရှိ။ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထု
ပုရေဇာတပစ္စည်း။ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း။
ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းခြောက်
ပါးတို့သည်။လ။ နဟေတု။လ။ နသေဝနေ ဧကောဒသ။၏။

နကမ္မသတ္တကဋ္ဌခြောက်ပါးတွန်းမရှိ။နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း။
နကမ္မတွန်း။ နဟေတု။လ။ ကမ္မေဒ္ဓေ။၏။ ။ (အလွတ်မရှိ) ။ ။
ဗလဝ နာနာက္ခဏိက ကမ္မမှတပါး ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်း။
ဝတ္ထုပုရေဇာတ နိဿယပစ္စည်း။ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ရုပ်အာဟာရ
ပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ဤပစ္စည်းငါးပါးတို့သည်။လ။နဟေ
တု။လ။ နကမ္မေဧကောဒသ။၏။

နဝိပါကသတ္တကဋ္ဌ ခြောက်ပါးတွန်းမရှိ။ နဝိပါကတွန်းလည်း
မရှိ။ အလွတ်လည်းမရှိ။ ။ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေ
ဇာတပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။

ရုပ်အာဟာရ ပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်း ခြောက်
ပါး။လ။ နဟေတု။လ။ နဝိပါကေ ဧကာဒသ။၏။

နအာဟာရ သတ္တကဉ္စ ခြောက်ပါးတွန်းမရှိ။ ရုပ်အာဟာရ
ပစ္စည်း။ နအာဟာရတွန်း။ နဟေတု။လ။ အာဟာရေဧကံ။ ၏။
(အလွတ်မရှိ)။ ။ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတ
ပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရူပ
ဇီဝိတိန္ဒြိယ ပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းငါးပါး။လ။ နဟေတု။လ။ နအာဟာ
ရေဧကာဒသ။၏။

နဗ္ဗန္ဒိယသတ္တကဉ္စ ခြောက်ပါးတွန်းမရှိ။ ပုရေဇာတိန္ဒြိယ။ ရူပ
ဇီဝိတိန္ဒြိယ ပစ္စည်း။ နဗ္ဗန္ဒိယတွန်း။ နဟေတု။လ။ ဗ္ဗန္ဒိယေဧကံ။
၏။ ။(အလွတ်မရှိ)။ ။ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ပုရေဇာတိန္ဒြိယ
မှတပါး ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခ
ဏိကကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းငါးပါး။ လ။
နဟေတု။လ။နဗ္ဗန္ဒိယေဧကာဒသ။၏။

နဗျာနသတ္တကဉ္စ ခြောက်ပါးတွန်းမရှိ။ ဗျာနတွန်းလည်းမရှိ။
အလွတ်လည်းမရှိ။ ။ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတ
ပစ္စည်း။ (အကြွင်းဆိုမြဲ)။ ဤပစ္စည်းခြောက်ပါး။လ။နဟေတု။လ။
နဗျာနေဧကာဒသ။၏။ ။(နမဂ္ဂ၌လည်းမထူးပြီ။ နသမ္ပယုတ္တ
လည်းမထူးပြီ)။

နဝိပ္ပယုတ္တသတ္တကဉ္စ ခြောက်ပါးတွန်းမရှိ။ ဝတ္ထုပုရေဇာတမှတပါး
ပုရေဇာတဝိပ္ပယုတ္တ ပစ္စာဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ ပစ္စည်း။ နဝိပ္ပယုတ္တ
တွန်း။ နဟေတု ။လ။ ဝိပ္ပယုတ္တေပဉ္စ။၏။ ။(အလွတ်မရှိ)။
ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရ
ပစ္စည်း။ ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းလေးပါး။ နဟေတု။
လ။ နဝိပ္ပယုတ္တေနဝ။၏။

နအတ္ထိသတ္တကဉ္စ ခြောက်ပါးတွန်းမရှိ။ ဝတ္ထု ပုရေဇာတတ္ထိ။
ပစ္စာဇာတတ္ထိ။ ရုပ်အာဟာရတ္ထိ။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယတ္ထိ။ နေအတ္ထိ
တွန်း။နဟေတု။လ။ အတ္ထိယာပဉ္စ။၏။ ။(အလွတ်မရှိ)။ ။ပကတူပ

နိဿယ ပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မ ပစ္စည်း။ နဟေတု။လ။
နောအတ္ထိယာနဝ။၏။ ။ (နောနတ္ထိနောဝိဂတလည်း နာသေ
ဝနနှင့်တူပြီ။နောအဝိဂတလည်း နောအတ္ထိနှင့်တူပြီ)။ ။သတ္တက
ပြီး၏။ ။ (အဋ္ဌကတူပြီ)။

နဝကသချာဝါရ

နဟေတု နာရမ္မဏနာဓိပတိ။လ။ နသဟဇာတ နအညမည
နနိဿယမူ နဥပနိဿယ နဝကဉ္စရှစ်ပါးတွန်းမရှိ။ပကတူပနိဿယ
ပစ္စည်း။ နဥပနိဿယတွန်း။ နဟေတု။လ။ ။ ဥပနိဿယောနဝ။
၏။ ။ (အလွတ်မရှိ)။ ။ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ ဝိပါက်ဆတ္တိသ
အားတပ်သော မလဝ နာနာက္ခဏိကမှတပါး နာနာက္ခဏိက
ကမ္မပစ္စည်း။ ရှစ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ ပစ္စည်း။ ဤ
ပစ္စည်းလေးပါး။လ။နဟေတု။လ။ နဥပနိဿယောပဉ္စ။၏။

နပုရေဇာတနဝကဉ္စ ရှစ်ပါးတွန်းမရှိ။နပုရေဇာတတွန်း လည်း
မရှိ။ ။ (အလွတ်လည်းမရှိ)။ ။ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ပစ္စာ
ဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရှစ်အာဟာရပစ္စည်း။
ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်း ငါးပါး။လ။ နဟေတု။လ။ နပုရေ
ဇာတေကောဒသ။၏။

နပုပစ္စာဇာတနဝကဉ္စ ရှစ်ပါးတွန်းမရှိ။ ။ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။
နပစ္စာဇာတတွန်း။ နဟေတုပစ္စယာ။လ။ ပစ္စာဇာတေတိဏိ။၏။
(အလွတ်မရှိ)။ ။ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မ
ပစ္စည်း။ ရှစ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်း
လေးပါးတို့သည် နဟေတု ပစ္စယာ။လ။ နပစ္စာဇာတေနဝ။၏။

နာသေဝန နဝကဉ္စ ရှစ်ပါးတွန်းမရှိ။ နာသေဝနတွန်းလည်း
မရှိ။ အလွတ်လည်းမရှိ။ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတ
ပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရှစ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပ
ဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းငါးပါးတို့သည်။လ။ နဟေတု ။လ။
နာသေဝနေ ကောဒသ။၏။

နကမ္မနဝကဉ္စ ရှစ်ပါးတွန်းမရှိ။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။
 နကမ္မတွန်း။ နဟေတု-ပစ္စယာ။ လ။ ကမ္မေဒ္ဓေ။ ။ (အလွတ်မရှိ)။
 ဝိပါက်ဆတ္တိ သအားဟင်သောဗလဝနာနာက္ခဏိက ကမ္မမှတပါး
 ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရ
 ပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းလေးပါးတို့သည် ။လ။
 နဟေတု။ လ။ နကမ္မေ ကောဒသ။ ။ ။

နဝိပါကနဝကဉ္စ ရှစ်ပါးတွန်းမရှိ။ နဝိပါကတွန်းလည်းမရှိ။
 အလွတ်လည်းမရှိ။ ။ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း။
 နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ
 ပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းငါးပါးတို့သည်။ လ။ နဟေတု။ လ။ နဝိပါကေ
 ကောဒသ။ ။ ။

နအာဟာရ နဝကဉ္စ ရှစ်ပါးတွန်းမရှိ။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။
 နအာဟာရတွန်း။ နဟေတု။ လ။ အာဟာရေ ကံ။ ။ ။ (အလွတ်
 မရှိ)။ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက
 ကမ္မပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ ပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်း လေးပါးတို့သည်
 ။လ။ နဟေတု။ လ။ နအာဟာရေ ကောဒသ။ ။ ။

နဇ္ဈိန္ဒြိယနဝကဉ္စရှစ်ပါးတွန်းမရှိ။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ နဇ္ဈိန္ဒြိယ
 တွန်း။ နဟေတုပစ္စယာ။ လ။ ဇ္ဈိန္ဒြိယေ ကံ။ ။ ။ (အလွတ်မရှိ)။
 ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိကကမ္မ
 ပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းလေးပါး။ လ။ နဟေတု
 ပစ္စယာ။ လ။ နဇ္ဈိန္ဒြိယေ ကောဒသ။ ။ ။

နဇ္ဈာနနဝကဉ္စ ရှစ်ပါးတွန်းမရှိ။ နဇ္ဈာန တွန်းလည်း မရှိ။
 အလွတ်လည်းမရှိ။ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း။
 နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ
 ပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းငါးပါးတို့သည်။ လ။ နဟေတု။ လ။ နဇ္ဈာနေကော
 ဒသ။ ။ ။ (နမဂ္ဂနသမ္ပယုတ္တ နဝကလည်း မထူးပြီ။ နဇ္ဈာနအတူ)။

နဝိပ္ပယုတ္တနဝကဉ္စ ရှစ်ပါးတွန်းမရှိ။ ။ ပစ္ဆာဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ
 ပစ္စည်း။ နဝိပ္ပယုတ္တတွန်း။ နဟေတုပစ္စယာ။ လ။ ဝိပ္ပယုတ္တေတိဏိ။

၏။ (အလွတ်မရှိ) ။ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မ
 ပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်း
 လေးပါးတို့သည်။လ။ နဟေတု။လ။ နဝိပ္ပယုတ္တေနဝ၏။
 နောအတ္ထိနကဋ္ဌံ ရှစ်ပါးတွန်း မရှိ။ ။ပစ္စာဇာတတ္ထိ ရုပ်
 အာဟာရတ္ထိ။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယတ္ထိ။နအတ္ထိတွန်း။နဟေတုပစ္စယာ။လ။
 အတ္ထိယာတိ၏။ (အလွတ်မရှိ) ။ ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်း။
 နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်း နှစ်ပါးတို့သည်။လ။
 နဟေတုပစ္စယာ။လ။ နောအတ္ထိယာနဝ။၏။ ။ (နောနတ္ထိ နော
 ဝိဂတံသည် နာသေဝနနှင့်တူပြီ။ နောအဝိဂတံသည် နောအတ္ထိ
 နှင့်တူပြီ) ။ ။နဝကပြီးပြီ။

ဒသကသင်္ချာ ဝါရ

နဟေတု ။လ။ နဥပနိဿယမူ နပုရေဇာတ ဒသကဋ္ဌံ
 ကိုးပါးတွန်းမရှိ။ ။ နပုရေဇာတတွန်းလည်းမရှိ။ ။ အလွတ်
 လည်းမရှိ။ ။ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။
 ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းလေးပါး
 တို့သည် နဟေတုပစ္စယာ။လ။ နပုရေဇာတေပဉ္စ။၏။ ။ပဉ္စဟူ
 သော်ကား ကုသလော အဗျာကတ။ အကုသလော အဗျာကတ။
 အဗျာကတော အဗျာကတ။ ကုသလာဗျာကတော အဗျာကတ။
 အကုသလာ ဗျာကတော အဗျာကတ ဟူသည်တည်း။ (အဗျာ
 ကတနှစ်ချက်မှာမိဿက) ။

နပစ္စာဇာတဒသကဋ္ဌံ ကိုးပါးတွန်းမရှိ။ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။
 နပစ္စာဇာတတွန်းမရှိ။ နဟေတုပစ္စယာ ။လ။ ပစ္စာဇာတေ
 တိ၏။ (အလွတ်မရှိ) ။နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ရုပ်အာ
 ဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းသုံးပါးတို့သည်
 နဟေတုပစ္စယာ။လ။ နပစ္စာဇာတေ တိ၏။ ။

နာသေဝနဒသကဋ္ဌံ ကိုးပါးတွန်းမရှိ။ နာသေဝနတွန်းလည်း
 မရှိ။ ။အလွတ်လည်းမရှိ။ ။ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက

ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤ
ပစ္စည်း လေးပါးတို့သည်။လ။ နဟေတုပစ္စယာ။လ။ နာသေဝနေ
ပဉ္စ။၏။

နကမ္မဒသကဉ္စ ကိုးပါးတွန်းမရှိ။ ။ဝိပင်္ဂါကဆတ္တိသအားတပ်
သောဗလဝနာနာက္ခဏိကကမ္မမှတပါးနာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။
နကမ္မတွန်း။ နဟေတုပစ္စယာ။လ။ ကမ္မေဒ္ဓေ။၏။ (အလွတ်မရှိ)
ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။
ဤပစ္စည်းသုံးပါး။လ။ နဟေတုပစ္စယာ။လ။ နကမ္မေပဉ္စ။၏။

နဝိပင်္ဂါကဒသကဉ္စ ကိုးပါးတွန်းမရှိ။ နဝိပင်္ဂါကတွန်းလည်းမရှိ။
အလွတ်လည်းမရှိ။ ။ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မ
ပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်း
လေးပါးတို့သည် နဟေတု။လ။ နဝိပင်္ဂါကပဉ္စ။၏။

နအာဟာရဒသကဉ္စ ကိုးပါးတွန်းမရှိ။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။
နအာဟာရတွန်း။ နဟေတုပစ္စယာ ။လ။ အာဟာရေဧကံ ။၏။
(အလွတ်မရှိ) ။ ။ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မ
ပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းသုံးပါး။ နဟေတု။လ။
နအာဟာရေပဉ္စ။၏။ ။နဣန္ဒြိယဒသကဉ္စ ကိုးပါးတွန်းမရှိ။ရူပဇီ
ဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ နဣန္ဒြိယတွန်း။ နဟေတုပစ္စယာ ။လ။ ဣန္ဒြိယေ
ဧကံ။၏။ (အလွတ်မရှိ) ။ ။ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက
ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ဤပစ္စည်းသုံးပါး။လ။ နဟေတု
။လ။နဣန္ဒြိယေပဉ္စ။၏။

နဈာနဒသကဉ္စ ကိုးပါးတွန်းမရှိ။ နဈာနတွန်းလည်းမရှိ။ ။
အလွတ်လည်းမရှိ။ ။ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မ
ပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်း
လေးပါးတို့သည်။လ။ နဟေတုပစ္စယာ။လ။ နဈာနေ ပဉ္စ။၏။ ။
(နမဂ္ဂနသမ္ပယုတ္တ ဒသကလည်း အတူတူပင်) ။

နဝိပ္ပယုတ္တဒသကဉ္စ ကိုးပါးတွန်းမရှိ။ ။ပစ္စာဇာတဝိပ္ပယုတ္တ
ပစ္စည်း။ နဝိပ္ပယုတ္တတွန်း။ နဟေတု။လ။ နဝိပ္ပယုတ္တေတိဏိ။၏။ ။

(အလွတ်မရှိ)။ ။နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရ ပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ ပစ္စည်း။ နဟေတု။ လ။ နဝိပ္ပယုတ္တေ တိဏိ။၏။

နအတ္ထိဒသကဋ္ဌကိုးပါးတွန်းမရှိ။ ။ပစ္စာဇာတတ္ထိ။ ရုပ်အာဟာရ တတ္ထိ။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယတ္ထိပစ္စည်း။ နောအတ္ထိတွန်း။ နဟေတု။လ။ အတ္ထိယာပဉ္စ။၏။ ။(အလွတ်မရှိ)။ ။နာနာက္ခဏိက ကမ္မ ပစ္စည်း။လ။ နဟေတု။လ။ နောနတ္ထိယာဒွေ။၏။ နောနတ္ထိ နော ဝိဂတဋ္ဌ နောနတ္ထိယာပဉ္စ။ နောဝိဂတေပဉ္စ။၏။ နောအဝိဂတေ ဒွေ။၏။ ဒသကပြီး၏။ ။(နဟေတု။လ။ နဥပနိဿယ။ နပုရေ ဇာတတိုင်အောင်တည်လည်းမထူးပြီ)။

ဒွါဒသကသင်္ချာဝါရ

နဟေတု။ လ။နပုရေဇာတ။ နပစ္စာဇာတမူ နာသေဝနဒွါဒသ ကဋ္ဌ တဆဲ့တပစ္စည်းတွန်းမရှိ။နာသေဝနတွန်းလည်းမရှိ။ (အလွတ် မရှိ)။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိ တိန္ဒြိယပစ္စည်း။ နဟေတု။လ။ နပစ္စာဇာတပစ္စယာ နာသေဝနေ တိဏိ။၏။

နကမ္မဒွါဒသကဋ္ဌ တဆဲ့တပါးတွန်းမရှိ။ ။နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။နကမ္မတွန်း။ နဟေတု။လ။ ကမ္မေဒွေ။၏။ရုပ်အာဟာရ ပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ နဟေတု။လ။ နကမ္မဇကံ။၏။

နဝိပါကဒွါဒသကဋ္ဌတဆဲ့တပါးတွန်းမရှိ။ နဝိပါကတွန်းလည်း မရှိ။ အလွတ်လည်းမရှိ။ ။နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာ ဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ နဟေတု။လ။ နဝိပါကေ တိဏိ။၏။

နအာဟာရဒွါဒသကဋ္ဌ တဆဲ့တပါးတွန်းမရှိ။ ရုပ်အာဟာရ ပစ္စည်း။ နအာဟာရတွန်း။ နဟေတု။လ။ အာဟာရေ ဇကံ။၏။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ နဟေတု။လ။ နအာဟာရေတိဏိ။၏။

ဣန္ဒြိယဒွါဒသကဋ္ဌ တဆဲ့တပါးတွန်းမရှိ။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။
နဣန္ဒြိယတွန်း။ နဟေတု။ လ။ ဣန္ဒြိယေဧကံ။ ။ နာနာက္ခဏိက
ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရ ပစ္စည်း။ နဟေတု။ လ။ နဣန္ဒြိယေ
တိဏိ။ ။

နဗျာနဒွါဒသကဋ္ဌ တဆဲ့တပါးတွန်းမရှိ။ နဗျာနတွန်းလည်း
မရှိ။ အလွတ်လည်းမရှိ။ ။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာ
ဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ နဟေတု ပစ္စယာ။ လ။ နဗျာနေ
တိဏိ။ လ။ နမဂ္ဂေတိဏိ။ လ။ နသမ္ပယုတ္တေတိဏိ။ လ။ နဝိပ္ပယုတ္တေ
တိဏိ။ လ။ နောနတ္ထိယာတိဏိ။ လ။ နောဝိဂတေတိဏိ။ ။ ခြောက်
ပစ္စည်းအတူတူချည်း။

နောအတ္ထိဒွါဒသကဋ္ဌ တဆဲ့တပါး တွန်းမရှိ။ ရုပ်အာဟာရ
ပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ ပစ္စည်း။ နောအတ္ထိတွန်း။ နဟေတု
ပစ္စယာ။ လ။ နပစ္ဆာဇာတပစ္စယာ အတ္ထိယာဧကံ။ ။ (အလွတ်
မရှိ)။ ။ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း။ နဟေတုပစ္စယာ။ လ။ နပစ္ဆာ
ဇာတပစ္စယာ နောအတ္ထိယာဒွေ ။ ။ (နောအဝိဂတဒွါဒသက
လည်းအတူတူ။ နဟေတု။ လ။ နာသေဝနတိုင်အောင် တည်လည်း
ဒွါဒသကနှင့်အတူ)။

စုဒ္ဓသကသင်္ချာဝါရ

နဟေတု။ လ။ နာသေဝနကမ္မပူ။ နဝိပါကစုဒ္ဓသကဋ္ဌ တဆဲ့
သုံးပါးတွန်းမရှိ။ နဝိပါက တွန်းလည်းမရှိ။ အလွတ်လည်းမရှိ။ ။
ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ နဟေတုပစ္စယာ။ လ။
နကမ္မပစ္စယာ နဝိပါကေဧကံ။ ။

နအာဟာရစုဒ္ဓသကဋ္ဌ တဆဲ့သုံးပါးတွန်းမရှိ။ ရုပ်အာဟာရ
ပစ္စည်း။ နအာဟာရတွန်း။ နဟေတု။ လ။ နကမ္မပစ္စယာ အာဟာ
ရေဧကံ။ ။ ။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ လ။ နဟေတု။ လ။ နအာဟာ
ရေဧကံ။ ။

နဇ္ဈိယစုဒ္ဒသကဉ္စ တဆဲ့သုံးပါးတွန်းမရှိ။ ။ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယ
 ပစ္စည်း။ နဇ္ဈိယတွန်း။ နဟေတု။ လ။ နကမ္ပပစ္စယာ ဇ္ဈိယေဧကံ။
 ။ (အလွတ်မရှိ)။ ။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ နဟေတု။ လ။
 နကမ္ပပစ္စယာ နဇ္ဈိယေဧကံ။ ။ ။

နဟေတု။ လ။ နကမ္ပမူ။ နဇ္ဈိယစုဒ္ဒသကဉ္စ တဆဲ့သုံးပါးတွန်း
 မရှိ။ နဇ္ဈိယတွန်းလည်းမရှိ။ ။ အလွတ်လည်းမရှိ။ ရုပ်အာဟာရ
 ပစ္စည်း။ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ နဟေတု။ လ။ နကမ္ပပစ္စယာ နဇ္ဈိယေဧကံ။
 နမဂ္ဂဧကံ။ (နသမ္ပယုတ္တဧကံ။ အတူတူပင်။ နဝိပ္ပယုတ္တ
 လည်းဧကံအတူတူပင်။ ။ နောနတ္ထိ နောအဝိဂတ ဤနှစ်ပစ္စည်း
 မရ။ ။ နောနတ္ထိယာဧကံ။ နောဝိဂတေဧကံ။ ။ ရုပ်အာဟာရ
 ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်းချည်းပင်)။

သောဋ္ဌသကသင်္ချာဝါရ

နဟေတု။ လ။ နကမ္ပ နဝိပါက နအာဟာရမူ။ နဇ္ဈိယကို
 ထားဦး။ နဇ္ဈိယ နမဂ္ဂ နသမ္ပယုတ္တ နဝိပ္ပယုတ္တ နောနတ္ထိ နော
 ဝိဂတ သောဋ္ဌသကဉ္စ တဆဲ့ငါးပါးတွန်းမရှိ။ နဇ္ဈိယအစရှိသည်
 တို့ကား အတွန်းမရှိ။ ။ အလွတ်လည်းမရှိ။ ။ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယ
 ပစ္စည်း။ နဟေတုပစ္စယာ။ လ။ နအာဟာရပစ္စယာ နဇ္ဈိယေဧကံ။
 နမဂ္ဂဧကံ။ နသမ္ပယုတ္တဧကံ။ နဝိပ္ပယုတ္တဧကံ။ နောနတ္ထိယာ
 ဧကံ။ နောဝိဂတေဧကံ။ ။ ။ နဟေတု။ လ။ နအာဟာရ။ နဇ္ဈိယ
 နမဂ္ဂ နသမ္ပယုတ္တ နဝိပ္ပယုတ္တ နောနတ္ထိမူ။ ။ နောဝိဂတ ဧက
 ဝိသကဉ္စ နှစ်ဆယ် အတွန်းမရှိ။ နောဝိဂတ တွန်းလည်းမရှိ။
 အလွတ်လည်းမရှိ။ ။ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ လ။ နဟေတု။ လ။
 နဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ နောနတ္ထိပစ္စယာ နောဝိဂတေဧကံ။ ။ ။ နဟေတု။
 လ။ နဝိပါက (နအာဟာရကိုထားခဲ့)။ နဇ္ဈိယမူ။ နဇ္ဈိယစုဒ္ဒသ
 သကဉ္စ တဆဲ့ငါးပါးတွန်းမရှိ။ နဇ္ဈိယတွန်းလည်းမရှိ။ ။ အလွတ်
 လည်းမရှိ။ ။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ နဟေတုပစ္စယာ။ လ။ နဇ္ဈိယ

ဧကံ။၏။ ။ (နမဂ္ဂ နသမ္ပယုတ္တ နဝိပ္ပယုတ္တ နောနတ္ထိ နောဝိဂတ
သောဠသကလည်း အတူတူပင်။ ။နဟေတု။လ။ နဝိပ္ပယုတ္တ
နောနတ္ထိတိုင်အောင်တည်၍ နောဝိဂတထည့်လည်း အတူတူပင်။
ရုပ်အာဟာရ တပစ္စည်းရသည်ဧကံ။ ။နဟေတုမူလကံနိဋ္ဌိတံ။
နဟေတုမူကို သေချာအောင်တွန်းလေး၊ နဟေတုမူကိုလေ့လာလျှင်
မထူးလွန်းပြီ)။

နောအတ္ထိမူ

နောအတ္ထိမူ၌ ဆိုပေအံ့။ ။နောအတ္ထိမူ နဟေတုဒုကဋ် ဟေတု
ပစ္စည်းမှတစ်ပါး သဟဇာတတ္ထိ ပုရေဇာတတ္ထိ ပစ္စာဇာတတ္ထိ
အာဟာရတ္ထိ ဣန္ဒြိယတ္ထိပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် နဟေတုပစ္စည်း
သာတင်၍ နောအတ္ထိပစ္စည်း မတင်သောကြောင့် နောအတ္ထိ
ပစ္စည်းတွန်း။ အနုလောမ ပစ္စနိက်၌ အတ္ထိပစ္စယာ နဟေတုယာ
တေရသ။၏။ နဟေတုတွန်းမရှိ။ သမ္ပယုတ္တဒန္တာ သဟိတ်ဝိတ္တဇရုပ်
သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတင်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။
နောအတ္ထိ နဟေတုပစ္စည်းနှစ်ပါးမတင်ကုန်။ ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌
အတ္ထိပစ္စယာ ဟေတုယာသတ္တ။၏။ ။အာရမ္မဏ ပုရေဇာတမှ
တစ်ပါး အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတူပ
နိသံယပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ဤသုံးပါး။လ။နော
အတ္ထိပစ္စယာ နဟေတုယာ နဝ။၏။

နောအတ္ထိမူနာရမ္မဏဒုကဋ် သဟဇာတတ္ထိ။ဝတ္ထုပုရေဇာတတ္ထိ
ပစ္စာဇာတတ္ထိ။ရုပ်အာဟာရတ္ထိ။ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယတ္ထိဤတရားတို့သည်
နာရမ္မဏပစ္စည်းသာတင်၍ နောအတ္ထိပစ္စည်း မတင်သောကြောင့်
နောအတ္ထိတွန်း။ အနုလောမ ပစ္စနိက်၌ အတ္ထိပစ္စယာ နာရမ္မဏ
တေရသ။၏။ ။အာရမ္မဏ ပုရေဇာတမှတစ်ပါး အာရမ္မဏပစ္စည်း။
ဤတရားတို့သည် နောအတ္ထိပစ္စည်းသာ တင်၍ နာရမ္မဏပစ္စည်း
မတင်ကုန်။ နာရမ္မဏတွန်း။ နောအတ္ထိ ပစ္စယာ အာရမ္မဏနဝ
။၏။ အလုံးစုံသော အာရမ္မဏ ပုရေဇာတပစ္စည်း။ ဤတရားတို့

သည် နောအတ္ထိ နာရမ္မဏာ နှစ်ပါးမတပ်ကုန်။ အနုလုံ၌ အတ္ထိ ပစ္စယာ အာရမ္မဏေတိဏိ။၏။ အနန္တရူပပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ပစ္စနိက်၌ နောအတ္ထိ ပစ္စယာ နာရမ္မဏေနဝ။၏။

နောအတ္ထိမူ နာဓိပတိဒုက၌ သဟဇာတာဓိပတိမှ တပါး သဟဇာတတ္ထိပစ္စည်း။ အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူ ရှစ်ခုအားတပ်သော အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ပစ္စုပ္ပန် နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသမှတပါး ပုရေဇာတတ္ထိပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတတ္ထိ။ အာဟာ ရတ္ထိ၊ဗုဒ္ဓိယတ္ထိပစ္စည်း။ နောအတ္ထိတွန်း။ အနုလောမ ပစ္စနိက်၌ အတ္ထိပစ္စယာ နာဓိပတိယာ တေရသ။၏။ ။အလေး အမြတ် ပြုတတ်သော လောဘမူ ရှစ်ခုအားတပ်သော အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော ပစ္စုပ္ပန်နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသမှတပါး အာရမ္မဏာဓိပတိ ပစ္စည်း။ နာဓိပတိတွန်း။ နောအတ္ထိ ပစ္စယာ အဓိပတိယာ သတ္တ။၏။

အလုံးစုံသော သဟဇာတာ ဓိပတိပစ္စည်း။ အလေး အမြတ် ပြုတတ်သော လောဘမူရှစ်ခုအားတပ်သော အလေး အမြတ်ပြု အပ်သော ဣဋ္ဌဖြစ်သောပစ္စုပ္ပန်နိပ္ပန္နရုပ်အဋ္ဌာရသဟု ဆိုအပ်သော အာရမ္မဏာ ဓိပတိပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် နောအတ္ထိ နာဓိပတိ ပစ္စည်းနှစ်ပါး မတပ်ကုန်။ အနုလုံ၌ အတ္ထိပစ္စယာ အဓိပတိယာ အဋ္ဌ။၏။

အာရမ္မဏာ ပုရေဇာတာ ဓိပတိမှ တပါး အလုံးစုံသော အာရမ္မဏာ ပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတူပ နိဿယ ပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းသုံးပါး။ နောအတ္ထိပစ္စယာ နာဓိပတိယာနဝ။၏။ (ဤနည်းကိုမှီ၍ အကုန်တွန်းလေ။ပစ္စနိက်မှာ အနုလောမပစ္စနိက်ကိုစ၍တွန်း။ ထို့နောင် ပစ္စနိယာ နုလောမကို တွန်း။ ။အနုလုံအလွတ်။ ဤတွန်းနည်းကို ဆင်ခြင်၍ တွန်းလေ။ ပစ္စနိက်အရကိုသာ ဆိုပေအံ့)။

နောအတ္ထိပစ္စယာ နာနန္တရေနဝ အရကား အာရမ္မဏ ပုရေ
 ဇာတမှတပါး အာရမ္မဏပစ္စည်း။ မဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်အားတပ်သော
 မဂ်စေတနာမှတပါး ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက
 ကမ္မပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းသုံးပါးနဝ။ ။ (နောအတ္ထိ ပစ္စယာ နသဟ
 ဇာတေနဝ။ နအညမညေနဝ။ နနိဿယေနဝ။ အတူတူပင်)။ နော
 အတ္ထိ။ လ။ နနိဿယပစ္စယာ နဥပနိဿယေ ဒွေအရကား ဝိပင်္ဂါ
 ဆတ္တိံသအားတပ်သော မလဝ နာနာက္ခဏိက ကမ္မမှတပါး
 နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ဒွေ။ ။ နောအတ္ထိပစ္စယာ။ လ။
 နိဿယပစ္စယာ နပုရေဇာတေနဝ အရကား မဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်အား
 တပ်သော မဂ်စေတနာ။ ဝိပင်္ဂါ ဆတ္တိံသအား တပ်သော မလဝ
 နာနာက္ခဏိက ကမ္မမှတပါး ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ နာနာက္ခ
 ဏိကကမ္မပစ္စည်း။ နဝ။ ။

နကမ္မေနဝ အရကား မဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်အား တပ်သော မဂ်
 စေတနာ။ ဝိပင်္ဂါဆတ္တိံသအားတပ်သော မလဝနာနာက္ခဏိကမှ
 တပါး ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်း။ နဝ။ ။ ။ (နဝိပင်္ဂါကေနဝ။
 နပုရေဇာတကအတိုင်း။ နောအဝိဂတ တိုင်အောင် အတူပင်)။

နောအတ္ထိပစ္စယာ။ လ။ နဥပနိဿယ ပစ္စယာ နပုရေဇာတေ
 ဒွေအရကား မဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်အားတပ်သော မဂ်စေတနာ ဝိပင်္ဂါ
 ဆတ္တိံသအား တပ်သော မလဝ နာနာက္ခဏိကမှတပါး နာနာက္ခ
 ဏိက ကမ္မ။ ဒွေ။ ။ (နောအတ္ထိမူကုန်အောင် နာနာက္ခဏိကချည်း
 ပင်။ သင်္ချာလည်း ဒွေသာထွက်သည်။ ။ နောနတ္ထိ နောဝိဂတ
 မူလည်း လွယ်ပြီ။ နောအဝိဂတမူလည်း နောနတ္ထိမူ အတိုင်းမထူး
 ပြီ)။ ။ ပစ္စည်း ပစ္စနိက်ပြီးပြီ။

ပဉ္စာဝါရ

အနုလောမ ပစ္စနိက ဒုက သင်္ချာဝါရ

ပစ္စည်းပစ္စနိက်ကိုဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပစ္စည်းအနု
 လောမ ပစ္စနိက်ကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံ့သော်လည်း

ဟေတုပစ္စည်း၏ အနုလောမ ပစ္စနိက်အစရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆဲ့
 လေးပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဟေတုပစ္စည်း၏ အနုလောမ
 ပစ္စနိက်ကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံ့သော်လည်းဒုကာ
 သဋ္ဌနာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဒုကာကို ရှေးဦးစွာ
 ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံ့သော်လည်း ဟေတုမှ နာရမ္မဏ ဒုကာအစ
 ရှိသောအားဖြင့် တဆဲ့ကိုးပါး အပြားရှိ၏။ (သဟဇာတ နိဿယ
 အတ္ထိ အဝိဂတ ဤလေးပစ္စည်းကျသည်)။ ။ ထိုတွင် ဟေတုမှ
 နာရမ္မဏ ဒုကာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ဟေတု နာရမ္မဏ

ထို၌ဟေတုပစ္စည်းမှတစ်ပါး အလုံးစုံသော သဟဇာတ ပစ္စည်း။
 အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတ ပစ္စည်း။
 ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရ
 ပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ ပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်း ခုနှစ်ပါး တို့သည်
 နာရမ္မဏ ပစ္စည်းသာတစ်၍ ဟေတုပစ္စည်း မတပ်သောကြောင့်
 ဟေတု ပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိက်၌ နဟေတု
 ပစ္စယာ နာရမ္မဏေ ပန္နရသ။ ။

ဟေတုပစ္စည်းသာတစ်၍ နာရမ္မဏ ပစ္စည်းမတပ်သော တရား
 ကားမရှိ။ ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌ ဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏေ အစ
 ရှိသည်ဖြင့် မဟောရသတည်း။ အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။
 ဤတရားတို့သည် ဟေတု နာရမ္မဏပစ္စည်း နှစ်ပါးမတပ်ကုန်။
 ထို့ကြောင့် ပစ္စနိယာ နုလောမ၌ နဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏေ
 နဝ။ ။ အလုံးစုံသော ဟေတုပစ္စည်း ဤတရားတို့သည် ဟေတု
 နာရမ္မဏ ပစ္စည်းနှစ်ပါးတစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဤအနုလောမ
 ပစ္စနိက်၌ ဟေတုပစ္စယာ နာရမ္မဏေ သတ္တ။ ။

ဟေတု နာဓိပတိ

ဟေတုမှ နာဓိပတိ ဒုကဉ် အာရမ္မဏာ ဓိပတိမှ တပါး အာရမ္မဏပစ္စည်း။ ဟေတုပစ္စည်း သဟဇာတာဓိပတိ ပစ္စည်းမှ တပါး အလုံးစုံသော သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတူပ နိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း။ နာ နာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ ပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းရှစ်ပါးတို့သည် နာဓိပတိပစ္စည်းသာတပ်၍ ဟေတု ပစ္စည်းမတပ်သောကြောင့် ဟေတုပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ။
 ထို့ကြောင့် ပစ္စနိက်၌ နဟေတု ပစ္စယာ နာဓိပတိယာ ပန္နရသ။ ။ ။
 သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော ဝိမံသာ ဓိပတိ။ ဤတရားတို့သည် ဟေတုပစ္စည်းသာတပ်၍ နာဓိပတိ ပစ္စည်း မတပ်သောကြောင့် နာဓိပတိ ပစ္စည်းတွန်း။ ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌ ဟေတုပစ္စယာ အဓိပတိယာ စတ္တာရိ။ ။ ။ ။
 ဝိပံသာ ဓိပတိမှတပါး သဟဇာတာဓိပတိ ပစ္စည်း။ အာရမ္မဏာဓိပတိ ပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် ဟေတုနာဓိပတိပစ္စည်းနှစ်ပါးမတပ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိယာ နုလောမ၌ နဟေတုပစ္စယာ အဓိပတိယာ ဒသ။ ။ ။ ။
 ဝိမံသာဓိပတိမှတပါး ဟေတုပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် ။လ။ ဤအနုလောမ ပစ္စနိက်၌ ဟေတု ပစ္စယာ နာဓိပတိယာ သတ္တ။ ။ ။

ဟေတု နာနန္တရ

ဟေတုမှ နာနန္တရ ဒုကဉ် အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ ဟေတုပစ္စည်းမှတပါး သဟဇာတပစ္စည်း။ မဂ္ဂါ နန္တရဖိုလ်အား တပ်သော မဂ္ဂဇာတနာမှတပါး ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထု ပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မ ပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်း တရားတို့သည် နာနန္တရပစ္စည်းသာတပ်၍ ဟေတုပစ္စည်း မတပ်။ ။

ပစ္စနိက်၌ နဟေတု ပစ္စယာ နာနန္တရေ ပဉ္စရသ။၏။ ။ဟေတု ပစ္စည်းသာ တပ်၍ နာနန္တရ မတပ်သော တရားကား မရှိ။ လ။ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌ ဟေတုပစ္စယာ နာနန္တရေ အစရှိသည်ဖြင့် မဟောရသတည်း။ ။အလုံးစုံသော အနန္တရပစ္စည်း။ ဤတရား တို့သည် ဟေတု နာနန္တရနှစ်ပါး မတပ်ကုန်။ထို့ကြောင့် ပစ္စနိယာ နုလောမ၌ နဟေတုပစ္စယာ အနန္တရေသတ္တ။၏။

အလုံးစုံသော ဟေတုပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် ဟေတု ပစ္စည်း။ နာနန္တရပစ္စည်း။ နှစ်ပါးတပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဤ အနုလောမ ပစ္စနိက်၌ ဟေတုပစ္စယာ နာနန္တရေ သတ္တ။၏။ (ဟေတုမူ နသဟဇာတ မရ)။

ဟေတု နအညမည

နအညမည ဒုက၌ အလုံးစုံသော အာရမ္မဏ်ပစ္စည်း။ ဝိတ္တဇရုပ် ဟဒယဝတ္ထုမှတစ်ပါး ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဟေတု ပစ္စည်းမှတစ်ပါး နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဥပါဒါရုပ်အား တပ်သော မဟာဘုတ်လေးပါးဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တ ရူပ ပကတုပနိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတ ပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိ တိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်း ရှစ်ပါးတို့သည် နအညမည ပစ္စည်းသာ တပ်၍ ဟေတုပစ္စည်းမတပ်ကုန်။ ဟေတုတွန်း။ နဟေတုပစ္စယာ နအညမညေကောဒသ။၏။ ။သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုအား တပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။လ။ ဟေတုပစ္စည်းသာတပ်၍ နအည မညမတပ်။ အညမညတွန်း။ အနုလုံ၌ ဟေတုပစ္စယာ အညမညေ တိဏိ။၏။ ။ဟေတု ပစ္စည်းမှတစ်ပါး အညမည ပစ္စည်းတွန်း။ အလွတ်။ နဟေတု ပစ္စယာ အညမညေတိဏိ။ ။သဟိတ်ဝိတ္တဇရုပ် ဟဒယဝတ္ထုမှတစ်ပါး သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။ အနုလောမ ပစ္စနိက်၌ ဟေတုပစ္စယာ နအည မညေတိဏိ။၏။ (နနိဿယမရ)။

ဟေတု နဥပနိဿယ

နဥပနိဿယဒုကဉ္စ အာရမ္မဏပနိဿယမှတပါး အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ ဟေတုပစ္စည်းမှတပါး သဟဇာတပစ္စည်း။ ဝတ္ထု ပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း။ ဝိပါက်ဆတ္တိသ အားတပ်သော ဗလဝနာနာက္ခဏိကကမ္မမှတပါး နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်း ခုနစ်ပါးတို့သည်။လ။နဥပနိဿယပစ္စည်းသာတပ်၍။ ဟေတုတုန်း ။လ။ပစ္စနိက်၌ နဟေတုပစ္စယာ နဥပနိဿယေ ပန္နရသ။ ဟေတု ပစ္စည်းသာတပ်၍ ဥပနိဿယပစ္စည်းမတပ်သော တရားကားမရှိ။ ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌ ဟေတုပစ္စယာ ဥပနိဿယေ အစရှိသည်ဖြင့် မဟောရသတည်း။ ။အာရမ္မဏပ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယ။ ဟေတုနဥပနိဿယပစ္စည်းနှစ်ပါးမတပ်ကုန်။ထို့ကြောင့် ပစ္စနိယာ နုလောမ၌ နဟေတုပစ္စယာ ဥပနိဿယေနဝ။ အလုံးစုံသော ဟေတုပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် ဟေတု နဥပနိဿယပစ္စည်း နှစ်ပါးတပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဤအနုလောမ ပစ္စနိက်၌ ဟေတု ပစ္စယာ နဥပနိဿယေ သတ္တ။၏။

ဟေတု နပုရေဇာတ

နပုရေဇာတဒုကဉ္စ အာရမ္မဏ ပုရေဇာတမှတပါး အလုံးစုံ သော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ ဟေတုပစ္စည်းမှတပါး သဟဇာတ ပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ ပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်း ခုနစ်ပါးတို့သည် နပုရေဇာတသာ တပ်၍ နဟေတုပစ္စည်းမတပ်။ ဟေတုတုန်း။ ပစ္စနိက်၌ နပုရေဇာတေတေ ရသ။၏။ ။ဟေတုပစ္စည်းသာတပ်၍ နပုရေဇာတ မတပ်သော တရားကားမရှိ။ ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌ ဟေတုပစ္စယာပုရေဇာတေ အစရှိသည်ဖြင့် မဟောရသတည်း။ ။အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ။ဝတ္ထု

ပုရေဇာတပစ္စည်း ဤတရားတို့သည် ဟေတု နပုရေဇာတပစ္စည်း နှစ်ပါးမတပ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိယံ နုလောမဉ္စ နဟေတု ပစ္စယာ ပုရေဇာတေတိဏိ။ ။ အလုံးစုံသော ဟေတု ပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် ဟေတု နပုရေဇာတ နှစ်ပါး တပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဤအနုလောမ ပစ္စနိက်ဉ္စ ဟေတုပစ္စယံ နပုရေဇာတေ သတ္တ။ ။

ဟေတု နပစ္ဆာဇာတ

နပစ္ဆာဇာတ ဒုကဉ္စ အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ ဟေတု ပစ္စည်းမှတစ်ပါး သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ် အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဟေတုဟွန်း။ ပစ္စနိက်ဉ္စ နဟေတု ပစ္စယာ နပစ္ဆာဇာတေပန္နရသ။ ။ ဟေတုပစ္စည်းသာ တပ်၍ နပစ္ဆာဇာတမတပ်သော တရားကားမရှိ။ ထို့ကြောင့် အနုလုံဉ္စ။ လ။ မဟောရသတည်း။ ။ ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း အလွတ်။ နဟေတု ပစ္စယာ ပစ္ဆာဇာတေ တိဏိ။ ။ အလုံးစုံသော ဟေတု ပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် ဟေတုနပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း တပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဤအနုလောမ ပစ္စနိက်ဉ္စ ဟေတုပစ္စယာ နပစ္ဆာဇာတေ သတ္တ။ ။

ဟေတု နာသေဝန

နာသေဝနဒုကဉ္စ အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ ဟေတု ပစ္စည်းမှတစ်ပါး သဟဇာတပစ္စည်း။ အာသေဝန ပစ္စည်းမှတစ်ပါး အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤအရားရှစ်ပါးတို့သည် နာသေဝနပစ္စည်း သာတပ်၍ ဟေတုပစ္စည်း မတပ်သောကြောင့် ဟေတုပစ္စည်း

တွန်း၍ စင်တုန်း၏။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိက်၌ နဟေတုပစ္စယာ နာသေ
 ဝနေ ပန္နရသ။၏။ ။နာသေဝနတွန်းလည်းမရှိ။ ထို့ကြောင့် အနု
 လုံ၌ မဟောရသတည်း။ အလုံးစုံသော အာသေဝန ပစ္စည်း။
 အလွတ်။ နဟေတု ပစ္စယာ အာသေဝနေ တီဏိ။၏။ ။အလုံးစုံ
 သော ဟေတုပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် ဤအနုလောမ ပစ္စနိက်၌
 ဟေတုပစ္စယာ နာသေဝနေသတ္တ။၏။

ဟေတု နကမ္မ

နကမ္မဒုက၌ အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ ဟေတုပစ္စည်း။
 သဟဇာတကမ္မပစ္စည်းမှတစ်ပါး သဟဇာတပစ္စည်း။ မဂ္ဂါနန္ဒရဖိုလ်
 အားတပ်သော မဂ်စေတနာဝိပင်္ဂါနဆတ္တိ သအားတပ်သောမလဝ
 နာနာက္ခဏိက ကမ္မမှတစ်ပါး အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။
 ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း၊ ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။
 ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဟေတုတွန်း။ နဟေတုပစ္စယာ နကမ္မပန္န
 ရသ။၏။ ။ကမ္မတွန်းမရှိ။ ။သဟဇာတကမ္မပစ္စည်း။နာနာက္ခဏိက
 ကမ္မပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည်။အလွတ်။ နဟေတု ပစ္စယာ ကမ္မ
 သတ္တ။၏။ ။အလုံးစုံသော ဟေတုပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည်
 ဟေတု နကမ္မပစ္စည်း နှစ်ပါးတပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဤအနု
 လောမပစ္စနိက်၌။ ဟေတုပစ္စယာ နကမ္မသတ္တ။၏။

ဟေတုနဝိပင်္ဂါက

ဟေတုမူ နဝိပင်္ဂါကဒုက၌ အလုံးစုံသော အာရမ္မဏ ပစ္စည်း။
 အချင်းချင်းအားလည်းကောင်း အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇ
 ရုပ်အားလည်းကောင်း တပ်သော ဟေတုပစ္စည်းမှတစ်ပါး ကုသိုလ်
 အကုသိုလ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အချင်းချင်းအားလည်း
 ကောင်း ဥပါဒါရုပ်အားလည်းကောင်း တပ်သော မဟာဘုတ်
 လေးပါး။ ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ အားတပ်သော

ဟဒယဝတ္ထုဟုဆိုအပ်သော သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပက
 တူပနိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။
 ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းရှစ်ပါးတို့
 သည်။လ။ ဟေတုတွန်း။ ပစ္စနိက်၌ နဟေတုပစ္စယာ နဝိပါကေ
 ပန္နရသ။၏။ ။သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိ
 သန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဝိပါက်ဟိတ်သုံးပါး။ ဤတရားတို့
 သည် ဟေတုပစ္စည်းသာ တပ်၍ နဝိပါကပစ္စည်း မတပ်သော
 ကြောင့် နဝိပါကပစ္စည်းတွန်း၍စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌
 ဟေတုပစ္စယာ ဝိပါကေဒကံ။၏။ ။ဟေတုပစ္စည်းမှတစ်ပါး အလုံး
 စုံသော ဝိပါကပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် ဟေတုနဝိပါကပစ္စည်း
 နှစ်ပါးမတပ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိယာ နုလောမဋ္ဌ နဟေတု
 ပစ္စယာ ဝိပါကေ ဒကံ။၏။ ။သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်
 အားတပ်သော ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကြိယာ ဟိတ်သုံးပါး။ဤတရား
 တို့သည် ဟေတုနဝိပါကပစ္စည်း နှစ်ပါးတပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်
 အနုလောမ ပစ္စနိက်၌ ဟေတုပစ္စယာ နဝိပါကေသတ္တ။၏။

ဟေတုနအာဟာရ

နအာဟာရဒုက၌ အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ ဟေတု
 ပစ္စည်း။ နာမ်အာဟာရပစ္စည်းမှတစ်ပါး အလုံးစုံသော သဟဇာတ
 ပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်း။ ဝတ္ထု ပုရေဇာတ
 ပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိ
 တိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းခုနှစ်ပါးတို့သည် နအာဟာရပစ္စည်းသာ
 တပ်၍ ဟေတုပစ္စည်းမတပ်သောကြောင့်။ လ။ပစ္စနိက်၌ နဟေတု
 ပစ္စယာ နအာဟာရေ ပန္နရသ။၏။ ဟေတုပစ္စည်းသာ တပ်၍
 နအာဟာရပစ္စည်း မတပ်သော တရားကား မရှိ။ ထို့ကြောင့်
 အနုလုံ၌ ဟေတုပစ္စယာအာဟာရေစသည်ဖြင့်မဟောရသတည်း။
 အလုံးစုံသော နာမ်အာဟာရ ရုပ်အာဟာရ ပစ္စည်း။ဟေတုနအာ
 ဟာရပစ္စည်းနှစ်ပါးမတပ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိယာနုလောမဋ္ဌ

နဟေတု ပစ္စယာ အာဟာရေ သတ္တ။၏။ ။အလုံးစုံသော
ဟေတုပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် ဟေတုနအာဟာရပစ္စည်းနှစ်ပါး
တပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဤအနုလောမပစ္စနိက်၌ ဟေတုပစ္စယာ
နအာဟာရေသတ္တ။၏။

ဟေတုနုဗ္ဗိယ

နုဗ္ဗိယဒုက၌ အလုံးစုံသောအာရမ္မဏပစ္စည်း။ ဟေတုပစ္စည်း။
သဟဇာတိဗ္ဗိယပစ္စည်းမှတစ်ပါး သဟဇာတ ပစ္စည်း။ အနန္တရူပ
ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်း။ ပုရေဇာတိဗ္ဗိယမှတစ်ပါး ဝတ္ထုပုရေဇာ
တပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်
အာဟာရပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် ဟေတုတွန်း။ ပစ္စနိက်၌
နဟေတုပစ္စယာ နုဗ္ဗိယပစ္စရသ။၏။ ။သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်
စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော အမောဟ။
ဤတရားတို့သည် ဟေတုပစ္စည်း၌သာ နုဗ္ဗိယမတပ်။ နုဗ္ဗိယ
တွန်း။ အနုလုံ၌စတ္တာရိ။၏။ အမောဟမှတစ်ပါး သဟဇာတိဗ္ဗိယ
ပုရေဇာတိဗ္ဗိယ ရူပဇိဝိတိဗ္ဗိယပစ္စည်း။ အလွတ်။ ။ပစ္စနိယာ
နုလောမ၌ သတ္တ။၏။ ။သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်
ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော အမောဟမှတစ်ပါးဟိတ်ငါးပါး။
ဟေတုနုဗ္ဗိယပစ္စည်းနှစ်ပါးတပ်ကုန်၏။ ဤအနုလောမပစ္စနိက်၌
ဟေတုပစ္စယာ နုဗ္ဗိယပစ္စရသ။၏။

ဟေတုနုဗ္ဗာန

နုဗ္ဗာနဒုက၌ အလုံးစုံသောအာရမ္မဏပစ္စည်း။ ဟေတုပစ္စည်း
မှတစ်ပါး သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။
(အကြွင်းဆိုမြဲ)။ ဤပစ္စည်းရှစ်ပါးပင်။ လ။ ဟေတုတွန်း။
ပစ္စနိက်၌ ပစ္စရသ။၏။ ။နုဗ္ဗာနတွန်းမရှိ။ ဗျာနပစ္စည်းအလွတ်။
ပစ္စနိယာနုလောမ၌ သတ္တ။၏။ ။အလုံးစုံသော ဟေတုပစ္စည်း
အရကို ဤအနုလောမ၌သတ္တ။၏။

ဟေတုနမဂ္ဂ

နမဂ္ဂဒုကဉ္စ အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ ဟေတုပစ္စည်း။ မဂ္ဂပစ္စည်းမှတစ်ပါး သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်း။ (အကြွင်းဆို၍)။ ။ ဤပစ္စည်းရှစ်ပါး။ ဟေတုတွန်း။ နဟေတုပစ္စယာ နမဂ္ဂေပန္နရသ။ ။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တ ဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော အမောဟ။ နမဂ္ဂ တွန်း။ အနုလုံဉ္စတိတ္တာရိ။ ။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော ပညာမှတစ်ပါး မဂ္ဂင် ရှစ်ပါး။ အလွတ်။ ပစ္စနိယာနုလောမဉ္စ သတ္တ။ ။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော အမောဟမှတစ်ပါး ဟိတ်ငါးပါး။ ဤအနုလောမ ပစ္စနိကဉ္စ သတ္တ။ ။

ဟေတုနသမ္ပယုတ္တ

နသမ္ပယုတ္တ ဒုကဉ္စ အလုံးစုံသော အာရမ္မဏ ပစ္စည်း။ စိတ္တ ဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဟိတ်မှတစ်ပါး နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။ အချင်းချင်းအားလည်းကောင်း ဥပါဒါရုပ် အားလည်း ကောင်း တပ်သော မဟာဘုတ်လေးပါး။ အချင်းချင်းအားတပ် သော ဟိတ်မှတစ်ပါး ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယ ဝတ္ထုဟုဆိုအပ်သော သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတူပ နိဿယပစ္စည်း။ (အကြွင်းဆို၍)။ ဤပစ္စည်း ရှစ်ပါးတို့သည် ဟေတုတွန်း။ ပစ္စနိကဉ္စ ကောဒသ။ ။ သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာအား တပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။ နသမ္ပယုတ္တတွန်း။ အနုလုံဉ္စ တိဏိ။ ။ ဟေတုပစ္စည်းမှတစ်ပါး သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ အလွတ်။ ပစ္စနိယာ နုလောမဉ္စ တိဏိ။ ။ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။ ဤအနုလောမပစ္စ နိကဉ္စ ဟေတုပစ္စယာ နသမ္ပယုတ္တ တိဏိ။ ။

ဟေတုနိပုယုတ္တ

နိပုယုတ္တဒုကာ၌ ဝတ္ထာရမ္မဏမှတပါး အာရမ္မဏ ပစ္စည်း။ အချင်းချင်းအားတပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါးမှတပါး နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။ အချင်းချင်းအားလည်းကောင်း ဥပါဒါရုပ်အားလည်းကောင်း တပ်သော မဟာဘုတ်လေးပါးဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းခြောက်ပါးတို့သည် ဟေတုတို့နား ပစ္စနိက်၌။နဝ။၏။ ။ သံဟိတ် စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး၊ နိပုယုတ္တတို့နား။ အနုလုံ၌ တိဏိ။၏။ ဟေတုပစ္စည်းမှတပါး သဟဇာတ ဝိပုယုတ္တ ပုရေဇာတဝိပုယုတ္တ ပစ္စိဇာတဝိပုယုတ္တပစ္စည်း။ အလွတ်။ပစ္စနိယာနုလောမဉ္စပဉ္စ။၏။ သံဗုယုတ္တခန္ဓာ အားတပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါးအရ။ ဤအနုလောမပစ္စနိက်၌ ဟေတုပစ္စယာ နိပုယုတ္တေ တိဏိ။၏။ ။ (နော အတ္ထိ နောအဝိဂတမရ။ ။နောနတ္ထိ နောဝိဂတလည်း နာနန္တရ အတိုင်း)။

ဟေတုသာမညဗဒ္ဓနာ (၉)

ဒုကာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဗဒ္ဓနာကိုဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်းသာမညဗဒ္ဓနာသဗ္ဗန္ဒြိယမဂ္ဂဗဒ္ဓနာသာမိပတိ ဗ္ဗန္ဒြိယမဂ္ဂဗဒ္ဓနာအားဖြင့်သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင်သာမညဗဒ္ဓနာကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း အဝိပါက သဝိပါကအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင်အဝိပါကကို၏။ ထို၌တုံသော်လည်း သဗ္ဗဋ္ဌာနိက ဗဒ္ဓနာ သအညမညဗဒ္ဓနာ သအညမည သမ္ပယုတ္တ ဗဒ္ဓနာ သဝိပုယုတ္တ ဗဒ္ဓနာအားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင်သဗ္ဗဋ္ဌာနိက ဗဒ္ဓနာကို။ ။ ။ ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။ ဤတရား တို့သည် ဟေတု

သဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတပစ္စည်းသာတင်၍ အာရမ္မဏ အဓိပတိ အနန္တရ သမနန္တရ အညမည အစရှိသော တဆဲ့ ကိုးပစ္စည်းမတင်ကုန်။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဟေတု သဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ နာရမ္မဏေသတ္တိ။ နာဓိပတိယာ သတ္တိ။ နာနန္တရေသတ္တိ။ နသမနန္တရေသတ္တိ။ နအညမညေတီဏိ။ နဥပနိဿယေ သတ္တိ။ နပုရေဇာတေသတ္တိ။ နပစ္ဆာဇာတေသတ္တိ။ နဒေဝဝနေသတ္တိ။ နကမ္မေသတ္တိ။ နဝိပါဏေသတ္တိ။ နအာဟာရေ သတ္တိ။ နဗ္ဗန္တိယေ သတ္တိ။ နဇာနေသတ္တိ။ နမဂ္ဂေသတ္တိ။ နသမ္ပယုတ္တေ တီဏိ။ နဝိပ္ပယုတ္တေ တီဏိ။ နောနတ္ထိယာသတ္တိ။ နောဝိဂတေသတ္တိ ဟုဟောအပ်ကုန်၏။

ထို့နောင် သအညမည သမ္ပယုတ္တ သဋ္ဌနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု၊ အားတင်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။ ဤတရားတို့သည် ဟေတု သဟဇာတ အညမည နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတပစ္စည်းသာတင်၍ ကြွင်းသော အာရမ္မဏ အစရှိသော တဆဲ့ရှစ်ပစ္စည်းမတင်ကုန်။ ထို့ကြောင့် ဤအနုလောမ ပစ္စနိက်၌ ဟေတု သဟဇာတ အညမည နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ နာရမ္မဏေတီဏိ။ နာဓိပတိယာ တီဏိ။လ။ နသမ္ပယုတ္တေ ဧကံ။ နဝိပ္ပယုတ္တေတီဏိ။ နောနတ္ထိယာ တီဏိ။ နောဝိဂတေတီဏိ။၏။

ထို့နောင် သအညမည သမ္ပယုတ္တ သဋ္ဌနာကို။၏။ ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ အားတင်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။ ဤတရားတို့သည် ဟေတု သဟဇာတ အညမည နိဿယ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ ပစ္စည်းသာတင်၍ ကြွင်းသော အာရမ္မဏ အစရှိသော ပစ္စည်းမတင်ကုန်။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဟေတု သဟဇာတ အညမည နိဿယ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ နာရမ္မဏေတီဏိ။ နာဓိပတိယာ တီဏိ။လ။ နောဝိဂတေ တီဏိ။၏။

ထို့နောင် သဝိပ္ပယုတ္တ သဋ္ဌနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတင်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။ ဤတရားတို့သည် ဟေတု သဟဇာတ နိဿယ

ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတပစ္စည်းသာတင်၍ အာရမ္မဏ အစရှိသော
ကြွင်းသော ပစ္စည်းမတင်ကုန်။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဟေတု
သဟဇာတ နိဿယ၊ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ နာရမ္မဏေတိဏိ။
နာဓိပတိယာ တိဏိ။လ။ နောဝိဂတေ တိဏိ။

ထို့နောင် သဝိပါက ဃဒ္ဓနာကိုဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံသော်
လည်း သဗ္ဗဋ္ဌာနိက ဃဒ္ဓနာ သအညမည ဃဒ္ဓနာ သအညမည
သမ္ပယုတ္တဃဒ္ဓနာ သဝိပ္ပယုတ္တဃဒ္ဓနာ သအညမညဝိပ္ပယုတ္တဃဒ္ဓနာ
အားဖြင့် ငါးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဗ္ဗဋ္ဌာနိက ဃဒ္ဓနာကို
ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံသော်လည်း သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ
သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော
ဝိပင်္ဂါနံ ဟိတ်သုံးပါး။ ဤတရားတို့သည် ဟေတု သဟဇာတ
နိဿယ ဝိပါက အတ္ထိ အဝိဂတ ပစ္စည်းသာတင်၍ ကြွင်းသော
အာရမ္မဏအစရှိသော တဆဲ့ရှစ်ပစ္စည်း မတင်ကုန်။ ထို့ကြောင့်
ထိုတရားတို့ကို ဟေတု သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက အတ္ထိ အဝိ
ဂတန္တိ နာရမ္မဏေတိဏိ။လ။ နောဝိဂတေတိဏိ။ (ဤသဝိပါကငါး
ချက်မှာ ဧကံချည်းပင် ထွက်သည်။ အနုလုံ ဃဒ္ဓနာအတိုင်း စစ်၍
ဟောလေ)။

သဇ္ဇန္ဓိယမဂ္ဂဃဒ္ဓနာ (၉)

ထို့နောင် သဇ္ဇန္ဓိယ မဂ္ဂဃဒ္ဓနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌
တုံသော်လည်း အဝိပါက ဃဒ္ဓနာ သဝိပါကဃဒ္ဓနာ အားဖြင့်
နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဝိပါက ဃဒ္ဓနာကို၏။ ထို၌ တုံသော်
လည်း။ သဗ္ဗဋ္ဌာနိက။လ။ လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဗ္ဗဋ္ဌာ
နိက။လ။ ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိ
သန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော အမောဟ ဤတရားတို့သည်
ဟေတု သဟဇာတ နိဿယ ဇ္ဇန္ဓိယ မဂ္ဂ အတ္ထိ အဝိဂတပစ္စည်း
သာတင်၍ ကြွင်းသော အာရမ္မဏ အစရှိသော တဆဲ့ခုနစ်ပစ္စည်း

မတပ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် အနုလောမ ပစ္စနိက်၌ ဟေတု သဟ
 ဇာတ နိဿယ ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ နာရမ္ဗဏော စတ္တာရိ။
 နာဓိပတိယာစတ္တာရိ။ နသမနန္တရေ စတ္တာရိ။ နအညမညေဒွေ။
 နဥပနိဿယေ စတ္တာရိ။လ။ နသမ္ပယုတ္တေဒွေ။ နဝိပ္ပယုတ္တေဒွေ။
 နောနတ္ထိယာစတ္တာရိ။ နောဝိဂတေစတ္တာရိ။၏။

ထို့နောင် သအညမည သမ္ပယုတ္တ သန္ဓနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌
 သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ဖာဒယဝတ္ထု အားတပ်သော အမောဟ။ ဤ
 တရားတို့သည် ဟေတု သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဣန္ဒြိယ
 မဂ္ဂ အတ္ထိ အဝိဂတ ပစ္စည်းသာတပ်၍ ကြွင်းသော အာရမ္ဗဏ
 အစရှိသော တဆွဲခြောက်ပစ္စည်း မတပ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် အနု
 လောမပစ္စနိက်၌ ဟေတု သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဣန္ဒြိယ
 မဂ္ဂ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ နာရမ္ဗဏောဒွေ။ နာဓိပတိယာဒွေ။လ။နသမ္ပ
 ယုတ္တေ ဧကံ။ နဝိပ္ပယုတ္တေဒွေ။ နောနတ္ထိယာဒွေ။ နောဝိဂတေ
 ဒွေ။၏။

ထို့နောင် သအညမည သမ္ပယုတ္တ သန္ဓနာကိုဟောတော်မူ၏။
 ထို၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ အားသာတပ်သော အမောဟ။ ဤတရားတို့
 သည် ဟေတု သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ သမ္ပ
 ယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတပစ္စည်းသာတပ်၍ ကြွင်းသော အာရမ္ဗဏ
 အစရှိသော တဆွဲငါးပစ္စည်း မတပ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် ဤအနု
 လောမပစ္စနိက်၌ ဟေတု သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဣန္ဒြိယ
 မဂ္ဂ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ နာရမ္ဗဏောဒွေ။ နာဓိပတိယာဒွေ။
 လ။ နဝိပ္ပယုတ္တေဒွေ။ နောနတ္ထိယာဒွေ။ နောဝိဂတေဒွေ။၏။

ထို့နောင် သဝိပ္ပယုတ္တသန္ဓနာကိုဟောတော်မူ၏။ ထို၌သဟိတ်
 စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော အမောဟ။
 ဤတရားတို့သည် ဟေတု သဟဇာတ နိဿယ ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ ဝိပ္ပ
 ယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ ပစ္စည်းသာတပ်၍ အာရမ္ဗဏ အစရှိသော
 ကြွင်းသော တဆွဲရှစ်ပစ္စည်းမတပ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် အနုလောမ
 ပစ္စနိက်၌ ဟေတု သဟဇာတ နိဿယ ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ ဝိပ္ပယုတ္တ

အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ နာရမ္မဏေဋ္ဌေ။ နာဓိပတိယာဋ္ဌေ နာနန္တရေဋ္ဌေ။
လ။ နောနတ္ထိယာဋ္ဌေ။ နောဝိဂတေဋ္ဌေ။၏။

ထို့နောင် သဝိပါကဗဒ္ဓနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်
လည်း (သဗ္ဗဋ္ဌာနိက အစရှိသောအားဖြင့် ငါးပါး၊ အနုလုံက
အတိုင်းဆိုလေ။ သင်္ချာလည်းမထူးပြီ။ ဧကံသာ)။

သာဓိပတိ ဣန္ဒြိယမဂ္ဂဗဒ္ဓနာ (၆)

ထို့နောင် သာဓိပတိ ဣန္ဒြိယမဂ္ဂဗဒ္ဓနာကို၏။ ထို၌တုံသော်
လည်း အဝိပါကဗဒ္ဓနာ သဝိပါကဗဒ္ဓနာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြား
ရှိ၏။ ထိုတွင် အဝိပါက ဗဒ္ဓနာကိုရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို၌
တုံသော်လည်း သဗ္ဗဋ္ဌာနိက ဗဒ္ဓနာစသောအားဖြင့် သုံးပါးအပြား
ရှိ၏။ ထိုတွင် သဗ္ဗဋ္ဌာနိက ဗဒ္ဓနာကိုရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို၌
သဗ္ဗယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ် အားတပ်သော ဝိမံသာဓိ
ပတိ။ ဟေတု အဓိပတိ သဟဇာတ နိဿယ ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ အတ္ထိ
အဝိဂတ ဤရှစ်ပစ္စည်းသာတပ်၍ ကြွင်းသော အာရမ္မဏအစရှိ
သော တဆဲ့ခြောက်ပစ္စည်း မတပ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် ဤအနုလောမ
ပစ္စနိက်၌ ဟေတု အဓိပတိ သဟဇာတ နိဿယ ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ
အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ နာရမ္မဏေ စတ္တာရိ။ နာနန္တရေ စတ္တာရိ။
နသမနန္တရေ စတ္တာရိ။ နအညမညေဋ္ဌေ။ နဥပနိဿယေ စတ္တာရိ။
လ။ နဝိပယုတ္တေဋ္ဌေ။ နောနတ္ထိယာ စတ္တာရိ။ နောဝိဂတေစတ္တာရိ။
(နောက်နည်း၌လည်း ဗဒ္ဓနာ အတိုင်းဆို။ သင်္ချာလည်း
ဋ္ဌေသာတည်း။ ။ သဝိပါကသုံးချက်၌လည်းဟော၍ ဧကံသာ)။
ဟေတုပြီး၏။

အာရမ္မဏဒုက

ထို့နောင် အာရမ္မဏပစ္စည်း၏ အနုလောမပစ္စနိက်ကို ဟော
တော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း ဒုက ဗဒ္ဓနာအားဖြင့် နှစ်ပါးတို့
တွင် ဒုကကို၏။ ထို၌တုံသော်လည်း အာရမ္မဏမူ နဟေတုဒုက

အစရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆဲ့သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင်အာရမ္မဏ မှ နဟေတုဒုကကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ဟေတု ပစ္စည်းမှတစ်ပါး အလုံးစုံသော သဟဇာတ ပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတ ပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရ ပစ္စည်း။ ရူပ ဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းခုနစ်ပါးတို့သည်။လ။ နဟေတုပစ္စည်း သာတပ်၍ အာရမ္မဏပစ္စည်းမတပ်။ အာရမ္မဏတွန်း။ ပစ္စနိက်၌ နာရမ္မဏပစ္စယာ နဟေတုယာ ပန္နရသ။၏။ ။ (အာရမ္မဏသာ တပ်၍ နဟေတုမတပ်သော တရားကားမရှိ။ ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌ မဟောရသတည်း)။

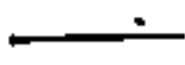
အလုံးစုံသော ဟေတုပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် အာရမ္မဏ နဟေတုပစ္စည်းမတပ်။ အလွတ်မရှိ။ နာရမ္မဏပစ္စယာ ဟေတုယာ သတ္တ။၏။ ။ အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် အာရမ္မဏနဟေတုပစ္စည်းတပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဤအနုလောမ ပစ္စနိက်၌ အာရမ္မဏပစ္စယာ နဟေတုယာ နဝဟု သင်္ချာတပ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။

အာရမ္မဏမှ နာဓိပတိ ဒုက၌ သဟဇာတာ ဓိပတိမှ တစ်ပါး သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်း။ (အကြွင်း ဆို၍)။ ဤပစ္စည်းခုနစ်ပါးတို့သည်။လ။ အာရမ္မဏတွန်း။ ပစ္စနိက်၌ နဟေတုပစ္စယာ နာဓိပတိယာ ပန္နရသ။၏။ အလုံးစုံသော အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်း။ အာရမ္မဏသာတပ်၍ နာဓိပတိပစ္စည်းမတပ် သောကြောင့် နာဓိပတိတွန်း။ အနုလုံ၌။ သတ္တ။၏။ အလုံးစုံသော သဟဇာတာဓိပတိပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် အာရမ္မဏ နာဓိပတိ ပစ္စည်းနှစ်ပါးမတပ်ကုန်။ အလွတ်။ နာရမ္မဏပစ္စယာ အဓိပတိယာ သတ္တ။၏။ ။ အလေးအမြတ်မပြုတတ်သောကာမစိတ် စတုပညာသ အဘိညာဉ်ဇွေး။ ဝိညာဏဉာဏယတန စိတ်သုံးခု နေဝသညာ နာသညာယတနစိတ် သုံးခုအားတပ်သော အလေးအမြတ် မပြု အပ်သော စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်။စေ။ ဇွေပညာသ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ

နိဗ္ဗာန်။ ဤတရားတို့သည် အာရမ္မဏ အဓိပတိပစ္စည်းနှစ်ပါးတပ် ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဤအနုလောမပစ္စနိက်၌ အာရမ္မဏပစ္စယာနာဓိ ပတိယာ နဝ။၏။ (နိဗ္ဗာန်သည် လောကုတ္တရာစိတ် ရှစ်ခုအား အာရမ္မဏာဓိပတိ ဧကံ တပ်သည်)။

အာရမ္မဏမူ နာနန္တရဒုက၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတပစ္စည်း။ မဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်အားတပ်သော မဂ်စေတနာမှတစ်ပါး ပကတူပ နိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထု ပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခဏိကံ ကံမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ ပစ္စည်း။ ဤပစ္စည်းတရား ခုနှစ်ပါးတို့သည်။လ။ အာရမ္မဏတွန်း။ နာရမ္မဏပစ္စယာ နာနန္တရေပန္နရသ။၏။ ။နာနန္တရတွန်းမရှိ။ အလုံး စုံသော အနန္တရ ပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် အလွတ်။ ပစ္စနိယာ နုလောမ၌ နာရမ္မဏပစ္စယာ အနန္တရေသတ္တ။၏။ ။အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။လ။ ဤအနုလောမပစ္စနိက်၌ အာရမ္မဏ ပစ္စယာ နာနန္တရေနဝ။၏။

အမှာ ဤအနုလောမ ပစ္စနိက်၌ ပစ္စနိက်ကို ရှေးဦးစွာ တွန်း။ ထို့နောင် အနုလုံကိုတွန်း။ ။မစ္စနိယာ နုလောမကိုအလွတ်။ အနုလောမ ပစ္စနိက်ကိုအရယူ။ ။ဤမျှသော နည်းဖြင့် အထက်၌ တွန်းနိုင်ရာသောကြောင့် မတွန်းပြီ။ ။ အာရမ္မဏမျိုးမှတစ်ပါး ပစ္စည်းဟူသမျှဒုက၌ ဤအနန္တရ ဒုကနှင့် အတူ အာရမ္မဏပစ္စည်း အနုလောမ ပစ္စနိက်အရဖြစ်၏။ ။နိဿယ ဖြစ်အံ့ ဝတ္ထုအာရမ္မဏမှတစ်ပါး အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်းကို ရ၏။ ။ဥပနိဿယဖြစ်အံ့ အာရမ္မဏပနိဿယမှတစ်ပါး အလုံးစုံ သော အာရမ္မဏပစ္စည်းကိုရ၏။ ။ပုရေဇာတတ္ထိ အဝိဂတဖြစ်အံ့ အာရမ္မဏ ပုရေဇာတမှတစ်ပါး အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်းကို အနုလောမ ပစ္စနိက်ရသည်။ ။အလုံးစုံနဝချည်းထွက်၏။

အာရမ္မဏ ဃဋ္ဌနာ (၅)

ယို့နောင် ဃဋ္ဌနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံသော်လည်း အဓိပတိ ဥပနိဿယ ဃဋ္ဌနာ။ ပုရေဇာတ အတ္ထိအဝိဂတ ဃဋ္ဌနာ။ သနိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တဃဋ္ဌနာ။ သာဓိပတိ ဥပနိဿယ ဃဋ္ဌနာ။ သာဓိမတိ နိဿယ ဥပနိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တ ဃဋ္ဌနာအားဖြင့် ငါးပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဓိပတိ ဥပနိဿယ ဃဋ္ဌနာကို ရှေးဦးစွာ။ ။ ထို၌ အလုံးစုံသော အာရမ္မဏာ ဓိပတိပစ္စည်း။ လ။ အာရမ္မဏ အဓိပတိ ဥပနိဿယပစ္စည်းသာ တပ်၍ ကြွင်းသော ဟေတုအစရှိ သော နှစ်ဆုံတပစ္စည်း မတပ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် ဤအနုလောမ ပစ္စနိက်၌ အာရမ္မဏ အဓိပတိ ဥပနိဿယ နှိနဟေတုယာ သတ္တ။ နာနန္တရေ သတ္တ။ လ။ နောအဝိဂတေသတ္တ။ (အလုံးစုံသတ္တချည်း)။ ထို့နောင် ပုရေဇာတ အတ္ထိ အဝိဂတ ဃဋ္ဌနာကို။ ။ ထို၌ အလုံး စုံသော အာရမ္မဏ ပုရေဇာတပစ္စည်း။ အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ အတ္ထိ အဝိဂတ ဤလေးပစ္စည်းသာတပ်၍ ကြွင်းသော နှစ်ဆယ် သော ပစ္စည်းမတပ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် ဤအနုလောမ ပစ္စနိက်၌ အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ အတ္ထိ အဝိဂတ နှိ နဟေတုယာ တီဏိ။ လ။ နောဝိဂတေ တီဏိ။ ။ (အလုံးစုံတီဏိချည်း)။

တတိယမှာ ဝတ္ထာရမ္မဏ ပစ္စည်း။ တီဏိချည်း။ နိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တသွင်း။

စတုတ္ထမှာ အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူရှင်ခုအား တပ်သော အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော ဣဋ္ဌဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန် နိပ္ပန္နရုပ်အဋ္ဌာရသ။ အလုံးစုံဧကံသာ။

ပဉ္စမမှာ အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ဝတ္ထာရမ္မဏ (ဧကံသာ။ ဃဋ္ဌနာအတိုင်းသာ ဆိုလေ)။ ။ အာရမ္မဏပြီး၏။

အဓိပတိ ခုက

ယို့နောင် အဓိပတိ ပစ္စည်း၏ အနုလောမ ပစ္စနိက်ကို ဟော တော်မူ၏။ ထို၌ တုံသော်လည်း ခုက ဃဋ္ဌနာအားဖြင့် နှစ်ပါး

အပြားရှိ၏။ ထိုတွင်ဒုကကိုရှေးဦးစွာ။၏။ထို၌တုံသော်လည်း အဓိပတိမူ နဟေတုဒုကအစရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆဲ့သုံးပါး။၏။ထိုတွင် အဓိပတိမူ နဟေတုဒုကကို ရှေးဦးစွာ။၏။ ထို၌အာရမ္မဏာဓိပတိမှ တပါး အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ ဟေတုပစ္စည်း။ သဟဇာတာဓိပတိပစ္စည်းမှတပါး သဟဇာတပစ္စည်း။ (အကြွင်းဆိုမြဲ) ဤပစ္စည်း ရှစ်ပါးတို့သည်။၉။ အဓိပတိတွန်း။ ပန္နရသ။၏။ ။သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော ဝိမံသာဓိပတိ။ နဟေတု တွန်း။ အဓိပတိပစ္စယာ ဟေတုယာ စတ္တာရိ။၏။ ဝိမံသာဓိပတိမှတပါး ဟေတုပစ္စည်းအလွတ်။ ပစ္စနိယာ နုလောမ၌ နာဓိပတိ ပစ္စယာ ဟေတုယာ သတ္တ။၏။ ။ဝိမံသာဓိပတိမှတပါး သဟဇာတာ ဓိပတိပစ္စည်း။ အာရမ္မဏာ ဓိပတိပစ္စည်း။ အနုလောမ ပစ္စနိက်၌ အဓိပတိ ပစ္စယာ နဟေတုယာ ဒသ။၏။ (နာရမ္မဏ အစရှိသည်တို့၌လည်း ဤနည်းကိုမှီ၍ တွန်းလေ။ အရကိုသာ ဆိုပေအံ့)။

နာရမ္မဏေသတ္တ အရကား သဟဇာတာ ဓိပတိပစ္စည်းသာ တည်း။ ။နာနန္တရေဒသ။ နသမနန္တရေဒသအရကား အာရမ္မဏာ ဓိပတိ သဟဇာတာဓိပတိပစ္စည်း နှစ်ပါးတည်း။ ။နသဟဇာတေ သတ္တ။ အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်းတည်း။ နအညမညေအဋ္ဌ၏ အရကား သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော သဟဇာတာဓိပတိ အာရမ္မဏာဓိပတိ။ (အဋ္ဌဟူသော်ကား အာရမ္မဏာဓိပတိ ခုနစ်ချက်တွင် အကုသလော အမျှာကတကိုထည့်)။ နနိဿယေသတ္တ။ အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော ဝတ္ထာရမ္မဏမှတပါး အာရမ္မဏာ ဓိပတိပစ္စည်းတည်း။ ။နဥပနိဿယေ သတ္တ။ သဟဇာတာဓိပတိ တည်း။ ။နပုရေဇာတေဒသ။ သဟဇာတာ ဓိပတိပစ္စည်း။ အလေး အမြတ်ပြုတတ်သော လောဘံမူရှစ်ခုအား တပ်သော အလေး အမြတ်ပြုအပ်သော ဣဋ္ဌဖြစ်သောပစ္စုပ္ပန်နိပ္ပန္နရုပ်အဋ္ဌာရသမှတပါး အာရမ္မဏာ ဓိပတိပစ္စည်းတည်း။ ။နပစ္စာဇာတေဒသ။ နာသေ ဝနေဒသ။ နကမ္ပေဒသ။နဝိပါကေဒသ။အရကားအာရမ္မဏာဓိပတိ

သဟဇာတာ ဝိပတိပစ္စည်းတည်း။ နအာဟာရေ ဒသ။ အရကား
 စိတ္တာဝိပတိမှတပါး သဟဇာတာဝိပတိ အာရမ္မဏာဝိပတိပစ္စည်း
 တည်း။ ။နဗ္ဗန္တိယေ ဒသ။ အရကားဝိရိယ စိတ္တ ဝိမံသာ ဝိပတိမှ
 တပါး သဟဇာတာဝိပတိ အာရမ္မဏာဝိပတိ ပစ္စည်းလျှင်တည်း။
 နဗျာနေဒသ။ အလုံးစုံသော သဟဇာတာဝိပတိ အာရမ္မဏာ
 ဝိပတိပစ္စည်းသံလျှင်တည်း။ ။နမဂ္ဂေဒသ။ အရကား ဝိရိယ
 ဝိမံသာဝိပတိမှတပါး သဟဇာတာ ဝိပတိပစ္စည်း။ အာရမ္မဏာ
 ဝိပတိပစ္စည်းတည်း။ ။နသမ္ပယုတ္တေအဋ္ဌ။ (အရကား နအညမည
 အတိုင်း) ။နဝိပ္ပယုတ္တေ သတ္တ။ အရကားအလေးအမြတ်ပြုအပ်သော
 ဝတ္ထုအာရမ္မဏမှတပါး အာရမ္မဏာ ဝိပတိပစ္စည်း။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ
 အားတပ်သော သဟဇာတာဝိပတိပစ္စည်း။ ။နောအတ္ထိယာ သတ္တ။
 အရကား အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူ ရှစ်ခုအားတပ်
 သော အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော ဣဒ္ဓဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်နိပ္ပန္နရုပ်
 အဋ္ဌာရသမှတပါး အာရမ္မဏာ ဝိပတိပစ္စည်းတည်း။ ။ (နောနတ္ထိ
 ယာ ဒသ နောဝိဂတေဒသ နာနန္တရနှင့်တူပြီ။ နောအဝိဂတေသတ္တ။
 နောအတ္ထိအတိုင်း) ။

အဝိပတိ ဘဋနာ

ထို့နောင် ဘဋနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း
 မိဿက ပကိဏ္ဍကသဟဇာတအားဖြင့်သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင်
 မိဿကဘဋနာကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း
 အတ္ထိ အဝိဂတ ဘဋနာ သနိဿယ ဘဋနာ သနိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တ
 ဘဋနာအားဖြင့် သုံးပါး။ ထိုတွင် အတ္ထိ အဝိဂတဘဋနာကို။ ။
 ထို၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတာ ဝိပတိပစ္စည်း အလေးအမြတ်
 ပြုတတ်သော လောဘမူ ရှစ်ခုအားတပ်သော အလေးအမြတ်
 ပြုအပ်သော ဣဒ္ဓဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသ။ လ။ အဝိပတိ

အတ္ထိ အဝိဂတ ဤသုံးပစ္စည်းသာတပ်၍ ကြွင်းသော နှစ်ဆဲ့
 တပစ္စည်းတို့ မတပ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် အဓိပတိ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ
 နဟေတုယာအဋ္ဌ။ နာရမ္မဏေ သတ္တ။ နာနန္တရေအဋ္ဌ။ နသမနန္တရေ
 အဋ္ဌ။ နသဟဇာတေ ဧကံ။ နအညမညေ စတ္တာရိ။ နနိဿယေ
 ဧကံ။ နဥပနိဿယေ သတ္တ။ နပုရေဇာတေ သတ္တ။ နပစ္စာဇာတေ
 အဋ္ဌ။ နာသေဝနေအဋ္ဌ။ နကမ္မေအဋ္ဌ။ နဝိပါဏေအဋ္ဌ။ နအာဟာ
 ရေအဋ္ဌ။ နဣန္ဒြိယေအဋ္ဌ။ နဗျာနေအဋ္ဌ။ နမဂ္ဂေအဋ္ဌ။ နသမ္ပယုတ္တေ
 စတ္တာရိ။ နဝိပ္ပယုတ္တေ စတ္တာရိ။ နောနတ္ထိယာအဋ္ဌ။ နောဝိဂတေ
 အဋ္ဌ။ ဧ။

ထို့နောင် သနိဿယ ဃဋ္ဌနာကို။ ဧ။ ထို၌ သဟဇာတာ
 ဝိပတိပစ္စည်း။ အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော ဝတ္ထာရမ္မဏပစ္စည်း။
 အဓိပတိ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတပစ္စည်းသာ တပ်၍ ကြွင်းသော
 နှစ်ဆယ်သော ပစ္စည်းမတပ်ကုန်။ (ယခင်သင်္ချာနှင့် တူပြီ)။

ထို့နောင် သနိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တ ဃဋ္ဌနာကို။ ဧ။ ထို၌ သာဝိပတိ
 စိတ္တဇရုပ် အားတပ်သော သဟဇာတာဝိပတိပစ္စည်း။ အလေး
 အမြတ်ပြုအပ်သော ဝတ္ထာရမ္မဏပစ္စည်း။ လ။ အဓိပတိ နိဿယ
 ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ ဤငါးပစ္စည်းသာတပ်၍။ လ။ အဓိပတိ
 နိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ နဟေတုယာ စတ္တာရိ။
 နာရမ္မဏေတိဏီ။ နာနန္တရေ စတ္တာရိ။ နသမနန္တရေ စတ္တာရိ။
 နသဟဇာတေ ဧကံ။ နအညမညေ စတ္တာရိ။ နဥပနိဿယေတိဏီ။
 နပုရေဇာတေတိဏီ။ နပစ္စာဇာတေ။ လ။ နောဝိဂတေ စတ္တာရိ။ ဧ။
 (ပကိဏ္ဍကသုံးချက် သဟဇာတာ နှစ်ဆဲ့လေးချက်တို့ကို ဃဋ္ဌနာ
 အတိုင်းအရကိုဆို၍ သင်္ချာကို ရသင့်သည် အလျောက်ဆင်ခြင်၍
 ဟောလေ)။ ။ အဓိပတိပြီး၏။

အနန္တရ ဒုက

ထို့နောင် အနန္တရပစ္စည်း၏ အနုလောမ ပစ္စနိက်ကို ဟော
 တော်မူ၏။ ထို၌ တုံသော်လည်း ဒုက ဃဋ္ဌနာ အားဖြင့်

နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဒုကကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံ့သော်လည်း အနန္တရမူ နဟေတု ဒုကအစရှိသောအားဖြင့် တဆွဲကိုးပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် နဟေတု ဒုကကို။ ။ ။ ထို၌ (ပစ္စည်းတွန်းမြဲ)။ ။ အလုံးစုံသော အနန္တရပစ္စည်း။ အနန္တရ ပစ္စယာ နဟေတုယာ သတ္တ။ လံ၊ နပစ္စာဇာတေ သတ္တ။ နာသေ ဝနေ ပဉ္စ။ နကမ္မေသတ္တ။ နောအဝိဂတေသတ္တ။ ။ ။ (သဋ္ဌနာ၌ လည်းပဋ္ဌမသဋ္ဌနာသည် ယခင်သင်္ချာ အရနှင့်တူပြီ။ ဒုတိယမှာ အာသေဝနပစ္စည်း အလုံးစုံတိကိချည်းပင်။ တတိယမှာ မဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်အားတပ်သော မဂ်စေတနာ ဧကံသာတည်း)။ ။ အနန္တရ ပြီးပြီ။ ။ သမနန္တရလည်းတူပြီ။

သဟဇာတဒုက

သဟဇာတာ နုလောမပစ္စနိက်၌ဒုက သဋ္ဌနာအားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဒုကကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ တုံ့သော်လည်း သဟဇာတမူ နဟေတုဒုက အစရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆယ်အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် နဟေတုဒုကကို။ ။ ။

ထို၌ဟေတုပစ္စည်းမှတစ်ပါး အလုံးစုံသော သဟဇာတပစ္စည်း။ သဟဇာတပစ္စယာ နဟေတုယာ နဝ။ ။ ။

အလုံးစုံသော သဟဇာတပစ္စည်း။ နအာရမ္မဏေနဝ။ ။ ။
 သဟဇာတာဓိပတိမှတစ်ပါး သဟဇာတပစ္စည်း။ နာဓိပတိယာ နဝ။ ။ ။

အလုံးစုံသော သဟဇာတပစ္စည်း။ နာနန္တရေနဝ။ နသမနန္တရေနဝ။ ။ ။

စိတ္တဇရုပ် ဟဒယဝတ္ထုမှတစ်ပါး ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတပ် သော နာမက္ခန္ဓာလေးပါး ဥပါဒါရုပ်အားတပ်သော မဟာဘုတ် လေးပါး။ နအညမညေပဉ္စ။ နဥပနိဿယေနဝ။ လ။ နသမ္ပယုတ္တေ ပဉ္စ။ ။ ။

အချင်းချင်းအားတပ်သော နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အချင်းချင်း အားလည်းကောင်း ဥပါဒါရုပ် အားလည်းကောင်း တပ်သော မဟာဘုတ်လေးပါး။ နှိပ္ပယုတ္တေတိဏိ။ နောနတ္ထိယာ နောဝိဂ တေနဝ။၏။ (ဆဋ္ဌနာဆယ်ချက်၌လည်း အနုလုံကအတိုင်းအရကို ဆို၍ ရသင့်သည်အားလျော်စွာ သင်္ချာဟောလေ)။ ။သဟ ဇာတပြီးပြီ။

အညမညဒုက

အညမည၌ ဒုက ဆဋ္ဌနာအားဖြင့်နှစ်ပါး။ ၏။ ထိုတွင်ဒုကကို။ ၏။ ထို၌အညမညမှ နဟေတုဒုက အစရှိသော အားဖြင့် တဆွဲ ကိုးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင်နဟေတုဒုကကို ရှေးဦးစွာဟောတော် မူ၏။ ထို၌ ဟေတု ပစ္စည်းမှတစ်ပါး အလုံးစုံသော အညမည ပစ္စည်း။ အညမညပစ္စယာ နဟေတုယာ တိဏိ။

အလုံးစုံသော အညမညပစ္စည်း။ နာရမ္မဏေတိဏိ။

သဟဇာတာ ဝိပတိပစ္စည်းမှတစ်ပါး အညမညပစ္စည်း။ နာဝိပတိ ယာတိဏိ။

အလုံးစုံသော အညမညပစ္စည်း။ နာနန္ဒရေတိဏိ။လ။ နမဂ္ဂေ တိဏိ။

အချင်းချင်းအားတပ်သော မဟာဘုတ်လေးပါး အချင်းချင်း အားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု။ နသမ္ပယုတ္တေဧကံ။၏။

အချင်းချင်း အားတပ်သော နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အချင်းချင်း အားတပ်သော မဟာဘုတ်လေးပါး။ နှိပ္ပယုတ္တေ တိဏိ။ နော နတ္ထိယာတိဏိ။ နောဝိဂတေတိဏိ။ ။ (ဆဋ္ဌနာခြောက်ချက်၌လည်း အနုလုံအတိုင်း အရကိုဆို။ သင်္ချာကို ရသင့်သည် အလျောက် ဟောလေ)။ ။အညမညပြီးပြီ။

နိဿယဒုက

အညမည။လ။နိဿယအနုလောမကို။လ။ထို၌စစ်မြို့။ နိဿယမူ
နဟေတုဒုက အစရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆဲ့တပါးတို့တွင် နဟေတု
ဒုက၌ ဟေတု ပစ္စည်းမှ တပါး အလုံးစုံသော နိဿယ ပစ္စည်း။
တေရသ။၏။

အလုံးစုံသော သဟဇာတနိဿယ ဝတ္ထုပုရေဇာတ နိဿယ
ပစ္စည်း။ နအာရမ္မဏေ တေရသ။၏။

သဟဇာတာ ဝိပတိမှတပါး သဟဇာတ နိဿယ ပစ္စည်း။
အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူ မရဏာသန္ဓဇောငါးချက်
အားတပ်သော။လ။ ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော ဝတ္ထုရမ္မဏမှ
တပါးမနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း မရဏာသန္ဓဇောငါးချက် တဒါရုံ ကော
ဒသ အားတပ်သော။လ။ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော ဝတ္ထုရမ္မဏ
ပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်း။နာဝိပတိယာ တေရသ။

အလုံးစုံသောနိဿယပစ္စည်း။ နာနန္တရေတေရသ။ နသမနန္တ
ရေတေရသ။

မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း မရဏာသန္ဓဇောငါးချက် တဒါရုံ ကော
ဒသအားတပ်သော။လ။ဝတ္ထုရမ္မဏ။အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော
လောဘမူ မရဏာသန္ဓဇောငါးချက် အားတပ်သော။လ။ ဝတ္ထု
ရမ္မဏပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်း။ နသဟဇာတ
တိဏိ။၏။

အညမညပစ္စည်းမှတပါး သဟဇာတ နိဿယ ပစ္စည်း။ မနော
ဒွါရာ။လ။ ဝတ္ထုရမ္မဏ။ အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော။လ။ဝတ္ထု
ရမ္မဏပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတ နိဿယပစ္စည်း။ နအညမည
သတ္တံ။

နဥပနိဿယ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတနိဿယ။ အလေး
အမြတ်ပြုတတ်သော။လ။ ဝတ္ထုရမ္မဏမှတပါး မနော။လ။ဝတ္ထု
ရမ္မဏ။ ဝတ္ထုပုရေဇာတနိဿယ။ နဥပနိဿယေ တေရသ။၏။

နပုရေဇာတ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတ နိဿယ ပစ္စည်း။
နပုရေဇာတေနဝ။၏။

နပစ္စာဇာတ၌ အလုံးစုံသော နိဿယပစ္စည်း။ နပစ္စာဇာတေ
တေရသ။ ။နာသေဝနေ တေရသ။ သဟဇာတံ ကမ္မမှတပါး
အလုံးစုံသော နိဿယပစ္စည်း။ နကမ္မေ တေရသ။၏။

ဝိပါကပစ္စည်းမှတပါးအလုံးစုံသောနိဿယပစ္စည်း။နဝိပါက
တေရသ။၏။

နာမ်အာဟာရမှတပါး အလုံးစုံသော နိဿယပစ္စည်း။နာဟာ
ရေတေရသ။

သဟဇာတိန္ဒြိယမှတပါး သဟဇာတနိဿယ။ပုရေဇာတိန္ဒြိယ
မှတပါး ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်း။ နဗ္ဗန္ဒြိယေ တေရသ။

နဗျာန၌ ဗျာနပစ္စည်းမှတပါး သဟဇာတနိဿယ။ပုရေဇာတ
နိဿယပစ္စည်း။ နဗျာနေတေရသ။

မဂ္ဂပစ္စည်းမှတပါး နိဿယပစ္စည်း။ နမဂ္ဂေ တေရသ။

သမ္ပယုတ္တ ပစ္စည်းမှတပါး နိဿယ ပစ္စည်း။ နသမ္ပယုတ္တေ
သတ္တ။၏။

အချင်းချင်းအားတပ်သော နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အချင်းချင်း
အားလည်းကောင်း ဥပါဒါရုပ် အားလည်းကောင်း တပ်သော
မဟာဘုတ်လေးပါး။ နဝိပ္ပယုတ္တေ တီဏိ။

နောနတ္ထိယာ တေရသ။နောဝိဂတေတေရသတို့သည် အနန္တရ
နှင့်တူကုန်၏။ ။(ဆဋ္ဌနာ၌ ဝိဿကခြောက်ချက်။ ပကိဏ္ဍက
လေးချက်။ သဟဇာတတဆယ်။ အနုလုံကအတိုင်း အရကိုဆို၍
သင်္ချာကိုရသင့်သည်အလျောက် ဆင်ခြင်၍ဟောလေ)။ ။နိဿယ
ပြီး၏။

ဥပနိဿယဒုက

ဥပနိဿယ၌ ဒုက ဆဋ္ဌနာနှစ်ပါး။လ။ ထိုဒုက၌ ဥပနိဿယမူ
နဟေတုဒုက အစရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆဲ့သုံးပါး။လ။

နဟေတုဒုက္ခံ အလုံးစုံသော ဥပနိဿယပစ္စည်း။ ဥပနိဿယ ပစ္စယာ နဟေတုယာနဝ။

နာရမ္မဏံ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ နာရမ္မဏေ နဝ။ နာဓိပတိယာ နဝ။

နာနန္တရံ အာရမ္မဏူပနိဿယ။ မဂ္ဂါနန္တရဖိုလ် အားတပ်သော မဂ်စေတနာမှတစ်ပါး ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်း။ နာနန္တရေနဝ။ နသမနန္တရေနဝ။

အလုံးစုံသော ဥပနိဿယပစ္စည်း။ နသဟဇာတေနဝ။ နအည မညေနဝ။

နနိဿယံ အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ဝတ္ထုာရမ္မဏမှတစ်ပါး အာရမ္မဏူပ။ အနန္တရူပ။ ပကတူပနိဿယ။ နနိဿယေနဝ။

အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူ ရှစ်ခုအားတပ်သော အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ဣဒ္ဓဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာ ရသ။ အလေးအမြတ် ပြုတတ်သော လောဘမူ မရဏာသန္တဇော ငါးချက်အားတပ်သော အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော။ လ။ ဟဒယ ဝတ္ထုမှတစ်ပါး အာရမ္မဏူပ။ အနန္တရူပ။ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ နပုရေဇာတေနဝ။

အလုံးစုံသော ဥပနိဿယပစ္စည်း။ နပစ္ဆာဇာတေနဝ။

အာသေဝနမှတစ်ပါး ဥပနိဿယပစ္စည်း။ နာသေဝနေ နဝ။

မဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်အားတပ်သော မဂ်စေတနာ။ ဝိပင်္ဂါနတ္ထိသ အားတပ်သော မလဝနာနာက္ခဏိကကမ္မမှ တစ်ပါး အလုံးစုံသော ဥပနိဿယပစ္စည်း။ နကမ္မေနဝ။

အလုံးစုံသော ဥပနိဿယပစ္စည်း။ နဝိပင်္ဂါနေနဝ။ လ။ နသမ္ပ ယုတ္တေနဝ။

အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ဝတ္ထုာရမ္မဏမှတစ်ပါး အလုံးစုံသော ဥပနိဿယပစ္စည်း။ နဝိပုယုတ္တေနဝ။ ဇီ။

အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော။ လ။ အာရမ္မဏပုရေဇာတမှတစ်ပါး အလုံးစုံသော ဥပနိဿယပစ္စည်း။ နောအတ္ထိယာနဝ။

နောနတ္ထိန္ဒ အာရမ္မဏူပ။ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ နောအတ္ထိ
ယာနဝ။ နောဝိဂတေနဝ။ နောအဝိဂတေနဝ။ ။ (ဃဉ္စနာ
ကိုအနုလုံက အတိုင်း အရကောက်၍ သင်္ချာကို ရသင့်သည်
အလျောက် ဆင်ခြင်၍ဟောလေ)။ ။ ဥပနိဿယပြီး၏။

ပုရေဇာတဒုက

ပုရေဇာတဒုက ဃဉ္စနာ။ ထိုတွင်ဒုကကိုလ။ ထို၌ ပုရေ
ဇာတမူနဟေတုဒုက အစရှိသောအားဖြင့်နှစ်ဆဲ့တပါးအပြားရှိ၏။
ထိုတွင် နဟေတုဒုက၌ အလုံးစုံသော ပုရေဇာတပစ္စည်း။
နဟေတုယာ တီဏိ။

နာရမ္မဏ၌ အလုံးစုံသော ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ နာရမ္မဏေ
တီဏိ။

နာမိပတိ၌ အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူရှစ်ခုအား
တပ်သော။ လ။ ပစ္စုပ္ပန်နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသ။ အလေး အမြတ်
ပြုတတ်သော လောဘမူမရဏာသန္ဓဇောငါးချက်အားတပ်သော။
လ။ ဟဒယဝတ္ထုမှတပါး အလုံးစုံသော ပုရေဇာတ ပစ္စည်း။
နာမိပတိယာတီဏိ။ ။ (နာနန္တရ နသမနန္တရ နသဟဇာတ
နအညမညတို့ကား နဟေတုနှင့်တူကုန်၏)။

နနိဿယ၌ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း မရဏာသန္ဓဇော ငါးချက်
တဒါရုံကောဒသ အားတပ်သော။ လ။ ဟဒယဝတ္ထု။ အလေး
အမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူ မရဏာသန္ဓဇော ငါးချက်အား
တပ်သော။ လ။ ဟဒယဝတ္ထုမှတပါး အလုံးစုံသော အာရမ္မဏ
ပုရေဇာတပစ္စည်း။ နနိဿယေ တီဏိ။ ။ ဝတ္ထုာရမ္မဏမှတပါး
အာရမ္မဏပုရေဇာတပစ္စည်း။ တီဏိ။ ။

နဥပနိဿယ၌ အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော အာရမ္မဏ ပုရေ
ဇာတမှတပါး ပုရေဇာတပစ္စည်း။ နဥပနိဿယေတီဏိ။

နပစ္စာဇာတ၌ အလုံးစုံသော ပုရေဇာတပစ္စည်း။ နပစ္စာ
ဇာတေတီဏိ။ လ။ နာသေဝနေတီဏိ။ နကမ္မေတီဏိ။ နဝိပါကေ

တိဏိ။ နအာဟာရေတိဏိ။ ဝတ္ထုပုရေဇာတိန္ဒြိယမှတပါး အလုံးစုံသော ပုရေဇာတပစ္စည်း။ နဣန္ဒြိယေ တိဏိ။ နဗျာနေ တိဏိ။ နမဂ္ဂေတိဏိ။ နသဗ္ဗယုတ္တေ တိဏိ။

ဝတ္ထုရမ္မဏမှတပါး အာရမ္မဏပုရေဇာတ ပစ္စည်း။ နဝိပ္ပယုတ္တေတိဏိ။ အလုံးစုံသော ပုရေဇာတပစ္စည်း။ နောနတ္ထိယာ တိဏိ။ နောဝိဂတေတိဏိ။ ။ (ဃဉ္ဇနာဒုနစ်ချက်၌ အနုလုံအတိုင်း အရဆို၍ သင်္ချာရသင့်သည်အလျောက် ဆိုလေ) ။ ။ပုရေဇာတ ပြီး၏။

ပစ္ဆာဇာတအာသေဝနဒုက

ပစ္ဆာဇာတ အနုလေဝံမပစ္စနိက်၌ ဒုကဃဉ္ဇနာအားဖြင့်နှစ်ပါး။ လ။ ဒုက၌တုံသော်လည်း ပစ္ဆာဇာတမူ နဟေတုဒုကအစရှိသော အားဖြင့်နှစ်ဆယ်။ လ။ နဟေတုဒုက၌ အလုံးစုံသောပစ္ဆာဇာတ ပစ္စည်း။ ပစ္ဆာဇာတပစ္စယာ နဟေတုယာတိဏိ။ လ။ နောဝိဂတေ တိဏိ။ (ဃဉ္ဇနာ၌လည်း ဤနည်းအတူ) ။

အာသေဝနမူနဟေတုဒုက၌အလုံးစုံသောအာသေဝနပစ္စည်း။ အာသေဝနပစ္စယာ နဟေတုယာတိဏိ။ လ။ နောအဝိဂတေတိဏိ။ (ဃဉ္ဇနာလည်း ဤအတူပင်) ။

ကမ္မဒုက

ကမ္မ၌ ဒုက ဃဉ္ဇနာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဒုက ကို ရှေးဦးစွာ။ ။ ဒုက၌။ လ။ ကမ္မမူ နဟေတုဒုက၌ အလုံးစုံသော ကမ္မပစ္စည်း။ ကမ္မပစ္စယာ နဟေတုယာ သတ္တ။ နာရမ္မဏေသတ္တ။ နာဓိပတိယာ သတ္တ။ နာနန္ဒရ၌ မဂ္ဂါနန္ဒရဖိုလ်အား တပ်သော မဂ်စေတနာမှတပါး ကမ္မပစ္စည်း။ နာနန္ဒရေသတ္တ။ နသမနန္ဒရေ သတ္တ။ နသဟဇာတ၌ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း။ နသဟဇာတေ ဒွေ။ နအညမည၌ စိတ္တဇရုပ်ဟဒယဝတ္ထုမှတပါး ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော စေတနာဟုဆိုအပ်သော သဟဇာတ နာနာက္ခ

ဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ နအညမညေတိဏိ။ နနိဿယံသန္တိ အလုံးစုံသော
 နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း။ နနိဿယေဒွေ။ နဥပနိဿယံသန္တိ ဝိပင်္ဂါ
 ဆတ္တိံသအာဒေ တပ်သောဗလဝနာနာက္ခဏိက ကမ္မမှတစ်ပါး ကမ္မ
 ပစ္စည်း။ သတ္တ။ နဝိပင်္ဂါသန္တိ ဝိပင်္ဂါစေတနာမှတစ်ပါး သဟဇာတကမ္မ
 နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ သတ္တ။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။
 နအာဟာရေဒွေ။ အလုံးစုံသော ကမ္မပစ္စည်း။ နဇုနိယေသတ္တ။
 နဇုနိယေသတ္တ။ နမဂ္ဂေသတ္တ။ နသမ္ပယုတ္တေတိဏိ။ နောအတ္ထိယာ
 ဒွေ။ နောနတ္ထိယာသတ္တ။ နောဝိဂတေသတ္တ။ နောအဝိဂတေဒွေ။
 (ဆူနာကို အနုလုံအတိုင်း အရဆို၍ သင်္ချာကို ရသင့်သည်
 အလျောက်ဟောလေ)။ ။ကမ္မပြီး၏။

ဝိပင်္ဂါက ခုက

ဝိပင်္ဂါသန္တိ ဝိပင်္ဂါကမူ နဟေတု ခုကအစရှိသောအားဖြင့် တဆွဲ
 ကိုးပါး အပြားရှိ၏။ လ။ နဟေတု ခုကသ် ဟေတု ပစ္စည်းမှတစ်ပါး
 ဝိပင်္ဂါပစ္စည်း။ နဟေတုပစ္စယာ ဝိပင်္ဂါကေဇကံ။ ။ အလုံးစုံသော
 ဝိပင်္ဂါပစ္စည်း။ နာရမ္မဏေဇကံ။ ။ ဖိုလ်လေးခုရှိသော အဓိပတိ
 ပစ္စည်းမှတစ်ပါး ဝိပင်္ဂါပစ္စည်း။ နာဝိပင်္ဂါယာဇကံ။ ။ အလုံးစုံသော
 ဝိပင်္ဂါပစ္စည်း။ နာနန္တရေဇကံ။ နသမနန္တရေဇကံ။ နအညမညသန္တိ
 စိတ္တဇရုပ် ဟဒယဝတ္ထုမှတစ်ပါး ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော
 ဝိပင်္ဂါပစ္စည်း။ နအညမညေ ဇကံ။ ။ နဥပနိဿယံသန္တိ အလုံးစုံသော
 ဝိပင်္ဂါပစ္စည်း။ နဥပနိဿယေ ဇကံ။ နပုရေဇာတေဇကံ။ နပစ္စာ
 ဇာတေဇကံ။ နာသေဝနေဇကံ။ ။ စေတနာမှတစ်ပါး ဝိပင်္ဂါပစ္စည်း။
 နကမ္မေဇကံ။ နာမ်အာဟာရ သုံးပါးမှတစ်ပါး ဝိပင်္ဂါ ပစ္စည်း။
 နအာဟာရေ ဇကံ။ ။ သဟဇာတိန္ဒြိယ ပစ္စည်းမှတစ်ပါး ဝိပင်္ဂါ
 ပစ္စည်း။ နဇုနိယေဇကံ။ ။ ဇုနိယပစ္စည်းမှတစ်ပါး ဝိပင်္ဂါပစ္စည်း။ နဇု
 နေဇကံ။ ။ မဂ္ဂပစ္စည်းမှတစ်ပါး ဝိပင်္ဂါပစ္စည်း။ နမဂ္ဂေဇကံ။ ။ စိတ္တဇ
 ရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဝိပင်္ဂါပစ္စည်း။ နသမ္ပ
 ယုတ္တေ ဇကံ။ ။ အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာအား တပ်သော ဝိပင်္ဂါ

ပစ္စည်း။ နဝိပ္ပယုတ္တေဧကံ။၏။ ဝိပါကပစ္စည်း။ နောနတ္ထိယာ ဧကံ။
နောဝိဂတေ ဧကံ။၏။ (ဃဇ္ဇနာငါးချက်ကို အနုလုံက အတိုင်း
ကောက်၍ ဟောလေ။ သင်္ချာမှာဧကံသာတည်း)။ ဝိပါကပြီး၏။

အာဟာရ ခုန

အာဟာရ အနုလောမ ပစ္စနိက်၌ အာဟာရမူ နဟေတုဒုကာ
အစရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆဲ့တပါးတို့တွင် နဟေတုကို။၏။ ထို၌
အလုံးစုံသော အာဟာရပစ္စည်း။ နဟေတုယာသတ္တ။ နာရမ္မဏေ
သတ္တ။ စိတ္တာဓိပတိမှတပါး အာဟာရပစ္စည်း။ နာဓိပတိယာသတ္တ။
အလုံးစုံသော အာဟာရပစ္စည်း။ နာနန္တရေသတ္တ။ နသမနန္တရေ
သတ္တ။ ရုပ်အာဟာရ၌ နသဟဇာတေ ဧကံ။ နအညမည၌ စိတ္တဇ
ရုပ် ဟဒယဝတ္ထုမှတပါး ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော နာမ်
အာဟာရရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ နအညမညေတိဏိ။ ။ရုပ်အာဟာရ
ပစ္စည်း။ နနိဿယေ ဧကံ။ ။အလုံးစုံသော နာမ်အာဟာရ
ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ နဥပနိဿယေ သတ္တ။ နပုရေဇာတေ သတ္တ။
နပစ္စာဇာတေ သတ္တ။ နာသေဝနေသတ္တ။ စေတနာမှတပါး
အာဟာရပစ္စည်း။ နကမ္မေသတ္တ။ ဝိပါက၌ရှိသော နာမ်အာဟာရမှ
တပါး နာမ်အာဟာရ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ နဝိပါကေ သတ္တ။
မနိန္ဒြေမှတပါး နာမ်အာဟာရ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ နဇုန္ဒြေယေ
သတ္တ။ ။အလုံးစုံသော နာမ်အာဟာရ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ နဇုာ
နေသတ္တ။ နမဂ္ဂေသတ္တ။ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်
သော နာမ်အာဟာရ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ နသမ္ပယုတ္တေတိဏိ။
နဝိပ္ပယုတ္တ၌ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားတပ်သော နာမ်အာဟာရ ရုပ်
အာဟာရ။ နဝိပ္ပယုတ္တေတိဏိ။ ။ရုပ်အာဟာရ နာမ်အာဟာရ။
နောနတ္ထိယာသတ္တ။ နောဝိဂတေသတ္တ။ (ဃဇ္ဇနာကို အနုလုံ
အတိုင်း အရဆို၍ သင်္ချာကို ယထာရဟဆိုလေ)။ အာဟာရပြီးပြီ။

ဣန္ဒြိယ ခုက

ဣန္ဒြိယ၌ ဣန္ဒြိယမူ နဟေတု ဒုကအစရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆွဲ
 တပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင်လေ။ နဟေတုဒုက၌ ပညာမှတပါး
 ဣန္ဒြိယပစ္စည်း။ နဟေတုယာ သတ္တ။ အလုံးစုံသော ဣန္ဒြိယပစ္စည်း။
 နာရမ္မဏေသတ္တ။ ။စိတ္တဝီရိယ ဝိမံသာ ဝိပတိမှတပါး ဣန္ဒြိယ
 ပစ္စည်း။ နာမိပတိယာ သတ္တ။ အလုံးစုံသော ဣန္ဒြိယပစ္စည်း။
 နာနန္တရေ သတ္တ။ နသမနန္တရေ သတ္တ။ ပုရေဇာတိန္ဒြိယ ရူပဇီဝိ
 တိန္ဒြိယ ပစ္စည်း။ နသဟဇာတေ ဧကံ။ နအညမည၌ စိတ္တဇရုပ်
 ဟဒယဝတ္ထုမှတပါး ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တင်သော နာမ်
 ဣန္ဒြေဟူသော သဟဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ပုရေဇာတိန္ဒြိယ ရူပဇီဝိ
 တိန္ဒြိယပစ္စည်း။ နအညမညေ တိဏိ။ ။ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။
 နနိဿယေ ဧကံ။ အလုံးစုံသော ဣန္ဒြိယပစ္စည်း။ နဥပနိဿယေ
 သတ္တ။ သဟဇာတိန္ဒြိယ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ နပုရေဇာတေသတ္တ။
 နပစ္ဆာဇာတေ သတ္တ။ နာသေဝနေသတ္တ။ နကမ္မေသတ္တ။ ဝိပါက်၌
 ရှိသော နာမ်ဣန္ဒြေမှတပါး အလုံးစုံသော ဣန္ဒြိယပစ္စည်း။ နဝိပါ
 ကေ သတ္တ။ မနိန္ဒြေမှတပါး ဣန္ဒြိယပစ္စည်း။ နအာဟာရေ သတ္တ။
 ဝေဒနာ ဧကဂ္ဂတာမှတပါး ဣန္ဒြိယပစ္စည်း။ နဗျာနေ သတ္တ။ ။
 ဝီရိယ သတိ ဧကဂ္ဂတာ ပညာမှတပါး ဣန္ဒြိယပစ္စည်း။ နမဂ္ဂေ
 သတ္တ။ ။ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တင်သော သဟ
 ဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ပုရေဇာတိန္ဒြိယ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ နသမ္ပ
 ယုတ္တေ တိဏိ။ ။သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား တင်သော သဟဇာတိန္ဒြိယ
 ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ နဝိပ္ပယုတ္တေ တိဏိ။ ။အလုံးစုံသော ဣန္ဒြိယ
 ပစ္စည်း။ နောနတ္ထိယာ သတ္တ။ နောဝိဂတေသတ္တ။ ။ (ဣန္ဒြိယ၌
 ဃဋ္ဌနာကို အနုလုံအတိုင်း အရဆို၍ ယထာရဟ သင်္ချာတပ်၍
 ဟောလေ)။ ။ဣန္ဒြိယပြီးပြီ။

ဈာန ဒုက

ဈာန၌ ဈာနမူ နဟေတု ဒုကအစရှိသောအားဖြင့် တဆွဲကိုးပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဈာနမူ နဟေတုဒုကကို။၏။ ထို၌ အလုံးစုံသော ဈာနပစ္စည်း။ ဈာနပစ္စယာ နဟေတုယာ သတ္တ။ နာရမ္မဏေ သတ္တ။ နာဓိပတိယာ သတ္တ။ နာနန္တရေ သတ္တ။ နသမနန္တရေ သတ္တ။ နအညမည၌ စိတ္တဇရုပ် ဟဒယဝတ္ထုမှတပါး ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဈာနင်ငါးပါး။ နအညမညေ တိဏိ။ နဥပနိဿယေ သတ္တ။၏။လ။ နအာဟာရေ သတ္တ။ နဗ္ဗန္ဓိယ၌ ဝေဒနာဧကဂ္ဂတာမှတပါး ဈာနပစ္စည်း။ နဗ္ဗန္ဓိယေ သတ္တ။ ။ဝိတက်ဧကဂ္ဂတာမှတပါး ဈာနပစ္စည်း။ နမဂ္ဂေ သတ္တ။ ။စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဈာနပစ္စည်း။ နသမ္ပယုတ္တေ တိဏိ။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား တပ်သော ဈာနပစ္စည်း။ နဝိပ္ပယုတ္တေ တိဏိ။ အလုံးစုံသော ဈာနပစ္စည်း။ -နောနတ္ထိယာ သတ္တ။ နောဝိဂတေ သတ္တ။၏။ ။ (ဃဉ္ဇနာကို အနုလုံအတိုင်း အရဆို၍ ယထာရဟသင်္ချာကို နှလုံးသွင်း၍ ဆိုလေ)။ ။ဈာနပြီးပြီ။

မဂ္ဂ ဒုက

မဂ္ဂ၌ မဂ္ဂမူ နဟေတု ဒုက အစရှိသောအားဖြင့် တဆွဲကိုးပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် နဟေတု ဒုကကို။၏။ ထို၌ ပညာမှတပါး မဂ္ဂပစ္စည်း။ မဂ္ဂပစ္စယာ နဟေတုယာ သတ္တ။ ။ အလုံးစုံသော မဂ္ဂပစ္စည်း။ နာရမ္မဏေ သတ္တ။ ဝီရိယ ဝိမိသာ ဓိပတိမှတပါး မဂ္ဂပစ္စည်း။ နာဓိပတိယာ သတ္တ။ အလုံးစုံသော မဂ္ဂပစ္စည်း။ နာနန္တရေ သတ္တ။ နသမနန္တရေ သတ္တ။ နအညမည၌ စိတ္တဇရုပ် ဟဒယဝတ္ထုမှတပါး ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော မဂ္ဂပစ္စည်း။ နအညမညေ တိဏိ။ ။ အလုံးစုံသော မဂ္ဂပစ္စည်း။ နဥပနိဿယေ သတ္တ။လ။ နအာဟာရေ သတ္တ။ နဗ္ဗန္ဓိယ၌ ဝီရိယ သတိ ဧကဂ္ဂတာ ပညာမှတပါး မဂ္ဂပစ္စည်း။ နဗ္ဗန္ဓိယေ သတ္တ။ ဝိတက် ဧကဂ္ဂတာမှတပါး မဂ္ဂပစ္စည်း။ နမဂ္ဂေ သတ္တ။ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော မဂ္ဂပစ္စည်း။

နသမ္ပယုတ္တေတိဏိ။ ။သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား တပ်သောမဂ္ဂပစ္စည်း။
ဝိပ္ပယုတ္တေတိဏိ။ ။အလုံးစုံသော မဂ္ဂပစ္စည်း။ နောနတ္ထိယာသတ္တ။
နောဝိဂတေ သတ္တ။၏။ ။(ဆဋ္ဌနာကို အနုလုံ အတိုင်းအရဆို၍
ယထာရဟ သင်္ချာဆို)။ မဂ္ဂပြီး၏။

သမ္ပယုတ္တ ခုက

သမ္ပယုတ္တ၌ သမ္ပယုတ္တမူ နဟေတုခုကအစရှိသော အားဖြင့်
တဆွဲရှစ်ပါး။လ။ နဟေတုခုက၌ ဟေတုပစ္စည်းမှတစ်ပါး သမ္ပယုတ္တ
ပစ္စည်း။ နဟေတုယာတိဏိ။ ။အလုံးစုံသော သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း။
နာရမ္မဏေ တိဏိ။ ။သဟဇာတာ ဝိပတိမှတစ်ပါး သမ္ပယုတ္တ
ပစ္စည်း။ နာဝိပတိယာ တိဏိ။ ။အလုံးစုံသော သမ္ပယုတ္တ
ပစ္စည်း။ နာနန္ဒရေတိဏိ။ နသမနန္ဒရေတိဏိ။ နဥပနိဿယေ
တိဏိ။လ။ နာသေဝဓန တိဏိ။ ။စေတနာမှတစ်ပါး သမ္ပယုတ္တ
ပစ္စည်း။ နကမ္မေတိဏိ။ နဝိပါက၌ အချင်းချင်းအား တပ်သော
ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာ။ နဝိပါကေတိဏိ။ နာမ်
အာဟာရသုံးပါးမှတစ်ပါး သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ နအာဟာရေတိဏိ။
နာမ်ဗုဒ္ဓိ ရှစ်ပါးမှတစ်ပါး သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ နဗုဒ္ဓိယေ တိဏိ။
ဗျာန ပစ္စည်းမှတစ်ပါး သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ နဗျာနေတိဏိ။ ။မဂ္ဂ
ပစ္စည်းမှတစ်ပါး သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ နမဂ္ဂေတိဏိ။ သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း။
နဝိပ္ပယုတ္တေတိဏိ။ နောနတ္ထိယာ တိဏိ။ နောဝိဂတေ တိဏိ။
(ဆဋ္ဌနာကိုအနုလုံကအတိုင်း ဆို၍ သင်္ချာကိုယထာရဟဆိုလေ)။
သမ္ပယုတ္တပြီးပြီ။

ဝိပ္ပယုတ္တ ခုက

ဝိပ္ပယုတ္တ၌ ဝိပ္ပယုတ္တမူ နဟေတုခုက အစရှိသောအားဖြင့်
နှစ်ဆွဲတစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် နဟေတု ခုကကို၏။ ထို၌
ဟေတုပစ္စည်းမှတစ်ပါး ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ နဟေတုယာပဉ္စ။ ။ဝတ္ထာ
ရမ္မဏမှတစ်ပါး ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ နာရမ္မဏပစ္စည်း။ သာဝိပတိ

စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော သဟဇာတာဓိပတိမှ တပါး သဟဇာတ
 ဝိပဿနာ။ အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ဝတ္ထုရမ္မဏမှတပါး ပုရေ
 ဇာတ ဝိပဿနာ။ ပစ္စာဇာတ ဝိပဿနာပစ္စည်း။ နာဓိပတိယပစ္စည်း။
 အလုံးစုံသော ဝိပဿနာပစ္စည်း။ နာနန္တရေပစ္စည်း။ နသမနန္တရေပစ္စည်း။
 ပုရေဇာတ ဝိပဿနာ။ ပစ္စာဇာတ ဝိပဿနာပစ္စည်း။ နသဟဇာ
 တပစ္စည်း။ စိတ္တဇရုပ် ဟဒယဝတ္ထုမှတပါး ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား
 တပ်သော သဟဇာတ ဝိပဿနာ။ ပုရေဇာတ ဝိပဿနာ။ ပစ္စာ
 ဇာတ ဝိပဿနာ။ နအညမည မဂ္ဂပစ္စည်း။ ပစ္စာဇာတ ဝိပဿနာ။
 နနိဿယေတိဏိ။ ။ အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော ဝတ္ထုရမ္မဏမှ
 တပါး ဝိပဿနာပစ္စည်း။ နဥပနိဿယေပစ္စည်း။ နပုရေဇာတ၌ သဟ
 ဇာတ ဝိပဿနာ။ ပစ္စာဇာတ ဝိပဿနာ။ နပုရေဇာတေတိဏိ။
 သဟဇာတ ဝိပဿနာ။ ပုရေဇာတ ဝိပဿနာ။ နပစ္စာဇာတေပစ္စည်း။
 အလုံးစုံသော ဝိပဿနာပစ္စည်း။ နာသေဝနေပစ္စည်း။ ။ စေတနာမှ
 တပါး သဟဇာတ ဝိပဿနာ။ ပုရေဇာတ ဝိပဿနာ။ ပစ္စာဇာတ
 ဝိပဿနာ။ နကမ္မေပစ္စည်း။ ဝိပါကပစ္စည်းမှတပါး ဝိပဿနာပစ္စည်း။
 နဝိပါကေပစ္စည်း။ ။ နာမ်အာဟာရပစ္စည်းမှတပါး ဝိပဿနာပစ္စည်း။
 နအာဟာရေပစ္စည်း။ သဟဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်းမှ တပါး သဟဇာတ
 ဝိပဿနာ။ ပုရေဇာတိန္ဒြိယမှတပါး ပုရေဇာတ ဝိပဿနာ။ ပစ္စာ
 ဇာတ ဝိပဿနာ။ နဇ္ဇန္ဒြိယေပစ္စည်း။ ။ ဈာနပစ္စည်းမှတပါး ဝိပဿနာ
 ပစ္စည်း။ နဈာနေပစ္စည်း။ မဂ္ဂပစ္စည်းမှတပါး ဝိပဿနာပစ္စည်း။ နမဂ္ဂ
 ပစ္စည်း။ အလုံးစုံသော ဝိပဿနာပစ္စည်း။ နသမ္ပယုတ္တေပစ္စည်း။ ။ နောနတ္ထိ
 ယာပစ္စည်း။ နောဝိဂတေပစ္စည်း။ ။ (ဃဋ္ဌနာကို အနုလုံကအတိုင်း အရကို
 ကောက်၍ သင်္ချာကို ယထာရဟဆိုလေ)။ ။ ။ ဝိပဿနာပစ္စည်း။

အတ္ထိ ဒုက

အတ္ထိ၌ အတ္ထိမှ နဟေတုဒုကအစရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆဲ့နှစ်ပါး
 အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် နဟေတုဒုကကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။
 ထို၌ဟေတုပစ္စည်းမှတပါး အလုံးစုံသော အတ္ထိပစ္စည်း။ နဟေတု

ယာတေရသ။ ။အာရမ္မဏာ ပုရေဇာတတ္ထိမှတပါး အလုံးစုံသော
 အတ္ထိပစ္စည်း။ နာရမ္မဏေ တေရသ။ ။သဟဇာတာဓိပတိပစ္စည်း။
 အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော အာရမ္မဏပုရေဇာတတ္ထိမှ တပါး
 အတ္ထိပစ္စည်း။ နာဓိပတိယာ တေရသ။ ။အလုံးစုံသော အတ္ထိ
 ပစ္စည်း။ နဟေတုယာ-တေရသ။ နန္ဒနန္ဒရေ နသမနန္ဒရေတေရသ။
 သဟဇာတတ္ထိမှတပါး အတ္ထိပစ္စည်း။ နသဟဇာတေသတ္ထိ။ နအည
 မည၌ အညမညပစ္စည်းမှတပါး သဟဇာတတ္ထိ။ ပုရေဇာတတ္ထိ။
 ပစ္ဆာဇာတတ္ထိ။ နအာဟာရတ္ထိ။ ဣန္ဒြိယတ္ထိပစ္စည်း။ နအညမည
 သတ္ထိ။ ။နိဿယပစ္စည်းမှတပါး အတ္ထိပစ္စည်း။ နနိဿယေသတ္ထိ။
 အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော အာရမ္မဏပုရေဇာတတ္ထိမှတပါး အတ္ထိ
 ပစ္စည်း။ နပုရေဇာတေနဝ။ ။ပစ္ဆာဇာတတ္ထိမှတပါး အတ္ထိ
 ပစ္စည်း။ ပစ္ဆာဇာတေ တေရသ။ ။အလုံးစုံသော အတ္ထိပစ္စည်း။
 နာသေဝနေ တေရသ။ ။စေတနာမှတပါး အတ္ထိပစ္စည်း။ နကပ္ပေ
 တေရသ။ ။ဝိပါကပစ္စည်းမှတပါး အတ္ထိပစ္စည်း။ နဝိပါကေ
 တေရသ။ ။အာဟာရပစ္စည်းမှတပါး အတ္ထိပစ္စည်း။ နအာဟာရေ
 တေရသ။ ဣန္ဒြိယပစ္စည်းမှတပါး အတ္ထိပစ္စည်း။ နဣန္ဒြိယေတေရသ။
 ဈာနပစ္စည်းမှတပါး အတ္ထိပစ္စည်း။ နဈာနေတေရသ။ ။မဂ္ဂပစ္စည်းမှ
 တပါး အတ္ထိပစ္စည်း။ နမဂ္ဂေတေရသ။ ။သမ္ပယုတ္တပစ္စည်းမှ တပါး
 အတ္ထိပစ္စည်း။ နသမ္ပယုတ္တေသတ္ထိ။ အချင်းချင်း အားတပ်သော
 နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အချင်းချင်းအားလည်းကောင်း ဥပါဒါရုပ်
 အားလည်းကောင်း တပ်သော မဟာဘူတလေးပါးဟု ဆိုအပ်
 သော သဟဇာတတ္ထိ။ ဝတ္ထာရမ္မဏမှတပါး အာရမ္မဏ ပုရေဇာ
 တတ္ထိ။ အာဟာရတ္ထိ။ ဣန္ဒြိယတ္ထိ။ နဝိပ္ပယုတ္တေပဉ္စ။ ။နောနတ္ထိယာ
 တေရသ နောဝိဂတေတေရသ။ ။ (နတ္ထိဝိဂတသည် အနန္တရ
 နှင့်တူ၍၊ အဝိဂတသည် အတ္ထိနှင့်တူ၍။ ။ဆဋ္ဌနာကို အနုလုံက
 အတိုင်း ဆိုလေ)။ ။အနုလောမ ပစ္စနိက်ပြီးပြီ။

ပဋ္ဌာဝါရ

ပစ္စနိယာ နုလောမ ဒုကသနျာဝါရ

ပစ္စည်းအနုလောမ ပစ္စနိက်ကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြား
 မှည့် ပစ္စည်းပစ္စနိယာ နုလောမကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံ့သော်
 လည်း နဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စနိယာ နုလောမ။ နာရမ္မဏပစ္စည်း၏
 ပစ္စနိယာ နုလောမ အစရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆဲ့လေးပါး အပြား
 ရှိ၏။ ထိုတွင် နဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စနိယာ နုလောမကို ရှေးဦးစွာ
 ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံ့သော်လည်း ဒုက တိက။လ။ဗာဝိသက
 အားဖြင့် နှစ်ဆဲ့နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဒုကကို ရှေးဦးစွာ
 ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံ့သော်လည်း နဟေတုမူ အာရမ္မဏ ဒုက
 အစရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆဲ့သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် နဟေတုမူ
 အာရမ္မဏ ဒုကကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို၌ အလုံးစုံသော
 အာရမ္မဏပစ္စည်း။လ။ နဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏေ နဝ။ဝိမံသာ
 ဝိပတိမှတပါး အဝိပတိပစ္စည်း။ နဟေတု ပစ္စယာ အဝိပတိယာ
 ဒသ။ ။ (သဘာဝ တဆဲ့တပစ္စည်းမှတပါး ပစ္စည်းတို့ကိုအလုံးစုံ
 ဆို။ သဘာဝတွင်သာ နတ်လေ)။ အလုံးစုံသော အနန္တရပစ္စည်း။
 အနန္တရေသတ္တ။ သမနန္တရေသတ္တ။ ဟေတုပစ္စည်းမှတပါး သဟ
 ဇာတပစ္စည်း။ သဟဇာတေနဝ။ ဟေတုပစ္စည်းမှတပါး အညမည
 ပစ္စည်း။ အညမညေတိဏိ။ ဟေတုပစ္စည်းမှတပါး နိဿယပစ္စည်း။
 နိဿယေတေရသ။ ။ ဥပနိဿယေနဝ။ ပုရေဇာတေတိဏိ။
 ပစ္စာဇာတေ တိဏိ။ အာသေဝနေတိဏိ။ ကမ္မေသတ္တ။ ဟေတု
 ပစ္စည်းမှတပါး ဝိပါကပစ္စည်း။ ဝိပါကေဇကံ။ အာဟာရေသတ္တ။
 ပညာမှတပါး ဗုဒ္ဓိယပစ္စည်း။ ဗုဒ္ဓိယေ သတ္တ။ ဈာနေသတ္တ။ ပညာမှ
 တပါး မဂ္ဂပစ္စည်း။ မဂ္ဂေသတ္တ။ ဟေတုပစ္စည်းမှတပါး သမ္ပယုတ္တ
 ပစ္စည်း။ သမ္ပယုတ္တေတိဏိ။ ဟေတု ပစ္စည်းမှတပါး ဝိပယုတ္တပစ္စည်း။
 ဝိပယုတ္တေပစ္စ။ ဟေတုပစ္စည်းမှတပါး အတ္ထိပစ္စည်း။ အတ္ထိယာ
 တေရသ။ အလုံးစုံသော နတ္ထိပစ္စည်း။ နတ္ထိယာသတ္တ။ ဝိဝတေ
 သတ္တ။ အဝိဝတေတေရသ။ အတ္ထိနှင့်တူ၏။

တိက သင်္ချာဝါရ

ဗုဒ္ဓကကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ တိကကိုဟောတော်မူ
 ၏။လ။နဟေတုနာရမ္မဏမူ အဓိပတိတိက၌ ဝိမံသာဓိပတိမှတပါး
 သဟဇာတဓိပတိ။ နဟေတုပစ္စယာ နာရမ္မဏပစ္စယာ အဓိပတိ
 ယာသတ္တ။ အလုံးစုံသော အနန္တရပစ္စည်း။ အနန္တရေသတ္တ။ သမ
 'နန္တရေသတ္တ။ ဟေတုပစ္စည်းမှတပါး သဟဇာတပစ္စည်း။ သဟ
 ဇာတေနဝ။ ဟေတုပစ္စည်းမှတပါး အညမညပစ္စည်း။ အညမညေ
 တီဏိ။ ဟေတုပစ္စည်း။ ဝတ္ထုရမ္မဏမှတပါး နိဿယပစ္စည်း။
 နိဿယေ တေရသ။ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ဥပနိဿ
 ယေနဝ။ ဝတ္ထုပုရေဇာတ်ပစ္စည်း။ ပုရေဇာတေတီဏိ။ ပစ္ဆာဇာတ
 ပစ္စည်း။ ပစ္ဆာဇာတေတီဏိ။ အာသေဝနေတီဏိ။ ကမ္မေသတ္တ။
 ဝိပါကေဏိ။ အာဟာရေသတ္တ။ ဣန္ဒြိယေသတ္တ။ ဈာနေသတ္တ။
 မဂ္ဂေသတ္တ။ သမ္ပယုတ္တေတီဏိ။ ဟေတုပစ္စည်းမှတပါး သဟဇာတ
 ဝိပုယုတ္တပစ္စည်း။ ဝတ္ထုရမ္မဏမှတပါး ပုရေဇာတ ဝိပုယုတ္တပစ္စည်း။
 ပစ္ဆာဇာတဝိပုယုတ္တပစ္စည်း။ ဝိပုယုတ္တပစ္စည်း။ ဟေတုပစ္စည်းမှတပါး
 သဟဇာတတ္ထိ။ ဝတ္ထုပုရေဇာတတ္ထိ။ အာဟာရတ္ထိ။ ဣန္ဒြိယတ္ထိ
 ပစ္စည်း။ အတ္ထိယာ တေရသ။ နတ္ထိယာသတ္တ။ ဝိဂတေသတ္တ။
 အဝိဂတေတေရသ။ ၏။

စတုက္ကသင်္ချာဝါရ

နဟေတု နာရမ္မဏာဓိပတိမူ အနန္တရ စတုက္က၌ အလုံးစုံသော
 အနန္တရပစ္စည်း။ အနန္တရေသတ္တ။ သမနန္တရေသတ္တ။ ဟေတုပစ္စည်း။
 သဟဇာတာ ဓိပတိပစ္စည်းမှတပါး သဟဇာတ ပစ္စည်း။ သဟ
 ဇာတေနဝ။ ဟေတုပစ္စည်း။ သဟဇာတာဓိပတိ ပစ္စည်းမှတပါး
 အညမညပစ္စည်း။ အညမညေတီဏိ။ (ဆိုမြို့)။ နိဿယေ တေရသ။
 အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ဥပနိဿယေနဝ။ ဝတ္ထုပုရေဇာ

တပစ္စည်း။ ပုရေဇာတေတိဏိ။ ပစ္ဆာဇာတေတိဏိ။ အာသေဝနေ
 တိဏိ။ ကမ္မေသတ္တ။ ဟေတုပစ္စည်း။ သဟဇာတာဓိပတိပစ္စည်းမှ
 တပါး ဝိပါကပစ္စည်း။ ဝိပါကေဧကံ။ စိတ္တာဓိပတိမှ တပါး
 အာဟာရပစ္စည်း။ အာဟာရေသတ္တ။ အမောဟ။ စိတ္တ။ ဝီရိယ။
 ဝိမံသာဓိပတိမှ တပါး ဣန္ဒြိယပုစ္စည်း။ ဣန္ဒြိယေသတ္တ။ ဈာနေ
 သတ္တ။ အမောဟ ဝီရိယ ဝိမံသာဓိပတိမှ တပါး မဂ္ဂပစ္စည်း။ မဂ္ဂေ
 သတ္တ။ ။ ဟေတုပစ္စည်း။ သဟဇာတာဓိပတိ ပစ္စည်းမှ တပါး
 သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ သမ္ပယုတ္တေတိဏိ။ ။ ဟေတုပစ္စည်း။ သဟ
 ဇာတာ ဓိပတိပစ္စည်းမှ တပါး သဟဇာတဝိပ္ပယုတ်။ ဝတ္ထုရမ္မဏမှ
 တပါး ပုရေဇာတဝိပ္ပယုတ်။ ပစ္ဆာဇာတ ဝိပ္ပယုတ်။ ဝိပ္ပယုတ္တ
 ပဉ္စ။ ဟေတုပစ္စည်း။ သဟဇာတာဓိပတိ ပစ္စည်းမှ တပါး သဟ
 ဇာတတ္ထိ။ ဝတ္ထုပုရေဇာတတ္ထိ။ ပစ္ဆာဇာတတ္ထိ။ အာဟာရတ္ထိ။
 ဣန္ဒြိယတ္ထိပစ္စည်း။ အတ္ထိယံ တေရသ။ နတ္ထိယံ သတ္တ။ ဝိဂတေ
 သတ္တ။ အဝိဂတေ တေရသ။

ဆတ္တသင်္ချာဝါရ

နဟေတုနာရမ္မဏ နာဓိပတိနာနန္တရ နသမနန္တရမူသဟဇာတ
 ဆတ္တံ မထူးပြီ။ သဟဇာတေနဝ အညမညေတိဏိ။ နိဿယေ
 တေရသ။ မဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်အားတပ်သော မဂ်စေတနာမှ တပါး ပက
 တူပနိဿယ ပစ္စည်း။ ဥပနိဿယေနဝ။ ဝတ္ထုပုရေဇာတ ပစ္စည်း။
 ပုရေဇာတေတိဏိ။ ပစ္ဆာဇာတေတိဏိ။ မဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်အားတပ်
 သော မဂ်စေတနာမှ တပါး ကမ္မပစ္စည်း။ (သတ္တဆို၍) ။ ။ ဝိပါကေ
 ဧကံ။ အာဟာရေသတ္တ။ ဣန္ဒြိယေသတ္တ။ ဈာနေသတ္တ။ မဂ္ဂေသတ္တ။
 သမ္ပယုတ္တေတိဏိ။ ဝိပ္ပယုတ္တပဉ္စ။ အတ္ထိယံ တေရသ။ အဝိဂတေ
 တေရသ။

သတ္တကသင်္ချာဝါရ

နဟေတုနာရမ္ပဏနာဓိပတိနာနန္တရနသမနန္တရနသဟဇာတမူ
 အညမညသံတ္တကမရ နိဿယဉ္စ။ ဝတ္ထုပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်း။
 နိဿယေတိဏိ။ မဂ္ဂါနန္တရဗိုလ်အားတပ်သောမဂ်စေတနာမှတပါး
 ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။ ဥပနိဿယေနဝ။ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။
 ပုရေဇာတေ တိဏိ။ ပစ္ဆာဇာတေ တိဏိ။ မဂ္ဂါနန္တရ ဗိုလ်အား
 တပ်သော မဂ်စေတနာမှ တပါး နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။
 ကမ္မေဒ္ဒေ။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ အာဟာရေဇကံ။ ပုရေဇာတိန္ဒြိယ။
 ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ ပစ္စည်း။ ဣန္ဒြိယေဇကံ။ ဝတ္ထာရမ္ပဏမှတပါး
 ဝတ္ထုပုရေဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ ပစ္ဆာဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း။
 ဝိပ္ပယုတ္တေပဉ္စ။ ဝတ္ထုပုရေဇာတတ္ထိ။ ပစ္ဆာဇာတတ္ထိ။ အာဟာ
 ရတ္ထိ။ ဣန္ဒြိယတ္ထိ။ အတ္ထိယာသတ္တ။ အဝိဂတေသတ္တ။

နဝက

နဟေတု နာရမ္ပဏ။ လ။ နနိဿယမူ ဥပနိဿယနဝကဉ္စ မဂ္ဂါ
 နန္တရဗိုလ်အားတပ်သော မဂ်စေတနာမှတပါး ပကတူပ နိဿယ
 ပစ္စည်း။ နဥပနိဿယေနဝ။ ပစ္ဆာဇာတေတိဏိ။ မဂ္ဂါနန္တရဗိုလ်
 အားတပ်သော မဂ်စေတနာမှတပါး နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။
 ကမ္မေဒ္ဒေ။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ အာဟာရေ ဇကံ။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ
 ပစ္စည်း။ ဣန္ဒြိယေဇကံ။ ပစ္ဆာဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ ဝိပ္ပယုတ္တ
 တိဏိ။ ပစ္ဆာဇာတတ္ထိ။ ရုပ်အာဟာရတ္ထိ။ ရူပ ဇီဝိတိန္ဒြိယတ္ထိ။
 အတ္ထိယာပဉ္စ။ အဝိဂတေပဉ္စ။

ဒသက

နဟေတု။ လ။ နနိဿယ နဥပနိဿယမူ ပစ္ဆာဇာတ ဒသကဉ္စ
 ပစ္ဆာဇာတ ပစ္စည်း။ ပစ္ဆာဇာတေတိဏိ။ ဝိပင်္ဂါနိ ဆတ္ထိံသ
 အားတပ်သော ဗလဝနာနာနာက္ခဏိကကမ္မမှတပါး နာနာက္ခဏိက

ကမ္မပစ္စည်း။ ကမ္မေဒ္ဒေ။ ။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ အာဟာရ
ဧကံ။ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဣန္ဒြိယဧကံ။ ပစ္စာဇောတဝိပ္ပယုတ်။
ဝိပ္ပယုတ္တေ တီဏိ။ ။ ပစ္စာဇောတတ္ထိ။ ရုပ်အာဟာရတ္ထိ။ ဣန္ဒြိယတ္ထိ
ပစ္စည်း။ အတ္ထိယာပဉ္စ။ အဝိဂတေပဉ္စ။

ဒွါဒသက

နဟေတု။ လ။ နပုရေဇောတ နပစ္စာဇောတမူ ကမ္မဒွါဒသကဉ္စ
ဝိပေါက်ဆတ္ထိံ သအားတပ်သော မလဝံနာနာက္ခဏိကကမ္မမှတပါး
နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း။ ကမ္မေဒ္ဒေ။ ။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။
အာဟာရဧကံ။ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယ ပစ္စည်း။ ဣန္ဒြိယဧကံ။ ။ ရုပ်
အာဟာရတ္ထိ။ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယတ္ထိ ပစ္စည်း။ အတ္ထိယာဧကံ။ အဝိ
ဂတေဧကံ။

တေရသကစသည့်

နဟေတု။ လ။ နပစ္စာဇောတ နာသေဝန နကမ္မမူ အာဟာရ
တေရသကဉ္စ ရုပ်အာဟာရ ပစ္စည်း။ အာဟာရဧကံ။ ဣန္ဒြိယ
စုဒ္ဒသကဉ္စ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဣန္ဒြိယဧကံ။ ။ ရုပ်အာဟာ
ရတ္ထိ။ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယတ္ထိပစ္စည်း။ အတ္ထိယာဧကံ။ အဝိဂတေ
ဧကံ။ ရုပ်အာဟာရ ပစ္စည်း။ အာဟာရဧကံ။ ဣန္ဒြိယ
စုဒ္ဒသကဉ္စဧကံ။ ။ နဟေတု။ လ။ နအာဟာရ။ နဇျာန။ နမဂ္ဂ။
နသမ္ပယုတ္တ။ နဝိပ္ပယုတ္တ။ ခနာနတ္ထိ။ နောဝိဂတမူ ဣန္ဒြိယဗာဝိသက
ဉ္စ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဣန္ဒြိယဧကံ။ အတ္ထိယာဧကံ။ အဝိဂတေ
ဧကံ။ ။ (နဟေတု။ လ။ နဝိပေါက အာဟာရကိုချ)။ နဣန္ဒြိယ။
နဇျာန။ နမဂ္ဂ။ လ။ နောနတ္ထိ။ နောဝိဂတမူ အာဟာရဉ္စ ရုပ်အာဟာရ
ပစ္စည်း။ အာဟာရဧကံ။ အတ္ထိယာဧကံ။ အဝိဂတေဧကံ။ ။
နဟေတုဒုကပြီး၏။

နဟေတုမူ

ပစ္စည်းတွန်းသော်ကား နဟေတုမူ အာရမ္မဏဒုကဉ် အာရမ္မဏ
 ပစ္စည်းသာတပ်၍ နဟေတုပစ္စည်း မတပ်သော တရားကားမရှိ။
 ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌ ဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏအစရှိသည်ဖြင့်
 မဟောရသတည်း။ ။ဟေတုပစ္စည်းမှတပါး သဟဇာတပစ္စည်း။
 အနန္တရူပ ပကတူပ နိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတ ပစ္စည်း။
 ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။
 ဤပစ္စည်းခုနစ်ပါးတို့သည် နဟေတုပစ္စည်းသာတပ်၍ အာရမ္မဏ
 ပစ္စည်း မတပ်သောကြောင့် အာရမ္မဏပစ္စည်းတွန်း။ ထို့ကြောင့်
 ပစ္စနိက်၌ နဟေတုပစ္စယာ နာရမ္မဏေ ပနံရသ။၏။ ။သမ္ပယုတ္တ
 ခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော
 ဟိတ်ခြောက်ပါး ဤတရားတို့သည် နဟေတု အာရမ္မဏပစ္စည်း
 နှစ်ပါးမတပ်ကုန်။ထို့ကြောင့် အနုလောမပစ္စနိက်၌ဟေတုပစ္စယာ
 နာရမ္မဏေသတ္တ။၏။ ။အလုံးစုံသော အာရမ္မဏ ပစ္စည်း။ ဤ
 တရားတို့သည် နဟေတု အာရမ္မဏ ပစ္စည်းနှစ်ပါး တပ်ကုန်၏။
 ထို့ကြောင့် ပစ္စနိယာ နုလောမ၌ နဟေတုယာ အာရမ္မဏေ
 နဝ။၏။

နဟေတုမူ အဓိပတိဒုကဉ် သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်
 အားတပ်သော ဝိမံသာဓိပတိ ဤတရားတို့သည် အဓိပတိပစ္စည်း
 သာတပ်၍ နဟေတုပစ္စည်း မတပ်သောကြောင့် နဟေတုပစ္စည်း
 တွန်း၍စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌ ဟေတုပစ္စယာ အဓိပတိ
 ယာစတ္တာရိ။၏။ ။အာရမ္မဏာဓိပတိ ပစ္စည်းမှတပါး အလုံးစုံ
 သော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ ဟေတုပစ္စည်း။ သဟဇာတာဓိပတိ
 ပစ္စည်းမှတပါး သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယ
 ပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း။ နာနာက္ခ
 ဏိကကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။
 ဤပစ္စည်းရှစ်ပါးတို့သည် နဟေတု ပစ္စည်းသာတပ်၍ အဓိပတိ

ပစ္စည်းမတပ်သောကြောင့် အဓိပတိ ပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။
 ထို့ကြောင့်ပစ္စနိက်၌ နဟေတုပစ္စယာ နာဓိပတိယာပန္နရသးဇ်။
 သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အား
 တပ်သော ဝိမံသာဓိပတိမှတစ်ပါး ဟိတ်ခြောက်ပါး။ ဤတရားတို့
 သည် နဟေတု အဓိပတိ ပစ္စည်းနှစ်ပါး မတပ်ကုန်။ ထို့ကြောင့်
 အနုလောမပစ္စနိက်၌ ဟေတုပစ္စယာ နာဓိပတိယာသတ္တဟုသင်္ချာ
 တပ်၍ဟောအပ်၏။ ။ဝိမံသာဓိပတိပစ္စည်းမှတစ်ပါး သဟဇာတာ
 ဓိပတိပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် နဟေတု အဓိပတိပစ္စည်းနှစ်ပါး
 တပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိယာနုလောမ၌ နဟေတု ပစ္စယာ
 အဓိပတိယာဒသ။၏။

အမှာ ဤနည်းကိုမှီ၍ ရသင့်သည် အလျောက် တွန်းလေ။
 ဤပစ္စနိယာနုလောမ၌ အနုလုံကို ရှေးဦးစွာတွန်း။
 ထို့နောင် ပစ္စနိက်ကိုတွန်း။ အနုလောမပစ္စနိက်ကိုအလွတ်။ ပစ္စ
 နိယာ နုလောမအရကို လည်၍တွန်းသည်။မထူးပြီ။ ။အထက်၌
 ထူးသောအကောက်ကိုသာဆိုပေအံ့။

နာရမ္မဏမူ

နာရမ္မဏ ပစ္စယာ ဟေတုယာ သတ္တ။ (ဟေတု ပစ္စည်း
 အတိုင်း)။ ။အဓိပတိယာသတ္တ။သဟဇာတာဓိပတိ။ အနန္တရေ
 သတ္တ။ (အနန္တရအတိုင်း)။ ။သမနန္တရေသတ္တ။ သဟဇာတေ
 နဝ။ အညမညေတိဏိ။ နိဿယေတေရသ။ (သဟဇာတာနိဿယ
 ဝတ္ထာရမ္မဏမှတစ်ပါး ပုရေဇာတာနိဿယတည်း)။ ။ဥပနိဿယေ
 နဝ။ (အနန္တရူပပကာတူပတည်း)။ ပုရေဇာတေတိဏိ။ (ဝတ္ထုပုရေ
 ဇာတတည်း)။ ။ပစ္စာဇာတေတိဏိ။ အာသေဝနေတိဏိ။ ကမ္မေ
 သတ္တ။ ဝိပါကေဇကံ။ အာဟာရေသတ္တ။ ဣန္ဒြိယေသတ္တ။ ဈာနေ
 သတ္တ။ မဂ္ဂေသတ္တ။ သမ္ပယုတ္တေတိဏိ။ ဝိပုယုတ္တေပဉ္စ။ (ဝတ္ထာ
 ရမ္မဏမှတစ်ပါး ဝိပုယုတ္တသုံးပါး။ ။အတ္ထိယာတေရသ။ အာရမ္မဏ
 ပုရေဇာတတ္ထိမှတစ်ပါး အတ္ထိပစ္စည်း)။

နာဓိပတိမူ

နာဓိပတိပစ္စယာ ဟေတုယာ သတ္တံ။ (ဝိမံသာဓိပတိမှတပါး ဟေတုပစ္စည်း)။ ။ အာရမ္မဏေနဝ။ (အာရမ္မဏာဓိပတိမှတပါး အာရမ္မဏပစ္စည်းတည်း)။ ။ အနန္တရေသတ္တံ။ သမနန္တရေသတ္တံ။ သဟဇာတေနဝ။ အညမညေတိဏိ။ (သဟဇာတာဓိပတိမှတပါး သဟဇာတပစ္စည်း။ နိဿယေတေရသ။ သဟဇာတပစ္စည်းမှတပါး သဟဇာတနိဿယ။ အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော ဝတ္ထုာရမ္မဏမှ တပါး ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်း)။ ။ ဥပနိဿယေနဝ။ (အနန္တ ရူပ ပကတူပတည်း)။ ။ ပုရေဇာတေတိဏိ။ (အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော အာရမ္မဏ ပုရေဇာတမှတပါး ပုရေဇာတပစ္စည်း တည်း)။ ။ ပစ္စာဇာတေတိဏိ။ အာသေဝနေတိဏိ။ ကမ္မေ သတ္တံ။ ဝိပါကေဇကံ။ အာဟာရေသတ္တံ။ ဣန္ဒြိယေသတ္တံ။ ဇာနေ သတ္တံ။ မဂ္ဂေသတ္တံ။ သမ္ပယုတ္တေတိဏိ။ (သဟဇာတာဓိပတိပစ္စည်း ကိုနုတ်လေ)။ ။ ဝိပ္ပယုတ္တေပဉ္စ။ သဟဇာတာဓိပတိ ပစ္စည်း။ (အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော ဝတ္ထုာရမ္မဏမှ တပါး ဝိပ္ပယုတ္တ ပစ္စည်း။ အတ္ထိယာတေရသ။ နတ္ထိယာသတ္တံ။ ဝိဂတေသတ္တံ။ အဝိ ဂတေတေရသ။ ။ သဟဇာတာဓိပတိပစ္စည်း။ အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော အာရမ္မဏ ပုရေဇာတမှတပါး အတ္ထိပစ္စည်း။ ။ နာနန္တရနသမနန္တရမုဉ် လွယ်ပြီ။ အနန္တရူပနိဿယ၌ မဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်အားတပ်သော မဂ်စေတနာကိုနုတ်)။

နသဟဇာတမူ

နသဟဇာတ၌ နသဟဇာတပစ္စယာ အာရမ္မဏေနဝ။ အဓိ ပတိယာသတ္တံ။ အနန္တရေသတ္တံ။ သမနန္တရေသတ္တံ။ နိဿယေတိဏိ။ (ပုရေဇာတနိဿယတည်း)။ ။ ဥပနိဿယေနဝ။ ပုရေဇာတေ တိဏိ။ ပစ္စာဇာတေတိဏိ။ အာသေဝနေတိဏိ။ ။ ကမ္မေဗ္ဗေ။

(နာနာက္ခဏိက ကမ္မတည်း)။ အာဟာရရေဇကံ။ ဣန္ဒြိယေဇကံ။
 (ပုရေဇာတိန္ဒြိယ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယတည်း)။ ။ဝိပ္ပယုတ္တေပဉ္စ။ (ပုရေ
 ဇာတဝိပ္ပယုတ်။ ပစ္ဆာဇာတဝိပ္ပယုတ်တည်း)။ ။အတ္ထိယာသတ္တ။
 (ပုရေဇာတတ္ထိ။ ပစ္ဆာဇာတတ္ထိ။ အာဟာရတ္ထိ။ ဣန္ဒြိယတ္ထိတည်း)။
 နတ္ထိယာသတ္တ။ ဝိဂတေသတ္တ။ အဝိဂတေသတ္တ။

န အညမညမူ

နအညမညမူ၌ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်ဟဒယဝတ္ထုမှတပါးပဋိသန္ဓေ
 ကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။ နအညမညပစ္စယာ
 ဟေတုယဘိဏ္ဍိ။ အာရမ္မဏေနဝ။ ။အဓိပတိယာအဋ္ဌ။ (အာရမ္မ
 ဏာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော သဟဇာတာဓိပတိတည်း)။
 အနန္တရေသတ္တ။ သမနန္တရေသတ္တ။ သဟဇာတေပဉ္စ။ (စိတ္တဇရုပ်
 ဟဒယဝတ္ထုမှတပါးပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော နာမက္ခန္ဓာ
 လေးပါး။ ဥပါဒါရုပ် အားတပ်သော မဟာဘူတ် လေးပါး)။
 နိဿယေသတ္တ။ (သဟဇာတမှတပါးဆိုမြို့။ ပုရေဇာတနိဿယ
 ပစ္စည်း)။ ။ဥပနိဿယေနဝ။ ပုရေဇာတေတိဏ္ဍိ။ ပစ္ဆာဇာတေ
 တိဏ္ဍိ။ အာသေဝနေတိဏ္ဍိ။ ကမ္မေတိဏ္ဍိ။ (စိတ္တဇရုပ် ဟဒယ
 ဝတ္ထုမှတပါး ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော စေတနာဟု
 ဆိုအပ်သော သဟဇာတကမ္မနာနာက္ခဏိကကမ္မတည်း။) ဝိပါကေ
 ဇကံ။ (စိတ္တဇရုပ် ဟဒယဝတ္ထုမှတပါးပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် အားတပ်
 သော ဝိပါနာမက္ခန္ဓာ လေးပါးတည်း)။ အာဟာရေတိဏ္ဍိ။
 ဣန္ဒြိယေတိဏ္ဍိ။ ဈာနေတိဏ္ဍိ။ မဂ္ဂေတိဏ္ဍိ။ ဝိပ္ပယုတ္တေပဉ္စ။ (စိတ္တဇရုပ်
 ဟဒယဝတ္ထုမှတပါး ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော နာမက္ခန္ဓာ
 လေးပါးဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတဝိပ္ပယုတ်။ ပုရေဇာတဝိပ္ပ
 ယုတ်။ ပစ္ဆာဇာတဝိပ္ပယုတ်တည်း)။ ။အတ္ထိယာသတ္တ။ (သဟ
 ဇာတတ္ထိကိုနုတ်မြို့။ ပုရေဇာတတ္ထိ။ ပစ္ဆာဇာတတ္ထိ။ အာဟာ
 ရတ္ထိ။ ဣန္ဒြိယတ္ထိတည်း)။ ။နတ္ထိယာသတ္တ။ ဝိဂတေသတ္တ။ အဝိ
 ဂတေသတ္တ။

နနိဿယမူ

နနိဿယ ပစ္စယာ အာရမ္မဏေနာနဝ။ (ဝတ္ထာရမ္မဏာမှတပါး အာရမ္မဏ ပစ္စည်းတည်း)။ ။ အဓိပတိယာ သတ္တ။ (အလေး အမြတ်ပြုအပ်သော ဝတ္ထာရမ္မဏာမှတပါး အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်း တည်း)။ ။ အနန္တရေသတ္တ။ သမနန္တရေသတ္တ။ ဥပနိဿယေနဝ။ (အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ဝတ္ထာရမ္မဏာမှတပါး အာရမ္မဏူပ။ အနန္တရူပ ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်း)။ ။ ပုရေဇာတေတိဏိ။ (ဝတ္ထာရမ္မဏာမှ တပါး အာရမ္မဏ ပုရေဇာတပစ္စည်း) ပစ္ဆာ ဇာတေတိဏိ။ အာသေဝနေတိဏိ။ ကမ္မေဒ္ဒေ။ (နာနာက္ခဏိက ကမ္မတည်း)။ ။ အာဟာရေဧကံ။ ဣန္ဒြိယေဧကံ။ ။ ဝိပ္ပယုတ္တေ တိဏိ။ (ပစ္ဆာဇာတံဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း)။ ။ အတ္ထိယာသတ္တ။ (ဝတ္ထာ ရမ္မဏာမှတပါး။ အာရမ္မဏပုရေဇာတတ္ထိ။ ပစ္ဆာဇာတတ္ထိ။ အာဟာ ရတ္ထိတည်း)။ ။ နတ္ထိယာသတ္တ။ ဝိဂတေသတ္တ။ အဝိဂတေသတ္တ။ နိဿယမူပြီး၏။

နဥပနိဿယမူ

နဥပနိဿယသ၌ နဥပနိဿယပစ္စယာ ဟေတုယာသတ္တ။ ။ အာရမ္မဏေနာနဝ။ (အာရမ္မဏူပနိဿယမှတပါး အာရမ္မဏပစ္စည်း တည်း)။ ။ အဓိပတိယာသတ္တ။ (သဟဇာတာဓိပတိတည်း)။ ။ သဟဇာတေနဝ။ အညမညေတိဏိ။ နိဿယေတေရသ။ (အလေး အမြတ်ပြုအပ်သော ဝတ္ထာရမ္မဏာမှတပါး နိဿယပစ္စည်း)။ ။ ပုရေဇာတေတိဏိ။ (အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော အာရမ္မဏ ပုရေဇာတမှတပါး ပုရေဇာတ ပစ္စည်းတည်း)။ ။ ပစ္ဆာဇာတေ တိဏိ။ ကမ္မေသတ္တ။ (သဟဇာတကမ္မ။ ဝိပါက်ဆတ္ထိသအားတပ် သေခံမလံ ဝနာနာက္ခဏိကကမ္မမှတပါး နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း တည်း)။ ။ ဝိပါကေဧကံ။ အာဟာရေသတ္တ။ ဣန္ဒြိယေသတ္တ။ ဈာနေသတ္တ။ မဂ္ဂေသတ္တ။ သမ္ပယုတ္တေတိဏိ။ ဝိပ္ပယုတ္တေပဉ္စ။ ။

(အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ဝတ္ထုအရမ္မဏမှတစ်ပါး ဝိပုယုတ္တပစ္စည်း တည်း။) အတ္ထိယာတေရသ။ (အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော အာရမ္မဏပုရေဇာတတ္ထိမှ တစ်ပါး အတ္ထိ ပစ္စည်းတည်း။) ။ အဝိဂတေ တေရသ။

နပုရေဇာတမူ

နပုရေဇာတပစ္စယာ ဟေတုယာသတ္တ။ ။ အာရမ္မဏေနဝ။ (အာရမ္မဏပုရေဇာတမှတစ်ပါး အာရမ္မဏပစ္စည်းတည်း။) ။ အဝိပတိယာဒသ။ (အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော အာရမ္မဏ ပုရေဇာတမှတစ်ပါး အာရမ္မဏာဝိပတိ သဟဇာတာ ဝိပတိပစ္စည်း တည်း။) ။ အနန္တရေသတ္တ။ သံမနန္တရေသတ္တ။ သဟဇာတေနဝ။ အညမညေတိဏိ။ နိဿယေနဝ။ ဥပနိဿယေနဝ။ (အလေး အမြတ်ပြုအပ်သော အာရမ္မဏပုရေဇာတမှတစ်ပါး အလုံးစုံသော ဥပနိဿယပစ္စည်းတည်း။) ။ ပစ္စာဇာတေတိဏိ။ အာသေ ဝနေတိဏိ။ ကမ္မေသတ္တ။ ဝိပါကေဇကံ။ အာဟာရေသတ္တ။ ဣန္ဒြိယေ သတ္တ။ (ပုရေဇာတိန္ဒြိယမှတစ်ပါး ဣန္ဒြိယပစ္စည်းတည်း။) ။ ဈာနေ သတ္တ။ မဂ္ဂေသတ္တ။ သမ္ပယုတ္တေတိဏိ။ ဝိပုယုတ္တေတိဏိ။ (သဟဇာတဝိပုယုတ်။ ပစ္စာဇာတဝိပုယုတ်တည်း။) ။ အတ္ထိယာနဝ။ (ပုရေဇာတတ္ထိမှတစ်ပါး အတ္ထိပစ္စည်းတည်း။) ။ နတ္ထိယာ သတ္တ။ ဝိဂတေသတ္တ။ အဝိဂတေနဝ။

နပစ္စာဇာတမူစသံဉ်

နပစ္စာဇာတပစ္စယာ ဟေတုယာသတ္တ။ လ။ သမ္ပယုတ္တေတိဏိ။ (အနုလုံအရအတိုင်း။) ။ ဝိပုယုတ္တေပဉ္စ။ (သဟဇာတပုရေဇာတ ဝိပုယုတ်တည်း။) ။ အတ္ထိယာတေရသ။ (ပစ္စာဇာတတ္ထိမှ တစ်ပါး အတ္ထိပစ္စည်းတည်း။) ။ နတ္ထိယာသတ္တ။ ဝိဂတေသတ္တ။ အဝိဂတေတေရသ။

နာသေဝနမူ

နာသေဝနပစ္စယာ ဟေတုယာသတ္တံ။ အာရမ္မဏေနဝ။ အဓိပတိယာဒဿ၊ အနန္တရေပဉ္စ။ သမနန္တရေပဉ္စ။ (အာသေဝနပစ္စည်းမှ တပါး အနန္တရပစ္စည်းတည်း)။ သဟဇာတေနဝ။ အညမညေတီဏိ။ နိဿယေ တေရသ။ ဥပနိဿယေနဝ။ (အာသေဝနပစ္စည်းမှတပါး အနန္တရ။ အာရမ္မဏ။ ပကတူတည်း)။ ပုရေဇာတေတီဏိ။ ပစ္စာဇာတေတီဏိ။ ကမ္မေသတ္တံ။လ။ အဝိဂတေတေရသ။

နကမ္မမူ

နကမ္မပစ္စယာ ဟေတုယာ သတ္တံ။ အာရမ္မဏေနဝ။ အဓိပတိယာဒဿ။ အနန္တရေသတ္တံ။ သမနန္တရေသတ္တံ။ (မဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်အားတပ်သော မဂ်စေတနာမှတပါး အနန္တရ ပစ္စည်းတည်း)။ သဟဇာတေနဝ။လ။ ဥပနိဿယေနဝ။ (ဝိပင်္ဂါနိဗ္ဗာန်သအားတပ်သော ဗလဝ နာနာက္ခဏိက ကမ္မမှတပါး ဥပနိဿယပစ္စည်းတည်း)။လ။ အဝိဂတေတေရသ။

နဝိပင်္ဂါကမူ

နဝိပင်္ဂါက ပစ္စယာ ဟေတုယာသတ္တံ။ (ဝိပင်္ဂါနိဗ္ဗာန်မှတပါး ဟေတုပစ္စည်းတည်း)။ အဓိပတိယာဒဿ။ (ဖိုလ်လေးခုမှတပါး သဟဇာတာဓိပတိ။ အာရမ္မဏာ ဓိပတိတည်း)။ အနန္တရေသတ္တံ။ သမနန္တရေသတ္တံ။ သဟဇာတေနဝ။ (ဝိပင်္ဂါကပစ္စည်းမှ တပါး သဟဇာတ ပစ္စည်းတည်း)။ အညမညေတီဏိ။ နိဿယေ တေရသ။လ။ ကမ္မေသတ္တံ။ (ဝိပင်္ဂါ စေတနာမှတပါး ကမ္မပစ္စည်းတည်း)။ အာဟာရေသတ္တံ။ ဣန္ဒြိယေသတ္တံ။ ဈာနေသတ္တံ။ မဂ္ဂေသတ္တံ။ သမ္ပယုတ္တေ တီဏိ။ ဝိပုယုတ္တေပဉ္စ။ အတ္ထိယာ တေရသ။ နတ္ထိယာသတ္တံ။ ဝိဂတေသတ္တံ။ အဝိဂတေ တေရသ။

နာဟာရမူ

နာဟာရပစ္စယာ ဟေတုယာ သတ္တံ။လ။ သဟဇာတေနဝ။
(နာမ်အာဟာရပစ္စည်းမှတစ်ပါး သဟဇာတပစ္စည်းတည်း)။ အည
မညေ တိဏိ။ နိဿယေတေရသ။ ဥပနိဿယေနဝ။လ။ ကမ္မေဒ္ဒေ။
(နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်းတည်း)။လ။ အဝိဂတေ တေရသ။
(သဘာဝတွင် နာမ်အာဟာရ ရုပ်အာဟာရကိုနုတ်)။

နန္ဒြိယမူ

နန္ဒြိယပစ္စယာ ဟေတုယာ သတ္တံ။ (အမောဟမှတစ်ပါး
ဟေတုပစ္စည်းတည်း)။ အာရမ္မဏေနဝ။ အဓိပတိယာဒသ။ (စိတ္တ
ဝိရိယ ဝိမံသာ ဓိပတိမှတစ်ပါး အဓိပတိပစ္စည်းတည်း)။ အနန္တရေ
သတ္တံ။ သမနန္တရေသတ္တံ။ သဟဇာတေနဝ။ (သဟဇာတိန္ဒြိယ
ပစ္စည်းမှတစ်ပါး သဟဇာတ ပစ္စည်းတည်း)။ အညမညေတိဏိ။
နိဿယေ တေရသ။ ဥပနိဿယေနဝ။လ။ ဝိပါကေ ဧကံ။ (သဟ
ဇာတိန္ဒြိယမှတစ်ပါး ဝိပါက ပစ္စည်းတည်း)။ အာဟာရေသတ္တံ။
(ဝိညာဏာဟာရမှတစ်ပါး အာဟာရပစ္စည်းတည်း)။ ဈာနေ
သတ္တံ။ (ဝေဒနာ ကောဂ္ဂတာမှတစ်ပါး ဈာနပစ္စည်းတည်း)။ မဂ္ဂေ
သတ္တံ။ (ဝိရိယသတိ ကောဂ္ဂတာ ပညာမှတစ်ပါး မဂ္ဂပစ္စည်းတည်း)။
သမ္ပယုတ္တေတိဏိ။ ဝိပုယုတ္တေပဉ္စ။ အတ္ထိယာ တေရသ။ နတ္ထိယာ
သတ္တံ။ ဝိဂတေသတ္တံ။ အဝိဂတေတေရသ။

နဈာန နမဂ္ဂမူ

နဈာနပစ္စယာ ဟေတုယာ သတ္တံ။ အာရမ္မဏေနဝ။လ။ အဝိ
ဂတေ တေရသ။ (သဘာဝပစ္စည်းတွင် ဈာနကိုနုတ်။လွယ်ပြီ)။
နမဂ္ဂပစ္စယာ ဟေတုယာ သတ္တံ။ (အမောဟမှတစ်ပါး ဟေတု
ပစ္စည်း။ ဤကဲ့သို့ သဘာဝပစ္စည်းတွင် နုတ်လေ)။ အဝိဂတေ
တေရသ။

နသမ္ပယုတ္တမူ

နသမ္ပယုတ္တပစ္စယာ ဟောတုယာတီဏိ။ အာရမ္မဏေနဝ။ အဓိပတိယာ အဋ္ဌ။ (အာရမ္မဏာဓိပတိ။ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော သဟဇာတာဓိပတိတည်း)။ ။အနန္တရေသတ္တ။ သမနန္တရေသတ္တ။ သဟဇာတေပဉ္စ။ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတပ်သော နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အချင်းချင်း အားလည်း ကောင်း ဥပါဒါရုပ်အား လည်းကောင်း တပ်သော မဟာဘုတ်လေးပါး။ (အချင်းချင်းအား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုတည်း)။ အညမညေဧကံ။ အချင်းချင်း အားတပ်သော မဟာဘုတ်လေးပါး။ (အချင်းချင်းအားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုတည်း)။ နိဿယေသတ္တ။ (သဟဇာတမှာဆိုမြို့။ ပုရေဇာတ နိဿယတည်း)။ ဥပနိဿယေနဝ။လ။ ကမ္မေတီဏိ။ (စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော သဟဇာတကမ္မ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း)။ ဝိပါဏေ ဧကံ။ အာဟာရေ တီဏိ။ ဣန္ဒြိယေတီဏိ။ ဈာနေတီဏိ။ မဂ္ဂေတီဏိ။ ဝိပုယုတ္တေပဉ္စ။ အတ္ထိယာသတ္တ။ (သဟဇာတတ္ထိမှာ သဟဇာတကို နှုတ်မြီတိုင်း)။ (ပုရေဇာတတ္ထိ။ ပစ္စာဇာတတ္ထိ။ အာဟာရတ္ထိ။ ဣန္ဒြိယတ္ထိတည်း)။ ။နတ္ထိယာသတ္တ။ ဝိဂတေသတ္တ။ အဝိဂတေသတ္တ။

နဝိပ္ပယုတ္တမူ

နဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ ဟောတုယာတီဏိ။ (သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားတပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါးတည်း)။ ။အာရမ္မဏေနဝ။ (ဝတ္ထာရမ္မဏမှတပါး အာရမ္မဏပစ္စည်းတည်း)။ အဓိပတိယာ သတ္တ။ (အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ဝတ္ထာရမ္မဏမှတပါး အာရမ္မဏာဓိပတိ။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားတပ်သော သဟဇာတာဓိပတိတည်း)။ အနန္တရေသတ္တ။ သမနန္တရေသတ္တ။ သဟဇာတေ တီဏိ။ အညမညေတီဏိ။ နိဿယေတီဏိ။ ဥပနိဿယေနဝ။ ပုရေဇာတေ

တိဏိ။ ကမ္မေပဉ္စ။ (သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားတပ်သော သဟဇာတ
 ကမ္မ နာနာက္ခဏိကကမ္မ။ ဝိပါကေ ဧကံ။ အာဟာရေ တိဏိ။
 ဣန္ဒြိယေတိဏိ။ ဈာနေ တိဏိ။ မဂ္ဂေတိဏိ။ သမ္ပယုတ္တေ တိဏိ။
 အတ္ထိယာပဉ္စ။ (အချင်းချင်းအားတပ်သော နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။
 အချင်းချင်းအား လည်းကောင်း ဥပါဒါရုံ အားလည်းကောင်း
 တပ်သော မဟာဘုတ် လေးပါးဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတတ္ထိ။
 ဝတ္ထာရမ္မဏာမှတပါး အာရမ္မဏ ပုရေဇာတတ္ထိ။ အာဟာရတ္ထိ။
 ဣန္ဒြိယတ္ထိပစ္စည်းတည်း)။ နတ္ထိယာသတ္တ။ ဝိဂတေသတ္တ။ အဝိ
 ဝတေ ပဉ္စ။

နောအတ္ထိမူ

နောအတ္ထိပစ္စယာ အာရမ္မဏေနဝ။ (အာရမ္မဏပုရေဇာတမှ
 တပါး အာရမ္မဏ ပစ္စည်းတည်း)။ ။အဝိပတိယာ သတ္တ။
 (အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော အာရမ္မဏ ပုရေဇာတမှ တပါး
 အာရမ္မဏာဝိပတိတည်း)။ ။အနန္တရေသတ္တ။ သမနန္တရေသတ္တ။
 ဥပနိဿယေနဝ။ (အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော အာရမ္မဏ
 ပုရေဇာတမှတပါး ဥပနိဿယ ပစ္စည်းတည်း)။ အာသေဝနေ
 တိဏိ။ ကမ္မေဒ္ဓေ။ (နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်းတည်း)။ ။နတ္ထိယာ
 သတ္တ။ ဝိဂတေသတ္တ။ (နောနတ္ထိနောဝိဂတမူ နာနန္တရအတိုင်း။
 နောအဝိဂတမူ နောအတ္ထိ အတိုင်းပင် မထူးပြီ)။

ပစ္စည်း ပစ္စနိယာနုလောမ ပြီးပြီ။
 ကုသလတိက်ပြီးပြီ။

နိဂုံး

၁။ နန္ဒာယ ဧကတာလောန၊ ဧကတာလောတိ နာမကော။
အမုကုလသမာကိဏ္ဍော၊ ဂါမေ ဝိသေသရာမကော။
ပဏ္ဍာဝတ္ထဂါထာ။

၂။ ပုပ္ဖဖလိက ဝသမ္ပန္န၊ နာနာရုက္ခ သမာကိဏ္ဍော။
ဂမနာဂမနေသန္ဓေ၊ ဌာနေ ရမဏိယေ တိဏ္ဍော။
ဝတ္ထဂါထာ။

၃။ နန္ဒသီဟကျော်ထင်ဝှယော၊ မဟာမစ္ဆေန ကာရိတော။
နာနာထမ္ဘေဟိဝါ စိတ္တော၊ အန္တော မဟိစ လိမ္ပိတော။
ပဌမ-ဘကာရ-ဝိပုလာပဏ္ဍာဝတ္ထ ဂါထာ။

၄။ သုဝဏ္ဏဟိ မနောရမ္မေ၊ နာနာဘုမ္မိက စိတ္တိကော။
ဝိဘူသိတေ ဆကေတူဟိ၊ ဝိဟာရေ ဗောဓိနာမကော။
ပဏ္ဍာဝတ္ထဂါထာ။

၅။ ဓမ္မရာဇနရိန္ဒေန၊ ပါတေတွာ ဥဒကံ ဒိန္ဓေ။
ဝိသေသာ ထုလပုညမ္မိ၊ ကမ္မဗဒ္ဓေန တေနာပိ။
ဝတ္ထဂါထာ။

၆။ ဝသန္တေနဝ ထေရေန၊ ပဌာနနိဿယံ ဣမံ။
သာသနံ စိရဋ္ဌိတတ္ထံ၊ သယံလေခေန ကာရိတံ။
ပဏ္ဍာဝတ္ထဂါထာ။

၇။ တံ သိက္ခန္တ၊ သောတုဇနာ၊ သုဒ္ဓစိတ္တေန တုဋ္ဌိနာ။
သောမနဿာ ဝိယုတ္တေန၊ စိရံ တိဋ္ဌတု သာသနေ။
ပဌမ-ဘကာရ-ဝိပုလာပဏ္ဍာဝတ္ထဂါထာ။

၈။ အဟာပေတွာန သဗ္ဗေန၊ သာဝကာနဉ္စ ဝါစနံ။
သာသနဉ္စရကာမာနံ၊ အန္တရာအန္တရက္ခဏော။
ပဏ္ဍာဝတ္ထဂါထာ။

၉။ ဧကဝိသုဉ္စမမိကော၊ သဟဿသတ ပူရဏော။
သက္ကရာဇေ ကကံသမ္ပာ၊ စတုမာသေဟိ နိဋ္ဌိတံ။
ပဌမ-နက္ခာရ-ဝိပုလာပဏ္ဍာဝတ္ထဂါထာ။

၁။ နန္ဒာယကေတုလောန၊ အရိပ်မထွက်သော တပင်သော ထန်းကြောင့်။ ဧကတာလောတိနာမကေ၊ ထန်းတပင် ဟူ၍ အမည်ရှိသော။ အခုကုလသမာကိဏ္ဍေ၊ ကြွယ်ဝပြည့်စုံကုံလုံသော ဥစ္စာရတနာ ရှိသော အမျိုးတို့ဖြင့် ပြွမ်းထသော။ ဝိသေသ ရာမကေ၊ ရွာတကာတို့ထက် ထူးသော နှလုံး မွေ့လျော်ဘွယ် သာယာစွာထသော။ ဝါမေ၊ ရွာ၌။

၂။ ပုပ္ဖဇလိက သမ္ပန္န နာနာရုက္ခသမာကိဏ္ဍေ၊ အပွင့် အသီး နှင့်ပြည့်စုံသော အထူးထူးသော မြတ်လေးစကားခရားသရဖီဇလပ် နီဖြူ ဆပ်သွား အစရှိသော ပန်းပင်မျိုး ပိန်းနှံသံရက်အစရှိသော အသီးအပင်မျိုးတို့ဖြင့် ပြွမ်းထသော။ အတ္ထိကာနံ၊ ရတနာသုံးပါးကို ဖူးမြင်လိုသောသူ တရားနာလိုကုန်သောသူတို့၏။ ဂမနာ ဂမနေ၊ အလားအလာ ရောက်ပေါက်လွယ်ထသော။ ရမဏီယေ၊ နှလုံး မွေ့လျော်ဘွယ်ရှိထသော။ တိဏ္ဍေ၊ နိဗ္ဗာန်ကူးဆိပ်လည်း ဖြစ်ထ သော။ ဒေသန္တေဌာနေ၊ အရွှေမြောက်ထောင့်အရပ်၌။

၃-၄။ နန္ဒသီဟ ကျော်ထင်ဝှယေ၊ နန္ဒသီဟကျော်ထင် အမည် ရှိသော။ မဟာမစ္စေန၊ အမတ်ကြီးသည်။ ကာရိတေ၊ ဆောက်လုပ် စီရင်အပ်သော။ နာနာထမ္ဘေ ဟိဝါ၊ အထူးထူးသော သည်တိုင် တို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ (နာနာတုလာသသံဘတေဟိဝါ)၊ အထူး ထူးသော ထုပ်လျောက်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း။ (နာနာကုဋေ ဟိဝါ)၊ အထူးထူးသော အထွတ်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း။ စိတ္တေ၊ ဆန်းကြယ်စွာထသော။ အန္တောစ၊ အတွင်း၌ လည်းကောင်း။ ဗဟိစ၊ အပ၌လည်းကောင်း။ သုဝဏ္ဏေဟိ၊ ရွှေတို့ဖြင့်။ လိမ္မိတေ၊ လိမ်းကျံမွမ်းမံ ချယ်လယ်အပ်ထသော။ (စိတ္တလေခေဟိ)၊ ပန်းချီ အရေးအသားတို့ဖြင့်။ မနောရမ္မေ၊ နှလုံးမွေ့လျော်ပျော်ဘွယ်ရာရှိထ သော။ နာနာဘုမ္မိကစိတ္တိကေ၊ အထူးထူးသော ဘုံဆင့်တို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်စွာထသော။ ဆကေတူဟိ၊ မှန်ကင်းခြောက်ဆူတို့ဖြင့်။ ဝိဘူသိတေ၊ ဝှင့်တယ်စွာ စိုက်အပ်ထသော။

၅။ ဓမ္မရာဇနရိန္ဒေန၊ လူတို့၏ အရှင်ဖြစ်သော အလောင်းမင်း မြတ်သည်။ တေနပိ၊ ထိုနန္ဒသီဟကျော်ထင် အမည်ရှိသော အမတ် ကြီးနှင့်လည်း။ သံဟ၊ တကွ။ ကမ္မဗဒ္ဓေန၊ ကံစပ်တော်မူသဖြင့်။ ဥဒကံ၊ ရေစက်ကို။ ပါတေတွာ၊ ချ၍။ ဒိန္နော၊ လှူအပ်သော။ ဝိသေသာ တုလပုညမှီ၊ တပါးသောကျောင်းတို့ထက် ထူးသော အတုမရှိ သော ကောင်းမှုတော်လည်း ဖြစ်ထသော။ ဗောဓိ နာမဓက၊ ဗောဓိအမည်ရှိသော။ ဝိဟာရော၊ ကျောင်း၌။

၆။ ဝသန္တေန၊ သီတင်းသုံးနေသော။ ထေရေနော၊ နန္ဒမေဓာ အမည်ရှိသော မထေရ် သည်လျှင်။ သာသနံ - သာသနဿ၊ သာသနာတော်၏။ စိရဋ္ဌိတတ္ထံ၊ မြင့်ရှည်စွာ တည်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဣပံပဋ္ဌာနနိဿယံ၊ ကို၊ (ပေါ်ထွက်ကေ၊ မေဋ္ဌံ။ အယသုစိဟိ)၊ ကညစ် တို့ဖြင့်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ လေခေန၊ ရေးသဖြင့်။ ကာရိတံ၊ စီရင် ပြုစုအပ်ပြီ။

၇။ တံပဋ္ဌာန နိဿယံ၊ ကို။ သောတုဇနာ၊ စာသင်သားတို့ သည်။ သောမနဿာ ဝိယုတ္တေန၊ သောမနဿနှင့် အမြဲယှဉ် ထသော။ တုဋ္ဌိနာ၊ နှစ်သက်သော။ သုဗ္ဗစိတ္တေန၊ ဖြူစင်သန့်ရှင်း စင်ကြယ်စွာသောစိတ်ဖြင့်။ သိက္ခန္တု၊ သင်ကြား စေကုန်သတည်း။ သာသနေ၊ သာသနာတော်၌။ စိရံ-စိရကာလံ၊ မြင့်ရှည်စွာသော ကာလပတ်လုံး။ တိဋ္ဌတု၊ တည်စေသတည်း။

၈။ သာသနဗ္ဗရကာမာနံ၊ သာသနာတော်ကိုဆောင်ရွက်ခြင်း ငှါအလိုရှိကုန်သော။ သာဝကာနံ၊ တပည့်သားတို့အား။ ဝါစနဉ္စ၊ သင်ကြားခြင်းကိုလည်းကောင်း။ သဗ္ဗေန-သဗ္ဗံ၊ အချင်းခပ်သိမ်း။ အဟာပေတွာန၊ မယုတ်စေမူ၍။ အန္တရာအန္တရက္ခဏေ၊ ကြီးကြား ကြီးကြား အားလပ်သော ခဏ၌။

၉။ ကေဝိသဗ္ဗမဓိဏော၊ နှစ်ဆဲ့တခု အလွန်ရှိသော။ သဟဿ သတေ၊ တထောင်တရာသော။ သက္ကရာဇေ၊ သက္ကရာဇ်သည်။ ပူရဏေ၊ ပြည့်သည်ရှိသော်။ ယံပဋ္ဌာနနိဿယံ၊ အကြင်ပဋ္ဌာန်း

နိဿယကို။ သမ္မာ၊ကောင်းစွာ။ ကတံ၊စီရင်အပ်၏။ ။ (တံပဋ္ဌာ
နနိဿယံ)၊သည်။ စတုမာသေဟိ၊ လေးလတို့ဖြင့်။ နိဋ္ဌိတံ၊ပြီး၏။

(စတုမာသေဟိ၌ စတုနောင်ဟိကျေသည်။ သမာသ်မဟုတ်
ဝါကျတည်း။ ဒိဂုသေကတ္တံ၊ ဟူသောကြောင့်တည်း)။

၁၀။ ဣမိနာ ပုညကမ္မေန၊ အညွှန် ကုသလေနစ။
ဣတော စုတာဟံ ဒုတိယ၊ အတ္တဘာဝံမိ အာဂတော။
တတိယ-ဘကာရ-ဝိပုလာပထျာဝတ္တဂါထာ။

၁၁။ ဒေဝလောကေ ဝသိတွာန၊ ဗုဒ္ဓသာသနမာမကော။
အတိပုညောမဟေသက္ခော၊ ပုညဇေယျော ပရာသဟော။
ပထျာဝတ္တဂါထာ။

၁၂။ ယာဝ တိဋ္ဌတိ သာသနံ၊ သာသနန္တရဒေနေစ။
ဥပရူပရိ ယာနတော၊ ဒေဝလောကေ ဝသိတွာန။
ဝိပရိတပထျာဂါထာ။

၁၃။ မေတ္ထေယျဇိနစက္ကမိ၊ သတ္တဒ္ဓနာဒိပူရဏော။
မဟေသက္ခော နရိန္ဒောဝ၊ ပုညပုညော ဘဝါမဟံ။
ပထျာဂါထာ။

၁၄။ သာသနံ ပဂ္ဂဟေတွာန၊ အဋ္ဌင်္ဂသမနာဂတော။
လဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဗျာကရဏံ၊ ဓုဝံဗုဒ္ဓေါ ဘဝါမဟံ။
တတိယ-ဘကာရ-ဝိပုလာဂါထာ။

၁၅။ ဗုဒ္ဓကိုရာ ပုရေ ဓမ္မေ၊ စာဂေဝါ တိသပံရမိ။
ပူရေတွာ မောမိသေဋ္ဌံဝ၊ ဓုဝံလဘာမိ နာဂတော။

၁၆။ မဂ္ဂင်္ဂနဝမာရုယ၊ သန္တာရေသံ သဒေဝကံ။
ဗုဒ္ဓေါပညာမိကောဟုဘွာ၊ လောကေသံသံရံသြဃတော။
ပထျာဂါထာ။

၁၀။ ဣမိနာ ပုညကမ္မေန၊ ဤသို့ ပဋ္ဌာန်းနိဿယကို ပြုရသော
ကောင်းမှုကြောင့်၎င်း။ အညွှန်၊သော။ ကုသလေန၊ကြောင့်၎င်း။
အဟံ၊သည်။ ဣတော၊ဤကိုယ်အဖြစ်မှ။ စုတော၊ရှိသော်။ ဒုတိယေ၊
နှစ်ခုမြောက်သော။ အတ္တဘာဝံမိ၊ ကိုယ်၏ အဖြစ်သည်။ အာဂ
တော၊ ရောက်သည်ရှိသော်။

၁၁-၁၂။ ဒေဝလောကော၌။ ဝသိတွာန-ဝသာမိ၊ ပျော်စံနေရ ပါလို၏။ ဝသိတွာန၊ ပျော်စံနေပြီး၍။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ သာသနံ၊ သာသနာတော်သည်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ တာဝ၊ ထိုမျှ လောက်။ ဗုဒ္ဓသာသနမာမကော၊ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော် ကို မြတ်နိုးသည်ဖြစ်၍။ အတိပုညော၊ အလွန်သော ဘုန်းပညာ လက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသော။ ပုညဇေယျော၊ ခပ်သိမ်းသော ရန်မာန် တို့ကို ဘုန်းဖြင့်သာ အောင်နိုင်သော။ ပရာသဟော၊ တပါးသော ရန်သူတို့သည် မပြိုင်နိုင်သော။ မဟေသက္ခောဝ၊ ကြီးသော တန်းခိုးရှိသည်လျှင်။ ဟုတွာ၍။ သာသနံ၊ ကို။ ပဂ္ဂဟေသံ၊ ချီးမြှောက်ရပါလို၏။ သာသနန္တရ ဝေနစ၊ သာသနာတော် ကွယ်သောအခါ၌လည်း။ ဒေဝလောကော၌။ ဥပရူပရိယာနတော၊ အထက်အထက် နတ်ပြည်သို့ လားရသောအားဖြင့်။ ဝသိတွာ- ဝသာမိ၊ ပျော်စံနေရပါလို၏။ ဝသိတွာ၊ ပျော်စံနေရပြီး၍။

၁၃။ မေတ္တေယျ ဇိနစက္ကမိ၊ အရိမေတ္တေယျ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌။ သတ္တဒ္ဓနာဒိပူရဏော၊ သူတော်ကောင်း ဥစ္စာ ခုနစ်ပါး အစရှိသော ကျေးဇူးတို့နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ မဟေ သက္ခော၊ တန်းခိုးကြီးသော။ ပုညပုညော၊ ဘုန်းရှိသော သူတို့ထက် အထူးသဖြင့် ဘုန်းရှိသော။ နရိန္ဒောဝ၊ မင်းမြတ်သည်လျှင်။ ဘဝါမိ၊ ။

၁၄။ သာသနံ၊ သာသနာတော်ကို။ ပဂ္ဂဟေတွာန၊ ပစ္စည်း လေးပါးအစရှိသည်တို့ဖြင့် ချီးမြှောက်ရ၍။ အဋ္ဌင်္ဂသမနာဂတော၊ မနုဿတ္တံ လိင်္ဂသမ္ပတ္တိ၊ ဟေတုသတ္တာရ ဒဿနံ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဂုဏ သမ္ပတ္တိ၊ အဓိကာရောစ ဆန္ဒတာ၊ ဟုံသော အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံ သည်ဖြစ်၍။ ။ (ဇိနုဿ) ။ အရိမေတ္တေယျ၊ လောက ထွတ်တင် မြတ်ချစ်ရှင်၏။ ဗျာကရဏံ၊ ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့ဟူသော ဗျာဒိတ် စကားကို။ လဒ္ဓေါ၊ ရသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ဝဝံ၊ မချွတ်၊ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဘုရားသည်။ ဘဝါမိ၊ မြတ်ရပါလို၏။

၁၅။ ပူရေ၊ ရှေးကာလ၌။ ဗုဒ္ဓကံရာ၊ ဘုရားအလောင်း သူတော်
 ကောင်းတို့သည်။ စာဂေ၊ စွန့်ခြင်းကြီးငါးပါးဟု ဆိုအပ်သော။
 ဓမ္မေဝါ၊ တရားတို့ကို၎င်း။ တိသပါရမီဝါ၊ တို့ကို၎င်း။ ပူရေ
 တွာ၊ ရှိ။ သေဋ္ဌာသော။ မောဓိံ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို။ လဘိံ သုဇ္ဈဝါ
 ကံသ္မိံ၊ အဟတ္တိလည်း။ စာဂေသော။ ဓမ္မေဝါ၊ ကောင်း။ တိသပါ
 ရမီဝါ၊ တို့ကို။ ပူရေတွာ၊ ရှိ။ မောဓိံ၊ ကို။ ဓုဝံ၊ မချွတ်။ လဘာမိ၊ နိ။

၁၆။ မဂ္ဂင်္ဂနာဝံ၊ မဂ္ဂင် တည်းဟူသော သင်္ဘောလှေထက်သို့။
 အာရယျ၊ တက်စီး၍။ ဝလာကေ၊ လောက၌။ ပညာမိကော၊ ပညာ
 မိကဖြစ်သော။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ သံသာရ ဩစတော၊
 သံသာရာတည်းဟူသော ရေအယဉ်မှ။ သဒေဝကံ၊ နတ်နှင့်တကွ
 သောလူကို။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ပြည်ကျော် ညာကျွန်းမော်သို့။ သန္တာ
 ရေသံ၊ ကယ်တင်ရပါလို၏။

နိဂုံးပြီး၏။

ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်နိဿယ ကုသလတိက် အလုံးစုံပြီး၏။

